

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NORSKE STAMTAVLER,

UDGIVNE

AF

WILHELM LASSEN,

MED BISTAND AF ASSISTENT I RIGSARKIVET, CAND. JUR. OTTO GR. LUNDH.

I. Bind.

CHRISTIANIA.

JACOB DYBWADS FORLAG.

TRYKT HOS H. J. JENSEN.

1868.

Indhold.

Familien	Aabel	Side	1 — 13.
—	Aall	-	15 — 26.
—	Aars	-	27 — 38.
—	Adeler	-	39 — 79.
—	Anker	-	81 — 114.
—	Arbo	-	115 — 127.
—	Arentz	-	129 — 164.
—	Arneberg	-	165 — 227.
—	Arntzen	-	229 — 280.

Forord.

Idet 1ste Bind af „Norske Stamtavler“ herved forelægges Almeenheten, tror Samleren af dem at burde forudskikke den Bemærkning, at det ikke er, uden efter flere fra forskjellige Kanter gjentagne Opfordringer, at han har ladet sig overtale til at indlade sig paa deres Udgivelse i Trykken, hvilket fra først af havde været fjernt fra hans Tanke, idet han nemlig kun for sin egen Fornøjelse som en reen Begynder for mange Aar tilbage tog sig for at samle, hvad han kunde overkomme om sin egen Slægt, hvilket rigtignok snart lærte ham, at han, for at faa den fuldstændig, ogsaa maatte udstrække sine Undersøgelser til andre Slægter. Fraregnet, hvad han kan have faaet sig meddeelt ved Andres Godhed, har han imidlertid ikke drevet det videre, end til blot at indsamle endeel Materialier, hvilke han desværre kun rykkeviis — idet han ofte har lagt Arbejdet tilside flere Aar ad Gangen — har søgt deels i de ældre i Rigsarkivet beroende Retsprotokoller, deels — og det fortrinsviis — i Menighedernes Kirkebøger, af hvilke han derfor har gjort Uddrag, saalangt han har kunnet række, enten ved Besøg hos vedkommende Præster eller ved at faa sig Bøgerne tilsendte. Hvad han paa denne Maade har kunnet indsamle, er imidlertid saagodtsom for Intet at regne, da det naturligiis ikke er Enkeltmands Lejlighed at kunne afsee hverken den Tid eller de Penge, som et saadant Arbejde vilde udkræve*). Med disse tarvelige Materialier til sin Raadighed er det saaledes, at han har ombyttet Samlerens beskedne Rolle med den mere fordringsfulde af en Udgivers — en Ombytning, han helst havde ønsket, at han havde kunnet slippe fri for, da den visselig hverken giver nogen Udsigt til Penge eller Ære, men vel heller til det Modsatte, og han tillige selv villig erkjender, at Sagen burde have været lagt i bedre Hænder. Da imidlertid ingen Anden synes at have tænkt paa at vie sig til dens Tjeneste, og det vel kan forudsættes, at ialfald Enkelte baade her og i Broderlandene kunde have Interesse for at lære nogle af vore Slægter at kjende, saa tør han maaskee haabe at blive mødt med Overbærelse.

Ligesaa maa han bede sine Abonenter undskylde den utilbørlige Langsomhed, med hvilken Verkets Udgivelse hidtil er foregaaet, idet nu over 2 Aar ere forløbne, siden det 1ste Hefte udkom, og der i dette Tidsrum ikke er leveret et synderlig større Arketal, end hvad der efter Bestemmelsen paa det nærmeste skulde have været leveret i den halve Tid. Enhver, der har syslet noget med lignende Arbejder, vil

*) Saare ønskeligt vilde det være, om Nogle, f. Ex. En i hvert Stift af Interesse for Sagen vilde tage sig paa at gjøre Uddrag af Ministerialbøgerne og derpaa afgive sit Arbejde til vedkommende Bisparkiv eller destlige. Saalænge dette ikke er gjort, kan der ikke blive Tale om at faa noget fuldstændigt norsk genealogisk Apparat istand.

imidlertid vistnok selv have erfaret, hvormange Hindringer der stille sig ivejen for deres nogenlunde jævne og hurtige Fremadskriden, især naar man ikke har Tiden udeelt til sin Raadighed, men blot de Timer, som man kan afsee fra sine øvrige Gjøremaal. Ofte tror man at have sit Manuskript fix og færdigt til strax at sendes under Pressen; men naar man saa skal til at see det gjennem, saa finder man Huller baade her og der, af hvilke blot et eneste undertiden kan forvolde lang Stands og vidtløftige Undersøgelser. At det imidlertid ikke, trods den lange Forsinkelse, altid har lykkets Udgiveren at faa deslige Huller udfyldte, viser det foreliggende Værk desværre kun altfor meget. Hvad der nu i væsentligst Grad har bevirket Forsinkelsen, er de to sidste Stamtavler i Bogen, hvilke nemlig i hele det indeværende Aar have lagt Beslag paa al den Tid, Udgiveren dertil har kunnet afsee, og dog angrer han ikke paa at have offret saamegen baade Tid og Møje paa dem, da han — som i Indledningen til Familien Arneberg anført — auseer dem begge selvskrevne til at komme med blandt norske Slægter; thi er der norsk Blod i nogen, saa er det i disse to, hvis Spor man i gode to Aarhundreder kan forfølge i Solørs Bygder. Dette har imidlertid fornødiget en meget møjsommelig Gjennemgaaelse af vedkommende Retsprotokoller i Rigsarkivet, uden hvilken man, ialfald for den første af de to Familiers Vedkommende, ikke engang vilde have været paa det Rene med de ældre Slægtfølger. Rigtignok er derved ogsaa i begge Stamtavler Mangt og Meget kommet med af tørre og vidtløftige Retsager, som vel de fleste Læsere — ialfald udenfor Familien — helst ønskede borte, men det faar ikke hjælpe. Har Udgiveren først maattet anvende saamange Maaneder paa at pløje de ofte saagodtsom ulæselige Protokoller igjennem, saa bør det vel ogsaa være ham tilladt at have saameget igjen for sit Arbejde, som ialfald at see de udvundne Resultater bragte for Dagens Lys, saameget mere som man om disse to Slægter, der jo var solørske Bondeætter, paa Forhaand kunde vide, at man ikke kunde vente at finde Andet fra den Tid, end hvad der vedkommer denne deres Stilling, men som ogsaa da burde anføres. En hel Deel raa Optøjer kommer jo vistnok ogsaa med, men Sandheden er Ingen for broget, og det var nu engang de Tidens Medfør. Forøvrigt har det ikke ligget i Udgiverens oprindelige Tanke at levere saamange vidtløftige Uddrag af Retsprotokoller m. V., som Tilfældet er blevet, navnlig for en Green af Adeler samt Familien Arneberg og tildeels Arntzens Vedkommende, og det skal vel i Regelen heller ikke skee for Eftertiden, ialfald ikke i saa stor Udstrækning. Forsaavidt han herved muligens hos enkelte af sine Læsere maatte have vakt Forventning om, at nærværende Værk, der kun har sat sig den beskedne Opgave at levere endeel Slægtregistre, aspirerede til at blive et Slags norsk Personallistorie, maa han imidlertid bemærke, at dette ingenlunde er Tilfældet, da han dertil mangler alle fornødne Betingelser. Hvor gjerne han derfor end vilde see Stamtavlerne udstyrede med selvstændige Biografier over enkelte til dem hørende Mænd, seer han sig dog dertil ikke istand, medmindre han isaahenseende faar den fornødne Assistance udenfra, saaledes som Tilfældet har været med den sidste Stamtavle i nærværende Bind, hvor nemlig Hr. Justitiarius C. Arntzen — foruden at yde mange værdifulde Oplysninger ialmindelighed — har haft den Godhed at levere navnlig sin Faders og Farbroders Biografier, hvorfor han herved ville modtage Udgiverens oprigtige Tak.

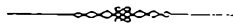
Med Hensyn til Værkets Fortsættelse, da agtes den, om Gud vil, fremmet efter den oprindelige Plan, nemlig med Iagttagelse af den alfabetiske Orden, dog saaledes, at der paa hvert Bogstav kun leveres nogle faa Familier, hvis Antal imidlertid for enkelte Bogstavers Vedkommende vil kunne komme til at variere meer eller mindre, da ikke alle Bogstaver ere lige rige paa Familienavne. Valget af Familier maa Udgifveren forbeholde sig selv at træffe, idet han isaahenseende nærmest vil lade sig bestemme af de forhaandenværende Materialier, uden at vedkommende Families større eller mindre Glands eller sociale Stilling herpaa vil øve nogen væsentligt afgjørende Indflydelse. Under vore indskrænkede og borgerlige Forholde kan der desuden — bortset fra de faa gjenlevende Adelslægter — ikke synderlig blive Tale om nogen, ved en gjennem længere Tid nedarvet Glands, fremragende norsk Slægt. Vi kunne have adskillige dygtige, ja udmærkede Mænd i forskellige Grene, men de tilhøre i Regelen ikke nogen enkelt Familie, og vige snart Pladsen for nye Navne. At bevare Erindringen om dem hører egentlig mere Personalhistorien end Genealogien til. Imidlertid vil Udgifveren, naar det staar til ham, i Valget af Slægter, hvis Stamtavler agtes leverede, vistnok foretrække Familier, der tælle et eller flere fremragende Medlemmer for saadanne, med hvem dette ikke er Tilfældet, samt endvidere f. Ex. gamle Præsteslægter eller andre anseede borgerlige Familier fremfor nye og farveløse, og navnlig føler han sig opfordret til at erklære, at han aldeles ikke kan befatte sig med Familier, der endnu ikke have optaget noget staaende Slægtnavn, men hvor Sønnen kalder sig efter Faderens Fornavn, og Familien saaledes skifter Navn for hver Generation. Herved blive imidlertid Navne som Sørensen, Paulsen o. s. v. ikke udelukkede, forudsat kun, at Familien eengang for alle har optaget og bibeholdt dette Navn, men heller ikke før.

Til Slutning har Udgifveren kun at tilføje, at Hs. Maj. Kongen har skjænket ogsaa denne Deel af vor Literatur sin naadigste Opmærksomhed, idet Højstsamme ved en rigelig Subskription har lettet Forlæggeren Udgivelsen af disse Stamtavler, hvis Afsætning i Regelen ikke tør ventes at ville blive synderlig stor.

Christiania, 30te Octbr. 1868.

W. Lassen,

Bureauchef i Marine- og Post-Departementet.

Familien Aabel.

Slægten Aabel har sit Navn af Gaarden Aabel i Birkenæs Annex til Thved i Christianssands Stift. Der er kun Lidet at bemærke om den, hvad de Par første Led angaar, da disse levede der i Bondestand i Begyndelsen af forrige Aarhundrede. Herom vilde Thved Præstegjælds ældre Ministerialbøger kunne have skaffet Oplysning, hvis de ikke ved en Præstegaarden i 1818 overgaaet Ildebrand uheldigvis var blevne tilintetgjorte, saa den ældste Ministerialbog sammesteds nu først begynder med 1794.*)

a1. Guttorm fra Gaarden Foss i Thved, blev ved Giftermaal Ejer af Grd. Aabel i samme Præstegjæld. Han var født og † 17..

Gift med en Enke Anne?, der ejede Grd. Aabel og som af sit tidligere Ægteskab havde 3 Døttre. Guttorm Aabel fik, saavidt vides, 2 Børn i sit Ægteskab med denne Enke, nemlig:

a2. Jens (Guttormsøn) Aabel, Ejer og Beboer af Grd. Aabel, hvor han blev født 1717 ^{14/7} og † i Chr.sand 1806 hos Sønnen Johan. I sin Alderdom afstod han Gaarden til sin Søn Guttorm og flyttede til sin Søn Jørgen i Sæby i Danmark, men kom tilbage og døde i Chr.sand.

Gift paa Aabel 1736 ^{10/6} med Helene Andreasdatter, f. paa Grd. Steendal i Høvaag Sogn (vestre Moland) 1720 ^{15/7}, † paa Aabel? 1772 ^{27/8}. (Datter af Andreas Haaversøn).

De havde 7 Sønner og 7 Døtre, „hvoriblandt 3 døde Meget Unge.“ Jens Aabel efterlod 7 Børn, 42 Børnebørn og 16? Børnebørnsbørn.

a3. Guttorm Jensøn Aabel, Ejer af Grd. Aabel; f. der 1737 ^{29/6}, † omtrent 1790.

Gift 1) med Inger Bentsdatter, 2) med Todne Guttormsdatter. (Begge fra Grd. Tvede i Birkenæs Sogn). (4 Sønner og maaske 2 Døttre).

*) Uagtet Udgiveren af nærværende, efter Alfabetet ordnede Samling af „Norske Stamtavler“ har foresat sig saa meget som muligt at lægge vedkommende Kirkebøger til Grund for de Stamtavler, han agter at levere, har han dog troet allerede nu strax ved den første Begyndelse at turde bryde denne Regel og aabne Rækken med Familien **Aabel**, da han derom er bleven anmodet fra forskjellige Kanter og allerede for et Par Aars Tid siden fra Hr. Provst Aabel i Land har faaet det Væsentligste af de Meddelelser, som her leveres. Den tilfældige Omstændighed, at Kirkebøgerne for et eller flere Præstegjæld muligens ikke længer existere, bør heller ikke kunne have nogen afgjørende Indflydelse med Hensyn til Valget af de Familier, hvis Stamtavler agtes udgivne, naar man paa andre Veje kan erholde de fornødne Data, selv om disse blive mindre fuldstændige og paalidelige end de, man gjennem Kirkebøgerne kunde tilgaa. I nærværende Stamtavle blive saaledes gjennem et temmelig langt Tidsrum Oplysningerne om flere Grene af Slægten hel magre, men foruden at de fleste af de til disse Grene hørende Personer ikke have beklædt nogen offentlig Stilling i Samsfundet, saa have de tillige paa en Maade fraskrevet sig Retten til at komme med paa en Stamtavle over Familien **Aabel**, ved nemlig at aflægge dette Tilnavn og antage ganske forskjellige Navne (**Hermansen** og **Steendal**).

- a4. Cathrine Guttormsdatter Aabel, „fra Thved Præstegjeld“, † i Chr.sand 1794 ⁹/₉, 33 Aar gml., var rimeligvis en Datter af denne Guttorm Aabel.
- b4. Bent, boede paa Gaarden Tvede i Birkenæs Sogn, hvor han døde. Gift med Marie fra Tvede.
- c4. Andreas, opholdt sig hos sin Farbroder Jørgen i Sæby, men døde paa Aabel.
- d4. Gunder, f. ca. 1777?, † ugift.
- e4. Jens, f. ca. 1782? (sandsynligvis den „Jens Guttormsen Aabel“, som blev konfirmeret i Thved 1799 om Høsten, 14¹/₂ Aar gml.).
 Gift med Gjertrud Tvede. (Disse 2 sidste Brødre delte Gaarden Aabel mellem sig, og, saavidt vides, lever Jens's Søn, som ogsaa heder Jens, endnu der i 1866).
- f4. Anne Maria, f. 1780, † 1824 ⁵/₁₂, gift med sin Fætter, Skipper og D. M. Ole Andreas **Hermansen**, som var født 1787 ⁷/₁ og † i Lillesand 1863 ²⁶/₁. (Ingen Børn).
- b3. Anne Jensdatter Aabel, f. paa Aabel 1739 ¹⁰/₁, †
 Gift i 17.. med Christopher Larsen, til Gaarden **Grimenæs** i vestre Moland. (2 Sønner og 4 Døttre). (Hun er Oldemoder til Søløjtnant Thorvald **Dannevig**, der er født 1840 og Officier fra 1861 ²⁵/₉, og hun har forøvrigt Descendenter i Lillesand).
- c3. Thone Jensdatter Aabel, f. paa Aabel 1741 ²⁰/₇, † i Kjøbenhavn.
 Gift 1) i 17.. med Ouen Sørensen **Lund**, som døde i Chr.sand 1769 ¹/₂, Kl. 1 Eflern. (Deres Datter, Ursine Caroline Hemmich L.; f. i Chr.sand 1769 ¹/_s).
 Gift 2) i Kjøbenhavn? 17.. med „Chirurgus ved Comandoen“ Carl Christian **Stigmand** (eller **Stekmand**?). Hans „forlovede Kiæreste“, Anne Maria Torstensdatter, † i Chr.sand 1772 ²⁵/₁₂ Kl. 8¹/₂ Aften. Han var født i 17.. og † ombord i et dansk Orlogsskib. (Søn af). (De havde blandt flere Børn en Datter, Ulrikke Eleonore Stigmand, f. i Chr.sand 1774 ²⁴/₂).
- d3. Herman Jensøn Aabel, Lensmand i Høvaag Sogn og Skibsreder, f. paa Aabel 1744 ²⁴/₅ (Trefold. Søndag), † paa Grd. Steendal i Høvaag Annex til vestre Moland 1800 ¹⁶/₇. Han arvede denne Gaard efter sin Moder.
 Gift paa Steendal 1767 med Anne Tørrisdatter Steendal, f. i 17.., † paa Steendal 1831 ⁷/₃. (Datter af Skibsreder Tørris Gundersen Røjnaas, fra Gaarden Steendal i Høvaag). Af deres 9 Børn kaldte den Ældste sig **Steendal** og de andre 8 **Hermansen**.
- a4. Tørris **Steendal**, Skipper og Reder i Randø Sund (i Oddernæs), f. paa Steendal 1768 ²⁷/₁₂, † i Randø Sund 1844 ²⁶/₂.
 Gift i Oddernæs? 1805 med Ingeborg Knudsd. Foss fra Randø Sund, † i Randø Sund. (Datter af Knud Guttormsøn Foss i Thved. Hun var født 1777). (2 Børn).
- a5. Herman, Sømand, † paa Søen i en ung Alder.
- b5. Knud, ligesaa. ligesaa.
- b4. Helene **Hermansen**, f. paa Steendal 1770 ²⁰/₁₂, † paa Gaarden Mæbø i vestre Moland 1850 ⁶/₁₀.
 Gift 1) i 1800 med Lodsoldermand Markus **Axelsen** (Bæresøen) i Humlesund Strandsted i vestre Moland. Han var født paa Mæbø 17.., † i Lillesand 1806. (Søn af Axel Markussen og Berthe).
 Gift 2) i ca. 1810 med Kjøbmand i Chr.sand Christen **Bech**, f. i Danmark 17.., † i Chr.sand 1813. (Han var Søn af en dansk Mand, Stephen Jensen og).

- c*4. Hartvine **Hermansen**, f. paa Steendal 1774 ²¹/₄, † sammesteds 1849 ²⁹/₇. Ugift.
- d*4. Jens **Hermansen**, Skipper, f. paa Steendal 1776 ¹¹/₄, † 1830 ⁹/₁₁ i Brækkestø paa Justøen i vestre Moland, nær Lillesand. Ugift.
- e*4. Jonas **Hermansen**, Skipper, f. paa Steendal 1779 ²⁹/₃, lever endnu 1866 paa Tronderøen i Høvaag (vestre Moland). Forlod Søen 1839.
- Gift 1) i Gamle Hellesund (Høvaag Sogn) 1810 ¹/₉ med Elen Cathrine Gundersen. (Datter af Skipper Gunder Olsen og Abel Andersdatter). Hun var født i Gml. Hellesund 1788 ¹⁴/₄ og † paa Tronderøen 1825 ¹⁵/₉. (2 Sønner og 4 Døttre).
- Gift 2) i Gml. Hellesund 1829 ²⁶/₁₁ med Karen Christine Christensen, f. i Gml. Hellesund 1800 ⁴/₇. Hun lever 1866. (Datter af Skipper Emanuel Christensen og Susanne Jansdatter). (6 Børn, hvoraf 2 dødfødte og 2 døde smaa).
- a*5. Herman Hermansen, Skipper i Ulvøund (Høvaag Sogn), f. paa Tronderøen 1811 ²⁰/₅, boede i Chr.sand til 1853, derpaa i Randøund og fra 1861 i Ulvøund.
- Gift 1) i Randøund i Oddernæs 1835 ⁹/₁ med Marthe Steendal, f. i Randøund 1800 ⁹/₁, † 1844 ¹⁵/₂ i Chr.sand. (Datter af Hans Steendal og Torborg Jørgensen). (3 Børn).
- Gift 2) i Chr.sand 1845 ¹⁶/₁₁ med Ingeborg Lovise (Hansen?), f. i Randøund 1818 ⁹/₁, † sammesteds 1858 ²⁷/₁₂. (Datter af Abraham Hansen og Elisabeth Steendal). (6 Børn).
- Gift 3) i Høvaag 1863 ²⁸/₁ med Thrine Marie Christiansen fra Ulvøund, f. i Ulvøund 1814 ²²/₇. (Datter af Christian Christensen og Anne Severine Sørensen). (Ingen Børn).
- a*6. Hans Steendal Hermansen, f. i Chr.sand 1836 ⁷/₆.
- b*6. Elen Cathrine Hermansen, f. i Chr.sand 1838 ⁷/₆.
- c*6. Theodine Elisabeth Hermansen, f. i Chr.sand 1840 ²⁶/₃.
- Gift i Høvaag 1865 ²/₂ med Skipper Anders Hemsén **Andersen**, boende i Ulvøund.
- d*6. Johan Gustav Hermansen, f. i Chr.sand 1846 ²⁹/₅, † 15 Timer gml.
- e*6. Mathilde Elisabeth Hermansen, f. i Chr.sand 1847 ²¹/₇.
- f*6. Henriette Lovise Hermansen, f. i Chr.sand 1850 ²¹/₄.
- g*6. Johanne Agnethe Hermansen, f. i Chr.sand 1852 ¹⁰/₁₀.
- h*6. Johan Albert Gustav Hermansen og }
*i*6. Camilla Talette Hermansen, } Tvillinger, fødte i Randøund 1855 ¹³/₅.
- b*5. Gunder Hermansen, f. paa Tronderøen 1813 ⁵/₁₀, rejste ca. 1838 til Amerika, og fra 1840 af har man ingen Efterretning haft fra ham.
- c*5. Anne Alette Hermansen, f. paa Tronderøen 1816 ¹⁷/₆.
- Gift paa Tronderøen 1834 ²⁸/₉ med sin Fætter, Herman (Arntsøn) **Steendal**. (Se Side 4 under *a* 5).
- d*5. Oline Christine Hermansen, f. paa Tronderøen 1819 ¹/₄, † s. M.
- e*5. Oline Christine Hermansen, f. paa Tronderøen 1820 ⁹/₉.
- Gift i Høvaag 1846 ¹¹/₁₁ med Skipper Severin **Svendsen** paa Brækkestø i vestre Moland. Han er født i Brækkestø 1819 ²³/₅. (Søn af Skipper Wilhelm Svendsen og Valborg Maria Jansdatter).
- f*5. Johanne Cathrine Hermansen, f. paa Tronderøen 1823 ²⁰/₇.
- Gift i Thved 1845 med Lensmand i Oddernæs (fra 1856) Jens **Lassen**, født paa

- Dønnestad i Thved 18.. (Søn af Lensmand Ole Tellefsen og Anne Omundsdatter, men opkaldt efter den i 1818 afdøde Sognepræst til Thved, Jens Lassen).
- g* 5. En dødfødt Datter (af 2det Ægteskab), 1832 ²⁷/₉.
- h* 5. Jens Adelsteen Hermansen, Kjøbmand i Christiania fra 1863 af. Født paa Tronderøen 1834 ¹²/₉. Ugift.
- i* 5. Elen Cathrine Hermansen, f. paa Tronderøen 1836 ¹⁶/₁₀, † 1840 ³/₂.
- j* 5. Sophie Hermansen, f. 1839 ³/₉, † ca. 1840, 1 Aar gml.
- k* 5. Johan Carleman Hermansen, Sømand, f. paa Tronderøen 1841 ²/₃. Ugift.
- l* 5. En dødfødt Datter 1844 ³⁰/₄.
- f* 4. Arnt **Hermansen**, Skibsfører, boende paa Gaarden Steendal, hvor han var født 1781 ¹⁷/₁₂ og døde 1821 ¹⁷/₆.
- Gift paa Steendal 1811 med Olene Christine Skalle eller Olsen, f. paa Heløen i Gml. Hellesund 1790 ⁹/₈, † 1817 ¹/₁₂. (Hun var Søster af ovennævnte Jonas Hermansens 1ste Kone, Elen Cathrine). (3 Børn).
- a* 5. Herman (kalder sig **Steendal**), f. paa Steendal 1812 ³⁰/₇, boer i 1866 paa Gaarden Steendal; tidligere Sømand, men nu Landmand.
- Gift paa Tronderøen 1834 ²⁹/₉ med sit Søskenbarn, Anne Alette Hermansen (se hende Side 3 under *c* 5). (Af deres 8 Børn leve 3).
- a* 6. En dødfødt Søn 1837 ⁴/₅.
- b* 6. }
c 6. } To dødfødte Døttre 1838 ¹²/₅.
- d* 6. Arnt, f. paa Steendal 1840 ²/₃, † 1859 ⁹/₉ paa Malta, som Sømand fra Lillesand.
- e* 6. Jonas, f. paa Steendal 1842 ¹⁵/₁₁, skal blive Landmand.
- f* 6. Oline Christine, f. 1844 ³/₃.
- Gift paa Steendal 1865 ³/₁ (⁴/₁?) med Skibskaptejn Carl Otto **Gregersen** i Lillesand, født 1833 ⁵/₁₀.
- g* 6. En dødfødt Datter 1848 ¹⁰/₂.
- h* 6. Elvin Conrad, f. paa Steendal 1850 ²/₉.
- b* 5. Anne Marie Severine, f. paa Steendal 1816 ²⁰/₂.
- Gift paa Randøen i Randø Sund 1836 ²²/₂ med Skibsreder og Skibsfører Jens **Flørenæss** i Brækketø, f. paa Gaarden Flørenæs i vestre Moland 1806 ²/₇. (Søn af Jørgen Jensen og Mette Marie Krog). (1 Søn og 2 Døttre).
- c* 5. Abel, f. 1817 ³/₁₂, † 1818 ¹⁵/₂.
- g* 4. Fredrik **Hermansen**, Løjtnant, f. paa Steendal 1784 ⁹/₆, lever 1866 i Brækketø ved Lillesand. Blev Officier 1809, Premierløjtnant 1811 ⁴/₄. Afgik paa Vartpenge 1818 ³⁰/₃.
- Gift i Chr.sand 1811 ⁹/₁ med Ingeborg Christine Kramer, f. i Chr.sand? 1775 ²⁹/₇, † i Randø Sund 1855 ⁷/₁. (Datter af Osmund Kramer og Karen Rasmussen). (Ingen Børn). Han opholder sig hos sin Fosterdatter, næstforegaaende Anne Marie, gift med Skibsreder Flørenæss.
- h* 4. Ole Andreas **Hermansen**, Skipper og *D. M.*, f. paa Steendal 1787 ⁷/₁, † i Lillesand 1863 ²⁶/₁. Han boede før i Birkenæs Sogn i Thved paa Gaarden Højelt, som han fik med sin Hustru, og var ret velstaaende, men det gik ud med ham, saa han maatte gaa fra Gaarden, og siden boede han i sit lille Hus i Lillesand.

Ole Andreas Hermansen var to Gange gift:

Gift 1) i Thved? 1822 med Guttorm Aabels Datter, Anne Maria (Enke efter Anders Højelt i Birkenæs?). Hun døde paa Gaarden Højelt. (Ingen Børn).

Gift 2) i med Karen Stiansdatter (fra Gaarden Højelt), Plejedatter af hans 1ste Hustru. Hun lever 1866 i Lillesand. Hun er født paa Røjnaas 1805 ¹⁵/₂. (10 Børn).

a 5. Hagen Adelsteen Hermansen, f. i Birkenæs? 1826 ¹⁰/₆, † 1845 ¹²/₁₁.

b 5. Sophie Amalia Hermansen, f. i Birkenæs? 1829 ²²/₁.

c 5. Josephine Albertine Hermansen, f. 1830 ²⁵/₁₂, † 1833 ¹⁶/₈.

d 5. Severin August Hermansen, f. 1832 ²⁸/₉.

e 5. Otto Anhelm Hermansen, f. 1833 ²⁷/₁₁.

f 5. Josephine Albertine Hermansen, f. 1835 ²²/₁.

g 5. Helmine Pauline Hermansen, f. 1838 ¹⁷/₃.

h 5. Theodora Fredrikke Hermansen, f. 1840 ²⁸/₃.

i 5. Hardine Assine Hemmich Hermansen, f. 1842 ¹³/₇, † s. A. ³⁰/₁₁.

j 5. Hagine Adolfine Hermansen, f. 1846 ¹/₄.

i 4. Anne Hemich **Hermansen**, f. 1792 ¹⁴/₇ paa Steendal, hvor hun endnu lever.

Gift paa Steendal 1833 med forhenv. Lensmand i Høvaag Jakob Nilsen **Steendal**, f. i 1807 ²²/₁₁. Han var Lensmand der fra 1834 til 1852. Forøvrigt var han ikke beslægtet med de andre her omhandlede Steendal'er, men skrev sig dog fra samme Gaard, der har 3 forskellige Opsiddere. (Søn af Nils Olsen og Helene Halvorsdatter). (Ingen Børn).

e 3. Inger Jensdatter Aabel, f. paa Aabel 1746 ¹¹/₁₂, † der 1748. 1 Aar og 12 Uger gml.

f 3. Jørgen Aabel, Handelsmand i Sæby (o: formodentlig Sæby Kjøbstad i Hjørring Amt, Aalborg Stift i Jylland). Han var født paa Gaarden Aabel 1748 ¹⁰/₁₂ og † i Sæby 18.. Han var oftere i Besøg (engang en hel Vinter) hos sin Broder Johan i Lillesand.

Gift i 17.. med en Enke, Maren Severine, hvis Søn, Hans, kaldte sig **Aabel**. (3 Børn).

a 4. Hans Aabel, Kjøbm. i Aalborg, anføres her, fordi han kaldte sig Aabel. Han blev gift 1803. Videre vides ikke om ham.

b 4. Jens Aabel, Provst? og Sognepræst til Vadum i Kjær Herred, Aalborg Amt, f. paa Aabel? 1779 (i Septbr.?), † Han blev Student 1799, Cand. 1805 ³⁰/₄ (Haud.), resid. Kapellan i Vraa og Æmb i Børglum Herred, Hjørring Amt 1815 ²¹/₆. Sognepr. til Vadum 1830 ²¹/₄. Ugift.

c 4. Andreas Aabel, Kjøbmand i Sæby, f. , † i Danmark.

Skal have været 3 Gange gift, men havde blot Børn af 3die Ægteskab, nemlig 1 Søn og 2 Døttre. Han var nogle Gange oppe i Besøg hos Familien i Chr.sand.

d 4. Anne Marie Elisabeth Aabel, f. i 1791 ²³/₄.

Gift i med Major **Westenholdt** (mon ikke **Westenholtz**?) i Aalborg. (En af deres Sønner skal have været Etatsraad, en Anden Søofficier). En Etatsraad Regnar Westenholtz til Matstrup, tidligere Grosserer, **R. D. O.** fra 1850 ²⁹/₁₀ og **D. M.**, døde i Danmark 1866 i April, bekjendt, fordi han renuncerede paa 20,000 £ Sterling, hvorpaa han af Statskassen havde Krav ifølge Kontrakten med Sir Morton Peto i Anledning af Anlægget af de jydskke Jernbaner. Var Finantsminister fra ²/₁₂ 1859 til ²⁰/₂ 1860.

g 3. Inger Jensdatter Aabel, f. paa Aabel 1751 ⁴/₇, † tidlig.

- h 3. Andreas Aabel, Kjøbmand i Chr.sand, f. paa Aabel 1752 $\frac{9}{11}$, † i Chr.sand 1789 / som Vertshusholder.
 Gift i 17.. med Ingeborg Strand, f. , † (1 Søn).
- a4. Jens Wilhelm Aabel, Skipper i Chr.sand, f. der 1785 $\frac{3}{12}$, † der 1848 $\frac{26}{1}$.
 Gift i 1808 med Dorothea Marie Birch, f. i Kb.havn 1782 $\frac{19}{9}$. (Datter af Undertoldbetjent i Chr.sand Jakob Birch og Susanne Smidt). (4 Børn).
- a5. Ingeborg Aabel, f. i Chr.sand 1809 $\frac{24}{6}$, lever 1866. Ugift.
- b5. Susanne Dorothea Aabel, f. i Chr.sand 1811 $\frac{1}{11}$.
 Gift der 18.. med Fuldmægtig Georg Martinus **Stousland**, som † i Chr.sand 1856 $\frac{2}{12}$, 45 Aar gml. (1 Søn).
- c5. Andreas Wilhelm Aabel, Skibskaptejn, f. i Chr.sand 1813 $\frac{24}{11}$, † paa Barcelonas Havn 1849 $\frac{6}{12}$ ombord i sin førende Brig „Ørnen“ af Chr.sand.
 Gift i Chr.sand 18.. med Caroline Stray, f. i Chr.sand 1822 $\frac{8}{9}$. (Datter af Klubvert Ole Stray og Cathrine Paschen). (2 Sønner).
- a6. Wilhelm Aabel, Handelsbetjent i Chr.sand, f. der 1845 $\frac{2}{9}$.
- b6. Carl Aabel, Sømand, f. i Chr.sand 1849 $\frac{4}{4}$, † paa Atlanterhavet 1865 $\frac{3}{5}$.
- d5. Ole Jakob Aabel, Mægler i Rouen, f. i Chr.sand 1819 $\frac{23}{1}$.
- i 3. Anne Maria Jensdatter Aabel, f. paa Aabel 1755 $\frac{2}{2}$ (en Søndag), † i Danmark. Ugift.
- j 3. Ole Aabel, Sognepræst til Aurland i Bergens Stift, f. paa Aabel 1757 $\frac{7}{1}$, † i Aurland 1852 $\frac{17}{3}$. Han blev Student fra Chr.sands Latinskole 1778; tog Examen philosophicum 1779 $\frac{14}{7}$ og rejste s. A. tilbage til Chr.sand; informerede indtil 1782; blev Cand. 1783 $\frac{8}{10}$ (læste kun til „Non“); blev 1784 $\frac{11}{6}$ personel Kapellan hos Hr. Jonas Zimmermann i Homedal; 1792 $\frac{5}{10}$ Sognepræst til Jostedal og 1800 $\frac{30}{5}$ til Aurland. Fejrede 1834 $\frac{11}{6}$ sit 50 Aars Embedsjubilæum (se Morgenbl. No. 193 for $\frac{12}{7}$ s. A.). Fik Afsked i Naade 1839 $\frac{17}{10}$ og Benyttelse af Enkesædet, saalænge ingen Enke var i Kaldet.
 Gift i 1795 $\frac{3}{3}$ med Christine Margrethe Pavels, f. i Hjelmeland 1772 $\frac{28}{4}$, † i Aurland 1863 $\frac{1}{5}$. (Datter af Provst og Sognepræst til Hjelmeland Peder Pavels og Birgitte Christine Hjelm). (9 Børn).
- a4. Peder Pavels Aabel, Provst og Sognepr. til Land, f. i Jostedal 1795 $\frac{19}{12}$. Blev Student fra Bergens Skole 1816; Cand. 1821 $\frac{13}{5}$ (Haud.). Sognepr. til Jostedal 1822 $\frac{13}{4}$; til Sogndal i indre Sogn 1823 $\frac{20}{3}$; Provst i Provstiet 1829 $\frac{8}{12}$; Sognepr. til Land 1833 $\frac{17}{6}$ og Provst i Valders Provsti 1853 $\frac{16}{4}$. Tog Afsked fra Provsteembedet 1863 $\frac{22}{6}$ og fra Sognepræstembedet fra $\frac{1}{1}$ 1866 af (ifølge kgl. Resol. af $\frac{3}{4}$ 1865). Allerede midt i October 1865 forlod han Kaldet, hvis Bestyrelse han overlod til sin personelle Kapellan C. L. E. Meyer, og flyttede til sin Søn Oluf, der er resid. Kapellan til Sigdal. Ved Provst Aabels Fratrædelse blev Lands Sognekald under $\frac{25}{1}$ 1866 delt i to, hvilke ved en tidligere kgl. Resol. (af $\frac{27}{2}$ 1864) var blevne lagte fra Valders til Hadelands Provsti og fra Christiania til det nyoprettede Hamar Stift. (Hans Skrifter, dels særskilt udgivne, dels optagne i flere Blade, ligesom et Par Prædikener i en Samling af „Prædikener af norske Gejstlige“, se Langes Literaturlexikon).
 Provst P. P. Aabel blev gift i Aal i Hallingdal 1822 $\frac{27}{3}$ med Margrethe Engelke Magdalene Leigh, f. i Kvikne 1800 $\frac{18}{1}$, † i Land 1863 $\frac{5}{7}$ om Morgenens, efter mange Aars Svagelighed og flere Maaneders Lidelser og gjentagne apoplektiske Anfald. (Datter af Sognepr. til Aal Morten Andreas Leigh og 2den Hustru Petronelle Mørch). (9 Børn).

a5. Petra **Louise** Aabel, f. i Jostedal 1823 $\frac{1}{9}$.

Gift i Land 1849 $\frac{24}{10}$ med Cand. theol., nuværende Inspektør ved Christiania Borger- og Realskole Elias **Corneliusen**, f. i Chr.sand 1818 $\frac{3}{5}$. (Søn af Kjøbm. Anders C. og Marthe Jensen). Han blev Student 1836 (privat dimitteret); Cand. 1841 $\frac{10}{12}$ (Laud.). Var i nogle Aar Huslærer hos Provst P. P. Aabel i Land. Var fra 1845—1846 Inspektør ved Redningsanstalten „Toftes Gave.“ Senere atter Huslærer samt Lærer ved flere Pigeskoler i Christiania. Blev 1849 $\frac{1}{2}$ Lærer ved Christiania Borgerskole; 1857 $\frac{30}{6}$ Kirkeværge i Christiania og 1861 $\frac{1}{3}$ Inspektør ved Borgerskolen sammesteds, og er fra 1862 tillige Bestyrer af Christiania Handelsinstitut og Søndagsskole. (7 Børn).

b5. Oluf Andreas Aabel, Præst, f. i Sogndal 1825 $\frac{9}{10}$. Blev Student fra Christiania lærde Skole 1843; Cand. theol. 1847 $\frac{10}{12}$ (Laud.); Lærer ved Nissens Latin- og Realskole i Christiania 18..; Universitetsstipendiat 1852, men maatte i 1855 frasige sig denne Post paa Grund af nervøse Hovedsmerter. Blev da atter Lærer ved Nissens Skole og udnævntes 1857 $\frac{30}{12}$ til personel Kapellan hos sin Fader (i Land) og 1863 $\frac{9}{5}$ til resid. Kapellan til Sigdal (Krødsherred). (Se hans Skrifter i Langes Literaturlexikon).

Gift i Land 1854 $\frac{18}{7}$ med Christiane Lovise Meinich, f. i Land 1826 $\frac{24}{11}$. (Datter af Foged i Land og Valders Jens Christian M. og Wilhelmine Magelssen). (1 Barn).

a6. Wilhelmine Margrethe Aabel, f. i Christiania 1855 $\frac{5}{8}$.

c5. Christine Margrethe Pavels Aabel, f. i Sogndal 1827 $\frac{27}{9}$.

Gift i Land 1844 $\frac{20}{3}$ med Distriktslæge i søndre Østerdalen Christopher Pavels **Munthe**, f. paa Gaarden Ytre-Kroken i Hafslo i Sogn 1816 $\frac{5}{4}$. (Søn af Major Hartvig Kaas Munthe til Gaarden Kroken og Bolette Christine Pavels). Han blev Student 1834, medicinsk Candidat 1841 $\frac{5}{6}$ (Laud.); Distriktslæge i søndre Østerdalen 1845 $\frac{16}{7}$. (Boer i Elverum). (12 Børn, hvoraf 1 død).

d5. Morten **Andreas** Leigh Aabel, Læge, f. i Sogndal 1830 $\frac{10}{2}$. Blev Student fra Christiania lærde Skole 1848; medicinsk Cand. 1856 $\frac{9}{6}$ (Haud); const. Distriktslæge i Vestfinmarken 1857; derefter $\frac{1}{2}$ Aar Privatlæge i Solør. Praktiserende Læge i Næs paa Romerige 1858. Distriktslæge i Indre Søndfjords Distrikt 1864 $\frac{16}{1}$. (Boer i Førde Præstegjeld). Han har udgivet „Riimstubber“ i 1862, samt før og siden nogle Sange og Smaadigte.

Gift i Land 1857 $\frac{28}{12}$ med Wilhelmine Louise Collett, f. paa Strømsø 1834 $\frac{11}{5}$. (Datter af Kjøbmand paa Strømsø Herman Christian Collett og Louise Wilhelmine Arveschoug). (5 Børn).

a6. Guttorm Aabel, f. paa Folkvang i Næs 1858 $\frac{3}{11}$.

b6. Christian Collett Aabel, f. sammesteds 1860 $\frac{16}{6}$.

c6. Ragnhild Aabel, f. sammesteds 1862 $\frac{21}{3}$.

d6. Louise Margrethe Aabel, f. sammesteds 1864 $\frac{14}{1}$.

e6. Astrid Aabel, f. i Førde 1865 $\frac{16}{10}$.

e5. Anna Margrethe Grøntvedt Aabel, f. i Sogndal 1831 $\frac{16}{3}$.

Gift i Land 1853 $\frac{7}{6}$ med Boghandler i Christiania Jakob **Dybwad**, f. paa Vækkerø i Ager 1823 $\frac{20}{7}$. (Søn af daværende Fuldmægtig for Grev H. Wedel-Jarlsberg, senere Kjøbm. i Christiania Jakob Dybwad og Christiane Lange). Han blev Student 1844 (privat dimitteret), men opgav Studeringerne og rejste i Sommeren

1845 til Tydskland og Frankrige for at uddanne sig for Boghandelen; gik i 1848 i Compagnie med sin Broder, Bøghandler i Christiania Christopher Andr. Dybwad, der i 1852 trak sig tilbage og overlod ham Forretningerne udelte. (6 Børn).

f 5. Marie Caroline Wilhelmine Sophie Aabel, f. i Land 1835 $27/2$.

Gift i Land 1855 $27/12$ med daværende Premierløjtnant, nu Major og Kammerherre Carl Jakob **Vogt**, f. i Christiania 1827 $19/10$. (Søn af Byfoged paa Moss, David Vogt og Marie Magdalene Juhl). Han blev Officier 1846 $23/12$ (ved 1ste Agersh. Brigade); Pr.løjtnant ved samme Brigade 1854 $16/9$; Inspektions-Officier ved Krigsskolen fra 1856 $1/4$ til 1862 $15/9$. Under $12/8$ 1862 blev han surnumerær Kaptejn i Thronhjemske Brigade; $29/11$ s. A. Chef for Stør- og Værdalske Jægerdivision, med Forblivende i sin Stilling som Compagnichef ved Krigsskolen, hvortil han under $12/9$ 1862 af Armeekommandoen var beordret for et Tidsrum af 2 Aar (fra $16/9$ s. A. af). Dette Tidsrum forlængedes ved Terminens Udløb endyderligere. 1864 $2/9$ udnævntes han til Chef for 2den Division af Romsdals Landværnsbataillon (fremdeles med Forblivende i sin Stilling som Compagnichef ved Krigsskolen. 1865 $28/4$ blev han surnumerær Major i Thronhjemske Brigade og kommanderet til Tjeneste i Generalstabten, p. t. som Chef for Krigsarkivet. Han blev 1857 $1/3$ Lærer ved Krigsskolen i Krigskunst, Krigshistorie og militær Administration, og 1861 $11/10$ Lærer ved Højskolen i Krigshistorie, militær Administration og militær Topografi, samt 1865 $31/10$ i Generalstabslære, militær Administration og Topografi (efter Højskoleplanens Forandring). Han deltog 1849 i den dansk-tydske Krig og saaredes i Slaget ved Fredericia $6/7$ s. A. Blev **R. D. O.** 1849 $5/9$, **R. Sv. O.** 1864 $8/6$, Kammerjunker 1858 $15/5$ og Kammerherre 1860 $5/6$. Blev Student 1850; tog 2den Examen 1851, og 2den Afdeling af Højskoleexamen 1852. Ansat i Vejvæsenet fra 1852—1856. Sekretær i Militærkommissionerne af $2/6$ 1858 og $2/9$ 1864. Udgav i 1860 Uddrag af Forelæsninger over Krigskunst og Krigshistorie og i 1861 over Militær-Administration. Er Medlem af Bestyrelsen for den skandinaviske Forening. (4 Børn).

g 5. Jens Jakob Sigvard Aabel, Agronom, f. i Land 1836 $8/3$. Blev 1861 dim. fra Aas højere Landbrugsskole; har siden bestyret Lands Præstegaard for sin Fader.

h 5. Nikoline Bernhardine Aabel, f. i Land 1839 $4/8$.

Gift i Land 1865 $9/10$ med Gaardbruger Ole **Viker**, til Gaarden Viker i Land. Han er født i Land 1837 (?) $8/3$. (Søn af Harald Olsen Viker og Gubjør Olsdatter Riugelien).

i 5. Abraham **Wilhelm** Støren Aabel; f. i Land 1841 $19/9$. Blev Student 1860 (privat dim.). Studerer Lovkyndighed. 1864 Reserveløjtnant i Thr.hjemske Brigade.

b 4. Helene Aabel, f. i Jostedal 1797, † 1802 i Aurland.

c 4. Jens Christopher Aabel, Styrmand, f. i Jostedal 1800 $12/1$, † i Aurland 1820 $19/2$.

d 4. Nikolai Friis Aabel, Provst og Sognepræst til Etne, f. i Aurland 1801 $12/12$, † i Etne 1838 $21/8$, efter nogle Dages Sygeleje. Han blev Student 1820, Cand. theol. 1825. Blev Sognepr. til Etne 182. (Var der allerede 1826).

Gift i Skonevig 1837 $25/6$ med Johanne Fredrikke Hansen, f. i Skonevig 1814 $8/1$. (Datter af Sorenskriver i Søndhordland Johan Fredrik Hansen og Abel Margrethe Krog). (Hun lever nu paa sin fædrene Gaard Millie i Skonevig, gift med forhenv. Kjøbmand i Stavanger, nu Landmand, Lauritz Olaus Sundt, som er født i Stavanger 1813? $18/2$). Provst Aabel efterlod ikke Børn.

e 4. Helene Andrea Aabel, f. i Aurland 1804 ³/₃.

Gift i Aurland 1828 ²⁰/₁₁ med daværende Premierløjtnant i Kavaleriet Peter Johan **Støren**, f. i Ejdsberg 1800 ¹⁹/₁₀. (Søn af Sognepr. til Norderhov Abraham Wilhelm Støren og Johanne Cathrine Brandt). Han blev Officier 1819 (med Anciennitet fra ¹/₁), stod 1820 og maaske længer surnumerær. Blev Pr.løjtnant 1827 ¹¹/₅; stod fra 1834 til 1853 surnumerær paa Grund af svagt Bryst. Boede i den Tid i Norderhov som Post-aabner. Blev 1854 ⁴/₃ Postmester i Frederiksstad; fik Afsked i Naade 1862 ⁹/₂ og flyttede til Moss, hvor han nu boer. (De have havt 9 Børn, hvoraf 7 leve).

f 4. Jakob Severin Aabel, Sekondløjtnant, f. i Aurland 1807 ¹⁴/₁₀, † i Bergen 1832 ²⁵/₁₁. Han blev Officier 1830 ved Bergenske Brigade.

g 4. Birgitte Christine Hjelm Aabel, f. i Aurland 1809 ⁷/₁₀.

Gift i Sogndal 1836 ²²/₁₀ med Løjtnant Søren **Leigh**, f. i Kvikne 1794 ²⁶/₈. (Søn af Sognepræst til Aal, Morten Andreas Leigh og Dennes 1ste Hustru, Margr. Engelke Magdalene Rynning). Han blev Officier 1810; Premierløjtnant 1811 ²/₇ ved Valdarske Skarpskytterbataillon og siden ved Bergenhusiske Regiment; stod i 1828 ved Lærdalske Compagni, i 7 Aar (fra 1829? af) surnumerær, men forbeholdt Kaptejns Anciennitet fra ¹¹/₃ 1831. Fik formedelst Sygelighed Afsked i Naade 1836 ³⁰/₃. Boer paa Gaarden Aarvold i Sogndal. (2 Døttre).

h 4. Ole Andreas Aabel, f. i Aurland 1812 ¹/₆, † s. A.

i 4. Oline Christine Margrethe Aabel, f. i Aurland 1814 ²⁰/₇. Var hjemme hos Moderen, saalænge Denne levede, og beholdt hendes Gaard i Aurland, hvor hun endnu boer. Ugift.

k 3. Johan (Jenssøn) Aabel, f. paa Aabel 1759 ¹²/₃, † ung.

l 3. Inger Margrethe Aabel, f. paa Aabel 1761 ²³/₄, † i Flekkefjord.

Gift i med Skipper . . . **Aslaksen** i Flekkefjord. De havde 2 Børn, af hvilke en Søn, Jens, var Sømand og en Datter, Anne Elisabeth, „blev gift til Amerika“ med en Amerikaner, Skipper **Hald**, blev Enke og kom tilbage til Flekkefjord.

m 3. Johan (Jenssøn) Aabel, Sømand, Handelsmand og Skibsreder i Chr.sand (Tvillingbroder af nedenstaaende Thrine Aabel), f. paa Aabel 1763 ²⁰/₁₀, † paa sin Ejendomsgaard Lofthuus i vestre Moland (nær ved Lillesand) 1843 ¹⁴/₂. Efter sit Bryllup i 1791 nedsatte han sig i Chr.sand, hvor han boede indtil 1813 i April, da han flyttede til Lofthuus. Fra dette Sted har han under ¹⁶/₁₂ 1838 nedskrevet nogle korte Noticer om sine Forældre samt hvormange der ved hans Faders Død i 1806 var tilbage af Dennes 14 Børn og deres Afkom. Han har ogsaa paa samme Sted berettet noget om sin Virksomhed som Sømand og Handelsmand fra 1785—1822, hvilket Udgiveeren af nærværende Stamtavle lader aftrykke i nogle for Familien nærmest bestemte Exemplarer, i Tanke om, at det kunde interessere den paa denne Maade at see disse korte og simple Beretninger reddede fra Ødelæggelse.

Han blev gift i Birkenæs Sogn i Thved 1791 ¹/₁₁ med Sidsel Guttormsdatter Tvede, født paa Gaarden Tvede i Birkenæs 1765 ¹/₃ og † i Lillesand 1823 ¹/₃. (Datter af Guttorm og Aarsille Tvede). (10 Børn).

n 4. Guttorm Aabel, f. i Chr.sand 1792 ¹/₇, † sammesteds 1799 ¹/₁₀.

o 4. Jens Aabel, først Sømand, siden Ejer af Faderens Gaard Lofthuus, født i Chr.sand 1793 ²⁷/₉, † paa Lofthuus 1864 ²⁶/₁₀. Ugift. Han havde efter sin Bedstefader nogle (magre) Optegnelser og en gammel Regnskabsbog, paabegyndt 1646, men den oplyser intet om Slægten, da man ikke engang kan see, af hvem den er ført.

- c4. Helene Andrea Aabel, f. i Chr.sand 1794 ¹/₉, † der 1802 ¹/₆.
- d4. Ole Andreas Aabel, f. i Chr.sand 1795 ¹/₁₁, † der 1803 ¹/₅.
- e4. Aarsille Gurine Aabel, f. i Chr.sand 1797 ³/₉, † paa Lofthuus 1857 ²³/₁₀. Ugift. Hun holdt Skole i Lillesand. Hun antog et lidet Pigebarn (nu 23 Aar gml.), Lina Nilsen, der nu som Plejedatter er hos Helene og Johan Aabel, og kalder sig Aabel.
- f4. Anne Marie Aabel, f. i Chr.sand 1799 ³¹/₈, † paa Lofthuus 1838 ¹/₁₂. Ugift.
- g4. Gunhild Cathrine Aabel, f. i Chr.sand 1801 ²⁶/₄, † paa Lofthuus 1853 ¹/₃ (Skjærthorsdag). Ugift.
- h4. Helene Andrea Aabel, f. i Chr.sand 1803 ¹¹/₁₁, lever 1866. Var hos sin Broder Jens indtil hans Død. Hun er ugift og boer med sin næstfølgende Broder, Johan, paa Lofthuus, hvoraf de have beholdt en Deel tilbage. Hun var i 11 Aar hos sin Farbroder, Sognepræst Aabel i Aurland.
- i4. Johan Severin Aabel, f. i Chr.sand 1805 ²⁰/₉, lever i Lillesand som ugift og driver lidt med Skomagerarbejde.
- j4. Gulette Hermine Aabel, f. i Chr.sand 1807 ¹⁵/₁₂, lever i Oslo Hospital som ugift.
- n 3. Thrine (Jensdatter) Aabel (Tvillingsøster af næstforegaaende m 3, Johan Aabel), f. paa Aabel 1763 ²⁰/₁₀, † i Chr.sand hos sin Broderdatter, Madame Bech, 18.., men boede en Tid i Lillesand hos denne sin Broder.
- Gift i med Snedker Christian **Astrup** i Chr.sand. Han døde tidligt. Naar og hvor han var født, samt hvis Søn han var, vides ikke. (Af hans 2 Børn skal en Søn, Jens, være bleven Møller i Danmark. Den 2den hed Gabriel, men han var nok hendes Stedsøn).
- b2. N. N. Guttormsdatter Aabel, skal have været gift med en Haaver*), som ogsaa boede paa Gaarden Aabel. Deres Børn var:
- a 3. Andreas Haaversøn Aabel, f. i 17.., † i (Han levede i Christianssand 1794).
- Gift i 17.. med Thrine Birgitte Jørgensdatter, f. i, † (Datter af).
- a4. Aarsille Aabel, f. i Chr.sand? 1792, † sammesteds 1794 ²⁷/₉, halvandet Aar gml.
- b 3. Helene Haaversdatter Aabel, f. i 17.., † i Chr.sand? (Hun levede 1794).
- Gift i Thved? 17.. med Ole **Wallesvær** i Chr.sand. Han var født i Chr.sand 1754 ⁹/₁₂? og † i (Søn af Thomas Wallesvær og Rennild OlsdatterHaabesland?).
- c 3. Anne Cathrine Haaversdatter Aabel, f. i Thved? 17.., † i Chr.sand 1836 ⁹/₆, 75 Aar gml.
- Gift i Thved? 17.. med Bogholder i Chr.sand Tønnes **Løchstøer**, f. i 17.., † i Chr.sand ca. 1799. (Søn af Jens Jensen L. og Ingeborg Andersdatter?, som blev viiede i Chr.sand 1745 ²/₃).
- (De havde 4 Børn, hvoraf en Søn, Jens, der var Skipper og er død for mange Aar siden, og en Datter, Barbara Cathrine Løchstøer, der var født i Chr.sand 1794 ¹⁸/₃ og i 1813 ⁴/₄ ægtede Student, Kirkesanger og Skolelærer Peter Fredrik Suhm **Balchen**).

*) Denne Haaver var først bleven opgivet at være en Søn af Stamfaderen Guttorm, men ifølge en fra den Side 3 under e 4 nævnte Jonas Hermansen under Stamtavlen Trykning indløben Meddelelse, skal Haaver ikke have været Søn, men Svigersøn af Guttorm Aabel, saaledes som Stamtavlen nu udviser.

d 3. Knud Haaversøn Aabel, Skipper, siden Kjøbmand og Skibsreder i Chr.sand, født paa Aabel? 1748 $\frac{5}{11}$?, † i Chr.sand 1820 $\frac{14}{12}$, „74 Aar gml.“*)

Gift 1) i Chr.sand 1777 $\frac{11}{11}$ med Aarsille Jørgensdatter Ulvesund, f. i 17. . . , † i Chr.sand 1782 $\frac{22}{6}$ — som det heder: „16 Aar og 2 Dage gml.“, hvorved vel maa menes, at hun var 16 Aar gml., da hun blev gift. (Hun var Datter af Jørgen og). (2 Børn).

Gift 2) i Chr.sand 1783 $\frac{29}{10}$ med Anne Marie Danielsdatter Kosvig, f. paa Korsvig i Oddernæs? ca. 1765, † i Chr.sand 1793 $\frac{15}{5}$. (Datter af Daniel og). (5 Børn).

Gift 3) i Chr.sand 1794 $\frac{9}{1}$ med Ingeborg Danielsdatter Kosvig, Søster af hans 2den Kone. Hun var født ca. 1769 og † i Chr.sand 1805 $\frac{24}{9}$. (5 Børn).

a4. Ingeborg Christine Aabel, f. i Chr.sand 1779 $\frac{23}{9}$, † der 1785 $\frac{5}{6}$.

b4. Grethe Barbara Aabel, f. i Chr.sand 1781 $\frac{15}{8}$, † der 1843 $\frac{20}{4}$.

Gift i Chr.sand 1810 $\frac{22}{6}$ med Skipper (siden Kjøbmand i Chr.sand) Abraham **Just**, f. i Chr.sand 1780 $\frac{30}{9}$, † der 1825 $\frac{28}{5}$. (Søn af Garver Jakob J. og Aarsille Kosvig). (1 Søn og 3 Døttre).

c4. Hans Christian Aabel, f. i Chr.sand? 1784 $\frac{22}{7}$, † i Chr.sand 1798 $\frac{15}{7}$.

d4. Aarsille Aabel, f. i Chr.sand 1786 $\frac{4}{6}$, † i Christiania 1863 $\frac{23}{1}$.

Gift i Chr.sand 1809 $\frac{28}{12}$ med Løjtnant Mads Dahl **Gjessing**, f. i Grimstad 1785 $\frac{21}{3}$, † i Christiania 1833 $\frac{2}{11}$ som afgaaet fra Krigstjenesten og derimod i nogle Aar ansat i Revisionsdepartementet. (Søn af Skibsfører i Grimstad Andreas Sørensen G. og Elen Dahl). Han var først Kontorist, men blev 1809 Løjtnant ved Vesterlehnske Regiment, tog 1813 Officersexamen i Chr.sand og tog 1814 Afsked som Premierløjtnant. Derefter boede han i Christiania. (Se hans Smaaskrifter i Langes Literaturlexikon). (Af deres 9 Børn leve 6).

e4. Daniel Aabel, f. i Chr.sand 1788 $\frac{6}{4}$, † 1789 $\frac{15}{8}$.

f4. Beata Aabel, f. 1791, † 1794 $\frac{17}{10}$.

g4. Danielle Aabel, f. 1793 $\frac{26}{4}$, † 1794 $\frac{29}{10}$.

h4. Anne Maria Aabel, f. i Chr.sand 1797 $\frac{29}{4}$, † i Christiania 1863 $\frac{9}{11}$.

Gift i Chr.sand 1836 med sin afdøde yngre Søsters Mand, Garver i Chr.sand Daniel **Just**, f. i Chr.sand 1796 $\frac{3}{1}$, † der 1858 $\frac{11}{6}$. (Broder af ovennævnte Abraham Just). (1 Søn og 1 Datter).

i4. Beata Aabel, f. i Chr.sand 1799 $\frac{20}{6}$, lever 1866 sammesteds.

Gift i Chr.sand 1835 med Uhrmager og Gjørtler Hans Christian **Hansen**, f. i Han lever 1866 i Chr.sand. (Søn af). (1 Søn).

j4. Hartvine Dorothea Aabel, f. i Chr.sand 1802 $\frac{10}{8}$, † sammesteds 1832 $\frac{28}{12}$.

Gift i Chr.sand 1828 med ovennævnte Garver Daniel **Just**, f. 1796 og † 1858. (2 Døttre).

k4. En dødfødt.

l4. En dødfødt, som kostede Moderen Livet.

*) Hvad her er anført om Kjøbm. Knud Haaversøn Aabel er laant fra hans egne Optegnelser, som i 1862 ejedes af hans Datter, Enkefru Gjessing i Christiania, samt fra Dennes mundtlige Meddelelser paa samme Tid til Udgifveren af nærværende Stamtafle.

Af Navnet **Aabel** forekomme i Chr.sands og Thveds ældste Ministerialbog Følgende:

Helge Knudsdatter Aabel, Enke efter Torgus Olsen Hamre, † i Chr.sand 1743 $\frac{2}{2}$, 48 $\frac{5}{12}$ Aar, 3 Uger og 4 Dage gml.

Gjertrud Knudsdatter Aabel, gift 1) med Peder Hansen **Lund**, og 2) i Chr.sand 1775 $\frac{5}{9}$ med daværende Kaptejnøjtnant og Indrulleringschef, senere Cancelliraad Holger Christian **Friis**. Fru Gjertrud Friis døde i Chr.sand 1786 $\frac{31}{12}$, 69 Aar gml.

Peder Jørgensen Aabel, gift med Anne Torjusdatter, havde en Søn, Tønnes, som døde i Chr.sand 1794 $\frac{1}{11}$, 9 Uger gml.

Pige Inger Margrethe Guttormsdatter Aabel blev 1797 $\frac{16}{6}$ i Thved gift med Ungkarl Christen Amundsen Højelt.

„Hr.“ Ole Aabel, † i Thved 1811 $\frac{19}{10}$, 68 Aar gml., og „Madame“ Andrea Aabel ligesaa 1811 $\frac{4}{6}$, 35 Aar gml.

Desuden har man af en Avis fundet, at en Karen Dorothea Aabel, født Kampen, døde i Arendal 1840 $\frac{2}{6}$, 31 $\frac{1}{2}$ Aar gml.

Indgiftede i Familien Aabel.

Mænd.	Side	Kvinder.	Side
Andersen, Anders Hensen, Skipper	3.	Aabel, Anne Maria Guttormsdatter	5.
Aslaksen, Skipper	9.	Andreasdatter, Helene (se Steendal).	
Astrup, Christian	10.	Anne, Enke paa Aabel, g. m. Guttorm fra Foss	1.
Axelsen, Markus, Lodsoldermand	2.	Bentsdatter, Inger	1.
Balchen, Peter Fredrik Suhm	10.	Birch, Dorthe Marie	6.
Bech, Christen, Kjøbmand	2.	Christensen, Karen Christine	3.
Corneliussen, Elias	7.	Christiansen, Thrine Marie	3.
Dannevig	2.	Collett, Wilhelmine	7.
Dybwad, Jakob	7.	Foss, Ingeborg Knudsdatter	2.
Flørenæss, Jens, Skibsreder	4.	Gundersen, Elen Cathrine	3.
Gjessing, Mads Dahl	11.	Guttormsdatter, Sidsel (se Tvede).	
Gregersen, Carl Otto, Skibskaptejn	4.	— 'Todne	1.
Grimenæs, Christopher Larsen	2.	Hansen?, Ingeborg Lovise	3.
Haaver, gift til Aabel	10.	Hansen, Johanne Fredrikke	8.
Hald, Skipper	9.	Hermansen (saa kaldte 3 Døttre af Herman Aabel sig) 2-5.	
Hansen, Hans Christian	11.	— Anne Alette	4.
Hermansen, Ole Andreas	2.	Højelt, Karen Stiansdatter	5.
— (saaledes kaldte 5 af Herman Aabels Sønner sig) 2-5.		Ingeborg Lovise (se Hansen).	
Just, Abraham	11.	Jørgensdatter, Thrine Birgitte	10.
— Daniel (to Gange)	11.	Kosvig, Anne Maria Danielsdatter	11.
Lassen, Jens	3.	— Ingeborg Danielsdatter	11.
Leigh, Søren	9.	Kramer, Ingeborg Christine	4.
Lund, Ouen Sørenssøn	2.	Leigh, Margrethe Engelke Magdalene	6.
Løchstøer, Tønnes	10.	Maren Severine, g. m. Jørgen Aabel i Sæby	5.
Munthe, Christopher Pavels	7.	Meinich, Christiane Lovise	7.
Steendal, Herman	3.	Olsen, Olene (se Skalle).	
— Jakob Nilsen	5.	Pavels, Christine Margrethe	6.
— Tørres (Søn af Herman Aabel)	2.	Skalle, Olene Christine	4.
Stigmond (Stekmand?), Carl Christian	2.	Steendal, Anne Tørrisdatter	2.
Stousland, Georg Martinus	6.	— Helene Andreasdatter	1.
Støren, Peter Johan	9.	— Marthe Hansdatter	3.
Svendsen, Severin, Skipper	3.	Stiansdatter, Karen (se Højelt).	
Viker, Ole	8.	Strand, Ingeborg	6.
Vogt, Carl Jakob	8.	Stray, Caroline	6.
Wallsvær, Ole	10.	Tvede, Gjertrud	2.
Westenholdt (Westenholtz?), Major	5.	— Marie	2.
		— Sidsel Guttormsdatter	9.
		Ulvesund, Aarsille Jørgensdatter	11.

Familien Aall.

lægten skal, ifølge en Familietradition, i 2den Halvdeel af 17de Aarhundrede fra Jylland være flyttet over til England. Dette erindrede Statsraad Nils Aall til Ulefos med Bestemthed at have hørt af sin Bedstefader, den hertil Landet indvandrede Nils Aall, som først døde, da denne hans Sønsøn var i sit 14de Aar.

En anden, mere tvivlsom Familietradition beretter, at Hr. Ole Madssøn Engelstrup, som fra 1682 var personel Kapellan og fra 1694 Sognepræst til Aal i Hallingdal, hvor han døde 1716, af Kjærlighed til denne sin Menighed skal have ladet En af sine Sønner antage Navnet „Aal“*).

Den Familie Aall, hvorom her skal handles, har aldrig været optaget i den dansk-norske Adelsstand, men dog — rimeligviis fra dens første Optræden her i Landet — brugt hosføjede Vaaben

*) Om ogsaa dette kan have forholdt sig saa, kan dog ingen af disse Aal'er have været Stamfader til den her omhandlede Slægt „Aall“, hvis første her i Landet bekendte Stamfader hedte Nils **Jakobson** og var født omkring Aaret 1702, omtrent samtidig med Hr. Ole Engelstrups Børn. En anden Præst til Aal i Hallingdal, Hr. Nils Andersen, som i nogen Tid skal have studeret i England og i 1663 blev personel Kapellan i Aal hos Hr. Lauritz Rolfsen, ved hvis Død i det følgende Aar han blev Sognepræst sammesteds, havde et Par Sønner, af hvilke ialfald den Ene, Hr. Anders Nilsen, kaldte sig „Aal“ efter sit Fødested. Denne Hr. Anders var født 1685 og døde 1754 som Sognepræst til Modum. Med sin (i 1735 afdøde) Hustru, hvem han ægtede i 1724, havde han kun 2 Sønner, der begge døde som ganske unge paa Modum. Heller ikke han kan altsaa have været Stamfader til de nælvende Aall'er. Hans Broder skal ogsaa være bleven Præst og er rimeligviis den „Hr. Christen Aal“, som 1721, 2den Pintsedag blev gift i Hole paa Ringerige med Christiane Christensdatter Warberg. Disse 2 Brødres Fader, ovennævnte Hr. Nils Andersen, kaldte i 1681 Ole Madssøn Engelstrup til sin personelle Kapellan i Aal, men de forligtes ikke godt, hvorfor Hr. Nils resignerede Kaldet i 1694 og flyttede til sin Ejendomsgaard, Storøen paa Ringerige. Engelstrup blev da hans Eftermand i Aal.

eller Signet, hvori Valgsproget „**opes industria parit**“ maaske senere er tilføjet. Jernværksejer Jakob Aall til Næs har endydeligere tilføjet oppe i Signetets Hjørne en Hammer, som Emblem paa sin Bergmandsvirksomhed. Forøvrigt er det kun Enkelte af Slægten, som nu benytte dette Familievaaben. Det bemærkes, at Vaabenet — alene paa Hjelmtegnet og den Skjoldet omgivende Rand nær — er aldeles overensstemmende med den nu uddøde Familie Bagge's, og at det muligens derfra kan være laant, hvilket kunde være saameget rimeligere, som Amtmand Nicolas Bergh (hvis Datter, Benedicta Henrikka, i 1738 ægtede den indvandrede Nils Aall) i en Vaabenbog fra 1712, som nu ejes af Hr. Nils Aall til Ulefos, har ladet aftegne sine Forsædres Vaabener, og deriblandt findes ogsaa **Baggerne**'s, da nemlig Amtmandens Oldefader, Claus Bergh, i sit 1ste Ægteskab var gift med en Ingrid Bagge, med hvem han rigtignok ingen Børn fik, saa hun sagtens ikke er Stammoder for Familien Aall.

- a1. Nils Jakobssøn Aall, en Kjøbmandssøn, skal være født i London omtrent 1702. Han kom, 12 Aar gammel, til Brevig for at opdrages, og blev siden Kjøbmand og Trælasthandler i Porsgrund, hvor han døde 1784 (begravet $\frac{2}{5}$) 82 Aar gml.
 Gift 1) i 173 . . med Margrethe v. Justen, f. i 17 . ., † i 17 . . (Datter af (1 Datter?).
 Gift 2) i 1738 $\frac{16}{10}$ med Benedicta Henrikka Bergh, f. paa Moss 1714, 1ste Febr., † 17 . . (Datter af Amtmand i Smaalenene Nicolas Bergh og Constance Henck, som var født i Pommern). (4 Børn?).
 Gift 3) i 17 . . med Fredrikke Sofie Rasch, f. i Christiania 1726 (døbt $\frac{12}{10}$), sandsynligviis † før 1764, da hun ikke findes i Porsgrunds Ministerialbog, som først da begynder. (Datter af Cancelliraad og Rektor, Mag. Jacob Rasch i Christiania og Anna Deichmann). (3 Børn?).
- a2. Kirsten Aall, f. i Porsgrund ca. 1735, † sammesteds 1766 (begr. $\frac{8}{2}$), 31 Aar gammel.
 Gift i Porsgrund 1764 $\frac{20}{3}$ med Kjøbmand, senere Forvalter paa Ulefos Lauritz **Gartner** fra Kongsberg. Han var f. i 17 . . og † (Søn af
 (Han ægtede 1775 $\frac{31}{12}$ i Porsgrund Mademoiselle Constance Berggreen).
- b2. Nicolai Benjamin Aall, Kjøbmand i Porsgrund og Ejer af Ulefos, f. i Porsgrund 1739 $\frac{8}{4}$, † der 1798 (begr. $\frac{26}{1}$), „59 Aar gml.“ Gift i Skien 1769 $\frac{17}{2}$ med Amborg Jørgensdatter, født i Skien 1741 (døbt $\frac{13}{9}$), † i Porsgrund 1815 $\frac{25}{11}$. (Datter af Jørgen Simonsen, † 1760 $\frac{2}{12}$, 65 $\frac{1}{3}$ Aar gml., og Hustru, som blev begravet i Skien 1745 $\frac{19}{2}$, 38 Aar gml. Hendes Navn nævnes aldrig i Ministerialbogen). (4 Sønner og 3 Døtre).
- a3. Nils Aall, til Ulefos, Statsraad, f. i Porsgrund 1769 $\frac{1}{12}$ (døbt $\frac{8}{12}$), † paa Ulefos 1854 $\frac{23}{10}$. Han opholdt sig i sin Ungdom med Broderen Jørgen flere Aar i England og Frankrige for at uddanne sig i Sprog og Handelsvidenskab. Nedsatte sig nogle Aar efter sin Hjemkomst som Kjøbmand i Skien, hvor han senere valgtes til Borgerrepræsentant og Forligelseskommissær. 1810 $\frac{4}{7}$ blev han udnævnt til Raadmand i Skien og Porsgrund og tjente som saadan uden Løn, alene for at kunne virke til Communens Gavn, da den daværende Borgemester, Bentzen, var en gammel og svagelig Mand. 1812 $\frac{28}{1}$ blev Aall **R. D. O.**, og 1814 $\frac{2}{3}$ blev han af Prindsregenten udnævnt til Regjeringsraad og Chef for 4de Dept. (for Handels- og Toldvæsenet) samt til 2det Medlem af Overprovideringskommissionen. 19de Mai s. A. Statsraad. Kort efter blev han af Prinds Christian Frederik afsendt, i Forening med 2 Medlemmer af Ejdsvolds Rigsforsamling (Christie og Rosenkilde), til London, for at underhandle med det britiske Ministerium om Norges Selvstændighed, men maatte med uforrettet Sag strax vende tilbage, da Deputationen ved sin Ankomst did blev afvist og nægtet Tilladelse til at opholde sig i England. Senere ud paa Aaret afsluttede han

i Forening med Statsraad J. Collett Conventionen til Moss af 14de Aug. Efterat Foreningen med Sverige var knyttet, erholdt han $\frac{28}{11}$ 1814 sin Afsked i Naade som Statsraad og trak sig tilbage i sin tidligere private Stilling. 1815 $\frac{7}{1}$ blev han **R. N. O.** „for de Beviser, han med Opofrelse af egen Fordeel havde givet paa sandt Fædrelandssind og udmærket Embedsduelighed.“ I 1815 var han Storthingsmand for Bratsberg Amt og valgtes til Præsident i Lagthinget. 1847 $\frac{21}{8}$ blev han **C. af St. Olafs O.**

Gift 1) i Gjerpen 1794 $\frac{7}{1}$ med Mariane Møller, f. i Gjerpen 1774 (døbt $\frac{13}{4}$), † i Porsgrund 1796 (begr. $\frac{6}{6}$), 23 Aar gml. (Datter af Dr. med., Landfysikus i Bratsberg Amt, Hans Møller, † 1796 paa Aakre i Gjerpen, og Eleonore Hedevig Rasch). (1 Søn og 1 Datter).

Gift 2) i Skien 1804 $\frac{11}{6}$ med Christine Johanne Blom, f. i Skien 1782 $\frac{6}{8}$, lever i 1866. (Datter af Kjøbmand i Skien Hans Blom og Elisabeth Rougtvedt). (1 Søn):

a4. Nikolai Benjamin Aall, f. i Porsgrund 1794 $\frac{1}{10}$ (døbt $\frac{20}{11}$), † paa Ulefos 1846 $\frac{7}{11}$, døvtstum.

b4. Hanna Hedevig Aall, f. i Porsgrund 1796 $\frac{10}{3}$ (døbt $\frac{8}{4}$), døvtstum.

c4. Hans Aall, Kammerherre, f. i Porsgrund 1805 $\frac{9}{3}$, † paa sin Ejendomsgaard Ulefos 1863 $\frac{30}{7}$. Han blev Student 1823, Cand. jur. 1826 $\frac{4}{9}$ (Haud). Var 2den Fuldmægtig ved Statsraadsafdelingen i Stockholm fra 1830 $\frac{4}{10}$ til 1836. Foged i øvre Thelemarken 1836 $\frac{7}{10}$, fra hvilket Embede han tog Afsked 1838 $\frac{13}{8}$. Kammerjunker 182.., Kammerherre 1839 $\frac{26}{1}$. **R. D. O.**

Gift i Skien 1830 $\frac{4}{11}$ med Mariane Didrikka Cappelen, f. i Skien 1804 $\frac{5}{3}$ (hjemmedøbt $\frac{11}{3}$, stadf. $\frac{29}{4}$). (Datter af Didrik Cappelen og Marie Severine Blom). (2 Sønner):

a5. Nils Aall, til Ulefos, f. i Stockholm 1831 $\frac{27}{6}$.

Gift paa Brunlanæs 1860 $\frac{27}{9}$ med Christine Cecilie Charlotte Aall, f. i Hammerfest 1835 $\frac{15}{6}$ (se Side 23). (Datter af Sognepræst til Brunlanæs Hans Cato Aall og Nikoline Harris). (3 Børn i 1865).

a6. Karen Nikoline Aall, f. paa Ulefos 1862 $\frac{12}{1}$.

b6. Mariane Didrikka Aall, f. paa Ulefos 1863 $\frac{16}{7}$.

c6. Hans Aall, f. sammesteds 1865 $\frac{9}{2}$.

b5. Didrik Maria Aall, f. paa Ulefos 1842 $\frac{14}{5}$, blev Student 1859, studerer Jus i 1866.

b3. Jørgen Aall, Kjøbmand i Porsgrund, f. der 1771 $\frac{22}{2}$ (døbt $\frac{1}{3}$), † paa Gaarden Rolighed ved Porsgrund 1833 $\frac{7}{4}$. Med sin ældre Broder Nils opholdt han sig i sin Ungdom i flere Aar i England og Frankrige. Efter sin Hjemkomst var han først en Tid lang paa Faderens Kontor, indtil han 1796 $\frac{6}{2}$ nedsatte sig som Kjøbmand i Porsgrund, hvor han senere blev Borgerrepræsentsant og Stadskaptejn. 1814 var han Medlem af Rigsforsamlingen paa Ejdsvold som Repræsentsant for Porsgrund, og i 1814 og 1815 Storthingsmand for Byerne Skien og Porsgrund. Senere blev han fransk Konsularagent. Uheldige Konjunkturer for Trælasthandelen i Forening med de betydelige Tab, han led ved Krigens Udbrud i 1807 ved Konfiskation og Opbringelse af hans Skibe, satte ham tilbage og tvang ham til at trække sig ud af sin Handelsvirksomhed.

Gift paa Strømsø 1793 $\frac{27}{12}$ med Birgitte Gurine Weyer, f. paa Strømsø 1770 (døbt $\frac{5}{3}$), † i Porsgrund 1819 $\frac{25}{8}$. (Datter af Krigsraad Hans Thomas Weyer og Magdalene Kiil).

(1 Søn og 8 Døttre):

a4. Amborg Nikoline Aall, f. i Porsgrund 1795 (døbt $\frac{5}{3}$), † i Porsgrund 1859 $\frac{16}{5}$, ugift.

b4. Hanna Thomine Magdalene Aall, f. i Porsgrund 1796 (døbt $\frac{22}{7}$), † paa Bolvig Jernværk 1863 $\frac{3}{3}$. Gift i Porsgrund 1818 $\frac{19}{11}$, med Grosserer Jørgen **Flood**, dansk

- Vicekonsul og Ejer af Bolvigs (Vold) Jernværk, f. i Skien 1792 $^{28/12}$ (stadf. i sin Hjemmedaab den 1ste Febr. 1793). (Søn af Kjøbmand Peder Flood og Inger Jørgine Jørgensen). (7 Børn).
- c 4. Nils Weyer Aall, Kjøbm. i Arendal, senere (1841) ansat som Kasserer ved Fritsø Jernværk, f. i Porsgrund 1797 $^{16/11}$ (døbt $^{17/12}$), † i Laurvig 1846 $^{28/6}$. Han blev 1836 Stadskaptein ved Arendals Borgervæbning, hvorfra han 1837 $^{14/2}$ entledigedes efter Ansøgning.
- Gift i Arendal 1828 $^{18/1}$ med Maren Otte Dedekam, f. i Arendal 1806 $^{2/6}$. (Hun har fra 1857 opholdt sig i det Thronhjemske og er der endnu i 1866. (Datter af Konsul og Grosserer Hans Ellefsen D. og Dorothea Fürst). (3 Sønner og 2 Døttre):
- a 5. Birgitte Gurine Aall, f. i Arendal 1830 $^{2/1}$, † i Grimstad 1857 $^{18/4}$, 27 Aar gml. Gift i Arendal 1854 $^{30/8}$ med Cand. theol. og Lærer ved Grimstad Skole Peter Olivarius **Bugge**, f. i 1829. (Søn af nuværende Overtoldbetjent i Arendal Christian Severin Gabriel Bugge og Johanne Cathr. Helsing). Han blev Student 1845 (Laud.), Cand. theol. 1849 $^{11/12}$ (Laud.), derpaa Lærer ved Grimstads Skole?, siden ved Arendals Middel- og Realskole; 1863 $^{4/3}$ blev han Sognepræst til det ved kgl. Resol. $^{26/3}$ s. A. nyoprettede Bremanger Sognekald, hvilket han dog ikke kom til at tiltræde, fordi han under $^{7/11}$ s. A. blev udnævnt til Sognepræst til Omlid i østre Nedenæs Provsti. (1 Barn).
- b 5. Hans Dedekam Aall, f. i Arendal 1832 $^{3/1}$, † paa Kysten af Sydamerika 1857 $^{3/11}$, som Sømand siden 1846. (Foer med Skibet „Fornjol“ af Risør. Han døde af et voldsomt Slag i Hovedet af en Haandspak).
- c 5. Dorothea Aall, f. i Arendal 1833 $^{28/2}$. Gift i Arendal 1857 $^{10/6}$ med Overretssøgfører Peter Lotharius **Worsøe**, f. i Bergen 1830 $^{5/11}$. (Søn af Overtoldbetjent Vilhelm Adolf W. og Marie Elise Nieuwejaar). Han blev Student 1849 (Haud.), Cand. jur. 1853 $^{21/6}$ (Haud.).
- d 5. Jørgen Aall, f. i Arendal 1838 $^{2/11}$. Ejer af Grd. Rødde i Meelhuus, og siden 1864 Stationsmester ved Støren Jernbanestation. Har været nordenfjelds siden 1857.
- e 5. Søren Hans Dedekam Aall, f. i Laurvig 1845 $^{29/9}$, † i Arendal hos sin Bedstemoder 1852 $^{23/3}$.
- d 4. Mariane Aall, f. i Porsgrund 179. (døbt 1799 $^{24/1}$), † sammesteds 1800 (begr. $^{11/8}$), $^{11/2}$ Aar gml.
- e 4. Mariane Aall, døbt i Porsgrund 1801 $^{19/3}$, † sammesteds 1826 $^{28/12}$, „26 Aar gml.“, efter et langt Sygeleje. Gift i Porsgrund 1824 $^{8/8}$ med Kjøbmand i Porsgrund Paul **Linaae**, f. i Langesund 1791 $^{21/12}$. Han bestyrede i 1858 Hans Cappelens Enkes Ejendomme og havde siden Ansættelse ved Skibsassurance-selskabet i Porsgrund. Var i nogle Aar i Sverige. (Søn af Lodsoldermand i Langesund Hans Linaae og Alethe Cathrine Siewers, som døde 1840 $^{9/1}$). P. Linaae døde i Langesund 1866 $^{8/5}$ under et kort Ophold der, efter 3 Dages Sygdom. (Ej Børn).
- f 4. Benedicte Henriette Severine Aall, døbt i Porsgrund 1802 $^{3/6}$, † der 1812 (begr. $^{31/1}$).
- g 4. Vilhelmine Fredrikke Aall, døbt i Porsgrund 1806 (stadf. i Hjemmedaaben $^{18/7}$), † der 1820 $^{4/6}$.
- h 4. Constance Aall, født i Porsgrund 1808 $^{30/3}$ (døbt $^{16/6}$), † i Porsgrund 1832 $^{26/10}$. Gift i Porsgrund 182. $^{3/9}$ med Kjøbm. i Porsgrund Paulus **Flood**, f. i Skien 1804

$\frac{11}{3}$, † i Porsgrund 1847 $\frac{26}{12}$. (Søn af Kjøbm. Peder Flood og Inger Jørgine Jørgensen). Han blev 2den Gang gift med Lotte Bruun.

i 4. Elisabeth Jørgine Birgitte Aall, f. i Porsgrund 1810 $\frac{15}{4}$ (døbt $\frac{4}{5}$). Gift i Porsgrund 1831 $\frac{24}{6}$ med Artillerikapt. Jakob Schive **Fabricius**, f. i 1800 $\frac{9}{6}$, † i Christiania 1840 $\frac{31}{10}$. (Søn af Viceadmiral Jens Schou Fabricius og Elisabeth Maria Schive). Han blev Officier 1817, Premierløjtnant 1818 $\frac{1}{1}$, stod i 1820 som Regnskabsfører ved Artilleribrigaden; blev 1827 $\frac{1}{1}$ Stabskaptejn, stod som Tøjkaptejn 1828. Boede 1835 i Thronhjelm som ansat ved 9de Batteri, i 1837 i Christiania som ansat ved 1ste Batteri.

e 3. Benedicte Henrikka Aall, f. i Porsgrund 1772 (døbt $\frac{1}{4}$), † der 1812 (begr. $\frac{23}{12}$).

Gift i Porsgrund 1793 $\frac{26}{2}$ med Kjøbm. i Porsgrund Ulrik Fredrik **v. Cappelen**, f. i Skien 1770 (døbt $\frac{24}{12}$), † i Porsgrund 1820 $\frac{23}{4}$. (Søn af Kjøbm. i Skien Didrik v. C. og Petronelle Pedersd. Juell). (9 Børn).

d 3. Jacob (Nikoluisøn) Aall, til Næs Jernværk, f. i Porsgrund 1773 $\frac{27}{7}$ (døbt $\frac{4}{8}$), † paa Næs 1844 $\frac{4}{8}$. Efter Privatunderviisning hjemme blev han i sit 15de Aar indsat i Nyborg Latinskole i Danmark, hvorfra han blev dimitteret til Københavns Universitet 1791, blev theol. Candidat 1795 (laud. et quidem egregie), men en næsten overdreven Beskedenhed og Mistillid til sine Evner som offentlig Taler bragte ham til at tro, at han ikke besad noget Kald til Prædikestolen, hvorfor han besluttede at vælge en anden Livsbane, og lagde sig siden efter Mineralogi og Bergvidenskaben. For at opnaa en større Uddannelse i disse Fag besøgte han i Aarene 1797—1799 Universiteterne i Kiel, Leipzig og Göttingen samt Bergakademiet i Frejberg. Ved hans Tilbagekomst til Norge var Faderen død, og for den ham tilfaldne Arvelod købte han i 1799 Næs Jernværk i Holt Præstegjeld, omtrent 2 Mile fra Arendal. Her levede han siden lige til sin Død som Privatmand i en storartet industriel Virksomhed, i et lykkeligt Familieliv, udbredende Velsignelse rundt omkring sig, sørgende med faderlig Omsorg og i Krigsaarene med store Opofrelser for sine mange Undergivnes Vel. Først i de seneste Aar overlod han Bestyrelsen af Værket til sin ældste Søn, for ganske at kunne hengive sig til sine literære Arbejder; thi foruden sine naturvidenskabelige og kameralistiske Studier lagde han ogsaa Vind paa Fædrelandets Historie, Oldkyndighed og Sprog, i hvilke Fag han har leveret en Række af fortjenstfulde Afhandlinger og Skrifter, der bragte forskjellige lærde Samsfund til at udkaare ham til deres Medlem, f. Ex. det kgl. Norske Videnskabers Selskab, det kgl. Danske Do., det kgl. Oldskriftselskab i København, det Stockholmske Samsfund for Udgivelsen af „Handlingar, rörande Skandinaviens Historie“ m. fl. Han understøttede ogsaa med stor Beredvillighed og Liberalitet almeengavnlige Foretagender. Saaledes skjænkede han til vort Universitet ved dets Oprettelse 20,000 Rdlr. I Statens Anliggender deltog han med Iver og Klogskab, hædret med sine Medborgeres fulde Tillid: Han blev af Nedenæs Amt valgt til en af dets Repræsentanter ved Ejdsvolds Rigsforsamling, ligesom han ogsaa var Storthingsmand i Aarene 1815, 21, 22, 27, 28 og 30 samt valgt i 1839, men da modtog han ikke Valget paa Grund af Sygelighed. Han var Medlem af Storthingets Deputation til Stockholm i 1823. I 1815—1818 var han tilforordnet bergkyndigt Medlem af Lovkomiteen til Udarbejdelse af en ny Berganordning. 1821—1824 Medlem af en kgl. Kommission til Undersøgelse af de offentlige Indretninger paa Kongsberg. 1809 $\frac{29}{6}$ blev han **R. D. O.**; 1821 $\frac{31}{10}$ hædret med Medaillen for Borgerdaad, 182. **R. N. O.** og 1839 $\frac{26}{1}$ **C. W. O.**

Han døde 1844 $\frac{4}{8}$ „efter et højtfortjent, af de mildeste Dyders Glands omstraalet Liv.“

Hans Fortjenester af Fædrelandet som Borger og Forfatter ville altid lade hans Navn leve i en dyrebar Erindring hos hans Landsmænd*).

Gift i Kjøbenhavn 1799 / med Lovise Andrea Stephansen, f. i Kb.havn 1779 $\frac{30}{10}$, † paa Næs 1825 $\frac{30}{5}$. (Datter af Justitsraad og Bogholder Lauritz Nyeland Stephansen og Anna Sejersløv). (7 Børn):

a 4. Anne **Nicoline** Aall, f. paa Næs Jernværk 1800 $\frac{5}{12}$. Gift i Holt 1828 $\frac{22}{1}$ med Statsraad Otto Vincent **Lange**, f. i Jevnager 1797 $\frac{30}{11}$. (Søn af Sognepræst til Jevnager Johan Jørgen Lange og Dorothea Helene Larsen). Han blev Student (fra Christiania Skole) 1814 i Juni (bedste Karakter). Samme Karakter fik han ogsaa til 2den Examen. Studerede derpaa Theologi i 2 $\frac{1}{2}$ Aar, men modtog i April 1818 en Post som Huuslærer hos Statsraad Aall, hos hvem han forblev til Høsten 1821. Det theologiske Studium maatte han for sin Helbreds Skyld opgive. Sidst i 1823 blev han Førstelærer ved Arendals borgerlige Realskole, ved hvis Udvidelse til en kombineret Middel- og Realskole han i 1824 blev Overlærer og Bestyrer af Samme. 1834 $\frac{16}{1}$ blev han Toldkasserer i Arendal. Fra 1833 til 1854 var han stadigt Storthingsmand for Arendal og Grimstad. 1854 $\frac{7}{10}$ blev han Statsraad og Chef for Finants- og Told-Dpt., fra hvilket Embede han 1863 $\frac{22}{6}$ efter Ansøgning fik Afsked i Naade. Han blev 1843 / *R. W. O.*, 1847 $\frac{21}{8}$ *R. af St. Olafs O.*, 1857 $\frac{16}{10}$ *C.* og 1863 $\frac{22}{6}$ *Stk. af St. Olafs O.* (Hans Levnet i „Mærkelige Nordmænd“, B. Moe's „Ejdsvoldsrepræsentanter og Storthingsmænd“ samt i Langes Literaturlexikon).

b 4. Amborg **Laura** Aall, f. paa Næs 1803 $\frac{20}{2}$. Gift i Holt 1827 med sit Søskendbarn, Kjøbm. i Porsgrund Hans Eleonardus **Møller**, f. i Gjerpen 1804 $\frac{9}{11}$. (Søn af Kjøbm. Hans E. Møller og Inger Aall). Student 1820 (Haud).

c 4. Nicolai Benjamin Aall, Ejer af Næs Jernværk, f. der 1805 $\frac{8}{6}$. Student 1822 (fra Drammens Skole). Cand. min. 1826 (Laud.).

Gift 1) i Arendal 1828 $\frac{4}{3}$ med Mathilde Sophie Kallevig, f. i Arendal 1805 $\frac{6}{4}$, † paa Næs 1829 $\frac{7}{9}$. (Datter af Konsul Morten Michael Kallevig og Cathrine Leth). (1 Datter):

Gift 2) i Arendal 1831 $\frac{29}{5}$ med Augusta Ebbell, f. i Arendal 1805 $\frac{20}{10}$, † paa Næs 1833 $\frac{30}{11}$. (Datter af Ole Falch Ebbell paa Tangen ved Arendal og Cathrine Elisabeth Dedekam). (1 Søn):

Gift 3) i Porsgrund 1844 $\frac{2}{1}$ med Laura Jebe, f. paa Næs i Borge i Smaalenene 1824 $\frac{26}{1}$. (Datter af Oberstløjtn. Gabriel Engelhart Jebe og Bolette Helene Kresting). (5 Børn).

a 5. Mathilde Aall, f. paa Næs 1829 $\frac{1}{9}$, † i Arendal 1843 $\frac{6}{1}$.

b 5. Jacob Aall, f. paa Næs 1833 $\frac{26}{2}$. Boer 1866 paa Egeland Jernværk ved Risør. Han blev Student 1850 (Laud.). Gift i østre Moland 1859 $\frac{6}{6}$ med Constance Herlofsen, f. i Christiania 1835 $\frac{29}{8}$. (Datter af Nikolai Benj. Herlofsen (paa Strømsbo) og Elise Didriksd. Cappelen).

a 6. Nikolai Benjamin Aall, f. i London 1861 $\frac{27}{8}$.

b 6. Augusta Aall, f. paa Egeland Jernværk i Gjerrestad 1862 $\frac{7}{12}$.

c 6. Elise Cathrine Aall, f. paa Egeland 1864 $\frac{15}{4}$.

*) Ovenstaaende Noticer om Jakob Aall ere, ligesom de i nærværende Stamtavle om de øvrige Aaller leverede, tagne af B. Moe's „biografiske Efterretninger om Ejdsvoldsrepræsentanter og Storthingsmænd.“ Jakob Aalls Levnet findes ogsaa i „Mærkelige Nordmænd“, i „Nordisk Conversationslexikon“ og andensteds. Hans Skrifter sees i Langes Literaturlexikon.

d 6. Laura Caroline Aall, f. paa Egeland 1865 ²⁷/₁₀.

c 5. Jørgen Engelhart Aall, f. paa Næs 1846 ¹⁵/₁₀.

d 5. Louise Andrea Aall, f. paa Næs 1849 ¹²/₅.

e 5. Bolette Helene Aall, f. paa Næs 1851 ¹⁵/₁₁.

f 5. Laura Caroline Aall, f. paa Næs 1852 ²⁵/₁.

g 5. Nikolai Benjamin Aall, f. paa Næs 1853 ¹¹/₄.

d 4. Hans **Jørgen** Christian Aall, Amtmand, f. paa Næs 1806 ⁴/₁₁. Han blev Student (fra Drammens Skole) 1822 (Laud.), tog 2den Examen 1823 (laud. præ cæteris) og juridisk Embedsexamen 1827 ¹²/₁₂ (Laud.). Blev 1829 ¹⁷/₁₁ Brigadeauditør ved den Bergenske Inf.-Brigade og 1838 ³⁰/₅ tillige Dispatcheur; 1840 ²¹/₁ Assessor i Bergens Stiftsoverret; 1842 ²⁹/₉ Medlem af en i Bergen nedsat kgl. Kommission til at udarbejde Lovforslag om Kjøbstædernes Skattevæsen; 1846 ⁹/₆ Amtmand i Bratsberg Amt. *R. af St. Olafs O.* ved dens Oprettelse 1847 ²¹/₈, *C.* 1858 ¹²/₇ og *Stk.* af s. O. 1864 ²²/₈. Var Storthingsmand for Bergens By 1842 og 1845, samt fra Bratsberg Amt 1851, 1854, 1860 og 1863 samt Præsident i Odelstinget 1845 og i Storthinget 1851, 1854. Til Storthingene i 1857 og 1865–66 frabad han sig Valg. I Decbr. 1861 blev han tilbudt Plads i Kongens Raad, men undsløg sig. Ved kgl. Resol. af ⁹/₁ 1850 blev han udnævnt til Medlem af en Kommission til at udarbejde Udkast til Lov om Søfarten (hvortil han siden 1846 havde samlet Materialier). (Hans Portræt, ledsaget af en biografisk Notits, findes i Illustr. Nyhedsblad 1854 No. 29).

Gift i Gjerpen 1838 ¹⁷/₇ med sit Søskenbarn Mariane Møller, f. i 1812 ²⁶/₃. (Datter af Grosserer i Porsgrund Hans Møller og Inger Aall). (Ingen Børn).

e 4. Jacob Aall, Statssekretær, f. paa Næs 1809 ²⁶/₅. Han blev Student 1825, Cand. jur. 1829 ²¹/₁₂ (Laud.). Kopist i Justitsdpt. 1830 ¹/₂, const. Fuldm. 1831, virkelig Fuldm. 1832 ¹⁷/₈; Auditør ved Kavaleribrigaden og Akershuus Fæstnings Garnison 1834 ²⁹/₁₀, „const. 3dje Assessor i den daværende Akershuus Stiftsoverret“ 1841 ¹³/₄, og virkelig 2den Assessor 1845 ²⁰/₁₂ i den da oprettede „Christiania Stiftsoverrets“ 2den Afdeling. 1846 ²/₆ blev han 2den Assessor i Christiania Stiftsoverrets 1ste Afdeling og derved tillige Medlem af Christiania Politiret. 1848 ¹²/₇ Assessor i Højesteret og 1863 ²⁴/₁₀ Statssekretær. *R. af St. Olafs O.* 1859 ⁹/₁₂.

Gift i Christiania 1833 ¹⁰/₇ med Elise Benedikte Fasting, f. i Christiaussand 1810 ³¹/₁₀. (Datter af daværende Marinekaptejn, senere Statsraad Thomas Fasting, † 1841, og Johanne Margrethe Hysing, † 1848). (1 Søn).

a 5. Thomas Jakob Aall, f. i Christiania 1838 ⁶/₁₁. Blev Student 1855. Cand. jur. 1860 ⁷/₁₂ (Laud.). Kopist i Indre-Dpt.s Konsulatkontor.

f 4. Nils **Hofman** Aall, Bureauef, f. paa Næs 1812 ¹⁵/₆. Blev Student 1830 (Chr.sands Skole), Cand. jur. 1836 ²⁷/₆ (Laud.), Kopist 1837, Fuldmægtig i Indredpt. 1846 ³¹/₁. Bureauef i Indredpt.s Tabelkontor 1849 ¹⁰/₁. (Ugift).

g 4. Benedicta Henrikka Aall, f. paa Næs 1817 ²⁴/₆. Ugift, boer i Christiania.

e 3. Inger (Nicolaidatter) Aall, f. i Porsgrund 1774 ¹⁶/₁₁ (døbt ²/₁₂), † paa Grd. Egeli ved Porsgrund 1856 ³⁰/₈. Gift i Porsgrund 1801 ²⁹/₁₂ med Kjøbmand i Porsgrund Hans **Møller**, f. paa Ellinggaard 1780 ²¹/₈, † paa Egeli 1860 ⁸/₄. (Søn af Dr. og Landfysikus Hans Møller paa Aakre i Gjerpen og Eleonore Hedeveg Rasch).

f 3. Nicolai Benjamin (Nikolaisøn) Aall, f. i Porsgrund 1776 ²⁰/₆ (døbt ²⁸/₆), † paa sin Gaard Bjørntvedt ved Porsgrund 1811 Pintseften (begr. i Porsgrund ⁸/₆), Grosserer i Porsgrund.

- Gift i Gjerpen 1804 $2\frac{1}{6}$ med Anne Cathrine Iversen, f. i Skien 1786 $20\frac{1}{12}$ (døbt $29\frac{1}{12}$), † i Christiania 1849 $23\frac{1}{10}$. (Datter af Skipper Lars Iversen og Inger Wright). (5 Børn).
- a4. Nicolai Benjamin Aall, Sognepræst, f. i Porsgrund 1805 $12\frac{1}{3}$ (døbt $2\frac{1}{6}$). Han blev Student 1822 (fra Drammens Skole), Cand. theol. 1826 $13\frac{1}{12}$ (Laud.), Adjunkt ved Skiens Skole 1827 $\frac{2}{3}$. Katheket i Tønsberg 1830 $1\frac{1}{3}$, Sognepræst til Næsodden 1833 $27\frac{1}{12}$ og til Sogndal i Dalerne 1842 $26\frac{1}{6}$. Fik Afsked i Naude 1861 $\frac{1}{8}$. Flyttede i Mai 1865 til Aker Sogn ved Christiania (Gaarden Thorshaug).
- Gift paa Kongsberg 1837 $27\frac{1}{5}$ med Anne Sophie Krüger, f. i Roskilde 1806 $26\frac{1}{1}$. (Datter af en strax efter Kjøbenhavns Bombardement afdød dansk Major Johan Hartvig Ernst Krüger og Margrethe Sophie Birch, som døde 1807). Anne Sophie Krüger var opdraget hos Doktor de Besche paa Kongsberg, som var gift med hendes Fæster. (3 Børn).
- a5. Anne Cathrine Aall, f. paa Næsodden 1839 $7\frac{1}{8}$. Gift i Sogndal 1858 $27\frac{2}{9}$ med daværende Kapellan hos hendes Fader Magnus Christian **Jürgens**, f. i Egersund 1823 $12\frac{1}{7}$. (Søn af Skibskaptejn Hans Bowitz J. og Bertine fra Sogndal). Han blev Student 1840 (Haud), Cand. theol. 1845 $10\frac{1}{6}$ (Haud), personel Kapellan hos Hr. N. B. Aall i Sogndal 1856 $19\frac{1}{3}$, Sognepræst til Lunde og Hæskestad i Dalerne 1863 $24\frac{1}{1}$. (2 Børn leve i 1865).
- b5. Louise Jacobine Christiane Sophie Nikoline Aall, f. paa Næsodden 1841 $27\frac{1}{12}$. Ugift, og hos Forældrene 1866.
- c5. Nicolai Benjamin Hans Nils Fredrik Aall, f. i Sogndal 1846 $12\frac{1}{6}$. Student 1864. Vil studere Theologi.
- b4. Lars Jacob Aall, f. i Porsgrund 1806 / , † s. A. (begr. $\frac{9}{4}$), 7 Uger og 4 Dage gml. (kun hjemmedøbt).
- c4. Hans **Cato** Aall, Sognepræst, f. i Porsgrund 1807 $13\frac{1}{4}$, † paa Tanum Præstegaard i Brunlanæs 1862 $7\frac{1}{4}$. Han blev opdraget hos Farbroderen Statsr. N. Aall og blev Student 1824 (privat dimitteret); Cand. theol. 1829 $10\frac{1}{9}$ (Haud.); const. Overlærer ved Laurvigs Middelskole 1830 $\frac{1}{1}$; personel Kapellan hos Sognepræst Pavels i Sandherred 1830 $13\frac{1}{9}$ (og boede som saadan paa Enkesædet vestre Unneberg); 1833 $12\frac{1}{9}$ blev han Sognepræst til Hammerfest; 1840 $11\frac{1}{8}$ Provst i Vestflinmarkens Provsti og 1844 $30\frac{1}{11}$ Sognepræst til Brunlanæs, hvor han døde. Var i 1842 Storthingsmand fra Finmarkens Amt.
- Gift 1) i Laurvig 1831 $21\frac{1}{10}$ med Karen Nikoline Harris, f. i Laurvig 1807 $8\frac{1}{4}$, † paa Brunlanæs 1856 $29\frac{1}{5}$. (Datter af Skibskapt. Nils Harris og Henrikka Schwingel). (11 Børn).
- Gift 2) i Christiania (Trefold. Kirke) 1859 Fredag $4\frac{1}{11}$ med sin afdøde Hustrues Søster Olava Harris. Hun er født i Laurvig 1814 $26\frac{1}{11}$. Boer som Enke i Sandefjord. (Ingen Børn).
- a5. Nicolai Benjamin Aall, Cand. jur., f. paa Unneberg i Sandherred 1832 $15\frac{1}{8}$. Blev Student 1850 (privat dimitteret), Cand. jur. 1855 $15\frac{1}{6}$ (Laud.), derpaa Amtsfuldægtig i Stavanger og 1858 Kopist i Justitsdpt. Const. Byfoged i Sandefjord fra 1864 $\frac{1}{9}$ til 1865 $\frac{1}{6}$, og fra $1\frac{1}{10}$ 1865 const. Byfoged i Tønsberg, under Byfoged Bødkers Fraværelse ved Stortinget.
- b5. Nils Anton Aall, Præst, f. i Sandherred 1833 $9\frac{1}{11}$. Blev Student (fra Nissens Skole) 1851 (Laud.), Cand. theol. 1858 $9\frac{1}{12}$ (Haud.). Var som Student i eet Aar (høst 1853) Huuslærer hos Sognepræst Lyder Brun i Norderhov, derpaa fra Januar 1854 til Juli 1855 i samme Egenskab for sine yngre Søskende i Hjemmet; fra Jan.

- 1859 til Febr. 1860 Huuslærer hos Gaardbr. J. Fjeldstad i Gjerdrum, tog derpaa Examen i lappisk Sprog samt i praktisk Theologi; blev 1862 $\frac{1}{3}$ Stiftskapellan i Tromsø Stift; Sognepræst til Næsseby i Østfinmarken 1864 $\frac{2}{7}$. Gift i Vadsø 1864 med Mathilde Dahl, f. i 1842. (Datter af Sygehuusøkonom Baard Dahl paa Vadsø).
 a 6. En Søn, f. 1865.
- c 5. Christine Cecilie Charlotte Aall, f. i Hammerfest 1835 $\frac{13}{6}$. Gift pr. Brunlanæs 1860 $\frac{27}{9}$ med Nils **Aall**, til Ulefos (se Side 17).
- d 5. Henrik Aall, f. i Hammerfest 1836, † s. A.
- e 5. Anne Cathrine Aall, f. i Hammerfest 1837 $\frac{3}{2}$. Ugift i 1865 og da hos Stedmoderen i Sandefjord, hvor Denne har boet siden Vaaren 1863.
- f 5. Cathinka Nikoline Olava Aall, f. i Hammerfest 1840 $\frac{1}{4}$. Var fra Mai 1860 til Mai 1862 Guvernante hos Præst Sørensen i Tinn i Thelemarken. Er fra 1865 hos sin Broder Præsten i Næsseby.
- g 5. Nils Joachim Christian Stockfleth Aall, f. 1842 $\frac{10}{1}$ i Laurvig, hvor Moderen da var, medens Manden var paa Storthinget. Blev Student 1860 (til Julen, da han blev syg under den mundtlige Deel af Examen), Cand. jur. 1865 $\frac{9}{6}$ (Laud.). Er edsvoren Fuldmægtig hos Sørenskriver Engelschjøn i Valders.
- h 5. Jacobine Aall, f. i Hammerfest 1843 $\frac{24}{10}$. Gift i Holden 1864 / med Sognepræst til Værø og Røst Johan Ludvig **Frithjof Buch**, f. i Oslo 1831 $\frac{17}{5}$. (Søn af nuværende Sognepræst til Holden Vilhelm Henrik Buch og Lovise Riis). Han blev Cand. 1858 $\frac{7}{6}$ (Haud.), derpaa Huuslærer og 1863 $\frac{24}{10}$ Sognepr. til Værø og Røst.
- i 5. Henrik Aall, f. paa Tanum Præstegaard (Brunlanæs) 1845 $\frac{1}{10}$, Søkadet. Han fik $\frac{25}{4}$ 1866 Medaillen for Borgerdaad (i Sølv), for under sidstafvigte Jul at have reddet en Dreng fra at drukne i en Raak paa Tønsbergfjorden.
- j 5. Ludvig Christian Lauritz Aall, f. paa Tanum 1847 $\frac{27}{7}$. Blev Student 1864 (fra Gjertsens Skole i Christiania). (Laud.).
- k 5. Marie Valentine Aall, f. paa Tanum 1848 $\frac{26}{6}$, † s. A.
- d 4. Jacob Aall, Student, f. i Porsgrund 1809 $\frac{23}{7}$, † i Langesund hos sine Mostre, Nikoline og Ambor Iversen, 1865 $\frac{24}{11}$. Blev Student 1828, studerede Medicin, men blev sindsforvirret efter en Hjernebetændelse.
- e 4. Jørgen Wright Aall, Distriktslæge, f. i Porsgrund 1810 $\frac{9}{12}$, † paa en Forretningsrejse i sit Distrikt paa Huusøen i Ejvindvik $\frac{13}{4}$ 1853. Han tog Præliminærexamen 1828, norsk medicinsk Examen 1836 $\frac{1}{6}$ (2den Karakter), blev 1837 $\frac{10}{6}$ Corpslæge ved søndfjordske Musketercorps (Bergenske Inf.-Brigade) og Distriktslæge i ytre Sogn 1840 $\frac{6}{5}$. Boede paa Grd. Tenold i Vik.
 Gift i Lærdals Hovedkirke 1841 $\frac{23}{8}$ med Karen Daae Fasting Christensen, født paa Sjøthun i Vik 1820 $\frac{4}{12}$. (Datter af Kaptejn i Bergenske Brigade Mads Christensen († 1841) og Maria Daae Fasting). Aall efterlod 6 Børn i trængende Kaar. Det 7de blev født efter hans Død. Enken boer nu i Førde.
- a 5. Nicolai Benjamin Aall, f. i Vik 1842 $\frac{29}{5}$. Var fra 1861 $\frac{1}{11}$ til 1863 $\frac{1}{11}$ Elev paa Aas Landbrugsskole, hvorfra han da dimitteredes. For Tiden er han Assistent hos Læreren i Chemi ved samme Skole.
- b 5. Marie Daae Christensen Aall, f. i Vik 1844 $\frac{18}{1}$. Gift i Førde 1865 $\frac{29}{4}$ med Kjøbmand i Bergen Georg **Wiese**, f. i Bergen 1830 $\frac{15}{5}$. (Søn af Havnefoged Johan Christopher Wiese og Dorothea Margrethe Knagenhjelm).

- c5. Anne Cathinka Aall, f. i Vik 1845 $14/6$. Opholder sig paa Gaarden Maaren i Ladvig (ytte Sogn).
- d5. Mads Christensen Aall, f. i Vik 1846 $27/12$, Sømand. Har i omtrent 3 Aar faret tilsøs, fornemmelig paa Amerika og Middelhavet.
- e5. Birgitte Christine Sophie Rosamunde Aall, f. i Vik 1848 $17/12$. Ugift i Førde.
- f5. Christian Fredrik Fasting Aall, f. i Vik 1851 $5/1$. Er hjemme i Førde.
- g5. Jørgén Wright Aall, f. i Førde 1853 $25/11$, hvor han fremdeles er.
- g3. Constance (Nikolaidatter) Aall, f. i Porsgrund 1778 $26/4$ (døbt $3/12$), † paa Strømsbo ved Arendal 1842 $27/1$. Gift i Porsgrund 1800 $10/7$ med Kjøbmand i Arendal Peter Didrik Stilling Steen **Herlofsen**, f. i Arendal 1777 $5/7$, † paa Strømsbo ved Arendal 1842 $9/7$. (Søn af Kjøbmand og Skibsreder Hans Herlofsen og Mette Margrethe Steen).
- e2. Jacob Christian (Nilssøn) Aall, f. i Porsgrund 1741 $11/9$, † ung (i Arendal).
- d2. Francisca Margrethe Aall, f. i Porsgrund 1743 $1/3$, † sammesteds 1789 $20/3$, 46 Aar gml. paa faa Dage nær. Gift i Porsgrund 1774 $8/1$ med Hr. Jeremias **Hagerup**, Sognepræst til Porsgrund, f. i Skogn 1725 $30/8$, † i Porsgrund 1795 $25/6$. (Søn af Sognepr. til Skogn Richard H. og Maren Magdalene **Hass**). Han blev Student 1743, Cand. 1745 (1753?) med Laud. Efter i 4 Aar at have været Huuslærer hos Oberst C. v. Hadelen paa Fosen, blev han 1755 personel Kapellan hos Hr. Hans Grøn til Kvernæs. (Indsat $3/10$ s. A.). 1759 blev han resid. Kapellan til Hiteren. 1761 i Febr. rejste han til Kjøbenhavn for at søge Befordring. 1762 $24/2$ blev han Feltpræst ved Hæren, og $2/12$ s. A. (— mon ikke 1763? —) Sognepræst til det nyoprettede Porsgrunds Sognekald, hvor han blev indsat af Provsten (Johan Fredrik Monrad) 1764, 2den Søndag i Faste.
- e2. Constance Aall, f. i Porsgrund 1746, † sammesteds 1777 $16/1$ Kl. 1 $1/4$ Efterm. (i Barselseng). (begr. $23/1$, samme Dag, som hendes 3dje Barn Constantius blev døbt). Gift i Porsgrund 1774 $7/7$ med Tolder (fra 1776), senere Toldkasserer ved Langesunds Toldsted Christian **Rasch**, f. i Christiania 1734 $4/3$ og † i Porsgrund 1813 (begr. $19/5$), „80 Aar gml.“ Han blev 1779 Justitsraad og 1810 $22/1$ Etatsraad. (Søn af Cancelliraad og Rektor i Christiania Mag. Jakob Rasch og Anna Deichmann). Etatsraad Rasch ægtede siden Adelhøjd Marie Poulson, der var født 1759 og døde i Porsgrund 1832. (Datter af Cancelliraad Henrik Jørgen P.).
- f2. Jacob Aall*), til Borrestad ved Porsgrund, f. i Porsgrund 1754 $25/6$, † paa Borrestad 1826 $23/9$. Gift 1) i Gjerpen 1779 $24/10$ med Edel Margrethe Løvenskjold, f. i Gjerpen 1753 (døbt $23/2$), † paa Borrestad 1795 $26/12$. (Datter af Cancelliraad Bartholomeus Herman v. L. til Borrestad og Edel Margrethe Rasch). (Ingen Børn).
- Gift 2) i Skien 1796 $19/8$ med Christiane Elisabeth Boyesen, (Enke efter Kjøbm. i Skien Didrik v. Cappelen, den Ældre, som døde 1794). Hun var født i Skien 1768 $17/7$ og døde paa Borrestad 1833 $16/5$. (Datter af Kjøbmand i Skien Realf Boyesen og Gjertrud Marie Bødtker). (7 Børn).
- a3. Edel Margrethe Aall, f. i Gjerpen 1797 $23/5$ (døbt $30/5$). Gift i Gjerpen 1819 $25/6$ med Provst Realf **Ottesen**, Sognepr. til Sande, f. paa Højland Præstegaard paa Jæderen 1779 $9/4$, † i Sande 1860 $24/5$. (Søn af Provst og Sognepræst til Fet Otto Ottesen og Christine (Realfsdatter) Boyesen fra Skien). Han blev Student, Cand. 1804 $20/1$ (Laud.), personel Kapellan i Fet hos sin Fader 1804 $25/5$, Kapellan pro loco til Slottet og

*) Jakob Aall kaldes i et Søpas for et ham tilhørende Skib, dat. $31/5$ 1795: „Consul & senator civitatis Schiennæ.“

- Aker 1806 $18\frac{1}{4}$. (Fra 1806 $28\frac{1}{2}$ var han tillige Lærer ved Landkadet-Akademiet med 150 Rdl. aarlig Løn). 1812 tog han Afsked som Præst for at bistaa sin Svigerfader, Grosserer Cappelen i hans Forretninger, dog med Forbehold af sin Anciennitet. 1818 $7\frac{2}{3}$ blev han Sognepræst til Sande i Jarlsberg, hvor han blev Provst 1822 $21\frac{1}{1}$, fra hvilket sidste Embede han fik Afsked i Naade 1852 $21\frac{1}{7}$, efter at han fra 1848 $16\frac{1}{6}$ (ved Provstiets Deling) havde været Provst kun i Nordre Jarlsbergs Provsti. *R. af St. Olafs O.* 1849 $21\frac{1}{5}$. (Han var første Gang gift med Anne Cathr. Cappelen, som var f. paa Strømsø 1785 og døde sammesteds 1818 $23\frac{1}{1}$). (Af dette Ægteskab var 4 og af hans Ægteskab med Edel Margr. Aall 8 Børn).
- b 3. Didrikke Aall, f. i Gjerpen 1799 $5\frac{2}{3}$ (hjemmedøbt $9\frac{2}{3}$ og stadf. $8\frac{1}{4}$). Gift i Gjerpen 1822 $25\frac{2}{9}$ med Sognepræst (senere Provst) Otto Christian **Ottesen**, f. paa Højland Præstegaard 1788 $11\frac{1}{4}$. (Broder af fornævnte Provst Realf Ottesen) Han var først paa Zahlkassererens Kontor i 4 Aar, gik derpaa, 18 Aar gml., ind paa Kathedralskolen i Christiania, hvortil han nød nogen Understøttelse af det Ankerske Fideikommiss, blev Student 1810, Cand. 1814 $11\frac{1}{1}$ (Laud.), personel Kapellan i Fet hos sin Fader 1814 $3\frac{1}{6}$, efterfulgte ham som Sognepræst 1818 $10\frac{10}{10}$, blev Provst 1839 $1\frac{1}{3}$ og Sognepræst til østre Thoten 1843 $12\frac{1}{6}$. Fik 1862 $12\frac{1}{4}$ Afsked i Naade fra Sognepræstembedet fra $1\frac{1}{1}$ 1863 af og flyttede til Porsgrund. (5 Børn levede i 1862).
- c 3. Fredrikke Sophie Aall, f. i Gjerpen 1800 $25\frac{2}{7}$ (døbt $10\frac{10}{8}$), lever 1866 i Porsgrund. Gift 1) i Gjerpen 1832 $9\frac{1}{12}$ med Skibsreder i Porsgrund Jakob **Ottesen**, f. i Højland 1785 $13\frac{2}{7}$, † i Porsgrund 1836 $9\frac{1}{10}$ (Broder af de to ovennævnte). Han var først Sømand, siden Skibsreder. (Ingen Børn).
 Gift 2) i Porsgrund 1849 $21\frac{1}{12}$ med Toldkasserer i Grimstad Henrik Jørgen **Rasch**, f. i Porsgrund 1779 $19\frac{1}{7}$, † der 1854 $29\frac{1}{6}$. (Søn af Etatsraad og Toldkasserer ved Langesunds Toldsted Christian R. og Adelhejd Marie Poulson). Han blev Toldkasserer 1818 og fik Afsked i Naade sidst i 1849.
- d 3. Marie Regine Aall, f. i Gjerpen 1802 $19\frac{1}{12}$, † der 1803 (begr. $12\frac{1}{2}$), 7 Uger gml.
- e 3. Nicoline Marie Aall, f. i Gjerpen 1804 $2\frac{1}{4}$, † s. A. (begr. $28\frac{1}{5}$), 7 Uger gml.
- f 3. Nils Aall, f. i Gjerpen 1805 (begr. $30\frac{1}{12}$ s. A.), 30 Timer gml.
- g 3. Benedicte Henrikka Charlotte Dorothea Aall, f. i Gjerpen 1810 $17\frac{2}{3}$, lever som ugift 1866 i Porsgrund.
- g 2. Nils (Nilsen) Aall, f. i Porsgrund 175 , † ung.
- h 2. Benedikte Henriette Aall, f. i Porsgrund 1756, † sammesteds 1813 (begr. $25\frac{1}{6}$), 57 Aar gml. Gift i Porsgrund 1774 $27\frac{2}{3}$ (Palmesøndag) med Kammerh. Severin **v. Løvenskjold**, til Bolvig Jernværk, døbt i Gjerpen 1743 $9\frac{1}{5}$, † i 1818. (Søn af Cancelliraad Herman v. Løvenskjold og Margrethe Deichmann). (7 Børn, hvoraf Statholder Severin Løvenskjold var den ældste).

Indgiftede i Familien Aall.

Mænd.		Side	Kvinder.		Side
Aall, Nils, d. Y. til Ulefos		23.	Aall, Christine Cecilie Charlotte		17.
Buch, Johan Ludvig Frithjof		23.	Bergh, Benedicte Henrikka		16.
Bugge, Peter Olivarius		18.	Blom, Christine Johanne		17.
Cappelen, Ulrik Frederik v.		19.	Boyesen, Christiane Elisabeth		24.
Fabricius, Jakob Schive		19.	Cappelen, Mariane Didrikka		17.
Flood, Jørgen		17.	Christensen, Karen Daae Fasting		23.
— Paulus		18.	Dahl, Mathilde		23.
Gartner, Lauritz		16.	Dedekam, Maren Otte		18.
Hagerup, Jeremias		24.	Ebbell, Augusta		20.
Herlofsen, Peter Didrik Stilling Steen		24.	Fasting, Elise Benedikte		21.
Jürgens, Magnus Christian		22.	Harris, Karen Nikoline		22.
Lange, Otto Vincent		20.	— Olava		22.
Linaae, Paul		18.	Herlofsen, Constance		20.
Løvenskjold, Severin		25.	Iversen, Anne Cathrine		22.
Møller, Hans		21.	Jebe, Laura		20.
— Hans Eleonardus		20.	Justen, Margrethe		16.
Ottesen, Jacob		25.	Jørgensdatter, Amborg		16.
— Otto Christian		25.	Kallevig, Mathilde Sophie		20.
— Realf		24.	Krüger, Anne Sophie		22.
Rasch, Christian		24.	Løvenskjold, Edel Margrethe		34.
— Henrik Jørgen		25.	Møller, Mariane, d. Æ.		17.
Wiese, Georg		23.	— Mariane, d. Y.		21.
Worsøe, Peter Lotharius		18.	Rasch, Fredrikke Sophie		16.
			Stephansen, Lovise Andrea		20.
			Weyer, Birgitte Gurine		17.

Familien Aars.

Aars er Navnet paa et jydsk Pastorat, beliggende i Aars Herred, Aalborg Amt og Viborg Stift. Sandsynligvis har den Familie Aars, hvis Stamtavle her leveres, laant sit Navn fra Sognet eller Herredet. Den første Mand af Slægten, som vides, var:

a1. Jens Nilssøn Aars, f. i ca. 1687, † i Jylland 1770 $\frac{7}{7}$ i sit 83de Aar. Han var sandsynligvis Degn og Skolelærer i Hørdum, Annex til Skyum i Hassing Herred, Thisted Amt, Aalborg Stift. At han har indehavt en saadan Stilling, fremgaar af hvad hans Søn, Jakob, beretter i en liden Noticebog, som endnu findes i Familiens Eje her i Christiania, og hvori han fortæller om sin Broder, Morten, at han indtil 1760 „assisterede sin Fader udi Embedet, baade udi Kirkerne og udi Skoelerne“, og om sig selv, at han i 1751 blev „andtaget af sin Fader til at assistere ham udi Hørdum Danske Skole.“

Han var gift med Boel Mortensdatter, som var født i ca. 1691 og døde 1770 $\frac{7}{6}$ (Maanedsdagen før sin Mand), Kl. 5 Morgen, i sit 79de Aar. Deres Børn anføres i den nævnte Noticebog at have været følgende 10:

a2. Christine Aars, f. (i Hørdum?) 1723 $\frac{23}{9}$, Kl. 3 Morgen (hjemmedøbt samme Dags Formiddag Kl. 10), † i

Gift 1754 i Oktober med daværende Klokker til Søndberg og Odby Menighed paa Thyholm Knud Paulin **Hopp** (Søn af Consistorialraad Hopp). Deres videre Skjebne er ubekjendt.

b2. Nils Aars, født (i Hørdum?) 1725 $\frac{9}{7}$ Kl. 11 Formiddag, † paa Øland Hovedgaard i Thy 1774 $\frac{10}{10}$. Indtil sit 11te Aar blev han „øvet i Læsning, Skriven, Regning og Latin.“ Derpaa gik han i omtrent 3 Aar „sin Fader tilhaande i Hørdum danske Skole.“ Omkring 1740 kom han som „Tiener og Skrivedreng“ til Cancellieraad Paulsen paa Ulstrup, i hvilken Stilling han forblev i 6 Aar, hvorpaa han i 1748 forfremmedes til Fuldmægtig hos den samme Principal, og tjente ham som saadan i nogle Aar. 1751 eller 1752 ægtede han Anna, Enke efter Christen Salomonsen i Thisted, og etablerede Handel sammesteds. 1763 købte han Gaarden Ullerup paa Morsø for omtr. 21,600 Rdlr., men boede i den sidste Tid paa Hovedgaarden Øland (som han vel købte?).

c2. Morten Aars, f. (i Hørdum?) 1727 $\frac{1}{9}$, † 1728 $\frac{14}{2}$.

d2. Morten Aars, f. (i Hørdum?) 1729 $\frac{25}{1}$, Kl. 4 Morgen, † Faderens Eftermand i Degne-Embedet. Indtil 1741 var han „deels hjemme, deels borte for at lære Læsning, Skriven og Regning.“ Derpaa „Assisteret sin Fader udi Embedet, baade udi Kirkerne og Skoelerne“ indtil han i Novbr. 1760 fik Expectance paa Embedet efter sin Fader. Var, ifølge Lengnicks i 1855 udgivne Stamt. over Legatfamilierne Brock og Bredal, gift med Maria Cathrine Brock, der var født 1751. (Datter af Mag., Consistorialraad og Sognepræst til Als, Christian Brock (f. 1717 og † 1770) og Kirstine Maria Hass). (1 Søn).

- a3. Thomas Aars, Tømmermester i Skive, f. 1785 $^{11}/_3$, † 1850 $^{1}/_1$. Gift med Else Cathr. Damm, f. 1775, † 1837. (1 Datter).
- a4. Margrethe Maria Aars, f. 1812 $^{1}/_4$. Gift 1834 $^{25}/_3$ med Thomas **Thomsen**, Sadelmagermester i Skive, f. 1803 $^{14}/_8$. (Ej Børn).
- e2. Jesper Aars, f. 1730 $^{2}/_{12}$, Kl. 6 Morgen, † 1731 Skjærthorsdag Kl. 9 Morgen.
- f2. Johanne Aars, f. 1732 $^{30}/_1$, Kl. 8 Aften, † 1741 $^{26}/_1$ (begr. $^{31}/_1$).
- g2. Christen Aars, f. (i Hørdum?) 1734 $^{29}/_6$ „ved Solens Nedgang“, †
Indtil 1746 øvedes han i Læsning, Skriven og Regning, hvorpaa han i nogle Aar bistod sin Fader „udi Skolen i Hørdum.“ Derefter var han i nogen Tid som Kramboddreng hos sin Broder, Nils, i Thisted, kom saa 1754 eller 1755 i samme Egenskab til Kjøbmand i Aalborg, Christen Pedersen Tranmoes, hos hvem han i 1761 avancerede til „Karl.“ Sidenefter blev han Bogholder paa Sukkeraffinaderiet i Aalborg. Hans videre Skjebne er ubekjendt.
- h2. Jakob Aars, Sorenskriver i Aker, f. (i Hørdum?), 1736 $^9/_5$, Kl. 11 Aften; † i Christiania 1807 / (begr. $^{30}/_{10}$, Vor Frelses M.). Han øvedes „udi Skriven og Regning“ indtil 1750. Det følgende Aar blev han „andtaget af sin Fader til at assistere ham udi Hørdum Danske Skoole“, og — efterat han 1753 $^{29}/_4$ var bleven konfirmeret — „videre andtaget i 1754 af sin Fader til at assistere ham ved Embedet i Kirkerne.“ 1757 $^{24}/_8$ kom han som Skriverdreng til Auditør og Prokurator (i Christiania) Hans Chr. Gjessing, og avancerede 1761 $^{25}/_{12}$ til „Karl“ hos denne sin Principal, som imidlertid var bleven Sorenskriver i Aker. 1769 $^8/_12$ fik han kgl. Bevilling som „Prokurator udi Norge.“ 1774 $^{15}/_{12}$ blev han Sorenskriver i Aker, Asker og Bærum (efter Dewegge). I dette Embede døde han 1807.
Gift i Christiania Garnisonskirke*) 1769 $^{30}/_7$ med Jomfru Margrethe Hocherup, som var i Slotsfoged Roeds Hus**). Hun var født paa Moss 1744 (døbt $^8/_2$) og † i Christiania 1820 $^{22}/_5$. (Datter af Prokurator i Christiania Anders Hocherup og Petronelle Cathr. Meyer). (13 Børn).
- a3. Aleth **Bolette** Aars, f. i Christiania 1769 $^4/_9$, Kl. 5 Morgen (døbt i Garnisonskirken $^{12}/_9$), † i Christiania 1828 $^7/_3$.
Gift i Christiania 1793 $^{11}/_9$ med daværende karakt. Kaptejn ved nordenfj. Inf.-Regiment Hans Elias v. d. Weyde **Prydtz**, f. i Christiania 1764 (døbt i Garnisonskirken $^{22}/_{12}$), † i Christiania 1803 $^{23}/_2$, Kl. 4 Morgen. (Søn af daværende Kaptejn, senere Generalkrigskommissær Peter Blankenborg Prydtz og Adelheid Birgittev. d. Weyde). Han dimitteredes i 1782 fra den matematiske Skole i Christiania, men var Løjtnant før. Blev 1790 tredje Officier ved Skolen med 48 Rdlr.s Tillæg af Skolens Kasse. Han var da Kaptejn. (4 Børn).
- b3. Andreas Aars, f. i Christiania 1771 $^{27}/_7$, Kl. 7 $^{1}/_4$ Morgen (døbt i Garnisonskirken $^3/_8$), † i Christiania 1788 $^4/_10$, Kl. 6 Efterm. (begr. $^9/_10$).
- c3. Jens Aars, f. i Christiania 1773, Nat til $^{29}/_9$, Kl. 12 (døbt i Vor Frelses Kirke $^8/_10$), † 1776 $^{18}/_3$ efter 18 Dages Ormefeber (begr. $^{22}/_3$ paa Christiania Kirkegaard).
- d3. En dødfødt Søn 1774 $^{12}/_{12}$ om Aftenen.
- e3. Augusta Theresia Aars, f. i Christiania 1776, Nat til $^8/_4$, Kl. 12 $^{1}/_4$ (døbt i Vor Frelses Kirke $^{18}/_4$), † i Laurvig af Apoplexi 1833 $^{18}/_{12}$.

*) Naar her er brugt Udtrykket: „Christiania Garnisonskirke“, istedetfor det i ældre Tider brugte Navn „Slotskirke“, saa er det for bedre at forstaaes af Nutiden.

**) Ifølge Sorenskriver Aars's Optegnelse i den ovennævnte Noticebog var følgende Personer tilstede ved hans Vielse: Assessor Colbjørnsen, Slotsfoged Roed, Sr. Jørgen Lassen, Madame Meyer og hendes Datter Jomfru Anne Clarine Bernitz. Som inviterede indfandt sig desuden efter Forretningen: Proviantforvalter Hansen, Sr. Jørgen Pedersen og Kone, Madame Behmann og Løjtnant Kjeldberg.

Gift i Christiania (Vor Frelser's Menighed) 1796 $\frac{9}{7}$ med daværende Løjtnant, siden Major og tilsidst Toldinspektør Lauritz **Vagel (Wagel)**, f. i Christiania 1776 $\frac{1}{6}$ (døbt $\frac{11}{6}$ i V. F. K.), † i Laurvig 1847 $\frac{23}{4}$. (Søn af Løjtnant og karakt. Krigsraad Christian Vilhelm Vagel, der i 1782 $\frac{25}{10}$ blev adlet med sin Morfaders Navn: **Ulrichsdahl**, hvilket Navn han imidlertid ligesaa lidt som Sønnen Lauritz nogensinde optog. Krigsraadens Hustru hedte Christine Sophie Jentoft, og havde før været gift med Kjøbm. Lars Jacobsen i Christiania). Lauritz Vagel blev Officier 1794 (dimitteret fra den matematiske Skole i Christiania, hvori han var bleven optaget i 1790). 6 Aar gml. var han allerede bleven udnævnt til Løjtnant à la suite. I 1794 ansattes han som Løjtnant ved 1ste Akersh. Inf.-Regiment; blev 1800 Kaptejn og Chef for Regimentets øvre Valderske Compagni. 1811 $\frac{21}{2}$ blev han Major og Chef for Valderske Skarpskytterbataillon, som da var annekteret det Norske Jægerkorps. Formedelst et Benbrud søgte han Afsked fra Krigstjenesten og erholdt den 1814 $\frac{27}{5}$. 1815 i Novbr. blev han const. Toldkasserer paa Frederikshald. 1820 $\frac{8}{1}$ blev han Toldinspektør i Tønsberg og fik ved kgl. Resol. af $\frac{22}{4}$ 1824 sit Distrikt forøget med Laurvigs Toldsted. Han fik Afsked i Naade 1843 $\frac{12}{10}$. (Af 8 Børn leve 6).

f 3. En dødfødt Søn 1778 $\frac{28}{2}$ om Formiddagen (begr. $\frac{6}{3}$ paa Christiania Kirkegaard).

g 3. Jens Aars, f. i Christiania 1779 $\frac{12}{3}$ (Gregorii Dag), Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Efterm. (hjemmedøbt $\frac{14}{3}$ af Stiftsprovst Lumholtz og stadf. $\frac{3}{4}$, o: „Paaskeløverdags“), † 1780 $\frac{18}{1}$, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Aften, efter 5 Dages Ormefeber.

h 3. Jens Aars, f. i Christiania 1780, Søndag $\frac{1}{10}$, Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Morgen, † som Sognepr. til Lier 1834 $\frac{27}{3}$ (Skjærthorsdag). Han blev hjemmedøbt $\frac{3}{10}$ af Stiftsprovst Lumholtz og stadf. $\frac{20}{10}$ i Vor Frelser's Kirke. Student 1796 (fra Christiania Latinskole), Cand. theol. 1801 (Laudabilis til samtlige Examina). Han blev 1804 $\frac{11}{5}$ resid. Kapellan til Rødø i nordre Helgelands Provsti; (paa Opfejningen led han Skibbrud 10 Mile nordenfor Thronhjelm og mistede endel Gods og fik Meget bedærvet). 1806 $\frac{6}{6}$ Pastor vicarius til Enebak, hvortil Biskoppen i Akershus da var Sognepræst; (Præstegaarden der byggedes i Hr. Aars's Tid 1807 op fra Nyt af). 1817 $\frac{1}{9}$ Sognepræst til Hadsel i Vesteraalen, og 1821 $\frac{23}{3}$ til Lier ved Drammen, hvor han døde. Han var i 1821 og 1822 Storthingsmand for Nordlands Amt samt Medlem af Stortingets Deputation til Stockholm i 1823. 1827 $\frac{4}{7}$ blev han Hofprædikant og 1832 $\frac{29}{8}$ gejstligt Medlem af **W. O.** (I „Budstikkens“ 1ste Aargang (1817) har han leveret: „Efterretninger om Enebaks Præstegjæld“).

Gift i Christiania 1803 $\frac{10}{12}$ med **Nikoline Elisabeth Nielsen**, f. i Christiania 1783 $\frac{19}{10}$ (døbt $\frac{9}{11}$). (Datter af Kjøbm. Lars Nielsen og Antonette Ancher Moe). (8 Børn).

a 4. Jakobine Margrethe Henriette Elisabeth Aars, f. i Vang paa Hedemarken 1804, † i Hadsel 1820 $\frac{1}{11}$, medens Faderen var fraværende paa Grund af sin Nedrejse til Stortinget.

b 4. Antonette Augusta Aars, f. paa Rødø 1805 $\frac{14}{7}$.

Gift i Lier 1830 $\frac{29}{12}$ med daværende Sognepræst til Vegø Bernt Sverdrup **Maschmann**, f. i Christiania 1805 $\frac{17}{9}$ (døbt $\frac{7}{10}$). (Søn af Apotheker og titulær Professor Hans Henrik M. og Mette Cathrine Elisabeth Lillienkjold). Han blev Student 1824 (fra Christiania Latinskole), Cand. theol. 1829 $\frac{15}{6}$ (Alt med Haud); Sognepr. til Vegø i søndre Helgelands Provsti 1830 $\frac{4}{10}$ og til Haabøl 1837 $\frac{25}{10}$; Provst i øvre Borge-syssels Provsti 1848 $\frac{16}{6}$. Storthingsmand fra Smaalenes Amt 1845. (4 Børn).

c 4. Nils Fredrik **Julius** Aars, Sognepr. til østre Thoten, f. i Enebak 1807 $\frac{9}{3}$, † paa Thoten 1865 $\frac{11}{7}$. Han blev Student 1827 (fra Drammens Skole, Haud.), Cand. theol.

1832 ¹⁴/₉ (Haud.); personel Kapellan hos sin Fader i Lier 1832 ²⁶/₁₁; resid. Kapellan i Lier 1834 ²⁷/₁₁ (efter Almuens Ansøgning); Sognepræst til Alten-Talvig 1845 ¹⁰/₁; Provst i Vestfinmarkens Provsti 1847 ¹¹/₂; Sognepræst til Lom 1851 ²⁴/₉ og til østre Thoten 1862 ¹³/₁₂. Var Storthingemand fra Finmarkens Amt 1848 og 1851.

Gift paa østre Thoten 1832 ²⁹/₇ med Sophie Stabel, f. i søndre Aurdal 1813 ²¹/₄. (Datter af Ejdsvoldsmanden, Provst og Sognepræst til østre Thoten — tidligere Stiftsprovst i Chr.sand — Hans Jakob Stabel og Sophie Christine Schnitler Piro). (16 Børn, hvoraf nu lever 9).

a5. Jens Aars, f. i Lier 1833 ⁵/₁₂, † i Lom 1853 ¹⁷/₄. Student fra Christiania Skole 1851.

b5. Hans Jakob Aars, f. i Lier 1835 ⁶/₃, † ved et Ulykkestilfælde paa Søen (udenfor Gefle) 1851 ²⁰/₇ som Sømand.

c5. Elise Aars, f. i Lier 1837 ⁸/₂.

Gift paa Thoten 1864 ²⁴/₁₁ med Lektor i Lovkyndighed Ludvig Mariboe Benjamin **Aubert***), f. i Christiania 1838 ²²/₁₁. (Søn af Professor i det latinske Sprog Ludvig Cæsar Martin Aubert og Ida Dorothea Mariboe). Han blev Student (fra Nissens Skole) 1855, Cand. jur. 1860 ¹⁰/₁₂ (Laud.). Blev i Januar 1861 edsvoren Fuldmægtig hos Sorenskriver i nordre Gudbrandsdalen, Rasmus Hansen, ved hvis Død ¹²/₅ s. A. han blev const. Sorenskriver der, hvilket han var til ¹/₆ 1862. Derpaa var han Manuductor i Christiania, indtil han fra ¹/₁ 1863 blev Universitets-Stipendiat. Ved kgl. Resol. af ¹²/₉ 1863 fik han 200 Spd. i Stipendium til en Rejse paa omtrent 1 Aar til Udlandet, for at fortsætte sin juridiske Uddannelse. Paa samme Tid oppebar han ogsaa sit Adjunkt-Stipendium. Fra Septbr. 1863 opholdt han sig da i Frankrige og en ganske kort Tid i England, men vendte allerede i April 1864 tilbage til Norge, for at konkurrere til den ved Professor Hallagers Befordring ledige juridiske Lektorpost, hvortil han udnævntes ³/₁₂ s. A.

d5. Julius **Emil** Aars, f. i Lier 1838 ¹²/₁₁. Blev Student 185.; Cand. jur. 1863 ²⁴/₆ (Haud). Blev 1864 ¹/₁₀ edsvoren Fuldmægtig hos Sorenskriver Elieson paa Thoten, men har fra Januar 1866 ligget i Christiania for atter at underkaste sig juridisk Embedsexamen i Mai 1866.

e5. Nils **Philip** Jonathan Aars, f. i Lier 1840 ³/₃. Laa fra 1858—1860 i Giessen for at studere Forstvidenskaben. Blev 1861 Forstassistent ved Kongsberg Sølvværk, 1864 i Lesje og fra Mai 1866 paa Vestlandet.

f5. Sophus Christian Munch Aars, f. i Lier 1841 ¹/₁₀. Blev Student 1861 (fra Lillehammers Skole). Studerer Lovkyndighed.

g5. Nikoline Jakobine Fredrikke Aars. f. i Lier 1843 ¹⁹/₇.

h5. Anna Hermine Aars, f. i Lier 1844 ¹⁴/₁₂, † 1847 om Høsten.

i5. Christopher Weidemann Aars, f. i Alten-Talvig 1846 ¹⁷/₆, † 1847.

j5. Christopher Weidemann Aars, f. 1847 ²/₁₁ paa Thoten**), † 1852 ¹⁷/₆ i Lom.

k5. Carl Anton August Aars, f. i Alten-Talvig 1849 ²⁵/₄, † 1851 ¹¹/₄ i Christiania**).

l5. Harriet Stefanie Aars, f. i Alten-Talvig 1850 ¹⁷/₈.

m5. Julie Aars, f. i Christiania**) 1851 ²⁴/₁₀, † 1852 ⁵/₉ (⁶/₉?) i Lom.

*) Ifølge Lov af 12te Mai 1866 er den hidtil bestaaende Inddeling af Universitetets Lærere i Lektorer og Professorer ophævet, saa at de nu alle benævnes Professorer.

**) Faderen var da hernelde som Storthingemand og havde sin Familie med.

- n5. Karen **Sophie** Antonette Augusta Aars, f. i Lom 1854 ¹⁴/₄.
- o5. Julie Fredrikke Aars, f. i Lom 1856 ²⁹/₁.
- p5. Jens Jakob Christopher Aars, f. i Lom 1858 ⁸/₇, opdrages hos sin Svoger, Professor Aubert, til hvem Faderen paa sit Dødsleje anbefalede ham. Han gaar nu paa Aars & Voss's Skole i Christiania.
- d4. Jens **Ludvig** Aars, f. i Enebak 1808, † paa Horten 1855 ⁸/₁₁, efter et kort Sygeleje af Stensmerte. Han blev Student 1829 (fra Drammens Skole, Haud.), Cand. jur. 1835 ¹⁷/₁₂ (Haud.). Var Kopist i Marinedepartementet, indtil han 1849? blev const. Værftsskriver ved Hortens (Carljohansværns) Værft, i hvilken Post han døde.
- Gift paa Bragernæs 1844 ²³/₁₂ med Anette Lund, f. paa Bragernæs 1818 ¹²/₄ (stadf. i sin Hjemmedaab ⁴/₉ s. A.), † paa Horten, af Tæring, 1855 ⁸/₉ (altsaa 2 Maaneder før sin Mand). (Datter af Skipper Ole Lund og Anne Holmen).
- Deres 5 Børn, der i en tidlig Alder mistede begge sine Forældre, var imidlertid saa lykkelige at blive optagne i Børns Sted hos Forskjellige, dels i, dels udenfor Familien, nemlig:
- a5. Anna Elise Aars, f. paa Horten 1846 ²³/₃. (Er hos Amtmand Sibbern).
- b5. Jenny Nikoline Aars, f. paa Horten 1847 ⁶/₉. (Er hos Provst Maschmann).
- c5. Maren **Sophie** Aars, f. paa Horten 1849 ⁸/₁₀. (Er hos Sognepræst Schanche i Vestby).
- d5. Jakobine **Fredrikke** Aars, f. paa Horten 1851 ⁵/₆. (Er hos Cand. jur. Herman Brodtkorb paa Kjørbo ved Sandvigen, som er gift med en Datter af Provst Maschmann).
- e5. Jens Aars, f. paa Horten 1852 ²³/₁₂. (Er hos Konsul Sev. Andersen i Christiania).
- f5. Julius Aars, f. paa Horten 1855 ¹/₃, † s. A. ¹²/₈.
- e4. Karen (kaldes **Kaja**) Sophie Aars, f. i Enebak 1810 ¹/₁₁, kom, 4 Aar gml., til Thoten til Sorenskriver Christopher Weidemann, der antog hende i Barns Sted, og hos hvem hun, — paa et Par Aar nær, som hun tilbragte hos sine Forældre i Hadsel, — stadigt var, indtil hun 1830 ⁹/₁ paa Thoten blev gift med daværende Justitssekretær i Højesteret Jakob **Rieck**, f. i Bergen 1797 ¹⁵/₁, † paa Fredrikshald 1851 ²²/₆. (Søn af Kjøbm. — siden Mægler — Jakob Rieck og Fredrikke Müller). Han blev Student 1814 (fra Bergens Skole); Cand. jur. 1818 ⁴/₂ (Laud.). Var i et Par Aar Fuldmægtig hos Advokat Hjelm, derpaa henved 3 Aar Huslærer hos Grev Wedel-Jarlsberg; blev 1823 ¹⁹/₇ Protokolsekretær og 1826 ¹¹/₈ Justitssekretær i Højesteret; 1840 ¹⁵/₇ Byfoged paa Fredrikshald, i hvilket Embede han døde. (Nogle Smaaskrifter af ham sees i Langes Literaturlexikon). (9 Børn, hvoraf 6 nu leve).
- f4. John **Martin** August Aars, Sømand, f. i Enebak 1812 ⁵/₁₁ (døbt ²⁶/₁₂), farer paa lange Farvande. Ugift.
- g4. Fredrik Christian Aars, f. i Enebak 1814?, † i Hadsel 1820 ³¹/₅, 6 Aar gml.
- h4. Elise Nikoline Aars, f. i Enebak 1816 ¹⁹/₁₀ (døbt ³⁰/₁₂), † i Christiania 1843 ¹⁹/₄
- Gift paa Horten (Borre Præstegjæld) 1841 med daværende Fuldm. i Justitsdepartementet Envold Munch **Falsen**, født paa Vollebæk i Aas 1810 ⁶/₁₀ (døbt ²⁹/₁₁). (Søn af daværende Sorenskriver — siden Justitiarius i Højesteret — Christian Magnus Falsen og Anna Birgitte Munch). Han blev Student 1828 (fra Møllers Institut i Christiania, Laud), Cand. jur. 1834 ¹⁷/₁₂ (Laud.), Kopist 1835; Fuldmægtig i Justitsdpt. 1841 ¹⁵/₃; const. Protokolsekretær i Højesteret 1842; Sorenskriver i Midthordland 1847 ²⁹/₁₀, i hvilken

- Stilling han endnu er; (bosat i Bergen). (1 Søn og 1 Datter). (Falsen er 2den Gang gift med Bolette Gjerdrum, Datter af Fuged G.).
- i 3. Philippa Fredrikke Aars, f. i Christiania 1782, Tirsdag $11/6$, Kl. 7 Morgen (hjemmedøbt $16/6$ og stadf. i Vor Frelzers Kirke Onsdag $3/7$), \dagger i Drammen 1863 $2/5$.
- Gift i Christiania 1803 $6/5$ (Bededags Morgen Kl. $7^{3/4}$) med daværende Sekondløjtnant i Marinen, senere Indrulleringschef Gabriel Grubbe **Dietrichson**, f. i Chr.sand 1777 $21/3$, \dagger i Drammen 1855 $27/7$. (Søn af daværende Oberst, senere Generalmajor Fredrik D. og Elisabeth Freuchen). Han blev Søofficier 1797; Premierløjtnant 18..; Kaptejn løjtnant 18..; Kaptejn 1818 $3/4$. (Var i 1819 og 1820 Chef for det sømilitære Corps's Artilleri-compagni); 1823 $26/3$ blev han Indrulleringschef og Overlods i Bragernæs Distrikt, fra hvilket Embede han fik Afsked i Naade 1854 $15/4$. Han var Ridder af Danebrog samt hædret med Medaillen af 2den April 1801. (7 Børn, hvoraf nu lever 3, af hvilke er Prof. theol. Jakob F. Dietrichson).
- j 3. Jonathan Julius Aars, Kasserer i Enkekassen, født i Christiania 1783, Fredag $22/8$, Kl. 3 Morgen (døbt i Vor Frelzers Kirke $29/8$), \dagger i Christiania 1850 $25/5$. Blev Officier 18.., tog Afsked 1811 som Løjtnant med Overkrigskommissærs Titel. Blev 1814 Kasserer og Bogholder ved den almindelige Enkekasse og 18.. Kasserer ved Brandforsikringsvæsenet. Gift 1) i 1803 $4/11$ med Karen Cudrio Munch, f. i Ejdsberg 1786 (døbt $2/3$), \dagger i Christiania 1820 $7/3$, Kl. 5 Morgen, 34 Aar gml. (Datter af Justitsraad og Sørenskriver Bartholomæus Fedder Munch og Anna Hamner Cudrio). (14 Børn, hvoraf 8 leve i 1866).
- Gift 2) paa Fornebo i Asker 1823 $2/4$ med Kirstine Elisabeth Hofgaard, f. i Aal i Hallingdal 1798 $17/10$, \dagger i Christiania 1865 $23/10$. (Datter af forhenv. Sognepræst til Sigdal, — siden Ejer af Gaarden Fornebo ved Christiania, Andreas Hofgaard og Mette Abigael Petersen). (10 Børn, hvoraf 8 leve i 1866).
- a 4. Julie Margrethe Aars, født paa Lillaker ved Christiania 1804 $5/6$, Middag (døbt i Garnisonskirken $20/6$). Lever paa Fredrikshald 1866.
- Gift i Christiania (viet af Sognepræst J. Aars i Lier) 1825 $9/12$ med daværende resid. Kapellan til Vestby, siden Sognepræst til Idd, Ole **Olsen**, født i Bergen 1801 $17/3$ og \dagger paa Fredrikshald 1858, Sommeren. (Søn af Raadmand og Politimester i Bergen Rolf Olsen og Karen Cathrine Morup). Han blev Student 1821; Cand. theol. 1825 $27/4$ (Haud); resid. Kapellan til Vestby s. A. $14/10$ og Sognepræst til Idd 1830 $17/6$. Fik Afsked i Naade 1852 $30/6$. (4 Børn).
- b 4. En dødfødt Søn 1805 $4/6$, begr. $7/6$ paa Christ Kirkegaard i Christiania.
- c 4. Jakobine **Fredrikke** Aars, f. i Christiania 1806 $30/8$, Aften, \dagger sammesteds 1853 $16/5$.
- Gift i Christiania (viet af Sognepræst J. Aars i Lier) 1827 $2/11$ med Garnisonspræst, Hofprædikant Christian Lottrup **Schydztz**, født i Kb.havn 1798 $5/2$, \dagger i Christiania 1837 $15/6$. (Søn af Etatsraad og Justitiarius i Bergens Stiftsoverret Jørgen Lottrup S. og Anne Margrethe Ursin). Han blev Student 1815; Cand. 1820 $7/5$ (egregie). Samme Aar $19/7$ personel Kapellan til Nykirken i Bergen; Garnisonspræst i Christiania 1823 $30/9$ (den 1ste af denne Benævnelse), samt Præst ved Tugthuset; strax efter tillige Lærer i Moral og Religion ved Krigsskolen; Hofprædikant 1825. (6 Børn).
- d 4. Pauline **Theresia** Aars, f. i Christiania 1808 $31/7$ (døbt i Garnisonskirken).
- Gift i Christiania 1848 $8/12$ med daværende Kopist, nu Fuldmægtig i Finantsdepartementet, Rasmus **Schydztz**, f. i Bergen 1805 $19/6$ (Broder af fornævnte Garnisonspræst

- C. L. Schydtz). Rasmus Schydtz blev Student 1826 (dim. af nuværende Statsr. Staug); Kopist i Finantsdpt. 1841 $\frac{1}{1}$. Fuldm. 1864 $\frac{2}{1}$. Hofsekretær 1859 $\frac{6}{5}$, fra hvilken Post han under $\frac{27}{12}$ 1864 ifølge Ansøgning fik Afsked fra $\frac{1}{1}$ 1865 af. (Ingen Børn).
- e4. Anette Augusta Aars, f. i Christiania 1809 $\frac{8}{11}$ (døbt i Garnisonskirken $\frac{8}{12}$ s. A.). Gift i Christiania Garnisonskirke 1844 $\frac{28}{11}$ med daværende Cand. theol. Christian **Ludvig Rode**, f. i Frederiksberg ved Kb.havn 1812 $\frac{1}{9}$. (Søn af Oberst i den danske Generalstab, senere norsk Generalkrigskommissær Hans Henrik Rode og Caritte Wilhelmine Holst). Han blev Student 1830, Cand. theol. 1837 $\frac{8}{2}$ (Haud). Var fra 1831 til 1848 dels Huslærer, dels Lærer ved forskellige Skoler i Christiania. Blev 1848 $\frac{5}{10}$ Førstelærer ved Tromsø Skolelærerseminarium og 1856 $\frac{25}{8}$ resid. Kapellan til Lier. (2 Børn).
- f4. Christian August Aars, f. i Christiania 1810 $\frac{20}{11}$ (hjemmedøbt $\frac{20}{12}$ s. A. og stadfæstet i Garnisonskirken 1811 $\frac{2}{2}$). Han døde i Christiania 1811 $\frac{26}{3}$, Middag, meget pludseligt, af et indvortes Slag (begr. $\frac{2}{4}$ paa Christ Kirkegaard).
- g4. (Jakob, f. i Christiania 1812 $\frac{5}{2}$, Kl. $\frac{4}{12}$ Morgen (døbt i Garnisonskirken $\frac{28}{2}$), † i Christiania 1831 $\frac{7}{1}$, Kl. 10 Formiddag, som Student, efter 3 Maaneders Sygeleje af et smerteligt Tilfælde i Foden (begr. $\frac{15}{1}$ paa Christ Kirkegaard).
- h4. (Harald, Universitetskvæstor (Tvilling af Næstforegaaende), altsaa født 1812 $\frac{5}{2}$ (døbt $\frac{29}{2}$). Han blev Student 1830 (fra Christiania Skole), Cand. jur. 1835 $\frac{17}{12}$ (Haud). Tog Practicum 1841 (Haud). Blev Kopist i Finantsdpt. 1831; const. Fuldmægtig 1838; virkelig Fuldmægtig 1840 $\frac{22}{2}$; Bureauef (Tabelkontoret) 1843 $\frac{4}{12}$; gik ved Oprettelsen af Dpt. for det Indre i 1846 over til dette fra Finantsdpt. og blev i 1848 Chef for Vejkontoret. Blev Kvæstor ved Universitetet 1850 $\frac{17}{5}$. Er tillige (efter sin Fader) Kasserer for Brandforsikringen, ligesaa i Selskabet for christelige Andagtsbøgers Udgivelse, af hvis Hovedbestyrelse han tillige er Medlem. Regnskabsfører ved Videnskabernes Selskab i Christiania, samt Assistent ved Stortingets Sekretariat.
- Gift i Christiania (Garnisonskirken) 1836 $\frac{26}{4}$ med sin Stedmoders Søster Anna **Cathrine Pauline Hofgaard**, f. i Sigdal 1807 $\frac{28}{4}$. (Datter af ovennævnte Sognepræst til Sigdal, Andreas Hofgaard og Mette Abigael Petersen). (6 Børn).
- a5. Jakob **Jonathan Aars**, Skolebestyrer, f. i Christiania 1837 $\frac{12}{7}$. Han blev Student 1854 (privat dim.); Cand. mag. 1860 $\frac{15}{6}$ (Laud.). Vikarierede fra Paaske 1858 til Sommerferienes Begyndelse s. A. som Timelærer ved Drammens lærde og Realskole. Var Lærer ved Hartv. Nissens Skole i Christiania fra 1859 til 1864, og oprettede i 1863 i Forening med Cand. mag. Voss en Skole i Christiania, der har gjort en god Begyndelse.
- b5. Axel Andreas Aars, f. i Christiania 1839 $\frac{15}{5}$ (Vor Frelzers Menighed), † i sine Forældres Bolig paa Universitetet i Christiania 1860 $\frac{14}{10}$ (Søndag Aften Kl. 11 $\frac{1}{2}$) efter henved 2 Aars Lidelser af Tæring. Han blev Student 1857 (dimitteret af sin Fader), og vilde have studeret Theologi.
- c5. Ida Mathilde Aars, f. i Christiania 1841 $\frac{9}{1}$ (Vor Frelzers M.). Er hjemme hos Forældrene.
- d5. Elisabeth Dorothea Aars, f. i Christiania 1843 $\frac{21}{3}$, † der 1844 $\frac{1}{6}$.
- e5. Elise Dorothea Aars, f. i Christiania 1845 $\frac{17}{6}$, † der 1863 $\frac{27}{7}$ om Formiddagen, af Strubetæring.
- f5. Nils Aars, f. i Christiania 1846 $\frac{15}{12}$ (Vor Frelzers Menighed). Blev Student 1864 (dim. fra Nissens Latinskole). Studerer Jus.

i 4. Conrad Aars, Præst, f. i Christiania 1813 $^{10}/_7$, Aften (døbt i Garnisonskirken $^{22}/_3$). Han blev Student 1831; Cand. theol. 1836 $^{26}/_{10}$ (Laud.); Lærer paa Cand. theol. K. O. Knudtzons Middelstandsskole i Christiania, og siden paa Cand. theol. H. E. Fearnleys Skole sammesteds. Blev 1846 $^{10}/_1$ Sognepræst til Hammerfest og 1856 $^2/_5$ til Hafslo i Indre-Sogn.

Gift i Norderhof 1846 $^{18}/_5$ med Petra Abigael Hofgaard, født i Norderhof 1825 $^{12}/_7$ og † i Hafslo 1865 $^{31}/_5$. (Datter af hans Stedmoders Broder, Proprietær Gabriel Chr. Schmidt Hofgaard til Grd. Skollerud og Karen Haavoldsen). (7 Børn, hvoraf 4 leve).

a 5. Jonathan Julius Aars, f. i Hammerfest 1847 $^{17}/_3$, † s. A. $^2/_12$.

b 5. Jakob Jonathan Aars, f. sammesteds 1849 $^2/_4$.

c 5. Jens Carl Gabriel Aars, f. sammesteds 1851 $^{21}/_1$.

d 5. Nils Aars, f. sammesteds 1853 $^3/_1$, † 1854 $^{31}/_5$.

e 5. Petra Caroline Fredrikke Aars, f. sammesteds 1855 $^{11}/_{12}$, † 1856 om Vaaren.

f 5. Nils Emil Aars, f. i Hafslo 1857 $^{20}/_4$.

g 5. Petra Caroline Fredrikke Aars, f. i Hafslo 1859 $^7/_5$.

j 4. James William Aars, f. i Christiania 1814 $^{26}/_9$, Kl. 3 $^{1}/_2$ Efterm. (døbt $^{25}/_{11}$), † 1815 $^8/_6$ efter 8 Dages Brystvattersot.

k 4. William Aars, f. i Christiania 1815 $^{23}/_{10}$, Kl. 7 Aften (hjemmedøbt $^{21}/_{12}$ og stadf. $^6/_5$ 1816 i Garnisonskirken). Han var Kjøbmand i Christiania fra 1841 til 1856. Ejder og bebør nu Landstedet Hægdehougen ved Christiania.

Gift i Christiania (Vor Frelser M.) 1844 $^{19}/_4$ med Nathalie Charlotte Petersen, f. i Christiania 1823 $^{29}/_{12}$. (Datter af Kjøbm. Erich Petersen og Caroline Berg). (5 Børn, hvoraf nu lever 3).

a 5. Erik **Julius** Aars, f. i Christiania 1845 $^{25}/_{12}$. Handelsbetjent hos Peter Petersen i Christiania.

b 5. Fanny Aars, f. i Christiania 1848 $^{14}/_6$.

c 5. Thora Aars, f. i Christiania 1853 $^{26}/_5$.

d 5. Alvilde Wilhelmine Aars, f. paa Hægdehougen 1858 $^3/_6$, † der 1859 $^{26}/_6$.

e 5. Hanna Nikoline Aars, f. paa Hægdehougen 1860 $^{19}/_6$, † nogle Timer gml.

l 4. Herman Adolf Aars, Præst, f. i Christiania 1817 $^{11}/_3$, Kl. 10 Aften (døbt $^6/_5$). Han blev Student 1836, Cand. theol. 1841 $^9/_12$ (Laud.), Kopist i Enkekassen, samt Lærer ved forskellige Skoler, hvorhos han i 8 Aar øvede kateketisk Virksomhed ved Akershus Fæstnings Strafarbejdsanstalt. Sognepræst til det nyoprettede Grandsherreds Sognekald i øvre Thelemarken 1859 $^{23}/_5$.

Gift i Lier 1847 $^7/_7$ med Clara Ottilia Kjerulf, f. paa Grd. Linnæs i Lier 1820 $^7/_7$. (Datter af Sorenskriver i Lier, Hurum og Røken Martin K. og Anna Hermine Krefthing). (1 Barn).

a 5. Kaja **Martine** Aars, f. i Christiania 1848 $^{13}/_{11}$.

m 4. Jonathan Aars, Bogbinder i Christiania, f. der 1818 $^{12}/_{10}$ om Efterm. (døbt $^8/_5$ 1819). Ugift.

n 4. En dødfødt Datter 1820 $^5/_3$. Hun kostede Moderen Livet den $^7/_3$.

o 4. Kaja Elisabeth Aars, f. i Christiania 1824 $^{23}/_2$ (døbt i Garnisonskirken i April).

Gift i Christiania 1849 $^{17}/_{10}$ med Bogtrykker sammesteds Wilhelm Christian **Fabritius**, f. i Ullensaker 1816 $^{23}/_3$. (Søn af Kaptejn og Compagnichef Hans Urban Wolerth F. og Margarethe Keilhan). (3 Børn leve 1866).

- p4. Mathilde Lovise Aars, f. i Christiania 1825 $^{31/5}$ (døbt i Garnisonskirken $^{9/12}$). Ugift, i Christiania.
- q4. Andrea Emilie Aars, f. i Christiania 1826 $^{21/10}$ (hjemmedøbt af Svogeren, Pastor Olsen, og stadf. i Garnisonskirken $^{28/2}$ 1827). Hun døde i Christiania 1831 $^{26/3}$ af Krampeslag (begr. Langfredag $^{1/4}$ paa Christ Kirkegaard).
- r4. Jakob Aars, Præst, f. i Christiania 1830 $^{17/11}$ (hjemmedøbt $^{9/1}$ 1831, stadf. i Garnisonskirken $^{23/6}$ 1831). Han blev Student 1848 (fra Christiania Skole), Cand. 1852 $^{3/6}$ (Laud.). Var Lærer paa en Privatskole i Christiania 1852—1853; fra 1853—54 paa Kontoret hos Sognepræst Kaurin i Lier; 1854—1857 incl. Lærer ved Borgerskolen paa Bragernæs. 1858 Lærer ved Asker Skolelærerseminarium (fik kgl. Udnævnelse som saadan 1863 $^{25/9}$); resid. Kapellan til Asker og Bestyrer af samt 1ste Lærer ved Seminariet 1863 $^{18/7}$. Paa Grund af nogle gjentagne Anfald af Blodstyrting maatte han i 1864 antage personel Kapellan, hvortil hans yngre Broder, Nils, blev udnævnt. Stortinget bevilgede ham under $^{2/5}$ 1866 indtil Videre 100 Spd. aarlig som Bidrag til Lønning af personel Kapellan.
- Præst Jakob Aars blev 1856 $^{17/7}$ i Lier gift med Anna Maria Kaurin, f. i Krøds herred (Sigdal) 1830 $^{17/5}$. (Datter af Biskop over Bergens Stift Jens Mathias Pram K. og Petronelle Lovise Hanna Thomasine Magelssen). (Ingen Børn).
- s4. Cathrine **Emilie** Aars, f. i Christiania 1832 $^{11/6}$, Kl. 3 Morgen (hjemmedøbt $^{25/7}$ og stadf. i Garnisonskirken $^{22/8}$). Ugift, i Christiania.
- t4. Jensine Elise Aars, f. i Christiania 1834 $^{13/4}$, Kl. 4 $^{1/2}$ Morgen (hjemmedøbt $^{14/5}$ og stadf. $^{14/12}$). Opkaldt efter sin s. A. afdøde Farbroder, Sognepræst Jens Aars og Hustru. Ugift i Christiania.
- u4. Nils Johan Julius Aars, Præst, f. i Christiania 1836 $^{23/2}$, Kl. 9 $^{1/2}$ Aften (hjemmedøbt af Garnisonspræst Schydtz $^{27/3}$ og stadf. i Garnisonskirken $^{22/8}$). (Opkaldt efter sin Farbroder, Højesteretsassessor Aars og Faderens afdøde Ven, Major Hjorth). Han blev Student 1854 (fra Christiania Kathedralskole), Cand. theol. 1860 $^{8/6}$ (Laud.); 2den Lærer ved Klebo Seminarium fra Høsten 1860 indtil 1864, da han under $^{16/7}$ blev personel Kapellan hos ovennævnte sin Broder, Jakob, der er resid. Kapellan i Asker.
- Gift i Mandal 1862 $^{30/7}$ med Jensine Petrea Rude, f. i Drammen (Strømsø) 1834 $^{25/12}$. (Datter af Overtoldbetjent i Mandal Jens Essendrop Rude og Hanna Dorothea Pettersen). (Ingen Børn).
- v4. Ferdinand Christian Aars, f. i Christiania 1838 $^{21/2}$ (døbt i Garnisonskirken $^{12/4}$), † paa Lillaker 1850 $^{10/8}$.
- x4. Agnes Aars, f. i Christiania 1839 $^{25/12}$ (døbt $^{1/3}$ 1840).
- Gift i Ejdsvold 1857 $^{27/9}$ med Cand. med. Hans Karenus **Hartmann**, f. i Christiania (Fødselsstiftelse) 1828 $^{21/8}$. (Søn af privat Fuldm. Anders Hartmann og Else Birgitte Herfordt). Han blev Student 1847 (fra Christiania lærde Skole), Cand. med. 1857 $^{23/5}$ (Haud). Blev Høsten 1857 praktiserende Læge ved Kaafjord Værk, hvor han var til Høsten 1858, da han blev praktiserende Læge i søndre Odalen. (3 Børn).
- y4. Philippa Fredrikke Aars, f. i Christiania 1843 $^{18/5}$, Kl. 6 Morgen (hjemmedøbt $^{14/6}$ af Præst Julius Aars i Lier; stadf. $^{22/8}$).
- Gift i Christiania (Garnisonskirken) 1863 $^{22/5}$ med Cand. theol. Ernst Haderer **Ziesler**, f. i Bergen 1833 $^{17/11}$. (Søn af forhenv. Mægler J. F. Ziesler og Haderer). Han blev Student 1851 (fra Bergens Skole), Cand. theol. 1858 $^{15/12}$ (Haud). Han var

en Tid Lærer ved Balchens Døvstumme-Institut i Christiania og blev 1863 Bestyrer af et lignende i Chr.sand, hvilket nyder i Statsbidrag 500 Spd. aarlig samt 150 Spd. i aarlig Understøttelse til fattige Døvstummes Ophold ved Institutet.

k 3. Nils Aars, Højesteretsassessor, f. i Christiania 1785 $^{11}/_{12}$ (en Søndag, Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Morgen), (døbt i Vor Frelzers Kirke $^{20}/_{12}$), † i Christiania 1842 $^{16}/_{11}$. Han blev Student 180. (fra Christiania Skole); Cand. jur. 1806 (Laud.); Prokurator 1809 (1810?). Var i 1814 Overretsprokurator; blev Højesteretsadvokat 181., const. Regjeringsadvokat 18.. Fik 1830 $^{16}/_{4}$ kongelig Tilladelse til at aflægge den for Højesteretsassessorer bestemte Prøve, og blev udnævnt til Assessor $^{8}/_{6}$ s. A. Han blev *R. N. O.* 1832 $^{29}/_{8}$.

Gift i Christiania (som Candidat, viet i Huset af sin Broder Præst Jens Aars) 1809 $^{24}/_{1}$ med Enkemadame Anne Cathrine Hagerup, født Kofoed, barnløs Enke efter Cand. jur. Harald Hagerup, som en Tid var paa Kontoret hos sin Fader, Justitsraad og Byfoged i Christiania Søren Christian Hagerup. Hun er født i Christiania 1782 $^{20}/_{9}$ (døbt $^{9}/_{10}$) og lever endnu 1866 paa sin Ejendom „Sølyst“ ved Christiania. (Datter af Forvalter ved Glasmagasinet i Christiania Fredrik Christian Kofoed og Anne Maria Høeg). Assessor Nils Aars fik i dette sit Ægteskab 9 Børn.

a4. Ingeborg Margrethe **Augusta** Aars, f. i Christiania 1809 $^{12}/_{11}$ (døbt $^{18}/_{1}$ 1810).

Gift i Christiania 1838 $^{8}/_{5}$ med daværende Protokolsekretær — nu Justitssekretær i Norges Højesteret, Michael **Sverdrup**, f. i Kjøbenhavn 1806 $^{14}/_{8}$. (Søn af daværende Professor ved Kjøbenhavns, senere ved Christiania Universitet, Georg Sverdrup og Marie Petronelle de Treschow). Han kom i 1813 med Forældrene til Norge, blev Student 1824 (privat dim.), Cand. jur. 1830 $^{29}/_{6}$ (Laud.), Kopist 1831, const. Fuldmægtig i Justitsdepartementet 1835. I 1834 blev han extraordinær, i 1836 const. og i 1838 $^{29}/_{3}$ virkelig Protokolsekretær i Højesteret, og 1841 $^{15}/_{3}$ Justitssekretær i samme Ret. 1848 / udnævntes han til Assessor i Akershus Stiftsoverret, men fik, efter Ansøgning, Tilladelse til at forblive i sit forrige Embede. I 1861 blev han af Finantsdpt. const. som Kontrollør ved Stempletpapirforvaltningen (i Henhold til kgl. Resol. af $^{28}/_{5}$ 1861).

(1 Søn og 2 Døttre leve, og 2 Døttre ere døde).

b4. Andrea Fredrikke **Emilie** Aars, f. i Christiania 1810 $^{28}/_{11}$ (døbt $^{12}/_{2}$ 1811).

Gift i Christiania 1831 $^{28}/_{11}$ med daværende Kopist, nu Foged Johan **Nicolaysen**, f. i Bergen 1805 $^{17}/_{11}$. (Søn af Grosserer Nicolai Nicolaysen og Bolette Marie Berentine Lexau). Han blev Student 182., Cand. jur. 1830 $^{20}/_{12}$ (Laud.), Kopist 1831; const. Protokolsekretær i Højesteret 1835, virkelig Do. 1839 / ; 1841 const. og 1846 $^{28}/_{3}$ udnævnt til Auditor ved Kavaleriet og Garnisonsauditor ved Akershus Fæstning; Foged i Jarlsberg og Magistrat i Aasgaardstrand 1856 $^{21}/_{1}$. Bor ved Horten. (5 Børn leve).

c4. Sidonia Aars, f. i Christiania 1812 $^{3}/_{3}$ (døbt $^{16}/_{6}$). Ugift, hos sin Moder.

d4. En dødfødt Søn 1813 $^{8}/_{9}$.

e4. Julie **Josephine** Henriette Aars, f. i Christiania 1814 $^{18}/_{6}$ (stadf. i sin Hjemmedaab $^{2}/_{12}$).

Gift i Christiania 1834 $^{11}/_{12}$ med sin Fætter, Lektor — nu Professor — theologiæ Jakob Fredrik **Dietrichson**, f. i Arendal 1806 $^{4}/_{1}$. (Søn af Marinekaptejn, Indrulleringschef i Bragernæs Distrikt Gabriel Grubbe D., *R. D. O.*, og Philippa Aars. Se om dem S. 32). Han blev Student 1823 (fra Christiania Kathedralskole); Cand. theol. 1827 $^{14}/_{9}$ (Laud.); const. Lektor i Theologi 1832 $^{21}/_{12}$, udnævnt 1834 $^{5}/_{3}$; const. Professor 1838 $^{22}/_{1}$ (mod 200 Spd. aarlig Godtgjørelse) og virkelig Professor 1839 $^{6}/_{4}$.

(5 Børn, hvoraf lever 3 Sønner).

f4. Karen Elise **Sophie** Aars, f. i Christiania 1816? ²⁸/₁₀.

Gift i Christiania 1838 ²⁵/₈ med Kjøbmand — nu Mægler — i Bergen, Lorentz **Nicolaysen**, f. i Bergen 181. (Broder af ovennævnte Foged Johan Nicolaysen).
(7 Børn leve).

g4. Jakob Aars, Lensmand, f. i Christiania 1818 ³⁰/₁. Han blev Student 1836, Cand. jur. 1842 ²⁷/₆ (Haud). Var en kort Tid Kopist, men opgav denne Stilling og forlod Christiania af Lyst til Landlivet, købte sig en liden Ejendom, Braaten kaldet, liggende i en Skovtrakt i Aamot Præstegjæld i Østerdalen, hvor han agtede at leve som Jæger og Bonde. Her forblev han i næsten 10 Aar. Et halvt Aars Tid arbejdede han paa Kontoret hos Foged Paus i Østerdalen og blev 1858 Lensmand i Stor-Elvedalen, hvorhen han kom i Begyndelsen af Aaret.

Forinden han forlod sin Moders Hus i Christiania, havde han ægtet en hos hende tjenende Bondepige, Karen Andersdatter, der er født i en Plads under Norderhofs Præstegaard paa Ringerike 1815 ¹⁴/₃. I sit Ægteskab med hende har han een Datter:
a5. Valborg Aars, f. i Aamot 1849 ³⁰/₁₀. Er for Tiden i Christiania for at gaa i Skole.

h4. En Datter, f. i Christiania 18. ., † udøbt.

i4. Wilhelmine Marie Lovise Aars, f. i Christiania 1827 ²⁷/₆. Ugift, hos Moderen.

l3. Lovise Amalia Aars, f. i Christiania 1788, Mandag ³/₃, Kl. 8 Morgen (hjemmedøbt ⁵/₃ af Provst Lumholtz og stadf. ²⁸/₃ i Vor Frelsers Kirke), † paa Bragerenæs 1824 ²⁸/₂ (eller maaske da begravet). Hun opholdt sig hos sin Svoger, Indrulleringschef Dietrichson i Drammen. Ugift.

m3. Sophie Aars, f. i Christiania 1791, Thorsdag ⁸/₁₂, Kl. 4 Efterm. (formedelst sin Svagelighed strax hjemmedøbt af Provst Lumholtz), † s. A. ¹⁴/₁₂ om Aftenen.

i2. Ludvig (Jenssøn) Aars, f. (i Hørdum?) 1738, † s. A. ¹⁰/₇.

j2. Ludvig Aars, f. (i Hørdum?) 1740 ⁹/₁ om Morgen, † paa Grønland 1772.

Indtil 1760*) var han dels hjemme, dels i Thisted for at lære Læsning, Skrivning og Regning. 1759*) i August kom han som Skrivedreng til Sekretær Hauritz**) og i April 1762 til Etatsraad Feddersen***) „som tienner ad interim.“ Her blev han imidlertid ikke længere end til i Juli s. A., da han „derfra til Danmark hjemreiste.“ I April 1763 rejste han fra Kb.havn over til Vestindien og kom tilbage igjen i November s. A. 1764 i Mai „Faret til Grønland paa Collonien Sukkertoppen kaldet for at blive der som Assistent.“ • Var formodentlig ugift.

*) Aarstallene ere i den forannævnte Noticebog opgivne saaledes, som de her ere blevne anførte.

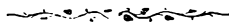
**) Formodentlig Sorenskriver i Gudbrandsdalen, Nils Hauritz, som havde været Sekretær hos Statholder Ditlev Wibe.

***) Formodentlig Conferentsraad og Præsident i Christiania Magistrat, Nikolai Feddersen, som døde 1769 ⁴/₃.

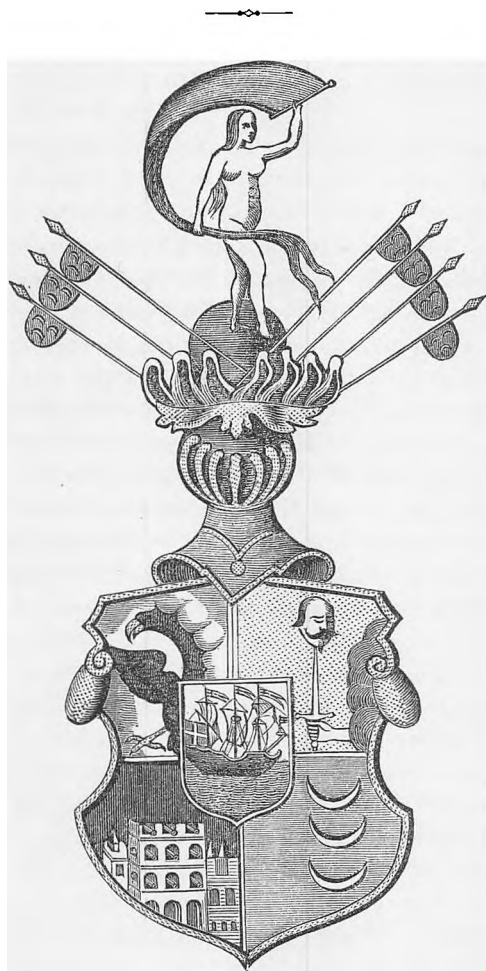
Ifølge Biskop Bircherods Dagbøger for Aarene 1658—1708, udgivne af Chr. Molbech i Kjøbenhavn fra 1838—1846, døde en Mag. og Rektor ved Viborg Kathedralskole, Nils Jensen Aars, 1672 ¹⁶/₃, 69 Aar gml., efter at have været Rektor sammesteds i 38 Aar. Han kan maaske have været en Oldefader af den paa nærværende Stamtafle som No. 1 opførte Degn i Hørdum, Jens Nilsen Aars.

Indgiftede i Familien Aars.

Mænd.		Side	Kvinder.		Side
Aubert, Ludvig Mariboe Benjamin		30.	Andersdatter, Karen		37.
Dietrichson, Gabriel Grubbe		32.	Anna, Enke efter Christen Salomonsen		27.
— Jakob Fredrik		36.	Brock, Maria Cathrine		27.
Fabritius, Wilhelm Christian		34.	Damm, Else Cathrine		28.
Falsen, Enevold Munch		31.	Hagerup, Anne Cathrine, f. Kofoed		36.
Hartmann, Hans Karenius		35.	Hocherup, Margrethe		28.
Hopp, Knud Paulin		27.	Hofgaard, Anne Cathrine Pauline		33.
Maschmann, Bernt Sverdrup		29.	— Kirstine Elisabeth		32.
Nicolaysen, Johan, Foged		36.	— Petra Abigael		34.
— Lorentz, Mægler		37.	Kaurin, Anna Maria		35.
Olsen, Ole		32.	Kjerulf, Clara Ottilia		34.
Prydtz, Hans Elias v. d. Weyde		28.	Kofoed, Anne Cathrine (se Hagerup).		
Rieck, Jakob		31.	Lund, Anette		31.
Rode, Christian Ludvig		33.	Mortensdatter, Boel		27.
Schydztz, Christian Lottrup, Præst.		32.	Munch, Karen Cudrio		32.
— Rasmus, kgl. Fuldm.		32.	Nielsen, Nikoline Elisabeth		29.
Sverdrup, Michael		36.	Petersen, Nathalie Charlotte		34.
Thomsen, Thomas		28.	Rude, Jensine Petrea		35.
Vagel, Lauritz		29.	Stabel, Sophie		30.
Ziesler, Ernst Hadelér		35.			

Familien Adeler.

„Cort Adeler var sig en Helt saa stærk,
Hans Ry foer saa vide om Lande;
Han øved saa mangt et Kjæmpeværk
Alt ved de fremmede Strande.“

afren Jensen, Christian den Fjerdes Forvalter ved det kongelige Saltværk ved Langesund, levede der i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede med sin Hustru, Dorothea Nilsdatter. Hvorfra de skrev sig og naar de døde*) vides ikke, og deres Navne vilde neppe have naaet til Efterverdenen, saafremt ikke en af deres Sønner ved sine Heltebedrifter, — rigtignok saagodtsom udelukkende i fremmed Magts Tjeneste, — havde vundet sig et Navn, der har spredt Glands saavel over hans Slægt som over hans Fædreland. Denne Søn var:

a 1. Cort Sivertssøn (skulde vel egentlig være Sofrenssøn) **Adelaer** eller **Adeler**, Herre til Bratsberg og Gimsø, **R. D. O.** og af den venetianske St. Marco, General-Admiral, Vicepræsident i Admiraltetet samt Admiralitetsraad, født i Brevig 1622 ^{16/12} (eller efter den nye Stil ^{26/12}**), † i Kjøbenhavn 1675 ^{5/11}.

Opdraget i en Søhavn, hvor det dengang vrirmede af Skibe, fik han tidlig Lyst til Søen, og 15 Aar gml. gik han til Holland, for at lære Navigation og Mathematik. i det Øjemed, siden at kunne føre Skibe og overtage Kommandoposter tilsøs. Ikke længe efter fik han Ansættelse paa den hollandske Flaade, under Admiral Martin Tromp, som „Adelborst“ (den hollandske Benævnelse paa Midshipman eller Kadet). Efter at have tjent et Par Aar i denne Egenskab tog han Afsked fra den hollandske Tjeneste og fører i nogle Aar paa Italien med Kaptejn Johan Rejersen, indtil Krigen udbrød mellem Venedig og Tyrkerne, da de begge gik i venetiansk Tjeneste, Adeler som Konstabel. Efter at have udmærket sig i denne Stilling, blev han 1643 udnævnt til Løjtnant og 1645 til Kaptejn efter bemeldte Rejersen. I 1646 gjorde han en Rejse til sit Fødeland, hvor han gjen-saa sine Forældre; derefter drog han til Holland, hvor han s. A. giftede sig med en ung Enke af Admiral Tromps Familie, ved Navn Madame Engelke Sophronia, med hvem han længe havde været forlovet. Derpaa vendte han tilbage til Venedig, hvor han strax (1648) blev Chef for Skibet St. Georg under Morosinis Overkommando og blokerede Constantinopel. Nogen Tid derefter erholdt han Kommandoen over en Eskadre, hvormed han angreb og opbrændte en stor Del af den tyrkiske Flaade. 1651 ^{16/6} var han med i Slaget under Øen Paros, hvor den tyrkiske Flaade blev slagen af Admiral Molini. Sin berømteste Bedrift udøvede han i Slaget ved Dardanellerne 1654 ^{16/5}, hvor han under Admiral Dolfinos Overkommando førte sit Skib St. Georg mod Tyrkerne, der kommanderedes først af Amurath, senere af Ibrahim Pascha. Omringet af 77 tyrkiske Galejer, slog han sig gennem dem i næsten synkefærdig Tilstand, efter at have opbrændt 15 Galejer, og begav sig til Øen Tenedos for at reparere sit Skib. Her blev han angrebet af Ibrahim, som lagde sig paa Siden af ham med et Skib paa 60 Kanoner og 1000 Mands Besætning, og Kampen maatte strax begynde paany. Med Raskhed angreb Adeler det tyrkiske Admiralskib, entrede det kjækt med Kaarden i Haand og kjæmpede personlig med Ibrahim, der hug efter hans Hoved, men saarede kun hans højre Arm. Adeler tog da Sværdet i den venstre Haand, nedlagde Ibrahim og afhug hans Hoved med hans egen Sabel. Da Tyrkerne saa Paschaen dræbt, overgav de sig strax. Sin Broder maatte Helten se falde ved sin Side, men han gjorde et kosteligt Bytte, blev af de venetianske Krigskommissærer sammenlignet med en Fugl i Luften og prisedes i et latinsk Heltedigt af

*) De levede endnu begge i 1646. Konen ligger begravet i Kragerø, hvor hendes Ligkiste (ved Sønnen, Cancelliraad Nils Adellers Jordefærd i Juli 1694) blev plyndret, hvorfor der under ^{12/2} 1700 paa Kragerø Bything afsagdes Dom over Ransmændene.

**) Den gamle Stil er her stadig brugt.

Prinds Almerigo af Modena. Hans Fortjenester blev heller ikke upaaskjønnede af Republikken. Han fik 3 forskellige Gange (1649, 1652 og $\frac{13}{4}$ 1654) Guldkjæder for sin Tapperhed, og tilkjendtes under $\frac{13}{4}$ 1654 en livsvarig Pension af 200 Dukater, blev 1658 $\frac{29}{4}$ Ridder af San Marco med Løfte om en aarlig Pension af 1400 Dukater, der skulde nedarves paa hans Børnebørns Børn, skjønt den rigtignok kun blev udbetalt een eneste Gang efter hans Død. 1660 blev han udnævnt til Generallieutenant og Chef for den hele venetianske Flaade. Neppe havde han i 1661 forladt den venetianske Tjeneste, førend Spanien, Genua og Holland overbød hinanden for at drage ham til sig, men Fredrik III kaldte ham hjem i 1663, og nu arbejdede han hjemme i 12 Aar paa at sætte Flaaden i tilbørlig Stand, hvilket ogsaa lykkedes ham. Han blev strax ophøjet til Generaladmiral og Vicepresident i Admiralitetet. Han tog sig med Iver af Flaaden, berejste Norge lige til Throndhjem for at udskrive Søfolk og indrettede en Rosflotille. I 1666 og 1668 var han en Tour over i Holland for at engagere Søofficierer og anskaffe Skibsfornødenheder. Med Holmens Chef, den berømte Nils Juul, levede han idelig i Uenighed, fordi Adeler stedse foretrak Udlændinger. Dette bevirkede, at Flaaden ikke ganske kom i den Stand, man kunde have ønsket. 1666 $\frac{7}{2}$ blev han optaget i den danske Adelstand med Navnet **Adelaer***) og blev 1671 $\frac{12}{10}$ Ridder (Storkors) af Danebrog. Da den skaanske Krig udbrød i 1675 anstrængte Adeler sig over Kræfterne for i en Hast at faa Flaaden udrustet, saa at han efter nogle Ugers Krydstogt, hvorunder det ikke kom til noget Slag, blev farligt syg og maatte lade sig sætte iland, efter at have overgivet Kommandoen til Nils Juul. Han døde 3 Dage efter, nemlig $\frac{9}{11}$ 1675, Kl. 10 Formiddag, kun 53 Aar gml. Den $\frac{4}{2}$ 1676 foregik hans Bisættelse i Holmens Kirke i Kjøbenhavn med stor Pomp. Hans Liig flyttedes senere over til Frue Kirke, hvor hans Efterladte havde kjøbt et Gravkapel, hvor han hviler med sin Familie. Indtil Kjøbenhavns Bombardement i 1807 knejsede her et prægtigt, af hans Arvinger oprettet Gravminde af sort og hvidt italiensk Marmor over Heltens Been.

Cort Adeler skrev sig til Bratsberg, en i Gjerpen Præstegjeld beliggende, forhenværende Kongsgaard, og til Gimsø ved Skien, et sekulariseret Nonnekloster, hvilke to Ejendomme, der i nogen Tid havde været forenede, han i 1666 kjøbte af Christopher? Gabel, der tilskjødede ham samme med kongelig Konfirmation af $\frac{12}{2}$ 1667. Disse Herligheder forøgede han kort efter ved Kjøbet af det saakaldte gjerpenske Provstigods, der af Kongen blev ham tilskjødet i Januar 1668. Men ved Krigens Udbrud i 1675 fik Adeler andet at tænke paa. Maaske anende sin nærførestaaende Død, — han var endnu meget svag efter en Aaret forud overstaaet farlig Sygdom, — solgte han i 1675 alle sine Ejendomme til sin Broder Nils, i hvis Eje de imidlertid ikke længe forblev, da Cort Adeler's Søn, Fredrik Christian, snart kjøbte dem tilbage. Det samlede Gods var i den Adeler'ske Families Eje indtil Aaret 1823.

(Skrifter, der handle om Cort Adeler, ere: Hans Levnet af P. B. Mylius, Kb.havn 1740; T. de Hofman om danske Adelsmænd, 3die B., Kb.havn 1779; F. Barfods Fortællinger af Fædrelandets Historie, Kb.havn 1858; Nordisk Conversationslexikon, 1ste B., Kb.havn 1858; Berømte Nordmænd (No. 3, Christiania 1854, af P. A. Munch) o. s. v.).

Generaladmiral Adeler var 2 Gange gift:

- 1) i Hoorn i Holland 1646 $\frac{19}{6}$ med en ung Enke, Madame Engelke Sophronia, af Admiral Tromps Familie. Hun døde, medens Adeler stod i venetiansk Tjeneste. (2 Sønner).
- 2) paa Printzengracht ved Amsterdam 1662 $\frac{25}{7}$ (i den lutherske Kirke) med Anna Pelt, f. i Amster-

*) Efter at være gaaet ud af den hollandske Tjeneste, beholdt han fremdeles Titelen „Adelborst“, og blev af Italienerne, der ansaa ham for en Hollænder, kaldet „Curt Siversen“ eller „Curzio Suffrido Adelborst.“ Dette „Adelborst“ forandrede han siden (maaske ved Tilbagekomsten til Holland) til „Adelaer“ eller „Adeler“, under hvilket Navn han blev optaget i den danske Adelstand.

dam 1640 $\frac{3}{1}$, † i Kb.havn 1692 $\frac{27}{1}$ (bisat i Frue Kirke $\frac{4}{3}$ s. A.). (Datter af Arnold Pelt og Susanne de Gansepoel). (4 Børn).

a2. Sigvard Adeler, Schoutbynacht, siden Kommandant paa Dansborg paa Tranquebar og Raad af Indien. Naar og hvor han var født, vides ikke. Han døde paa Hjemrejsen til Danmark 1683 $\frac{24}{1}$, ved det gode Haabs Forbjerg ombord i Ostindiefareren „Den flyvende Ulv“, og blev begravet iland der. Ugift.

b2. Johannes Adeler, † i sin tidlige Barndom.

c2. Susanne Elisabeth Adeler, f. i Kb.havn? 1663 $\frac{13}{11}$, † i 1685 $\frac{3}{3}$ (bisat i Frue Kirke).

Gift i Kb.havn 1682 med Gehejmerraad, Admiral og Generalpostdirektør, tilsidst Stiftamtmand i Fyen og fra 1702 $\frac{28}{8}$ Ridder (Storkors) af Danebrog Fredrik Ejler **Gjedde** til Hindemae og Nordskov, begge i Svendborg Amt paa Fyen. Han var født i 16.. og † i Odense 1717 $\frac{13}{4}$. (Søn af Danmarks Riges-Raad, Admiral Ove G. til Tommerup og Dorthe Urne). (3 Børn). (Han ægtede efter sin 1ste Hustrues Død en Datter af den berømte Generalløjtnant Hans Løvenhjem, og efter hendes Død Abel Cathrine v. Buckwald).

d2. Sophie Amalie Adeler, f. i Kb.havn 1666 $\frac{10}{8}$, † i 1734.

Gift i Kb.havn 1683 $\frac{24}{5}$ med daværende Oberstløjtnant ved Garden, senere Generalløjtnant og fra 1704 $\frac{15}{3}$ romersk Rigsgreve, Ridder (Storkors) af Danebrog, Adam Fredrik **Trampe** til Løgismose og Flenstofte, begge i Odense Amt. Han var født i 1650 $\frac{4}{3}$ og † i Presburg i Ungarn af en hidsig Feber 1704 $\frac{26}{4}$. (Hans Liig blev ført til Kjøbenhavn, hvor det den $\frac{19}{11}$ s. A. blev bisat i Vor Frue Kirke meget prægtigt, og — som Biskop Bircherod i sin Dagbog udtrykker sig — „med adskillige kostbare Inventioner, med *castro doloris* og andet mere.“ Provsten, Mag. Dorscheus, holdt Liigtalen). (Han var Søn af Philip Trampe og Frue Elise Krassau). Han blev 1703 $\frac{7}{5}$ fra Generalmajor udnævnt til Generalløjtnant og beordret at kommandere de danske Hjælpetropper, som Kejseren havde i Italien, men som Trampe, efter den tappre Chr. Gyldenløves Død, førte ind i Ungarn mod Tyrkerne, hvor han „skar sig Laurbær paa Siebenbürgens Grændser.“ (Se Barfods Fortæll. af Fædrel.s Historie). (13 Børn).

e2. Fredrikke Amalie Adeler, f. i Kb.havn 1667 $\frac{9}{8}$, † i 1712 $\frac{23}{5}$.

Gift i Kb.havn? 1684 med Obersekretær i det danske Cancelli, Etats- og Cancelliraad, samt fra $\frac{1}{1}$ 1692 til sin Død 1698 Envoyé extraordinaire ved det svenske Hof, Bolle **Luxdorff** til Sørup og Rosengaard eller Kværkeby — begge i Sorø Amt — og Sandby; han var Ridder (Storkors) af Danebrog. Født i 1643 $\frac{19}{7}$ og † i Stockholm 1698 $\frac{5}{9}$, Kl. mellem 7 og 8 om Morgen. (Han var Søn af Christen Bollesøn Luxdorff, og blev adlet 1679 $\frac{20}{3}$). Af dette sit Ægteskab havde Bolle Luxdorff 4 Børn. Han havde før været gift med Jytta Bering, Datter af Højesteretsassessor og kgl. Historiograph Vitus Bering.

f2. Fredrik Christian Adeler, til Bratsberg og Gimsø samt Dragsholm, (o: det nuværende Adellersborg), endvidere til Sæbygaard og Egemark — alle 3 i Holbæk Amt —, Gehejmerraad, Stiftamtmand og Ridder, f. i Kb.havn 1668 $\frac{13}{10}$, † i sin Fædrenegaard paa Christianshavn i Kb.havn 1726 $\frac{19}{4}$, Langfredag Morgen, af Brystsyge. Han var udenlands fra 1687—1690, blev 1688 Hofjunker og efter sin Hjemkomst Kammerjunker; 1694 $\frac{8}{9}$ blev han Justitsraad og Assessor i Højesteret; 1699 $\frac{31}{10}$ Deputeret i Sø- og Land-Kommissariatet; 1700 $\frac{8}{1}$ Etatsraad; 1704 $\frac{6}{3}$ rejste han med Fredrik IV til Norge; 1712 $\frac{26}{1}$ blev han Ridder (Storkors) af Danebrog; 1713 $\frac{4}{9}$ første Deputeret i Rentekammeret og $\frac{6}{9}$ s. A. Gehejmerraad. 1717 blev han efter den gamle Gehejmerraad Otto Krabbe, Stiftamtmand i Sjælland. Han købte i 1694 for en Spotpris (20,000 Rdlr.) Dragsholm med tilliggende Bondegods (i Alt over 1400 Tdr. Hartkorn) af den.

portugisiske Jøde Manoel Texeira, hvem dette Slot med nogle tilliggende Herregaarde i 1688 var bleven udlagt for 316,792 Rdlr. og 47 β lybsk af den forrige Ejer, Rentemester Henrik Müller, der havde maattet gjøre Opbud. Adeler forbedrede meget baade Slottet og Godset. (Se Prospekter af danske Herregaarde, III. Bd.).

Gift i 1694 $^{10/9}$ med Henriette Margrethe Lente, f. i Lübeck 1676 $^{13/7}$ og † i Kb.havn? 1703 $^{22/8}$. (Datter af Gehejme-, Conferents- og Etatsraad, Cantsler i Slesvig og Holsten, Amtmand over Segeberg, Ridder af Danebrog, Johan Hugo v. Lente († 1719 $^{16/1}$) og Margrethe v. Barnefeldt). Med denne sin Hustru fik Adeler en betydelig Formue. (7 Børn).

a 3. En dødfødt Datter 1696 $^{15/3}$.

b 3. Conrad Hugo Adeler, f. i 1697 $^{2/3}$, † i Norge 1719 $^{10/10}$ som Sekondløjtnant (men neppe i norsk Tjeneste, da han ikke findes i de norske „Militæretater“ omkring 1719).

c 3. Anna Margrethe Adeler, f. i 1698 $^{6/1}$, † i 1701 $^{27/3}$.

d 3. Christian **Lente-Adeler**, til Dragsholm, Conferentsraad, f. i 1699 $^{20/4}$, † 1757 $^{9/10}$. Ugift. Blev 1722 $^{1/5}$ Kammerjunker, 17.. Etatsraad, 17.. Conferentsraad. Han købte i 1727 af sine Medarvinger Dragsholm Slot med Tilliggende — Egemark ikke medregnet — for 76,000 Rdlr. Under $^{21/3}$ 1727 fik han kgl. Tilladelse til foran sit eget Familienavn at optage sin i 1725 afdøde Morfaders Broders, Gehejmerraad Christian v. Lentes Navn, hvorhos hans Vaabenskjold blev sammensat af Adelters og Lentes Vaabener. Dette skete ifølge ovennævnte Gehejmerraad Lentes Testamente af $^{18/6}$ 1711, hvorved Denne nemlig testamenterede Christian Adeler 10,000 Rdlr. i danske Kroner som et Fideikommis, paa det Vilkaar, at han og hans ægte Afkom skulde føre Lentes Navn og Vaaben. Da Adeler imidlertid al sin Tid forblev ugift, indsatte han ved Testamente af $^{10/1}$ 1755 sin nedenstaaende Broder, Theodor, til Arving af det Lenteske Navn og Fideikommis, samt oprettede Dragsholm med underliggende Gods og Tiender, i Alt 1448 Tdr. Hartkorn, til et Stamhuus, der skulde tilfalde hans Brodersøn, nedennævnte Conrad Wilhelm Adeler og Dennes Agnater.

e 3. Fredrik Adeler, til Bratsberg, Gimsø, Gundetved og Egemark — begge de sidste i Holbæk Amt —, Gehejmerraad 1760 $^{17/10}$ og fra 1751—1766 Stiftamtmand i Christianssand, Kammerherre, Ridder (Storkors) af Danebrog 1749 $^{28/10}$ og R. af *l'union parfaite* $^{31/3}$ 1765*), tidligere Amtmand over Sæbygaard, Kallundborg, Holbæk og Dragsholm Amter, f. i Kb.havn? 1700 $^{3/3}$, † i Chr.sand 1766 $^{28/12}$, Kl. 5 Morgen (bisat i Chr.sands Domkirke $^{20/1}$ 1767).

Gift paa Fredriksberg Slot 1727 $^{24/4}$ med Anna Beata Rosenkrands, *Dame de l'union* fra 1757 $^{31/3}$ *), f. i 1707 $^{28/9}$, † i Christiania under et Besøg 1777 $^{15/2}$ (men begravet i Solum). Hun var fra sit 13de Aar Hofdame hos Fredrik IV's Dronning Anna Sophie (Reventlow) og Datter af Justitsraad Jørgen R. til Qvitzowholm (det nuværende Hofmangave) i Odense Amt og Marie Elisabeth Røehling. Hun flyttede i 1767 til Gimsø, hvor hun siden boede og fandt sig meget vel, uagtet det i Ægteskabskontrakten med hendes Mand var gjort Denne til Betingelse ikke at bosætte sig paa sit norske Gods. Hun spøgte siden ofte over, at hun havde kunnet være saa bange for Norge. En fortræffelig Dame, der — saalænge hun levede — forstod at holde et nogenlunde fredeligt Forhold vedlige mellem hendes nedennævnte Søn og hans 1ste Hustru. (12 Børn).

*) Dette var en af Dronning Sophia Magdalena i 1732, til Erindring om hendes Formæling med Christian VI, stiftet Orden, der kunde bæres baade af Herrer og Damer.

- a4. Fredrikke Anna Sophie Adeler, f. i 1728 ²⁵/₉, † i 1805 ²⁰/₂.
 Gift i 1750 ³¹/₃ med Gehejmerraad, Kammerherre og Amtmand i Skanderborg og Aarhus, Friherre Fredrik Ludvig v. **Woyda** til Sophiendal i Skanderborg Amt, Storkors af Danebrog, f. i 1698, † 1778. (Søn af).
- b4. Louise Christiane Magdalene Charlotte Adeler, f. i 1730 ²⁷/₅,
 † i 1759 ²⁷/₅.
 Gift i 1758 ⁸/₅ med Generalmajor Helmuth Gotthard v. **Barner** til Ege-
 mark og Alkestrup i Holbæk Amt, f. i 1714, † i 1775 ²¹/₃.
 (Søn af). (Ingen Børn).
- c4. Fredrik Christian Adeler, f. i 1732 ¹⁴/₉, † 1733 ¹/₂.
- d4. Georg Werner Adeler, f. 1733 ¹²/₅, † 1734 ²⁰/₃.
- e4. Fredrik Georg Adeler, til Bratsberg og Gimso, Stiftamtmand i Chr.sand, Kammerherre, Storkors af Danebrog 1777 ⁵/₅, f. i 1736 ²⁵/₈, † i Gjerpen 1810 ¹/₁₁ *).
 Var først Officier — Kaptejn 5 Aar gml. og Major i sit 24de Aar — og blev som afskediget Major ved vesterlehnske Regiment 1764 ³⁰/₇ Amtmand i Bratsberg, hvorfra han 1771 ²⁰/₂ mod sin Villie forflyttedes som Amtmand til Lister og Mandals Amt, fordi hans Forkjæbsret til Trælast som Ejer af Gimso kom i Strid med hans Embedspligt. Var Amtmand her til 1773 ³/₄, da han atter kom tilbage til Bratsberg Amtmandskab. 1781 ⁹/₄ blev han Stiftamtmand i Chr.sand. Fra dette Embede entledigedes han 1788 ⁹/₁ i Anledning af Lofthus-Urolighederne, og fik 1000 Rdlr. i Pension. Kammerherre blev han 1769 ²⁹/₁.
- Gift 1) i Chr.sand 1762 ⁹/₁₀ (som Major og Kammerjunker) med Juliane Ernestine v. Cicignon, f. i Christiania 1744 (døbt i Garnisonskirken ⁹/₁₁), † i Kb.havn 1799 ²²/₆, efter at hun — som det hedte — for Sindssvaghed var bleven separeret fra ham ved Bevilling af ²⁶/₃ 1785. (Hun var Datter af Oberst, senere General, Gehejmerraad og fra 1749 ¹⁸/₁₁ til 1766 Stiftamtmand i Bergen, Ulrik Fredrik Cicignon († i Holsten 1772 ⁸/₆) og Nikoline Antonette Brüggemann). Med hende levede Adeler et meget ulykkeligt Ægteskab, da de saagodtsom var uenige i Alt, undtagen i at tyrannisere sin eneste Søn, Anton. Ved den store Ildebrand, der i 1777 ²⁴/₁₁ lagde Skien i Aske, viste imidlertid Adellers sig fra en meget god Side, idet de aabnede sit Huus for saamange Brandlidte, som der kunde rummes og næsten den hele Vinter bospiste 70 Mennesker. Af Erkjendtlighed herfor forærede Skiens Borgere den Adellerske Familie en af de bedste Stole i den et Par Aar efter gjenopbyggede nye Kirke. Ved sin Flytning til Chr.sand i 1781 lod hun sig bære den hele lange Vej fra Gimso og did i Portechaise, fordi hun ikke taulte Søen, og der paa den Tid ikke var synderlig Tale om Landeveje. I Chr.sand

*) Stiftamtmand, Kammerherre F. G. Adeler, der døde som Følge af, at hans Kudsk væltede ham i lukket Vogn, var det sidste Liig af Familien, som blev nedsat i dens, Solums Hovedkirke umiddelbart tilbyggede Liighuus. I Aaret 1855 ønskede Kommunen at udtage Ligene og begrave dem paa Kirkegaarden, da Gravkapellet var meget forfaldent og Ligene saaledes udsatte for at forføres af Muus og Utøj. Ved Gimso Klosters Overgang i 1823 fra den Adellerske til den Cappelenske Familie, var intet Forbehold taget med Hensyn til Gravkapellet. Kommunen henvendte sig derfor sidst i 1855 til Ritmester Chr. Lassen, som gift med den sidste Ætling af Adellerslægten her i Landet, og begjærte hans Samtykke til Ligenes Nedsættelse i Kirkegaarden, hvilket han gik ind paa, kun at Alt skete med den Orden og Pietet for de Afsjælede Levninger, som var Kommunen værdig, at Sognepræsten administrerede ved Handlingen, at Stedet indhegnedes og et simpelt, men passende Monument (forslagsviis af huggen Granit) rejstes og vedligeholdtes paa Kommunens Bekostning.

brast omsider Baandet mellem Ægtefolkene; hun flyttede til Kb.havn, hvor hun kom højt paa Straa ved Juliane Maries Hof, antog atter sit eget Familienavn og lik Titel af Gehejmraadinde. De 1000 Rdlr., hun aarlig skulde have af Manden, forsløg ikke langt, saa hun efter Juliane Maries Afgang sank mere og mere i Gjæld og døde i en ulykkelig Forfatning.

Gift 2) i Porsgrund 1796 ¹⁶/₉ med Caroline Rudoline v. Schubarth, Enke efter Kammerjunker Jakob Løvenskjold til Borrestad i Gjerpen, med hvem hun havde 2 Børn.

Hun var født i 1760, † paa Gimsø 1798 ²⁹/₆, og Datter af Generalmajor Carl Rudolf v. Schubarth og Inger Løvenskjold. (Ingen Børn).

a 5. Adam Fredrik Ulrik Adeler, f. i Chr.sand 1763 ²³/₁₀ (døbt ²/₁₁), † samme-steds 1764 ¹⁰/₉ (nedsat under Sakristiet ¹⁵/₉).

b 5. Antonette Adeler, f. i 17. ., † tidligt.

c 5. Fredrik Adeler, f. i 17. ., † tidligt.

d 5. Anton Beatus Adeler, Kammerjunker, f. i 1767 ¹⁸/₂, † i Oslo 1843 ¹³/₅. Blev Hofjunker 1783 ³¹/₃ og Kammerjunker 178. .

Han var fra Fødselen af meget svag og bar sit hele Liv igjennem paa et spinkelt og lidet udviklet Legeme, hvortil vel en forkért Opdragelse heller ikke undlod at bidrage Sit. Efter Datidens Skik og Brug i fornemme Huse blev han betroet til en lejet Amme, og kom sjelden sin Moder for Øinene. Meget tidligt fik han en Hovmester, som — formodentlig paa højere Ordre — fremtvang hans Sjælsevner, forinden endnu hans svage Legemskræfter formaaede at holde Skridt dermed. Følgen var, at han allerede 6 Aar gml. gjaldt for et Vidunder, der beundredes af Husets Besøgende, men det gik med ham som med andre Drivhuusplanter: de visne og falde sammen før Tiden. Overanstrengelsen forøgede hans Svaghed, som Hovmesteren — en forøvrigt retskaffen og dygtig Mand — antog for Dovenskab og, efter de Tidens Principer, vilde prygle ud af den lille Stakkel, der ikke vovede at indfly til sine Forældres Beskyttelse. Hovmesteren fandt vel ogsaa Tonen i det adels stolte Huus alt andet end behagelig for sig og gavnlig for Drengen, og lod det derfor maaske gaa ud over ham, hvis Adelsnøkker han sagde, at han itide vilde pille ud af ham. Dette lykkedes ham dog ikke ganske, idet Adeler indtil sin sidste Stund var en ivrig Forfægter af Adelsvæsenet og alt dertil Hørende, og i denne sin Anskuelse ikke taalte nogen Modsigelse*). Kun i 3 Aar (sandsynligviis fra 1776—1779) beholdt han denne Hovmester, som nemlig da befordredes til Præst. Hvem han siden fik igjen, vides ikke, men hjemme i sine Forældres Huus førte han ialfald fremdeles et glædeløst Liv indtil sit 18de Aar, da Forældrene skiltes ad. Han var da saa svag, at Faderen efter Lægernes Raad sendte ham paa Landet til en Soren-

*) Hvor højt han end satte sit adelige Navn, afholdt dette ham dog ikke fra i sin Tid — til sine adelsborgske Slægtnings store Utilfredshed — at tage sig en borgerlig Hustru, hvis kjærlige Opofrelse for sin Mand de imidlertid snart lærte at skatte, saa at hans Fætter, Baron, Dr. jur. Chr. Lente-Adeler i et Brev fra Traventhal af 1838 ¹/₆ til Fru Adeler i Christiania endog siger: „Det ubeskrivelig mærkværdige, ogsaa fra andre Sider mig stadfæstede Velbefindende af den værdige, kjære Fætter, er og vil stedse forblive et Æresmonument for Dem paa Jorden og i Himmelen“ &c. Ogsaa Gehejmraadinde Adeler paa Adelsborg udtrykker hende i et Brev af 1818 ³¹/₇, sin Glæde over Partiet, da hun kjendte hende noget fra et tidligere Ophold paa Gimsø.

Med al sin Lovpriisning af Adelstandens store Fortrin gik heller ikke hans Ærgjerrighed ud paa noget Højere, end at være Sognepræst til Solum, hvilket stedse havde staaet for ham som hans Ønskers højeste Maal.

skriver Fredrichsen ved Mandal, hvor han kom sig noget, hvorefter han blev sendt til sin Onkel, General Wackenitz i Christiania, hovedsagelig for at lære de levende Sprog, som han med sin store Flid og Læselyst snart kom godt efter. Da Faderen i Begyndelsen af 1788 fik sin Afsked og flyttede tilbage til Gimsø, lod han Sønnen komme hjem igjen, hvor da de onde Dage begyndte paany og tilsidt paadrog ham en heftig Sygdom, der atter efterlod en stærk Nervesvækkelse. Omtrent ved den Tid giftede Faderen sig 2den Gang og fik en meget brav Hustru, men heller ikke dette Ægteskab blev lykkeligt, da han fremdeles — ligesom i det tidligere — havde sine Yndlingstjenere, der gik ham under Øjnene og stiftede Uenighed i Huset, hvilket især var Tilfældet i den 1ste Kones Tid, da hun fulgte Mandens Exempel og ligeledes omgav sig med sine Yndlinger. Men ogsaa den 2den Kone bidrog Sit til, at dette Maskapi med Tjenerne fremdeles vedblev, thi hun bragte med sig et talrigt Tjenerskab, og alle disse Lediggjængere gik hver sine Ærinder og stiftede Uenighed i Huset. I Begyndelsen af sit Ægteskab udvirkede hun for sin Stedsøn Tilladelse til for hans Helbreds Skyld at rejse til Badet i Aachen og derefter besee Rhinegnene m. m., hvilket medtog et Par Aar, men inden denne Rejse endnu var tilendebragt, døde hun til Stedsønnens store Sorg, og han tog, med Faderens Tilladelse, lige til sin Onkel, Kammerherre Adeler paa Hingsavl, hvor han forblev i 8 Aar, i hvilke han havde det meget godt hos disse barnløse Folk, der var meget gode mod ham. Under hans Ophold der, solgte hans Fader, der nu følte sig gammel og træt, sine betydelige Skovejendomme i Thelemarken — det saakaldte Krongods — til Grosserer Didrik Cappelen. Med dette Salg var Baron Fredrik Adeler til Adelsborg meget utilfreds, og vilde overtale Sønnen til i den Anledning at anlægge Proces mod sin Fader, og blev meget opbragt over ikke heri at faa Medhold hverken af ham eller af Familien paa Hingsavl. Nu gik nogle Aar hen, i hvilke Faderen levede paa Gimsø, tænkende mere paa sine Yndlinge der, end paa sin Søn, der efter Onkelens Død fremdeles opholdt sig paa Hingsavl, hvorfra han imidlertid i 1804 fik Ordre af Faderen til at begive sig hjem, for der at træffe sammen med den nysnævnte, fra Throndhjems Stiftamtmandskab tilbagevendende Baron F. Adeler, som for 2 Aar siden paa Opreisen til Throndhjem med sin Frue havde tilbragt nogen Tid paa Gimsø, hvor det havde lykkets dem at vinde Huusherrens hele Hjerte. Af overvættes Frygt for sin Fader vovede han ikke at følge sin Tantes Raad at blive paa Hingsavl, hvor han var, men begav sig hjem, og Følgen af hans Ophold paa Gimsø var formodentlig de i det Følgende nævnte to Kontrakter af 1805 med Baronen, i hvis Følge Denne strax efter Kammerherrens Død skulde tiltræde Gimsø Gods, mod at svare Sønnen en aarlig Livrente. Sønnen blev nu hjemme hos Faderen, der paa Grund af sin fremrykkende Alder nu begyndte at føre et mere stille Liv hjemme og slutte sig mere til ham, idet han jævnlig lod ham læse højt for sig Fransk og sit Yndlingssprog Tysk. Sønnen, som herved lidt efter lidt blev ham meer og meer uundværlig, vovede da den Ytring, at han gjerne vilde være paa Gimsø sin hele Levetid. — „Det kan du jo, kjære Anton“, svarede da Faderen ham. „Naar du vil, da er jo ingen Anden Herre her, end du. Alt er jo da dit.“ — „Vil De da, min Fader, ikke give mig det skriftlig?“ — „Jomæn vil jeg saa“, svarede Denne, „men det har jo ingen Hast; jeg dør hverken idag eller imorgen.“ Som det imidlertid saa ofte gaar, saa gik det ogsaa her: Mennesket spaar, men Gud raa'er.

Han havde ikke mange Dage igjen at leve i, da han udtalte disse Ord, og Døden overraskede ham, da han mindst ventede det. Der skulde foretages den aarlige Inspektionsrejse paa flere ham tilhørende Gaarde i Gjerpen Præstegjeld. Den Gamle vilde selv afsted i sin store Kareth med 4 Heste for, da det var seent paa Høsten. Inde i Vognen sad han selv med sin Søn samt Forvalteren, Dahl, med Dennes to smaa Sønner og Broder, som var Gartner. Efler at have rejst omkring om Dagen, blev de om Aftenen hos en Proprietær Peder Haraldsen paa Gaarden Sem i Gjerpen, hvor der til Selskab for ham var indbudet to nærboende Mænd, nemlig Provst Blom og en Prokurator Brangstrup. Efter at have spist Aftensmad, som han havde ladet sig smage godt, deels fordi han intet réelt Maaltid havde nydt hele Dagen, deels fordi han fik sine Livretter, Grisesteg og Medisternad, vilde han rejse hjem, og var ikke at bevæge til at blive der om Natten, som Værten bad ham om paa Grund af den bælmørke Høstaften. Han stolede paa, at han havde Lygter paa sin Vogn. De to nævnte Gjæster, som boede i Nærheden, var tilfods og lod sig lyse hjem af en Gut, som før at føre dem paa tørre Veje hoppede over Grøften ind paa Marken. Kudskene, som troede, at de fulgte Vejen, styrede efter dem, og — der bar det overende med den store, fuldpakkede Kasse. De slap dog Alle derfra uden udvortes Skade, men den Gamle blev trukket ud af Vognen uden Bevidsthed og bragt tilbage til Sem. Den i Skien praktiserende Læge, Sørenssen (senere Prof. medic.), kom strax til om Natten, men erklærede, at der ingen Redning var. Ved det voldsomme Fald paa Maven var der formodentlig sprunget noget itu indvortes. Dagen efter døde han, uden saaledes at have faaet gjøre nogen Forandring i de trufne Dispositioner til Fordeel for sin Søn. — Huusholdningen paa Gimsø førtes imidlertid uforandret, indtil det danske Herskab kom op til en Skiftesamling den følgende Sommer. Den udelukkede Arving blev da indtinget i Logis hos Forvalteren og fik beholde sin gamle Tjener og en Hest, hans Fader havde foræret ham, foruden endeel Ting, som blev holdt af til ham, efter specielt derom til Herskabet gjort Forestilling af daværende Amtmand — senere Statholder — Løvenskjolds brave Hustru. Selv havde Sønnen hverken Mod til at fordre noget Saadant eller Tanke om, at han behøvede noget videre, end hvad han havde faaet: nemlig sin Faders Bibliothek, et med Mosaikarbejde smukt indlagt Skab, der havde tilhørt Cort Adeler og enkelte andre Ting. Han var i praktisk Henseende aldeles ubehjælpelig og forstod sig slet ikke paa at styre Penge. Saaledes levede han da eensom og forladt i sin lille Bolig, overgivet til sin egenraadige, men tildeels nok ogsaa paa hans Bedste staaende Tjeners Vilkaarlighed. Kirken var det eneste Sted, som Tjeneren ikke afholdt ham fra at besøge, og efter endt Gudstjeneste fulgte han da sædvanligt med Skibskaptejn Hali (hvis Enke han senere ægtede) hjem til Dennes Bopæl, hvor han da fik et godt Maaltid Mad, som han ikke kunde faa hjemme hos sig selv. Ved Pengeforandringen reduceredes hans Livrente ganske betydeligt, og han led i den Tid næsten Nød og kom i Gjæld, som i lang Tid trykkede ham. Om For-aaret 1818 kom Baron Lente-Adeler op til Skien for paa sin Svigerindes Vegne at indgaa et Forlig med Kammerjunkeren, for at Denne skulde standse sin udtagne Appel til Højesteret. Baronnen havde kort før sin Ankomst ladet Forvalteren vide, at han ikke vilde bo paa Klostret, men tage ind i et Hotel. Da intet saadant fandtes i Skien, saa henvendte Forvalteren sig i sin Forlegenhed til Enkemadame

Hall, for at bevæge hende til mod god Betaling at modtage Baronen. Hun gik nødtigt ind herpaa, og om at tage Betaling af en Adeler vilde hun ialfald intet høre tale, paa Grund af det Bekjendtskabs- og Venskabsforhold, som lige fra hendes Bedstefader, Borgemester i Skien, Justitsraad Bentzens Tid altid havde hersket mellem begge Familier. Baronen kom da og blev modtaget i hendes Huus som en indbuden Gjæst, og maatte finde sig i at see, at hun som indbuden deeltog med i de Selskaber, som Byens bedste Folk gav i Anledning af hans Ophold der. Dette huede ham sagtens ikke, men han holdt gode Miner til slet Spil og trøstede sig formodentlig med, at de norske Samfundsforholde nu engang ikke var anderledes*). Da nu Kammerjunkereren kort efter meldte ham sin Forlovelse med hende, var jo Hundrede og Et ude og der indløb snart drøje Breve, hvori der ikke sparedes paa Forestillinger af enhver Art, for at faa denne Daarskab forpurret, men Alt prellede nu af paa Kammerjunkerens Fasthed. Han mandede sig saaledes op, at han ikke mere var til at gjenkjende, og svarede tilbage, at han — som den Ældste i Familien — ikke spurgte Nogen om Tilladelse til at vælge hvem han vilde til sin Hustru o. s. v. Da Brylluppet var vel over, ophørte Modstanden ganske, idet Baronen forsikrede, at han som Ven blot havde havt deres sande Vel for Øje. Aaret efter besøgte han dem paa Gimsø og da var Alt godt. Han forbausedes allerede da over at see sin Fæters mærkeligt forbedrede Udseende og glædede sig over hans huuslige Lykke.

Ovenstaaende har man troet at burde meddele saa vidtløftigt, som skeet er, om Kammerjunker Adeler's tidligere og senere Livsomstændigheder, dels fordi han var den berømte Cort Adeler's sidste mandlige Ætling her i Landet, dels fordi Udgiveren, ved hans Efterlattes Velvillie, har havt Adgang til en heel Deel Familiepapirer, hvoraf man faar et Indblik baade i hans private Liv og i de nedenomhandlede Dispositioner, hvorved han, paa Grund af sine ved en hævendt og tyrannisk Opdragelse forkvælede, eller ialfald eensidigt udviklede Aandsevner, en forkuet Sindsretning og total Mangel paa praktisk Greb og Blik paa Livet, af sin Fader blev udelukket fra at tiltræde Besiddelsen af sine Fædres Arv, som derved gik over til en Sidelinie og efter kort Tids Forløb kom i fremmede Hænder. Hermed gik det til paa følgende Maade:

Ved kgl. Bevilling af $24/6$ 1785 fik Kammerherre F. G. Adeler Tilladelse til, ved et skriftligt Codicil eller anden Villieserklæring, bl. A. at bestemme, hvorlænge denne hans eneste Søn skulde ansees for umyndig, hvorledes der imidlertid skulde forholdes med hans Curatel samt Godsets og Midlernes Bestyrelse, hvad der skulde paasees og iagttages, naar han efter Omstændighederne burde erklæres myndig til ganske eller for en Deel at overtage Bestyrelsen af sit Gods og sine Midler og paa hvilken Maade eller med hvis Samtykke dette skulde ske, samt efter hvilken Taxt Gimsø Gods skulde arves og modtages, enten af Sønnen og hans eventuelle Livsarvinger, eller — ifald han skulde døe uden saadanne — af Andre i Sidelinien. I sit under $20/5$ 1802 oprettede Testamente bestemte Kammerherren „af faderlig

*) Baron Lente-Adeler kunde ikke noksom forundre sig over den Luxus og Dannelse, han forefandt i Skien, hvis anseeligste Familier paa den Tid var indgiftede i Skipperfamilier, da nemlig Skibsfarten i de Aar florerede meer end nogensinde, og Familiernes Sønner i Almindelighed fik sin Opdragelse og Dannelse i England.

Kjærlighed for min Søn og eneste Arving som og for at see for ham og den Adellerske Familie bevaret det af mig nu ejende Jordegods og Kapitaler“, at Sønnen for stedse skulde ansees som umyndig og kun nyde 1200 Rdlr. om Aaret til sin Underholdning, samt staa under Formynderskab af sin Fætter, Baron Fred. Adeler, som, i Tilfælde af, at Myndlingen døde uden Livsarvinger, skulde med Hustru og Datter tiltræde Gimsø Kloster og Bratsberg Gaard med tilliggende Gods, hvilket Alt stedse skulde følges ad og være forenet og gaa i Arv og Løsning som et eneste Aasæde (Fideikommis). I Tilfælde af, at Baronens Linie skulde uddøe, bestemte Testamentet, i hvilken Orden de øvrige Sidelinier skulde være successionsberettigede. Ved et Codicil af $14\frac{1}{2}$ 1809 tilbagekaldte imidlertid Kammerherren de Poster i Testamentet, hvilke omhandlede Sønnens Umyndighed og den ham efter Faderens Død tillagte aarlige Revenu af Ejendommen, paa Grund af, at Sønnen under $27\frac{1}{2}$ og $15\frac{1}{3}$ 1805 med Faderens Samtykke havde indgaaet en Kontrakt med Baron Fred. Adeler, ifølge hvilken Denne strax efter Kammerherrens Død skulde tiltræde som Arv og Ejendom, hvad der ellers eventualiter var ham tillagt, mod at Kammerjunkeren istedetfor 1200 Rdlr. skulde oppebære 1600 aarlig fra Faderens Dødsdag, samt af Faderens Bo udtage endeel Bøger, Sølv o. s. v. og have Ret til at opholde sig paa hvilken af Baronens Ejendomme, han fandt for godt, men forøvrigt ikke kunne gjøre nogen Gjæld, der kunde hefte paa hans Pension og Effekter eller komme Baronens med Arvinger til ringeste Skade. Da Kammerherren i 1810 var afgaaet ved Døden, blev Boet efter Sønnens Begjæring taget under Behandling af den ordinære Skifteret og ved den første Samling, hvor Sønnen selv var tilstede, blev af Boets Vedkommende fremlagt det nævnte Testament og Codicil samt Kontrakten m. m. Ved et af de følgende Møder blev Forretningen indstillet indtil nærmere Ordre fra Baron Adeler indløb, og da Denne, efter nogle mellemkommende Møder, indfandt sig i Skiftesamlingen den $20\frac{1}{8}$ 1811, begjærede han de forhen fremlagte Dokumenter oplæste og fremlagde endvidere to Breve fra Arveladeren til ham i Anledning af den under $27\frac{1}{2}$ og $15\frac{1}{3}$ 1805 oprettede Kontrakt, paa hvilken Grund han forlangte sig det Adellerske Aasæde eller Fideikommis med Tilhørende extraderet, ligesom han ogsaa efter Anførselen til Protokollen allerede samme Dag havde taget Ejendommen under sin Bestyrelse. Endelig blev Boet sluttet den $23\frac{1}{12}$ 1812 og hele den beholdne Formue udlagt Baronens til Ejendom i Kraft af Testamentet, Codicillen og den indgaaede Kontrakt. Ved Stevning af $13\frac{1}{2}$ 1815 blev Skiftebehandlingen med derunder gjorte Skifteudlæg og Repartition, efter erhvervet Oprejsning, af Sønnen indanket til Akershus Stiftsoverret, enten til at kjendes uefterrettelig og hjemvises til ny og lovlig Behandling, eller til aldeles at underkjendes, tilsidesættes og omgjøres efter foregaaende lovlig Behandling, hvorhos han fremlagde en af Statsraad Sommerhjem under $17\frac{1}{10}$ 1814 paa Norges Riges Statsraads Vegne underskrevet Bevilling for Apellanten til at paaanke Skiftebehandlingen og derunder faa afgjort, om og hvorvidt den Afdøde ved sit Testamente og Codicil maatte have overskredet Grændserne for den ham ved Bevillingen af 1785 tillagte Myndighed, og om og hvorvidt Apellanten, endog med Samtykke af sin Fader som Værge, kunde forpligte sig ved en Forening, som den af ham i 1805 indgaaede. Sønnen fremlagde endvidere Bevilling af $7\frac{1}{7}$ 1815 til i denne Sag at fremsætte nye Indsigelser og nedlægge nye Paastande, der af Retten skulde paakjendes, uagtet de ved Skiftebehandlingen ej havde været frem-

satte, nedlagte og paakjendte. Regjeringsadvokat, Cancelliraad Morgenstjerne førte Kammerjunkeren's Sag. Seneheden udvidede Apellanten sin Paastand derhen, at ikke alene Skiftebehandlingen med Udlægget og Repartitionen, men tillige Testamentet og Codicillen samt Kontrakten af 1805 burde kjendes uefterrettelige, som stridende mod den almindelige Landslov og uhjemlede i den kgl. Bevilling af 1785, og Apellanten kjendt berettiget til som eneste Arving at erholde det hele Bo udleveret og Baronon, som Bestyrer og testamentarisk Universalarving, tilpligtet at aflægge ham vedbørlig Rede og Rigtighed for Boets Bestyrelse fra den Afdødes Afgang og indtil Overleverelse skeer, samt Processens Omkostninger Apellanten tillagte. Overauditor og Højesteretsadvokat Jonas Hjelm, der var Indstævntes Sagfører, fremsatte endeel formelle Indsigelser mod Sagens Fremme, hvilke imidlertid forkastedes ved Rettens Kjendelse af $\frac{9}{10}$ 1815. Derimod kunde Retten intet Hensyn tage til Apellantens udenfor Stevningen fremsatte Paastand om Regnskabsaflæggelse for Godsets Bestyrelse samt om, at Testamentet, Codicillen og Kontrakten skulde kjendes uefterrettelige, men disse Dokumenter blev kun at betragte med Hensyn til deres Virkninger paa den passerede Skiftebehandling. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt den Afdøde ved sit Testament og Codicil kunde ansees at have overskredet Grændserne for den ham ved Bevillingen af 1785 tillagte Myndighed, havde Apellanten anført, at hans Fader vel var berettiget til at erklære, at hans, ved Bevillingens Meddelelse efter Loven umyndige Søn ikke nogensinde skulde ansees for myndig, forinden Faderen fandt det tjenligt, men at det derimod ikke stod i hans Magt at berøve sin Søn Ejendomsretten over hans Arv efter Faderens Død, eller indskrænke ham til blot at nyde en aarlig Livrente, ikke heller at gjøre Gimsø Kloster med Herligheder til et Fideikommis for Sidelinien. I denne sidste Paastand kunde ikke Retten være enig med Apellanten, da Bevillingen netop tillod Kammerherren at fastsætte, hvorledes Godset skulde arves og modtages saavel af Sønnen og hans Arvinger som eventuelt af Sidelinien. Forøvrigt agtede Retten ikke at indlade sig paa at afgjøre, om og hvorvidt Bevillingen var overtraadt, men den fandt, at Apellanten, som ved Kontraktens Oprettelse i 1805 maatte ansees som myndig Mand (thi den Umyndighed, som Testamentet ommelder, skulde, i Henhold til Bevillingen af 1785, ikke begynde før Faderens Død), havde handlet aldeles imod Bestemmelsen i Lovens 5—2—82, der forbyder Salg af ventendes Arv. At Arveladeren havde bifaldt Kontrakten, gjorde Intet til Sagen, da Arvens Beløb ikke destomindre var lige uvis. (Cfr. 5—2—81). Indstævnte Baron Adeler maatte derfor være ganske uberettiget til efter denne Kontrakt at tiltræde de i Samme omhandlede Efterladenskaber i Apellantens levende Live, og Denne være fuldkommen beføjet til at paastaa sig sat i den indskrænkede Besiddelse af Faderens Efterladenskab, som Testamentet overeensstemmende med Bevillingen af 1785 foreskrev. Denne sin Beføjelse havde han imidlertid forskjertset derved, at han stadigen havde samtykket i, at Faderens Bo af den af ham selv tilkaldte Skifteforvalter var behandlet saaledes, som om Arve midlerne var overdragne til Baronon, samt i, at Skiftesamlingerne blev udsatte indtil Dennes Ordre indløb eller han selv ankom til Stedet, og derefter havde han som myndig Mand under Skiftebehandlingen afgjort og afhandlet Alt, som vedkom Boet samt ved Opgjøret erklæret sig tilfreds. Han maatte saaledes antages paa Skiftet efter Faderens Død at have solgt den ham tilfaldne Arv til Indstævnte paa de inden

Skiftebehandlingen stiplede Vilkaar, og et saadant Salg af allerede falden Arv var fuldkommen lovlig. Den irettelagte Bevilling til at fremsætte nye Indsigelser og nedlægge nye Paastande, kunde ikke ved de Erindringer, som nu var fremsatte for Retten og som Apellanten ved Skifteretten havde kunnet fremsætte, hindre Virkningen af det formeentlig tilværende Arvesalg, da det aabenbart er imod en saadan Bevillings Natur at tilintetgjøre lovligen indgaaede og allerede opfyldte kontraktmæssige Forpligtelser.

Den paaankede Skiftebehandling med derunder gjorte Udlæg og Repartition, maatte saaledes i det Væsentlige stadfæstes, hvorfor Indstævnte, Baron Adeler, for Apellantens Tiltale i denne Sag blev frifunden. Processens Omkostninger for Stiftsoverretten ophævedes.

Ovennævnte Stiftsoverrettsdom af ²⁸/₇ 1817 blev af Kammerjunker Adeler indanket for Højesteret, men Apellen af ham atter standset, fordi han nemlig med Ønsket om „at ende denne ubehagelige Familietvistighed aldeles for Nutiden og Fremtiden for bestandigen“, indgik et venskabeligt Forlig med sin Fætters, den i 1816 afdøde Baron Adeler Enke, Bertha, født Moltke. Forliget, der er dateret Gimsø Kloster ⁹/₄ 1818, blev paa Baronessens Vegne underskrevet af hendes Svoger, Kammerherre, Dr. jur., Baron Chr. Lente-Adeler og Auditør og Sorenskriver Jonas Wessel, hvilke hun under ¹⁴/₄ s. A. havde meddeelt sin Fuldmagt til „i Forening at iagttage og udføre Alt, hvad de med Hensyn til de hende tilhørende Ejendomme i Norge maatte tjenligt eragte.“ Ved Forliget forpligtede hun sig til at svare Kammerjunkerens aarlig 1000 Sølvspecier og 30 Favne Brænde, som han selv skulde bekoste hugget og fremkjørt. Desuden skulde han have Logis paa Gimsø for sig og sin Huusholdning saalænge han levede eller ønskede at benytte det, nemlig 3 Overværelser i den saakaldte nye Bygning, Kjøkken og Underværelserne (undtagen Storstuen) paa den østre Side af den store Gang, og fornødne udvendige Bekvemmeligheder, samt desuden til eget Brug for sin Levetid Kloster-Follestad Jord og Malthe-Løkken og 40 Skpd. Hø, som han selv skulde hente paa Bratsberg. (Dette Jordbrug samt Naturalpræstationerne og Logiet blev for det stemplede Papirs Skyld værdsat til 90 Spd.). Endelig skulde efter Kammerjunkerens Død 360 norske Specier aarlig udbetales til Den eller Dem, som han i sin sidste Villie dertil maatte bestemme, og skulde denne Pension gjælde for Vedkommendes Livstid*).

For samtlige disse Ydelser skulde altid 1ste Prioritetsret hefte paa Gimsø Kloster og Bratsberg Gods med underliggende Ejendomme, uden Hensyn til, i hvis Eje og Besiddelse de maatte komme. Kammerjunkerens paa sin Side forpligtede sig til at frafalde sin Apelstevning til Højesteret og fraskrev sig og Arvinger „al optænkelig Pretension paa Gimsø Kloster og Bratsberg Gods med samtlige til- og underliggende Ejendomme“ samt alle hans Faders øvrige Efterladenskaber, alene det undtaget, som han allerede ifølge Skifteakten havde faaet. Endvidere lovede han fremdeles at respektere § 5 i Foreningen af ²⁷/₂ og ¹⁵/₃ 1805, der indeholdt den Klausul, at

*) Ved Testamente af ¹⁶/₁₀ 1821 bestemte han, — som endda barnløs, — at hans Hustru efter hans Død skulde nyde disse 360 Spd. udelt og forøvrigt arve alt hans Efterladenskab, men ved et nyt Testamente, dateret Oslo ⁹/₄ 1843, forandrede han dette derhen, at de nævnte 360 Spd. skulde tilfalde hans Datter Antonie og hans Steddatter, Karen Dorothea Hall, saaledes, at den Første skulde oppebære 260 Spd. og den Sidste 100 Spd. aarlig.

han ikke paa nogen Maade skulde kunne behefte nogen Deel af de ham tilsikrede Indtægter.

Saaledes var da Gimsø Kloster med underliggende Gods kommet ud af sin retmæssige Ejers Hænder, og forblev nu i den adelersborgske Linies Eje indtil i 1823, da Gehejmekonferentsraadinde Bertha Adeler, født Moltke, under Dato: Kjøbenhavn $\frac{1}{2}$ og Mela Gaard ved Skien $\frac{1}{10}$ solgte det til Grosserer Didrik Cappelen, Ejer af bemeldte Mela, for en Pris af 26,400 danske Sølvspecier og 6000 norske Papirspecier. Af dette Beløb skulde 6400 Sølvspecier betales kontant og de øvrige 20,000 henstaa uopsagte, saalænge Kammerjunker Anton B. Adeler levede, men fra første Halvaarstermin efter hans Død uden videre Opsigelse indbetales med $\frac{1}{5}$ Part og saaledes fremdeles ved hvert Halvaar, indtil de 20,000 var betalte. De stipulerede 6000 norske Specier skulde henstaa uopsagte i Ejendommen saalænge den af Kammerjunkerens Død betingede aarlige Udbetaling af 360 Spd. vedvarede. Naar den paa Grund af Vedkommendes Død var ophørt, skulde Kapitalen uden Opsigelse være forfalden til Betaling ved førstindtrædende Halvaarstermin. Baade af de 20,000 Sølvspecier og de 6000 norske Specier skulde Kjøberen svare 4 pCt. i Rente, alt-saa henholdsviis 800 Sølvspecier og 240 norske Spd., hvoraf det førstnævnte Beløb, saalænge Kammerjunkeren levede, skulde udbetales ham med $\frac{1}{4}$ Deel kvartaliter. Endvidere skulde han for sin Levetid af Kjøberen nyde aarl. 200 Sølvspecier, der ogsaa skulde udbetales ham ved hvert Kvartals Begyndelse. Ved Kammerjunkerens Død skulde naturligvis hele denne Livrente af 1000 Sølvspecier ophøre, men da begyndte strax den aarlige Udbetaling af de 240 norske Spd., der udgjorde Renterne af de 6000, hvortil endvidere kom 120 Spd. aarlig, som Kjøberen forpligtede sig til at udrede til de Personer, hvem Kammerjunkeren i sin sidste Villie havde bestemt denne Livrente. Godset kom, ved at sælges til Cappelen, i dygtige Hænder, og blev i 1848 taxeret for 85,000 Spd.

Kammerjunker Anton B. Adeler blev 1818 $\frac{24}{5}$ i Skien gift med Enkemadame Mogensine Sophie Hall, født Bentzen. Hun var født i Skien 1781 $\frac{7}{10}$ (døbt $\frac{14}{10}$) og † i Christiania 1856 $\frac{14}{12}$. (Datter af Raadmand — senere Justitsraad og Borgemester i Skien — Bent Mogens Bentzen, † 1812, og Karen Knudsen fra Brevig). Hun var fra 1816 Enke efter Skibskaptejn i Skien, Anders Hall, ved hvem hun blev Moder til 6 Børn og Stedmoder til 4. I sit Ægteskab med hende levede Kammerjunker Adeler sine lykkeligste Dage, thi hun var ham en øm og opofrende Hustru, hvis Glæde det var at gøre hans Livs Aften ligesaa blid, som hans tidligere Liv havde været grædeløst, og hendes mange Børn, der alle elskede ham som en kjær Fader, kappedes om at udbrede Hygge over det fælleds Hjem. I 1821 i Oktober forlod han med Familie Gimsø og flyttede til Christiania, hvor han siden boede. De sidste 6 Aar af sit Liv boede han i Oslo i et lidet Huus, der tilhørte en af hans Stedsønner. Fra den Tid, han forlod Gimsø, oppebar han af Familien paa Adellersborg 300 Spd. aarlig i Huuslejegodtgjørelse o. s. v. Hans eneste Barn var: a6. Antonie Christiane Emilie Adeler, f. i Christiania 1823 $\frac{8}{5}$.

Gift i Thr.hjem 1845 $\frac{6}{9}$ med sin Fætter, daværende Løjtnant, nu Ritmester og Kammerherre Christian Fredrik **Lassen**, f. i Thr.hjem 1815 $\frac{17}{1}$. (Søn af Kaptejn og Toldinspektør i Thr.hjem Hartvig Markus Lassen og Gunhild Kirstine Bentzen). Han blev Officier 1834, Sekondløjtnant i Kavaleribrigaden fra $\frac{11}{7}$

s. A.; Premierl. 1849 $\frac{21}{9}$; Sekondritmester 1854 $\frac{1}{11}$; virkelig Ritmester 1858 $\frac{10}{11}$; R. Sværd O. 1865 $\frac{29}{6}$ og Kammerherre 1866 $\frac{3}{5}$. Ved Barou, Dr. jur. Chr. Lente-Adelers Død i 1844 gjorde han med sin Forlovede en Tour til Kjøbenhavn, for at udvirke hende en liden Andeel tilstaaet af den til Kongen da hjemfaldne Fideikommiskapital, hvilket ogsaa lykkedes (se strax nedenfor). Fra Septbr. 1845 tilbragte han omtrent et Aar med sin Hustru i Kjøbenhavn. Fra 1854—1856 laa han ved det norske Kavaleridetachment i Stockholm, og fra Vaaren 1859—1862 boede han, som Chef for sparboske Eskadron, paa Chefs-gaarden Hustad paa Inderøen og siden har han boet i Christiania. Under $\frac{31}{3}$ 1866 fik han kongelig Tilladelse til at gjøre en Udenlandsrejse paa vel et Aar, og begav sig i April s. A. med Hustru og Datter til London og derfra udpaa Sommeren til Paris.

Da det friherrelige Adellerske Fideikommis ved den sidste Besidder, Kammerherre og Baron, Dr. jur. Christian Lente-Adelers Død, $\frac{7}{3}$ 1844, hjemfaldt til Kongen af Danmark, begav Løjtnant Lassen med sin Forlovede sig s. A. derned, og — uagtet hun ingensomhelst Pretension havde paa Fideikommisset, da hendes Linie ikke var nævnt i Testamentet — bevilgede dog Kongen hende under $\frac{30}{5}$ 1844 af dets Renter en livsvarig Pension paa 400 Rbd., der i 1846 $\frac{13}{6}$ „af særdeles kongelig Naade“ forhøjedes til 600 Rbd. aarlig. Kongens gode Hjerte tilskyndede ham nemlig til ved denne Naadesakt at gjøre noget af den Uret god igjen, som han fandt var hendes Fader som eneste Søn tilføjet, ved paa en saa vilkaarlig Maade at være bleven sit Fædrenegods, Gimsø Kloster, berøvet, til Fordeel for Baroniet Adellersborgs Besiddere.

Af deres 2 Børn erholdt Sønnen:

a7. Cort Sivertsen Adeler Lassen, f. i Christiania 1849 $\frac{17}{1}$, kongelig Tilladelse af $\frac{25}{4}$ s. A. til at antage Navnet „Adeler“ som Familienavn. Han farer fra Høsten 1864 tilsøs i Koffardifart.

f4. Henriette Margrethe Adeler, f. i 173., † 1 Aar gml.

g4. Conrad Wilhelm Adeler, til Dragsholm, Friherre, Kammerherre og Stk. af Danebrog, f. i 1839 $\frac{29}{1}$, † i 1785 $\frac{25}{4}$. Han arvede efter sin Farbroder (den Side 43 anførte Conferentsraad Chr. Lente-Adeler) Stamhuset Dragsholm, som under $\frac{9}{9}$ 1785 — altsaa nogle Maaneder efter hans Død — blev oprettet til et Baroni for ham og hans mandlige Afkom, under Navn af Adellersborg. Imidlertid var han allerede 1784 $\frac{24}{3}$ ophøjet til Lehnsbaron. Han stod i 1755 som Løjtnant ved General Rømelings norske gevorbne Regiment.

Gift 1) i 17.. med Ulrica Helene v. Cicignon, f. i, † i 1781. (Søster af ovennævnte Juliane Ernestine v. Cicignon, der var gift med hans Broder Fredrik Georg). (1 Søn).

Gift 2) i 1783 $\frac{12}{9}$ med Enkebaronesse Christiane Dorothea Juul-Ryssensteen, f. Mohrsen. Hun var født i 1750 $\frac{10}{3}$ og † i 1789 $\frac{10}{8}$. (Datter af Søkaptejn Peder Ernst? Mohrsen og Fredrikke L. Lillienkjold?) samt Enke efter den i 1716 fødte og i 1782 afdøde Christian Fredrik Baron Juul-Ryssensteen, Herre til Lundbæk, Oberst, hvis 3die Hustru hun var). (1 Søn).

a5. Fredrik Adeler, Friherre til Adellersborg fra $\frac{9}{9}$ 1785 og Herre til Gimsø, Gehejme-konferentsraad, Kammerherre, Overpræsident i Kjøbenhavn, Stk. af Danebrog 1804

$\frac{1}{12}$ og Dbm., f. i 1764 $\frac{25}{7}$, † pludseligt i Kjøbenhavn 1816 $\frac{23}{3}$, efter i flere Aar at have lidt af periodisk Sindssvaghed. Han var i 1785 Kammerjunker og Kommitteret i det vestindisk-guineiske Rentekammer og Generaltoldkammer. Blev 1802 $\frac{18}{6}$ Stiftamtmand i Thr.hjem (fra $\frac{1}{10}$ s. A. af) og 1804 $\frac{8}{2}$ Amtmand i Holbæk Amt i Danmark.

Hvorledes han, eller rettere hans Enke, kom i Besiddelse af Gimsø Kloster til Præjudice for den retmæssige Arving, Kammerjunker Anton B. Adeler, samt hvorledes Godset allerede efter faa Aars Forløb ved Salg kom i Fremmedes Hænder, saa at det, ved en unaturlig Faders Disposition tilsigtede Øjemed: Godsets Bevarelse i den Adellerske Familie, kun slet opnaaedes, er omhandlet i det Foregaaende (Side 48—52).

Gehejmekonferentsraad Fredrik Adeler indlagde sig store Fortjenester af Adellersborg Gaard og Gods, som han bestyrede med Flid, Iver og Duelighed. Da han ingen Søn havde og hans successionsberettigede eneste Broder, Kammerherre Chr. Lente-Adeler, var barnløs, ansøgte han i 1810, efter Overenskomst med Denne, om Tilladelse til — imod at overtage den paa Friherreskabet heftende Gjæld, 165,000 Rbd. — istedetfor Baroniet at oprette en Fideikommiskapital paa 300,000 Rbd., der skulde indestaa i Adellersborg, hvilket ogsaa blev bevilget $\frac{31}{12}$ s. A., og Adellersborg saaledes overdraget ham som fuldstændig Ejendom. Fideikommisset, der ved Pengeforandringen var smeltet ind til 120,000 Rbd. Sølv, tilfaldt ved hans Død i 1816 ovennævnte hans Broder, hvorimod Adellersborg Gaard og Gods som et Allodium forblev i Enkens, Fru Bertha Adeler's, født Moltke's, Eje. Hun tilkjøbte senere Bentzonslund med tilhørende Gods, af hvilket, i Forening med Adellersborg, hun og Datteren, Kammerherreinde Sophie Hedevig Løvenskjold, f. Baronesse Adeler, i 1843 $\frac{15}{12}$ fik oprettet et Baroni for den Sidstes Datter, Bertha Fredrikke Løvenskjold. (Se hende nedenfor).

Gehejmekonferentsraad, Baron Fredrik Adeler blev gift i 1786 $\frac{1}{7}$ med Bertha, Comtesse af Moltke-Bregentved, f. i 1767 $\frac{16}{11}$, † paa Adellersborg 1846 $\frac{1}{5}$. (Datter af Gehejmeraad i Conseilet, Overhofmarskalk og *R. af Elefantten*, Adam Gottlob, Greve af Moltke til Bregentved og Sophie Hedevig v. Raben).
(1 Datter).

a6. Sophie Hedevig, Baronesse Adeler, f. paa Adellersborg? 1795 $\frac{15}{1}$, † 1859 $\frac{3}{4}$ paa Adellersborg. Stiftsdame i Vallø.

Gift i 1813 $\frac{8}{10}$ med Kammerherre Herman **Løvenskjold**, *R. D.*, Amtmand i Svendborg og Deputeret i det danske Cancelli, f. i Porsgrund 1783 $\frac{24}{1}$ (døbt $\frac{4}{2}$), † i 18.. (Søn af Kammerherre Severin Løvenskjold til Bolvig Jernværk og Benedikte Henrikka Aall, samt Broder af Statholder S. Løvenskjold). De blev i 1815 separerede, men i 1822 paany gifte med hinanden af Hensyn til deres eneste Datter. De boede imidlertid ikke heller nu sammen, da han for sin nedbrudte Helbreds Skyld rejste til et udenlandsk Bad, hvor han døde. I Forening med sin Moder oprettede hun — som anført — i 1843 af Adellersborg og Bentzonslund et Baroni, under Navn af Adellersborg, for sin eneste Datter:

a7. Bertha Henriette Fredrikke Løvenskjold, f. 1814 $\frac{20}{7}$.

Gift 1836 $\frac{6}{1}$ med daværende Løjtnant og Kammerjunker Georg Fredrik

Otto **Zytphen** *), f. i 1810 ¹⁰/₅. (Søn af Generalmajor, *R. D. O.* og Dbm. Ernst Fredrik Zytphen — f. 1765 ²⁹/₁₁, † 1835 ³/₁₁ — og Louise Augusta, f. Baronesse Pechlin, f. 1787 ¹²/₂, gift 1808 ⁴/₁₁). Han blev Officier 1828 og traadte 1842 ud af Tjenesten som Kaptejn à la suite i Armeen. I Aarene 1848 og 1849 gjorde han Tjeneste som Adjutant hos Kongen. Han er nu Kammerherre og Medlem af Rigsraadets Folkething. 1843 ¹⁵/₁₂ blev han Lehnsbaron til Adellersborg, som han fik med sin Hustru **), og antog Navnet: **Zytphen-Adeler**. Han blev *R. D. O.* 1849 ¹³/₄ og *R., Sværd O.* 18.. Deres Børn anføres her for Navnets Skyld:

a8. Bertha Sophie **Louise** Zytphen-Adeler, f. 1836 ²¹/₁₀.

Gift 1857 ²⁹/₉ med Wilhelm, Greve **Ahlefeldt-Laurvig**, f. 1830 ²⁴/₅, Gardeofficier, nu Kavalier hos Enkedronning Caroline Amalie, *R. D. O.* (Søn af Gehejmerraad, Ceremonimester og Kammerherre Carl Fred. Christoph, Greve af Ahlefeldt-Laurvig, Stk. af Danebrog, og Antoinette Nancy, Grevinde Juel-Wind-Frijs). (Børn).

b8. Anna Amalia **Hedevig** Zytphen-Adeler, f. 1837 ²/₁₁, overordentlig Stiftsdame i Vallø.

c8. Fredrik Herman Christian Zytphen-Adeler, f. 1840 ¹⁰/₂.

d8. Bertha Thusnelda Fredrikke Zytphen-Adeler, f. 1842 ⁷/₃, overordentlig Stiftsdame i Vallø.

e8. Gebhard Elimar **Otto** Zytphen-Adeler, f. 1843 ²/₁₁.

f8. Elise Marie Wilhelmine Zytphen-Adeler, f. 1844 ²⁰/₁₂, indskreven i Vallø.

g8. Georg Wilhelm Ferdinand Zytphen-Adeler, f. 1847 ¹¹/₉.

h8. Gerhard Christopher Zytphen-Adeler, f. 1851 ³¹/₈.

b5. Christian, Baron af **Lente-Adeler**, Dr. jur., Kammerherre, Amtmand og *R. D. O.*, f. paa Hovedgaarden Lundbek ved Nibe i Aalborg Amt 1784 ²⁹/₁₁, † 1844 ⁶/₃ (paa Traventhal? ved Segeberg, hvor han ialfald boede i 1838). Han blev privat indskrevet ved Københavns Universitet 1799, tog s. A. juridisk Forberedelses-examen og 1801 Embedsexamen med bedste Karakter. Blev 1802 Kammerjunker, 1803 Officier og ansattes siden ved Prinds Ferdinands Dragonregiment, hvor han avancerede til Ritmester. 1811 blev han Medlem af den norske Provideringsadministration i Jylland og derefter af den norske Opgjørelsesadministration. Han foretog ifølge kgl. Befaling en Rejse til Norge i 1813, samt i 1815 to Rejser til Sverige, nemlig til Gøteborg og Stockholm. I 1814 var han i Paris og London, samt i 1816 i Berlin, Carlsbad og Pymont. 1815 blev han Kammerherre; 1817 Dr. jur.; 1820 ¹²/₁₂ Amtmand over Flensborg Amt; 1823 *R. D. O.*; 1829 Amtmand over Amterne Traventhal, Reinfeld og Rethwisch. 1816 blev han Lehnsbaron til det Adellerske friherrelige Fideikommis ***).

*) Familien Zytphen er en hollandsk, i Danmark naturaliseret Adelslægt.

**) Arvefølgen i Friherreskabet er agnatisk-cognatisk for Zytphen-Adelers Børn med Bertha Løvenskjold. Substituerede ere to Familier, hvorom der er nedlagt ét forsejlet Dokument, som først vil blive aabnet, naar Familien Zytphen-Adeler er uddød.

***) Den ved Baron, Dr. jur. Chr. Lente-Adelers Død i 1844 ledigblevne Fideikommiskapital (oprindelig paa 300,000 Rbd.), var ved Pengeforandringen og Gjældsheftelser sunket ned til omkring 100,000 Rbd., hvis aarlige Renter

Gift 1823 $\frac{23}{3}$ med Charlotte Marie Louise v. Warnstedt, af Huset Loitmark i Slesvig, f. 1787 $\frac{28}{4}$. (Datter af Gehejmekonferentsraad &c. Friederich Carl v. W., Arveherre til Loitmark og Espenis, og Johanne Wilhelmine Friederiche v. Rumohr?). De havde ingen Børn, men antog som Plejesøn en Warnstedt, der var Fruens Brodersøn; Denne havde en Halvbroder, Theodor Warnstedt, der var født i Smaalenene 1806, blev Cand. jur. ved Norges Universitet 1837 $\frac{4}{1}$ og døde 1846 som Fuldmægtig i Armeedepartementet, gift fra 1840 med Karen Sophie Elieson. Enkefru Baronesse Adeler, f. Warnstedt, lever endnu i Itzehoe, beneficieret med en Pensionsplads paa 500 Rbd. aarlig i det kgl. Stift Vallø i Sjælland.

h4. Marie Elisabeth (Fredriksdatter) Adeler, f. i 1740 $\frac{16}{6}$, † i Christiania 1811 $\frac{26}{9}$ (begr. paa Christ Kirkegaard).

Gift i 1775 $\frac{5}{9}$ med daværende Oberstløjtnant, siden General, August Friederich v. **Wackenitz**, f. paa Godset Boltenhagen i Pommern 1726 $\frac{26}{4}$, † i Christiania 1808 $\frac{16}{12}$ (begr. paa Christ Kirkegaard). (Søn af svensk Oberstl. Carl Philip v. W., til Boltenhagen og Kisow, og Charlotte Louise v. Oertzen, af Huset Tornow).

Familien Wackenitz hører til en af Pommerns ældste og anseeligste Slægter. August Fr. v. Wackenitz gik paa Landkadet-Akademiet i Kjøbenhavn fra Begyndelsen af 1740 til $\frac{29}{5}$ 1744, da han dimitteredes som Fenrik, hvorefter han som Officier i hessen-casselsk Tjeneste deeltog i Felttogene i Brabant, Skotland og Holland. Efter endt Krig erholdt han Afsked som Løjtnant 1750 $\frac{25}{4}$ og indtraadte $\frac{31}{10}$ s. A. i dansk Tjeneste som Kaptejn. 1758 $\frac{22}{11}$ avancerede han til Fløjadjutant og 1761 $\frac{25}{3}$ til Chef for en Grenadeerbataljon, med hvilken han blev beordret til at udmarschere til Mecklenburg i Anledning af det befrygtede Angreb fra russisk Side. 1762 $\frac{13}{10}$ blev han Major ved Prinds Fredriks Regiment og blev ved Christian VII's Thronbestigelse konfirmeret i denne Charge ved det delmenhorstiske Regiment under $\frac{5}{7}$ 1766. Efter at være bleven udnævnt til Oberstl. ved nysnævnte Regiment 1767 $\frac{6}{6}$, blev han detacheret til Thronhjem med Regimentets 2den Bataljon fra Kjøbenhavn. 1772 $\frac{4}{9}$ blev han Kommandør for det søndenfjeldske Regiments 1ste Bataljon, hvorfra han 1773 $\frac{25}{3}$ blev forsat som Oberstl. ved det Holsteenske Inf.-Regiment. S. A. $\frac{3}{6}$ blev han Generalkrigskommissær i Norge med Obersts Karakter og tillige 3die Deputeret i det kgl. Norske Generalitets- og Kommissariats-Kollegium i Christiania. 1774 $\frac{21}{10}$ blev han Kammerherre; 1777 $\frac{30}{7}$ naturaliseret som dansk Adelsmand (tilligemed sin Broder, Philip Leopold v. W., som døde ugift i Thronhjem som Kammerherre og Generaltolddirektør). 1783 $\frac{13}{8}$ blev han Generalmajor af Infanteriet; 1787 $\frac{11}{3}$ 2den Deputeret i nysnævnte Kollegium. 1788 $\frac{22}{8}$ 1ste Medlem af det Feltkommissariat (eller den saakaldte Kommissariats-Kommission), der under s. D. anordnedes for de norske Tropper, som rykkede ind i Bohuslehn i samme Aars Efterhøst, og var han det Medlem af denne Kommission, der forblev i Norge,

saaledes udgjorde 4000 Rbd. Af denne Rente maatte han endnu i levende Live udrede 1600 Rbd. til Enkefru Gehejmraadinde Bertha Adeler, født Moltke, og 400 Rbd. til hendes Datter Baronesse Sophie Løvenskjold (ifølge 3die og 4de Post af den kgl. Bevilling af $\frac{31}{12}$ 1810), og disse Pensioner blev dem fremdeles udbetalte efter hans Død. Hans hele Indtægt af Fideikommisset udgjorde altsaa 2000 Rbd., hvilke ved hans Død blev fordeelte saaledes ifølge allerhøjeste Resol. af $\frac{30}{5}$ 1844: a) Den Afdødes Enkefrue, f. Warnstedt (ifølge 3die Post af Bevillingen af 1810), 1000 Rbd.; b) Baron Johannes Emil Adeler Enkefrue, f. Bassewitz, indtil hendes fire Sønner havde fyldt sit 25de Aar, 400 Rbd.; c) Frøken Antonie Adeler fra Norge (ifølge allerh. Resol. af $\frac{30}{5}$ 1844) 400 Rbd. og d) den Samme, nu gift med Ritmester Lassen, endvidere 200 Rbd. (ifølge allerh. Resol. af $\frac{13}{6}$ 1846).

medens dens øvrige Medlemmer (Generalauditør O. Chr. Wessel, karakt. Generalkrigskommissær Peder Anker og Major Hans Fritzner) fulgte med Tropperne ind i Sverige. 1789 ¹²/₆ blev Wackenitz 1ste Deputeret i det ovennævnte Kollegium, hvorimod han fratraadte sit Embede som Generalkrigskommissær. 1790 ³¹/₇ blev han Ridder (d. e. Storkors) af Danebrog. 1795 ³/₇ Generalløjtnant af Infanteriet og 1808 ²²/₂ General i Armeen, efter at det Kollegium, hvis 1ste Deputeret han var, kort forud, nemlig ved Forordn. af ²⁰/₁ 1808, havde faaet en mere indskrænket Virksomhed, idet nemlig Kommandovæsenet blev overdraget til de forskjellige i Riget kommanderende Generaler, hvorved tillige Kollegiets Navn blev forandret til det Kgl. Norske Kommisariats-Kollegium. S. A. døde General Wackenitz. Den senere Statsraad Markus Gjøre Rosenkrands, som i nogle Aar havde opholdt sig i hans Huus, skildrer i sin Autobiografi (i „Hermoder“, 2den Halvaarg. 1822, S. 283) Wackenitz som en saa sjelden og udmærket Embedsmand, at Rosenkrands siden, under sit eget paafølgende Embedsliv, altid stillede sig hans Embedsførelse for Øje som et Mønster til Efterligning. General Wackenitz havde i sit Ægteskab med Marie Elisabeth Adeler 1 Datter. (Ovenstaaende Noticer om ham ere tagne af B. Moe's „Norske Personallistorie“, 1ste Bd., S. 462—465).

i 4. Vibeke Adeler, Hofdame, f. i 1742 ¹⁹/₅, † i 1786 ³⁰/₁₁.

Gift i 1772 ¹³/₃ med Oberst, Kammerh. Arnold Ludvig v. **Haxthausen**, f. i 1740, † i 1813 ¹/₃. (Søn af Generalmajor, Kommandant paa Fredrikssteen, Fredrik Gottschalck v. H., f. 1705 ⁴/₉, † 1770 ⁴/₁, og Juliane Dorothea v. Eldern, f. 1719 ²⁹/₁₀, † i Roskilde 1790 ¹³/₇). (3 Børn, hvoraf Datteren Juliane Marie, † i Risør 1847 ⁹/₅, Enke efter Kammeraad, Toldkasserer i Arendal, Fred. Arentz).

j 4. Christian Holger Adeler, til Hingsavl i Fyen, Kammerherre, f. i 1743 ²²/₁₁, † paa Hingsavl? 1801 ²¹/₁₂.

Gift i 1774 med Karen Basse Fønss, f. i 1743, † 1808 ²⁶/₇. (Datter af Cancelliraad Hans Fønss til Løvenholm*) i Randers Amt og Karen Basse). Kammerh. Adeler lod den nuværende Hovedbygning paa Hingsavl opføre i 1784. Da de ingen Børn havde, blev Hingsavl, ifølge hans Enkes Testamente, oprettet i 1815 til et Stamhuus for hendes i 1804 adlede Brodersøn, Hofjægermester Nils Basse Fønss, der — saavidt vides — endnu lever som dets Besidder.

k 4. Theodor Adeler, til Ullerup (paa Mors) og til Overgaard, senere til Sohngaardsholm ved Aalborg, og tilsidst til Landgodset Gromelle i Provence, Søkapt. og Kammerherre, f. i 1747 ¹⁵/₃, † 1826 ²⁸/₉ paa sit ovennævnte Gods i Frankrige. Han blev Sekondløjtnant i Sætaten 1764 ²²/₁₁, Premierløjtnant 1772 ²²/₇, men nødtes paa Grund af Sygelighed til at ansøge om Afsked, som han fik 1774 ²⁸/₂ med Kaptejns Karakter. Derefter blev han Kammerherre og som Jordegodsejer var han en af de Første, der virkede til Bondestandens Bedste ved at faa Fælledsskabet ophævet og Bøndegaardene

*) Løvenholm Hovedgaard ejedes fra 1608—1721 af Familien Rantzau og blev 1674 Hovedsædet i et Grevskab af samme Navn, hvormed det imidlertid i 1721 tog en brat og sørgelig Ende, da den i 1697 afdøde Grev Ditlev Rantzau efterlod 2 vanartede Sønner, hvoraf den ældste i 1721 blev ihjelskudt paa Jagt af den anden, som derfor i 1726 blev dømt til livsvarigt Fængsel. (Han døde 1734 paa Akershuus Fæstning). Grevskabet tilfaldt da Kongen, som imidlertid i 1732 gjenoprettede det for Grev Fredr. Christian Daneskjold-Samsøe, som dog allerede i 1742 fik Tilladelse til at nedlægge det og sælge det som Allodium til sin Broder, Schoutbynacht &c., Grev Ulrik Adolf Daneskjold-Samsø, der igjen ifølge kgl. Bevilling solgte det i 1751. (Se Trap: statistisk-topografisk Beskrivelse over Kongeriget Danmark, speciel Deel, II. S. 508).

udflyttede m. V. Ved Opførelsen af en Avlsgaard, Ferdinandinesdal, i Nærheden af Rørdal og Sohngaardsholm samt ved Udflytning af en Mængde smukke Afbyggersteder fra sidstnævnte Hovedgaards Marker, bidrog han til Forskjønnelsen af Aalborgs Omegn. Han tilkjendtes i 1789 den store Guldmedalje for Fortjenester. Hans svagelige Helbred og Haabet om i et mildere Klima at forbedre den, bevægede ham til, ved Rolighedens Gjenoprettelse efter Revolutionen i Frankrige, at begive sig til dette Land. Efter nogle Maaneders Ophold i Paris valgte han Provence til sit Opholdssted. Der købte han det to Mile fra Avignon liggende Landgods Gromelle i Nærheden af det berømte Vaucluse, ved en Arm af den derfra udspringende Flod, og her levede han i 25 Aar, agtet og yndet. Som duelig Landmand var han et Mønster for Omegnens Beboere, hvilke han gav Vejledning og Raad. Som goddædig blev han de Fattiges Tilflugt. Fra sit Fædreland havde han medbragt sin Hustru, sin yngste Søn og 2 Døttre. Den ældste Søn blev tilbage i Danmark. Ved et tarveligt Liv og ved hovedsagelig at nære sig af Frugter og Melkemad samt drikke Vand, opnaaede han den høje Alder af 80 Aar. Han var en meget belæst Mand og havde et udmærket Bibliothek. Han var saa elsket af sine Omgivelser for sin Godgjørenhed, at, da en Bande Tyve og Mordbrændere, som i Aaret 1815 rasede mod de Reformerede og Lutheranerne, ogsaa hjemsøgte hans Gods, saa ilede en Mængde Bønder derhen, for saameget som muligt at afværge Fornærmelser mod deres Velgjører, og om de end ikke ganske kunde hindre Tyveri og Plyndring, fik de dog Banden fordrevet, og holdt fra den Dag Vagt paa „le petit Danmarc“, som man kaldte hans Gods, hvor enhver Dansk var en velkommen Gjæst. Th. Adeler er en af de faa Danske, som nævnes i „Biographie des contemporains“, Vol. I., p. 38—39, hvoraf et Udtog stod at læse i det danske Blad „Skilderiet“ for 1825, No. 93. Ved hine Sværmeres Vold og Plyndring i 1815 fik Adeler svære Saar og maatte flygte til Avignon, hvor han holdt sig skjult indtil den franske Forordning af 5te September 1816 udkom, hvis Virkninger var saa velgjørende for hele Frankrige. Hans Godgjørenhed strakte sig ogsaa til Huusdyrene, for hvilke han paa sit Gods havde oprettet et Hospital. Der var nemlig udlagt en stor, med en Mængde Træer beplantet Eng, hvor Hestene og Hornkvæget, naar de var syge, gik frit omkring, og hvor de, naar de blev gamle i Tjenesten, kunde leve fritagne for Arbejde. „Ce n'est pas parmi ces animaux qu'il a trouvé des ingrats“, heder det i den franske Beretning om Adeler. (Se „Fædrelandsk Nekrolog“ af F. Thaarup, Kb.havn 1835—1844, S. 408—410).

Gift i 1775 ²⁶/₅ med Fredrikke Ferdinandine v. Bentzon, f. paa Sohngaardsholm 1754 ¹⁴/₅, † i Marseille 1828 ³⁰/₉ som Enke. (Datter af den i 1717 som Barn adlede, senere Conferentsraad Johannes Bentzon til Sohngaardsholm og Fredrikke Sophie With). (7 Børn).

a5. Fredrik Adeler, f. 1776, † ung.

b5. Anna Beata Fredrikke Adeler, f. i Jylland 1776 (1777?), † i Frankrige 1838.

Gift i Frankrige med Mr. **Tugnot Delanoy**.

c5. Johannes Emil, Baron Adeler, Oberstløjtn., Kammerjunker, hædret med 2den Aprils-Medaljen, f. paa Ullerup 1777 ¹¹/₄, † i Sorø 1842 ⁷/₅. Blev 1789 Løjtnant ved det 3die jyske Inf.-Reg.; 1802 Kammerjunker; 1805 sat à la suite ved Regimentet; 1807 Stabskaptejn. Var i nogle Aar Overtelegrafbestyrer i Nørrejylland, fra hvilken Post han entledigedes i 1812. Fik s. A. Møjors og senere Oberstløjtn.s Karakter, og ved Armcereduktionen i 1817 sin Afsked fra Militæretaten. Han købte

i 1822 Hovedgaarden Høgholm i Randers Amt (fordum Hvidernes berømteste Borg, men da kaldet Bjørnholm) af den danske Regjering, som var Kreditor i den forrige Ejer, Generalkrigskommissær Marcussens Opbudsbo. Godset var imidlertid før frasolgt, saa der nu kun var selve Gaarden tilbage. Adeler bød 29,000 Rbd. foruden et i Gaarden indestaaende Legat paa 5900 Rbd., hvilket Bud Regjeringen forkastede, men siden erklærede sig villig til at antage, men nu vilde ikke Adeler vedstaa det uden mod, at han fik Titel af Baron, hvilket bevilgedes ham ved Patent af $11\frac{1}{2}$ 1823. 1835 solgte han Høgholm for 46,000 Rbd. til Lauritz Ingerslev og købte i 1836 igjen Herregaarden Kattrup i Sjælland, som han atter solgte i 1839, og flyttede da til Sorø, hvor han boede til sin Død. Han foretog i 1801—1802, 1809, 1813—1816, 1819 og 1820—1821 Rejser i Tyskland, Holland, Frankrige, Italien, Schweiz, Sverige og Norge. (Se nogle Smaaskrifter af ham i Erslews Forfatterlexikon). Hans Enke blev — som ovenfor anført S. 56 i Anm. — tillagt 400 Rbd. aarlig af den ved Baron, Dr. jur. Chr. Lente-Adelers Død i 1844 ledigblevne Fideikommiskapital, men har — saavidt vides — senere arvet en ikke ubetydelig Formue.

Gift 3 Gange:

- 1) 1805 $27\frac{1}{11}$ med Sophie Fredrikke, Baronesse af Stieglitz-Brockdorff, til Schelenborg, f. 1790 $\frac{1}{4}$. (Datter af Forstjunker Wilhelm Theophilus, Baron af Stieglitz-Brockdorff, f. 1749, † 1802, og Charlotte Amalie, Baronesse Brockdorff, f. 1752, † 1811). Hun blev kort efter Brylluppet separeret fra sin Mand og ægtede 1811 Carl, Baron Juel-Brockdorff, Stamherre til Taasinge. Denne hendes 2den Mand, der i lige Linie nedstammer fra den berømte Nils Juel, var født 1780 og † 1859, men hun lever endnu som Besidderinde af Baroniet Schelenborg.
- 2) i München 1813 med Comtesse Josephine Francisca Antonie Ferdinandine di Romaldi fra Italien. Hun døde paa Godset Gromelle i Frankrig 1814 $\frac{6}{3}$ i Barselseng med en Søn, som ogsaa døde. (Datter af Joseph Christoph Greve af Romaldi og Antonie Rombaldi).
- 3) 1824 $16\frac{1}{1}$ i Mørke Præstegaard, Randers Amt, med Frøken Margrethe Sophie Wilhelmine v. Bassewitz, f. paa Schabow i Mecklenburg 1801 $11\frac{1}{4}$. (Datter af Otto Fredrik Johan v. Bassewitz og Maria Ida Augusta v. d. Lühe, der var født 1779 $28\frac{1}{4}$ og døde 1847 $11\frac{1}{2}$ i sit 2det Ægteskab, nemlig med Pastor Chr. Henne til Mørke og Hvilsager). (7 Børn).
- a6. Cort Sivertsøn Theodor, Baron Adeler, f. paa Høgholm 1825 $\frac{1}{5}$. Blev Student 1847. Opholder sig paa Eskjær hos sin Broder. Ugift.
16. Fredrik August, Baron Adeler, f. paa Høgholm 1826 $20\frac{1}{6}$. Var engang Sømand. Hans nuværende Opholdssted ubekjendt.
- a6. Christian Herman, Baron Adeler, Kaptejn, f. paa Høgholm 1828 $14\frac{1}{7}$. Blev Officier 1848 fra Akademiet og fik Afsked ved Reduktionen i Decbr. 1864 og var da Kapt. af 1ste Klasse ved 19de Bataljon i Nyborg. Bor nu i Malmø.
Gift i Aarhuus 1857 $17\frac{1}{12}$ med Wilhelmine Theodora v. Bornemann, f. i Kjøbenhavn 1825 $11\frac{1}{5}$. (Datter af Kammerjunker, Major Wilhelm Tøger v. B. og Anna Magdalene Eggert).
- a7. Harriet Julie Agnete Wilhelmine Emilie Adeler, f. i
1858 $27\frac{1}{10}$.
- b7. Christian Herman Adeler, f. i Fredriksborg 1865 $2\frac{1}{11}$.

Desuden 3 Sønner, der døde som smaa.

d6. Joseph Emil, Baron Adeler, Herre til Eskjær i Viborg Amt, f. paa Høgholm 1830 ²⁵/₄.

Gift i Vreilev Sogn i Hjørring Amt 1854 ³¹/₃ med Helmika Margrethe Kabell til Hæstrupgaard i Hjørring Amt. (Hun er født paa Hæstrupgaard 1834 ⁴/₁₂ og † paa Thornsted ved Aalborg 1866 ¹⁰/₆. (Datter af Proprietær Nikolai Toft Kabell og Agathe Toft). (Ingen Børn).

e6. Agnete Marie Adeler, f. paa Høgholm 1831 ¹⁷/₉. Ugift.

f6. Ida Sophie Wilhelmine Adeler, f. paa Høgholm 1832 ¹⁴/₁₂.

g6. Fredrikke Augusta Caroline Adeler, f. paa Kattrup 1836 ¹⁶/₆.

Gift i Kb.havn 1859 ²⁸/₆ med Premierløjtnant Hans Ludvig **Petersen**, f. i Odense 1822 ¹¹/₁₀. Fik sin Afsked ved Reduktionen i 1864.

d5. Sophie Adeler, † ung.

e5. Karen Christine Adeler, f. i 1780, † i Avignon 1849.

Gift i Frankrige med en Mr. **Pastour**.

f5. Cort Sivertsøn Adeler, Søkadet, f. i 1783, † i Kb.havn 1794 ¹³/₁₁.

g5. Caspar Herman Adeler, f. i Han ejede et Gods, La Motte Beautiron (?) i Departementet Gironde ved Bordeaux. Han var gift og skal i 1849 have haft 5 Døttre, men Familien i Danmark veed Intet, hverken om dem eller om Forældrene, efterdi dens Correspondance paa Frankrige er gaaet istaa efter Baron Johannes Emil Adellers Død i 1842.

l4. Fredrikke Louise (Fredriksd.) Adeler, f. i 1748 ³⁰/₉, † i 1810 ²⁶/₇ .

Gift i 1769 med Kammerherre, Baron Christian Fredrik **Holck***) til Holckenhavn i Fyen, der fra 1768—1781 var Amtmand i det i 1757 oprettede Oplandenes Amt, som ved hans Død i 1781 deelttes i to, nemlig Christians og Hedemarkens Amter. Han boede først paa Ringnæs i Stange og siden paa Lovisenberg i Vang. Han var født paa Holckenhavn? 174. og † i Vang paa Hedemarken 1781 ⁴/₄ (begr. ¹⁷/₄), 44 Aar gml. (Søn af Baron Ejler Holck til Holckenhavn og formodentlig af Dennes 2det Ægteskab, med Dorte Reetz, da hans 1ste Hustru, Baronesse Juliane Christine Winterfeld, (ifølge Hofmann) døde 1734). (Kammerherre og Amtmand, Baron C. F. Holcks og Fredrikke Louise Adellers Sønneson, Lehnsbaron Conrad Fredrik Erik Holck, er nuværende Besidder af Baroniet Holckenhavn).

f3. Theodor v. **Lente-Adeler** til Lykkesholm i Svendborg Amt i Fyen, Gehejmeraad, Amtmand over Nyborg og Tranekjær Amter, Ridder (o: Storkors) af Danebrog 1752 og af *l'union parfaite* 1763; f. 1702 ²⁶/₅, † 1767 ²¹/₄. Ifølge sin foran nævnte Broder, Chr. v. Lente-Adelers Testamente af ¹⁰/₁ 1755 fik han 1758 ⁴/₈ Patent paa at kaldes **Lente-Adeler**.

Lykkesholm købte han i 1730 efter Etatsraad Børge Trolle, som havde gjort Opbud og i 1737 døde i Landflygtighed i Antwerpen, men Gaarden blev ikke længe i den Adellerske Families Besiddelse, da Gehejmeraadens Arvinger allerede i 1769 solgte den for 71,000 Rdl.

*) Ifølge Holckernes Stamtavle i Hofmanns danske Adelsmænd var det ikke Chr. Fredr. Holck (som der angives død 1760), men derimod hans Broder, Baron Holger Holck, der var gift med Frk. Adeler. Heri tager imidlertid Hofmann fejl. (Se ogsaa Saml. til Norske Folks Sprog og Historie, VI. S. 56).

til Krigsraad Otto Lindegaard, i hvis Familie den endnu er. Gehejmerraad Adeler roses i „Danske Atlas“ for sin sjeldue Indsigt i Fædrelandets Historie, hvilken ogsaa kom bemeldte Værks Udgiver tilgode. (Se Trap: Statist.-topogr. Beskrivelse af Kongeriget Danmark, specielle Deel, S. 711, og Danske Herregaarde, 5te Bd.).

Gift i 1727 $\frac{7}{3}$ med Hofdame Leopoldine Cathrine Rosenkrands, *Dame de l'union*, f. i 1710 $\frac{25}{3}$, † paa Lykkesholm? 1768 $\frac{7}{4}$. (Søster af fornævnte Anna Beata Rosenkrands, der var gift med hans Broder, Gehejmerraad Fredrik Adeler). (8 Børn).

a4. Fredrik Christian **Lente-Adeler**, Konferentsraad fra 1766 $\frac{8}{11}$, f. 1728 $\frac{1}{7}$, † 1791 $\frac{23}{6}$. Ugift.

b4. Charlotte Amalie **Lente-Adeler**, f. 1729 $\frac{15}{7}$, † paa Schelenborg? 1800 $\frac{27}{5}$.

Gift 1751 med Kammerherre Schach, Baron **Brockdorff** til Schelenborg i Odense Amt, Stk. af Dbg., f. 1724 $\frac{14}{7}$, † der? 1784 $\frac{21}{1}$. (Søn af Fredrik Schack, Baron B. til Schelenborg og Sophie, f. Brockdorff). (Baron Schack Brockdorff havde ej Sønner, hvorfor Baroniet Schelenborg efter hans Død tilfaldt Datteren Charlotte Amalie, Baronesse Brockdorff, som med sin 2den Mand, Wilhelm Theophilus, Baron Stieglitz Brockdorff, fik en Datter, den S. 59 nævnte Sophie Fredrikke, Baronesse Stieglitz-Brockdorff, der en kort Tid var gift med Johannes Emil, Baron Adeler).

c4. Henriette Margrethe **Lente-Adeler**, f. 1731, † 17..

Gift 1760 $\frac{1}{10}$ med Generalmajor Helmuth Gotthard v. **Barner** til Egemark og Alkestrup, f. 1714, † 1775 $\frac{21}{3}$. (Se ham S. 44).

d4. Conrad **Lente-Adeler**, Generalløjtnant, Kammerherre, Deputeret i Generalitetet, Stk. af Dbg., f. 1732 $\frac{14}{12}$, † 1804 $\frac{25}{2}$. Ugift.

e4. Jørgen Rosenkrands **Lente-Adeler**, Kammerherre og Oberst, Stk. af Dbg., f. i 1734 $\frac{28}{5}$, † paa Gaarden Højden ved Moss 1784 $\frac{20}{5}$ som Chef for det Smaalenske Dragonregiment. Ugift.

f4. Elisabeth Sophie **Lente-Adeler**, f. 1735, † 1788 $\frac{22}{2}$.

Gift i 1765 $\frac{13}{8}$ med Kammerherre, Stk. af Dbg. fra 1769 $\frac{22}{7}$ og Stiftamtmand i Christiania, Didrik Otto v. **Grambow**, Præses i Overhofretten, f. i 1732 $\frac{4}{4}$, † i Christiania 1773 $\frac{15}{4}$ (bisat i Vor Frelsers Kirke $\frac{27}{4}$, Kl. 6 Morgen. Hans Liig blev 1774 $\frac{3}{9}$ ført fra Christiania til Kjøbenhavn for at bisættes i den Adellerske Families Begravelse i Frue Kirke). Han var fra 1766 $\frac{8}{7}$ til 1772 Stiftamtmand i Thronhjem og fra 1772 $\frac{15}{7}$ til sin Død i Christiania. (I Christiania Intelligentsedler for $\frac{29}{4}$ 1773 findes en af Carl Aug. Krejdahl i Dtidens Svulst forfattet Gravskrift over ham).

g4. Cort **Lente-Adeler**, f. 17.., † tidligt.

h4. Marie Elise Dorothea **Lente-Adeler**, f. i 1751 $\frac{10}{4}$, † paa Villestrup? 1788 $\frac{14}{7}$.

Gift i 1766 / med Kammerherre, Storkors af Danebrog, Iver, Baron **Rosenkrands** til Villestrup*) Baroni, samt fra 1785 Herre til den for Baroniet

*) Villestrup Gaard i Aalborg Amt blev i 1757 af Gehejmerraad m. m. Werner Rosenkrands oprettet til et Baroni, som ved hans Død i 1777 tilfaldt Sønnen, den her nævnte Iver Rosenkrands. Han fik i 1811 kgl. Bevilling til at substituere Baroniet med en Fideikommiskapital paa 200,000 Rd., som ved Pengeforandringen i 1813 smeltede ind til 50,000 Rd. og nu besiddes af hans Søns Svigersøn, Carl Fredrik v. Düring, som i 1845 blev ophøjet i Friherrestanden, under Navn af Düring-Rosenkrands. (Se F. Krogh: Den højere danske Adel, Kb.havn 1866, S. 195—196 og 231 flg. Se videre om Villestrup: Danske Herregaarde, VI Bd., og Traps statist.-topogr. Beskrivelse af Kongeriget Danmark, II, I. S. 232—233).

Rosenlund*) i 1786 substituerede Fideikommiskapital paa 50,000 Rdlr. endvidere til Pengefideikommisset Rosenkrands paa 10,000 Rdlr. og endelig fra 1802 tillige Stamherre til Rosenholm i Randers Amt**).

Baron Iver Rosenkrands var født paa Villestrup? 1740 ²⁹/₂, † paa Rosenholm 1815 ³⁰/₄. (Søn af Gehejmerraad Werner Rosenkrands, Lehnsharoon til Villestrup, Herre til Krabbesholm, og Else Margrethe Sehested). (Se Rosenkrands'ernes Stamtavle i Hofmanns danske Adelsmænd, 2den Deel, S. 77, og Krogh: den højere danske Adel, Kjøbenhavn 1866, S. 230—236).

g 3. Charlotte Amalia Adeler, f. i 1703 ¹⁰/₆, † i 1724 ¹⁹/₄.

Gift i 1721 ¹²/₃ med Konferentsraad Lars **Bentzon** til Sæbygaard, Hagested og Kornerupgaard, Deputeret i Admiralitetet, f. i 1687, † paa Sæbygaard? 1741. (Søn af Gehejmerraad, Assessor i Højesteret, Generalprokurør, Dr. jur., Ridder Nils Bentzon til Vaar og mange flere Gaarde, og Elisabeth Scavenius, samt Broder af Statholder i Norge, Jakob Bentzon). Konferentsraad Lars Bentzon opførte i 1741 Hovedbygningen paa Sæbygaard, som han havde faaet med sin Hustru. (Trap's statist.-topogr. Beskrivelse af Kongeriget Danmark, I. I. S. 248).

I de foregaaende Blade er Cort Adeler og hans Descendents — altsaa den adelige Green af Familien — omhandlet. Men han havde tillige Søsken, der vel ikke tilkom Navnet Adeler og saaledes ikke egentlig heller Plads paa nærværende Stamtavle, men som man ikke destomindre har troet at burde anføre her, fordi ialfald En af dem, nemlig Broderen, Amtmand Nils Søfrenssøn, antog Navnet Adeler efter General-Admiralen, hvis Indflydelse han sandsynligviis havde at takke for sin Forfremmelse paa Embedsbanen. Lidet er det imidlertid, som Udgifveren endnu veed at berette baade om ham og om hans Sønner, om hvilke sidste man ikke engang kan sige, at dette Lidet tillige er godt, thi Ingen af dem — saavidt de kjendes — artede sig godt, eller viste sig det Navn værdige, som de havde faaet den uforskyldte Ære at bære. Navnet er neppe heller længe bleven forplantet i deres Green, men er forlængst forsvundet her hos os, saa man maaske tør antage, at Ingen af dem har efterladt sig Sønner. Saagodtsom det Eneste, Udgifveren har at berette om Amtmand Nils Adellers Sønner, har han fundet i Kragerø Bythingsprotokoller, hvor navnlig En af dem, forhenv. Laugmand Søfren A., har sat sig et varigt — om end ikke hæderligt — Minde ved sine mange urimelige Processer, der endogsaa bevirkede, at han i 1707 fik kongeligt Paalæg om „at forholde sig skikkelig for Retterne“, efterat han i 1693 ved Højesteretsdom i en Lejermaulssag var bleven afsat fra sit Laugmandsembede og forviist til Nordland. Faderen boede sin meste Tid i Kragerø, i hvis Ministerialbog Børnenes Daab vel saaledes maatte søges, men Bogen begynder ikke, førend sidst i 1702, og Børnene var fødte længe før, medens Kragerø endnu hørte under Bamble Præstegjeld, hvis Ministerialbog imidlertid ogsaa først begynder med 1702.

*) Rosenlund (fordum Totterupholm, men nu Rosendal) i Præstø Amt paa Sjælland blev af Gehejmerraad Holger Rosenkrands i 1748, ifølge kgl. Bevilling, oprettet til Baroni under Navn: Rosenlund. Ved hans Død i 1785 uden Børn blev Baroniet solgt og substitueret ved en Fideikommiskapital af 50,000 Rdlr. D. C. Gaarden fik da Navnet Rosendal. (Se Traps Beskr., I. I. S. 433).

**) Rosenholm, de berømte Rosenkrandsers Herresæde, blev i 1743 af Gehejmerraad Iver Rosenkrands oprettet til et Stamhuus, der ved hans Søns Død i 1802 uden Børn tilfaldt den heromhandlede Baron Iver Rosenkrands, der var en Sønnensøn af Erectors Farbroder, og i hvis Afkoms Besiddelse Stamhuset endnu er. (Se Krogh: den højere danske Adel, S. 232 flg., Danske Herregaarde II. Bind og Traps Beskrivelse af Kongeriget Danmark, II. I. S. 565 og 566).

Idet Udgifveren saaledes hverken seer sig istand til at anføre Tiden, naar, eller Stedet, hvor Amtmand Nils Adellers Børn ere fødte, gifte og døde, eller om de have efterladt Afkom, haaber han paa Læsernes Overbærelse, naar han — vistnok altfor omstændeligt — her meddeler Uddrag af et Par af vedkommende Thingprotokoller, hvor nogle af benævnte Laugmand Adellers Processer ere indførte; thi de under Proceduren fremkomne Oplysninger kaste dog altid et Strejflys over Personerne, uden hvilket disse vilde være ganske begravede i Glemselens Nat. Paa Grund af Datidens processuale Udtryk og Former kan det ofte være vanskeligt nok nu at forstå Terminologien eller følge Gangen i Udviklingen, hvorfor man heller har valgt at afskrive lange Tirader ordlydende, trods al deres Vidtløftighed og Ubehjælpelighed, end at gjøre et Uddrag med vilkaarlige Udeladelser og Bortskjæringer. Om man netop har truffet paa de Sager, der kaste det bedste Lys over vedkommende Personer, faar staa derhen, thi Protokollerne ere altfor vidtløftige og Haandskriften i Almindelighed altfor fæl til, at man kan tænke paa at gjenneemgaa dem fra Pærm til Pærm, især naar man — som her er Tilfældet — først under Stamtavleus Trykning er kommet undervejs med Protokollernes Tilværelse. Det er saaledes let tænkeligt, at der endnu i dem kan findes andre Sager, som fortrinsviis burde have været valgte fremfor de her meddelte, men Dette faar være Nok til at gjøre et foreløbigt Bekjendtskab med vedkommende Personer.

Cort Adellers Søsken.

- b1. En Broder, der — som anført i det Foregaaende — faldt ved Heltens Side 1654 i Søslaget ved Tenedos.
- c1. En Søster, der skal have været gift med en Jørgen **Trane**. Deres Datter, Kirstine († i Ekersund 1710), ægtede i 16.. en Borger til Chr.sand, men Kjøbmand i Ekersund, Adser Andersen Hjort, der har efterladt sig en talrig, endnu her i Landet blomstrende Afkom.
- d1. Nils Søfrenssøn, Cancelliraad og Amtmand, kaldte sig **Adeler**. Han var formodentlig, ligesom Broderen Cort, født i Brevig og døde i Kragerø 1694 (begr. i Juli, ved hvilken Adledning hans Moders og en Jomfru Alhed Adellers Liigkister blev plyndrede*). Han udvirkede af Kongen Privilegier for Kragerø By, hvor han 1666 blev den første Overraadmand. I 1671 havde han intet Embæde, men indskjød da 1000 Sletdalere i det vestindiske Kompagni, og kaldes da kun „velfor- nemme Mand, Nils Søfrenssøn Adeler.“ Han kaldes ogsaa siden „Commissarius.“ 1675 ¹⁰/₆ blev han Vice-Amtmand over Bratsberg Amt og var fra 1690—1694 virkelig Amtmand der. Hans Underordnede vilde sige om ham, at han foranledigede Opsætsighed blandt Almuen ved at tage sig for- meget af dens Klager. I 1676 var han allerede Cancelli- og Assistentsraad. Han ejede Gaarden Jomfruland ved Kragerø, som han købte af dens Ejere, Assessor Claus Andersen og Borgemester i Skien, Peder Jensen, ved Skjøde af ¹⁶/₁₁ 1667. I 1693 havde han en Sag med Claus Andersens Arvinger om denne Gaard i Anledning af dens resterende Skatter til Udgangen af Aar 1684 til Beløb 460 Rdl. 11 β . Gaardens forrige Ejere var, da de købte den af Bergamtsraad Marselius i 16.., blevne tilhjemlede Skattefrihed for den. Magistraten (i Skien?) havde under ²⁰/₇ 1693 afsagt Dom i Sagen, og denne var det, Adeler nu indankede for Laugthinget, der frifandt Arvingerne for A.s Tiltale, da de „ikke kunde ansees at restituere dend Skatt, som omsidder er paakommen det Jomfrulands Gods.“ (Skiens Laugthingsprotokol fra 1694 ⁹/₁ til 1698 ²⁰/₉).

I 1675 afkjøbte Nils Adeler sin Broder Cort, til hvem han allerede i 1673 og 74 stod i Regnskabsforhold, Gimsø Gods, som denne solgte — muligens i Forudfølelsen af sin nærførelse Død —

*) Om Amtmand N. Adellers Stervbo skal der i Rigsarkivet findes et Indlæg af Aar 1700 til Overhofretten fra den i 1703 afdøde Byfoged i Kragerø, Roland Knudsen.

men det varede ikke længe, førend General-Admiralens Søn, Fredrik Christian, atter købte det tilbage. Et Opgjør af $\frac{3}{10}$ 1682 mellem Dennes Moder og Amtmand Nils Adeler, angaaende Huse paa Gimsø Kloster, findes (tilligemed Kvitteringer m. m. fra 1681—1693) i Rigsarkivet.

Boet efter Amtmand Nils Adeler var insolvent, hvorfor Arvingerne fragik Arv og Gjæld, hvilket læstes for Laugthinget den $\frac{17}{6}$ 1695. De Arvinger, som da fremlagde deres „skriftlige Proklama“ i den Anledning, var: Amtmand Henrik Adeler paa egne og sin „Søster Henriette Maties Adelaers“ Vegne, for hvem han nemlig var „Tilsynsværge“ og endnu i 1699 Værge; videre: Commissarius Peder Poulsen paa sin Hustrues Vegne og Commissarius Poul Pedersen paa sin Svoger, Hr. Jægermester la Roche's Vegne.

Amtmand Nils Adeler maa have været gift to Gange, da man nemlig af en Proces, som hans Søn, Søfren Adeler, i 1705 førte med en Simon Pedersen i Kragerø, erfarer, at derunder var Tale om en af Amtmanden til denne Søn udstedt Obligation paa 2000 Rbd., udgjørende Sønnens Mødrenearv. Blandt Justitiarius Bergs efterladte Papirer i Rigsarkivet findes en Seddel, hvorpaa anføres, at en „N. Adeler“ var gift med en Anne Sletter, med hvem han havde en Datter, Pernille Adeler, som var gift med Assessor Johan Sechmann, og denne Sechmann kaldes i en af fornævnte Søfren Adeler's Retssager Svigersøn af Cancelliraad Adeler. Isaaftald maa Anne Sletter, om hvem forøvrigt Intet vides, have været Amtmand Nils Adeler's 1ste Hustru.

2den Gang var han gift med Maria Kloumann. Hvor og naar hun var født, samt hvis Datter hun var, vides ikke, men hun døde i Skien 1718 (bisat i Kirken $\frac{23}{6}$) 85 Aar gml. Hun „reside-rede“ 1705 i nedre Thelemarken og ikke i Skien, heder det i Laugthingsprotokollen f. s. A. Side 107 b. Hvormange Børn Amtmand A. har havt, samt hvilke der var af 1ste og hvilke af 2det Ægteskab, vides ikke. De, hvis Navne vides, var Følgende:

a2. Fredrik Christian Adeler, f. i 16.., † i 17..

Til ham afstod Faderen under $\frac{12}{2}$ 1686 sine Saugbrug og Tømmerforraad. Han boede nok i Kragerø, fra hvilket Sted han under $\frac{28}{7}$ 1690 begjærte Taxation over noget arresteret Tømmer („Dehler“). Paa den Tid, hans Broder, Laugmandens Bo blev vurderet og auktioneret (c: 1693), logerede han, tilligemed Broderen Nikolai, i Karen, Jens Wibes Huus i Kragerø. (Thingprotokollen for 1705 S. 70). (Han er maaske den „Christian Adeler“ under Fritzø Hovedgaard i 1670, som nævnes i Saml. til Norske Folks Sprog og Historie, VI. S. 528). 1695 $\frac{28}{5}$ udtog Fredr. Christian Adeler (ved Mr. Schnell) Laugthingsstævning mod By- og Sorenskriveren Peder Pedersen i Kragerø for hans Dom og Rettens Fornegtelse af $\frac{29}{4}$ s. A. og besværede sig ogsaa over Byfoged Roland Knudsens*) Dom af $\frac{3}{12}$ næstfør og Rettens Fornegtelse, — Alt ledsaget af et vidtløftigt Indlæg af Adeler, dateret $\frac{17}{6}$ 1695. (Laugthingsprotokollen Side 122). Byfogden, Roland Knudsen, som var tilstede ved Laugthinget (i Skien), begjærte, at Adeler, som ogsaa da var der i Byen, af Retten maatte tilholdes at møde personlig, hvilket Adeler's Fuldmægtig, Schnell, imidlertid imødegik som unødvendigt, aldenstund Adeler afgav Møde ved ham. Forøvrigt gjorde Schnell den Bemærkning, at den „Titul af een Løve og Lam“, som

*) Denne Roland Knudsen, Byfoged og — fra 1691 $\frac{19}{12}$ — tillige Havnefoged i Kragerø, er Forf. af en „Jomfrulands Beskrivelse udi slette Bonde-Rim“, som han under Dato, Jomfruland d. $\frac{20}{8}$ 1696, har dediceret til Statholder Ulr. Fredr. Gyldenløve, „Herre til Grevskabet Laurvig samt til Hirtzhorn og Jomfruland.“ Digtet findes i Topogr. Journal for Norge, 29de Hefte, Christiania 1802, S. 179—188.

Roland Knudsen blev begravet i Kragerø 1703 $\frac{16}{2}$, efter at han var fundet død i Vandet udenfor sin Brygge. (Se Kragerø Thingprotokol for 1705, S. 106 b). Hans Hustru var bleven begravet den $\frac{12}{2}$ næstfør. Hun er indført i Ministerialbogen under Benævnelsen: „Roland Knudsens Kieriste“, uden Angivelse af hendes Navn. De efterlod Børn.

Mr. Roland her for Retten havde fundet det passende at tillægge Adeler, ikke var „Erbarhed gemess, thi imellem Menneskene og Besterne hafuer Skaberen gjort forskiell.“ Laugthinget fældte heri følgende Dom, dateret $\frac{1}{8}$? 1695:

„*Conclusio*“:

Den af Adeler mod Byfoged Roland Knudsen for Rettens Fornegtelse anlagte Sag var aldeles umotiveret. Byfogden havde nemlig ikke kunnet dømme anderledes, end han under $\frac{3}{12}$ 1694 havde gjort. Adeler havde nemlig ved at indtale et Tilgodehavende hos afg. Jørgen Jørgensens Arvinger, ikke givet den udenfor Thinglaget boende Formynder, Christian Skurman, Maanedsvarsel efter Loven, hvorfor Skurman ikke mødte. Paa Grund heraf protesterede den ene Medarving, Mr. Mads Hansen, mod Stevnemaalet. Heri gav Byfogden ham i Dommen Medhold, og henviste Sagen til nyt og lovligt Varsel. Dette burde Adeler billigen have efterlevet, og ikke forladt Hovedsagen og kastet sig over nogle Biting og kommet med Beskyldninger mod Byfogden for Rettens Fornegtelse, blot fordi Byfogden ikke vilde „beseigle samme Henfindelse der det dog i sig Self er et Afskeed eller Interlocutorium.“ Derfor havde den const. Dommer, Peder Pedersen, under $\frac{29}{4}$ 1695 „forsvarligt frikjendt Byfogden for Adeler's Tiltale.“ Denne blev derfor for unødigt Trætte dømt til at betale Byfogden 8 Rdl. og til Sorenskriveren 4 Rdl. (Laugthingsprotokollen, Side 149).

Adeler var, ifølge et „Missive“ af $\frac{31}{10}$ 1688 fra Kvæsthusedirektørerne i Christiania til Byfoged Roland Knudsen i Kragerø, idømt 100 Rdl. Bøder, hvoraf Renterne i 1695 var voxede til 41 Rdl. 3 fl 6 ö . Dette Beløb havde Direktørerne, uagtet flere gjorde Forsøg, ikke kunnet faa indtalt hos Adeler, og Byfogden havde ikke kunnet „gjøre derom indkomne Ordre fyldest, saasom Mr. Adeler er en leedig person.“ (Ovennævnte Laugthingsprotokol, l. c.). Endnu i 1701 havde Adeler adskillige Sager for Retten i Kragerø om Pengekrav, og maa vel efter alt Dette antages ikke at have havt synderlig Anseelse.

12. Nikolai Adeler, f. 16.., sandsynligviis den Nikolai Adeler, der (ifølge Cand. jur. Bruenechs efterladte Papirer paa Universitetsbibliotheke) døde 1757 som Justitsraad og Landsdommer, gift med Amalie Margrethe Hofmann, der døde 1749, efterladende en Datter, Else Margr. Adeler, der døde ugift 1769. Han er isaafald vel den „Landsdommer N. Adeler“, der af Laugmand Adeler i 1704 blev indstevnt som Vidne i hans Sag med Simon Pedersen (se Sag No. 2 længer ud).

(En Nikolai „Adelaer“ af Kragerø ansøgte i 1689 $\frac{25}{5}$ Statholderen om endnu i 5 à 6 Aar at maatte fritages for at flytte til Chr.sand og der bygge Huus, samt om Tilladelse til i disse 5 à 6 Aar at fortsætte sin „Brug og handling med wdschibning fra Arendal som tilforn.“ Statholderen resolverede, at dette ikke kunde bevilges „for paafølgende Consequence“*).

2. Henrik Adeler, Etatsraad og Stiftamtmand i Chr.sand, f. i c. 1660, † i Skien 1718 $\frac{9}{2}$ (bisat i Kirken der $\frac{10}{3}$ s. A.) 58 Aar gml. Han var i 1686 og 1690 Cancellisekretær, succederede i 1694 sin Fader som Amtmand over Bratsberg Amt, i hvilken Stilling han stod indtil 1711, da han under $\frac{20}{4}$ blev Stiftamtmand i Chr.sand. Han var i 1699 Justitsraad og blev 1704 $\frac{23}{2}$ femte Medlem af Slotsloven, da dette Collegium oprettedes ved Reskript af s. D. og fungerede som saadan til ud i Septbr. 1710**). Han døde under et Ophold i Skien, hvor

*) Om en anden Person af Navnet Nikolai Adeler vil der findes Lidt i en efter nærværende Stamtavle indført Efter-skrift, hvor nogle flere Personer af Navnet Adeler anføres, hvis Forbindelse med den Cort-Adelerske Familie Udgifver ikke veed at paavise.

**) Slotsloven (et Regjeringskollegium, der afløste Statholderen) aabnedes 1ste Gang paa Akershuus 1704 $\frac{11}{6}$ i Kong Fredrik IV's Nærværelse og bestod af følgende 5 Medlemmer: 1) Gehejmeraad, Ridder Fredrik v. Gabel som

han fra Slutningen af Jan. 1718 opholdt sig for at tilendebringe en Kommissions-Forretning. (Se Norske Samlinger, I. Christiania 1852, S. 150). (Se tillige et Reskript af $\frac{5}{8}$ 1713). En Justitsraad Adeler havde i 1708 Sag med Kammerraad Gjord Andersen. Dommen faldt $\frac{4}{2}$ 1708 (udgjorde 17 Bøger Papir). Den skal findes i Rigsarkivet. Denne Justitsraad Adeler er sandsynligviis den her omhandlede Stiftamtmand Adeler?

Gift i 1686 $\frac{24}{9}$ med Drude Hansdatter Bladt, f. i 16 . . . , † i (Datter af). (2 Døttre).

a 3. Anna Dorothea Adeler, f. i 1689 (døbt $\frac{6}{2}$), † i Gjerpen 1699 $\frac{30}{7}$ (begr. $\frac{21}{8}$). „11 Aar gml.“

b 3. En Datter, f. i , † i

Gift i 17 . . med Peder **Russel**, som i 1718 indgav en Ansøgning i Anledning af sin Svigerfaders Begravelse. (Se Norske Saml. I. S. 150).

(En „Frøken Miche Adeler“, der i Chr.sands Ministerialbog nævnes som Fadder til Major Fredrik Georg Adeler's Søn, Adam Fredrik Ulrik, den 2den Novbr. 1763, har maaske været en Datter af Stiftamtmand Henrik Adeler).

d2. Søfren (Nilssøn) Adeler, Laugmand, f. i 16 . . . , † i Han efterfulgte sin Fader som Overraadmand i Kragerø, hvilket han var i 1673. Siden (sandsynligviis 1682 $\frac{2}{12}$) — thi hans Bestalling af denne Dato blev i 1695 af Byfoged Roland Knudsen fremlagt i Laugthingsretten — blev han Laugmand i Tønsbergs Laugdømme, i hvilken Egenskab han ialfald i 1689 boede i Kragerø. Han havde i 1691 og 1693 Stridigheder med (sin Svoger) Kommissarius Peder Poulsen og Søfren Rasmussen om hvem af de Tre, der skulde være Fader til Vendele Mathiesens Barn. Denne Sag blev nok et Vendepunkt i hans Liv, da den i en Proces, han i 1705 førte med Simon Pedersen i Kragerø, hvoraf her nedenfor leveres et Uddrag, ideligt anføres som epokegjørende, idet den bevirkede, at han med sin Hustru i 1693 rejste ned til Kjøbenhavn, hvorefter han ikke paa 7 Aar lod sig see i Kragerø, idet han nemlig ved Højesteretsdom af $\frac{7}{11}$ 1693 blev afsat og forviist til Nordland. De nærmere Omstændigheder ved denne Sag ere imidlertid endnu Udgiveren ubekjendte, da Kragerøs Retsprotokoller før 1700 hverken findes ved Byfogedembedet der, eller i Rigsarkivet.

Her indføres 3 af hans Retssager:

No. 1.

Under $\frac{15}{9}$ 1704 afsagdes af Byfogden i Kragerø Dom i en Sag, som forhenv. Laugmand Adeler havde anlagt imod ovennævnte Simon Pedersen i Anledning af en Arvelod, Denne i Skiftebrev af $\frac{3}{6}$ 1696 efter Laugmandens Hustru, Anne Margrethe Røllen, som var en Moster af hans Hustru, var bleven udlagt, og hvortil Laugmanden imidlertid ved Højesteretsdom af $\frac{13}{10}$ 1701 var bleven kjendt arveberettiget. For denne sin Arvelod æskede nu Adeler „en anseelig Summa meere end den Sal. Qvinde effter Skiftebrevet efterlat.“ Simon Pedersen erklærede, at han kun havde oppebaaret en ringe Deel af samme Arv, — tilsammen 753 Rbd. 3 $\frac{1}{2}$ 21 $\frac{1}{2}$, som han villig og uden Proces havde tilbudt Laugmanden, med Forklaring om, hvor de øvrige Boets Midler efter Skiftebrevet henstod paa Laugmandens „Affordring.“ Videre formeente han sig ikke at pligte. Derimod havde han ifølge Testamentet at fordre 600 Rbd. foruden nogle

Vicestatholder. 2) Etatsraad, Stiftamtmand og Justitiarius i Overhofretten Christian de Stockfleth, som imidlertid døde netop i de Dage, Udnævnelsen foregik. 3) Generalmajor Hans Ernst Tritschler. 4) Etatsraad og Stiftamtmand over Bergens Stift Mathias de Tønsberg, og 5) Amtmand Henrik Adeler. Slotsloven ophævedes 1721 $\frac{17}{1}$, da Ditlev Wibe blev Statholder.

flere Beløb, ialt 693 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$ 11 β , som Laugmanden før tildeels havde modsagt, idet han vilde faa det dertil, at der var flere af hans afdøde Kones Arvinger, „som burde hafve deel udi benefnte 600 Rbd.“*).

Ved Dommen tilpligtedes Simon Pedersen at udlægge til Laugmanden de nævnte 753 Rbd. 3 $\frac{1}{2}$ 21 β med Fradrag af de 693 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$ 11 β , — altsaa de resterende 60 Rdl. 1 $\frac{1}{2}$ 10 β , samt udlevere ham Boets Bøger og Breve, som af Rettens Middel var ham leverede. Adeler forbeholdtes sin Ret til Boets vedkommende Debitorer for hvad der hos dem efter Skiftebrevet og i Retten gjorte Forklaringer, maatte udestaa. (Kragerø Thingbog for 1704, S. 52).

No. 2.

Fra den Reise, som Laugmand Adeler med sin Hustru gjorde ned til Kjøbenhavn i 1693 i Anledning af hans Lejermaalssag med Vendele Mathiesen, vendte Konen tilbage til Kragerø om Høsten s. A., men gik fra den Tid ganske som i Barndommen, uden at have Rede paa nogen Ting, hvilket vedvarede til hendes Død, som maa være indtruffet omkring 1695. (Skiftebrevet i hendes Bo er af $\frac{3}{6}$ 1696). Før sin Bortrejse havde Laugmanden betroet Mr. Simon Pedersen, som da, eller ialfald nogle Aar efter, var Consumtionsforpagter, Overformynder, Fattigforstander og Skibsrheder, Opsynet med sine Ejendomme, hvoraf der imidlertid senere resulterede en Proces, som nemlig den i 1700 tilbagekomne forhenv. Laugmand — mærkeligt nok ikke førend sidst i 1704 (se Thingbogen for s. A. Side 56 flg.) — anlagde imod ham i Anledning af, hvorledes Simon Pedersen „med Adalars Tømmerbrug, Saugbrug og Deeler, Obligationer og andre Skrifter sampt med Adalars Løsøre og Andet omsprang og Huus holt.“ (Thingbogen S. 107). Sagen, til hvis Oplysning Adeler havde indstevnet — foruden Byfoged Barth, Simon Pedersens Hustru og sin afdøde Faders, Cancelliraad Nils Adalers „Børn og Svogre, nemlig Fru Maria Klauman, Hans Efterladte Enche, Hr. Justitsraad Adalar, F. (o: Fredrik?) Adalar, Landsdommer N. Adalar, Hr. Raadmand Giert Hansen, Pernele Adalar, Anne Adalar og Margrethe Adalar“ — endvidere Vidner i Skokkeviis, hvis Antal han for hver Retsdag ved nye Stevninger forøgede, drejede sig:

- 1) om noget Gods, han paastod, Simon Pedersen i Høsten 1693 kort efter Madame Adalers Tilbagekomst fra Kjøbenhavn, havde ladet føre fra Adalers, 3 Fjerdinger fra Kragerø beliggende Gaard Mørland (uagtet Dørene paa samme Gaard var under Forsegling) og hen paa sin Søbod, og
- 2) om en af Laugmandens Fader til ham udstedt Obligation paa 2000 Rbd. tilligemed flere bortkomne Breve og Effekter, som han formeente, at Simon Pedersen, „der hafver desponerit offver Hans Boe I hans fraverelse, bør svare ham til.“

Med Hensyn til det 1ste Spørgsmaal, da gik Laugmandens Bestræbelser ud paa at vise, at Godset ikke kunde være udtaget fra Mørland ifølge Foranstaltning af hans Hustru, eftersom hun var aldeles sløv og ikke tog sig af nogen Ting, hvori ogsaa samtlige Vidneprov gav ham Medhold. Simon Pedersen godtgjorde imidlertid ved irettelagt Extrakt af Exekutions- og Skifteforretningen i Adalers Bo, af $\frac{7}{3}$ 1695, at den ene af Madame Adalers Piger, som nu havde provet, at det var ifølge Simon Pedersens Befaling, hun havde været med at udtage bemeldte Gods paa Mørland, dengang, o: „for ungefer 12 Aar siden“ havde forklaret for Kommissionsretten i Laugmandens Bo, Stiftamtsskriver Jakob Preus og Byfoged Roland Knudsen, at det var hendes Madmoder, Madame Adeler, som havde givet hende Ordre dertil. Han protesterede

*) o: tilsvare sin Part af benævnte 600 Rbd.?

derfor mod, at Pigens Forklaringer, som stridende mod hinanden, af Retten maatte „ansees“, hvori han ogsaa i Dommen fik Medhold. Hans Hustru, Anne Cathrine, afgav under Eed skriftligt Vidnesbyrd om, at hun om Høsten 1693 havde hørt sin Moster, Madame Adeler, befale denne sin Pige at hente hjem fra Mørland noget Gods, af Frygt for Tyve og Ildebrand, men hvori Godset bestod, vidste hun ikke, men det blev ført til Laugmandens Huus, hvor Alt kort efter af Rettens Middel blev forsejlet og siden solgt ved Auktion.

Blandt de mange indstevnte Vidner var ogsaa Laugmandens Søster „Fru Anne Adeler“ (som hun stadigt kaldes), Enke efter Kommissarius Peder Poulsen. Hun indleverede ved 1ste Rets-session sit skriftlige Vidnesbyrd, der gik ud paa, at hun vel af sine Søkende havde hørt, at Laugmanden havde faaet en Obligation af sin Fader „paa sin mødrene Arv“, men havde ikke seet den, eller vidste noget om den. Mod dette Vidnesbyrd protesterede Laugmanden, fordi det ikke var overensstemmende med Lovens Forskrift, og han fordrede hendes Saligheds Eed skriftlig afgivet og indleveret, „tydelig og omstændelig forfattet.“ Da hun heri efterkom hans Begjæring, erklærede Laugmanden for Retten, „at hun deri lader see sine sedvanlige affecter, synderlig Efttersom same schrift synis at vere opfyldt med adschillige Materier, som hun i hendis Sambvittighed bedre er vidende, herforuden er samme schrift sammensadt af 3 diferente Persohner, tverdt udimod Lougens foreschريفende Maade fol. 120, Art. 4 og fol. 121, Art. 6.“ (Thingbogen S. 71). Et andet Vidne (Christen Pedersen) vidste vel Intet om Obligationen, men havde i de Tider hørt fortælle, „at den var Mentionerit i En pasqvil, som var slaget paa Kirchedøren og Ellers Hørt i Byen, efter Laugmandens eget Sigende, at hand schulde Mist en Obligation i Boet paa 2000 Rbd.“

Foruden at Laugmanden under Sagen havde begjært Beskikkelsesmænd til to af ham udstedte Beskikkelser af $1\frac{1}{2}$ og $1\frac{2}{3}$ 1705 „til at omløbe i Husene Vidnerne Paa nye at examinere paa det, som tilforn engang i Retten var forhørt eller blefven afvist“, hvorpaa Retten ikke vovede at indlade sig „imod Høyeste Rettis allernaad. Domb“, saa havde han tillige i et Indlæg af $\frac{2}{3}$ 1705 „gjort Stoere prætensioner til Sr. Simon Pedersen“, saasom fornævnte 2000 Rbd. efter sin Faders Obligation, med Renter for 18 à 19 Aar, endvidere 7431 Rbd., nemlig hos sin Broder Cort Adeler 60 Rbd., Søsteren Maria Adeler 42 Rbd., Jørgen Mathiesen 50 Rbd., Assessor Sechman 90 Rbd., hans sal. Fader (o: Adeler?) 94 Rbd., en engelsk Kjøbmand 500 Rbd., Mr. Tombsen 460 Rbd., Simon Pedersen selv for Deeler 150 Rbd., Jørgen Jørgensen 50 Rbd., Isaak Hansen 70 Rbd., for 2000 Tylvter Tømmer 4000 Rbd., for endeel Løsøre 1175 Rbd., for 2000 Bord 160 Rbd., for 1000 korte Bord 80 Rbd., „Item som Simon Pedersen schulde bekommit paa Executionsforretning, Mere end Laugmand Adalar schulde verit ham schyldig, 450 Rbd.“ Disse Pretensioner forklarede Laugmanden nærmere i sit sidste Indlæg af $\frac{29}{6}$ 1705 og forøgede dem i nogle Poster og paastod Renter, „med videre Hr. Laugmands megen vidtløftig Paastand og mangfoldige Irettesættelser, som hand i saa lang tid hafver procederit baade mundtlig og schriftlig, der icke kand vere goed for her at forklare.“ Af den irettelagte Exekutions- og Skifteforretning af $\frac{7}{3}$ 1695 viste det sig imidlertid, at de omhandlede 2000 Rbd. efter Cancelliraad Adalers Obligation var blevne „likviderede og paakjendte at opgaae imod“ Cancelliraadens Fordringer paa Laugmanden. Samme Forretning viste ogsaa, at de paakrævede 150 Rbd. for 1500 Bord var blevne tildømte Simon Pedersen, som ogsaa ved Auktionen havde betalt 70 Rbd. 40 β for 1000 korte Deeler. Mod de øvrige Fordringer havde Simon Pedersen i sit Indlæg af $\frac{30}{3}$ 1705 med behørig Forklaring gjort fornøden Indsigelse.

„Og som saaledes af Sagens ofverveiende Beskaffenhed og Hr. Laugmands megen Vidtløftige i Rette førende Vidnesbyrd og forklaringer, icke kand udfindes, at Sr. Simon Pedersen hafver

bekommit eller paa u-louglige maader tilvendt sig noget af de hos ham prætenderede Midler, videre end de deeler, hand med Rette tilkom efter Executionsforretning, saa vidste ieg efter Min ringe formeening icke Rettere at sige Parterne Imellum, End som at frikiende Sr. Simon Pedersen herudinden for Hr. Laugmand Adalars Tiltalle og processens Omkostning paa bege sider at vere ophæfvvet.“

(Dommen, som er dateret $^{10}/_8$ 1705 og afsagt af By- og Sorenskriver Peder Pedersen, som, paa Laugmand Adalers derom gjorte Ansøgning, af Slotsloven blev befalet at betjene Retten istedetfor Byfoged Daniel Barth, findes i Thingbogen S. 128—130).

Endnu maa det være Udgifveren tilladt at levere et — rigtignok temmelig langt — Uddrag af en Sag, som Laugmand Adeler i 1706 anlagde mod sin Søster, Enkefru Anna, sal. Kommissarius Peder Poulsens. Den synes at vise, at han ikke kan have gaet mindre i Barndommen, end hans Hustru gjorde i 1693, dog med den Forskjel, at han blandede sig op i Alt, medens hun derimod ikke havde befattet sig med nogen Ting.

No. 3.

Laugmand Søfren Adeler indstevnede med mundtligt Varsel i Oktbr. 1706 sin Søster Fru Anna Adeler, sal. Kommissarius Peder Poulsens, til Bythinget d. $^{11}/_{10}$ „at producere dend Arrest, som hendis sal. Mand, Commissarius Peder Poulsen, var aarsag paa Laugmd. Adalers Deeler, Tømer, Sauge og andet Brug, (blev) gjort Ao. 1692, hvorpaa fuldt Laugmands heele Brug og Velferds Rujn, til hendis Rigdomb og Velferds formeerelse, som schal obenbaris af den schur der er scheid paa hendis Sauger samt af dend Last siden fra hendis Sal. Mand og hende udschibet og derom stefnt videre schiper Ole Nielsen og Abraham Jensen med deris schibsfolch siden de blefve Schippere paa Maria og Anne Catharina.“ Endvidere indstevnte han Flaadefolk, Saugfolk og andre Arbejdsfolk ved hendes „Brug og Handtering“ og dem, som havde nogen Kundskab om hans forrige Brug Mørland. Adeler boede ikke da i selve Kragerø, men „paa Øen.“ Han begyndte med at anmode Byfogden om, at Stevnevidnerne, Een for Een, uden at den Anden var tilstede, maatte fremstille sig og besvare Adalers Spørgsmaal, saa skulde det nok erfares, hvor vanskeligt det havde været ham at faa dem til at indfinde sig hos ham forleden Mandag for at læse Stevningen. Han maatte sende mange Bud, og saa fik han det Svar, at den Ene (Stian Nilsen) havde med sal. Annichen, Gregers Niensens Hustrues Begravelse at bestille, og den Anden (Jens Pedersen) laa og sov ud et Ruus. Kl. 3 fik han dem endelig til sig i Byen, hvorhen han havde begivet sig fra Øen, leverede dem da Stevningen med en Fortegnelse over alle dem, som skulde stevnes, og paalagde dem at skynde sig og for at forebygge Ophold leverede han dem en Kopi af Kaldseddelen til Fru Adeler, saa Alt kunde have foregaaet inden lovlig Tid før Solens Nedgang. Efter udrettet Ærinde kom de tilbage til ham med Stevningen og berettede, at Alt var gjort lovligt, „og da var det saa lyst, som det nu er“, og Adeler havde et Øjeblik tilforn seet Solen. For de 2 Timer, Stevnevidnerne havde været ude, vilde de have $\frac{1}{2}$ Rdlr., hvilket A. fandt formeget og bød dem en Rigsort og lidt i Drikkepenge, „men de afvigede fra Adeler“ og gik til Byfoged Barth og leverede ham Stevningen. Siden havde A. havt mange Bud baade efter dem og Stevningen, men havde ikke kunnet faa denne tilbage, hvorfor han for dette deres Forhold for nogle Dage siden havde klaget over dem for Byfogden. Nu, da Adeler idag kom for Retten, begynder Byfogden „en stoer Disput med Adeler og vil Endelige at Adeler schal gifue samme Stefnemænd En half Rdlr. for deris u-mage

og med Meere her for vidt at Repetere.“ Adeler lagde $\frac{1}{2}$ Sletdaler i Retten som Betaling, hvilken Byfogden sagde, de skulde tage mod, hvilket de og gjorde. Adeler begjærte atter, at de skulde fremkaldes Een for Een og svare ham paa hans Spørgsmaal, „som Adeler vel Mercher, at udi dette Verch spilles under dech med Hannem, Som Hand tilforn til stoer schade alt formeget fornummit.“ Videre bad han, at det maatte protokolleres, at det ene Stevnevidne (Stian Nielsen) løb ud fra Retten i Vrede, da A. begjærte denne Fremkaldelse, og sagde, han ikke vilde komme der mere. Derpaa spurgte han det 2det Stevnevidne (Jens Pedersen), hvem der havde befalet ham at skrive paa Adelters Stevning, samt hvor og naar det skete og hvem der var nærværende? Jens svarede, at Ingen havde befalet ham det, men han gjorde det af sig selv, for at erindre, hvad Klokkeslet han var hos Fruen, og manglede Klokken da ikke $\frac{1}{2}$ Kvarteer i 6. Han skrev paa Stevningen „til“ (o: hos) Lars Nilzen; enten det var Tirsdag eller Onsdag, kom han ikke ihu.

Adeler spurgte ham, om han vidste, at Solen var nede, da han stevnte Fruen? Og om han ikke før havde sagt, at de kun var ganske kort hos hende? Jens vidste ikke, hvor langt Solen endda var fra sin Nedgang, da det var skyet, men den „var endelig oppe.“ De biede blot „et lidet gran“ hos hende, medens Børge gik op til hende. Adeler spurgte videre, om han ikke vidste, at Mdm. Adelters „Kloche som tieste gaar galt?“ Om han saae, hvad Klokken var efter „Morten Jørgensens Kloche og andre Klocher som gaar rigtig?“ Jens vidste ikke noget om, enten Anne Adelters Klokke gik galt eller rigtigt, og ikke heller saae han, hvad de Andres Klokker var. Byfogden spurgte Jens, efter hvis Befaling Laugmandens i denne Sag udstedte mundtlige Kald og Varsel var bleven baaret i Byfogdens Huus? Jens svarede: paa Laugmandens. Adeler spurgte, hvormange af de Andre der blev stevnte før Mdm. Adeler. Svar: Alle, paa nogle faa nær, hvilke han opregnede. Om da ikke de Sidste blev stevnte efter Solnedgang, og hvem der var den Sidste? Jens vidste ikke, enten Solen var oppe eller nede, fordi det var skyet, og Ole Christensen var den Sidste. Adeler bad fremdeles Jens tilkjendegive, om der ikke her i Kragerø er høje Bjerge i Vest, bag hvilke Solen skjuler sig „en goed tid før Hun gaar neder“, og om Ole Christensen, som her nærværende, ikke paa Adelters Spørgsmaal derom, bekjendte, at det endnu var fuldkommen lys Dag, da han blev stevnet, men at Solen ikke kunde sees for Skyer og Bjerge. Jens svarede, at han godt vidste, at der er store Fjelde i Vest, der skjule Solen før dens Nedgang, men dens Skin falder paa Bjergene i Øst og paa Trærne, naar det er klart. Nu begjærte Adeler, at ogsaa det 2det Stevnevidne, Stian, skulde besvare de samme Spørgsmaal. Stian svarede, at han Intet vidste om Paaskriften paa Stevningen. Ellers stemte hans Tilstaaelser med den 1stes.

A. begjærte nu, at Vidnerne maatte paaraabes, og at de Ikkemødende skulde bøde efter Loven 10 Rdlr. Hver, saa han „ikke med prolongationer schal blifue opholdet, som tilforn med Stoer schade er scheid.“

Fru Anne Adeler mødte ved sin Tjener, Børge Christensen, og indleverede sit skriftlige Indlæg af Dags Dato ($1\frac{1}{10}$). Hertil svarede Laugmanden: „Det er, sagde hand, Gud i Himmelen saavel som denne gandsche Bye vel vitterlig det Adelar er schilt fra Huus, Gaard, Sauger, Brug, Tømmer og alle hans andre Midler, saavel løst som fast, siden Commiss. Sal. Peder Poulsen, hans Søsters Mand beschichede Vendele Mathiesen, anlangende Leyermaals Processen, og hun paa samme Beschichelse bekiendte at hafue aafled et Barn med Adelar, medens Adelar var Egte gift, derpaa fuldt Stoere og bedrøvelige processer for Adelar, Saa ogsaa Hr. Sal. Commiss. Peder Poulsen Siden ladet Adelters Midler Arrestere, til Adelters u-bodelige schade; Hvad ellers belanger Adelters tilbøylig til fred Med Hans Søster, da schal Gud vidne, Sagde Adalar, det

Hand denne proces u-gierne og med Hiertens bedrøfvelse begynder med Hands Søster, ti Adalar Siden Hauds tilbagekomst Hid til stedet Anno 1700 Hafver u-afladelig anholdet hos Hans Søster Mdme. Anne Adalar, det hun ovenbemeldte Arrest vilde producere, Som Adalar dend iche hafuer kundet faaet beschrefven af Rettens betiendtere, derhoes hafver Adalar anholdet hoes hans Søster udi denne lange Tid, med ald broderlig affection, det Hun, Mdme. Anne Adalar behagede at Contentere hannem En Ringe Deel af dend Stoere schade Hand hafver taget ved ofvenermeldte Arrest, derimod vilde Adalar af broderlig Kierlighed til Hans Søster forglemme alt hvad der er passerit, Saa ogsaa dend Stoere og u-boedelig schade, som Adalar ved ofvenermeldte Arrest af Commiss. Peder Poulsen er tilføyet, hvilchet Sagde Adalar, Hans Søster uden aller Mindste besver kunde giøre, Som hun er dend Rigeste og Megtigste, iche allene her paa Stedet, Men ogsaa udi dette Destrict, Ja Reignes for en af de Rigeste Encher Syndenfelds, dog Sagde Adalar at hans Søster alle disse broderlige tilbud hafver forkasted og foragted, Stoellende paa Hendis Stoere Rigdom, og at Adalar hafver Ringe Magt og Midler Hinde at Jmod Staae. Ellers Sagde Adalar, at Hans Søster Madame Anne Adalars protest Jmod Stefnemaalet, er ichun Hendis Sedvanlig tilbøvelighed til udflugter, Adalar u-Nyttige Bekostninger at paa byrde og tiden at Spilde, begierede derfor Sagens fremgang, og at Vidnerne Maatte fremkomme, Eftersom af Stefn Vidnerne Sees, det Mdme. Anne Adalars er Stefnet før Soel gich ned, og dend Meeste Deel af Vidnerne Ere Stefnet før hun blef Stefnet, Samme Dag.“

Retten cragtede („forabscheedigede“), at eftersom ikke det i Loven bestemte 8 Dages Varsel efter denne Stevning var givet, men kun 6 Dages — enten saa Solen var gaaet ned eller ej — saa blev nyt og lovligt Stevnemaal at udtage, „og begierer Jeg som Ringe Dommer i denne Bye Things Ret af Gud og hans Kongl. Mayst. allernaadigst beschichet, at Maae forschaanis udi Dommer Sædet for Mistenkelige Beschuldninger, Som Lougens 1ste Bogs 12te Capit. 1ste Art. allernaadigst tilholder.“

Den 25de Oktober 1706 mødte Laugmanden atter for Retten og tilkjendegav, at han ved mundtligt Kald og Varsel af ¹⁵/₁₀ ved Stevnevindnerne havde indstevnet sin Søster til at producere den af hendes Mand i 1692 gjorte Arrest paa Adalers Midler m. m. Medens han lod dette protokollere, sagde han, at han blev „angrebet af Sr. Søfren Rasmussen“, som ikke var stevnet, ej heller havde nogen Fuldmagt, „med adschillige Deschurtzer“, som aldeles forvildede ham saa, „at hand iche Stefningsens Materie kand Retteligen udi protocolen lade Jndføre“, hvorfor han bad Byfogden at tilholde Rasmussen, „at tie Stille og Indted talle med Adalar eller hannem forvilde, Mens hvad han hafver Fuldm. til at talle udi Sagen, det schriftligen udi protocolen Lade Jndføre, da schal Rasmussen paa loughlig Maade blifve besvarit, og tilkiendegaf Adalar derhoes, til Byfogdens oplysning i Sagen, at hand tilforn for denne Ret, Ao. 1705 udi dend Sag hvor Byfogden Som Vidne var Jndstefnt, for Byschrifveren, Peder Pedersen Som da var Constituered Dommer, hafver Adalar udstaaet Saa Stoer Gienvordighed, til Hans Sags forstyrelse og forvildelse af bemeldte Sr. Rasmussen, det hand Med Lutter? Bønner og Lamentationer heele Bøger Pappir hafver opfyldt af protocolen ja gandsche dag fra Morgen og til Aftenen tilbragt for Samme aarsager uden at faa it Eniste Vidne Retteligen forhørt; Mens Adalar Nu dette lod Jndføre, kand Adalar iche Heller Hafve Roe for Rasmussen, Sagde Adalar, ti Hand ved Adschillige Deschurser jnterromperer Ham, Siger til Adalar, at Hand Raader Sig Self paa Aare ting?, Som hand vilde, med andet u-Nøttigt, Siger til schrifveren, at Hand schal agte Hvad hand schrifver med Meget andet, Hvilched Adalar begierede Endnu at Byfogden ville tilholde Rasmussen at Efterlade og udi protocolen uden Nogen Deschurtz lade Jndføre Hvad hand behager. Adalar tilkiendegaf ogsaa med vemodige Klagemaal, det Rasmussen paa lige

Maade hafver Medhandlet Adalar paa Sidste Scheens Laugting udi Simmen Pedersens Sag, da Adalar Stoere Klagemaal til dend Ende i protocolen mod Rasmussen lod Jndføre, og som Adalar ikke dermed kunde vinde Bønhørelse udi Begyndelse, da paa det Sidste var Adalar forarsaget at tilkiendegifve Laugting Retten, at Saafrembt Laugmand David Gørisen icke ville tage Adalar udi Beschiermelse Mod Saadan ofverlast og besver til Adalars Sags forstyrelse, da var Adalar Nødtvungen fra Retten at vige og klage for Hans Kongl. Mayst. Saadan und Medfart.“ Han gjentog derfor sin Begjæring om at maatte have Ro, og forsikrede Rasmussen paa, at Denne skulde blive ganske uforstyrret, naar han dikterede til Protokols, hvad han maatte have at fremføre. Videre lod han indføre, at alt Ovenanførte er efter hans eget Ord og Diktat; det Samme skulde Rasmussen gjøre, „ti Adalar hafde Ingen Mundtlig Deschurtz og Desput fornøden at hafve med Rasmussen, Sagde Adalar; Mens dette varede kand Rasmussen icke paa Nyt lade Adalar hafve Roelighed, Mens vil Corrigere Adalar udi Hans protocolationer og Meget andet Sagde Adalar, tvert Jmod alle ofvenmelte Adalars Jndstendige Bønner og u-afladelige Klagter (sic). Adalar begierede, at Simmen Pedersen, Som Sig her for Retten Jndfinder ville lade Adalar ogsaa hafve Roelighed.“

Efter at nu Laugmanden i henved et Par Timers Tid „hafde Sidet her for Retten paa en Stool og Ladet Bemeldte Jndføre“, fremkom Mr. Søfren Rasmussen og fremlagde „Veledle og Velbr. Frue Commissr. Anne Adalers“ Fuldmagt af 16/10 for ham til at møde paa hendes Vegne i denne Sag. Efter at have hørt Laugmandens Stevning oplæse og seet dens „opschrift af Kaldsmændene“, at alle de mange i Stevningen Nævnte var indstevnte til idag, „Som Kaldsmændene dog Sagde Ney for, Mens berettede at Veledle Hr. Laugmd. det saa vilde hafve paaschrefven“, maatte han forundre sig over, „at Adalar saaledes ville forføre fattige Vandkundige folch, til at schrifve det Som icke er, Hvilched Rasmussen Sluttede og Fryctede schule vere it Lignement af Adalars procedeur Nu i Mange aar, Hvorom baade under og ofver Retterne Hafver kiendt og dømbt at Slig adfer ey Stod Adalar Sømmelig, schulle det derfor Nu og ofvergaae Hans frue Søster Som en Enche, Maatte det vere detz mere fortrydelig, at en Broder Saaledis ville fremfare og fordi til at faae alting i Sin Rette orden og schich og Sagens loughlig procedeur bad Monsr. Søfren Rasmussen at Retten ville af Bevaagenhed Annamme fra Kaldsmændene bemeldte Jld funderede Stefning og Self deraf Extrahere Hvad de Enfoldige Kaldsmænd derom kand berette, Mens Veledle Hr. Laugmd. Adalar tog Samme opsadte Stefning til Sig og deraf begyndte i protocolen at Jndføre det Som Rasmussen Siuntis ey var af lige form Enten med dend Ham Lefverte Copie ey Heller med Adalars Kaldet original Stefning, Hvor ofver Adalar Efter Sin gammel Maade, Saaledis Som for Jndført vil besmyche Sine jntentioner til it forheng om Hand torde Trøste sig Videre med denne Handel Jmod Høyeste Rettis allernaadigste Domb at fremkomme, og Som Rasmussen Saaledis Med ald schichelighed Efter Lougens 1ste B. 12 C. 1 Art. Hafver fremført Sin Meening til baade Retten og Veledle Laugmd. A., bad Søfren Rasmussen at Hr. Byfoged, Som præsiderer Retten og bør at See paa schiel og Billighed, at ey Nogen Som for Ham kommer i Rette, tilleges Sag uden Aarsag, Vilde Lade omsidende 8 Laugrettismænd, Efter andledning pag. 132 d 9 Art. Nu gifve deris tilstand og Strax i protocolen Jndføres om Rasmussen J Nogen dend Mindste Maade Hafver Jld tiltalt Veledle Hr. Laugmand Adalar, paa det Sandhed kand Nyde Sin Verschuld; Mr. S. R. bad og Veledle Hr. Laugmand Vilde til Retten ofverlefvare dend til Sig Nu annammede Kaldsedel udi denne Sag, at dend med detzen opschrift verbaliter udi acten Kand blifve Jndført, Vil S. R. paa Velbr. Frue Commissr. Veigne, Videre Svare ligesom dend kand andledige.“

Adeler begyndte sit Tilsvar med en Opfordring til Laugrettet om, En for En i Protokollen

at erklære, om han havde talt et eneste Ord til Rasmussen eller nogen Anden, men om han ikke meget mere af Rasmussen „Jdeligen blef interomperit ved adskillige u-Nyttige Deschurtzer.“ Forøvrigt vilde A. gjerne ære Retten ved at staa op for den, men hans Svaghed i Fødderne tillod ham det ikke. Dette gav ham forøvrigt Anledning til at gjøre et Udfald mod Retten, som han „noch hafde Største aarsag at holde Sig nær til“, eftersom han fandt Lokalet anderledes indrettet, end tilforn, i det, at Bordet var „Jndbyggt med En gandsche Nye Separation, fra dend øfrige Deel af Thingstuen“; Laugrettet havde nu sin Plads for Bordenden, „Som tilforn Hafver verit fornemme Folchs Sæde som er kommen paa Thinget.“ Byfogden og Skriveren sad nu „ofven for Bordet ved Vegen med protocolen, Saa paa Saadan Maade kand gifves Stoer Suspition, anlangende Hvad der blifver protocolerit, ti de Som Sager hafver at føre ere der langt fra, og iche Kand See, Hvad udi Samme Bog Blifver Jndført, Med Mindre det dennem Serdelis blifver permiterit“, hvorfor han bad Byfogden, at han, „for alle dette Steds Jndbyggeris Beste“, vilde faa dette forandret, saa det kunde blive indrettet, som det før havde været „udi vel 40 Aar at Kragerøe Hafver Haft ved kongl. allernaadigste Bevilling deris Egen øfrighed, ofver Raadmand og Byfogder, udi blandt hvilche Adalars Sal. fader Amptmand Niels Adalar Hafver verit dend første ofver Raadm. og allerunderdanigst paa Stedetz Veigne udvirched de privilegier Som Kragerøe Nu pocederer, udi hvilchet Embede Adalar og Commiss. Sal. Peder Poulsen Hafver Sucederit Hannem og Stedse holdt Raadstue-Retten paa dette Sted; det Samme hafver ogsaa Byfogderne til denne Dato giort, og hafver aldrig vist af Saadanne Nye Moeder eller Bygninger at Sige; Her foruden hafver denne Stue med tilhørende Cammer og Andre Verelser verit brugt til Byens schoelmesters Boepel og til schoele for Børne.“ Hvad Stevningen angik, da havde han ikke stevnet sin Søster med nogen skriftlig Stevning, men mundtlig, og den her i Retten fremlagte Seddel, som Rasmussen kalder Stevning, viser udtrykkeligt, at hun og alle de Andre gives mundtligt Kald og Varsel i denne Sag. Den skrevne Seddel var ikke bestemt til at fremlægges her i Retten, men var alene til Vejledning og Efterretning for Stevningsmændene. Derfor forlangte han, at disse nu skulde opregne Alles Navne og bekræfte det ved Eed. Forøvrigt gjentog han den lange Harangue om, hvor saare nødigt han havde anlagt denne Sag mod sin Søster, men hun havde ikke anderledes villet have det, samt om, at Laugrettet vilde i Protokollen indføre sin Erklæring om, at Rasmussen paany „ofverfalder“ ham „med u-besindig Snach og talle.“ Han bad derfor om „for Guds schyld at maatte hafve Roelighed“; hvis ikke dette tilstedtes ham, maatte han „vige fra denne Ret og klage sig allerunderdanigst for Hans Mayst.“

Rasmussen svarede, „at Hand forundrer Sig grueligens ofver Saadan Hr. Laugmands Lange Jndførte Snak, Som Hafver Jngen ofver Ensstemmende med dend Ret, Som Kongen vil alle Sager schal pöcederis af, ti hvor er vel hørt Saadan forstørende procedeur, Saaledis at protestere, førend nogensinde Stefnemaal, Som Hofvetfundament i Sagen fremkommer, Hvilched Hr. Laugmand Nu vil holde tilbage formedelst detsen u-Rigtige omgang, og derfor paa det Retten og ald Verden kand See, at Velbr. Frue Commiss. ey er bange for Sin Broder Adalars opspunden Tøy (angaaende Arresten og hendes utilbørligt opdyngede Rigdom m. m.), det Adalar aldrig schal kunde med Sandhed bevise, hvorfor vel nydes Satisfaction for Slig Beschuldning i Sin Tid, fremlagde Mr. S. R. dend Copie af Stefningen, Som Adalar hafver ladet udgaae ofver hans Søster i denne Handel, Som Kaldsmændene til Hinde Eller Hindis Tiener Børge Christensen lefverit, Samme Dat. 14 Octbr. 1706, med Adalars Egen Haand schrefvet, Med Formodning at Hr. Laugmand lader Originalen Hertil fremkomme, om Hand vil hafve Sagen videre befordret, Som dog iche lader sig ansee, omschjøndt Hand larmer her Meget til at Jndbilde andre

ligesom det var Hans pure alvor, Mens om sligt er Sømmeligt J Kongens beschichede Ret, at fremfare Saaledis blifver vel Hr. Laugmd. i Sin Tid ihuekommit.“ Forøvrigt bad Rasmussen Laugrettet erklære i Protokollen, at han ikke i mindste Maade havde talt Adalar noget Andet til, end blot bedet ham, „at Hand vilde hafve Ere for Kongens Ret, og icke med Slig Fyllekalech Som for Ermelt ligesom fixere Retten.“ Man maatte jo „vemmis at høre“ hans Snak om Retslokalets Indretning, hans Søsters Velstand m. m.

Han indstillede derfor Alt til Rettens Betænkning, „og det Saaledis, at Ofverdommeren kand See Adalars Adferd, Saa at Adalar icke kand faae Noget Jmod Ret og Schiel, Som it forheng at Jndbilde andre, det Hannem Her Største u-Ret vederfaris, Hvilche Beschylldninger Saaledis uden Bevis, fra Begyndelsen har verit og lader Sig ansee at vare til Enden, Retterne og Mange got folch til Stoer Besver.“

Laugmanden begjærte, som før, Laugrettets Erklæring afgivet til Protokollen om Søfren Rasmussens uafadelige Angreb paa ham o. s. v. „Anlangende denne bedrøvelig og beklagelig Medfart hafver Adalar u-aftadeligen bedet om Byfogden Daniel Barths Assistents, Men Byfogden udi dette Som Jmod alt andet, Som Adalar hafver haft for Hannem at forrette, nu paa 3die Aars Tid, lader Byfogden Daniel Barth See, at Hand er Adalar udi Høyeste Maader Contrarie og Slet affectionerit, Saa Hand hafver Hindret Adalar, Nu paa 3die Aar Beschichelses Mænd, med u-louglig undskyldninger, Ja Nu siden Adalar til dend Ende hafver forhvervet Kongens Befalling, Saavel som Hr. Stadtholder Fredr. v. Gabels Befalling, Hvilched Adalar beviste ved Hans Begiering til Byfogden dat. 1706 dend 11 Octbr.“ I denne havde han begjært af Byfogden, at Denne vilde ordinere ham Beskikkelsesmænd, „Som vare døgtige at bruge udi Adalars processer Mod Byfogden Daniel Barth Self, Saavel som Jmod Assistents Raad og Laugmand David Goris-en Klim, Hr. Tolder Bredesen, Soren- og Byskriver Peder Pedersen, Jacob Hansen, Commiss. Claus Bertelsen, Sr. Simmen Pedersen, Madame Anne Adalars, Johanne Sal. Mads Hansens, afgangne Roland Knudsens Børns Verge, Sampt Hoes alle andre Persohner, Som ieg paa louglige Maade Noget hoes kunde hafve at pretendere udi denne Bye og District; Her tvært udi Mod befaller Byfogden Arendt Brynildsen til at vere En af disse Beschichelsesmænd, Som er dend Eniste Mester schreder udi Heele Bye, der dog Mange andre goede og Dyctige Mænd findis, Som dertil kunde hafve tid og Leylighed, Hvilched berettis Arendt Brynildsen aldeelis Manqverer; Herforuden lyder Byfogdens Befalling at Samme Beschichelses Mænd schal gaae Adalars Erinde til de Herofven Nafngifne Persohner, Som boer udi Byen, Mens icke at de schule gaae Mine Erinde udi Mine processer, Som ieg hafver udi Mod dennem, Hvortil hører Mange Persohner Hvilched udi Samme Beschichelse Ere Nafngifne“ o. s. v. Derhos bad han Byfogden betænke, „hvor stoer schade Hand Adalar tilføyede, at Hand Negtede Adalar Arrest paa Jacob Hansen Som hafde verit Adalars schipper og Jngen Reining giort, ligeledes at hand Negtede Adalar Døgtige Mænd at Taxere dend schade, Som Simmen Pedersen Adalars forige, iboede gaard Hafver tilføyet, Ja siden for Retten Negted Adalar at faae sine Vidner forhørt Mod Simmen Pedersen“ — — — — —, ligeledes, at Byfogden under 11te sidstl. havde „spildt og forkasted“ Adalars Stevning i nærværende Sag, uagtet det dog var vitterligt, at Varsel var givet fra den ene Mandag til den anden. Alt dette maatte være gjort for at faa hans Søsters Prokurator, S. Rasmussen, hid at forstyrre og forvilde hans retfærdige Sag, „Hvilched Hand Perfect Nemlig Rasmussen Hafver vist at giøre“, saa at den hele Dag var gaaet unyttig hen og mange fattige Folk af de Indstevnte „fixerede og Narede.“ Derfor maatte han minde Byfogden om at holde sig sin Eed efterretlig og „icke at ansee dend Stoere Venschab, der er udi Mellum Hannem og Hr. Tolder Jacob Bredesen, Som Hafver Adalars Contrapartes, Madame Anne Adalers

Daatter til Egte, Mens at Byfogden behager at tilholde Hr. Tolder, Som her er stefnt og Persohnlig tilstede, at hand Hr. Tolder ville lade Adalar hafve fred og Roelighed, som Adalar beklagede, udi dag 14 Dage da hand kom af Thinget, og Adalar Stod ved Fergestedet og biede Efter Baad fra øen, da kom velbemelte Hr. Tolder til Adalar og begyndte at bruge Mange Haarde Expressioner Mod Adalar, Spurde om Adalar ville gjøre Sig til fischal med Meget andet her for vidtløftig at repitere, Hvilched kom saavidt, at Adalar Sagde til Hannem: Mig Synis denne talle procederer af En und og farlig jntention.“ Herfor begjærede A. at maatte nyde Fred af Tolderen og at ligeledes Retten vilde beskjærme ham mod sine „mange andre Contra Parter og forfølgere, Saa Hand Maae vere Sicher for ofverlast og paa Sit Liv.“ Han anholdt ogsaa hos Byfogden om, at Denne vilde tilholde Hr. Tolder Jacob Bredesen (som vel tillige var Postmester) at meddele Adalar „Qvitaus for de Brefver Som Adalar tid efter anden lefverer udi Post Huuset“, samt til Oplysning i denne Sag „at producere gienpart af de Toldsedeler, Som Velbemelte Hr. Tolder hafver udsted til Madame Anne Adalars og Hindis Sal. Mands schibe, Siden Hand kom til Bestillingen“, og forøvrigt at lade sig Kongens Tjeneste og Interesse være „angelegen“, saa de herfra udskibede Deler rigtigt blev tællede og efterseete, thi hermed gik det nok ogsaa fordægtigt til; „blandt andet Spargeris her at Hans (o: Tolderens) Sviger Moder Madame Anne Adalars schier dend Meestedeelen af Aaret paa Hendis 2 Cammerfaas Sauger, Saa ogsaa paa Hogholt Sauger, der dog, Sagde Adalar, at Hans Søster icke hafver kongl. permission at schiere paa Samme Sauger ofver 7 eller 28,000 deeler, Simen Pedersen, Som eyer En Cammerfaas Saug og Eu fierde part i dend anden, paa Hvilche Hand icke Efter kongl. allernaad. anstalt bør schiere Meere End 7, 8 à 9000 Boer, hvilched udi 9 nger à 1000 om ugen kand fuldbyrdes, dog Siges der, at Hand dend beste tid af Aaret schier paa Samme Sauger, og Ellers bad Adalar, at Hr. Tolder ville udisær hafve Jndseende Med Simmen Pedersens Nye schib Som liger udenfor Toldboeden, at lade, Saa Jngen deeler derudi blifver Jndschibet med Mindre de blifver Rigtige angifne.“ Ligeledes begjærte han, at Tolderen vilde anmode sin Svigermoder om at indlevere i Retten sine Reguskabsbøger med sine Flaadefolk, Saugfolk, Skibsfolk og Andre, da de vilde tjene til hans Sags Oplysning. Under denne sidste Tilførsel maatte Laugmanden atter „vemodelig“ beklage sig over Søfren Rasmussen, som nu igjen angreb ham „med adskillige u-besindige Deschurtzer“, hvilket Alt Byfogden taalte, uagtet Rasmussen „hafver Continuerit Stedse med Blameerische ord mod Adalar, Sigende det er Næreri Hand far med, at Adalar vil gjøre Sig til En fischere (o: Fiskal) med u-talligt andet.“ Paa denne Maade blev det Adalar „u-Mueligt videre med Sagen at fortfare“, men han vilde see sig nødt til at „klage Sig gandsche Rettesløs for Hans kongl. Mayst.“

„Efter at dette Saaledis af Hr. Laugm. Adalar til Nu paa Efter Middagen Klochen vel Meere End trej, p. placeer for at flye Retten Noget at gjøre i Steden at lade Sin Sag fremkomme om . . . *), Hafver Hand Saaledis opfyldt protocolen med Slig Snach, Som Retterne og Erelier gemytter vel hafver Største Mishag udi, Nuar det Ellers med u-partische øyen Sees, Efftersom vel aldrig Saaledis af Nogen Retsindig der vil hafve Nafn af forstand, er procederit og Enda er Saa Dristig at vil klage ofver Retten og dends forhandling, formoder derfor, at om Hr. Laugmd. vil hafve dend Paa Stefnte Sag i Rette, da at lade fremkomme Stefnemaalet in originali og fremføre Sine Kaldsvidner, og Ellers producere Hvad Hand paa sin Side Hafver, schal alting Saaledes blifve besvaret ligesom Meriterer; Laug Rettis tilstand vil hand og formode blifver Jndtagen Retten til Ere og de Som Søger Rettens Beschiermelse til Forsvar.

*) Et ulæseligt Ord.

Forabscheediget:

„Som Retten denne gandsche dag er blefven opholdet formedelst Veledle Hr. Laugmands Mangfoldige indprotocolerede fremmede Materier, og Hand icke Endnu ladet Sit Stefnemaal ved Stefnavidne louglig forclare, Saa er Retten foraarsaget at forelege Hr. Laugmand Adalar at Hand Sit Stefnemaal og Sag paa Louglig Maade ville i Rette føre, uden videre Ophold og Selvgjørende Bi Sager, og Hvis Hand det ey behager, Saa schyder Byfogden Sig under Laug Rettis Vidne, at hand da er Nød til at opbryde Retten, paa det Slig Hr. Laugmands Loustridige procedeurs Maade Som protocolen udviser, icke schule gifve for Stoer forargelse til Rettens foragt.“

(dateret ²⁵/₁₀ 1706).

(Af Kragerø Bythingsprotokol for Tidsrummet fra 23de April 1703 til 1ste August 1707, Side 155—161 — i Rigsarkivet).

Laugmand Søfren Adeler blev ved Kongens Brev til Vicesatholder Gabel af ²⁵/₁ 1707 tilholdt „at forholde sig schichelig for Retterne, som hand hafver hindret 4 af Laugrettismændenis Sæde paa Kragerø Byeting d. 13 Decbr. sidstleden.“ Dette Brev blev læst paa Kragerø Bything d. ²⁸/₂ 1707. Sammesteds læstes d. ⁷/₃ 1707 et kgl. Brev af ¹⁵/₁ s. A., i hvis Følge Laugmandens to Sager med Simon Pedersen skulde „med de første Sager for dend kongl. Ober Hofret indkomme.“

- Laugmand Søfren Adeler var gift med Anne Margrethe Rølen (Røllen), Enke efter den 1684 ¹⁹/₂ afdøde Peder Trulssøn, som forærede Kragerø Kirke et Par Lyseslager og skjænkede 160 Rdlr. til de Fattige. Han ejede Gaarden Mørland med Saugbrug, henved 3 Fjerdingvej fra Kragerø. Denne Gaard kom saaledes gjennem hende til Adeler. Intet vides at berette om hende, uden at hun — som ovenfor anført — var en Moster af Anne Cathrine, Sr. Simon Pedersens Hustru i Kragerø og maa være død sammesteds omtr. 1695. De havde ingen Børn.
- e2. En Søn af „Amtmand Nils Søfrenssøn“ blev døbt i Skien 1676 ⁵/₅, men hverken Barnets eller Moderens Navn er anført i Ministerialbogen. Maaske dette kan have været den Cort Adeler, som i den under No. 2 i det Foregaaende anførte Sag mellem Laugmanden og Simon Pedersen anføres som Laugmandens Broder.
- f2. Henrie Maties Adeler (o: et Pigebarn, der i 1695 og 1699 havde Broderen, Amtmand Henrik Adeler, til Værge. Er forøvrigt ubekjendt. Justitiarius Berg har læst Navnet for „Henrik Mathias“ og saaledes antaget dette Barn for en Dreng).
- g2. Margrethe Adeler var rimeligviis ogsaa en Datter af Amtmand Nils Adeler. (Se Laugmandens Sag No. 2 her foran).
- h2. Anna Adeler, f. i 16 . . . , † i Kragerø 1729 (begr. ¹¹/₃).

Gift i 16 . . . med „Commissarius“ og Overraadmand i Kragerø Peder **Poulsen**. Hvor og naar han var født, samt hvis Søn han var, vides ej. Han døde omkring 1701. Dette Ægtepars Navne med Aarstallet 1700 findes indgravne paa en, Kragerø Kirke tilhørende Sølvkande. Han ejede Gaarden Stabbestad, som i længere Tid havde været i hans Forfædres Besiddelse. Familiens egentlige Hovedbøl og Aasæde for den Ældste i Ætten var ellers Gaarden Rønningen ved Kammerfos i Sandøkedal. Temmelig langt nedover i forrige Aarhundrede var Familien Poulsen — saavidt vides — en af Kragerøes anseeligste Slægter, besvogret med Familien Heuch. Anne Adeler, Enke efter Peder Poulsen, skrev fra Kragerø ²⁵/₁₁ 1712 til Justitsraad Mercker i Christiania med Undskyldning for Udeblivelse med skyldige Penge. Hun omtaler sin Søn „Hr. Tholder.“ Herved maa hun formodentlig mene Tolder i Kragerø Jacob Bredesen,

som var gift med en af hendes Døttre. Nat til $3\frac{1}{4}$ 1711 Kl. 2 opkom der i Fru Anne Adellers Huus Ild, hvorved den største Deel af Kragerø By i Løbet af Natten og den følgende Dag lagdes i Aske.

Fru Anne Adeler, Peder Poulsens Enke, blev 1704 $\frac{3}{4}$ af Consumtionsforpagteren, Mr. Simon Pedersen, indstevnt „for it Slagtesaar, hun skal hafve Indpractiseret uden Consumtions Erleggelse.“ Hun mødte ved Fuldmægtig, Willum Barnholdt, som begjærte Rettens Kjendelse, forinden han kunde svare paa Hovedsagen eller Prov anhøre, „særdelis efterdi dend bestaar aff sær? vanskelige Beschyldninger“, og begjærte Sagens Afviisning eller Opsættelse, fordi hendes Laugværge, Justitsraad, Amtmand Adeler ikke var stevnt med. Heri fik han Medhold af Retten. Næste Retsdag viste det sig imidlertid ved flere afhørte Vidners Prov, at ingensomhelst Besvigelse af Consumtionsforordningen var tilsigtet, idet det var en af sine egne Sauer, Fruen havde ladet sin Dreng slagte ude paa hendes Ejendom, Skaadø, med den Ordre, at han, efter at have ført den i Baad ind til Bryggen, skulde lade den ligge i Baaden, indtil han havde angivet den. Da Fjorden var tilfrossen, gik Gutten med Sauen over Isen, gik, ved Indgangen til Byen, ind i det første Huus, han kom til og bad om at maatte faa lægge den af der, indtil han havde været henne og angivet den. Herpaa lagde han intet Dølgemaal. Da han ingen Penge havde med sig, fik han ingen Angivelse. For at hente Penge gik han op til sin Madmoder, men fik der den Besked, at Fruen laa og sov, da hun ikke var vel. Da han atter kom op til det Huus, hvor han havde lagt Sauen, var den bleven ført bort af 2 Consumtionsbetjente. Da Gutten endelig gjennem Fruens Pige fik udleveret 6 β og gik med dem hen til Consumtionsforpagteren, erklærede Dennes Hustru, at nu var Sauen hendes. Heri kunde Fuldmægtig Barnholdt ikke see Andet end Chicane fra Forpagterens Side. Det maatte være skeet „af et hadefuldt Hjerte og for at paaføre Fruen Spot, Fortred og Omkostning.“ Han forlangte som „Revanche“, at Forpagteren skulde lide samme Straf, som den, hvortil Fruen vilde have været hjemsfalden, om hun var bleven befunden i saadan Svig.

Retten frikjendte Fruen for hans Tiltale, dømte ham til at udlevere Sauen mod Erlæggelse af de befalede 5 β og idømte ham i Sagsomkostninger til Fruen 2 Rd. for hans unødige Stevnemaal. (Thingbogen for 1704, S. 21).

† 2. Pernille Adeler, f. i 16 . . , † i 17 . .

Gift i med Assessor Johan **Sechmann**.

Deres Datter, Megtele Anne Marie Sechmann, ægtede Kaptejn Herman Rejnholdt Fleischer, som døde 1710, 55 Aar gml.

Indgiftede i Familien Adeler.

Mænd.		Kvinder.	
	Side		Side
Ahlefeldt-Laurvig, Wilhelm, Greve, Gardeofficier	55.	Bassewitz, Margrethe Sophie Wilhelmine	59.
Arentz, Fredr., Kammerraad	57.	Bentzen, Mogensine Sophie, se Hall.	
Barner, Helmuth Gotthard, Generalmajor	44 og 61.	Bentzon, Fredrikke Ferdinandine	58.
Bentzon, Lars, Konferentsraad	62.	Bladt, Drude Hansdatter	66.
Brockdorff, Schach, Baron	61.	Bornemann, Wilhelmine Theodora	59.
Gjedde, Fredr. Ejler, Gehejmerraad	42.	Cicignon, Juliane Ernstine	44.
Grambow, Didrik Otto, K. herre og Stiftamtmand	61.	— Ulrikke Helene	53.
Haxthausen, Arnold Ludvig, K. herre og Oberst	57.	Engelke Sophronia	41.
Holck, Christian Fredrik, Baron, Amtmand	60.	Fønss, Karen Basse	57.
Lassen, Christian Fredr., K. herre og Ritmester	52.	Hall, Mogensine Sophie, født Bentzen	52.
Luxdorff, Bolle, Envoyé	42.	Haxthausen, Juliane Marie	57.
Løvenskjold, Herman, K. herre og Amtmand	54.	Hofmann, Amalie Margrethe	65.
Pastour, Mr.	60.	Juul-Ryssensteen, Christiane Dorothea, Enkebarone — sødt Mohrsen	53.
Petersen, Hans Ludvig, Løjtnant	60.	Kabell, Helmika Margrethe	60.
Poulsen, Peder, Commissarius	76.	Kloumann, Maria	64.
Rosenkrands, Iver, Baron, K. herre	61.	Lente, Henriette Margrethe	43.
Russel, Peder	66.	Løvenskjold, Caroline Rudolfine, Enkefrue, født Schubarth	45.
Sechmann, Johan, Assessor	64 og 77.	Mohrsen, Christiane Dorothea, se Juul-Ryssensteen.	
Stieglitz-Brochdorff, Wilh. Theophilus, Baron	61.	Moltke-Bregentved, Bertha, Comtesse	54.
Trampe, Adam Fredrik, Rigsgreve, Generalløjtnant	42.	Pelt, Anna	41.
Trane, Jørgen	63.	Rombaldi, Josefine Francisca Antonie Ferdinandine, Comtesse	59.
Tugnot-Delanoy, Mr.	58.	Rosenkrands, Anna Beata	43.
Wackenitz, August Friederich, General	56.	— Leopoldine Cathrine, Hofdame	61.
Woyda, Fredr. Ludvig, Baron, Gehejmerraad	44.	Schubarth, Caroline Rudolfine, se Løvenskjold.	
Zütphen-Adeler, Georg Fredr. Otto, Baron, K. herre	55.	Sletter, Anne	64.
		Stieglitz-Brockdorff, Sophie Fredrikke, Baronesse	59.
		Warnstedt, Charlotte Marie Louise	56.

Med Hensyn til det ovenfor leverede Adellerske Vaaben er ved Uagtsomhed den Fejl indløben, at Bunden i 3die Feldt, der nemlig skal være sort, blot er fremstillet med lodrette Streger (der i Heraldiken betegne Rødt), istedetfor at den tillige skulde have Tværstreger.

Følgende Personer af Navnet Adeler, hvis Forbindelse med den ovenanførte Cort-Adelerske Familie vel ikke lader sig paavise, anføres dog her paa Grund af Navnet:

- a1. Nikolai Adelaer, f. i 16.., † i
 Gift i 16.. med Ingeborg Augustinusdatter, f. i 16.., † i Christiania 1705 (begr. $^{29}/_{10}$), efter at være bleven gift i med Oluf Mogensen, som døde kort før hende. (Han forulykkede paa en Rejse fra Holland med Skibet „Paradis“). Af dette hendes sidste Ægteskab var der ingen Børn. Denne hendes 2den Mand havde paa Mødreneside et Søskenbarn, Marthe Poulsdatter, som var gift med John Olsen, Vognmand i Christiania. Ovennævnte Nikolai Adelaer havde 2 Børn, som vides, nemlig:
 a2. Nils Nikolassøn Adelaer (Adler), f. i Kragerø? ca. 1691, † 1718?. Han „antog“ $^{4}/_{5}$ 1710 Krigstjeneste under 1ste akersh. Regiment, hvor han 1716 $^{31}/_{8}$ blev Sekondl., i hvilken Egenskab han $^{30}/_{9}$ s. A. blev forsæt til 1ste (eller østre) vesterlehnske Regiment. Hans Navn er udslettet af Militærkalenderen for 1720, saa han vel maa være død ved den Tid, da han heller ikke findes blandt de Afskedigede for s. A. Hans Eftermand, Fenrik Gulbrand Trollum, blev ansat i hans Sted 1720 $^{4}/_{10}$.
 b2. Anne Adelaer, f. i Kragerø? ca. 1696, † i Christiania? 17..
 Gift i 17.. med Prokurator E. **Sønderborg** i Christiania.

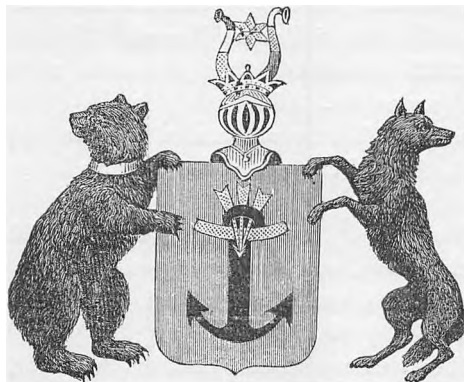
- a1. En „Bartskjær“ (o: Feltskjær, Barberer) „Mester“ Christian Adler levede omkring 1670 i Skien. Gift med Johanne De havde følgende Børn til Daaben i Skien:
 a2. David. stadf. i sin Hjemmedaab 1669 $^{23}/_{12}$, † 1670 (begr. $^{3}/_{3}$).
 b2. David, døbt 1671 $^{7}/_{5}$.
 c2. Magnus, døbt 1673 $^{20}/_{4}$, † 1674 (begr. $^{13}/_{11}$).
 d2. Magnus, døbt 1675 $^{19}/_{3}$. Formodentlig den Magnus Adeler, Undertoldbetjent („Visitør“) i Christiania, som blev begravet der 1732 $^{15}/_{1}$. Denne Visitør Magnus Adeler var gift med Kirsten Pedersd. Bloch, f. i 16.., † i Christiania 1726 (begr. $^{17}/_{1}$). (Hans Bo var fallit og hans 2 Børn fragik Arv og Gjæld. Gjælden var 85 Rd. 1 $\frac{1}{2}$ 8 $\frac{1}{3}$). (2 Børn).
 a3. Peter Jakob Adeler, f. i Skien? ca. 1710.
 b3. Johanne Adeler, f. i Skien? 17.. †
 Gift i 17.. med Jørgen **Sparre** i Kragerø.
 a4. Magnus Adeler Sparre, døbt i Kragerø 1732 $^{18}/_{10}$.
 e2. Gottfried (Christansøn) Adeler, døbt i Skien 1676 $^{23}/_{2}$ (eller maaske $^{23}/_{3}$).
 f2. Anna Magdalena, døbt i Skien 1678 $^{11}/_{12}$, † 1679 (begr. $^{23}/_{10}$). (Nu mangler Ministerialbogen i Skien indtil Aar 1716).

En Anne Marie „Adler“ levede 1711 i Chr.sand som fattig Enke.

En Maren Gundersd. „Adler“ paa Fjerdingsens Fattighuus i Christiania bad under $^{24}/_{10}$ 1746 Overinspektør Bockenhofer om Sengklæder, da hun laa paa bare Halm. (Rigsarkivet).

I Danmark findes en Familie „Adler“, som ikke har Noget med den her leverede Slægt „Adeler“ at gjøre.

Familien Anker.

Om denne Slægt, efter dens Ankomst til Norge, haves temmelig fuldstændige Oplysninger i Bernt Moe's „Tidsskrift for den norske Personhistorie“, 1ste Række, Christiania 1840—1846, fra Side 323—528.

Slægten skal have sit Udspring fra Vermeland i Sverige, hvor den gik under Navn af „Bothwida-Slægten“, efter Fornavnet Bothwid, som sædvanligen gik i Arv i den fra Fader til Søn. Dens adelige Tilnavn var derimod „Anekar“, hvilket imidlertid neppe brugtes, førend Aar 1625, da Bothvid Larsson den Yngre paa Ættens Vegne introduceredes paa Ridderhuset under No. 108 med dette Navn. Efter ovennævnte B. Moe's Tidsskrift for den norske Personhistorie og den dermed overensstemmende korte Stamtavle i G. Anreps „Svenska Adelns Ättar-Taflor“, Stockholm 1858, hidsetter man her det Lidet, som altsaa ogsaa i Sverige er bekjendt om den fra dens Velmagtsdage af:

a1. Lars Bothwidsson, d. Æ., til Agnhammar i Grums Sogn i Vermeland, levede 1510.

a2. Bothwid Larsson, d. Æ., ogsaa kaldet „Bothwid Skrifvare“, til Agnhammar og Aspeberg i Grums Herred, født, † paa en Gaard, han ejede i Bro Sogn 1550 ³¹/₁₂ og begravet i Graabrødreklostret i Stockholm. Han blev 1530 Foged eller Befalingsmand over Vermeland; Underlagmand sammesteds 1538 ²¹/₁. Foged paa Stockholms Slot 1541; „Knekte-Höfvidsman“ 1542 i den bekjendte Dacke-Fejde, hvor han tappert og trofast forsvarede sin Konges retfærdige Sag mod de oprørske Bønder; Befalingsmand over Stockholms Slot og Stad 1543.

Gift 15.. med Karin Kart, der endnu 1565 levede som Enke paa Agnhammar. (Datter af Befalingsmand over Vermeland, siden Høvedsmand paa Leckø Slot i Vester Gøtland og fra 1529 til 1545 Foged paa Dal, Sven Kart til Amor og Nygård, gift med Kerstin Thorstensdatter i Wånga). (5 Børn).

a3. Lasse Bothwidsson, d. Y., til Agnhammar (og Nygaard), f. 15.., † 1595 ¹⁵/₃ (ligger

med sin Hustru begravet i Grums Kirke). Han blev 1582 $\frac{5}{2}$ Øverste-Befalingsmand i Vermeland.

Gift med Anna Bååt, f. 15.., † 1611. (Datter af Arvid Månsson til Bosgård og Lina i Småland.

a4. Bothwid Larsson, d. Y. (**Anckar**), til Agnhammar, f. 15.., † 1645 $\frac{31}{10}$ (begr. med sin Hustru og 2 Børn i Grums Kirke). Med ham uddøde Ætten paa Sværdsiden. Han blev 1609 Hovedmand over „Wermlandsknektarne“; 1612 „Lagläsare paa Dahlsland“; 1624 Herredshøvding i Fräkne Herred. (Kaldes ogsaa Ritmester). Han blev ved den af Kongen i 1625 forordnede Omorganisation af Ridderhuset introduceret der med Navnet „Anckar“ (under No. 108).

Gift med Beata Hård, (Datter af Admiral og (fra 1567) Statholder over Vestergötland, Vermeland og Dal, Knut Bengtsson Hård (til Mellunge og Ikornetorp) og Märta Persdotter Ulf sax).

a5. Thorbern Anckar, blev Student i Upsala 1622, men døde før Faderen. „Af honom förmodar man, att Anckarslägten i Norge skall härstamma“, heder det i Fernows Beskrifning öfver Wermland, S. 770.

b5. Märta, f., † 16..

Gift med Oberst Gøran **Ekeblad** til Stola i Kållands Herred, Skaraborgs Län. (Søn af Herredshøvding Johan Andersson til Stola og af Anna Christoffersdotter, af Forstena-Slægten).

c5. Karin, f., † 164.

Gift 16.. med Ritmester Jøns **Rosenbjelke** til Westbro og flere Gaarde i Vermeland. Han var født 1600 $\frac{1}{7}$ og † 1671 $\frac{17}{4}$. Han blev 1625 introduceret paa Ridderhuset paa Ættens Vegne, under No. 52, og antog da Navnet Rosenbjelke efter Slægtens Vaaben. Han blev Ritmester 1644, Kommandant paa Varberg Slot 1646, fik Afsked 1669. (Søn af Bengt Jønsson til Lästad &c. og af Karin Ribbing). Han ægtede senere Anna Stråle af Ekna.

b4. Märta Larsdotter, f. 15.., † 16..

Gift 1616 $\frac{3}{11}$ med Hofcantsler Nils **Chesnecopherus** til Långbro, Agnhammar og Lund. Han stod i stor Gunst hos Kong Carl IX, af hvem han skal være bleven adlet med Navn af **Liljenram**, men ingen Familie af dette Navn findes, hverken i „Sveriges Rikes Ridderskaps och Adels Wapenbok“ (af Cedercrona) eller i Anreps „Svenska Adels Ättar-Taflor.“ Han kom i Besiddelse af Agnhammer, som efter hans Død gik over til den Stuartske Familie gennem hans Datter, Beata Liljenram, som ægtede Dronning Christinas Kammerherre, David Stuart til Rockelstad. I denne Æts Besiddelse forblev Gaarden i en længere Tidsrække.

b3. Brita Bothwidsdotter, f., † 160.

Gift i med Befalingsmand paa Dal, Olof Mauritzson **Stake** til Ekholmen. Han blev 1591 Befalingsmand paa Dal, og levede endnu 1619. (Søn af Befalingsmand paa Dal, Mauritz Olofson til Råbeck &c. og Anna Gøransdotter af Forstenaslægten). Han ægtede 1609 sin Concubine, Brita Gøstafsdotter, et Søkendbarn af hans 1ste Hustru.

c3. Thorbjørn Bothwidson, skal (ifølge B. Moe) have været gift og have efterladt Børn. Herom meldes dog Intet i Anreps Stamtavle.

d3. Margaretha Bothwidsdotter, til Aspeberg, f. 15.., †

Gift 1569 med Befalingsmand paa Ørebro, Måns Knutsson **Roos** til Blomberg. Han var

Befalingsmand fra 1573—1577. (Søn af Knut Knutsson til Hjelmsäter og Blomberg (begge paa Kinnekulle) og Ingrid Buch). Denne Måns Roos's Farfader, Knut Bryngelsson, var i 1451 indkommen til Sverige fra Norge.

e 3. Karin Bothwidsdotter, til Nygaard.

Ovenstaaende er Alt, hvad der her i Norge — og vel ogsaa i Sverige — indtil denne Dag er bekjendt om den svenske Anckar-Slægt. Hvorvidt nu den norske Familie Anker, hvis Stamfader her i Landet er indkommet fra Sverige, nedstammer fra ovennævnte svenske Æt, faar nu staa derhen. Familien selv antager det, og i Bernt Ankers Biographi i Lahdes „Samling af fortjente danske Mænds Portræter med biographiske Efterretninger“, 3die Deel, Kb.havn 1806, S. 16, heder det, at han med sine 2 Brødre og 2 Fættre den 14de Jan. 1778 blev naturaliseret „lige med den gamle danske Adel, da den saakaldte Indfødsrets-Lov paabød, at de gamle Familier skulde fremkomme med deres Beviser om adelig Herkomst, og da Heraldmasteren i Sverige, Baron Tilas, sendte*) Beviser for Nedstammelse fra Fader til Søn af den gamle Ankerske adelige Slægt iblandt Familierne paa Ridderhuset i Stockholm“**).

*) ∴ havde sendt, thi Baron Tilas var allerede afgaaet ved Døden i 1772.

**) Ved disse „Beviser“ fra Baron Tilas maa man vel neppe tænke paa nogen embedsmæssigt afgiven Attest for de norske Ankeres Nedstammen fra de svenske, thi isaafald vilde et saadant Dokument vistnok være bleven opbevaret i Familien, hvilket ikke vides at være Tilfældet. Baron Tilas's „Beviis“ har sandsynligviis saaledes indskrænket sig til et mere eller mindre løst Udsagn (eller maaske skriftligt meddeelt Formodning), foranlediget ved direkte Henvendelse til ham fra Bernt Anker under et af Dennes Ophold i Stockholm, hvor han, ifølge den nysnævnte Levnetsbeskrivelse, oftere færdedes omkring Aaret 1772. At B. Anker ved at ansøge om Naturalisation som dansk Adelsmand skulde behøve at føre noget strengt Beviis for sin Nedstammen fra den svenske Anckar-Slægt, kan vel heller ikke være Tale om, da Adelskabs Meddelelse allerede paa den Tid var en temmelig courant Sag, og da baade han, hans 2 Brødre og 2 Fættre desuden allerede da var saa fremragende Mænd, hver i sin Stilling, at de naturligviis snart var blevne optagne i Adelsstanden, om de aldrig havde ansøgt derom. Hans Forsængelighed forbød ham imidlertid vel at søge om en saadan kongelig Naadesbeviisning, naar han ikke kunde gjøre det under en saadan Form, at han paa en Maade ikke behøvede at bede vakkert om den, men simpelthen kunde fordre den som en Ret, der tilkom ham som Ætling af en svensk Adelslægt. Hans Fornyelsespatent indeholder heller ikke noget om, at han har beviist sin Extraktion, men kun, at han og Brødre „allerunderdanigst have andraget, at deres Familie er i Aaret 1625 udi Kongeriget Sverige tilstaaet adelige Rettigheder, anholdende derhos allerunderdanigst at maatte forundes et Fornyelsespatent og optages iblandt Vores Danske Adel.“ Ligesaa lidet nøjeregnende man ved Patentets Opsættelse i det danske Cancellies Lehnkontor har været med at granske hans Beviisligheder, (idet man nemlig har forvexlet Slægtens Introduktion i 1625 paa det da omorganiserede Ridderhuus med dens Optagelse i den svenske Adelsstand, hvor den allerede existerede i Begyndelsen af 1500 Tallet), ligesaa let har Bernt Anker sandsynligviis ogsaa taget det med sine „Beviser.“ At Baron Tilas af de paa Ridderhuset opbevarede Genealogier skulde have kunnet constatere Sammenhængen mellem de svenske og norske Ankere, er lidet rimeligt, thi dertil ere vel Ridderhusets Genealogier fra ældre Tider for ufuldstændige, da de vel blot indeholde vedkommende Familiehoveds Green og ikke Sidegrenene, og fra en af disse sidste maatte vel i ethvert Fald den norske Families Udspring søges, da den forannævnte Bothwid Larsson Anckar d. Y. baade var den Første og den Sidste, som havde Sæde paa Ridderhuset, og Slægten efter den Tid tabte sin Betydning og ikke senere var repræsenteret paa Rigsdagen. At Slægtens fuldstændigere Genealogie skulde findes paa Ridderhuset, er ogsaa lidet rimeligt af den Grund, at Flere af den norske Familie Anker i kortere og længere Tid har færdets og boet i Stockholm, og saaledes havt den bedste Anledning til at faa Sagen undersøgt, ligesom nærværende Udgiver med Vished veed, at Ritmester Nils Anker til Sorgenfri ved Fredrikshald for et Snees Aar siden, da B. Moe udgav sine „biographiske Efterretninger om den Ankerske Familie“, hverken sparede Tid, Møje eller Penge for at skaffe tilveje Alt hvad skaffes kunde om Slægten i dens tidligere Tider. De af Gaabr. Anrep i de allersidste Aar udgivne „Svenska Adelns Ättar-Taflor“ indeholde intet Mere om Slægten, end hvad her ovenfor er leveret, og hvis Ridderhusets

a1. Erik (Olofsson) Ancher, f. i Gøteborg 1644 $\frac{4}{10}$, † i Christiania 1699 $\frac{22}{5}$ (begr. $\frac{29}{5}$). Han opholdt sig i sin Ungdom i England og nedsatte sig som Kjøbmand i Christiania i et af Aarene 1667—1669 og lagde sig anseelige Midler til. (Hans Enkes Bo udgjorde — efter Fradrag af Gjældten, som var 660 Rdlr. 1 $\frac{1}{2}$ 2 β — 12,046 Rdlr. 2 $\frac{1}{2}$ 1 β).

Gift i Christiania 1673 $\frac{12}{2}$ med Maren Larsdatter, f. i Christiania 1651 (døbt $\frac{13}{6}$), † der 1725 (begr. $\frac{29}{10}$). (Datter af Kjøbmand — og Stadskaptejn? — Lars Larsen og Maren Didriksdatter*).
(12 Børn).

a2. Christine Ancher, døbt i Christiania 1674 $\frac{25}{8}$, † i Land 1743 i April, som Enke. (Døds- eller Begravelsesdagen ej anført i Ministerialbogen). Hun boede allerede 1719 i Land. Hun skjænkede, ifølge derom af hendes Arvinger udstedt Dokument af $\frac{29}{4}$ 1743, et Beløb af 100 Rdlr., hvis Rente skulde anvendes til Opdragelse og Forplejning af fattige Skolebørn i Præstegjeldet. Kapitalen udgjør nu 50 Spd.

Gift i Christiania 1715 $\frac{20}{2}$ med Løjtnant Ole **Müller**, f. i Christiania 1677 (døbt $\frac{15}{8}$) † i før 1724. (Søn af den rige Handelsmand og Raadmand i Christiania Peder Pedersen Müller og Karen Olsdatter). Han kan neppe længe have været Officier, da han ikke findes i Militærkalenderne for 1694, 98, 1702, 9, 12, 15, 20 og 22. (Ej Børn).

b2. Maren Ancher, f. i Christiania 1676 $\frac{13}{3}$ (døbt $\frac{17}{3}$), † i Christiania 1749 $\frac{1}{3}$ (begr. $\frac{7}{3}$).

Gift i Christiania 1696 $\frac{27}{4}$ med Kjøbmand sammesteds Henrik **Carlsen**, f. i 16 . . . , † i Christiania 1713 (begr. $\frac{15}{4}$). (Søn af). (Børn).

Under Carl XII's Belejring af Akershuus i 1716 havde Maren, Henrik Carlsens Enke, indmuret i sin Kjælder 40,000 Rdlr., som imidlertid Fienden gjennem en tjenstagtig Underfoged i Christiania, ved Navn Müller, der lod sig bruge til at meddele ham Underretning om Et og Andet, fik opsporet og bemægtigede sig. Hendes Broder, Præst Bernt Ancher i Land, havde tilbudt hende at tage i Forvaring i sit Huus, hvad hun maatte ville sende ham af Penge og andre Ting af Værdi, men hun vilde ikke være ved, at hun ejede Noget.

c2. Lars Ancher, Kjøbmand i Christiania, døbt der 1677 $\frac{7}{12}$, † sammesteds 1728 (begr. $\frac{9}{1}$). Ugift. (Hans Bo var fallit. Dets Aktiva var 175 Rdlr. 20 β og Passiva 303 Rdlr. 10 β).

d2. Oluf Ancher, Kjøbmand i Christiania, døbt der 1678 $\frac{8}{12}$, † sammesteds 1718 (begr. $\frac{4}{7}$). Ugift.

e2. Bernt Ancher, Sognepræst til Land, f. i Christiania 1680 $\frac{21}{4}$ (eller, ifølge sin Søn Henriks Opgivende, den $\frac{16}{4}$, men dette turde være mindre rimeligt, da han døbt $\frac{25}{4}$, altsaa 9 Dage gml., og man i de Tider vistnok meget sjelden opsatte Daaben over 8 Dage efter Barnets Fødsel). Han døde i Land 1724 $\frac{20}{5}$ (begr. $\frac{9}{6}$). Han blev Student fra Christiania Skole 1697;

Genealogier ikke destomindre skulde indeholde Oplysninger om den svenske og norske Æts Sammenhæng, vilde det være forunderligt, om ikke Anrep skulde have meddeelt dem, da han jo ikke kan være uvidende om, at Slægten i lang Tid har været og endnu er en af Norges anseeligste Ætter, der ogsaa i vor Tid er bleven indgiftet i de højere svenske Adelsfamilier. At Anrep kjender den første her i Landet fra Sverige indkomne Erik Anker, sees af hans Efterretninger om Familien Cedersflycht, af hvilken den Første af dette Navn var en Søn af en Nils, som var „gift med en syster till Handlanden Eric Ancker i Christiania.“

*) Denne Maren Didriksdatter var en Datter af Raadmand i Oslo (siden i Christiania) Didrik Sandersøn og Guri Trondsatter, og havde to Brødre, Christopher Didriksøn, Raadmand og Handelsmand i Fredrikstad, og Jan Didriksøn, Handelsmand i Fredriksstad (siden i Christiania). Disse to Brødre blev, ifølge en Familietradition, adlede af Kong Fredr. III med Navnet v. Tack, fordi de havde forsynet Flaaden med Proviant under Krigen, eller efter en anden Beretning forstrakt Kongen med en stor Sum Penge til Flaadens Proviantering, uden at de fordrøede Renter af sin Kapital, som de fik Fyldest for i Jordegods, hvorfor Kongen skal have sagt, „at de idetmindste bør have Tak“, med hvilket Navn de da blev adlede.

Cand. 1700, var derpaa Lærer for Justitsraad Hasses Børn og blev 1703 adjungeret Sognepræsten i Land, Provst Christopher Hansen Tanche (der var Søskendbarn af hans Moder), med Succession (ordineret $\frac{22}{6}$ s. A.) og blev Sognepræst der ved Hr. Tanches Død i Mai 1718. Han kom i Proces med sin Almue om Lands Hovedkirke, som han havde kjøbt og ladet sig tilskjøde, hvorimod Almuen paastod, at han havde kjøbt den paa deres Vegne. Dommen faldt efter Hr. Anchers Død og gik Almuen imod.

Gift i Land 1705 $\frac{19}{6}$ med Karen Tanche, f. i Land 1685 $\frac{2}{5}$, † i Ringsaker 1758 $\frac{18}{2}$, men bisat i Lands Hovedkirke $\frac{7}{3}$ s. A. (Datter af nysnævnte Provst Christopher Hanssøn Tanche og Ingeborg Christophersdatter Tack). Hun flyttede i 1725 til sin Gaard Næs i Land, hvor hun boede i 16 Aar. Siden i Ringsaker hos Sønnen. (12 Børn).

a 3. Christopher Ancher, Provst og Sognepræst til Ringsaker, f. i Land 1706 $\frac{10}{6}$ (Ministerialbogen der begynder først 1708), † i Ringsaker 1757 $\frac{19}{12}$ (begr. 1758 $\frac{10}{1}$). Han blev i 1722 sat i Nykjøbings Skole (paa Falster) og blev Student 1724; Cand. 1726; personel Kapellan 1730 hos Hr. Nils Dorph til Vang paa Hedemarken; Sognepræst til Ringsaker 1740, Provst over Hedemarkens og Østerdalens Provsti 1750*). I hans Tid afbrændte Ringsaker Præstegaard (1746 ved Pintsetider).

Gift i Land 1741 $\frac{4}{10}$ med Magdalene Bentsdatter, f. i Ejdsvold 1716 $\frac{30}{9}$ (døbt $\frac{6}{10}$), † i Ringsaker 1784 $\frac{17}{3}$, 67 Aar, 5 Mdr. og 17 Dage gml. (Datter af Sognepr. til Ejdsvold, Hr. Bent Mogensen og Magdalene Hedeveg Neve). (8 Børn, hvoraf det yngste, en Datter, skal være død ung, heder det, men hun findes ikke født i Ringsaker).

a 4. Magdalene Hedeveg Ancher, f. i Ringsaker 1742 $\frac{28}{7}$ (døbt $\frac{3}{6}$), † paa Kongsberg? hos sin Søsterdatter, Fru Boeck. Ugift.

b 4. Karen Tanche Ancher, f. i Ringsaker 1743 $\frac{23}{7}$ (døbt $\frac{30}{7}$), † paa Grd. Borgen i Sorum 1801 $\frac{5}{4}$ (sengeliggende i 8 Aar af Steen).

Gift i 176. med Regimentskvartermester og Auditor ved Akershusiske Dragonregiment, Jakob Wisløf **Bergh**, f. paa Næs i Gran 1783 (døbt 17de Søndag efter Trefold. $\frac{28}{9}$), † paa Limsæt i Nannestad 1806. (Søn af Proprietær til Grd. Næs, Erik Christensen Bergh og Ovidia Wisløf). (5 Børn).

c 4. Anna Kirstine Ancher, f. i Ringsaker 1744 $\frac{2}{10}$ (døbt $\frac{9}{10}$), † der 1745.

d 4. Bente Maria Ancher, f. i Ringsaker 1746 $\frac{9}{9}$ (døbt $\frac{15}{9}$), † paa Grd. Svendhoug i Ringsaker 1825 $\frac{3}{9}$.

Gift i Ringsaker 1785 $\frac{8}{11}$ med Premierløjtnant ved Oplandske Dragonregiment Henrik Herman **Fuglberg**, f. i Lesje? 1755 $\frac{19}{3}$, † paa Svendhoug i Ringsaker 1823 $\frac{16}{1}$, som Pensionist. (Søn af Sognepræst til Lesje — senere til Vinger — Henning Ulrik Fuglberg og Henrikke Hermine Søfrens datter, hvis Forældre var Sognepræst til Asker, Hr. Søfren Mikkelsen og Annichen Eriksdatter Ancher). (Ingen Børn).

e 4. Bernt Ancher, Provst og Sognepr. til Ringeby, f. i Ringsaker 1747 $\frac{13}{9}$ (døbt $\frac{21}{9}$), † i Ringeby 1812 $\frac{23}{7}$. Han blev Student 1767, privat dimitteret af sin Farbroder Henrik; Cand. 1773 $\frac{1}{1}$, personel Kapellan i 1775 hos sin Farbroder, Henrik Ancher til Ringsaker (ordineret $\frac{15}{11}$); 1785 $\frac{21}{10}$ resid. Kapellan til Fredrikshald, 1788 $\frac{5}{9}$ Sognepræst til Ringeby og 1793 Provst i Gudbrandsdalens Provsti. Han opførte paa egen Bekostning et Huus paa Fjeldet mellem Ringeby og Solliden til de Rejsendes Beskyttelse

*) Provst Christopher Ancher i Ringsaker havde 300 Rdlr. at udrede i Pension til sin afsatte Formand i Kaldet, Peter Otto Boyesen. 100 Rdlr. heraf fik han lagt paa Eker Sognekald og fritoges desuden for resid. Kapellan.

mod Uvejr. Dette Huus stod i ca. 20 Aar, men blev da af drengagtig Kaadhed ødelagt og Materialerne opbrændte. I kjærlig Ihukommelse af Hr. Anchers Minde lod imidlertid Ringebu Almue i 1838 atter et nyt Huus opføre der, hvori er ophængt en Tavle med Indskrift. (Se den Constitutionelle for 1838, No. 349).

Gift i Gausdal 1785 $\frac{19}{10}$ med Johanne Maria Leigh, f. i Ringsaker 1757 $\frac{11}{7}$ (døbt $\frac{14}{7}$), † i Christiania $\frac{29}{2}$ 1840. (Datter af Provst og Sognepr. til Gausdal, Søren Leigh og Karen Cold). (4 Børn).

a5. Karen Magdalene Ancher, f. paa Fr.hald 1786 $\frac{6}{9}$ (døbt $\frac{15}{9}$).

Gift i Ringebu 1807 $\frac{11}{7}$ med Sorenskriver Arne **Arntzen**, f. i Grue 1782 $\frac{19}{6}$, † paa Grd. Opager i Grue 1846 $\frac{21}{10}$. (Søn af Krigsraad og Ejer af Grd. Grinder i Grue, Ole Arntzen og Marthe Hansdatter Gjerdrum). Han blev Student 1801, Cand. jur. 1807 $\frac{17}{4}$ (Laud.); Regimentskvartermester og Auditør ved Oplandske Dragonregiment 1808 $\frac{21}{5}$. Boede i Ringsaker fra 1808—1816. Erholdt Krigsraads Karakter i 181. 1813 Overretsprokurator; 1815 $\frac{18}{9}$ Præsident i Christiania Magistrat; **R. W. O.** 1818 $\frac{7}{9}$; Sorenskriver i Solør og Odalen 1824 $\frac{1}{11}$; **R. N. O.** 1832 $\frac{29}{8}$; Stortingsmand for Hedemarkens Amt 1814, 1827 og 28. (6 Døtre, hvoraf 3 døde smaa).

b5. Christopher Ancher, f. paa Fr.hald 1787 $\frac{21}{10}$, † i Ringebu 1789 $\frac{8}{10}$.

c5. Henrikke Severine Ancher, f. i Ringebu 1792 $\frac{21}{10}$, † i Christiania 1853 $\frac{15}{10}$.

Gift i Fron 1814 $\frac{26}{12}$ med Boghandler i Christiania Morten Poul Bæckmann **Hartmann**, f. i Fron 1785 $\frac{20}{7}$, † i Christiania 1855 $\frac{26}{5}$ (2den Pintsedags Morgen). (Søn af Foged i Jæderen og Dalerne, Hans H. og Anne Bæckmann).

d5. Christopher Ancher (skrev sig Anker), f. i Ringebu 1795 $\frac{6}{3}$, † i Christiania 1866 $\frac{8}{12}$. Ugift. Han blev Officier 1814 $\frac{20}{12}$ *) ved Oplandske Inf.-Reg., hvorfra han 1818 $\frac{1}{1}$ forsattes til 2den Akersh. Inf.-Brigade; Premierl. 1825 $\frac{29}{6}$, Kaptejn i Armeen 1832 $\frac{29}{8}$, (var i 1835 Stabsadjutant og Brigadeadjutant), Landeværns-Divisionschef 1837 $\frac{20}{11}$; Chef for 3die Division af Akersh. Landeværnsbataillon 1839 $\frac{24}{5}$; fik ved kgl. Resol. af $\frac{11}{9}$ s. A. Tilladelse til at bytte Stilling med Kaptejn Nils D. Borchgrevink og fik da 1ste Division. Blev 1854 $\frac{15}{4}$ Hovedregnskabsfører og 1855 $\frac{7}{2}$ Brigadeintendant ved Ingeniørbrigaden. **R. af St. Olafs O.** 1864 $\frac{13}{2}$. Han deeltog i Felttoget i 1814 og forrettede Vagttjeneste ved Rigsforsamlingen paa Ejds-vold. Fra 1825—1826 var han Medbestyrer af Armeointendantskabet, og fra 1818 til 1831 tillige Sekretær i de fleste i den Tid nedsatte militære Kommissioner. En vennesæl og agtet Mand.

f4. Peter Ancher, f. i Ringsaker 1748 $\frac{19}{12}$ (døbt $\frac{23}{12}$), † 1749 $\frac{15}{1}$.

g4. Johanne Henrikke (Berntsd.) Ancher, f. i Ringsaker 1750 $\frac{23}{11}$ (døbt $\frac{1}{12}$), † paa Kongsberg 1812 $\frac{29}{9}$. Opdraget hos sin Farbroder, Justitsraad Ancher, hos hvem hun var indtil sin voxne Alder.

Gift i Christiania (Vor Frelser Kirke) 1770 $\frac{27}{6}$ med Peter **Collett** til Buskerud Gaard i Modum, f. i Christiania 1740 $\frac{14}{4}$ (døbt $\frac{21}{4}$), † paa Buskerud 1786 $\frac{16}{3}$. (Søn af Kjøbmand i Christiania Peter Collett og Anne Cathr. Rosenberg). Han var i 1777 og følgende Aar Handelsmand paa Strømsø, og havde før været gift med Maren Kirstine Holmboe, en Datter af Stiftsprost, Dr. Otto Holmboe og Maren Ancher). (7 Børn).

*) I Militærkalenderen for 1820 og 1823 er han anført med Anciennitet fra $\frac{20}{12}$ 1814. Imidlertid fejrede han sit 50 Aarsjubilæum 1864 $\frac{14}{2}$.

b 3. Maren Ancher, f. i Land 1708 $2\frac{1}{6}$ (døbt $2\frac{4}{6}$), † i Christiania 1783 $2\frac{4}{4}$ (begr. $\frac{1}{5}$ paa paa Akers Kirkegaard).

Gift i Land 1736 $2\frac{5}{1}$ med Dr. theol. Otto **Holmboe**, Stiftsprovst og Sognepr. til Vor Frelzers Kirke i Christiania, f. i Vardal 1710 $2\frac{7}{12}$ (døbt $\frac{1}{1}$), † i Christiania 1773 $\frac{1}{10}$ (bisat $\frac{7}{10}$ i den biskoppelige Begr. i Vor Frelzers Kirke). (Søn af Provst og Sognepr. til Vardal, Jens Holmboe og Maren Hansdatter Moss). Han blev Student 1727, Cand. 1731 $2\frac{7}{9}$, resid. Kapellan til Aker 1734 $2\frac{2}{10}$, Slotspræst og Sognepræst til Aker 1742 $\frac{2}{3}$; Dr. theol. 1760 $1\frac{9}{10}$ og Stiftsprovst 1762 $1\frac{9}{11}$. I 1766 blev han Medlem af det Thronhjemske lærde Selskab. (12 Børn).

c 3. Erik (Berntsøn) Ancher, Agent og Ejer af Moss Jernværk, f. i Land 1709 $1\frac{4}{9}$ (findes neppe døbt der), † paa Moss 1785 $\frac{1}{1}$. Han arvede i 1740 sin Farbroder, Kjøbm. Peter Ancher, i hvis Tjeneste han havde været, og tog 1741 $1\frac{4}{7}$ Borgerskab som Kjøbmand i Christiania, men nedsatte sig 1743, efter sit Giftermaal, paa Fredrikshald, hvor han tog Borgerskab 1744 $2\frac{4}{11}$ og indgik i Compagnie med sin Svigerfaders Stedsøn, Morten (Madssøn) Wærn, ved hvis Død 1748 $1\frac{9}{3}$ i Upsala han optog Dennes Søskenbarn, Mathias (Pederssøn) Wærn, som sin Compagnon. De anlagde et betydeligt Sæbesyderi paa Fredrikshald, men det blev nedlagt allerede 1754, fordi det ikke kunde konkurrere med Udlandets Fabrikata. 1749 $2\frac{6}{4}$ kjøbte han og Wærn Moss Jernværk for 16,000 Rdlr. De anlagde der i 1751 et Kanonstøberi, som leverede Kanoner og Mørsere til Staten. I den Tid, Wærn ene forestod Værket (fra 1749—1756) gik det meget daarligt og truedes med Undergang, men saa flyttede Ancher derhen fra Fr.hald, og da tog det sig atter op. Dette ærgrede Wærn og havde Uenighed og Proces mellem dem tilfølg, og 1767 $\frac{5}{12}$ blev Ancher Ene-ejer af Værket, idet han udløste Wærn, men i 1776 maatte han, af Mangel paa Ressourcer, sælge det (for 40,000 Rdlr.) til sine Brodersønner, Jess og Bernt Ancher i Christiania. Under Kong Fredrik V'tes Ophold i Norge i Aaret 1749 blev Ancher under $1\frac{1}{7}$ udnævnt til Agent med Justitsraads Rang.

Gift paa Fr.hald 1743 / med Anne Cathrine Tank, f. paa Fr.hald 1723 $1\frac{1}{10}$ og † paa Moss 1761 $1\frac{3}{12}$. (Datter af Kjøbm. Carsten Tank og Karen Krabbe Colbjørnsen). (8 Børn, hvoraf 6 døde tidligt).

a 4. Peter Ancher, Generalmajor &c., optaget tilligemed sin nedennævnte Broder i den danske Adelsstand 1778 $1\frac{4}{1}$ med Navnet **Anker**, f. paa Fr.hald 1744 $3\frac{1}{7}$, † paa Grd. Øraker ved Christiania 1832 $1\frac{7}{4}$ (begravet paa Moss ved Siden af sine Forældre). I 1773 var han dansk-norsk Konsul i Hull i England, med Karakter af Agent, og fik $2\frac{3}{12}$ s. A. kgl. Tilladelse til at bære Søofficiers Uniform. I 1777 blev han Generalkonsul i London og hædredes 1783 $1\frac{9}{5}$ med Guldmedaillen *pro meritis*. 1786 $2\frac{4}{5}$ blev han udnævnt til „Oberst og Gouverneur over de danske Etablissementer og Loger i Ostindien“, og fik 1788 $\frac{2}{5}$ (omtrent samtidigt med sin Ankomst derover) Generalmajors Navn og Rang. Her virkede han i 18 Aar med Hæder. I 1801 maatte han overgive Colonien til Briterne og see sig selv taget til Krigsfange. Som Følge af den efter Slaget paa Kb.havns Rhed $\frac{2}{4}$ 1801 afsluttede Vaabenstilstand, skulde imidlertid Alt fra britisk Side restitueres, og $1\frac{7}{8}$ 1802 foregik Coloniens højtidelige Overleverelse til Anker, som under $\frac{6}{12}$ 1803 blev tilkjendt sin Konges højeste Velbehag med hans Færd. 1804 $\frac{8}{4}$ blev han R. (Storkors) af Danebrog. I 1806 begjærte han sig, paa Grund af svækket Helbred, entlediget fra Gouverneurposten og forlod Trankebar i Februar s. A., opholdt sig en længere Tid i London og fik først 1807 $1\frac{0}{7}$ sin Afsked, med Tilkjendegivelse

af Kongens allerhøjeste Tilfredshed med hans stedse udviste Tjenesteiver og udmærkede Embedsforhold, samt sin fulde Gage, 3000 Rdlr. D. Cour. i Vartpenge, som imidlertid Storthinget i 1818, af Hensyn til Landets finansielle Forfatning, nedsatte til 1560 Spd. aarlig. I 1808 tog han fast Bolig i Fædrelandet og forpagtede den lille Gaard Øraker. I 1814 bivaanede han det delibererende Møde paa Ejdsvold den 16de Febr. og blev i Mai s. A. af Prindsregenten sendt efter sin Broder, Carsten Anker, til England, for i Forening med ham at vinde Ministeriets Understøttelse til at sikre Norges Uafhængighed, men de vendte tilbage med uforrettet Sag. Anker levede og døde i ugift Stand. (Se om ham: B. Moe's Tidsskrift for den norske Personalhistorie, 1ste Række, Christiania 1840—1846. Side 333—368).

- b4. Carsten (Tank) Ancher, Statsraad, naturaliseret den $14/1$ 1778 tilligemed sin ovennævnte Broder som dansk Adelsmand med Navn **Anker**. Han var født paa Fr.hald 1747 $17/11$ og † (under en Rejse) i Birid Præstegjeld 1824 $13/3$. I 1759 tiltraadte han med ovennævnte sin Broder en Udenlandsrejse paa 6 Aar, under Ledsagelse af en duelig Hovmester, Andreas Holt, som siden blev Etatsraad m. m. De tilbragte 2 Aar i England, 2 i Frankrig og 2 i Tyskland, i hvilket sidste Land de i Freyberg lagde sig efter Mineralogi, Mekanik o. s. v. I 1771 blev han af Christianias betydeligste Handelshuse overdraget en Mission til Stockholm, for at underhandle med den svenske Regjering (under Medvirkning af den daværende dansk-norske Gesandt, Baron v. Gyldenkrone) om Flødningsfrihed gennem svenske Vasdrag for Tømmer fra de store Tryssil-Skove i Østerdalen. I den Anledning opholdt han sig i Stockholm omtrent fra Octbr. 1771 til Octbr. 1772, men uden at opnaa det forønskede Resultat. 1774 $10/6$ blev han Sekretær i det kgl. General-Landøkonomi- og Commerce-Collegium i Kb.havn; 1776 Justitsraad og 3die Committeret sammesteds; 1778 $14/1$ dansk Adelsmand; 1779 $12/5$ Etatsraad; 1781 $29/4$ 3die Deputeret i det kgl. Bergværksdirektorium og 1784 2den Deputeret (efter sin forrige Lærer, Etatsraad Holt, som døde $20/1$ s. A.). Den $4/4$ 1784 blev han tillige Conferentsraad. Ved Reskr. af $29/1$ 1791 blev Bergværksdirektoriet ophævet og dets Forretninger henlagte under Rentekammeret, hvorved Anker fik Afsked med Pension — Alt et Værk af Grev Chr. D. F. v. Reventlow, der havde faaet et Horn i Siden paa ham, fordi A. havde vovet at afgive et fra Greven dissenterende Votum i Bergværksdirektoriet, hvor Greven vilde, at Staten skulde overtage et Greve v. d. Nath i Holsteen tilhørende Saltværk, som ikke lønnede sig for ham. Ankers Votum blev tiltraadt af Kronprindsen (siden Fredrik VI) og dette krænkede Reventlow. Denne Sag gik ogsaa Anker meget nær og paadrog ham en hidsig Galdefeber, som nær havde berøvet ham Livet. Fra den Tid af ophørte hans egentlige Embedscarrière under den danske Regjering, naar undtages, at han beholdt en særskilt Post, han allerede fra tidligere af havde beklædt, idet han nemlig fra 1777—1782 havde været Medlem af den norske Fabrikdirektion og fra 1782 Medlem af Direktionen for det kgl. oktrojerede danske, norske, holsteenske og slesvigske forenede Handels- og Kanal-Compagni, ved hvis Opløsning i 1792 han blev 1ste Direktør for den i samme Anledning nedsatte, saakaldte „Realisations-Commission.“ I disse Funktioner havde han at føre det specielle Opsyn med samtlige Staten tilhørende norske Glasværker.

I 1792 blev han af det kgl. oktrojerede dansk-asiatiske Compagni i Kb.havn tilbudt at indtræde i Bestyrelsen som 1ste Direktør, med en aarlig Gage af 1000 Sølvspecier. Denne Post beklædte han med Ære fra 1792—1811. I Mellemtiden blev han af det

samme Compagni overdraget det vanskelige Hverv, ved sin personlige Nærværelse i London at faa afgjort forskellige indviklede Handelsanliggender med det engelsk-ostindiske Compagni, hvilke det omsider efter 3½ Aars Ophold i London (fra Aug. 1801 til hen i Jan. 1805) lykkedes ham at tilendebringe paa en saa tilfredsstillende Maade, at han ved sin Hjemkomst tilkjendtes en særdeles smigrende Belønning (et Sølv-Bordservice til 10,000 Rdlr.). Under sit Ophold i London gavnede han ogsaa sin Regjering ved forskjellige Indberetninger. I 1807 fik han af Regjeringen det Hverv i Hamburg at udføre en betydelig Penge-Negotiation og at afslutte en Handel om Skibstømmer for Marinen, hvilket Sidste maatte gaa i hans eget Navn. Udfaldet af dette Hverv er ikke nærmere bekjendt, men Kronprindsen bevidnede ham under $\frac{21}{7}$ 1807 sin Tilfredshed. I 1811 forlod endelig Carsten Anker Danmark, efter at han havde solgt sin Gaard i Kb.havn og sit Landsted ved Søen mellem Kb.havn og Helsingør, og han bosatte sig da paa Ejdsvolds Jernværk, som han i 1794 havde kjøbt af Ritmester Iver Elieson for 57,313 Rdlr. Dette forbedrede han betydelig og satte flere nye Anlæg i Forbindelse med Samme, men Trængselsaarene 1812—1814 lammede hans Kraft, saa han mod Slutningen af sit Liv maatte lade sine Ejendomme realisere. Ejdsvold Værk solgtes i 1825 for 32,000 Spd. til George Norman i London, til hvem Anker under sit Ophold i England d. $\frac{30}{8}$ 1815 havde pantsat sine samtlige Ejendomme for 13,000 £. Prinds Christian Fredrik yndede Anker i høj Grad, og hans første Udflugt efter sin Ankomst til Norge i Mai 1813 var til Ejdsvold for at besøge Anker. Paa sin Tilbagerejse fra Thr.hjem i Febr. 1814 standsede Prindsen ogsaa paa Ejdsvold, hvorhen han indkaldte nogle af Nationens anseede Mænd til et Møde den $\frac{16}{2}$. Faa Dage efter dette Møde overtog Prindsen foreløbigen Rigets Styrelse som Regent og organiserede under $\frac{2}{3}$ 1814 en Regjering, til hvis Medlem ogsaa Anker kaldtes som „Regjeringsraad“, hvilken Benævnelse under $\frac{19}{5}$ s. A. forandredes til „Statsraad.“ Han blev da Chef for 5te Departement (for Manufaktur-, Fabrik-, Berg- og Skov-Væsenet). Dette Departement kom han imidlertid ikke til at overtage, da han allerede nogle Dage forinden af Prindsen var overdraget en Sendelse til det engelske Ministerium for at bevirke en Freds- eller ialfald en Neutralitetstilstand med England under Norges forestaaende Selvstændighedskamp. Fra denne Sendelse vendte han tilbage med uforrettet Sag, efter at han paa Grund af indviklede Handelsanliggender havde maattet forlænge sit Ophold der til ud i Aaret 1815. Ved sin Tilbagekomst fandt han en ny Tingenes Orden indført i Norge. Under $\frac{5}{5}$ 1815 var han bleven entlediget i Naade som Statsraad med $\frac{2}{3}$ Deel af sin Gage (eller 1668 Rdlr.) i aarlig Pension. Den nye Regjering overdrog ham dog fremdeles Overopsynet med Statens Glasværker. Mellem 27de og 28de Septbr. 1815 overnattede daværende Kronprinds Carl Johan og Prinds Oscar paa Ejdsvold Værk hos Anker.

1816 $\frac{27}{7}$ blev Anker *R. N. O.* og den $\frac{26}{8}$ 1818, da Kong Carl Johan og Kronprindsen paa deres Rejse til Kroningen i Thr.hjem atter havde overnattet der, blev han *C. N. O.* og fik tillige en Gulddaase med Kongens Portræt, indfattet i Diamanter. S. A. blev han af Kongen tilbudt at gaa som norsk-svensk Minister til Spanien, men afslog det. 1824 $\frac{13}{3}$ døde han paa Birid Glasværk efter 2 Maaneders Sygeleje, paadraget ved en stærk Forkjølelse.

Gift i Kb.havn? 1784 $\frac{2}{7}$ med Hedevig Conradine Ernestine Christine v. Wegener, f. i Slesvig 1763 $\frac{3}{4}$, † paa Storhammer 1846 $\frac{14}{12}$. (Datter af Hs. Excellence Vilhelm Theodor v. W., Stk. af Danebrog, Generalløjtnant af Infanteriet, Deputeret i det kgl.

Admiralitäts- og Commissariats-Collegium og Chef for Landkadetkorpset i Kb.havn, † 1792, og Henriette D. C. Walter). (4 Børn).

(En fuldstændigere Fremstilling af Statsraad C. Ankers Levnet findes i B. Moe's Tidsskrift for den norske Personalhistorie, I. S. 431—456).

a5. Erik Theodor Christian Bernhard Anker, Generalmajor og Corpschef i Kavaleri-Brigaden, f. i Kb.havn 1785 $\frac{9}{8}$, † paa Kongsvinger 1858 $\frac{26}{8}$ (men begr. i den Wedelske Families Begravelse paa Jarlsberg). Han blev 1801 Cornet à la suite ved den danske Livgarde tilhest. 1803 Kammerjunker. I 1807 deeltog han som Gardeofficier i Kb.havns Forsvar. I 1812 udtraadte han af Garden og blev ansat som Premierl. ved akersh. ridende Jægerkorps; 1814 $\frac{26}{11}$ Adjutant hos Carl Johan, hvem han i 1815 ledsagede til Thr.hjem. 1818 blev han Kabinetsskammerh. og *R. S. O.* Samme Aar $\frac{1}{1}$ Sekondritmester og senere i Aaret Ritmester og Chef for næsiske Eskadron; Overhofintendant 181., 1820 $\frac{30}{9}$ Major i Armeen. I 1822 fulgte han Ministeren i Paris, Grev Løvenhjem, som Cavailler ved den Ambassade, som skulde bivaane Kong Georg IV's Kroning. I 1823 beordredes han at møde ved en større Lejrsamling i Vestergøtland, for at gjøre Tjeneste som Kongens Adjutant. I 1825 forrettede han samme Tjeneste ved en Lejrsamling i Skaane. 1824 $\frac{4}{7}$ blev han Oberstløjtn. og 1826 Chef for Oplandske ridende Jægerkorps; 1828 $\frac{24}{6}$ Oberst i Armeen. 1832 $\frac{29}{8}$ Generaladjutant; 1839 $\frac{26}{1}$ Generalmajor samt 1ste Adjutant hos Kongen. I 1844 beordredes han til at møde i Stockholm, for at være tilstede ved Kong Carl Johans Begravelse den $\frac{26}{4}$. I 1849 Kommandant paa Kongsvinger. I 1832 købte han Storhammer Gaard, som han atter solgte i 1848. Han var blind i sine sidste Aar.

Gift i Kb.havn 1816 med Hofdame hos Prindsesse Charlotte af Danmark, Betsy Sneedorff, f. i 1790. (Datter af dansk Contre-Admiral, Kammerherre, *R. D. O.*, *Dbmd.*, *R. Æ. L.* og *Jernkronen*, Hans Christian Sneedorff (f. 1769 $\frac{22}{5}$, † 1824 $\frac{13}{10}$) og Maria Elisabeth Tønder (f. 1770 $\frac{1}{12}$, † 1815 $\frac{15}{6}$). Fru Anker blev 1832 $\frac{1}{8}$ Statsfrue, og boer fra 1861 i Christiania. (7 Børn).

a6. Carsten Christian Anker, Ritmester, f. i Kb.havn 1817 $\frac{9}{1}$. Han blev Officier 1837, med Anciennitet fra $\frac{13}{10}$ og ansat $\frac{20}{2}$ som Sekondl. i Bergenske Brigade, 1839 $\frac{23}{11}$ forsat til surnum. Sekondl. i Kavaleribrigaden med sin oprindelige Anciennitet. Virkelig Sekondl. 1840 $\frac{21}{1}$ med Anciennitet fra $\frac{13}{10}$ 1837; Ordonnanceofficier hos Kong Carl Johan 1839 $\frac{21}{4}$; Premierl. 1851 $\frac{13}{10}$; Ritmester i Armeen 185.; Eskadronschef og Ritmester 1856 $\frac{27}{12}$ (Chef for Vardalske Eskadron, men fik ved kgl. Resol. af $\frac{24}{9}$ 1864 Tilladelse til at overtage Ullensakerske, ved Bytte med Ritmester Jørstad). Blev 1848 $\frac{5}{11}$ *R. D. O.* og s. A. Officier af *Æ. L.*; 1856 $\frac{28}{6}$ Kammerherre. Han fik ved kgl. Resol. af $\frac{3}{1}$ 1846 Tilladelse til under en Permission paa 2 Aar at følge den franske Armees Operationer i Afrika.

Gift paa Sjælland 1862 $\frac{16}{10}$ med Marie Elisabeth Wolff, f. paa Engelholm i Præstø Amt (Sjælland) 1839 $\frac{4}{8}$. (Datter af Etatsraad Benjamin Wolff til Engelholm (f. 1790 $\frac{13}{10}$) og Juliane Louise, f. Sneedorff, f. 1810 $\frac{30}{5}$). (Ingen Børn).

b6. Hedevig Betsy Annette Sigismunda Anker, f. paa Ejdsvold Værk 1819 $\frac{19}{3}$.

- Gift paa Storhammer 1839 $25/10$ med Peder Anker, Greve af **Wedel-Jarlsberg**, forhenv. Premierl. i Søetaten, *C. W. O.* med Storkors, f. i Aker? 1809 $8/5$ (døbt i Akershuus Slotskirke $20/5$ s. A.). (Søn af Statholder Johan Caspar Herman, Greve af W.-J. og Karen Christiane Andrea Anker). Han blev Officier 1831, Premierl. 1838 $20/2$. Fik Afsked i Naade 1846 $10/1$.
- c6. Karen Anker, f. paa Ejdsvold Værk 1824 $28/6$. Hoffrøken hos Kronprindsesse Louise 1850 $27/6$. Entlediget 185.
- d6. Marie Agnes Christiane Anker, f. paa Ejdsvold Værk 1826 $16/3$.
 Gift paa Kongsvinger 1856 $10/5$ med Dr. Theodor **Kjernulf**, Professor i Mineralogi, f. i Christiania 1825 $30/3$. (Søn af Expeditionssekretær Peter K. og Elisabeth Marie, f. Lasson). Han blev Student 1843, Cand. min. 1847. Med Stipendium deels af Universitetet, deels af Staten har han i 1849, 1850, 1852 og 1853 foretaget videnskabelige Rejser i Norge og Udlandet, og opholdt sig i Sommeren 1850 paa Island. Fra $1/1$ s. A. Universitetets Stipendiat i Oryktognosi og Geognosi; vandt i 1855 Guldmedaillen for Universitetets Priisopgave „om Dannelsesmaaden af de uskiktede Bjergarter i Christiania Overgangsformation.“ Blev 1858 $10/5$ (efter Keilhau) Lektor i Mineralogi ved Universitetet. Professor ifølge Lov af $12/5$ 1866 (cfr. kgl. Resol. af $25/6$ s. A.). *R. N. O.* 1866 $27/7$. *R. St. Olofs O.* 1866 $21/8$. Blev Dr. philos. & artium liber. Magister h. c. ved Breslau Universitet 1859 $4/8$. (Se hans Skrifter indtil 1856 i Langes Literaturlexikon). Medlem af følgende lærde Selskaber: det kgl. Norske Videnskabernes Selskab i Thr.hjem 1857 $6/5$. Videnskabernes Selskab i Christiania ved dets Stiftelse 1857. Deutsche geologische Gesellschaft (Berlin) 1862 $24/9$. Naturwissenschaftliche Verein f. Steyermark (Grätz), Æresmedlem 1863 $30/5$. K. K. Geologische Reichs-Anstalt (Wien), Korrespondent 1862 $6/5$. Geological Society of London, Foreign Correspondent 1864 $6/1$. Kongl. Wetenskaps och Witterhets Samhället i Gøteborg, Hedersledamot 1866 $22/1$. Physiografiska Sällskapet i Lund 1866 $7/3$. Kejslerl. Mineralogiske Selskab i St. Petersburg, virkeligt Medlem 1866 $21/1$. Medlem af Upsala Vidensk. Selskab, Sommeren 1866.
- e6. Erika Anker, f. i Ringsaker 1828 $18/2$.
 Gift paa Kongsvinger 1857 $30/9$ med Ingeniørløjtnant Axel Ludvig **Riis**, f. i Christiania 1828, † sammesteds 1859 $16/10$, 31 $1/2$ Aar gml. (Søn af Stiftamtmand i Christiania Fredrik Riis, f. 1789, † 1845, og Anna Cathrine Smith, f. 1795, † 1829). Han blev Officier 1846 (Sekondl. i Chr.sandske Inf.-Brig. $19/12$ s. A.). Tog Højskoleexamen 18.. og blev 1852 $3/7$ Sekondl. i Artilleribrigaden. Premierl. 1855 $3/10$ (stod surnumerær i 1855). Blev Sekondl. i Ingeniørbrigaden 1856 $7/1$. Han skulde — om han havde levet — have foretaget en Rejse til Syden for sit svage Bryst.
- f6. Betsy Charlotte Juliane Anker, f. i Ringsaker 1830 $4/2$.
 Gift paa Storhammer 1850 $26/7$ med Landskabsmaler — senere Professor — Hans Fredrik **Gude**, f. i Christiania 1825 $13/3$. (Søn af daværende Prokurator — senere Skattefoged og tilsidst Sørenskriver i Sand — Ove Christian Gude, † 1860 $22/9$, og Marie Elisabeth Brandt). I 1841 begav han sig til Düsseldorf for at lægge sig efter Malerkunsten, hvori han snart gjorde saadanne Fremskridt, at hans Navn blev berømt i Kunstverdenen. 1854 $27/11$ blev han (efter Schirmer)

Professor ved Kunstakademiet i Düsseldorf, hvilken Post han dog i Marts 1862 nedlagde. Fra 1862—1864 var han bosat i Wales, og blev $17/5$ 1864 Professor ved Kunstakademiet i Carlsruhe. Gude er bleven tilkjendt følgende Medailler:

- 1) Den mindre Guldmedaille for Kunst, af Akademiet i Berlin ved Udstillingen der 1852.
- 2) Guldmedaille af 2den Klasse ved Verdensudstillingen i Paris 1855.
- 3) Den store Guldmedaille for Kunst, af Akademiet i Berlin ved Udstillingen der i 1860.
- 4) Sølvmedaille ved Exposition universelle de Besançon i 1860.
- 5) Guldmedaille af 2den Klasse (Rappel) ved Salon-Udstillingen i Paris 1861.
- 6) Eneste Guldmedaille for Landskabsmaleri, som Priis udsat af Storhertugen af Weimar og tilkjendt af Jury, valgt af det tyske Kunstnerskab ved den store Udstilling i Köln 1861.

R. St. Olafs O. 1855 $21/8$. *R. N. O.* 1866 $24/7$. *R. Pr. røde Ørns O.* 1861.

(Se Gudes Biographi i norsk illustr. Kalender for 1855, af Asbjørnsen, hvor tillige hans Portræt findes. Se ogsaa Nordisk Conversationslexikon).

- g6. Carl Johan Anker, Officier, f. paa Storhammer Gaard 1835 $22/5$. Han blev Sekondl. i 1ste ukersh. Brigade 1855 $24/12$; Ordonnanceofficier hos Kongen 1859 $5/8$; Premierl. ved 2det gevorbne Compagni af Fredriksteenske Corps 1860 $16/5$. *R. D. O.* 1859 $21/9$. *R. Pr. røde Ørns O.* 4de Kl. 186.; dekoreret med den danske Medaille: „*Ingenio et arti.*“ Han var i 1860 ansat ved den norske Garde i Stockholm, og fik ved kgl. Resol. af $27/8$ s. A. et Stipendium paa 350 Spd. (med Bibehold af Gage og Emolumenter) for i henimod 8 Maaneder at uddanne sig som Instruktør i militær Gymnastik og Vaabenføring.

Gift i Sjælland 1863 $11/5$ med Charlotte Amalie Wolff, f. paa Engelholm 1838 $25/5$. (Søster af ovennævnte Marie Elisabeth W., der er gift med hans Broder).

a7. Juliane Louise Anker, f. paa Fredrikssteen 1864 $29/7$.

b5. Peter Anker, f. i Kb.havn? 1787, † 1788.

c5. Peter Thor Ove Anker, f. i Kb.havn 1788 $8/1$, † i Ejdsvold 1807 (begr. $10/8$), (druknede i Andelven).

d5. Antonette Anker, f. i Kb.havn 1790, † der 1813 $15/11$.

e5. Anna Cathrine Anker, f. i, maa være død ganske liden, da hun ikke findes nævnt i sin Broder, Generalens Optegnelser om hvert Aars Begivenheder.

- d3. Christian (Berntsøn) Ancher, Justitsraad og Kjøbmand i Christiania, f. i Land 1711 $27/7$ (døbt $1/8$), † i Christiania 1765 $9/1$ (bisat $23/1$ i Iver Eliesons murede Begravelse). Efter sin Faders Død i 1724 kom han til den rige og anseete Kjøbmand i Christiania, Peder Leuch, hvem han tjente med Troskab og Dygtighed, og blev senere selv en rig og anseet Handelsmand. Han blev Commerceraad 1744 og Justitsraad 1754.

Gift i Christiania 1744 $17/6$ med Karen Elieson, f. i Christiania 1723 $11/4$ (døbt $17/4$), † sammesteds 1806 $9/12$ (bisat $15/12$ „i sin Families Begravelses Kapel“). (Datter af Kjøbm. i Christiania Iver Elieson († 1753) og Karen Mortensd. Leuch, som var en Søster af ovennævnte Peder Leuch). (4 Børn).

a4. Iver Ancher, f. i Christiania 1745 (døbt $8/5$), † sammesteds 1772 (bisat $17/3$ i Iver Eliesons murede Begravelse). Ugift.

(Forlovet med Generalmajor Fredrik v. Haxthausens og Johanne Dorothea v. Elderns Datter, Anna Christina, som 1772 $\frac{22}{6}$ ægtede Oberberghauptmand Christian Ernst Heltzen).

b4. Bernt Ancher (**Anker**), Kammerherre, Stifter af det Ankerske Fideikommis, f. i Christiania 1746 $\frac{22}{11}$ (døbt $\frac{29}{11}$), † i Kb.havn 1805 $\frac{21}{4}$, men bisat i Familiens Gravkapel ved Vor Frelsers Kirke i Christiania s. A. den $\frac{21}{6}$. (Se om ham: B. Moe's Tidsskrift for den norske Personalhistorie, 1ste Række, Christiania 1840—1846, S. 369 til 413, samt Lahdes Samling af fortjente danske Mænds Portrætter, 3die Deel, Kb.havn 1806, S. 3—19). Han blev Student ved Kb.havns Universitet 1761?, rejste i 5 Aar udenlands, og vendte tilbage til Hjemmet i 1767. Grev Bernstorff d. Æ., som da var dansk-norsk Udenrigsminister, vilde bevæge ham til at vælge den diplomatiske Løbebane, og det var allerede bestemt, at han skulde gaa som Legationssekretær til Paris, i hvilken Hensigt han den $\frac{16}{10}$ 1767 erholdt Rang som virkelig Justitsraad, men da han samme Aar kom hjem, blev han af sin Moder overtalt til at afslaa Bernstorffs Tilbud og derimod overtage Bestyrelsen af hendes Handelsforretninger, hvormed han vedblev indtil 1783, da alle Boets Ejendomme blev deelte mellem ham og hans gjenlevende 2 Brødre*). Fra nu af handlede han for egen Regning og svingede sig efterhaanden op til den rigeste Handelsmand, Norge har havt baade før og kanske siden, gennem sit lyse Hoved og sin kloge og dristige Spekulationsaand. Af Bergværks- og Fabrikdriftens Opkomst, Trælastproduktionens større Udvikling og Handelens Opsving i det søndenfjeldske Norge, har han gjort sig højlig fortjent. 1774 $\frac{10}{3}$ blev han Etatsraad og 1790 $\frac{31}{7}$ Conferentsraad, 1792 $\frac{1}{12}$ Kammerherre, efter at han 1778 $\frac{14}{1}$ med sine 2 Brødre var bleven naturaliseret som dansk Adelsmand med Navnet **Anker**. 1803 $\frac{7}{7}$ blev han Storkors af Danebrog. Under et Ophold i Kb.havn i Begyndelsen af 1804 blev han af Kronprindsen tilbudt Finantsministerportefeullen efter Grev Schimmelmann, men afslog den.

Han var Medlem af det norske Videnskabernes Selskab i Thr.hjem, af det kgl. Videnskabernes Selskab i London og (fra 1794 $\frac{31}{5}$) af Do. i Stockholm.

Sin store Formue**) ofrede B. Anker ved sin Død næsten ganske paa Fædrelandets og Videnskabernes Alter ved Oprettelsen af et Fideikommis, hvormed hans under $\frac{19}{12}$ 1801 oprettede Testamente indeholder de nærmere Bestemmelser. (Se B. Moe l. c. Side 391—394). Dette Testamente var imidlertid af ham nedskrevet i stor Skynding, umiddelbart før hans Afrejse til England, og derfor meget mangelfuldt i sin Form, hvori derfor allerede den første Spire laa til Fideikommissets Undergang, der indtraadte ved dets Opbud i 1819. Sin Gaard (det nuværende kongelige Palais) med tilliggende Have skjænkede han ved sit Testamente til offentligt Brug.

Gift i Christiania 1773 $\frac{11}{4}$ med Mathia Collett, f. i Christiania 1737 $\frac{20}{5}$, † sammesteds 1801 $\frac{21}{7}$ (viiede af Slotspræst Sverdrup). (Datter af Kjøbmand i Christiania Peter Collett († 1740) og Anne Cathrine Rosenberg († 1747). Mathia Collett var, da hun ægtede Anker, Enke efter den i 1768 afdøde Morten Pedersen Leuch, Kjøbmand i Christiania og Ejer af Bogstad Gaard. Bernt Anker var barnløs. Hans Hustrues

*) De faste Ejendomme, som faldt paa Bernt Ankers Part, taxeredes til 128,913 Rbd., og synderlig Mere arvede han vist ikke.

**) Ifølge den under $\frac{31}{12}$ 1804 (altsaa kun faa Maaneder før hans Død) afsluttede Generalbalance, udgjorde hans Boes hele Masse 2,260,095 Rbd. 1 $\frac{1}{2}$ 3 β , hvorfra gik Gjælden 775,089 Rbd. Hans Tilgodehavende hos uvisse Debitorer udgjorde desforuden 456,367 Rbd. 3 $\frac{1}{2}$ 12 β , der ikke blev medregnet og aldrig blev indbetalt.

Begravelse den 24/7 1801 er indført i Ministerialbogen saaledes som følger: „Hun blev begravet om Morgenen mellem 6 og 7, bortbaaret vexelviis af Borgerskabet, Officiere og andre Indvaanere, geleidet af adskillige frivillige Sørge-Par, et Chor Jomfruer og gifte Koner, som deels gik foran, strøende Blomster, og deels tilligemed det Ankerske Opfostringshuusets 12 Børn og Lærere istemmede 2de Klage-Sange baade før og efter Jordspaaastelsen, idet de alle tillige prydede Liig-Kisten med Blomster og grønne Krands i Begravelses-Huuset.“ Liget blev indsat i det Ankerske Gravkapel ved Kirken. En Mindestøtte over hende staar endnu i Palæets Have i Christiania.

- c 4. Peder Ancher (**Anker**), Statsminister, f. i Christiania 1749 8/12 (døbt 16/12), † paa sin Gaard Bogstad i Aker 1824 10/12. Han studerede, ligesom Broderen Bernt, 1 Aar ved Kb.havns Universitet, og rejste derpaa med ham udenlands i 5 Aar. I 1771 søgte han om at blive Zahlkasserer i Christiania, idet den daværende Zahlkasserer, General-krigskommissær Peder Holter, vilde afstaa ham Embedet efter gjensidig Overeenskomst, men Ansøgningen blev afslaaet „som stridende mod Regjeringens Grundsætninger.“ Han købte da i 1772 Gaarden Bogstad af sin Broder Bernt. Dens fornemste Værd bestod i Sagbrug og store Skove, men Anker forstod ogsaa ved alleslags Forbedringer at hæve dens Jordvej til en betydelig Højde.

1778 14/1 blev han med sine Brødre optaget i den dansk-norske Adelsstand, med Navnet **Anker**. 1788 22/8 blev han (titulær) Generalkrigskommissær og Medlem af et da oprettet Felt-Kommissariat. 1789 30/1 blev han General-Vejintendant i Akershuus Stift, — en Post, han beklædte med Ære og uden at ville oppebære nogen Aflønning derfor. Da de med Posten forbundne Forretninger imidlertid efterhaanden tiltog, saa derved hans egne Anliggender maatte tilsidesættes og hans Helbred ligeledes begyndte at svækkes ved de mange Rejser, der var uadskillelige fra dette Embede, saa søgte han omsider sin Afsked, der først efter et Par Ganges gjentagne Ansøgning bevilgedes ham under 22/8 1800, med Bevidnelse af Kongens særdeles Tilfredshed med hans udmærkede Nidkjærhed o. s. v. 1801 6/11 fik han Befaling af Kongen til at overtage Bestyrelsen af den Christianssandske og Bergenske Kongevej, indtil disse Veje var bleve færdige, med samme Myndighed, som han forhen havde havt som General-Vejintendant. Ogsaa senere — endnu i 1810 — vedblev han (som det synes af egen Drift) at føre et Slags Overopsyn med Stiftets Vejvæsen. 1801 blev han Kammerherre, 1809 28/1 R. D. O., s. A. d. 28/6 Kommendør og 1812 28/12 Stk. af Danebrog. Deeltog i det delibererende Møde paa Ejdsvold den 16/2 1814 og kort efter, som 1ste Repræsentant for Akershuus Amt, i Rigsforsamlingen paa Ejdsvold, hvor han valgtes til en af Thingets Præsidenter. 1814 18/11 blev han Norges Statsminister og boede som Saadan i Stockholm indtil Aaret 1822, da han under 4de Mai fik sin Afsked fra 1/7 s. A. med Bevidnelse af Kongens „højeste Tilfredshed over den Nidkjærhed, som har udmærket hans Embedsførelse“ o. s. v. Resten af sine Dage tilbragte han paa Bogstad, hvor han døde 1824 10/12. 1815 28/1 var han bleven udnævnt til Serafimerridder og i 1821 til R. af Carl XIII's Orden, efter at han allerede i en Række af Aar havde været Stormester for den i Christiania værende Frimurerloge *).

Gift i Christiania (viet af Stiftsprovst Holmboe) 1772 26/10 med Anna Elisabeth Cold,

*) Peder Anker købte i 1791 Bærums Jernværk af Kammerherre (siden dansk Statsminister) Fredrik Julius Kaas, for 167,000 Rdlr., og i 1820 købte han efter det Ankerske Fideikommis tillige Moss og Hakedals Jernværker.

f. i Sorø? 1749 $\frac{20}{8}$, † paa Bogstad $\frac{26}{2}$ 1803. (Datter af Dr. jur., Etatsraad og Justitiarius i Christiania Overhofret, Isak Andreas Cold — † 1761, af gammel norsk Æt — og Elisabeth Cathrine Nissen). 4 Børn, af hvilke kun 1 Datter overlevede ham. (Af disse 4 Børn findes kun 3 døbte i Akershuus Slotskirke).

a5. Christian Anker, døbt i Slotskirken i Christiania 1774 $\frac{6}{7}$, † s. A. (indsat $\frac{8}{11}$ i Eliesons „murede Begravelse“ paa Vor Frelzers Kirkegaard).

b5. Christian Anker, døbt i Slotskirken 1776 $\frac{11}{4}$, † s. A. (indsat $\frac{2}{6}$ i Iver Eliesons murede Begravelse).

c5. Karen Christiane Andrea Anker, f. paa Bogstad? 1789 $\frac{22}{11}$ (døbt i Slotskirken $\frac{2}{12}$ s. A.), † paa Bogstad 1849 $\frac{19}{6}$. Forhenværende Overhofmesterinde hos Dronning Desideria.

Gift i Aker 1807 $\frac{19}{5}$ med daværende Amtmand Johan Caspar Herman, Greve af **Wedel-Jarlsberg**, f. i Montpellier 1779 $\frac{21}{9}$, † i Wiesbaden 1840 $\frac{27}{8}$ som Statholder i Norge (bisat i Familiebegravelsen paa Jarlsberg $\frac{2}{11}$ s. A.). (Søn af kgl. dansk Gesandt Fredrik Anton, Greve af W.-J. og Catharina v. Storm). Han kom i 1790 med Faderen, som da var bleven Gesandt ved det storbritanniske Hof, til London, hvor han opholdt sig til omtrent 1799, da han med sin 2 Aar yngre Broder (Ferdinand) flygtede fra Faderens tyranniske og haarde Behandling til Norge og derfra over til Kb.havn, hvor han s. A. blev Student og i 1801 $\frac{21}{10}$ tog latinsk juridisk Examen (med Laudabilis). Var en Tid (1799) Privatsekretær hos Finantsministeren, Grev Schimmelmänn, blev 1800 Sekretær i Finantskommissionen og derpaa 1803 $\frac{29}{7}$ Assessor i Finantskassedirektionen. 1806 $\frac{31}{10}$ blev han Amtmand i Buskeruds Amt. S. A. Medlem af Provideringskommissionen og 1808 $\frac{21}{12}$ af Regjeringskommissionen til dens Opløsning i Aaret 1810. Under Krigen oprettede han et Frikorps, som han selv anførte. 1809 $\frac{9}{10}$ blev han Kammerherre og s. A. $\frac{28}{1}$ **R. D. O.** I de følgende Aar var han virksom ved Stiftelsen af Selskabet for Norges Vel og Universitetet. I 1811 overtog han ved Faderens Død Jarlsberg Grevskab, og havde i nogen Tid (o: fra $\frac{21}{5}$ 1811 til $\frac{30}{3}$ 1813) Bestyrelsen af det Laurvigske Grevskab som konst. Amtmand. 1812 $\frac{28}{1}$ **C. D. O.** Fra sit Amtmandsembede saavel som fra den ham anbettede Overbestyrelse af Laurvigs Grevskab, blev han efter Ansøgning entlediget 1813 $\frac{30}{3}$.

I 1814 var han Medlem saavel af Rigsforsamlingen paa Ejdsvold som af det overordentlige Storting. Blev 1814 $\frac{18}{11}$ Statsraad og Chef for Finantsdepartementet, hvilken Post han beklædte til 1822, da han i Anledning af en mod ham anlagt Rigsretssag, hvori han dog blev aldeles frifunden, begjærte sin Afsked og trak sig tilbage i Privatlivet. Var i 1824, 27, 28 og 1830 Storthingsrepræsentant for Jarlsberg og Laurvigs Amt, og jevnlig Præsident i disse Storting. I 1815 $\frac{7}{1}$ blev han **C. N. O.**, 1818 $\frac{7}{9}$ Ordens Skatmester, 1825 $\frac{28}{1}$ Serafimerridder og s. A. $\frac{14}{10}$ hædret med Medaillen for Borgerdaad (i Guld). I 1828 $\frac{24}{3}$ blev han Prokantsler for Universitetet og overtog i Foraaret 1836 en Sendelse fra den norske Regjering til London, for at underhandle med det engelske Ministerium om Trælastoldens Nedsættelse.

Den $\frac{19}{9}$ s. A. blev han Statholder i Norge, i hvilken Stilling han døde 1840 $\frac{27}{8}$ i Wiesbaden, hvor han laa for sin Helbreds Skyld. (Se om ham: Langes Literaturlexikon og de sammesteds citerede Biografier, Digte &c. ham vedkommende,

samt Morgenbladet for 8de, 12de, 22de og 25de Septbr. samt 27de Octbr. og 5te Novbr. 1840). (4 Børn).

d4. Jess Anker (**Anker**), Grosserer i Christiania, f. der 1753 $\frac{3}{4}$? (døbt 27de April), † i Bath i England 1798 $\frac{28}{5}$ „som et Offer for sin Ordholdenhed“*), som det heder i B. Moe's Tidsskrift for norsk Personalhistorie, S. 402. Han blev med ovennævnte sine 2 Brødre den 14de Jan. 1778 optaget i den danske Adelsstand med Navnet **Anker**. Han efterlod sig ved sin Død en betydelig Gjæld, hvis Afgjørelse Broderen Bernt Anker var ædeltænkende nok til at overtage, for at bevare sin afdøde Broders Minde som en retskaffen Mand og for at redde mange Familier fra den Undergang, som ellers vilde være bleven deres Lod. Ved Skiftets Slutning i Aaret 1803 blev Bernt Anker overdraget hans samtlige efterladte Ejendomme, ansatte til et Beløb af 170,000 Rbd., men desuagtet udgjorde det Tab, som Bernt Anker maatte lide, eller Boets Deficit, 117,659 Rbd. Jess Anker ejede den Gaard i Christiania, hvor nu Krigsskolen er. Denne Gaard blev da ogsaa overtaget af Bernt Anker, som $\frac{13}{11}$ 1802 forærede den til Lokale for det militære Institut (nu Krigsskolen), efter at den var bleven istandsat og befriet for enhver Heftelse.

*) Herved sigtes vel til en Tirade, som Bernt Anker vilde have anbragt paa en prægtig Liigsteen, han i 1802 agtede at oprejse i Bath over denne sin Broder, og som ifølge det fornævnte Tidsskrift af B. Moe, S. 481, lød saaledes: „Jess Ankers Løfte var en Eed, og den Dag, da han første Gang ikke kunde opfylde det, da gad han heller ikke leve“ (!). At det imidlertid ikke var paa Grund af nogen Gjældsforpligtelse, stiftet i England, at Jess Anker forkortede sit Liv under sit Ophold der, synes at fremgaa af følgende Linier, som Handelshuset Wolff & Dorville i London under 21de Aug. 1798 lod indrykke i alle nordiske Tidender, og som staa at læse i Christiania Intelligentssedler for s. A. og lyde saaledes:

„Da mange i Dannemark og Norge ere i den Formeening, at Hr. Jess Anker græmmede sig til Døden, fordi han var geraadet i Gjæld i Bath og andensteds i England, saa han ey, med sin bekjendte Ordholdenhed og Følelse af Ære, kunne betale, saa declareres herved offentligen, at denne ædle Mand, som for sit Hjerte, stoere Sinds- og Legems-Gaver, tilligemed den fineste Levemaade, ved hans mange Reyser og Omgang med Verden, var agted og elsket af alle, som kjendte ham i England, saa langt fra at mangle Penge, havde hans Broders, Hr. Kammerherre Bernt Ankers Creditive paa os, og fik alle de Penge, han forlangte, og til fuldkommen Beviis paa, at han havde Penge nok, fandtes overflødige Penge baade til at betale alle Regninger og hans Standsmæssige Begravelse, men endog engelske Banco-Sedler, en nye Revers inden faae Dage at betales med 50 Pund, samt en god Deel Penge i Guld, med adskillige Guld-Uhrer, en kostbar Guld-Daase med Brillanter, 3 brillante Ringer og flere Guld Pretiosa, som vi have sendt til Norge med hans Tjener Arne og alt hans Linned og Klæder. — Ligeledes fandtes iblandt hans Breve et Pass fra den franske Minister i Kb.havn for Hr. Jess Anker at kunne reyse til Paris, med Creditiver fra Hr. Kammerherre Anker til Paris og andre Stæder, hvor han kom i Frankrig. — Han var for det meeste meget munter og udlod sig for os som hans intime Venner, at hans ædle Broder Kammerherren ville betale al hans Gjæld og sørge for hans Børn, og har Hr. Kammerherren betalt os for sin bemeldte Broder £ 4700 Sterl. tilligemed alt hvad han siden optog i England, og hvad videre han ellers her kunne være skyldig, have vi og hans Ordre at afbetale, dog vi veed ey nogen at have det ringeste tilgode. Alle, som kjendte denne gode Ven i Bath og her tog inderlig Deel i hans ulykkelige Skjæbne, som en Følge af hans med Sorg over en Kones Død nedbrudte Sinds-Forfatning. Dette vi skylder Sandheden, lade vi indrykke i alle nordiske Tidender.

London, den 21de Aug. 1798.

Wolffs & Dorville.

George Wolff*)

kongelig dansk Consul.

*) Denne Georg Wolff, Nordmand af Fødsel og Chief for det store Handelshuus Wolff & Dorville i London, skjænkede i Aaret 1805, paa Bernt Ankers Overtalelse, den norske Krigsskole et Legat paa 1000 £. Han var født i Christiania 1736 (døbt 25de Febr.) og † over 90 Aar gml. (Søn af Frantz Christopher Wolff og Inger Fredriksdatter Bruun).

Jess Anker blev gift i Christiania Slotskirke 1778 $18/9$ med sit Søskenbarn, Karen Elieson*), f. i Christiania 1759 $18/9$ (døbt i Slotskirken $26/9$), † i Christiania 1796 $18/9$ (hendes Fødselsdag), bisat i sin Familiebegr. $27/9$ Kl. 8 Morgen. (Datter af Justitsraad, Assessor i Overhofretten Morten Leuch Elieson og Dorothea Eriksd. Monsen). (5 Børn).

a5. Christian Anker, Studiosus juris, f. i Christiania 1779 $7/11$ (døbt i Kirken $7/12$, før hjemmedøbt), † i Christiania 1807, Nat til $5/1$ Kl. $12\frac{1}{2}$, „indsat i Familiens Liig-Huus“ $10/1$. Ugift.

b5. Morten Anker, Grosserer, f. i Christiania 1780 $23/12$ (stadf. i sin Hjemmedaab 1781 $18/1$) og † paa Langeløkken ved Christiania 1838 $6/7$. Han ejede i flere Aar Grd. Frogner ved Christiania, som han imidlertid ikke beholdt til sin Død. Ligesom sine Farbrødre og andre Medlemmer af Familien Anker lagde han et sjelden patriotisk Sindelag for Dagen ved rige Gaver, saasom i 1813 til Krigsskolen en Kapital af 10,000 Rbd. og i 1811 til Universitetets Oprettelse 1500 Rbd. (Se Familiens forskjellige Gaver i B. Moe's norske Personallhistorie, I. S. 516—518).

Gift i Christiania 1802 $9/12$ med Annette Karine Thorsen, f. i Christiania 1782 $26/3$ (døbt $11/4$), † paa Steensby i Ejdsvold 1830 $25/5$ af en heftig Nervefeber. (Datter af Skibskapt. i Christiania Ole Balle Thorsen og Anna Knudsd. Smit). (12 Børn, hvoraf levede 10).

a6. Karen Annette Anker, Hoffrøken 1828 $1/3$ og senere Hofmesterinde hos H. K. H. Prindsesse Eugenie, fra hvilken Post hun fik Afsked i Naade 185., f. paa Aas i Hakedalen 1804 $14/1$, † i Kb.havn 1862 $10/7$. Ugift.

b6. Martine Emilie Anker, f. paa Aas i Hakedalen 1805 $20/6$. Ugift i Christiania.

c6. Sophie Anker, f. i Christiania 1806 $27/10$ (døbt $5/11$), lever i Kb.havn, hvor hun har boet i over 30 Aar. Var hos sin Faster, Generalinde Nilson, saalænge denne levede i Kb.havn.

d6. Jess Anker, Proprietær, f. paa Frogner ved Christiania 1808 $20/7$, † paa Grd. Kullebund i Oppegaard Annex til Næsodden 1864 $11/11$. Han boede først paa det betydelige Skovbrug Røsjø i Enebak; ejede derpaa i nogle Aar Grd. Steensby i Ejdsvold, boede derpaa i Nannestad, Porsgrund og Christiania, og flyttede tilsidst ud til sin Søn i Oppegaard.

Gift i Enebak 18.. med Karen Fossum, en Bondepige fra Enebak, hvor hun er født 1808. Er hos sin Søn, Morten. (2 Sønner).

a7. Carl Anker, Kasserer, f. i Enebak 1833 $24/4$. Han er paa Magistratskontoret i Christiania og er tillige Kasserer for de Ankerske Broderbørns Midler.

Gift i Nannestad 1860 $28/12$ med Karen Dorothea Holter, f. i Nannestad 1835 $26/9$. (Datter af Thomas Holter paa Engelsrud og Marthe Rud). (2 Børn).

a8. Peder Bernt Anker, f. i Christiania 1862 $22/2$, † s. A. $23/3$.

b8. Peder Bernt Anker, f. i Christiania 1863 $7/7$.

*) Hun skal baade fra Aands og Hjertes Side have været anseet for et Mønster paa en Kvinde. To Gravskrifter over hende — den ene af B. A. (s: Bernt Anker) — findes i Intelligentssedlerne fra den Tid. De ere begge — og især den nævnte — holdte i Datidens svalstigste Tone.

Manden var saa overvældet af Sorg over sit Tab, at han under 26de Septbr. 1796 underretter Publikum om, at han — „for om muligt at undfly sig selv“ — er tilraadet nogen Tids Fraværelse, hvorfor han overdrager sin Ven, Jonas Liwyn, sin Prokura.

- b7. Morten Anker, forhenv. Skibsfører, nu Landmand og boende siden 1863 paa Gaarden Kullebund i Oppegaard, f. i Enebak 1835 $28/12$. Ugift.
- e6. Bernt Olaus Anker, Sorenskriver, f. paa Frogner ved Christiania 1809 $25/11$. Han blev Student 1827, Cand. jur. 1831 $23/12$ (Haud.). Var fra $11/9$ 1833 til $31/12$ 1835 eedsvoren Fuldmægtig hos Sorenskriver C. Falsen i Eker, og under hans Fraværelse ved Stortinget const. Sorenskr. i Eker fra $1/1$ 1836 til Novbr. s. A. Var fra 1837 $/9$ til 1840 $/6$ const. Sorenskr. i øvre Thelemarkens vestfjeldske Sorenskriveri (boede i Hvidesejd). Blev 1840 $6/5$ Justitssekretær ved Bergens Stiftsoverret; Sorenskriver i Guldalen 1847 $26/5$ (boede det 1ste Aar paa Grd. Lund og senere paa Grd. Løre i Horrig Annex til Støren). * 1856 $21/6$ blev han Sorenskriver i Inderøens Sorenskriveri.
- Gift paa Strømsø 1837 $27/12$ med Dorothea Ulrikke Arveschoug, f. paa Grd. Solum i Skouger 1811 $18/12$. (Datter af Proprietær Ulrik Fredrik Arveschoug og Barbara Kjerkegaard). (7 Børn).
- a7. Morten Ulrik Anker, Cand. jur., f. paa Gaarden Lundeval i Hvidesejd 1838 $13/10$. Blev Student 1855, Cand. jur. 1860 $9/12$ (Haud.) og 1861 $11/12$ (Laud.). Var fra Januar 1862 til $31/12$ 1864 eedsvoren Fuldmægtig hos sin Fader og fra Januar 1865 Fuldmægtig hos Amtmand Wessel-Berg i nordre Thronhjems Amt, hvor han var indtil i Septbr. 1865, da han blev Kopist i 1ste Toldkontor under Finants- og Told-Departementet.
- Gift paa Inderøen 1866 $25/5$ med Louise Marie Wessel-Berg, f. i Christiania 1841 $20/5$. (Datter af ovennævnte Amtmand — nu Sorenskriver i Vinger og Odalen — Fredrik August Wessel-Berg og Pauline Augusta Clausen).
- b7. Barbara Annette Anker, f. i Bergen 1841 $25/5$.
- Gift paa Steenkjær 1862 $2/4$ med Cand. mineral. Anton Sophus **Bachke**, f. i Meraker Annex til øvre Stjørdalen 1836. (Søn af Bergskriver Halvor Bachke og Anne Sophie Olsen). Han blev Student 1854, Cand. 1860 og Bestyrer af Ytterøens Kisgrube Sommeren 1861. (3 Børn, hvoraf 1 død).
- c7. Petra Bernhardine Anker, f. i Bergen 1844 $10/5$ (Korskirkens Menighed).
- Gift paa Steenkjær 1865 $1/9$ med Cand. medic. Rejnhold **Hoffmann**, f. i Norderhov paa Ringerike 1836 $30/5$. (Søn af Distriktslæge i ytre Romsdal Johan Ludvig Hoffmann og Hanna Gabrielle Steenbuch). Han blev Student 1855; Cand. medic. 1863 $22/12$; blev Bylæge i Risør 1865 $30/9$.
- d7. Louise Charlotte Anker, f. i Bergen 1846 $7/10$ (Nykirken Menighed), † i Guldalen 1848 $13/3$.
- e7. Dorothea Charlotte Louise Anker, f. i Guldalen 1849 $9/11$.
- f7. Karen Martine Sophie Kathinka Anker, f. i Guldalen 1851 $26/11$.
- g7. Dorthe Birgitte Thora Anker, f. i Guldalen 1854 $26/9$.
- f6. Christian Anker, Kirkeværge i Christiania, f. paa Frogner 1811 $9/6$.
- Han blev Student 1831. Boede fra 1839 til 1856 i Nittedalen paa Gaarden Rotnæs, først som Forpagter, siden som Ejer af denne Gaard. Var Kopist i Kirkedepartementet fra 1857 til 1858, da han blev Fattigforstander i Christiania, hvilket han var til 1861, da han blev Kirkeværge for alle Byens Kirker, undtagen Garnisonskirken. Fra 1848 er han tillige Regnskabsfører for de Ankerske Broderbørns Midler.

- Gift i Christiania (Garnisonskirken) 1839 $\frac{9}{6}$ med Birgitte Dorothea Fürst, f. i Arendal 1814 $\frac{31}{1}$. (Datter af Handelsmand Johannes Ditlef Fürst og Birgitte Marie Dedekam). (6 Børn).
- a7. Morten Peder Bernhard Anker, Agronom, f. i Nittedalen 1840 $\frac{9}{9}$.
Er hos sin Morbroder, Foged Fürst, paa nedre Romerike.
- b7. Johannes Ditlef Fürst Anker, f. i Nittedalen 1842 $\frac{1}{7}$, † 1843 $\frac{1}{3}$.
- c7. Alfred Theodor Anker, Civilingeniør, f. i Nittedalen 1843 $\frac{1}{12}$. Er ved Ytterøens Kisgrube.
- d7. Johan Caspar Herman Wedel Anker, f. i Nittedalen 1845 $\frac{9}{12}$. Er fra Januar 1866 Elev ved Sløjdskolen i Gøteborg.
- e7. Nils Christian Anker, f. i Nittedalen 1848 $\frac{26}{12}$. Blev Student 1866. (Havde været Elev paa Nissens Skole, men blev dimitteret privat).
- f7. Annette Birgitte Anker, f. i Nittedalen 1851 $\frac{26}{9}$.
- g6. Helene Cathrine Anker, f. paa Frogner 1812, † 1814 $\frac{4}{6}$, $1\frac{2}{3}$ Aar gml. (indsat i det Ankerske Liighus $\frac{10}{6}$ s. A.).
- h6. Kathinka Anker, f. i Christiania 1815 $\frac{9}{2}$.
Gift paa Langeløkken ved Christiania 1837 $\frac{19}{10}$ med daværende const. Fuldmægtig — nu Amtmand — Nils Weyer **Arveschoug**, født i Skouger ved Drammen 1807 $\frac{2}{1}$. (Broder af ovennævnte Dorothea Ulrikka Arveschoug, der er gift med Sorenskriver B. O. Anker). Han blev Student (fra Drammens Skole) 1825, Cand. jur. 1831 $\frac{4}{7}$, Kopist s. A.; const. Fuldmægtig i Justitsdpt. 1836, virkelig do. 1839; Auditor ved 2den akersh. Infanteri-Brigade 1840 $\frac{6}{9}$; Amtmand i Nordlands Amt 1848 og i Romsdals Amt 1853 $\frac{10}{9}$. **R. St. Olafs O.** 1863 $\frac{21}{8}$. Var Storthingsmand fra Nordlands Amt 1854. (9 Børn).
- i6. John Collett Anker, Kaptejn, f. paa Frogner 1816 $\frac{9}{7}$, † i Christiania 1866 $\frac{18}{6}$ efter 4 Ugers Sygdom. Han blev Officier 1836 (ansat ved 1ste akershus. Infanteri-Brigade, med Anciennitet fra $\frac{31}{12}$ s. A.), Premierl. 1840 $\frac{17}{9}$, Kaptejn 1852 $\frac{1}{8}$.
Gift i Christiania 1839 $\frac{5}{3}$ med Thora Dorothea Wang, f. i Christiania 1817 $\frac{18}{10}$. (Datter af Kjøbm. Herman Wang og Dina Nernst). (7 Børn).
- a7. Herman Morten Fredrik Anker, Løjtnant, f. paa Fredrikshald 1840 $\frac{1}{4}$. Blev Officier 1862 (ved Thronhjemske Brigade, med Anciennitet fra $\frac{12}{8}$ s. A.); blev 1863 $\frac{26}{9}$ forsat til 1ste akersh. Inf.-Brigade og 1864 $\frac{17}{3}$ til 2den akersh. Do.
- b7. Dina Annette Anker, f. paa Lillehammer 1841 $\frac{27}{9}$.
Gift i Christiania 1863 $\frac{20}{7}$ med Adjunkt ved Alnarp Landbrugsinstitut i Skaane, David Fredrik **Brunius**, f. i Lund 1833 $\frac{22}{6}$. (Søn af Dr. philos., Professor ved Lunds Universitet, Carl Georg B., **R. N. O.**, **C. W. O.** og **R. D. O.**, f. 1792 $\frac{23}{3}$, og Maria Charlotta Tillander, f. 1804 $\frac{6}{11}$).
- c7. Helga Margrethe Charlotte Anker, f. i Drøbak 1842 $\frac{12}{9}$.
Gift i Fredriksstad 1860 $\frac{20}{1}$ med Bestyrer af den højere Landbrugsskole paa Aas (fra 1858) Ferdinand August **Dahl**, f. i Gøteborg 1818 $\frac{23}{3}$. (Søn af Handelsmand Jacob Dahl, f. 1772, † 1819, og Anna Hedevig Brink, f. i Borås 1784 $\frac{8}{10}$). Han var Inspektør ved Ulltuna Landbrugsskole indtil han i 1858 indkaldtes som Bestyrer af den da oprettede „højere Landbrugsskole“

- paa Aas, hvortil han ifølge kgl. Resol. af $\frac{6}{3}$ 1858 beskikkedes af Departementet for det Indre den $\frac{19}{3}$ s. A. Blev *R. St. Olafs O.* 1864 $\frac{22}{6}$. (Hans 1ste Hustru, med hvem han havde 10 Børn, døde kort før hans Flytning til Norge. Af sit 2det Ægteskab har han 3 Børn i 1866).
- d7. Oskar Anker, f. i Drøbak 1844 $\frac{1}{2}$, † i Christiania 1850 $\frac{25}{10}$.
- e7. Theodor Anker, f. i Drøbak 1847 $\frac{29}{5}$. Handelsbetjent hos Kjøbmand Fleischer i Fredriksstad.
- f7. Conrad Anker, f. i Drøbak 1849 $\frac{8}{7}$. Elev paa Nissens Skole i Christiania.
- g7. Karen Annette Anker, f. i Christiania 1852 $\frac{11}{7}$.
- j6. Caroline Charlotte Anker, f. paa Frogner 1818 $\frac{20}{11}$, † paa Rigshospitalet 1841 $\frac{7}{2}$. Hun var hos sin Svoger Arveschoug.
- k6. Josephine Bernhardine Wilhelmine Anker, f. paa Frogner 1823 $\frac{13}{5}$, † s. A. i Septbr., 4 Maaneder og 11 Dage gml.
- l6. Peder Bernhard Anker, Kunstmaler, f. paa Frogner 1825 $\frac{5}{5}$, † i Düsseldorf 1856 $\frac{13}{2}$ af en 3 Ugers Lungebetændelse. Ugift.
- c5. Karen Dorothea Martine (Jessdatter) Anker, f. i Christiania 1783 $\frac{19}{5}$ (stadf. i Hjemmedaaben $\frac{9}{6}$), † i Helsingborg 1846 $\frac{9}{8}$ paa sin Rejse op til Norge fra Kjøbenhavn, hvor hun i sine sidste Aar var bosat.
- Gift i Christiania 1804 $\frac{4}{1}$ med daværende Ritmester, senere Generalmajor Peter Vogt **Nilson**, f. i 1762 $\frac{5}{7}$ (findes ikke døbt i V. Frelsers eller Slottets Menighed), † i Christiania 1837 $\frac{29}{6}$. (Søn af Justitsraad og Lagmand Paul Nilsen til nedre Fos ved Christiania og Maria Haagensdatter). Han blev Officier 1788. Var i 1813 Oberstløjtnant og Kommandør for Akershusiske Jægerkorps, som ved Resol. af $\frac{20}{4}$ 1811 var bleven oprettet af det inddragne Akersh. og Smaalehnske Dragonregiment. (Militærkalenderen for 1813, S. 64). Oberst blev han 18. . . og Generalmajor 1818 $\frac{7}{9}$, efter at han fra 1ste Jan. s. A. var bleven Chef for Kavaleribrigaden. Adjutant hos Kongen 181. Fik Afsked i Naade 1825?. *R. S. O.* 1818?, *C. S. O.* 182. Æresmedlem af det kgl. svenske Krigsvidenskabs-Akademi. (5 Børn).
- d5. Bernt Anker, f. i Christiania 1784 (døbt $\frac{2}{8}$), † s. A. (bisat i Eliesons Begr. $\frac{12}{10}$, 27 Uger gml.).
- e5. Peder Bernhard Anker, Oberst og Corpschef, f. i Christiania 1787 $\frac{16}{7}$ (døbt $\frac{26}{7}$), † paa Kongsvinger 1849 $\frac{13}{6}$. Ugift. Han blev Officier 1803; Premierl. 18. . . ; Kaptejn i 2den akersh. Brigade 18. . . ; Major i Armeen 1819 $\frac{27}{12}$. (Bopæl: Christiania og siden Jevnaker). Oberstl. og Chef for numedalske Corps 1825 $\frac{16}{4}$ og for akersh. gev. Musketercorps 183. Blev 1840 $\frac{21}{1}$ forsat til 1ste akersh. Brigade som Chef for romerikske Corps*). (Bopæl: Mork i Ejds vold). Oberst i Armeen 1840 $\frac{26}{3}$. Kommandant paa Kongsvinger 1847 $\frac{10}{7}$. Ordonantofficier hos Kongen 1816 $\frac{1}{7}$; Adjutant hos Kongen 1828 $\frac{24}{6}$. *R. S. O.* 1822 $\frac{16}{11}$.
- e3. Antonette (Berntsdatter) Ancher, f. i Land 1713 $\frac{28}{8}$ (døbt $\frac{31}{8}$), † i 1779.
- Gift i Land 1731 $\frac{30}{8}$ med Kammerraad Hans **Sverdrup**, Ejer af Hakedals Jernværk.

*) Aarsagen til, at Oberst Peder Bernhard Anker i 1840 gik over fra 2den til 1ste akersh. Brigade var formeentlig, at han sølte sig misnøjet over, at en yngre Officier (Oberst Lowzow) efter General Wedels Forslag (men mod Regjeringens Indstilling) i 1839 var bleven udnevnt til Brigadechef.

Han var født i Vang paa Hedemarken 1697 $20/3$ og † i Hakedal? $17/7$ 1759. (Søn af Sognepr. til Vang, Nils Larsen S. († 1712) og Else Cathrine Hansd. Rosentorn). (8 Børn).

f 3. Christine Maria Ancher, f. i Land 1714 $27/10$ (døbt $30/10$), † i Fet? 1752 $1/8$.

Gift i Land 1736 $25/1$ (samme Dag, som hendes ældste Søster ægtede Hr. Holmboe) med Provst og Sognepræst til Fet, Peder **Blegraf**, f. i Jylland 1695 $18/9$, † i Fet? 1760 $17/1$. (Søn af). Han blev i 1726 personel Kapellan hos Hr. Ole Hanibal Hoff paa Thoten, hvor han var indtil han i 1738 blev Sognepræst til Fet. 1751 Provst i nedre Romerikes Provsti. (Han ægtede i 1753 Anne Dorothea Lachmann). (5 Børn).

g 3. Ingeborg Cathrine Ancher, f. i Land 1715 $6/12$ (døbt $11/12$), † der 1718 $12/3$.

h 3. Anne Sophie Ancher, f. i Land 1717 $25/9$ (døbt $27/9$), † 1718 $16/4$.

i 3. Henrik Ancher, Sognepræst til Ringsaker, f. i Land 1719 $9/11$ (døbt $14/11$) † i Ringsaker 1798 $7/3$. Ugift. Han blev Student 1738, Cand. 1740; kom derpaa til Sognepræst Caspar Steenholt i Birid; blev 1742 personel Kapellan hos sin Broder, Provst Christopher Ancher i Ringsaker (dertil ordineret $7/12$ s. A.); 1750 Sognepræst til Vinger og 1758 $17/2$ Sognepr. til Ringsaker efter fornævnte sin Broder Christopher. Han kaldes af Justitarius Berg „et Mønster for Præster i Dyd og Retskaffenhed.“ (Se Thaarups Magazin, 2det Bd., Kb.havn 1802. S. 184).

j 3. Ingeborg Cathrine Ancher, f. i Land 1721 $8/1$ (døbt $13/1$), † paa Steen i Ringsaker 1781 $7/3$.

Gift i Christiania Slotskirke 1743 $23/2$ med daværende Handelsmand paa Moss — senere Landhandler i Ringsaker — Lars Nilsson **Steen**, Ejer af Grd. Steen i Ringsaker. Han skal være født paa Grd. Bjørnstad paa Thoten 1698 $13/12$ (men findes neppe døbt der), og † paa Steen 1771 $12/9$, 73 Aar gml. (Hans Forældres Navne vides ej, men Familien formener sig at være af gammel dansk Adel). Han havde første Gang været gift (fra 1727) med Margrethe Larsdatter Brinck, med hvem han havde 2 Sønner. (7 Børn).

k 3. Johan Ancher, f. i Land 1722 $1/9$, † 1723 (findes ikke i Lands Ministerialbog?).

l 3. Elisabeth Sophie Ancher, f. i Land, efter Faderens Død, 1724 $12/6$ (døbt $19/6$) † paa Modum 1755 $17/2$.

Gift i Christiania? 1748 (1749?) $11/9$ med Sognepræst til Modum, Simon **Bendeke**, f. i Christiania 1718 $3/7$ (døbt $6/7$) † paa Modum 1792 $29/4$ (begr. $9/5$). (Søn af Kjøbmand i Christiania Claus B. og Inger Must). Han blev Student 1737, Cand. 1739, kom derpaa, uden at være præsteviet, til Skibtvæt til sin Broder, Sognepr. Jochum B., hvem han hjalp i hans Embede; blev 1744 personel Kapellan hos den resid. Kapellan i Christiania, Hans Borch; 1749 $15/4$ blev han adjungeret den gamle Hr. Anders Nilsen Aal, Sognepræst til Modum, og ved hans Afstaaelse 1752 Sognepræst sammesteds. Sognepræst Bendeke resig-nerede Embedet 1791 og døde paa sin Ejendomsgaard Sønsteby paa Modum 1792 $29/4$, efter atter at være bleven gift, nemlig med Cathr. Elisabeth Wolf, som døde paa Sønsteby 1803 $3/10$. Han havde ingen Børn i noget af sine Ægteskaber.

f 2. Didrik (Erikssøn) Ancher, Stadskaptejn og Kjøbm. i Christiania, f. der 1681 (døbt $1/7$), † der 1750 (begr. $4/12$).

Gift paa Bragernæs 1708 $27/12$ med Anne Jakobsdatter Aalborg*), f. i 16. . . , † i

*) En Anne, Datter af Jakob Pedersen Aalborg havde 1706 $13/12$ en nægte Datter, Maren, til Daaben paa Bragernæs. Barnet døde der 1708 (begr. $29/7$). Dets Daab findes ikke paa sit Sted anført i Bragernæs's Ministerialbog, da de Blade i Bogen, der indeholde de Døbte i Tidsrummet fra 15de Mai 1706 til 22de Decbr. s. A., mangle; men

- 17.. (Datter af Jakob Pedersen Aalborg og Annichen, hvilken Sidste i 1715 var hos sin Svigersøn, Didrik Ancher i Christiania, hvor hun døde 1729 (begr. ²⁹/₆).
- a 3. Maren Ancher, f. i Christiania 1709 (døbt ²⁴/₁₀), † i 17.. Skal, ifølge B. Moe, have været gift med en Oberst (?) **Rappe**, men dette forholder sig neppe saa, da Intet derom findes i Christianias Ministerialbøger, hvor det sandsynligst maatte søges, og Udgiveren ikke har truffet Nogen af Familien, som har hørt noget om et saadant Parti.
- (En Maren Didriksdatter Ancher blev, ifølge Vor Frelseres Kirkes Ministerialbog, begravet i Christiania 1742 ⁶/₂, „32 Aar gml.“), og at dette var ovennævnte Didrik Anchers Datter, tør vel vist antages, saameget mere som der i en temmelig gammel Optegnelse, der ejes af Landhandler Henrik Ancher Steen i Ringsaker, staar, at Didrik Anchers Datter, Maren, døde ugift, medens Optegnelsen derimod veed god Besked om hendes 2 nedennævnte Søstres Giftermaal.
- b 3. Erik Ancher, f. i Christiania 1712 (døbt ⁴/₅), † s. A. (begr. ²⁴/₁₁).
- c 3. Erik Ancher, f. i Christiania 1713 (døbt ²¹/₈). Maa formodentlig være død tidligt, da han ingensteds nævnes.
- d 3. Annichen Ancher, f. i Christiania 1715 (døbt ⁴/₅), † i Christiania 1777 ²⁷/₉ (begr. ved Aker ³/₁₀, som Enke). Hun opføres i Slotskirkens Ministerialbog som død 56 Aar gml.
- Gift i Christiania 1757 ²²/₁₀ med „Cancellieraad og Borgemester“ Christian Henr. **Støedt**, Justitssekretær ved Norges Overhofret, f. i, † i Christiania 1777 ¹/₅ (begr. ⁹/₅), 67 Aar gml. (Søn af). (Ingen Børn).
- e 3. Johan Jakob Ancher, f. i Christiania 1716 (døbt ⁶/₆), † s. A. (begr. ¹²/₆).
- f 3. Henrikka Maria Ancher, f. i Christiania 1719 ²/₂ (døbt ⁴/₂), † paa Strømsø 1780 ⁶/₂ (i Inspektør Coppys Huus).
- Gift 1) i Christiania Slotskirke 1743 ¹⁵/₅ med daværende pers. Kapellan til Slottet og Aker, Caspar **Goltz**, senere Sognepræst til Fr.stad, f. i Kb.havn 1714 ¹⁴/₆, † i Fr.stad? 1747. (Søn af en Johannes Goltz, som siden kom til Bergen, og Anne Maria Steinfeldt). Blev Student 1735, Cand. 1738; pers. Kapellan hos Slotspræst Holmboe 1742; Feltpræst ved Oberst Mangelsens Regiment 1743 og Sognepr. til Fr.stad 1747, hvor han døde s. A. (3 Børn).
- Gift 2) i (efter mange Aars Enkestand) 17.. med karakteriseret Overauditør Hannibal **Lange**, Raadmand, Byfoged og Byskriver paa Bragernæs, f. i Christiania? 1720 (døbt ²³/₁₁ ?), † paa Bragernæs 1774 ¹⁸/₁ (begr. ²⁸/₁), „56“ Aar gml. (Maaske en Søn af Overhofretsprokurator i Christiania, Henrik Jakobsen Lange og Margrethe Nilsdatter, som 1720 ²³/₁₁ havde en Søn, Hannibal, til Daaben i Christiania). (Ingen Børn).
- g2. Peter Ancher, Kjøbmand i Christiania, f. der 1682 ¹⁷/₆ (døbt ²¹/₆), † der 1742 ²⁸/₄ (begr. ²/₅). Ugift. (Gravskrift af Prof. Hans Borch).
- h2. Gunild Ancher, f. i Christiania 1683 (døbt ¹⁸/₉), † der, som ung. (Formodentlig det af Erik Anchers Børn, som blev begravet 1695 ²³/₉).

ved Barnets Begravelse i 1708 anføres det at være døbt 1706 ¹³/₁₂. Hvorvidt dets Moder var den Anne Jakobsdatter Aalborg, som 1708 ²⁷/₁₂ ægtede Didrik Ancher, vides ikke; heller ikke, naar og hvor denne hans Hustru var født. Det kunde vel synes rimeligt, at hun var født i Drammen, siden hun blev gift derfra, efterdi man i de Tider ikke flakkede saa omkring som i vore Dage, men holdt sig mere paa eet og samme Sted. Imidlertid findes hun ikke i Bragernæs's Ministerialbog indført som døbt i 1681 eller senere Aar. Forsaavidt som hun maatte være døbt der tidligere, da kan det ikke oplyses, da Ministerialbogen No. 2 (fra 1663 til Novbr. 1680) mangler. Ministerialbogen for Strømsø begynder først 1726.

i2. Annichen Ancher, f. i Christiania 1684 (døbt $11/9$), † i Asker? 1722 (Ministerialbogen der begynder ikke saa tidligt).

Gift i Christiania 1705 $3/3$ med Hr. **Søfren Mikkelsen**, Sognepr. til Asker, f. i Christiania 1666 (døbt $1/7$), † i Asker 1723 $23/8$. (Søn af „Borger og velfornemme Handelsmand“ i Christiania, Mikkil Søfrenssøn og Maren Jochumsdatter Schumacher). Han var først personel Kapellan hos Hr. Mathias Abel til Asker, og fra 1699 $30/9$ Vicepastor til Asker, hvilket Sognekald han tiltraadte som virkelig Sognepræst i Decbr. 1699 eller først i 1700. (Han havde først været gift (fra $17/8$ 1701) med Karen Nilsdatter Meklenburg, som døde 170.).

j2. Lars Ancher, (No. 2 af dette Navn), (se Anm. ved l 2, Jan Ancher), f. i Christiania 1686 (døbt $9/8$). (Angives af B. Moe at være død 1695, men dette kan ligesaagodt være den under h 2 nævnte Gunild Anchers Dødsaar. I ethvert Tilfælde kommer man tilkort Dødsaaet for Een af disse 2 Søskendes Vedkommende). Denne Lars Ancher er ubekjendt, dersom han forøvrigt ikke er identisk med den under l 2 nedenfor anførte Jan Ancher.

k2. Karen (Eriksd.) Ancher, f. i Christiania 1689 (døbt $29/8$), † der 1744 $4/2$ (begr. $11/2$).

Gift 1) i Christiania 1720 $12/9$ med Overtoldvisitør sammesteds Simon **Bruun**, f. i ca. 1685, † sammesteds 1737 (begr. $17/9$), 52 Aar gml. (Søn af). (2 Børn).

Gift 2) i Christiania 1739 $15/7$ med daværende „Vicemaalder og Vraget“, senere Borgemester i Christiania og karakt. Generalauditor, Johan Andreas **Piper**, f. i 17.., † i Christiania 1768 (begr. $22/12$), 62 Aar gml. (Hans Forældres Navne vides ej. Ægtefolkene Anders Piper og Margrethe Maria Jørgensdatter havde 1707 $9/8$ i Christiania en Søn, Johan, til Daaben. Maaske det kan have været den her Omhandlede?). Han kaldes ved sin Begravelse: „General Auditeur, Borge Mester samt Maaler og Vraget i Christiania.“ (Ingen Børn).

Han ægtede 2) i Christiania 1748 $25/2$ Jomfru Dorothea Andersdatter Elieson, og var da Viceborgemester. (Hun døde 1749 i Mai). 3die Gang ægtede han i Christiania 1767 $10/2$ Dorothea Elisabeth Nilsdatter Bach, og var da Generalauditor og Borgemester.

l2. Jan Ancher, angives af B. Moe at være født omtrent 1687, men findes ikke i Ministerialbogen som døbt, hverken i det Aar eller i noget tidligere eller senere*). Han var Kjøbmand paa Bragernæs, hvor han døde 1750 $22/11$ (begr. $28/11$). Han er sandsynligviis identisk med den Jan Ancher, som 1722 $28/10$ paa Bragernæs blev gift med Lisbeth Eliasdatter. Isaafald har han været Enkemand, da han 1730 $27/7$ ægtede -- ligeledes paa Bragernæs -- Mette Maria Sæd.

Den førstnævnte af disse 2 Hustruer døde paa Bragernæs 1723 $1/10$ (begravet $25/10$), efter sin Nedkomst med et dødfødt Barn, som blev begravet $12/10$. Hvis Datter hun kan have været, vides ikke. (1681 $6/7$ blev en Elias Nielsen paa Bragernæs gift med Kirsten Iversdatter. Om disse muligens kunne have været hendes Forældre? Imidlertid findes ingen Lisbeth Eliasdatter døbt paa Bragernæs i Tidsrummet fra 1681—1706).

*) Man maa med temmelig Sandsynlighed kunne antage, at den Søn af Erik Ancher, som i Ministerialbogen er anført som døbt 1686 $9/8$ med Navn Lars, fejlagtigten er indskrevet med dette Navn, istedetfor med Navnet Jan. Det vilde være underligt -- skjønt vistnok ikke uden Exempel -- at Forældre samtidigen skulde have 2 Børn, der havde samme Navn. Ministerialbøgerne ere desuden -- især i den Tid -- ofte saa uefterretteligt førte, at et Barns Navn ikke saa sjelden er fejlskrevet. Paa den anden Side kommer man, ved at antage de under j2 og l2 opførte, resp. Lars og Jan Ancher for een og samme Person, eet Barn af Stamfaderen tilkort, thi da faar man kun 11, istedetfor at han skal have havt 12 Børn.

Jan Anchers (2den) Hustru, Mette Marie Sæd, var sandsynligviis født paa Bragernæs, og efter al Rimelighed 1706, og døde paa Bragernæs 1738 (begr. $23/12$). (Datter af Kjøbm. i Drammen Nils (Nilsen) Sæd, † 1737, og Anne). Forsaavidt hun er født i 1706, da maa det have været omkring Septbr. Maaned, thi den $19/10$ s. A. blev Nils Nilsen Sæds Hustru indledet efter sin Barselseng, men de Blade i Bogen, paa hvilke Barnedaabene i 1706 fra $15/5$ til $22/12$ have været indførte, mangle — som anført i Anm. paa Side 101). (5 Børn).

a 3. Erik Ancher, f. paa Bragernæs 1731 (døbt $27/2$), † s. A. (begr. $16/3$).

b 3. Erik Ancher, Sognepræst, f. paa Bragernæs 1732 (døbt $29/4$), † i Kb.havn 1777 $2/4$ som afsat Sognepræst. Han blev Student 1750, Cand. 1755 $26/9$ (Non); personel Kapellan hos den haabløst syge, men kun omtrent 45 Aar gamle Hr. Isak Vilhelm Castberg til Vang i Valdres 1760 $22/12$ (ordineret $4/2$ 1761). Denne afstod ham med kgl. Tilladelse af 17de Febr. 1766 Kaldet, hvorved Hr. Ancher blev Sognepræst til Vang, fra hvilket Embede han i 1773 blev ved Provsteretsdom afsat, paa Grund af et Lejermaal, han, ifølge Indberetning fra Provsten, Hr. Nils Dorph, s. A. havde begaaet med ovennævnte, i 1767 afdøde Hr. Castbergs Enke, Mette Dorothea Geelmuyden. Han havde først været forlovet med Datteren, Cathrine Wilhelmine Castberg, men hævede Forbindelsen — som Sagnet siger — dertil forledet af hendes Moder, hvem han derpaa ægtede. Efter sin Afsættelse købte han Gaarden søndre Thune i Vang, hvor han da bosatte sig, og hvor hans eneste Beskjæftigelse skal have været at nøste Garn for sin Kone. Denne, der skal have været af et opfarende og ærgjærrigt Gemyt, fik ham i 1775 afsted til Danmark for at søge Oprejsning og Befordring, men fra denne Rejse vendte han ikke meer tilbage. En tro Valdresgut — Storethun-Ejvind — som fulgte ham ned, var efter sin Hjemkomst aldrig at formaa til at ytre sig om hans sidste Skjebne, hvorfor den Folketro dannede sig, at A. var bleven fængslet og paa en eller anden Maade kommen afdage i Fængslet.

Gift i Vang 1773 $2/7$ med Mette Dorothea Geelmuyden, f. i Lekanger? ca. 1744 og død paa Grd. Thune i Vang 1818 $5/2$, 74 Aar gml. (Datter af Sognepræst til Lekanger Geert Geelmuyden og). Hun havde — som anført — tidligere været gift med Formanden i Kaldet, Hr. Isak Vilhelm Castberg. (3 Børn).

a 4. Jan Ancher, f. i Vang 1773 (døbt $6/6$), † i Amsterdam 1846 $1/12$?. Han kom i en ganske ung Alder til Amsterdam paa Borgemester Brouwers Kontor. Dette rige Handelshuus ejede Plantager i hollandsk Vestindien &c. og drev storartede Forretninger, fornemmelig i Tobak. Ancher blev efter nogen Tids Forløb optaget som Associé i Huset, og ægtede en Broderdatter af dets Chef, der selv ingen Børn havde. Hendes Navn var Maria Brouwer. Familien var streng catholsk, og for at kunne ægte hende maatte Ancher gaa over til Catholicismen, hvortil hans Børn og Børnebørn fremdeles bekjende sig. Ved sit Giftermaal antog han Navnet **Brouwer-Ancher**. Han var en af Amsterdams Raadmænd (Wethouder).

Naar han blev gift, samt naar hans Hustru var født og døde, vides ikke. De havde 1 Søn og — saavidt vides — ogsaa kun 1 Datter:

a 5. Jan **Brouwer-Ancher**, f. i Amsterdam ca. 1803, † sammesteds 1866 $5/10$.

Gift i 18.. med Geertruida J. van Wayenburg, der endnu lever. (3 Sønner og flere Døttre, af hvilke sidste 3 ere gifte i Holland).

a 6. En Søn, lever som gift i Amsterdam.

b 6. En Søn, lever som gift i Amerika.

c 6. Louis **Brouwer-Ancher** (yngste Søn), har overtaget Faderens Forretninger.
Ugift.

d, e, f &c. Flere Døttre.

b 5. En Datter, gift med **Bosch van Drakenstein**.

b 4. Karen Maria Geelmuyden Ancher, f. paa Gaarden søndre Thune i Vang 1774 (døbt $19/9$), † 1817 $1/12$.

Gift omkring 1795 med Enkemand **Bøye Ovesøn Stejle** af Vang, som ved Nattetider bortførte hende, som da allerede var frugtsommeligt ved ham, fra Moderens Huus. Af deres Børn leve nu 3 Sønner paa Thune og 2 Døttre, som ere giftede til andre Gaarde deroppe.

c 4. Gertine Maria Ancher, f. paa søndre Thune 1775 (døbt $17/12$), levede endnu 1866 som Føderaadskone paa Grd. Berge i Vang, frisk, men for det meste sengeliggende i de sidste 3 Aar.

Gift omtrent samme Tid som sin Søster — altsaa omkring 1795 — med nysnævnte Bøye Ovesøns Søn, **Ove Bøyesøn**, som døde 1817 $1/12$, 37 Aar gml. (7 Børn, af hvilke nu leve 4. Sønnen, som nu boer i smaa Omstændigheder paa Grd. Berge og har 7 Børn, hvoraf en Søn i 1865 og 66 gik paa Folkehøjskolen paa Hamar, er født 1803. Han gjorde i 1862 en Tour ned til Amsterdam, for at faa sin Fætter, ovennævnte Jan B. Ancher, til at tage sig af en af hans Sønner, men uden at opnaa noget Resultat).

c 3. Nils Ancher, døbt paa Brageruæs 1733 $10/12$, † s. A. (begr. $10/12$).

d 3. Nils Ancher (**Anker**), Grosserer paa Fr.hald (kaldet „den Ældre“ i Modsætning til sin Brodersøn, Nils Anker „den Yngre“, der ogsaa var Grosserer paa Fr.hald). Han var født paa Brageruæs 1735 (døbt $9/3$) og † paa Fr.hald 1806 $11/11$ som rig Grosserer. Han kjøbte i 1776 det 24 Aar før af Kjøbm. Nils (Carstensen) Tank anlagte Sukkerraffinaderi paa Fr.hald, hvilket ved en Forordning af $16/2$ 1755 havde erholdt Eneret til at forsyne Akershuus og Chr.sands Stifter med raffineret Sukker og Sirup (dog med Undtagelse af, hvad der fra de kjøbenhavnske Raffinaderier maatte blive indført). Ancher udvidede Raffinaderiets Virksomhed, saa at den aarlige Afsætning af Sukker beløb sig til omtrent 50,000 Rd. Ligeledes gavnede Ancher Fr.halds By ved i 1789 af egne Midler at oprette et Arbejdshuus for Fattige, i hvilket Øjemed han skjænkede en ham tilhørende Gaard med tilliggende Have og Tomt, tilligemed en Kapital af 8000 Rd., der skulde forblive et stedsevarende Fond, hvoraf Renterne alene skulde anvendes til Indretningens Drift. Indtil 1843 forestod hans Brodersøns Søn, Grosserer Peder Martin Anker i en Række af Aar alene dens Bestyrelse og Reguskabsførsel, fordi dens Ressourcer ikke tillod at lønne dertil nogen egen Betjent; men i det nævnte Aar renoncerede de Ankerske Arvinger paa den dem tilkommende Forrettighed at udnævne Indretningens Direktion, og den kom da under Communens Bestyrelse. En Tidlang havde den været nedlagt, men den nævnte P. M. Anker satte den atter i Drift. Dens Kapitaler udgjorde ved Udgangen af Aaret 1856: 7146 Spd. 2 Skill. foruden en Beholdning deels i Penge, deels i Varer m. m. af 1650 Spd. 107 $1/2$ Skill.

Nils Ancher d. Æ. blev under $28/3$ 1790 tilligemed sine 2 nedennævnte Brodersønner, Jan og Nils, naturaliseret som dansk Adel med Navnet: **Anker**.

Gift paa Fr.hald 17.. med Elen Margrethe Stang, f. paa Fr.hald 17.. og † sammesteds 1807 $29/12$. (Datter af Kjøbm.). (Se hendes Legater til Fr.halds By i Nicolaysens „Norske Stiftelser“, III. Christiania 1858).

Da hans Ægteskab med hende var barnløst, gik, ifølge testamentarisk Disposition af $\frac{29}{6}$ 1802, hans store Formue — alene med Undtagelse af 100,000 Rd. til Hustruen og 10,000 Rd. til Brodersønnen, Jan Ancher i Amsterdam — over til hans Brodersønner, Jan og Nils Anker, Grosserere paa Fr.hald.

e 3. Peter Ancher, f. paa Bragernæs 1736 (døbt $\frac{23}{6}$), † paa Fr.hald 1776 $\frac{3}{6}$ som Kjøbmand.

Gift i 17.. med Anne Sophie Sæd, f. i 17.., † paa Fr.hald? 17.. (sandsynligviis Datter af forhenv. Handelsmand paa Bragernæs, Hans Nilsen Sæd og Ulrikke Marie Hebbe, og isaafald Søskenbarn af sin Mand. Hun skulde da være født paa Bragernæs, men findes ej i Sammes Ministerialbog.

(Ved Hans Nilsen Sæds Begravelse paa Strømsø 1780 $\frac{20}{10}$ heder det i Ministerialbogen, at han Mandag Morgen den $\frac{16}{10}$ næstfør var fundet død i Vandet „ligeudenfor Justitsraad Gram, hvor han laa og flød ved en Bordflaade.“ Videre, at han i sine 4 sidste Leveaar havde havt Underholdning „af sine rige Venner, især Ancher paa Fr.hald“, samt at af 11 Børn kun 1 Søn overlevede ham. 10 Børn findes døbte paa Bragernæs, men den Datter, Anne Sophie, om hvem her er Spørgsmaal, findes hverken i Udgiverens Uddrag af Bragernæs's eller Strømsø's Kirkebøger. Ovennævnte Hans Nilsen Sæds Alder ved hans Død opgives til 71 Aar). (2 Børn).

a 4. Jan Ancher (**Anker**), Grosserer paa Fr.hald, f. der? omtr. 1763 (hans Daab findes ikke i Fr.halds Ministerialbog), † paa Fr.hald 1809 Tirsdag $\frac{14}{2}$ om Aftenen, 46 Aar gml. Han blev tilligemed sin nedennævnte Broder Nils og sin Farbroder, ovennævnte Nils Ancher d. Æ., 1790 $\frac{28}{5}$ naturaliseret som dansk Adel, med Navnet **Anker**.

Gift paa Fr.hald? ca. 1791*) med Regine Maria v. Oldenburg, f. paa Fr.hald 1768 $\frac{13}{9}$ (døbt $\frac{19}{9}$), † i Christiania 1832 $\frac{25}{12}$. (Datter af Kaptejn — senere Generalmajor og Vicekommandant paa Fredrikssteen Fæstning — Adam Christopher v. Oldenburg og Maria de Schöller). (3 Børn).

a 5. Anna **Sophia** Maria Anker, Statsfrue fra 1816, f. paa Fr.hald 1793 $\frac{1}{2}$, † i Fulda i det forrige Kurfyrstendømme Hessen 1860 $\frac{8}{12}$.

Gift paa Fr.hald 1812 $\frac{1}{5}$ med Generalløjtnant m. m. Carl **Mansbach** til Godset Mansbach ved Fulda, f. paa Fr.hald 1790 $\frac{26}{3}$. (Søn af Generalmajor, Kammerherre Johan Fredrik v. Mansbach og Isabella Oldenburg). Han kom ganske ung til Danmark, og var en kort Tid Page paa Gottorp Slot. Blev Officier ved Garden 1803, Premierl. 18..; Kaptejn 18..; Major 1815 $\frac{19}{9}$?. Overadjutant i Generalstaben fra 1818 $\frac{1}{4}$ (surnumerær som Saadan i 1820). Adjutant hos Kongen 1819 $\frac{19}{2}$; 1ste Adjutant hos Kongen 18..; Oberstl. 18..; Chef for Krigsskolen 1822 $\frac{8}{7}$; Oberst 1823 $\frac{4}{7}$; Generaladjutant i Armeen 1825 $\frac{11}{10}$ (men fremdeles Chef for Krigsskolen indtil 1828); Generalmajor, Chef for Bergenske Brigade samt Kommandant paa Bergenhuus 1828 $\frac{24}{6}$; Chef for 1ste Akersh. Brigade og Kommandant paa Fredrikssteen 1838 $\frac{22}{1}$. Generalløjtnant 1839 $\frac{26}{1}$; Medlem af Unionskommitteen fra 1839 til 1844; Kabinettskammerherre 1816. Envoyé extraord. og Ministre plénipotentiaire ved Hoffet i Haag 1847 $\frac{30}{12}$, i hvilken Anledning han under $\frac{17}{5}$ 1848 aftraadte som lønnet Generalløjtnant. Envoyé ved Hoffet i Wien 1851 og 1855 ved Hofferne i Berlin, Dresden og de 2 mecklenburgske Storhertugdømmer, hvorfra han, ifølge

*) Fr.halds Ministerialbøger i fuldstændig Stand haves først fra Aaret 1815. Derimod findes en (af Klokkeren ført?) Ministerialbog, som blot indeholder Døbte, fra Aaret 1758 til Midten af Aaret 1812.

Ansøgning, tilbagekaldtes 1858, 7de Septbr. Han var tillige Æresmedlem af det kgl. Svenske Krigsvidenskabsakademi.

Han blev *R. S. O.* 181.; *C. S. O.* 1835 $\frac{7}{9}$ og *Stk.* 1839 $\frac{1}{12}$; *R. af Seraphimer O.* 1858 $\frac{20}{9}$; *Stk. af St. Olafs O.* 1850 $\frac{19}{6}$. *R. af den Pr. røde Ørns O.s* 1ste Kl. 184.; *Stk. af den Sachs. Civil-Fortj. O.* 184. *Stk. af den Nederl. Egekrone O.* 18.; *Stk. af den Nederl. Love O.* 185.; *R. af den Østerr. Jernkrone O.s* 1ste Kl. 18.; *Stk. af den Bay. St. Michaels O.* 18..

General Mansbach har, siden han trak sig tilbage fra det offentlige Liv, opholdt sig dels paa sit Gods ved Fulda, dels i denne By, hvor han endnu lever. (3 Sønner og 3 Døttre, hvoraf nu leve 1 Søn og 2 Døttre).

b5. En dødfødt Datter 1797 $\frac{2}{11}$.

c5. Nils Christopher Anker, Hofmarskalk, f. paa Fr.hald 1799 $\frac{23}{2}$, † under et Ophold i Hamburg 1862 $\frac{11}{9}$. Han blev 1825 $\frac{22}{2}$ 2den og 1837 $\frac{14}{7}$ 1ste Sekretær i det kgl. Kabinet for den udenrigske Brevvevling i Stockholm; Kammerjunker 1825; Kammerherre 1828 $\frac{24}{6}$; Ordenskancellist 1835 $\frac{7}{9}$; Legationsraad i Kb.havn 1850 $\frac{1}{6}$; tog Afsked 1851 $\frac{22}{7}$; Hofmarskalk 1860 $\frac{11}{5}$. *R. N. O.* 1843 $\frac{9}{2}$; *R. af den Russ. St. Stanisl. O.s* 2den Kl. samt af den *Spanske Isabella d. Cathl.s O.*

Gift paa Fredrikshald 1840 $\frac{13}{8}$ med sin Søsterdatter, Eugenie Berhardine Désirée Mansbach, f. i Christiania 1818 $\frac{13}{8}$. (Iugen Børn).

b4. Nils Ancher (**Anker**), d. Y., Grosserer paa Fr.hald, f. der? 1764 $\frac{24}{10}$ *), † paa Fr.hald 1812 $\frac{13}{5}$. Han rejste i 1780 over til Holland for at lære Handelen, var i $1\frac{1}{4}$ Aar i Pension i Nykerk og siden paa Handelskontor hos Joachim Brouwer & Søn i Amsterdam indtil 1790, da han rejste til England. Efter sin Hjemkomst blev han i 1792 tilligemed sin Broder Jan af sin Farbroder optaget i Dennes Handelshuus og ved hans Død i 1805 blev begge Brødrene — som anført — indsatte som Arvinger til den største Deel af hans betydelige Formue. Han skjænkede i 1811 10,000 Rdlr. til Oprettelsen af det norske Universitet, og i Aaret 1808 5000 Rdlr. som et Bidrag til Anskaffelse af et nyt Søforsvar for Norge, efter at Engelskmændene i 1807 havde taget vor Flaade.

1790 $\frac{26}{5}$ blev han — som anført — tilligemed sin Broder Jan samt Farbroder Nils, naturaliseret som dansk Adel med Navnet **Anker**. 1809 $\frac{28}{6}$ blev han *R. D. O.*

Gift i Christiania 1796 $\frac{9}{12}$ (i Slotskirken) med Annette Beata v. Wackenitz, f. i Christiania 1776 (døbt $\frac{16}{12}$), † pludseligt efter en overstaet Lungebetændelse paa sin Gaard Dyrendal ved Fr.hald 1855 $\frac{29}{9}$. (Datter af General, K.herre, Storkors af D., August Fredrik v. Wackenitz og Marie Elisabeth Adeler). (6 Børn).

a5. August Nils Fredrik Anker, Sekondritmester, Ejer af Grd. Sorgenfri i Berg ved Fr.hald, f. paa Fr.hald 1799 $\frac{2}{1}$, † paa sin Gaard Sorgenfri 1854 $\frac{18}{11}$, Kl. $7\frac{1}{2}$ Morgen. Ugift. Han blev Officier 1817 (med Anciennitet ved akersh. ridende Jægerkorps fra $\frac{1}{1}$ 1818), Premierl. 1825 $\frac{9}{5}$, Brigadeadjutant 1834 $\frac{11}{6}$ (?), Ritmester i Armeen 1835 $\frac{5}{10}$; Sekondritmester 1837 $\frac{12}{8}$. Blev 1838 $\frac{30}{5}$ placeret surnum. i Brigaden paa 2 Aar fra $\frac{1}{1}$ s. A. af. Tog Afsked fra Krigstjenesten 1844 $\frac{29}{8}$.

b5. Peter Martin Anker, Grosserer paa Fr.hald, Ejer af Grd. Rød i Berg, f. paa Fr.hald 1801 $\frac{20}{6}$, † paa Rød 1863 $\frac{24}{2}$, Morgen. *R. St. Olafs O.* 1862 $\frac{21}{8}$.

*) Nils Anker d. Yngres Daab findes ikke indført i Fr.halds Ministerialbog for 1764. Maaske er han født i Bergs eller Id Præstegjeld.

Om denne Hædersmand indeholder Smaalenenes Amtstd. og efter den Aftenbl. for ²⁵/₂ 1863 og Morgenbl. for ²⁷/₂ s. A. en Nekrolog, hvis væsentligste Indhold her gjengives:

„Landet tabte i ham en af sine bedste Borgere og en af de Mænd, der daane „Prydelser for ethvert Samsfund. Sat i Spidsen for en stor Virksomhed og en „særdeles anseelig Formue (omkring 1 Mill. Specier) søgte han altid med Opofrelse „og Uegennyttighed at gjøre denne Stilling gavnlig for det Almene i videre og „engere Kredse. Ethvert patriotisk Foretagende havde i ham en varm Talsmand „og redebøn Støtte, og der er neppe i den senere Tid iværksat nogen Idee af „almeenyttig Tendents, som krævede Kapital, uden at Ankers Navn findes mellem „de første og betydeligste Bidragydere. I Kommunen som i det større Borger- „samsfund bidrog han paa denne Maade med lige rund Haand til at fremme, hvad „han troede at være til det Almenes Tarv. Ikke blot i hvad der gjaldt den mate- „rielle Udvikling og almeenpatriotiske Foretagender, lagde han denne Aand for „Dagen, — ogsaa Videnskab, Kunst og Literatur havde i ham en trofast og varm- „hjertet Beskytter. Hans Velgjørenhed og Gavnildhed i det Private er almindelig „bekjendt. Mange Mennesker blev af ham holdte frem til Studeringer eller paa „anden Maade hjulpe frem til en borgerlig Stilling, ikke at nævne den store Libe- „ralitet, hvormed han understøttede Trængende.“

„Han var i 1839 Storthingsmand for Smaalenene (som Suppleant for Advokat „Hjelm), og man kan kun beklage, at han ikke oftere blev benyttet i denne Stilling, „thi han var ikke blot en varm Fædrelandsven, men tillige en Mand af særdeles „frisindede Grundsetninger med aabent Syn og Sympathi for alle de Reformere, der „have været paa Bane i vort politiske Liv.“

„Hans Bortgang var derfor følelig for Mange, hvem han var en Støtte og Vel- „gjører; og den Kommune, hvori han har levet, led ved hans Død et saare føleligt „Tab, men ogsaa for det Almene har han havt en Betydning, der gjør ham fortjent „til en taknemmelig Erindring og til den Erkjendelse, at Landet i ham mistede en „trofast Søn og en udmærket Borger.“

I Bergs Præstegjeld var Tillidsposter ham jævnlig betroede. Under Pengekrisen i 1857 bevirkede han oprettet en Garantiforening til Støtte for Byens Handlende*).

Anker tog Borgerskab til Fr.hald i 1826, og købte omkring 1833 Grd. Rød, som da tilhørte hans Svigerfader, Statsraad Tanks Bo.

I 1861 blev Anker angrebet af en indvortes Sygdom, der senere gik over til Kræft i Underlivet, saa han i det sidste Aar næsten stadigt maatte holde Sengen. Han blev med stor Højtidelighed begravet i sin Familiebegravelse i Rødslunden Tirsdag den ³/₃ 1863. (Se Smaalenenes Amtstd. samt efter den Aften- og Morgen- bladet for resp. ⁵/₃ og ⁶/₃ s. A.).

Gift 1) i Berg 1824 med Petronelle Didrikke Cathrine Tank, f. paa Rød 1806 ²⁹/₈, † der 1833 ²⁶/₁₁. (Datter af Statsraad Carsten Tank til Grd. Rød og Cathrina Cappelen). (Ingen Børn).

Gift 2) paa Fr.hald 1835 ²⁹/₈ med Cathrine Olava Nikoline Gløersen, f. i Berg 1814 ¹/₉. (Datter af Major Christian G. og Karen Wetlesen). (8 Børn, alle fødte paa Rød).

*) Om Peter M. Ankers Forhold til den saakaldte „Ankerske Sag“ i hans Egenskab af Lasthandler og Skovejer i Sverige, se et af Højesteretsadvokat B. Dunker udgivet Skrift: „Om Revision af Forcningsakten mellem Sverige og Norge.“ Kb.havn 1866, Side 31—41.

a6. Nils Anker, Grosserer paa Fr.hald, f. 1836 ¹⁴/₆.

Gift paa Fr.hald 1859 ¹²/₁₂ med sin Kusine Karen (Kaja) Kirstine Fredrikke Grønn, f. paa Fr.hald 1838 ⁴/₄. (Datter af døværende Premierløjtn. — senere Kaptejn — i 1ste akersh. Brigade og tilsidst Kaptejn-Vagtmester paa Fredrikssteen, Hans Ogmann Grønn, † 1866 ²²/₁₂, og Annette Helene Dorothea Glærsen).

a7. Thrine Helene Anker, f. paa Fr.hald 1860 ¹³/₉.

b7. Peter Anker, f. 1863 ²⁵/₈.

b6. Peter Christian Botvid Anker, Ejer af Grd. Lundestad i Berg, f. paa Rød 1837 ³⁰/₅.

Gift paa Rød 1864 ²⁸/₁₂ med Anna Magdalene Roshauw, f. i Christiania 1844 ²/₉. (Datter af afdøde Artilleriløjtnant Caspar Kaufeldt R. og Kirstine Raabe).

a7. Cathrine Kirstine Anker, f. i Berg 1866 ²⁷/₁.

c6. Didrikke Annette Anker, f. paa Rød 1838 ¹⁸/₆.

Gift sammesteds 1857 ³¹/₅ med Adjunkt ved Fr.halds lærde og Real-Skole, Edvard Johannes **Møller**, f. paa Those (Thorsø) Gaard i Borge Præstegjeld (ved Fr.stad) 1820 ¹²/₃. (Søn af Zacharias Møller til Those og Kaja, f. Resch). Han blev Student 1833; Cand. theol. 1843 ¹¹/₁₂ (Laud.); Adjunkt ved Fr.halds Skole 1853, fra hvilket Embede han under ²⁸/₇ 1866 ifølge Ansøgning fik Afsked (fra ¹⁵/₈), da han havde overtaget Grd. Those, hvor han nu boer. (1 Søn).

d6. Herman Anker, Cand. theol., f. paa Rød 1839 ¹³/₇. Blev Student 1857. Cand. theol. 1863 ⁴/₆ (Haud.). Oprettede i 1864 en saakaldet „Folkehøjskole“ paa Hamar, hvis Bestyrelse han selv overtog i Forening med Cand. theol. O. Arvesen.

Gift i Stege paa Møen? 1863 ¹⁵/₉ med Marie Elisabeth Bojsen, f. i 1842 ¹³/₁₂. (Datter af Sognepr. til Stege, Fredrik Engelhart B. og Eline Heramb).

a7. Fredrik Bojsen Anker, f. paa Hamar? 1864 ¹⁹/₆.

b7. Alf Anker, f. paa Hamar? 1865 ¹⁹/₉.

e6. Christian August Anker, f. paa Rød 1840 ⁹/₈.

f6. Thrine Anker, f. 1841 ⁶/₁₀, † 1845 ⁶/₃.

g6. Karen **Cathrine** Anker, f. paa Rød 1843 ¹⁶/₆; † i Landsbyen Tjørnemark paa Møen 1866 ²²/₉ (begr. ²⁹/₉ s. A. i Familiebegravelsen paa Rød).

Gift paa Rød 1865 ²⁶/₇ med dansk Cand. theol. Fredrik Engelhart **Bojsen**, f. i Skørpinge i Sorø Amt? 1841 ²²/₈. (Broder af ovennævnte Marie Elisabeth Bojsen, der er gift med den under d6 anførte Herman Anker). (Hun fødte ²²/₉ 1866 en Søn, som blev kaldt Peter Anker Bojsen).

h6. Elise Sophie Anker, f. 1846 ²⁰/₆.

Gift paa Rød 1865 ²⁷/₁₂ med Sekondløjtnant i 1ste akersh. Brigade, Kjeld Joachim Fredrik Roshauw **Schultz**, f. i Norderhov paa Ringerike 1840 ³⁰/₁₁. (Søn af Kaptejn og Compagnichef i 1ste akersh. Brigade, Carl Johan Schultz og Thora Dorothea Colbjørnsen Roshauw). Han blev Officier 1862 ⁵/₈. Fik under ²⁶/₅ 1866 Permission paa 4 Maaneder (med Bibehold af Gage og Emolument) til, fra 1ste Juni s. A., at gjøre en Rejse til Sverige og Danmark.

c5. Elen **Margrethe** Anker, f. paa Fr.hald 1802 ²⁴/₁₁.

Gift paa Fr.hald 1831 ²¹/₁₀ med Grosserer, dansk Vicekonsul paa Fr.hald, Thomas **Stang**, f. paa Fr.hald? 1802 (findes ikke døbt der). (Søn af Grosserer Anders Stang og Kirstine Mamen). Han var Storthingsmand 1860.

d5. Elisabeth Sophie Anker, f. paa Fr.hald 1804 ²⁴/₁₀. Hoffrøken hos Dronningen.

Gift paa Stockholms Slot 1831 ²¹/₆ med Friherre Gustaf Fredrik **Åkerhjelm** (af Margarethælund), Ejer (fra 1844) af Ulfunda Gods pr. Stockholm, f. paa Lindvad i Allhelgona Sogn i Østergötland 1776 ¹⁰/₂, † paa Ulfunda 1853 ²⁹/₃. (Søn af Ritmester ved Livdrabantcorpset Samuel Fredrik, Baron Åkerhjelm og Fredrikke Lovise Uggla). Han blev 1793 Kornett ved Livhusarerne; Løjtnant ved Samme 1795; Stabsritmester ved lette Livdragonregimentet 1801; Ritmester sammesteds og siden ved Livgarden tilhest 1805. Oberstl. i Armeen 1810; *R. S. O.* s. A.; Afsked 1811 med Obersts Karakter. Direktør for Kongens Hofkapel og Skuespil 1818; Afsked derfra 1823; *C. N. O.* s. A. Ordfører i Bestyrelsen for Rigets Fængsler og Arbejdsindretninger 1826; entlediget herfra 1835. Generaltolddirektør 1827; Statsraad 1831; Afsked fra Samme 1840; Serafinerridder 1837. Storkommandør af den græske Frelserens O. s. A.; „Ordens Øfverste Ombudsman“ 1851.

Han sendtes i 1805 til Hoffet i Carlsruhe for at notificere Prindsesse Amalia Maria Charlottes Fødsel; bivaanede i 1808 Krigen i Finland og derunder Affærerne ved Helsingø og Lokalax. Var Musikens Ven og Dyrker samt længe Medlem af og Ordfører i det musikalske Akademi; har skrevet Tragedierne Engelbrecht og Valdemar samt en Oversættelse af Hamlet. Han blev først gift i Roslagen 1807 ²¹/₉ med Friherreinde Helene Charlotte af Uggla, f. 1786 ²⁷/₁₀, † i Stockholm 1828 ⁷/₄ (med hende ingen Børn). Af sit 2det Ægteskab havde Statsraad Åkerhjelm 1 Søn, Johan Gustav Nils Samuel, Legationssekretær m. m. Han indkjøbte i Marts 1864 Ættens gamle Stangods, Margarethælund i Roslagen.

e5. Nils Anker (Tvillingbroder af Næstfølgende), f. paa Fr.hald 1806 ¹⁷/₆, † der 1813 ¹/₁₁.

f5. Sophie Adelaide Rosalie Anker (Tvillingsøster af Næstforegaaende), f. 1806 ¹⁷/₆. Hoffrøken hos Kronprindsessen.

Gift paa Hornsund i Södermanland 1828 ²⁴/₂ med Greve Johan Alexander Artemis **Sparre** (af Søfdeborg), øverste Kammerjunker m. m., f. paa Tosterup i Skaane 1800 ²⁴/₂. (Søn af Greve og forhenv. Major Gustaf Adolf Sparre († 1802) og Grevinde Ebba Charlotte Bonde af Bjørnø). Han blev Kornett ved Smålands Dragonregimente 1816 og ved Livhusarerne 1817. Løjtnant ved Livregimentets Brigadens Husarcorps 1823. S. A. først Cavaller, derpaa Kammerherre hos Prindsesse Sophie Albertine. Ritmester ved nysnævnte Corps 1826, Major sammesteds 1834. Tog s. A. Afsked fra Krigstjenesten. Blev øverste Kammerjunker 1859. *R. N. O.* 1860. Ejer af Almenäs i Fogelås Sogn i Vestergötland. (3 Børn).

b1. Olofsdotter (Søster af den til Norge indvandrede Erik Olofsson Ancker), var gift i Sverige med en Person ved Navn Nils. Om disse Ægtefolk vides forresten intet Andet, end at de havde en Søn:

a2. Anders Nilsson, Borger og Handelsmand i Gøteborg, hvor han døde 1747. Han fik 1719 Titel af Overcommissarius og blev under ⁴/₈ s. A. adlet med Navn **Cederflycht** (introduceret paa Ridderhuset i Aaret 1720, under No. 1640). Hans store Rigdom og betydelige Pengeforstrækninger til Feltmagazinerne i Gøteborg og Strömstad var det, som skaffede ham hans adelige Navn.

Gift med Anna Hausdotter, som var født 1684 ⁸/₈ og † 1752 ¹¹/₄ (begravet, tilligemed sine Børn, i Westerums Kirke i Calmar Län). (Datter af den rige Handelsmand i Westervik samt

Brugspatron og Ejer af Anckarsrum, Helgerum, Romma og Sundsholm, Hans Andersson og Christina Månsdotter).

I Westerums Kirke findes et smukt Epitafium over Fru Cederflycht, hendes Søster, den døvstumme Jomfru Cathrine Hansdotter og Datteren, Christine Cederflycht.

Cederflycht boede snart i Gøteborg, snart paa sin Hustrues Ejendom, Helgerum ved Westervik. Paa Grund af hendes Jalousie opstod der Uenighed mellem Ægtefolkene, hvilken tilsidst gik saa vidt, at hun paa en Rejse tog sine Sager af Vognen og for bestandigt skiltes fra ham, idet de gjensidigen blev enige om, at hver skulde beholde Sit og den Ene ikke tage Arv efter den Anden. Ved Mændens Død i 1747 overlod hun ogsaa hele hans Bo til Sønnen, Hans Cederflycht, men da Denne strax derpaa døde, disponerede hun over Mændens hele Efterladenskab, som hun deels skjænkede til Andre, deels anvendte til veldædige Øjemed. Saaledes gav hun i 1748 til Oprettelsen af et Fattighuus i Westervik 100.000 Daler Kobbermynt, og til Westerums Kirke og den Cederflychtske Familiebegravelses Vedligeholdelse 3000 Daler Sølvmynt samt endvidere til Kirken 2 Alterstager af Sølv. I 1751 skjænkede hun endelig 72,000 Daler Kobbermynt til Hallingeberg Kirkes Opførelse af Steen. Efter hendes Død i 1752 opstod der en vidtløftig Proces mellem Arvingerne, Bergraad Cederbaum og Vicefiskal Granschoug).
(3 Børn).

a 3. Hans Cederflycht, f. 1707 ¹¹/₈, † hastigt af Slag 1748 ¹⁵/₁ paa Helgerum, som den Sidste af Ætten. Havde ingen Embedsansættelse. Hans og nedennævnte Broders Epitafium opsattes i Westerum Kirke.

b 3. Erik Cederflycht, f. 1711 ¹⁶/₃, † 1738 ²⁶/₁₂ paa Helgerum, som Privatmand.

c 3. Christine Cederflycht, f. 1722 ²⁸/₉, † 1740 ²⁰/₃.

(Hvad her er anført om Familien Cederflycht, er taget af Anreps „Svenska Adelsns Ättar-Taflor“).

Indgittede i Familien Anker.

Mænd.

	Side
Åkerhjelm, Gustav Fredr., svensk Frih. og Statsr.	110.
Arntzen, Arne, Præsident og Sørenskriver	86.
Arveschoug, Nils Weyer, Amtmand	99.
Bachke, Anton Sophus, Cand. min.	98.
Bendeke, Simon, Sognepræst	101.
Bergh, Jakob Wisløff, Regimentskvartermester	85.
Blegraf, Peder, Provst og Sognepræst	101.
Bojsen, Fred. Engelhart, dansk Cand. theol.	109.
Brunius, David Fredrik, svensk Adjunkt	99.
Bruun, Simon, Overtoldvisitør	103.
Carlsen, Henrik, Kjøbmand	84.
Cederflycht, Anders Nilsson	110.
Chesnecopherus, Nils, svensk Hofkantsler	82.
Collett, Peter, til Buskerud Gaard	86.
Dahl, Ferdinand August, Direktør	99.
Drakenstein, Bosch van	105.
Ekeblad, Gøran, svensk Oberst	82.
Fuglberg, Henrik Herman, Løjtnant	85.
Goltz, Caspar, Sognepræst	102.
Gude, Hans Fredrik, Professor i Carlsruhe	91.
Hartinann, Morten Bøckmann, Bøghandler	86.
Hoffmann, Rejnhold, Cand. medic.	98.
Holmboe, Otto, Dr., Stiftsprovst	87.
Kjerulf, Theodor, Dr., Professor	91.
Lange, Hanibal, Overauditor	102.
Mansbach, Carl, Generalløjtnant, Minister	106.
Mikkelsen, Søfren, Sognepræst	103.
Müller, Ole, Løjtnant	84.
Møller, Edvard Johannes, Adjunkt	109.
Nils, gift med Søster af den til Norge indvandrede Erik Ancher	110.
Nilson, Peter Vogt, Generalmajor	100.
Ove Boyesøn, Bonde	105.
Piper, Johan Andreas, Generalauditor	103.
Rappe, Oberst?	102.

Kvinder.

	Side
Aalborg, Anne Jakobsdatter	101.
Arveschoug, Dorothea Ulrikke	98.
Båått, Anna	82.
Bentsdatter, Magdalene	85.
Berg, se Wessel-Berg.	
Bojsen, Marie Elisabeth	109.
Bronwer, Maria	104.
Cold, Anna Elisabeth	94.
Collett, Mathia	93.
Eliasdatter, Lisbeth	103.
Elieson, Karen (Iversdatter)	92.
— Karen (Mortensdatter)	97.
Fossum, Karen	97.
Fürst, Birgitte Dorothea	99.
Geelmnyden, Mette Dorothea	104.
Gløersen, Cathrine Olava Nikoline	108.
Grønn, Karen Kirstine Fredrikke	109.
Hansdotter, Anna	110.
Hård, Beata	82.
Holter, Karen Dorothea	97.
Kart, Karin	81.
Larsdatter, Maren	84.
Leigh, Jhanne Marie	86.
Mansbach, Eugénie Bernhardine Désirée	107.
Oldenburg, Regine Marie	106.
Roshauw, Anna Magdalene	109.
Sneedorff, Betsy	90.
Stang, Elen Margrethe	105.
Sød, Anne Sophie	106.
— Mette Marie	103 og 104.
Tanche, Karen	85.
Tank, Anne Cathrine	87.
— Petronelle Didrikke Cathrine	108.
Thorsen, Annette Karine	97.
Wackenitz, Annette Beata	107.

	Side		Side
Riis, Axel Ludvig, Løjtnant	91.	Wang, Thora Dorothea	99.
Roos, Måns, svensk Befalingsmand	82.	Wayenburg, Geertruide J. van	104.
Rosenbjelke, Jøns, svensk Ritmester	82.	Wegener, Hedevig Conradine Ernstine Christine	89.
Schultz, Kjeld Joachim Fredrik Roshauw, Løjtnant	109.	Wessel-Berg, Louise Marie	98.
Sparre, Johan Alexander Artemis, svensk Greve m. m.	110.	Wolff, Charlotte Amalie	92.
Stake, Olof, svensk Befalingsmand	82.	— Marie Elisabeth	90.
Stang, Thomas, Vicekonsul og Grosserer	109.		
Steen, Lars, Handelsmand	101.		
Stejle, Boye Ovesøn, Bonde	105.		
Støedt, Christian Henrik, Cancelliraad	102.		
Sverdrup, Hans, Kammerraad	100.		
Wedel-Jarlsberg, Joh. Caspar Herm., Greve, Stath.	95.		
— Peder Anker, Greve af	91.		

Af Navnet Ancher har man endvidere fundet nogle, som imidlertid neppe have noget med den her foran omhandlede Familie Anker at bestille, men som man dog for Navnets Skyld ikke vil undlade her at nævne, nemlig:

1) i Christiania:

- a) En Anne Maria Christiansdatter Ancher blev 1742 $12/6$ i Christiania gift med David Felber. Hun er maaske identisk med en Anne „Anker“, som havde været Huusholderske hos Stiftamtmand i Christiania, Wilh. de Tønsberg, ved hvis Død (i 1731) hun havde Løn tilgode fra 1729 $11/10$ til samme Dato 1731, à 12 Rd. aarlig.
- b) En Jomfru Elisabeth Ancher blev 1792 $14/11$ i Christiania gift med Enkemand, Gærver Holm Pedersen Holm.

2) i Hurum levede i forrige Aarhundrede Følgende af Navnet Ancher:

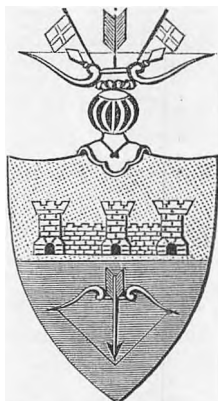
- a) Skipper Abraham Ancher, som 1785 $15/1$ ægtede Jfr. Kirstine Marie Nilsd. Berg, der døde 1796 (begr. $14/6$), 43 $1/2$ Aar gml. Manden døde 1803 (begr. $23/7$), 51 Aar gml.
- b) En Anders Olsen Ancher, † 1736 (begr. $10/6$), 41 Aar gml. Gift med Elen Hansdatter. De havde 2 Børn her, nemlig:
 - 1) Karen, døbt 1732 $3/3$.
 - 2) Ole, døbt 1733 $6/12$.
- c) Ole Torstensen Ancher, begr. 1800 $31/3$, 52 Aar gml.
- d) Ragnild Torstensd. Ancher, gift med Sr. Søren Thomassen. De havde 1767 et Barn til Daaben.

3) i Kragerø levede i forrige Aarhundrede 2 Brødre, Ole og Lars Findbosønner — den 1ste begr. 1760 $11/9$ og den 2den 1752 $30/9$. De var sandsynligviis Sønner af en Findbo Evensen og Hustru Anna, og efterlod endeel Døttre, som kaldte sig Ancher og blev gifte med Borgermænd dernede.

I Danmark (navnlig paa Bornholm) eksisterer endnu en Familie Ancher, hvortil den bekjendte Lovlærde, Kofod-Ancher, f. 1710 og † 1788, hørte.

Familien Arbo.

en lille, frugtbare, til den fynske Øgruppe hørende Ø Ærø har foranlediget adskillige derfra i det 16de, 17de og maaske ogsaa 18de Aarhundrede udgaaede Mænd til at antage Familienavnet Arbo eller Arrebo, i Lighed med hvad der f. Ex. finder Sted med Familierne Wendelbo (af Vendsyssel), Fynbo (af Fyn), Holmboe, o: Holmbeboere i Modsætning til Fastlandsbeboere o. s. v. Saaledes den som Digter, Prædikant og Selskabsmand bekendte, fra Thronhjems Bispestol i 1622 afsatte Mag. Anders Christensøn Arrebo, f. i Ærøskjøbing 1587, † som Sognepr. til Vordingborg 1637*), og flere med ham Samtidige, der som fødte Ærøinger kaldte sig Arrebo, uden at de derfor stod i noget bekendt Slægtskabsforhold til hinanden. Hvorvidt den til Strømsø i Norge i Begyndelsen af forrige Aarhundrede indkomne Familie Arbo, hvis Stamtavle her leveres, i Lighed med Ovennævnte har laant sit Navn af Ærø, faar staa derhen. Den 1ste bekendte Mand af Slægten kaldte sig imidlertid med det mere velklingende Navn:

a1. Peter Poulsøn **Arrebau (v. Arriebau)**. Han var født i Viborg 1656 og † i Kb.havn? 1689 ^{30/3} af Podagra, som slog op i Livet paa ham. Han var Generalkvartermesterløjtnant under Kong Christian V og underviste Kronprinds Fredrik i Fortifikation, ligesom han blev brugt ved de nye (saakaldte Poulsens) Værkers Anlæg om Kb.havn. Peder Hesselberg, der i sine i Christiania 1780 trykte „Efterretninger angaaende Strømsø By“ &c., Side 166, anfører Gravskriften over hans i Strømsø Kirke begravede Søn, fortæller tillige, at denne Peter v. Arrebaus Vaaben, Fødselssted

*) Om ham se Holger Fredrik Rørdam: „Mester Anders Christensen Arrebo's Levnet og Skrifter.“ 2 Dele. Kjøbenhavn 1857.

og Fødselsaar er i 1778 „fundet i en meget rar Samling af danske Adelsmænds Navne, Vaabener og Adelsbreve“*).

Gift i Kb.havn 1687 $\frac{2}{12}$ med Susanne Røyem, f. i ca. 1670, † paa Strømsø 1730 (begr. $\frac{12}{6}$). (Datter af Amtmand i Lister og Mandals Amt, samt en Tid Vice-Stiftamtmand over Chr.sands Stift, Claus Nilssøn Røyem og Else Maria Christiansd. Dopp). I sit 16de Aar fulgte hun i 1686 sine Forældre til Kb.havn, hvor hun Aaret efter ægtede Peter v. Arrebau. Efter hans Død begav hun sig med sit eneste Barn til sine Forældre i Chr.sand, og efter deres Død til sin Søster, Kirsten Røyem, gift med Kommandør Ivar Huitfeldt til Throndstad i Hurum. Her blev hun kjendt med den rige Lastehandler paa Strømsø, Mads Jensen Wiel, hvem hun ægtede 1702 $\frac{3}{11}$. Han havde været 2 Gange før gift og havde af sit 1ste Ægteskab 1 Datter og af sit 2det (med Anne Cathrine Clausdatter Becker) 12 Børn. Med sin 3die Kone fik han ingen Børn. Han var Handelsmand her fra 1676 og døde 1716 paa Grd. Strand, $3\frac{1}{2}$ Miil fra Drammen, men bisat i Strømsø Kirke $\frac{28}{4}$ s. A. Han var i Krigens Tid flyttet op til Strand, hvor hans 2den Hustrues Stedfader, Foged Truls Knoff, havde boet. (Hesselberg: S. 48 og 60). Peter Poulsen Arrebau havde een eneste Søn:

a2. Peter, antog Navnet **Arbo** **). Han blev født i Kb.havn 1689 $\frac{12}{6}$, 3 Maaneder efter sin Faders Død, og døde paa Strømsø 1761 $\frac{25}{11}$ (begr. $\frac{29}{11}$) som Handelsmand sammesteds. Han blev i 1702 af sin Stedfader, Mads Wiel, sendt til Amsterdam for at lære Bogholderi; men Mathematik var hans Yndlingsfag. Efter at han var kommet hjem, fik han af Kommandør Huitfeldt Tilbud om anbefaling til Ansættelse som Søofficier, men hans Stedfader (Wiel) lod bygge en Fregat, „Susanna“, paa 28 Kanoner og skaffede ham General-Admiral Ulrik Chr. Gyldenløves Bestalling som „extraordinær Commis-Capitaine“ (af Dato: Kb.havn $\frac{21}{1}$ 1716), og med denne Fregat konvojerede Arbo Drammens Handelsskibe. Efter Stedfaderens Død forlod han Søen og overtog Bestyrelsen af sin Moders Handelskontor indtil hendes Død i 1730, da han gik i Compagni med sin Stedfaders Søn (af 2det Ægteskab), Mads Madssøn Wiel, som døde paa Strømsø 1757 i Novbr. Peter Arbo fik i 1750 oprettet det 1ste Told- og Consumtions-Forpagtnings-Societet her i Stiftet, „for allerunderdanigst at adlyde Hs. kongl. Majestæts aller-naadigste Villie, at ophjælpe den forfaldne Handling (o: Handel), at overholde Toldrullen — —, at Handelen (ogsaa her paa Strømsø) kom i berettigede Kjøbmænds Hænder“, heder det i Hesselbergs Efterretn. om Strømsø, S. 16.

Gift paa Strømsø? 1716 $\frac{16}{3}$ med Anne Cathrine Wiel, f. paa Strømsø? 1696 $\frac{11}{3}$ og † der 1746 $\frac{12}{7}$ (begr. $\frac{19}{7}$). (Datter af ovennævnte hans Stedfader, Mads Wiels 2det Ægteskab med Anne Cathrine Clausdatter Becker). (14 Børn, af hvilke de 7 døde meer og mindre tidligt, men kun 12 Børn kjendes af Navn):

a3. Peter Arbo, f. paa Strømsø 17. ., † der 1743 $\frac{22}{7}$ (begr. $\frac{27}{7}$), anføres i nogle Optegnelser af Joh.s Arbo som hans ældste Broder. Efter ham kom sandsynligviis et Barn eller to, som døde tidligt.

*) Hvad dette kan have været for en „meget rar Samling“, der hverken var bekjendt for Udgiverne af det fra 1780 af udkommende dansk-norske Adelslexikon, eller nævnes i det Tillæg til Samme, der er indført i det i 1824 udgivne „Magazin til den danske Adels Historie“, er ikke godt at vide. Hans Adelskab er vel derfor temmelig tvivlsomt, og hans eneste Søn, der sagtens døde flere Aar forinden hiin rare Samling blev opdaget, brugte ikke Faderens Navn, men kaldte sig Arbo. Vaabenet har formodentlig været det herovenfor afbildede, der tildeels endnu bruges af Familien, og hvis Emblemer sandsynligviis hentyde til Peter Poulsens Dygtighed i Fortifikation.

) Familien skrev sig længe: **Arboe, men har i vor Tid kastet det stumme e bort.

b 3. Nikolai Arbo, Dr. medic., f. paa Strømsø 1723 $\frac{4}{9}$, † i Christiansfeldt 1797 $\frac{12}{9}$. Blev Student 1738, rejste 1741 udenlands og studerede i næsten 11 Aar ved forskellige tyske Universiteter. Blev 1752 Dr. medic. og var praktiserende Læge i sin Fødeby indtil omtr. 1782, da han flyttede til Christiansfeldt, hvor han døde 1797.

Gift i Christiania 1762 $\frac{29}{10}$ med Marthe Cathrine Wolf, f. i Christiania 1729 (døbt $\frac{15}{10}$), † i Christiansfeldt (Datter af Kjøbm. i Christiania Frantz Christopher Wolf og Inger Fredriksdatter Brun). (5 Børn).

a 4. Anne Cathrine Arbo, døbt paa Strømsø 1764 $\frac{5}{5}$, † s. A. (begr. $\frac{19}{5}$).

b 4. Inger Cathrine Arbo, døbt sammesteds 1765 $\frac{12}{6}$, †

c 4. Anne Nikoline Arbo, døbt sammesteds 1767 $\frac{17}{3}$, †

d 4. Peter Arbo, Dr. medic. og Landfysikus ved Drammen, døbt paa Strømsø 1769 $\frac{31}{3}$, † paa Bragernæs 1809 (begr. $\frac{9}{6}$). Ugift. Han havde en uægte Datter, Anne Marie, hvem han adopterede og efterlod omtr. 8000 Rbd. Hun ægtede siden en Kjøbm. Chr. Berntsen paa Bragernæs, der døde som Enkemand Nat til $\frac{1}{1}$ 1858, nogle Dage over 60 Aar gml.?

e 4. Cathrine Elisabeth (Nikolaidatter) Arbo, døbt paa Strømsø 1771 $\frac{27}{5}$, † der 1779 (begr. $\frac{30}{6}$).

c 3. Herman (Peterssøn) Arbo, f. paa Strømsø? 172 ., † der 1727 (begr. $\frac{29}{4}$). „Barn.“

d 3. Christian Arbo, Sognepr. til Ramnæs, f. paa Strømsø 1726 $\frac{9}{11}$ (døbt $\frac{9}{11}$) † i Ramnæs 1773 $\frac{15}{6}$. Efter at være bleven underviist hjemme, først af Frantz Næraa, der siden blev Præst i Nakskov, derpaa af Mag. Jens Hansen, der siden blev Rektor i Ribe og tilsidst af Hans Toneby, der døde som Sognepræst til Nykjøbing i Sjælland, blev han af Denne dimitteret til Universitetet i 1741. I 1742 i Mai tog han Exam. philos. og blev Baccalaureus philos. Han forblev da i Kb.havn hos „sin Morbroder“ (o: sin Mosters Mand), Justitsraad og Professor Hans Peter Anchersen, og hørte Professorernes offentlige og private Forelæsninger, samt øvede sig i Disputeerkunsten paa Kommunitetet. I 1744 blev han Candidat, rejste derpaa hjem til Norge og kom først til Provst Jonas Wessel i Vestby, derpaa til Provst Peder Nyrop i Norderhov og endelig til Sognepr. Nils Arctander i Borge i Smaalene, for at profitere af disse Mænds Omgang og øve sig i at prædike. 1751 rejste han til Kb.havn for at søge Kald, men fik intet. 1754 blev han af Grev Wedel-Jarlsberg kaldet til succederende Sognepræst til Laurdal i Jarlsberg. 1755 forlod han Kb.havn og blev s. A. personel Kapellan hos Hr. Nils Bjerregaard i Laurdal (dertil ordin. af Biskop Dorph $\frac{3}{10}$ s. A.). 1766 blev han Sognepræst til Ramnæs, hvor han blev indsat $\frac{14}{9}$ s. A. (o: 16de Sønd. efter Trefold.). Han var „sær begavet“, og hans største „Brøst“ bestod i, „at han eengang om Aaret er meget syg“, siger Müller om ham i sin Jarlsbergs Beskrivelse, S. 66—68.

Gift 1) i 1756 med Anne Livia Wølner, f. i Christiania 1725 (døbt $\frac{9}{1}$), † i Ramnæs 1769 $\frac{27}{5}$. (Datter af Byfoged paa Strømsø Peter Wølner og Boel Maria Finkenhagen). Provst Müller holdt Parentation over hende af Apostl.s Gjern. 3, 5, hvilken Text hun selv havde valgt før sin Død. (8 Børn, hvoraf der i 1772 kun levede 4).

Gift 2) paa Strømsø 1770 $\frac{11}{3}$ med Margrethe Sigwardt, Enke efter Peter Flindt. Hun var født i 17 . . og † i (Datter af Sognepr. i Sjælland Mathias Sigwardt og Cathrine Marie Brønsdorff?). (Ingen Børn).

a 4. Peter Wølner Arbo, først Kjøbmand paa Strømsø, derpaa Forvalter paa Borregaard

i Tune og siden Ejer af Grd. Selvik i Sande, som han dog atter maatte sælge. Han var født i Laurdal 1756 $\frac{9}{3}$ og † 1829 $\frac{20}{7}$ hos sin Søn, Overlærer Arbo paa Guldskoven under Strømsgodset i Skouger (begr. paa Bragernæs).

Gift paa Eker 1790 med Lovise Irgens, f. i Vejerslev paa Mors i Nørrejylland 1766 $\frac{5}{3}$, † paa Guldskoven 1843 $\frac{7}{12}$ (begr. paa Bragernæs). (Datter af Sognepr. til Enebak Aage Christian Irgens, f. 1731, † 1778, og Anne Cathrine Haugaard). (10 Børn).

a5. Christian Fredrik Arbo, Overlærer, f. paa Gaarden Bakken i Eker 1791 $\frac{12}{4}$. Blev Student 18. ., Overlærer ved Drammens Skole 1817. Her virkede han indtil 1860, da han under $\frac{13}{6}$ fik Afsked i Naade med 700 Spd. i aarlig Pension af Oplysningsvæsenets Understøttelsesfond. Han er Ejer af fornævnte Gaard Guldskoven, hvor han endnu boer.

Gift i 1828 med Enkefru Marie Christiane Collett, f. Rosen, f. i Nykjøbing paa Falster? 1797 $\frac{30}{4}$. (Datter af Toldinspektør der Christian Rosen og Elisabeth Kirstine Sletting). (Se Lengnicks Stamtavle over Familien Roosen i 2det Bind 1ste Samling). Fru Arbo havde fra 1817 været gift med Justitsraad og Toldkammerkommitteret Johan Collett, som døde 1824, med hvem hun havde 3 Børn. Overlærer Arbo og Hustru skjænkede i 1861 Drammens nye Latin- og Realskole et Legat paa 2000 Spd. til Minde om deres i 1860 afdøde Stedsøn og Søn, Minister Peter Collett. (Arbo har havt 5 Børn).

a6. Jenny Arbo, f. paa Bragernæs 1830 $\frac{10}{1}$ (døbt $\frac{31}{5}$). Ugift.

b6. Peter Nikolai Arbo, Historie- og Bataille-Maler, f. paa Bragernæs 1831 $\frac{18}{6}$ (døbt $\frac{27}{7}$). Blev Student 1849 fra Drammens Skole (Laud.). Fik i Sommeren 1858 Rejsestipendium for at uddanne sig som Maler. *R. W. O.* 1866 $\frac{24}{7}$.

c6. Christiane Louise Arbo, f. paa Bragernæs 1833 $\frac{9}{4}$ (døbt $\frac{19}{6}$).

Gift i Skouger 1861 $\frac{29}{7}$ med Grosserer i Drammen, Svend Adolph Solberg, f. paa Tangen 1831 $\frac{17}{4}$. (Søn af Grosserer Andreas S., † 1863?, og Ingeborg Kjær). Han blev Student 18. ., Cand. jur. 1854 $\frac{16}{12}$ (Laud.).

d6. Thorvald Eugène Arbo, f. paa Bragernæs 1835 $\frac{12}{7}$ (døbt $\frac{13}{9}$), † 1836 $\frac{15}{7}$.

e6. Carl Oscar Eugène Arbo, Cand. medic., f. paa Bragernæs 1837 $\frac{17}{6}$ (døbt $\frac{17}{11}$). Blev Student 1858 (privat dimitteret), medicinsk Candidat 1865 $\frac{11}{12}$ (Laud.). Rejste udenlands i 1866.

b5. Anne Cathrine Arbo, f. paa Strømsø 1792 $\frac{20}{10}$ (stadf. i sin Hjemmedaab $\frac{22}{11}$ s. A.), † i Bergen 1851 $\frac{13}{10}$.

Gift i Sande 1815 $\frac{20}{10}$ med Kaptejn Ivar Hartwig, da boende i Røken Præstegjeld, men siden Overtoldbetjent i Bergen. Han var født i Hadersleben 1783 $\frac{9}{10}$ og † i Bergen 1845 $\frac{6}{12}$. (Søn af Kjøbm. Friederich Joachim Hartwig og Marina Iversen). Han blev Officier 1801. I Militærkalenderen for 1820 staar han opført som Kaptejn ved 2den akersh. Brigade (Chef for askerske Compagni) med Anciennitet fra 1812 $\frac{13}{9}$, men i Militærkalenderen for 1813 staar han endda som Premierløjtnant ved søndenfj. gevorbne Infanteri-Regiment. 1827 $\frac{18}{12}$ blev han Overtoldbetjent i Bergen. (6 Børn).

c5. Peter Nikolai Arbo, Sømand, f. paa Strømsø 1794 $\frac{20}{1}$ (stadf. i sin Hjemmedaab $\frac{18}{2}$), † paa Selvik 181. Ugift.

d5. Ole Christopher Arbo, forhenv. Skibsfører, f. paa Borregaard 1795 $\frac{31}{9}$. Har i mange Aar boet i Præstø paa Sjælland, hvor han endnu lever som ugift. Han

nyder, ifølge sin Faders Fætter, Grosserer Peter Nikolai Arbo's Enkes Testamente af $20/9$ 1844, Renterne af 11,000 Rbd. Denne Kapital skal, i Tilfælde af hans Død uden Livsarvinger, tilfalde hans Broder, Overlæreren.

e 5. Lovise Arbo, f. paa Borregaard 1796 $20/11$, † paa Tangen 1829 $2/7$ i Barselseng.

Gift paa Tangen 1828 $22/5$ med Skibskapt. Jens **Wærner**, f. paa Ladegaardsøen ved Christiania 1797 $31/3$, † af Apoplexi 1851 $18/5$ ombord i Briggen „Nordlyset“ paa en Rejse til Holland. (Søn af Kjøbm. i Drammen Johan Wærner og Elisabeth Arbo. Se dem Side 123). (1 Datter).

Jens Wærner ægtede 2) i Tønsberg 1832 $/7$ Jomfru Bernhardine Ullitz, med hvem han fik 2 Børn.

f 5. Elisabeth Sophie Arbo, f. paa Borregaard 1797 $17/11$, † i Chr.sand 1865 $27/9$.

Gift paa Brager næs 1821 $18/2$ med daværende personel Kapellan, nu Stiftsprovst i Chr.sand, Poul Brodahl **Lassen**, f. i 1795 $3/6$. (Søn af Sognepræst til Thved ved Chr.sand, Jens L. og Ingeborg Marie Dokkedal). Han blev Student 181., Cand. 1819 $29/1$ (Haud). S. A. $5/10$ personel Kapellan til Evje; 1821 $6/10$ Sognepræst til Evje; 1823 $/2$ const. og 1826 $10/9$ virkelig Provst i Robygdlaget. 1828 $29/1$ Sognepr. til Undal; 1835 $9/7$ const. og 1837 $19/12$ virkelig Provst i Listers Provsti; 1841 $30/11$ Stiftsprovst og Sognepræst i Chr.sand. (1837 $14/1$ blev han Sognepræst til østre Moland, men fik under $19/4$ s. A. kgl. Tilladelse til at forblive i Undal). (9 Børn).

g 5. Johannes Arbo, f. paa Borregaard 1799 $26/3$. Han rømte som Jungmand fra et (norsk?) Skib i Hamburg i 18., kom over til New-Orleans, hvor han blev Hotelvært. Siden blev han Plantageejer. Han blev gift i Amerika, men har ikke ladet høre fra sig paa 13 à 14 Aar. Da havde han nok 4 Sønner og 4 Døttre.

h 5. Sara (Sally) Fredrikke Arbo, f. paa Borregaard 1800 $6/9$.

Gift paa Strømsø 1827 $6/2$ med Skibsfører (indtil 1845), siden Skibsrheder Thor Arbo **Wærner** paa Tangen (Drammen), f. paa Ladegaardsøen ved Christiania 1798 $1/9$. (Broder af ovennævnte Jens Wærner). (Af deres 9 Børn leve 7).

i 5. Anne Livia Arbo, f. paa Borregaard 1803 $6/2$.

Gift paa Lundbygaard i Sjælland 1837 $21/8$ med daværende Undertoldbetjent — nu Overtoldbetjent — Jørgen Zachariassen **Gasmann**, f. i Gjerpén 1805 $13/10$ (stadf. i sin Hjemmedaab $2/12$). (Søn af Jens Severin Gasmann og Boel Jørgine Zachariassen). Han blev 1837 Undertoldbetjent i og fra 1843 i Christiania; 1860 Overtoldbetjent i Drammen. (2 Døttre).

j 5. Susanne Mariane Antonette Arbo, f. paa Borregaard 1811 $24/7$, † i Vadsø 1838 $29/1$.

Gift paa Brager næs 1837 $28/1$ med Provst og Sognepr. til Vadsø, Johan Fredrik **Holst**, f. i Thr.hjem 1802 $3/6$. (Søn af Konrektor i Thr.hjem, Mag. Johan Fredr. Holst og Mette Elisabeth Lassen). Han blev Student 1821, Cand. 1827 $11/9$ (Laud.); Sognepr. til Vadsø 1828 $22/11$, Provst i Østfinmarken 1835; Sognepr. til Throndenæs 1838 $20/2$, hvilket Kald han dog ikke kom til at tiltræde, da han nemlig 1839 $13/3$ blev Præst ved Strafanstalterne i Christiania; 1843 $16/2$ Sognepr. til Finnaas; 1856 $12/11$ Provst i Søndhordland fra $1/1$ 1857; Sognepr. til Ejdsberg 1859. (1 Datter).

b 4. Fredrik Christian Otto Arbo, Styrmand, f. i Laurdal 1762 $15/4$, † paa Strømsø 1786 (begr. $3/9$).

- c4. Anne Livia Arbo, f. i 17. . . , † paa Strømsø 1766 (begr. $^{31/7}$). Barn.
 d4. Anne Cathrine Arbo, f. i 17. . . , † i Skjeberg 1794.

Gift i 1791? med Digteren, Præst Jonas **Rein**, f. i Sundalen paa Nordmøre 1760 $^{30/1}$ (eller $^{19/2}$), † i Bergen 1821 $^{21/11}$. (Søn af daværende resid. Kapellan til Sundalen, senere Sognepræst til Jevnaker, Ole Rein og Margrethe Hansdatter Ross). Han blev Student 1777 (privat dim.), Cand. theol. 1780 $^{18/4}$ (Haud.) og tog 1789 $^{20/6}$ tillige philologisk Embedsexamen (med Laud.). Det var dengang hans Plan at opoffre sig for Skolefaget, idet han haabede Ansættelse ved en eller anden Skole som Konrektor eller Rektor, men det vilde, uagtet hans heldigen bestaaede Examen, ikke lykkes. Imidlertid forblev han i Kb.havn, beskæftigende sig med den gamle klassiske Literatur, det theologiske Studium samt med de levende Sprog, især det franske, som han en Tid skrev og talte med Lethed. Fra 1786 begyndte der fra hans Haand at udkomme endeel Digte, især lyriske Arbejder (i Maanedsskriftet Minerva og andre Tidsskrifter), der efterhaanden gjorde hans Navn bekjendt og yndet i videre Kredse. Grunden til hans Tilside sættelse paa Embedsbanen skal have været, at han havde paadraget sig en mægtig Stormands, Cancellideputeret Chr. Brandts Ugunst ved at snærte ham med sit sarkastiske Lune. Efter 5 Aars frugtesløs Ansøgning om Embede, fik han endelig under $^{7/10}$ 1791 det lille og besværlige Sognekald Kautokejno i Vestfinmarken. Paa sin Oprejse fra Kb.havn i 1791 for at begive sig til dette sit Kald, traf han i et Selskab i Norge hændelsesviis paa Generalauditør Ole Christopher Wessel, der som daværende Ejer af Høflund Herregaard havde Kaldsret til Skjeberg, hvis resid. Kapellani da just var ledigt. Wessel bød ham det og Rein tog imod det. 1792 $^{23/3}$ fik han Kongens Udnævnelse dertil. 1800 $^{29/2}$ blev han Sognepræst til Ejdanger og 1808 $^{1/4}$ til Nykirken i Bergen, hvor han døde.

Han var i 1814 Medlem af Rigsforsamlingen paa Ejds vold. Her fik han som Medlem af Constitutions-Committeen det vigtige Hverv at udarbejde Udkast til Norges Grundlov. Han hørte paa Rigsforsamlingen til Chr. M. Falsens Parti, der ivrede mod Foreningen med Sverige.

(Om Reins Skrifter se Langes Literaturlexikon, der ogsaa anfører en heel Deel Værker, indeholdende hans Liv og Levnet samt hans politiske Virksomhed).

Efter sin Hustrues Død i 1794 ægtede Rein i 1796 Anne Fredrikke Bergersen, som døde i Bergen 1856 $^{22/2}$, 76 Aar gml. Med hende fik han 12 Børn, hvoraf 6 overlevede ham. Af sit 1ste Ægteskab havde han — saavidt vides — ingen Børn.

- e4. Susane Arbo, f. i Ramnæs 176. (Var i 1777 hos Johannes Arbo paa Strømsø, hvor hun blev konfirmeret $^{5/10}$ s. A.). † paa Lundbygaard i Sjælland 1830.

Gift paa Strømsø 1790 $^{13/1}$ med Cand. theol., siden Præst i Danmark, Frantz Nikolai **Lund**, f. i Danmark 17. . . , † i Hjarup i Ribe Amt 1815. (3 Børn, som blev i Danmark.

- e3. Anne Cathrine (Petersd.) Arbo, f. paa Strømsø? 17. . . (konfirmeret paa Strømsø 1736, Paaske), † paa Eker i sin 6te Barselseng 1753 (begr. $^{29/9}$), 32 Aar gml.

Gift paa Strømsø 1743 $^{6/6}$ med Kjøbm., Ejer af Hassel Jernværk, Jakob **Neumann**, f. paa Brager næs 1721 (døbt $^{20/3}$), † paa Eker? 1777. (Søn af en af Brager næs's rigeste Handelsmænd, Hans Jørgensen (f. 1687 og † 1741) og Elisabeth Sophie Jakobsdatter). (Han ægtede 1756 $^{11/9}$ Magdalene Cathrine Edeler fra Laurvig, f. 1733, † 1799. Med hende fik han 9 Børn).

f 3. Susanne Arbo, f. paa Strømsø? 17.., † paa Strømsø 1757 (begr. $21/12$).

Gift paa Strømsø 1748 $12/6$ med Forvalter ved Kongsbergs Magazin i Drammen, Enkemand Christen **Tidemand**, f. i Christiania 1713 $13/10$ (døbt $17/10$), † paa Strømsø 1774 $9/2$ af Slag. (Søn af Kjøbm. i Christiania, Iver Tidemand og Elisabeth Olsdatter, der døde som Enke paa Strømsø 1756, begr. $7/9$). Christen Tidemands 1ste Kone var Elisabeth Abrahamsdatter Bøckmann, som døde i sin 1ste Barselseng med en Søn, som ogsaa døde. I sit Ægteskab med Susanne Arbo fik han 6 Børn. 3die Gang ægtede han (i 1765) Antonette Frisenberg, som døde paa Strømsø 1773 $7/5$, 39 Aar gml. Hun blev Moder til Oberst Nikolai Tidemand, som var født 1766 og † 1828, om hvem se Langes Literaturlexikon.

g 3. Johannes Arbo, rig Bord- og Bjelkehandler paa Strømsø samt Ejer af Reberbanen der. Født paa Strømsø 1729 $24/9$ (døbt $27/9$), † der 1799 $29/4$ (begr. $9/5$), „vindskibelig og godgjørende, længe sygelig“, heder det i Ministerialbogen.

Gift 1) paa Eker 1751 $12/10$ med Anne Elisabeth Neumann, døbt paa Bragerenæs 1730 $7/5$, † paa Strømsø 1761 $5/8$ (begr. $10/8$). (Søster af ovennævnte Jakob Neumann til Hassel Jernværk. Hun var ved sin Vielse paa Hassel Værk). (6 Børn).

Gift 2) paa Bragerenæs 1762 $5/10$ med Anne Cathrine Frisenberg, døbt i Ejdanger 1737 $6/11$, † paa Strømsø 1812 (begr. $27/11$). (Datter af Tolder i Porsgrund Nikolai Frisenberg og Antonette Smith, samt en Søster af ovennævnte Antonette F., der var Christen Tidemands 3die Kone). (4 Børn).

a 4. Peter Arbo, f. paa Strømsø 1752 $7/10$ (døbt $13/10$), † der s. A. $1/11$ (begr. $4/11$).

b 4. Hans Arbo, f. paa Strømsø 1754 (døbt $16/9$), druknede paa Skiensfjorden, da han skulde rejse hen at gifte sig. Han er formodentlig den Hans Arbo, „ung Kjøbmand“, som, ifølge Hesselbergs Efterretninger om Strømsø By, Side 150, i 1779 bidrog 5 Rd. til den derværende forfaldne Kirkebygnings Reparation.

c 4. Anne Cathrine Arbo (Johannesdatter), f. paa Strømsø 1755 $12/8$ (døbt $18/8$), † der s. A. $31/8$ (begr. $4/9$).

d 4. Elisabeth Sophie Arbo, f. paa Strømsø 1758 $15/1$ (døbt $21/1$), † paa Fr.hald? 1792.

Gift paa Strømsø 1780 $13/9$ med sit Søskenbarn, Cancelliraad og Kjøbm. paa Fr.hald Truls **Wiel** til Berby adelige Sædegaard i Id Præstegjeld, som han købte i 1780, samt til Eskeviken. Han var født paa Strømsø 1744 (døbt $6/8$), † 18.. (Søn af den i Begyndelsen af nærværende Stamtavle nævnte Kjøbmand paa Strømsø, Mads Madssøn Wiel og Magdalene Moss). Ved Skiftet efter hans Hustru i 1804 ansattes hans Bo til 270,000 Rbd. og Gjælden til 70,000 Rbd. Han skjænkede i Foraaret 1804 Krigsskolen 1000 Rbd., samt ved Testamente af $31/3$ 1807 til Berby-Godsets Skolevæsen 1000 Rbd. og ved et under $2/4$ 1807 forfattet Tillæg til ovennævnte Testamente, til Enningdals Annexkirke en Kalk og Disk samt 250 Rd., hvis Renter skulde anvendes til Kirkens Vedligeholdelse. (8 Børn).

e 4. Anne Cathrine Arbo, døbt 1759 $4/4$ † s. A. (begr. $21/11$).

f 4. Peter Arbo, f. paa Strømsø 1761 $20/7$ (døbt $27/7$), † 1763 $13/3$ (begr. $17/3$).

g 4. Anne Elisabeth Arbo, f. paa Strømsø 1764 $2/9$ (døbt $6/9$), † paa Strømsø 1785 $24/6$. „Beladt med en Senetrækning, som i hendes 7de Aar tog sin Begyndelse, og for hvert 7de Aar tog til, indtil hun den 27de Juni (hendes Fader siger: $24/6$) omvexlede en møjsommelig Tid med en salig Evighed, hvor hun har 5 Søskende forud.“ (Strømsø Ministerialbog).

h4. Nikolai Arbo, f. 1765 ²⁸/₃ (døbt ⁴/₉), † 1766 ⁶/₇ (begr. ¹⁰/₇).

i4. Peter Nikolai Arbo, rig Grosserer i Kb.havn, f. paa Strømsø 1768 ⁶/₁₁ (døbt ¹²/₁₁), konfirmeret 1784 ¹⁰/₁₀, † i Kb.havn 1827 ¹⁶/₉ af Brandbyld. Han var først Kjøbmand i Drammen, men flyttede i 1805 til Sjælland, hvor han først købte Aldershvile, siden Lundbygaard Gods i Sjælland*).

Gift paa Buskerud 1788 ⁵/₁₀ med Anne Cathrine Collett, f. paa Buskerud 1768 ¹⁹/₂ (døbt ²⁶/₂), † paa Lundbygaard 1846 ²⁷/₁. (Datter af Peter Collett til Buskerud og Maren Kirstine Holmboe). (Ingen Børn).

Af de, Grosserer Arbo og Enke tilhørende, i Præstø Amt beliggende, med hinanden forenede Godser, Lundbygaard og Oremandsgaard, arvedes det første af hendes Brodersøn, forhenværende Kvæstor ved Norges Universitet, Bernt Anker Collett, og det andet af hendes Halvbroders Søn, Minister Peter Collett.

j4. Anne Cathrine Arbo, f. paa Strømsø 1770 ¹¹/₁₀ (døbt ¹⁸/₁₀), † 1771 ⁹/₆.

k3. Sibylla (Petersdatter) Arbo, f. paa Strømsø 1730 (døbt ¹²/₁₀). Var blind i mange Aar. † hos sin Datter, Anne Cathrine, gift med Præst Christen Hesselberg i Raade ca. 1813. Hun forærede i 1779 Strømsø Kirke en Damaskes Alterdug med Underklæde.

Gift paa Strømsø 1755 ²⁷/₁₂ med Kjøbmand paa Strømsø, Ole **Alsing**, f. i Laurvik 1725 ²⁶/₁₂ og † paa Strømsø 1789 ⁹/₉. (Søn af Kjøbmand i Holmestrand Jens Alsing og). Han var i 34 Aar Borger til Strømsø, hvor han tillige var Repræsentant, Kirke-, Skole- og Brand-Inspektør. Han var syg i 13 Uger. „Han troede vel, levede vel og døde vel. Hans Ihukommelse være i Velsignelse!“ (Strømsø Ministerialbog). (3 Sønner og 2 Døtre, hvoraf 2 Sønner og 1 Datter overlevede Faderen).

i3. Herman Arbo, Borger og Skipper paa Strømsø, f. der 1731 (døbt ²²/₁₀), † paa Gaarden Solum i Skouger ved Drammen 17 . .

Gift i Kb.havn 1762 ¹⁰/₁₂ med Anne Cathrine Skjørbeek, f. i Kb.havn 1743 ¹⁶/₁₀, † som Enke paa Strømsø 1815 ¹¹/₂ (begr. ¹⁸/₂), 75 Aar gml., hos sin Datter, Fru Collett. (Datter af). De boede først i Kb.havn og tilsidst paa Grd. Solum i Skouger ved Drammen. (2 Børn).

a4. Johannes Arbo, Sømand, f. paa Grd. Solum 1773 ²¹/₅, † ved under et apoplektisk Anfald at falde overbord.

b4. Anne Cathrine Arbo, f. paa Grd. Solum 1775 ¹⁷/₉, † under et kort Besøg paa Lundbygaard i Sjælland hos Enkefru Arbo 1833 ¹/₁₁.

Gift i Skouger? . . . med Løjtnant ved Dragonerne, Christopher **Collett**, f. paa Buskerud 1773 ²/₁₀, † i Christiania 1815 ¹⁷/₁₂. (Søn af Peter Collett til Buskerud og Johanne Henrikke Ancher). (Han var rejst til Christiania for at konsulere Lægerne der). (5 Børn, hvoraf 4 døde ganske unge).

j3. Poul Arbo, døbt paa Strømsø 1733 ¹⁷/₁₀, † før 1780. Ubekjendt.

k3. Mads Arbo, døbt 1736 ¹⁹/₅, † 1737 (begr. ¹¹/₁₀).

l3. Jens Arbo, Silkevæver, f. paa Strømsø 1737 (stadf. i sin Hjemmedaab ⁹/₁₂), † paa Strømsø 1818 ¹¹/₈. Han var omtrent fra 1760 som Silkevæver bosat i Canterbury, hvorfra han

*) En P. N. Arbo blev 1816 ¹/₃ ifølge Ansøgning entlediget fra sin Post som Vejer og Maaler i Drammen. Dette kan vel ikke have været den herovenfor anførte rige Grosserer Arbo, som allerede i 1805 skal være flyttet til Danmark.

omkring 1780 flyttede tilbage til Strømsø, hvor han i 1799-tillige var Kirkevæрге. Havde lært Silkevæveriet i Lyon.

Gift i Canterbury 1767 med Mary Anna Rye (udtales Rey), f. i 17 . . . , † paa Strømsø 1810 $18/5$ (begr. $23/5$), 66 Aar gml. (Datter af og). (9 Børn).

a4. Thomas Arbo, f. i Canterbury 1767 $1/12$, blev konfirmeret paa Strømsø 1783 $27/4$ og † der 1795 $17/4$ — som det heder i Ministerialbogen — „efter en kortvarende og fatal Sygdom.“ Han skulde annamme Bjælker for Joh.s Arbo, forkjølede sig og fik Nervefeber. Kaldes „den ædelmodige og talentfulde Mand.“ Var Fuldmægtig paa Farbroderen Johannes's Kontor.

Gift paa Strømsø 1792 $27/12$ med Anne Cathrine Frisenberg (dansk), f. i 17 . . . , † paa Strømsø ca. 1851 hos sin Søn Andreas Neumann. (Datter af Andreas F. og). (1 Datter).

(Hun ægtede 1797 $8/3$, paa Strømsø, Skibskaptejn Ulrik Neumann i Drammen. Han døde før hende.

a5. Christiane Charlotte Arbo, f. paa Strømsø 1793 (stadf. i sin Hjemmedaab $3/12$), † 1794 (nedsat $25/3$ i Kjøldereren).

b4. Elisabeth Arbo, f. i Canterbury 1772 $3/4$ (konfirmeret paa Strømsø 1786 $8/10$), † paa Tangen 1832 $30/10$ (i Koleræ), (begr. Dagen efter, eller $31/10$). (Hun boede i 1827 paa Tangen som Enke).

Gift paa Moss 1796 $28/6$ med „Borger“ Johan **Wærner**, f. paa Kongsberg 1760 (1761?) $8/6$, † paa Tangen 1808 $7/7$ (begr. $7/7$), „47 Aar gml.“ Han tog i 1805 i Oktbr. Borgerskab til Drammen, efter at han i 9 Aar havde været Forpagter af Raadmand Ingstads Ejendom paa Ladegaardsøen ved Christiania. Hans Forældres Navne vides ikke, men Familien nedstammer fra de bøhmiske Bjergarbejdere, som under Kong Christian IV indkaldtes til Kongsberg Sølvværk. (Deres 2 Sønner; Thor og Jens Wærner, blev gifte med 2 Søstre Arbo. Se Side 119).

c4. Anne Cathrine Arbo, f. i Canterbury 1773 $20/1$ (konfirmeret paa Strømsø 1787 $30/9$), † paa Tangen 1853 $2/11$. (Var i 1792 hos Madame Alsing paa Strømsø).

Gift paa Strømsø 1801 $15/3$ med Sejmager Peder **Høeg**, Enkemand, f. paa Tangen 1768 (døbt $19/6$), † paa Tangen 1818 $16/6$. (Søn af Nils Pedersen Høeg, † 1803, 81 Aar gml., og Maren Christophersdatter). Han var 1ste Gang gift paa Tangen 1795 $5/3$ med Enke Maren Andersdatter Hows, som døde der 1800 (begr. $8/12$), 51 Aar gml. (I sit Ægteskab med Anne Cathrine Arbo havde han 5 Børn, af hvilke nu leve to i Drammen).

d4. Sara Arbo, f. i Canterbury 1774 $28/6$ (konfirmeret paa Strømsø 1790 $10/10$), † i Laurvig 1841 $10/1$, 67 Aar gml.

Gift paa Strømsø 1792 $28/10$ med Kontorist hos gamle Joh.s Arbo, Anders **Strøm**, siden Kjøbmand paa Strømsø, f. i Drøbak 1764 $9/2$, † paa Strømsø 1819 $1/1$. (Søn af Kjøbmand i Drøbak, Jakob Strøm, † 1773, og Hustru, f. Samuelsen). (2 Børn).

e4. Johannes (Jensen) Arbo, først Skipper for Joh.s Arbo, siden Undertoldbetjent i Svelvig, f. i Canterbury 1775 $26/10$, † paa Tangen 1824 $11/8$, 49 Aar gml.

Gift i 18 . . . med et engelsk Fruentimmer, som døde i Dublin. (Uheldig fra først til sidst). (Ingen Børn).

- f4. Jens Arbo, f. i Canterbury 1779 $^{19}/_1$, † paa Strømsø 1792 $^{21}/_3$ (af Blodgang).
- g4. Peter Arbo, Skibsfører i Laurvik, men flyttede i April 1854 til Drammen, f. paa Strømsø 1783 $^6/_{12}$, † sammesteds 1856 $^{18}/_8$, 73 Aar gml.
 Gift i Fr.værn 1813 $^7/3$ med Jomfru Karen Christine Thronsen, f. sammesteds 1788 $^{12}/_8$, † paa Gaarden Holtan i Saude hos sin Svigersøn, N. G. Simonsen, 1849 $^{15}/_4$ under hendes Mands Fraværelse paa en Sørejse. (Datter af Skibsfører Peder Thronsen og Christine Holck). (6 Børn).
- a5. Kirstine Marie Arbo, f. i Laurvik 1814 $^2/1$.
 Gift i Laurvik 1839 $^{15}/_8$ med Lensmand i Saude (fra 1838) Nils Grefsen **Simonsen**, f. i Skien 1815 $^9/7$. (Søn af „Transportør“ Simon Simonsen Wesseltoft og Nikoline Grefsen, i Graaten pr. Skien). (8 Børn).
- b5. Jens Arbo, f. i Laurvik 1817 $^{20}/_{12}$, † der 1818 $^9/9$.
- c5. Elisabeth Arbo, f. i Laurvik 1819 $^{12}/_{12}$, † sammesteds 1846 $^{22}/_3$ (af Tæring).
 Gift i Laurvik 1845 $^7/3$ med daværende Cand. medic. og praktiserende Læge der Peter Gottfried **Birch**, f. i Rakkestad 1814 $^{20}/_3$. (Søn af Krigskommissær Hans Jørgen Birch og Anne Marie Bull Hjorth). Han blev Student 1833, Cand. 1840 $^{17}/_{10}$ (Haud.). Efter at have praktiseret i Laurvik, blev han 1845 $^{18}/_3$ Korpslæge ved søndfjordske nationale Musketeerkorps; s. A. $^6/_{12}$ Distriktslæge i østre Robygdelalet; 1846 $^{22}/_{12}$ Distriktslæge i Stavanger Amt og 1866 $^1/9$ Distriktslæge i det ved kgl. Resol. af $^{11}/_{10}$ 1865 oprettede Ringerikes Distrikt. (4 Børn).
- d5. Jens Arbo, Skibskaptejn i Laurvik, f. der 1822 $^{24}/_7$, † paa Tangen 1854 $^{19}/_{11}$.
 Gift i Laurvik 1850 $^{24}/_7$ med Julie Henriette Abigaël Weckhorst, f. i Fredrikstad 1818 $^{23}/_1$. (Datter af Overtoldbetjent Gustav Adolf Weckhorst og Jusine Marie Bing). Hun lever 1867 i Laurvik som Enke. (3 Børn).
- a6. Gustav Adolf Peter Arbo, f. i Laurvik 1851 $^1/5$, † der 1852 $^{20}/_9$.
- b6. Karen Jusine Arbo, f. i Laurvik 1852 $^{25}/_{11}$.
- c6. Jensine Fredrikke Elise Wilhelmine Arbo, f. i Laurvik 1854 $^{10}/_9$.
- e5. Anne Cathrine Arbo, f. i Laurvik 1825 $^{16}/_5$, † 1826 $^{31}/_{10}$.
- f5. Sara (Sally) Arbo, f. i Laurvik 1827 $^{14}/_{11}$.
 Gift i Laurvik 1847 $^{10}/_3$ med sin Svoger, Distriktslæge **Birch**.
- h4. William Arbo, Sognepr. til Omlid i Nedenæs, f. paa Strømsø 1785 $^{24}/_4$ (døbt $^9/5$), † paa Fossum pr. Øjestad 1855 $^{31}/_{10}$. Han blev indsat i Christiania Latinskole 1799 $^1/4$. Blev Student 1802 $^3/_{12}$, Cand. 1813 $^{13}/_1$ (Non); personel Kapellan hos Provst Axel Smith i Øjestad 1821 $^{19}/_{10}$ og Sognepræst til Omlid 1824 $^2/_{10}$. Fik Afsked i Naade 1841 $^4/_{11}$ med aarlig Pension af 200 Spd., hvoraf 150 af Oplysningsvæsenets Understøttelsesfond og 50 Spd. af Eftermanden i Kaldet.
 Gift i Øjestad 1823 $^5/5$ med Andrea Smith, f. i Trysil 1783 $^2/7$ (døbt $^6/7$), † paa Fossum pr. Øjestad 1866 $^{13}/_{11}$, efter 5 Dages Sygeleje. (Datter af nysnævnte Provst Axel Christian Smith, f. 1744 $^8/5$ og † 1823 $^{20}/_6$, og Mette Dop). (1 Søn).
- a5. Axel Christian Smith Arbo, f. i Omlid 1825 $^2/5$. Blev Student 1841, Cand. medic. 1848 $^{16}/_{10}$ (Haud.). Var Lærer ved Nissens Skole (i Christiania) i Naturhistorie. 1856 Cand. paa Rigshospitalet. Flink Botaniker. Ugift.

i 4. **Mariane Arbo** (yngste Datter af Silkevæver Jens Arbo), f. paa Strømsø 1787 ¹²/₇ (døbt ¹⁹/₇), † der 1833 ¹⁵/₇.

Gift paa Strømsø 1812 ⁹/₇ med Skibskaptejn (for Peter Arbo) Jens **Hansen** paa Strømsø. Han var fra Arendal og døde 1843 ⁷/₅ i sit 70de Aar. (Søn af Hans Johnsen og Johanne Ejde, hvilken Sidste døde hos denne Søn 1833 ⁴/₁₀, 89 Aar gml.). Han ægtede efter sin 1ste Kones Død en Jomfru Wilborn. Hun lever som Enke i Drammen. (Hansen havde ingen Børn af noget Ægteskab).

Indgiftede i Familien Arbo.

Mænd.	Side	Kvinder.	Side
Alsing, Ole, Kjøbmand	122.	Collett, Anne Cathrine	122.
Birch, Peter Gottfried, Distriktslæge	124.	— Marie Christiane, født Rosen	118.
— den Samme	124.	Flindt, Margrethe, født Sigwardt	117.
Collett, Christopher, Løjtnant	122.	Frisenberg, Anne Cathrine	121.
Gasmann, Jørgen Zachariassen, Overtoldbetjent	119.	— — —	123.
Hansen, Jens, Skibskaptejn	125.	Irgens, Lovise	118.
Hartwig, Ivar, Kapt. og Overtoldbetjent	118.	Neumann, Anne Elisabeth	121.
Holst, Johan Fredrik, Provst	119.	Rosen, Marie Christiane, se Collett.	
Høeg, Peder, Sejlmager	123.	Rye, Mary Anna	123.
Lassen, Poul Brodahl, Stiftsprovst	119.	Røyem, Susanne	116.
Lund, Frantz Nikolaj, Præst i Danmark	120.	Sigwardt, Margrethe, se Flindt.	
Neumann, Jakob, Jernværksejer	120.	Skjørbek, Anne Cathrine	122.
Rein, Jonas, Præst	120.	Smith, Andrea	124.
Simonsen, Nils Grefsen, Lensmand	124.	Thronsen, Karen Christine	124.
Solberg, Svend Adolf, Grosserer, Cand. jur.	118.	Weckhorst, Julie Henriette Abigael	124.
Strøm, Anders, Kjøbmand	123.	Wiel, Anne Cathrine	116.
Tidemand, Christen, Magazinforvalter	121.	Wolf, Marthe Cathrine	117.
Wiel, Truls, Cancelliraad	121.	Wølner, Anne Livia	117.
Wærner, Jens, Skibskaptejn	119.		
— Johan, Borger	123.		
— Thor Arbo, Skibsreder	119.		

Følgende af Navnet Arboe veed man ikke at sætte i Forbindelse med den her foran omhandlede Familie Arbo:

Edvard Arboe, Kjøbmand paa Strømsø, hvor han døde 1734 (begr. $^{10}/_2$).

Gift paa Strømsø 1715 $^{1}/_2$ med Karen Schott, f. i Holmestrand 1694 $^{4}/_8$, † paa Strømsø 1779 $^{2}/_1$ (begr. $^{8}/_1$). De havde 9 Børn, der alle var døde før Moderen. Kun de 4 yngste findes som døbte i Strømsø Ministerialbog, der først begynder 1726. Deres Navne var:

- 1) Otto Arboe, døbt 1726 $^{24}/_1$.
- 2) Cathrine Arboe, døbt 1728 $^{17}/_1$, † s. A.? (begr. $^{19}/_3$).
- 3) Morten Arboe, døbt 1729 $^{14}/_7$.
- 4) Jan Arboe, døbt 1731 $^{11}/_1$.

Et af Edv. Arboe's Børn blev begravet paa Strømsø 1731 $^{27}/_6$.

En Major Hans Christian Arboe var 1734 $^{23}/_{10}$ paa Strømsø Fadder til Mads Wiels Søn, Mads.

En Jomfru Trinchen Arboe ligesaa 1742 $^{30}/_1$ til Anders Madsens Barn, Karen (maaske Anne Cathrine Arbo, gift med Jakob Neumann).

En Mette Cathrine Arboe ligesaa 1764 $^{8}/_9$ til Johannes Arboe's Barn, Anne Elisabeth.

En Bent Thorsen Arboe blev 1710 $^{24}/_9$ i Christiania trolovet med Maren Jakobsdatter Mercher?.

Hun kaldes ved Vielsen 1711 $^{28}/_7$ „Melcher“ (Melchior?).

Løjtnant Magnus Arboe var 1727 $^{23}/_3$ paa Modum Fadder til Johan Kleboe's Søn, Christian.

(Formodentlig den Magnus Christenssøn Arboe, som fra 1704 $^{4}/_3$ var Sekondløjtnant ved 1ste oplandske Nationalregiment, hvor han endnu stod i 1718. (Haus Officiersanciennitet var ellers fra $^{7}/_5$ 1701).

En Birgitte Christine Arboe, døbt i Fjelberg 1748 $^{21}/_8$ (Datter af Løjtnant Arboe), blev i 1784 gift med Sognepræst til Finnø, Anders Dybdahl, som var født i Holtaalen 1740 $^{12}/_3$. (Søn af Hytteskriver Henrik Dybdahl).

En Idde Arboe, gift med Løjtnant Elias Hoel. Deres Søn, Hans Hoel, døbt i Gausdal 1738, 15de Sønd. efter Trefold., var i 1791 Kaptejn ved thelemarkske Inf.-Reg. og ægtede ca. 1783 Poulina Cathr. Bloch, som var døbt i Christiania 1755 $^{12}/_{12}$.

En Nils Peter Arboe, Justitsraad, Byfoged i Hillerød og Birkedommer i Fredriksborg Birk, *R. D. O.* og *W. O.*, levede i 1855.

I Danmark findes Adskillige af Navnet Arboe (se f. Ex. Lengnicks Stamtavle over Hans Munks Descendenter. I. 2).

Familien Arentz.

enne fra Tyskland indkomne Familie har laant baade sit Mærke og rimeligviis ogsaa sit Navn af Ørnen, der paa ældre Tysk heder „Aar“ og paa Nedersachisk „Arend.“ Familien har været bosat her i Landet (i Bergen) fra Begyndelsen af det 17de Aarhundrede. Fra hvilket Sted i Tyskland den skriver sig, vides ikke med Vished. Nogle antage: fra Holsteen, Andre: fra Bremen*). Den første Mand af Slægten, om hvem noget tilforladeligt vides, er:

*) Ifølge den længere ude i nærværende Stamtavle nævnte Kammerraad Fr. Arentz's Beretning til sin endnu levende Søn, skal der i Slutningen af forrige Aarhundrede paa Tyske Kirkegaard i Bergen være fundet en Lijgsteen over Familiens Stamsfader, Henrik Arentz, om hvem det paa Stenen hed: „Henricus Arentz, filius Episcopi Bremensis, mortuus 1644.“ Denne meentes at være kommen hid til Landet i en ung Alder omkring Aar 1600.

Ifølge en af en Konrektor Mushard i Bremen i 1708 udgiven Bog, kaldet „Denckmahl der Ritterschafft im Herzogthum Bremen und Verden“, blev en Daniel Arentsen i 1651 paa Grund af sin i Trediveaarskrigen udviste Tapperhed af Dronning Christina af Sverige, som ved Fredsslutningen i 1648 havde erholdt Bremen og Verden, optaget i Adeltanden med Navn af „von Arentsen“ og givet et Vaaben, hvis ene Halvdeel bestaar af en sort

a1. Peter Henriksen Arentz, der var født (i Bergen?) 1633 $\frac{1}{3}$ og † paa sin Ejendomsgaard Indre-Fedt i Kvinherred 1710 $\frac{2}{9}$ som Sognepræst til Kvinherred. Hans Forældres Navne vides ikke, men Faderen skal ligge begravet paa en af Kirkegaardene i Bergen. Peter Arentz blev 1661 $\frac{1}{3}$ i Bergen ordineret til personel Kapellan hos Hr. Otto Jonassen til Askevold. 1664 kom han i samme Stilling til Kvinherred til Hr. Hans Taraldsen, hvem han i 1668 succederede som Sognepr., i hvilket Embede han døde 1710.

Gift i Kvinherred? 1664 $\frac{11}{6}$ med Sara Hansdatter, som var født der 1644 $\frac{3}{3}$ og † der 1720 $\frac{19}{6}$? (begr. $\frac{17}{7}$). (Datter af nysnævnte Sognepr. til Kvinherred Hans Taraldsen og Maren Povelsdatter Astrup, en Præstedatter fra Kvinherred). (5 Børn vides).

a2. Maren Arentz, f. i Kvinherred 1665 $\frac{27}{6}$, † sammesteds 1728 $\frac{8}{6}$. (Mag. Ole Gjerdrum til Strandebarm holdt Liigprædiken over hende af Esajas 38, 7).

Gift 1) i 16.. med Claus Johansøn **Korn** *), personel Kapellan og succederende Sognepræst til Kvinherred. Han var født i Bergen ca. 1660 og † i Kvinherred? 1696. (Søn af Kjøbm. Jan eller Johan Korn og). (5 Børn).

Gift 2) i Kvinherred? 1697 $\frac{14}{7}$ med Wilhelm **Frimann**, daværende personel Kapellan hos hendes Fader, men fra 1710 Sognepræst efter ham til Kvinherred. Han var født paa Halsnø-Kloster i Fjelberg (Søndhordland) 1668 $\frac{27}{8}$ og † paa Malmanger Præstegaard i

halv Ørn i rødt Felt. Denne Mand fik senere — nemlig i 1663 — af Kong Carl XI af Sverige sit Navn forskjønned til „Arentschild“ og Vaabenet forbedret med flere Forandringer, hvilket Alt kan sees af det nys anførte Værk. Han døde som svensk Generalløjtnant og efterlod af 2 Ægteskaber adskillige Børn, som ligeledes nævnes af Mushard. Men Slægten maa rimeligviis enten snart være uddød, eller ialfald senere ikke have haft noget videre med Sverige at gjøre, da den ikke findes opført i den svenske Vaabenbog, ligesaa lidt som i Anrep's „svenska Adels Åttartaffor“, i hvilket sidste Værk derimod findes en Joachim Arents, født i Wismar, nedstammende fra „fornemme og hederlige Forfædre.“ Han angives først at have været Actuarius i Justitscancelliet i Bremen og Verden, blev senere (1673) Referendar ved Tribunallet i Wismar, Krigskommissær ved den svenske Armee 1679 og i 1689 adlet med Navn „Arensköld.“ Vaabenets ene Halvdeel bestaar af en sort Grif i Guldfelt og paa Hjelman en sort Ørn med udslagne Vinger, i hver af hvilke en Sølv-Halvmaane. Ælten uddøde med ham. Ogsaa i Danmark har der været en Mand af Navn Arentskjold, idet nemlig en Oberst — senere Generalløjtnant — Ezechiel Levin Arentsen i 1714 blev adlet med hint Navn paa Grund af udvist Tapperhed under Fredrik IV, Dronning Anna og Ludvig XIV. Slægten uddøde med ham. I hans Vaaben forekommer Intet, der minder om Ørnen. Dette er derimod Tilfældet med den endnu blomstrende Familie Arenfeldt, der i Vaabenets begge Felter fører en flakt Ørn af forskellig Farve.

Alt det Ovenstaaende er anført, ikke for at gjøre den Mening gjældende, at nærværende Familie Arentz skulde have noget med de nævnte adelige Familier at skaffe, men for blot at vise flere Exempler paa, at Ørnen er et almindeligt Vaabenmærke for Slægter, hvis Navn staar i Forbindelse med det tyske „Aar“ eller „Arend.“

Familien har formodentlig medbragt sit Mærke fra Tyskland og vel, saalænge den har været her i Landet, ført baade i Skjoldet og ovenpaa Samme en Ørn med udslagne Vinger, saaledes som ovenstaaende Tegning viser. Denne er taget efter et i nuværende Protokolskretær Hans Arentz's Eje værende, i Holland graveret Signet af Bjergkrystal, fundet ved Stavanger. Han har — som den Ældste i sin Linie — faaet det efter sin Farbroder, Lodsoldermand Hans A., der igjen havde arvet det efter sin Bedstefader, Provst Hans A. i Øjestad, født 1713, † 1790, og hvis Navnebogstaver ere indgravede under den øverste Ørns Vinger. Efter dette have ogsaa Familiens øvrige Linier ladet gravere Signeter med en Ørn i Skjoldet og paa Hjelman og med forskellige Navnebogstaver øverst oppe, men disse Signeter ere daarligt graverede i Sammenligning med det smukke fra Holland. Paa ingen af dem findes de i Heraldiken brugelige Streger til at betegne Farverne, hvorfor man har troet at burde gjengive det Hele med — saavidt muligt — naturlige Farver og derfor gjort Bunden (∴ Luften) blan.

*) Saaledes skrev den ældste Slægt sit Navn. Den første, der forandrede Skrivemaaden til „**Koren**“, var ovennævnte Hr. Claus Korn's og Maren Arntz's Søn, Johan K., som fra 1725 til sin Død 1742 var Sognepræst til Stordøen.

Kvinherred 1749 ³⁰/₁₂ som Provst og Jubellærer. (Søn af Forvalter over det Dronningen tilhørende Halsnø Kloster Gods Johan Claussøn Frimann og Maria Fuiren). Han blev Student fra Bergens Skole 1685 (samtidigt med sin ældre Broder, Claus), tog det følgende Aar Examen philosophicum og Bakkalaugraden, samt 1687 theolog. Attestats under Dr. Johannes Lassenius og Joh.s Wandal. Efter nogen Tids Ophold hjemme hos Faderen blev han Amanuensis hos Biskopen, Dr. Randulf, hvilket han var i 5 Aar, indtil han 1696 ²³/₉ blev kaldet til Kapellan hos Hr. Peter Arentz til Kvinherred, hvor han af Baron Axel Rosenkrands til Rosendal tillige beskikkedes til Vicepastor med Succession. Sognekaldet tiltraadte han da ved Hr. Arentz's Død i 1710. I 1721 blev han Provst over Søndhordlands Provsti. (4 Børn, hvoraf 2 Sønner døde tidligt, hvorimod 2 Døttre blev gifte).

b2. Engel (Petersd.) Arentz, f. i Kvinherred? 1666 ²/₈, † i 1724.

Gift i Stavanger 1691 ¹¹/₂ med Søren Jansen **Godsen**, Sognepræst til Klep paa Jæderen fra 1690—1734. Han var født i Stavanger? 1665 og † paa Klep 173. (Søn af Rektor i Stavanger — senere Provst og Sognepræst sammesteds — Mag. Jens Sørensen Godsen, † 1713 ²⁹/₆, og dennes 1ste Hustru Christine Sørensdatter Brunsteen, † 1666 ¹/₁₁, og saaledes en Halvbroder af den Anne Kirstine Godsen eller Godtzen, som i 1709 ægtede Baron Axel Chr. Rosenkrands til Rosendal). (7 Børn).

c2. Berite Arentz, f. 1668 ²⁰/₁₂, † 1669 ¹/₁.

d2. Hans Arentz, Provst og Sognepræst til Stadsbygden, f. paa Malmanger Præstegaard (Kvinherred) 1670 ²⁴/₃, † i Stadsbygden 1720 ²³/₅. Han blev Student 1686, Cand. theol. 1688, personel Kapellan til Nykirken i Bergen hos Hr. Otto Schreuder, ved hvis Død 1696 ¹/₄*) han blev ledig, indtil han i Juli 1696 ved Konferentsraad Worms Indflydelse blev Sognepræst til Stadsbygden. 1718 blev han Provst i Fosens Provsti og døde 1720 ²³/₅ paa sin Ejendomsgaard Rejn i Stadsbygden efter nogle Aars Brystsvaghed og Steensmerte. Hans nu tilintetgjorte Portræt, der hang i den ved Lynild i Høsten 1837 afbrændte Stadsbygdens Kirke fremstillede ham ogsaa som en sygelig Mand. Under dette Maleri var følgende Linier skrevne: „Mit Liv far hastig bort, Mit Ansigt bliver gjemt, Guds Huus jeg tjener kort, En tiid af Gud bestemt. Nat. d. 24 Maji 1670. Denat. Ao. 1720 d. 23 Maji.“ Han bar stor Omsorg for sin, før hans Tid, vankundige Menigheds christelige Oplysning, idet han ikke alene selv flittig katekiserede, men ogsaa i 1716 indrettede Skolevæsenet der i Præstegjeldet saaledes, at 4 Skolemestere skulde undervise Ungdommen; og til disses Aflønning bidrog han selv noget vist aarlig, ligesom han ogsaa formaaede Bønderne til at yde 8 à 10 Skill. hver aarlig. Ligesaa skjænkede han en meget god Gaard til Bolig for en af Skolemesterne og forskrev fra Kjøbenhavn store Partier af Bibler, Nytestamenter, Psalmebøger o. s. v.

Gift i Bergen?**) med Susanne Schreuder, f. i Bergen? 16. . . , † i Stadsbygden? 1742. (Datter af den i 1696 afdøde Stiftsprovst og Sognepræst til Nykirken i Bergen Otto Hanssøn Schreuder og Anna Schjelderup, Datter af Biskop Jens Schjelderup d. Y. i Bergen). Efter Hr. Arentz's Død ægtede hans Enke i 1721 ¹⁹/₇ Eftermanden i Kaldet, Hr. Michael Stub, der var født i Spydeberg 1683 ²⁹/₃ og døde som Provst og Sognepræst til Stadsbygden 1758 ²⁵/₁₂

*) Ifølge Nykirkens Ministerialbog blev Stiftsprovst Otto Schreuder begravet 1696 ¹/₅ i Nykirken i Korsets søndre Hjørne, „med alle Klokker og Liig Prædichen.“ Hatting i sin bergenske Præstehistorie opgiver 18de Septbr. 1694 som hans Dødsdag.

**) Formodentlig viet i Nykirken, hvor Brudens Fader var Sognepræst, men denne Kirkes Vielsesbog mangler for Tidsrummet fra 1676—1719.

paa sin Ejendomsgaard Rejn. Han var Søn af Sognepr. Hans Lauritzen Spydeberg og Gunhild Kjeldsdatter Stub.

Af Provst Arentz's mange Børn vides 7*), hvoraf imidlertid kun 4 Sønner og 2 Døttre opnaede den voxne Alder, nemlig:

a 3. Sara Arentz, f. i Stadsbygden 1701 (døbt $\frac{2}{9}$), † i 17..

Gift i Stadsbygden? 1722 $\frac{1}{3}$ med Overauditor, Regimentskvartermester og Auditor ved Dragonerne Johannes **Klingenberg** til Elgsæter Gaard (i Strinden) ved Throndhjem, f. i 1686 $\frac{6}{12}$, † paa Elgsæter / 1763. (Søn af Ammunitions-, Proviant- og Material-Forvalter ved Amtet og Fæstningerne nordenfjelds Andreas Claussøn Klingenberg og Cornelia Irgens). (2 Sønner og 4 Døttre).

b 3. Fredrik Arentz, Biskop over Bergens Stift, f. i Stadsbygden 1702 / (døbt $\frac{22}{9}$), † i Bergen 1779 $\frac{22}{11}$ som entlediget. Blev Student 1718 fra Thr.hjems Skole; fuldendte i 1719 sin akademiske Bane „cum laude“ og studerede derpaa ved Friederichs Universitet i Halle indtil 1721. Levede derpaa i nogle Aar af at undervise og blev 1729 $\frac{21}{1}$ Sognepræst til Askevold i Søndfjord, 1748 / Provst, 1760 $\frac{30}{3}$ Sognepr. til Nykirken i Bergen og 1762 $\frac{24}{6}$ Biskop i Bergen. Resignerede med Pension 1774 $\frac{1}{7}$ og døde 1779 $\frac{22}{11}$.

Biskop F. Arentz udgav — som Sognepr. til Askøen — omtr. 1738 en Forklaring over Katekismen, hvilket Værk ikke nævnes i Nyerup & Krafts Lexikon, men i E. Pontoppidans utrykte Visitatsberetninger i det danske Gehejmearkiv. (Ifølge L. Daae i hans „Throndhjems Stifts gejstlige Historie“, Side 138, Anmærkn.).

Biskop Arentz var 2 Gange gift:

1) i Bergen (Nykirken) 1730 $\frac{5}{3}$ med Cathrine Fredrikke Holberg, f. i Ejd? i Nordfjord omtr. 1715, † i Askevold 1738 $\frac{1}{12}$. (Datter af den berømte Ludvig Holbergs Broder, den i 1747 afdøde Sognepr. til Nykirken i Bergen Fredrik Christian Holberg og Maren Krog, en Præstedatter fra Ørskoug). (5 Børn).

2) i Sælø 17.. med Drude Frimann, f. i Ejd 1705, † i Askevold 1759. (Broderdatter af den Side 130 anførte Provst Wilhelm Frimann, samt Datter af den i 1715 afdøde Sognepræst til Sælø Claus Frimann og Anna Pedersdatter Harboe, en Præstedatter fra Sælø). (2 Sønner).

a 4. Hans Arentz, Sorenskriver i Søndfjord, f. paa Askevold 1731 $\frac{27}{3}$, † i yttre Holmedal 1793 $\frac{12}{4}$ (begravet ved Dale Annexkirke). Han blev 1762 $\frac{19}{3}$ (fra Candidat) Sorenskriver i Søndfjord. (Hans Smaaskrifter sees i Nyerup & Krafts Literaturlexikon, Side 20).

Gift i Kinn 1765 / med Ingeborg Cathrine Nagell, f. paa Furresund i Kinns Præstegjeld 1742 $\frac{17}{9}$, † i yttre Holmedal 1799 $\frac{6}{7}$. (Datter af Foged i Søndfjord, Kammerraad Hans Thiis Nagell paa Grd. Furresund og Margrethe Worm). (1 Datter).

a 5. Cathrine Drude Fredrikke Arentz, † ung.

b 4. Edel Sophie Arentz, f. paa Askevold 1733 $\frac{23}{12}$, † i Bergen 1781 $\frac{2}{6}$. Ugift.

c 4. Susanne Arentz, f. paa Askevold omtr. 1735, † i Bergen 1766 $\frac{5}{6}$.

Gift i Askevold 17.. med Præst Johan Plahte **Bruun**, f. i Bergen 1728 $\frac{19}{10}$, † sammesteds 1772 $\frac{27}{6}$ som Sognepr. til Nykirken. (Søn af Studiosus og „Kunstskilderer“

*) Aarsagen til, at adskillige af Provst Hans Arentz's Børn ere ubekjendte, er deels, at Stadsbyggens Ministerialbog mangler for Tidsrummet fra 1708—1720, i hvilke Aar han kan have haft mange Børn, deels at de øvrige Ministerialbøger ere ufuldstændigt førte. Saaledes anføres han den $\frac{21}{6}$ 1708 at have haft en Søn til Daaben, men uden at Barnets Navn er nævnt.

Hans Bruun og Cathrine Elisabeth Plahte). Han kom i 1737 til den personelle Kapellan ved Bergens Domkirke, Hr. Hans Rafnsberg, dels som Elev, dels som Opvarter. Ved dennes kort efter paafølgende Død kom han ind paa Bergens Skole, blev Student 1747, kom strax derpaa til Hr. Fredrik Arentz paa Askevold, rejste atter i 1751 til Kjøbenhavn, blev Candidat og Baccalaureus philosophiæ, kom tilbage til Bergen, blev Informator hos Sognepræsten til Manger, Willh. Frimann, for dennes Brodersøn Christopher; blev 1755 personel Kapellan hos Stiftsprovst Ole Tidemand, som da var const. Biskop; 1762 ²⁴/₇ blev han 2den Kapellan ved Domkirken og Sognepræst til Askøen og s. A. ¹⁹/₁₁ øverste Kapellan til Domkirken og endelig 1769 ¹/₉ Sognepræst til Nykirken. Han ægtede 2den Gang Wenche Cecilie de Besche, men var barnløs i begge Ægteskaber.

d4. Fredrik Christian Holberg Arentz, Professor og Rektor, f. paa Askevold 1736 ²⁸/₉, † i Bergen 1825 ³¹/₁₂ som entlediget. Han blev efter privat Undervisning af ovennævnte Johan Plahte Bruun, daværende Cand. theol., dimitteret i 1751 til Universitetet og tog Aaret efter Examen philosoph. Derpaa var han i 4 Aar hjemme, dels undervisende to yngre Brødre, hvilke han i 1756 dimitterede til Universitetet, dels selv studerende under sin kundskabsrige Faders Vejledning Theologi, hvori han tog Examen i 1756 med bedste Karakter. Endnu i 2 Aar blev han liggende ved Universitetet for at dyrke sine Yndlingsfag, Philosophi og Mathematik. Uagtet bestemt for den gejstlige Bane, forandrede han dog sin hele Plan paa Grund af, at det faldt ham umuligt at memorere sine Prædikener. Paa samme Tid fik han det ærefulde Tilbud som Mathematicus at ledsage det lærde Selskab, som Kong Fredrik V lod rejse til Arabien. Da Nogle af dette Selskab først skulde studere i 2 Aar i Göttingen, valgte ogsaa Arentz i nogen Tid at forberede sig i sine Fag ved et fremmed Universitet og rejste til den Ende i 1758 paa Faderens Bekostning til Leyden, hvor han opholdt sig et Aar, hvorefter han vendte tilbage til Hjemmet og blev strax, uden Ansøgning, constitueret i 1760 til Lektor i Mathematik ved Seminarium Fredericianum i Bergen. Denne Ansættelse gjorde, at han opgav sin arabiske Rejse, og den berømte Niebuhr gik i hans Sted. Arentz prisede ofte senere Forsynets beskjærmende Haand, der afvendte dette Foretagende, thi med sin svage Legemskonstitution vilde han vist paa Rejsen være blevet Dødens Offer, hvilket blev Tilfældet med alle Deeltagerne paa Niebuhr nær.

Han begyndte da nu den Embedsbane, paa hvilken han i næsten 65 Aar saa utrættelig vandrede. 1762 blev han virkelig Lektor i Mathematik ved bemeldte Seminarium. 1769 blev han, tilligemed Lektor Cortin, beskikket til at overtage Konrektors Forretninger ved Bergens Skole. 1773 blev han Magister og 1781 Rektor ved Bergens Skole, i hvilket Embede han forblev indtil 1825 ²²/₃, da han efter Ansøgning fik sin Afsked i de naadigste Udtryk, med sin fulde Gage i Pension, samt med Tilladelse til for sin Levetid at bebo sin gamle Lejlighed i Latinskolegaarden. Han syntes skabt for Lærersfaget, og hans Fortjenester af samme blev ogsaa paa fo skjellige Maader paaskjønnede. Saaledes fik han i 1806 Titel af Professor, 1810 ²⁸/₁ blev han *R. D. O.* og 1820 *R. W. O.* 1774 blev han Medlem af det kgl. norske Videnskabers Selskab og 1775 af det kgl. danske Do. I 1812 bekostede hans Disciple et Portræt af ham malet af Bergenseren N. J. Brødal og ophængt i Skolens øverste Klasse. Dette blev i 1816 stukket i Kobber af Bagge og (tilligemed hans Levnet af Biskop Joh. Nordahl Brun) udgivet med følgende Vers af Overlærer Lyder Sagen:

„En Jubellærer klog som god
Og højlærd som beskeden,
Hvis Liv og Lære efterlod
En Sæd for Evigheden.“

Ved Ludvig Holbergs Sekularfest i Bergen den 11te Januar 1822 blev Arentz, som Holbergs nærmeste Slægtning, indbudet og hædret ved en Sang af Lyder Sagen. Ved hans 5te Søns Ordination $10\frac{1}{2}$ 1823 blev han af Biskop Neumann hædret ved en Festlighed med en Sang til hans Ære. Paa hans 90de Fødselsdag d. $28\frac{9}{9}$ 1825 lagde hans fordums Disciple Grundvolden til et Legat, der skulde bære hans Navn, og hvoraf Renterne skulde anvendes til aarlig Understøttelse for en værdig og trængende Student, der enten skulde være dimitteret fra Bergens Skole eller i lige Linie nedstamme fra Rektor Arentz. Der indsamledes strax 632 Spd., og ved Udgangen af Aaret 1856 udgjorde Legatets Formue 1260 Spd. 73 β . Højesteretsassessor C. F. Omsen og Hustru skjænkede ligeledes ved Testamente af $26\frac{9}{9}$ 1818 Universitetet en Kapital af 2000 Spd. til et Legat til Minde om Rektor Arentz. Dette Legat kaldes imidlertid nu „det Omsenske Legat“ for at adskille det fra nysnævnte. Desuden skjænkede Arentz selv ved testamentariske Dispositioner af $1\frac{7}{7}$ 1824, $14\frac{1}{1}$ og $9\frac{7}{7}$ 1825 en Kapital af 1000 Spd. til Oprettelse af 3 Legater, nemlig 200 til et Universitetsstipendium, 200 til Selskabet for Norges Vel og 600 til Bergens Byes Fattige.

Foruden ovennævnte Biografi af Joh. Nordahl Brun udkom ogsaa hans Levnet i 1827 af Sønnen H. S. Arentz, ligesom hans Biografi med Portræt findes i „Mærkelige Nordmænd.“ Hans Skrifter sees i Nyerup & Krafts samt i Langes Literaturlexikon, i hvilket sidste tillige anføres flere Forfattere, der have skrevet til hans Ihukommelse.

Rektor Arentz var 3 Gange gift og havde i Alt 14 Børn, hvoraf 8 blev voxne. 5 Sønner blev Præster.

1) i Fane 1764 / med Christiane Meldal*), f. i Vang (Hedemarken) 1743 $16\frac{11}{11}$ (døbt

*) Rektor Arentz's Datter af 1ste Ægteskab samt hans Børn af 3die Ægteskab nedstamme paa Mødreneside fra Thomas Angells Bedstefader, og ere saaledes berettigede til Understøttelse af de Angellske Legater.

Slægtskabsforholdet hænger saaledes sammen:

a1. Lorentz Mortensen Angell, f. i Angeln i Holsteen 1626, † i Thr.hjem 1697 som Kjøbm. og Raadmand.

Var 3 Gange gift. (Her anføres kun hans 2 første Koner).

Gift 1) i Thr.hjem 1653 med Margrethe Hansdatter Pols.

Gift 2) 1671 med Abel Jespersdatter, der døde 1683.

a2. Albert Angell (af Faderens 1ste Ægteskab), Cancelliraad og Præsident i Thr.hjem, f. 1660, † . . .

Gift i Thr.hjem 1689 med Sara Thomasd. Hammond. Af deres Børn var:

a3. **Thomas Angell**, den rige Legatstifter, f. 1692 $29\frac{123}{123}$, † 1767 $19\frac{9}{9}$. Ugift.

b2. Margrethe Angell (af Faderens 2det Ægteskab), f. 1672, † 1763.

Gift 1688 med Kjøbmand i Thr.hjem Christian **Frost**, f. 1651, † 1702.

a3. Abel Margrethe Frost, f. 16. . . , † 1759.

Gift 1) 1704 med Dircktør over Røraas Kobberværk Theodorus **Bergmann**, der døde 1719.

(Af deres Børn anføres her kun 1 Datter).

Gift 2) 1725 med Thomas Angells Søkendbarn, Kjøbm. Bernt **Møllmann**, f. 1684, † i Throndhjem 1760. (Søn af Kjøbm. Johan M. og Anna Hammond).

a4. Christiane Bergmann, f. 1714, † 1780.

Gift 1734 med Sognepræst til Indviken Jørgen Evensen **Meldal**, f. i Tønsæt 1706, † 1773.

Af deres 15 Børn var Døttrene:

a5. Christiane Meldal, Rektor **Arentz's** 1ste Kone, og

b5. Bolette Rebekka Meldal, Rektor **Arentz's** 3die Kone.

- $2^{1/11}$), † i Bergen 1765 $1/8$. (Datter af resid. Kapellan til Vang — senere Sognepr. til Indviken — Jørgen Evensen Meldal, † 1773, og Christiane Bergmann). (1 Datter).
- 2) i Bergen 1767 $9/10$ med Ingeborg Maria Frørup, f. i Højland 1739, † i Bergen 1775 $9/10$ i Barselseng, 35 $3/4$ Aar og 21 Dage gml. (Datter af Sognepr. til Graven Hans Christian Frørup, † 1743, og Marie Margrethe Stabel). (7 Børn, hvoraf 4 blev voxne).
- 3) i Bergen 1777 $23/9$ med Bolette Rebekka Meldal*), f. i Vang paa Hedemarken 1747 $2/6$ (døbt 10de Sønd. efter Trefold.), † i Bergen 1819 $7/9$ (Søster af hans 1ste Kone). (6 Børn, hvoraf imidlertid kun 3 Sønner opnaaede den voxne Alder. Af disse 6 Børn findes imidlertid kun de 5 i Kirkebogen, saa det 6te muligens enten kan have været dødfødt eller ogsaa være død før sin Daab).
- a5. Cathrine Fredrikke Holberg Arentz, f. i Bergen 1765 (døbt $24/7$), † i Fjeld's Præstegjeld i Midthordland 1847 $9/12$ hos sin Søn Claus Severin Frimann Reimers, daværende Sognepræst der.
- Gift i Bergen? 1792 $11/7$ med Kateket ved Bergens Domkirke Hieronymus **Reimers**, f. i Bergen 1759 $16/10$, † der 1830 $5/6$. (Søn af Skipper Rørich Clausen Reimers og Maren Langelau). Han blev Student fra Bergens Skole 1779, Cand. 1786 $28/4$ (Non) og Kateket 1792. (Ifølge Indskriften paa en over ham af nogle af hans Disciple oprejst Steenstøtte paa Domkirkegården i Bergen var han i 45 Aar Kateket og Lærer ved Bergens Friskole). (Af 10 Børn levede 5 til voxen Alder).
- b5. Fredrik Arentz, f. 1768 -- som alle Rektorens Børn — i Bergen (døbt $3/10$), † 1771 (begr. $16/10$).
- c5. Hans Christian Arentz, f. 1769 (døbt $18/9$), † 1771 (begr. $16/10$).
- d5. Ole Tidemand Arentz, Sognepræst, f. 1771 $24/1$, † i Tysnæs 1841 $23/4$. Blev Student 1788, Cand. 1793 $29/4$ (Haud.), personel Kapellan til Sund i Midthordland 1794; resid. Kapellan til Kinservik 1800, Sognepr. til Tysnæs i Midthordland 1806. Ved hans Forflyttelse fra Kinservik blev det resid. Kapellani der nedlagt.
- Gift i Sund 1801 $23/2$ med Bolette Maria Hjorthøy, f. i Fron i Gudbrandsdalen 1780 $25/2$, † i Tysnæs 1856 $15/5$. (Datter af Sognepr. til Sund, Hugo Fredrik H. og Maren Braag). (8 Børn).
- a6. Maren Marie Arentz, f. i Kinservik 1801 $2/11$.
- Gift i Tysnæs? 1827 $23/8$ med Kjøbmand i Bergen Clamer Meltzer **Gran**, f. der 1800 $19/5$, † der 1863 $4/2$. (Søn af Kjøbmand Jens Gran og Cathrine Lexau). (11 Børn).
- b6. Fredrik Christian Holberg Arentz, resid. Kapellan til Haus, f. i Kinservik 1804 $31/1$, † paa Mjelde i Haus 1867 $2/2$ som entlediget. Han blev Student 1824 (fra Bergens Skole), Cand. 1828 (Non), resid. Kapellan til Haus 1829 $19/9$; entlediget 1842 $11/4$ paa Grund af Sindssyge.
- Gift i Bergen 1829 $12/5$ med sit Søskendbarn Bolette Rebekka Meldal Arentz, f. i Bergen 1808 $14/6$, † i Haus 1847 $6/1$. (Datter af resid. Kapellan til Nykirken i Bergen Peter Arentz og Margrethe Friele). Se Side 140. (5 Børn).
- a7. Bolette Marie Arentz, f. i Haus 1830 $11/8$. Ugift.
- b7. Peter Arentz, f. 1831 $28/9$, † i Bergen 1854 $22/4$.
- c7. Ovidia Arentz, f. 1834 $6/6$, † 1849 $5/6$.

*) Se Anm. foregaaende Side.

- d*7. Laura Arentz, f. i Haus 1836 $\frac{2}{6}$.
 Gift i Bergen 1861 $\frac{1}{10}$ med Kjøbmand i Bergen Herman **Frielle**, f. der 1838 $\frac{27}{5}$. (Søn af Kjøbm. Bernt F. og Albertine Henrikke Vedeler). (1 Søn).
- e*7. Constance Arentz, f. i Haus 1839 $\frac{16}{11}$. Ugift i Bergen.
- c*6. Hugo Laurentius Arentz, f. i Tysnæs 1807 $\frac{4}{3}$, † der 1819 $\frac{14}{9}$ (druknede ved at falde ud af en Baad).
- d*6. Bolette Rebekka Meldal Arentz, f. i Tysnæs 1809 $\frac{23}{7}$.
 Gift i Tysnæs 1837 $\frac{23}{7}$ med Skipper Johan Christian **Irgens**, f. i 1806 $\frac{6}{6}$, † i Bergen? 1837. (Søn af Sognepræst til Vikør Johannes Irgens og Christine Stub). (Ingen Børn).
- e*6. Henningine Cathrine Fredrikke Holberg Arentz, f. i Tysnæs 1812 $\frac{17}{3}$. Ugift i Bergen, som sindssyg.
- f*6. Ingeborg Margrethe Arentz, f. i Tysnæs 1815 $\frac{7}{9}$.
 Gift i Tysnæs 1848 $\frac{16}{3}$ med daværende Præst i Amerika, Hans Andreas **Stub**, f. i 1822 $\frac{13}{5}$. (Søn af Sognepr. til Tysnæs Hans Gerhard Stub, † 1843, og Marthe Andrea Gjæver). Han blev Student 1840 (dimitteret af Cand. mag. Thue), Cand. 1846 $\frac{19}{12}$ (Laud.) og 1848 Sognepr. til Muskigo (Wisconsin), 1855 til Counprairie (Wisconsin). Her var han til 1861, da han for sin Helbreds Skyld vendte tilbage til Norge, hvor han derpaa forrettede paa flere Steder i Vacancer, nemlig i Bergen 1861—62, i Fjeld 1862—63, i Strand 1863 til October 1864, og derpaa en Tid ved Korskirken i Bergen som resid. Kapellan). (5 Børn).
- g*6. Elisabeth Charlotte Arentz, f. i Tysnæs 1819 $\frac{18}{3}$.
 Gift i Tysnæs 1849 $\frac{8}{4}$ med Rebslager i Bergen Ole **Johannesen**, f. i Bergen 1819 $\frac{26}{5}$. (Søn af Kjøbm. Ole Johannesen og Ulrikke Eleonore Pihl). (2 Børn).
- h*6. Cathrine Laurentia Arentz, f. i Tysnæs 1821 $\frac{2}{4}$.
 Gift i Tysnæs 1850 $\frac{2}{7}$ med Skomager Jørgen Kjædding **Brinckmann**, f. i 1815 $\frac{5}{8}$. (Søn af Henrik B. og Berthe Oline). (4 Børn).
- e*5. Christiane Meldal Arentz, f. 1772 (døbt $\frac{5}{3}$), † 1773 (begr. $\frac{9}{11}$).
- f*5. Marie Margrethe Frørup Arentz, f. 1773 (døbt $\frac{29}{5}$), † i Medfjord eller Midtfjord i Senjen 1808 $\frac{30}{1}$ i Barselseng med en dødfødt Søn.
 Gift i Bergen 1807 $\frac{10}{3}$ med sin Fætter, der tilsidst blev resid. Kapellan til Korskirken i Bergen, Fredrik Michaelsen **Arentz**, f. paa Haus 1771 $\frac{24}{1}$, † i Bergen 1837 $\frac{7}{8}$ som entlediget. (Søn af Sognepr. til Haus Michael Stub Arentz og Elisabeth Tidemand. Se Side 144). Han blev Student 1791, Cand. 1797 $\frac{14}{7}$ (Non); personel Kapellan til Haus 1797 $\frac{1}{12}$, Sognepræst til Midtfjord i Senjen 1806 $\frac{30}{9}$; Sognepræst til Hosanger i Nordhordland 1810 $\frac{30}{3}$, resid. Kapellan til Korskirken i Bergen 1820 $\frac{13}{10}$. Entlediget 1831 $\frac{30}{3}$ med 300 Spd. i aarlig Pension og † 1837 $\frac{7}{8}$. Han ægtede 2den Gang Cløra Magdalene Bing Ursin, der døde 1831 uden Børn).
- g*5. Fredrik Holberg Arentz, Sognepræst til Tønsberg, f. i Bergen 1774 $\frac{4}{9}$ (døbt $\frac{12}{9}$), † i Tønsberg 1833 $\frac{11}{2}$. Han blev Student 1792, Cand. theol. 1796 $\frac{14}{7}$ (Haud.), personel Kapellan hos Sognepræsten til Manger 1797 (ifølge Aldersdispensation); Sognepræst til Bjelland i Mandals Provsti 1804, resid. Kapellan til Bergens Domkirke 1812 og Sognepr. til Tønsberg 1821 $\frac{8}{12}$.

Gift i Manger 1798 $\frac{15}{5}$ med Pauline Adamine Bernér, f. paa Fredensborg i Sjælland 1777 $\frac{8}{11}$ (døbt i Christiansborg Slotskirke $\frac{14}{11}$), † paa sit Fødested $\frac{28}{12}$ 1855. (Hun fik — saavidt vides — sin Opdragelse hos Enkedronning Juliane Marie og var Datter af Kongens Løber François Edouard Bernér*) og Sophie Elisabeth Gabell, der opholdt sig i Kjøbenhavn). (10 Børn, hvoraf 1 Datter døde liden).

a6. Ingeborg Marie Frørup Arentz, f. i Manger 1799 $\frac{11}{12}$. Lever som Enke.

Gift i Bergen 1818? med Kjøbm. i Bergen Joachim Henrik Jordan **Reinertsen**, f. i Bergen 1793, † der 1830 $\frac{2}{4}$. (Søn af Kirke- og Overkommissions-skriver ved Nykirken Jakob Reinertsen og Christine Margrethe Jordan). (2 Børn).

b6. Fredrik Christian Holberg Arentz, f. i Manger 1802 $\frac{30}{4}$ ($\frac{1}{7}$?). Var i endeel Aar til forskellige Tider bosat i Christiania som Handelsmand, deels ogsaa i Tønsberg, hvor han under $\frac{29}{10}$ 1834 blev naadigst anerkjendt som dansk Vicekonsul, men har siden 1845 været bosat i Kjøbenhavn.

Gift i Tønsberg 1834 / med Annette Olava Thorsen, da Enke efter sin Farbroder, den i Christiania i 1832 afdøde Skibsreder Knud Thorsen. Hun er født i Tønsberg 1813 $\frac{18}{7}$ og Datter af Skibsfører og Skibsreder Christopher Thorsen og Elen Føyn. (13 Børn).

a7. Thora Kunigunde Arentz, Pianistinde, f. i Christiania 1836 $\frac{20}{4}$.

b7. Alvilde Arentz, f. i 1838 $\frac{27}{5}$.

c7. Betha Mathilde Arentz, f. i 1841 $\frac{8}{4}$, † i Kb.havn 1856 $\frac{16}{4}$, men begravet i Vor Frelser's Gravlund i Christiania.

d7. Fredrik Christopher Emil Arentz, f. i Sem i Jarlsberg? 1841 $\frac{29}{5}$ (hjemmedøbt der i Juni 1841 og stadf. i Christiania 1842 $\frac{16}{5}$), † der 1843 $\frac{14}{6}$.

e7. Alfred Edvard Arentz, f. i Sem? 1842 $\frac{1}{6}$, † s. A. $\frac{19}{6}$ i Christiania før Hjemmedaabens Stadfæstelse.

f7. Knud Arentz, f. i Christiania 1843 $\frac{12}{7}$. † s. A. $\frac{16}{7}$ som hjemmedøbt.

g7. Annette Eleonore Arentz, f. i Kb.havn? 1847 $\frac{27}{4}$, † 11 Aar gml.

h7. Brynjulf Arentz, f. i Kb.havn? 1848 $\frac{12}{3}$.

i7. Hjalmar Arentz, f. i Kb.havn? 1849 $\frac{19}{3}$.

j7. Roald Arentz, f. i Kb.havn? 1850? $\frac{24}{6}$.

k7. Mathilde Margrethe Pauline Arentz, f. 185. ., † 1857.

l7. Olaf Arentz, f. 185. ., † 1852.

m7. Knud Ejnar Arentz, f. i Kb.havn? 1853 $\frac{6}{6}$.

c6. Frantz Edvard Bernér Arentz, f. i Manger 1803 $\frac{22}{10}$, † i Christiania 1838. Blev 1823 Student fra Bergens Skole. Ugift.

d6. Sophie Elisabeth Arentz, f. i Bjelland 1806 $\frac{3}{9}$. Ugift, hos sin nedenstaaende Broder i Nordland.

e6. Bolette Rebekka Meldal Arentz, f. i Bjelland 1807 $\frac{23}{12}$, † s. A.

f6. Jørgen Meldal Arentz, Sagfører, f. i Bjelland 1810 $\frac{5}{2}$. Blev Student 1834 (dim. af Stud. jur. W. Mariboe), Cand. jur. 1841 $\frac{22}{6}$ (Haud.), Kopist i Revisionsdept. 1842, Underretssagfører i Nordlands Amt 1849, Overretssagfører sammesteds 1859; bosat i Hadsel Præstegjeld i Lofoten.

*) Denne François E. Bernér var fransk af Fødsel (fra Lyon?) og siges at være kommen til Kjøbenhavn med Christian VII, da Denne vendte tilbage fra Udlandet.

Gift i Bergen 1849 med Alida Cathrine Krohn, f. i Bergen 1824 $\frac{4}{1}$. (Datter af Konsul Wollert Krohn i Bergen, † 1849, og Henrikke Gran, ogsaa † 1849).
(6 Børn, alle fødte i Hadsel).

a7. Fredrik Holberg Arentz, f. 1851 $\frac{6}{1}$.

b7. Henrikke Krohn Arentz, f. 1852 $\frac{25}{11}$.

c7. Wollert Krohn Arentz, f. 1854 $\frac{13}{6}$, † 1858.

d7. Hans Severin Arentz, f. 1856 $\frac{30}{8}$.

e7. Pauline Bolette Sophie Arentz, f. 1858 $\frac{6}{10}$, † 1862.

f7. Betty Cathrine Arentz, f. 1861 $\frac{6}{6}$.

g6. Hans Severin Arentz, Ingeniørmajor, f. i Bjelland 1812 $\frac{11}{11}$. Blev Officier 1833 (med Anciennetet fra $\frac{24}{8}$). Tog Højskoleexamen 1837 og blev surnumerær Sekondl. ved Artilleriet 1834 $\frac{10}{2}$, virkelig Sekondl. 1837 $\frac{25}{10}$, forsattes 1841 i samme Egenskab til Ingeniørbrigaden med Bibehold af sin Anciennetet af $\frac{10}{2}$ 1834; Premierl. sammesteds 1849 $\frac{29}{1}$, Kapt. 1853 $\frac{28}{10}$, Major 1862 $\frac{12}{4}$. *R. St. Olafs O.* 1862 $\frac{9}{9}$. *R. D. O.* 1856 $\frac{25}{9}$. Under sin Ansættelse paa Horten (Carl Johansværn) mellem Aarene 1851 og 1861 byggede han Dokken sammesteds. Han fik ved kgl. Resol. af $\frac{12}{8}$ 1862 eet Aars Permission fra Midten af Septbr. s. A. for at foretage en Rejse til Udlandet (med Bibehold af Gage og Emolument).

Gift paa Nøtterø 1844 $\frac{27}{12}$ (hans Svigerforældres Sølvbryllupsdag) med Cathrine Elisabeth Bull Føyn, f. i Tønsberg 1822 $\frac{16}{3}$. (Datter af Konsul Samuel Føyn og Karen Bull).
(4 Børn).

a7. Kaja Arentz, f. i Christiania 1845 $\frac{6}{10}$. Ugift 1867.

b7. Adam Fredrik Arentz, f. paa Horten 1847 $\frac{26}{9}$, † i Tønsberg 1849 $\frac{10}{6}$.

c7. Samuel Føyn Arentz, f. paa Horten 1852 $\frac{6}{7}$, † sammesteds 1856 $\frac{24}{4}$.

d7. Betty Pauline Cathrine Arentz, f. paa Horten 1855 $\frac{9}{2}$.

h6. Fredrikke Pauline Holberg Arentz, f. i Bjelland 1815 $\frac{9}{7}$.

Gift i Kb.havn 18.. med Sproglærer sammesteds August Severin Fredrik **Rønne**, f. i 1819 $\frac{13}{9}$. (Rimeligviis Søn af Distriktschirurg i Lemvig i Jylland — senere Sproglærer i Chr.sand og Christiania — Mathias Lumholtz Rønne, † i Kb.havn 1858, og Hanne Henrichsen).

i6. Betty Elisa Cathrine Daae Arentz, f. i Bergen 1817 $\frac{14}{6}$, † i Christiania (Oslo) 1860 $\frac{26}{2}$ efter længere Tids Sygelighed.

j6. Bolette Rebekka Meldal Arentz, f. i Bergen 1818 $\frac{15}{8}$. Ugift. Forestaar i 1867 en Pigeskole paa Kongsberg.

h5. Ingeborg Maria Frørup Arentz (Rektorens sidste Barn af 2det Ægteskab), f. i Bergen 1775 $\frac{3}{10}$ (døbt $\frac{25}{10}$), † der 1798 $\frac{5}{12}$.

Gift i Bergen 1797 $\frac{2}{5}$ med Kjøbm. Christen Smith **Dwerhagen**, f. i Bergen 1774 (døbt $\frac{25}{8}$), † der 181. (Søn af Skipper Jens Dwerhagen og Elisabeth Marie Smith).
(2 Børn).

i5. Christiane Meldal Arentz (Rektorens 1ste Barn af 3die Ægteskab), f. 1778 $\frac{23}{8}$, † 1779 (begr. $\frac{26}{5}$).

j5. Jørgen Meldal Arentz, Sognepræst til Nannestad, f. i Bergen 1782 $\frac{11}{7}$ (døbt $\frac{18}{7}$) — efter Sønnens Opgivende født $\frac{23}{7}$ — † i Nannestad 1853 $\frac{4}{5}$ efter 6 Dages Sygeleje. Han blev Student 1800 $\frac{27}{10}$, Cand. 1806 $\frac{17}{7}$ (Laud.), Adjunkt ved

Bergens Skole 1808 $\frac{19}{6}$, Sognepræst til øvre Kvinesdal ved Flekkefjord 1816 $\frac{9}{2}$, til Skibthved 1820 $\frac{30}{9}$, til Enebak 1829 $\frac{9}{5}$ og til Nannestad 1840 $\frac{6}{6}$.

Gift i Bergen 1812 $\frac{2}{1}$ med Margr. Marie Zernikow, f. i Oddernæs ved Chr.sand 1790 $\frac{11}{6}$? (døbt $\frac{16}{7}$), † paa Hamar 1856 $\frac{17}{4}$. (Datter af Oberstløjtn. Peter Nikolai Zernikow og Anne Hedeveg Meldal). (11 Børn).

a6. Fredrik Christian Holberg Arentz, f. i Bergen 1812 $\frac{25}{8}$, † i Christiania 1835 $\frac{22}{3}$, efter 7 Dages Sygeleje paa Rigshospitalet. Han blev Student 1832. Studerede Medicin.

b6. Peter Nikolai Zernikow Arentz, Underrettsprokurator, f. i Bergen 1813 $\frac{6}{10}$. Han blev Student 1831, Cand. jur. 1837 $\frac{4}{1}$ (Haud.), tog atter om igjen sin Embedsexamen $\frac{20}{12}$ s. A., men med samme Udfald; blev 1843 Kopist, 1845 $\frac{7}{5}$ Underrettsprokurator i Bratsberg og en heel Deel flere Amter og 1846 $\frac{3}{10}$ i Hedemarkens Amt, samt tillige i Akershuus, Christians, Smaalenes og søndre Thronhjems Amter. (Bopæl: Hamar). Ugift.

c6. Bolette Rebekka Meldal Arentz, f. i Bergen 1815 $\frac{22}{2}$.

Gift i Nannestad 1849 $\frac{4}{7}$ med nuværende Sognepr. til Jølster, Erik **Olsen**, f. paa Stordøen 1816 $\frac{2}{4}$. (Søn af Proprietær Ole Georg Olsen og Ingeborg Marie Juel). Han blev Student 1838, Cand. theol. 1846 $\frac{29}{5}$ (Laud.). Fra 1847 til Udgangen af 1849 Lærer ved Nissens Latin- og Realskole i Christiania; fra Begyndelsen af 1849 til Udgangen af 1851 vikarierende Lærer ved den kgl. Norske Krigsskole, og fra Sommeren 1849 til Septbr. 1852 tillige Bestyrer af en af ham selv oprettet Pigeskole i Christiania. I disse Aar manudcerede han jævnligt i de til Artium og 2den Examen hørende matematiske Discipliner. Adjunkt ved Chr.sands Latinske skole 1852 $\frac{16}{9}$; Sognepræst til Jølster i Søndfjord 1864 $\frac{10}{10}$. (Fik ved kgl. Resol. af $\frac{2}{2}$ 1865 Tilladelse til at vedblive som Adjunkt indtil $\frac{15}{4}$ s. A.). (Se hans Smaaskrifter i Langes Literaturlexikon. Af disse har hans „Ledetraad“ og „Samling af Opgaver“ oplevet 2 Oplag). (3 Børn).

d6. Anne Hedeveg Meldal Arentz, f. i Kvinesdal 1817 $\frac{23}{7}$. Ugift.

e6. Cathrine Fredrikke Wittrup Arentz, f. i Kvinesdal 1819 $\frac{3}{10}$. Ugift.

} Opholde sig paa Hamar
i Huset hos sin Broder,
Prokuratøren.

f6. Carl Edvard Arentz, f. i Skibthved 1821, † s. A., nogle Dage gml.

g6. Caroline Edvardine Arentz, f. sammesteds 1822, † der, 5 Aar gml.

h6. Hans Severin Arentz, f. sammesteds 1824 $\frac{6}{7}$, † paa Kongsberg 1856 $\frac{8}{5}$ som Cand. mineral. og Aspirant ved Sølvværket. Ugift.

i6. Henriette Christiane Arentz, f. i Skibthved 1827 $\frac{21}{3}$. Bestyrerinde af en Pigeskole paa Fr.hald. Ugift.

j6. Jørgine Margrethe Arentz, f. i Skibthved 1828 $\frac{25}{5}$.

Gift paa Hamar? 186. med Compagnichirurg Christopher Frithiof **Weidemann**, f. i Stockholm 1828 $\frac{17}{2}$. (Søn af Kabinetskammerherre, Oberstløjtn. — senere Kasserer i den alm. Enkekasse — Conrad Ferdinand W., f. 1795, † 1867 $\frac{15}{11}$). Han blev Student 1846, Cand. medic. 1852 $\frac{4}{3}$ (Haud.), Compagnichirurg i thr.hjemseke Brigades Distrikt 1864 $\frac{30}{3}$, men tog allerede Afsked som saadan under $\frac{2}{5}$ s. A. og er nu praktiserende Læge paa Hamar. (1 Søn i 1867).

- k6. Wilhelm Henrik Arentz, Kaptejn, f. i Skibthved 1829 $10/8$. Han blev Officier 1851 (med Anciennetet fra $10/12$ s. A.). Blev 1853 $6/7$ virkelig Sekondl. i 1ste akersh. Inf.-Brigade, men $18/11$ s. A. forsat i lige Egenskab til chr.sandske, hvor han blev Premierløjtn. 1854 $7/7$, Kaptejn 1861 $2/12$. Ugift.
- k5. Peter Arentz, resid. Kapellan til Nykirken i Bergen, f. i Bergen 1784 $28/2$, † der 1855 $15/2$. Han blev Student 1800 $27/10$, Cand. 1805 $18/7$ (Haud.); Lærer ved Fattigskolen „Christi Krybbe“ i Bergen og Chordegner ved Korskirken 1808, Kateket ved Korskirken 1823 $30/9$; resid. Kapellan til samme Kirke 1831 $2/7$ mod at udrede 300 Spd. i aarlig Pension til sin Formand, Fredr. Michaelsen Arentz, og til Nykirken 1837 $6/5$.
 Gift i Bergen 1807 $16/2$ med Margrethe Friele, f. i Bergen 1789 $3/11$. (Datter af Kjøbm. Herman Friele og Birgitte Morup). (12 Børn).
- a6. Fredrik Christian Holberg Arentz, f. 1807 $6/6$, † $11/8$ s. A.
- b6. Bolette Rebekka Meldal Arentz, f. i Bergen 1808 $14/6$, † i Haus 1847 $6/1$.
 Gift i Bergen 1829 $12/5$ med sin Fætter, resid. Kapellan til Haus, Fredrik Christian Holberg **Arentz**, f. i Kinservik 1804 $31/1$, † paa Mjelde i Haus 1867 $2/2$, som entlediget. (Søn af Sognepr. til Tysnæs Ole Tidemand A. og Bolette Marie Hjorthøy). (Se Side 135 og 136, hvor ogsaa deres Børn ere anførte).
- c6. Birgitte Arentz, f. 1809 $24/6$, † s. A. $29/6$.
- d6. Birgitte Arentz, f. i Bergen 1810 $28/8$.
 Gift i Bergen 1836 $27/4$ med Kjøbm. sammesteds Adolf Jørgen **Prante**, f. der 1810 $11/3$ og † der 1867 $30/6$. (Søn af Kjøbmand Philip Prante og fraskilt Hustru Sophie Høeg, som siden ægtede en Kaptejn Bang). Kjøbm. Adolf J. Prante var Storthingsmand fra Bergen 1859-60, 1862-63 og 1865-66. (11 Børn).
- e6. Fredrik Christian Holberg Arentz, Skattefoged i Drammen, f. i Bergen 1812 $15/5$. Han blev Student 1832, Cand. jur. 1837 $12/7$ (Haud.), Forvalter fra 1841 $14/4$ til 1851 $14/4$ ved Lysekloster Gods, samt 1844 $14/6$ tillige midlertidig Underretssagfører for Sønd- og Midt-Hordlands Sorenskriverier (cfr. tillige kgl. Resol. $3/4$ 1849); 1850 $25/10$ autoriseret som Underretssagfører i Lister og Mandals Amt og 1853 / som Overretssagfører ved Bergens Stiftsoverret; Justitssekretær ved samme Ret 1855 $26/5$; Skattefoged i Drammen 1863 $6/6$.
 Gift 1) i Nykjøbing paa Falster 1841 $12/3$ med Marie Møller, f. i Nykjøbing paa Falster 1818 $8/4$, † i Bergen 1856 $25/2$. (Datter af Skibskapt. i Nykjøbing paa Falster Christian Møller og Christine Birchholm). (2 Sønner).
 Gift 2) i Ringkjøbing i Jylland 1857 $7/8$ med Emma Eleonore Charlotte Constance Juel, f. paa Bornholm 1832 $21/9$. (Datter af daværende By- og Herredsskriver i Svanike, senere Justitsraad samt By- og Herredsskriver i Ringkjøbing i Jylland, Søren Juel, † 1860, og Fredrikke Bolette Pettersen, † 1848). (3 Børn).
- { a7. Erik Christian Birchholm Arentz, f. i Bergen 1841 $5/12$, men døbt i Os, † i Christiania 1861 $22/5$. Blev dansk Student fra Nykjøbing Skole 1860. Immatrikuleret ved Christiania Universitet s. A. og tog en Deel af 2den Examen i 1860.
- { b7. Fredrik Christian Holberg Arentz, f. i Bergen 1844 $15/6$, men døbt i Os. Student 1863; (fik paa Grund af Sygdom Tilladelse til at underkaste sig extraordinær Examen Artium sidst i 1863). Studerer nu Medicin.

- {c7. Fredrikke Marie Arentz, f. i Bergen 1859 $\frac{2}{2}$ (døbt i Domkirken $\frac{1}{7}$ s. A.).
 {d7. Peter Søren Juel Arentz, f. sammesteds 1860 $\frac{2}{8}$.
 {e7. Erik Christian Birchholm Arentz, f. sammesteds 1863 $\frac{6}{6}$.
- f6. Cathrine Fredrikke Meldal Arentz, f. i Bergen 1814 $\frac{9}{3}$ ($\frac{14}{3}$?), † sammesteds 1843 $\frac{11}{6}$. Ugift.
- g6. Henrik Johan Arentz, Kjøbmand i Bergen, f. der 1815 $\frac{3}{8}$. Ejede en Tid Handelsstedet Kvaløen paa Helgeland i Nordland.
 Gift i Bergen 1846 $\frac{5}{3}$ med Henriette Krøepelien, f. der 1826 $\frac{1}{1}$. (Datter af Kjøbm. Henrik Krøepelien og Severine Friele). (2 Børn).
 a7. Severine Arentz, f. i Bergen 1847 $\frac{2}{5}$. Ugift i Bergen.
 b7. Thorvald Emil Arentz, f. i Bergen 1849 $\frac{16}{7}$. Apothekerlærling i Bergen.
- h6. Peter Arentz, først Bagermester i Bergen, siden Proprietær, f. sammesteds 1817 $\frac{29}{6}$. Ejede Gaarden Øfstthun i Fane ved Bergen, men har solgt den, og er nu Huusejer i Bergen.
 Gift i Bergen (Domkirkens Landsogn) 1842 $\frac{15}{9}$ med Elisabeth Sophie Halck Brown, f. i Bergen 1817 $\frac{6}{5}$. (Datter af Sekondløjtnant paa Vartpenge Philip Leopold Wackenitz Brown*) og Dorothea Helene Falck). (1 Datter).
 a7. Dorothea Leonore Arentz, f. i Laxevaag (i Strudshavn Sogn, Fjeld Præstegjeld) 1843 $\frac{12}{8}$. Ugift.
- i6. Ingeborg Sophie Arentz, f. i Bergen 1818 $\frac{12}{11}$.
 Gift i Bergen (Nykirken Menighed) 1848 $\frac{9}{9}$ med Skibskapt. i Bergen Henrik **Rogge**, f. der (Domkirkens M.) 1817 $\frac{21}{10}$, † 1849 $\frac{21}{1}$ ved Forlis paa Haa paa Jæderen. (Søn af Notar. publ. i Bergen, Christopher Rogge og Benedikte Johanne Bjørn). (1 Søn).
- j6. Michael Stub Arentz, Kjøbm. i Bergen, f. der 1821 $\frac{6}{10}$, † der 1855 $\frac{10}{11}$.
 Gift i Bergen 1844 $\frac{1}{9}$ med Georgine Christine Munthe, f. der 1823 $\frac{23}{6}$. (Datter af Kjøbm. og Translatør i Bergen Georg Daniel Barth Munthe og Ingeborg Christine Holth Breder). (7 Børn).
 a7. Julie Christine Bolette Arentz, f. i Bergen 1845 $\frac{3}{6}$. Hun var fra $\frac{12}{8}$ 1865 til $\frac{22}{6}$ 1866 „Governess-pupil“ i Miss Lydia Ramsons „boarden-school“ i Selby (Yorkshire). Var derpaa fra $\frac{17}{8}$ 1866 til $\frac{11}{5}$ 1867 Lærerinde hos William Booker, Esqre. og Fabrikejer i Bradford (Yorkshire).
 Gift i Selby nær Hull 1867 $\frac{5}{6}$ med Hans Emil **Langberg**, Fører af det mellem Kb.havn, Hull og Königsberg færende Dampskib „Dagmar“. Han er født i Kb.havn 1835 $\frac{30}{7}$. (Søn af Adjunkt ved Nyborg lærde Skole, Carl Wilhelm L. og Amalie Jensine Dreier).
 b7. Herman Friele Arentz, f. 1847 $\frac{14}{2}$, † 1855 $\frac{23}{10}$.
 c7. Marie Müller Arentz, f. 1849 $\frac{21}{1}$.
 d7. Divert Bang Lothe Arentz, f. 1850 $\frac{28}{7}$.
 e7. Petra Arentz, f. 1852 $\frac{27}{3}$.
 f7. Fredrik **Christian** Holberg Arentz, f. 1854 $\frac{13}{2}$.
 g7. Georgine Michaela Arentz, f. 1855 $\frac{17}{7}$.

*) Denne Løjtnant Philip L. W. Browns Fader, Kammerraad og Toldkasserer i Bergen, Thomas Angell Brown — en Plejesøn af Thomas Angell i Thr.hjem — var Søn af en i Thr.hjem i Midten af forrige Aarhundrede bosat engelsk Konsul Brown, der nok var engelsk af Fødsel.

k6. Divert Bang Arentz, f. i Bergen 1823 $^{12}/_{10}$ (døbt i Korskirken $^{26}/_{12}$), † der 1849 $^{24}/_{7}$ i Barselseng.

Gift i Bergen 1848 $^{16}/_{11}$ med Apotheker sammesteds Johan Olai **Lothe**, f. i Bergen 1818 $^{2}/_{12}$. (Søn af Johan Jakobsen Lothe og Oline Larsen). (1 Søn, født og død 1849 $^{7}/_{7}$). Apotheker Lothe er atter gift.

l6. Charlottte Eleonore Tidemand Arentz, f. i Bergen 1827 $^{12}/_{12}$.

Gift i Brønø paa Helgeland 1847 $^{10}/_{3}$ med Enkemand, daværende Handelsmand paa Helgeland Carl **Stephansen**, nu Proprietær til Grd. Rotvold i Strinden. Han er født i Throndhjem 1799 $^{22}/_{4}$ og Søn af Bogtrykker? og Inspektør ved Tugthuset i Thr.hjem, Wilhelm Stephansen og Sophie Holm — begge dansk fødte. (3 Børn).

l5. Hans Severin Arentz, Provst og Sognepræst til Skogn, f. i Bergen 1789 $^{29}/_{6}$, † i Skogn 1853 $^{15}/_{1}$. Han blev Student 1806 fra Bergens Skole, Cand. theol. 1811 $^{23}/_{4}$ (Laud. egregie), Adjunkt ved Chr.sands Latinskole 1812 $^{26}/_{6}$, Præst til Hospitalet i Thr.hjem 1815 $^{23}/_{10}$, desuden fra 1816—1821 konstitueret Adjunkt ved Thr.hjems Skole, samt fra 1821—1828 tillige vikarierende for Sognepræsten til Domkirken, Stiftsprovst Jonas Angell, i Dennes Svagelighed. 1827 $^{31}/_{5}$ blev han Sognepræst til Skogn og 1834 $^{27}/_{8}$ Provst i Indherreds Provsti. Han var en elskelig og begavet Mand, der tog sig med Iver af sit Embedes Gjerning. Han nævnes ogsaa paa et Par Steder i Cl. Pavels's Dagbogs-Optegnelser som en ung Mand, der tegnede til at blive en ypperlig Lærer i Kirken, om han end paa det ene Sted just ikke roses for sine poetiske Gaver, som Pavels omtaler i Anledning af et Mindedigt, Arentz i 1816 havde udgivet over Biskop Joh. Nordahl Brun.

Gift i Melhus 1817 $^{29}/_{6}$ med Riborg Johanne Nissen, f. i Kb.havn 1797 $^{24}/_{11}$ (døbt i Helliggejst Kirke $^{22}/_{12}$). Hun bor endnu i 1867 som Enke i Skogn. (Datter af Provst og Sognepr. til Melhus, Peder Schjelderup Nissen og Bolette Margrethe Musæus). (3 Børn).

a6. Fredrikke Rebekka Meldal Arentz, f. i Thr.hjem 1818 $^{28}/_{4}$, † i Skogn 1857 $^{3}/_{7}$.

Gift i Skogn 1844 $^{22}/_{9}$ med daværende Sekondløjtn. — nu Kaptejn i throndhjemmske Inf.-Brigade — Erik Christian Kastrup **Müller**, f. i Skogn 1818 $^{26}/_{1}$. (Søn af Ritmester Lauritz Müller og Rebekka Stahlin). Erik C. K. Müller blev Officier 1840 (med Anciennetet fra $^{24}/_{12}$), Premierløjtn. 1851 $^{20}/_{2}$ (ved ytterøiske Compagni), Kapt. og Divisionschef 1859 $^{27}/_{1}$ — Alt ved thr.hjemmske Inf.-Brigade. Bor i Skogn. Han er fra $^{12}/_{8}$ 1862 gift 2den Gang, nemlig med Karen Helene Jønsberg. (Af hans 1ste Ægteskab er der 1 Søn, og ligesaa af 2det).

b6. Peder Schjelderup Nissen Arentz, f. i Throndhjem 1820 $^{10}/_{5}$, † der 1821 $^{1}/_{6}$.

c6. Peder Schjelderup Nissen Arentz, Præst, f. i Throndhjem 1821, $^{24}/_{9}$. Han blev Student 1840, Cand. 1844 $^{9}/_{12}$ (Laud.), personel Kapellan hos sin Fader 1847 $^{26}/_{5}$. Efter Dennes Død bestyrede han Skogns Sognekald indtil St. Hanstider 1856, derpaa Ibestad Sognekald i Senjen i henved et Aar, nemlig under Sognepr. Hansens Ophold i Christiania ved det ordentlige Storting 1857 og det overordentlige i 1858. Derefter bestyrede han i henved 3 Maaneder Bynæssets Sognekald i Throndhjems Stift, hvorpaa han 1858 $^{19}/_{7}$ blev personel

Kapellan hos Provst Parelius i Meldalen, hvor han var, indtil han 1861 ²⁵/₅ blev resid. Kapellan til nedre Størdalen.

Gift i Vaage 1850 ²³/₇ med Petrine Marie Klykken Hansen, f. i Skogn 1827 ¹⁴/₆. (Datter af Sorenskriver i nordre Gudbrandsdalen Rasmus Hansen, † 1861, og Maren Magdalene Grønn). (9 Børn).

a7. Johanne Hansine Arentz, f. i Skogn 1851 ⁶/₄.

b7. Maren Erasma Hansen Arentz, f. i Skogn 1853 ⁹/₁.

c7. Bolette Margrethe Nissen Arentz, f. i Skogn 1854 ²⁹/₁₂.

d7. Fredrikke Christiane Arentz, f. i Skogn 1856 ²³/₁₀.

e7. Petrine Marie Arentz, f. i Skogn 1858 ²⁹/₉.

f7. Hans Severin Arentz, f. i Meldalen 1860 ²⁹/₉.

g7. Fredrik Christian Holberg Arentz, f. i nedre Størdalen 1862 ⁶/₅.

h7. Magdalena Arentz, f. sammesteds 1864 ²¹/₆.

i7. Peter Nissen Arentz, f. sammesteds 1866 ¹⁰/₂.

m5. Christiane Sophie Susanne Arentz, f. i Bergen 1794 ⁹/₈, † 1795.

(Af Professor og Rektor Arentz's 6 Børn af sidste Ægteskab findes kun 5 anførte i Ministerialbogen, saa det 6te muligens kan have været dødfødt eller være død, forinden det blev døbt).

e4. Michael Stub Arentz (Biskoppens 2den Søn af 1ste Ægteskab), Sognepr. til Haus, f. i Askevold 1738 ⁵/₁₁, † i Haus 1799 ¹⁹/₃. Faa Dage efter sin Fødsel mistede han sin Moder, og var som Barn yderst svag, saa man meget tvivlede om, at han kunde leve. Denne Svaghed erkjendte han imidlertid allerede tidligt og endmere i sine senere Aar at have været ham saare gavnlig, idet han deri saa den Helligaands Arbejde paa at lede, overbevise og tugte hans af Naturen gjenstridige Sind. Sin første Underviisning nød han af Johan Plahte Brun, men maatte paa Grund af Svagelighed atter afbryde den, og først i sit 14de Aar blev han saavidt stærk, at han under sin ovenanførte ældre Broders Vejledning atter kunde tage fat paa Studeringerne. Af ham blev han og den yngre Broder, Claus Severin, i 1756 dimitteret og blev de begge ogsaa samtidigen Candidater 1759 ²⁵/₁, begge — saavidt vides — med bedste Karakter. Samme Aar den ¹¹/₄ (Onsdag før Paaske) prædikede han til Dimis over Matth. 27, 26. Samme Dags Eftermiddag udvirkede Professor Holm ham Plads i Borchs Collegium ved første Ledighed, men Omstændighederne hindrede Arentz i at benytte sig deraf. Med sin yngre Broder rejste han derpaa hjem gennem Sverig, og blev i 1760 Lærer for sin yngste Broder Peter, hvilket vedvarede indtil 1762, da han blev Famulus hos sin Fader, som da var bleven Biskop. Næste Foraar fulgte han Faderen til Kjøbenhavn og overvar hans Indvielse til Biskop paa 9de Søndag efter Trefold. 1763. Inden sin Hjemkomst blev han 1763 ⁹/₉ Sognepræst til Haus, hvortil han ordineredes af sin Fader i Bergens Domkirke 1764 ²⁰/₆. 18de Søndag efter Trefold. s. A. blev han af Stiftsprovst Jens Rennord indsat i Haus Kirke. Efter 7 Aars Forløb tiltog hans Svagelighed, saa han fra den Tid fast ikke mere kunde forrette ved Annexerne, hvilket derfor den residerende og den personelle Kapellan maatte gjøre. Af de 9 Kapellaner, han i sin Tid havde i Haus, indsatte han selv, efter Vedkommendes Forlangende, 3 residerende og 4 personelle.

Hans Smaaskrifter sees i Nyerup & Krafts Literaturlexikon. Han valgte selv Texterne til sin Liigprædiken.

Gift i Chr.sand 1764 ²⁶/₇ med Elisabeth Tidemand, f. i Laurvik 1737 ¹²/₈, † 1817 ¹²/₁₂

- hos sin Svigersøn, Fougstad, i Alverstrømmen i Hammer, hvor hun som Enke stedse boede. (Datter af Biskop, først i Bergen, siden i Chr.sand, Ole Tidemand og Charlotte Eleonore Calundan). (7 Børn).
- a5. Cathrine Fredrikke Holberg Arentz, f. i Haus 1765 $^{31/10}$ (døbt $^{5/11}$), † der 1772 $^{10/3}$ af Børnekopper.
- b5. Charlotte Eleonore Tidemand Arentz, f. i Hans 1767 $^{10/9}$ (døbt $^{16/9}$), † i Alverstrømmen 1830 $^{26/12}$.
 Gift i Haus 1798 med Lensmand i Hammer Johannes **Fougstad**, f. paa Grd. Fougstad i Brudvik Sogn, Haus Præstegjeld omtrent 1755, † paa sin Gaard Alverstrømmen i Hammer nogle Dage før sin Hustru, eller $^{14/12}$ 1830, 75 Aar gml. (Søn af Anders Fougstad og). (Johannes Fougstad og Charlotte E. T. Arentz var Forældre af nuværende Borgermester i Christiania Carl Fougstad).
- c5. En dødfødt Datter 1768 $^{11/11}$.
- d5. Fredrik Michaelsen Arentz, resid. Kapellan til Korskirken, f. i Haus 1771 $^{24/1}$ (døbt $^{29/1}$), † i Bergen 1837 $^{7/8}$ som entlediget. Han blev Student 1791, Cand. 1797 $^{14/7}$ (Non), personel Kapellan hos sin Fader i Haus 1798 $^{23/3}$, Sognepræst til Midfjord i Senjen 1806 $^{30/9}$, til Hosanger i Nordhordland 1810 $^{30/3}$ og resid. Kapellan til Korskirken i Bergen 1820 $^{13/10}$. Fik Afsked i Naade 1831 $^{30/3}$ (med 300 Spd. i Pension).
 Gift 1) i Bergen 1807 $^{10/3}$ med sit Sæskendbarn Marie Margrethe Frørup Arentz, f. i Bergen 1773 $^{1/5}$, † i Midfjord 1808 $^{30/1}$, 5 Dage efter sin Nedkomst med en dødfødt Søn. (Hun var Datter af Prof. og Rektor Fredr. Chr. Holberg Arentz og 2den Hustru, Ingeborg Maria Frørup. Se Side 136).
 Gift 2) i 1811 $^{18/4}$ med Clara Magdalene Bing Ursin, f. paa Tranø i Senjen og † i Bergen 1831 $^{12/10}$, 69 Aar gml. Hun var, da hun ægtede Hr. Arentz, Enke efter Jægteskipper Martinus Maursund (i Karlsø?) og var maaske Datter af Foged Michael Ursin og Clara Malene Bing. (Ingen Børn).
- e5. Cathrine Fredrikke Holberg Arentz, f. i Haus 1773 $^{31/5}$ (døbt $^{1/6}$), † der? 1790 $^{15/2}$.
- f5. Drude Frimann Arentz, f. 1774 $^{5/6}$ (døbt $^{14/6}$), † 1775 $^{1/2}$.
- g5. Drude Frimann Arentz, f. 1775 $^{4/12}$? (døbt $^{1/1}$ 1776), † 1780 $^{12/3}$.
- f4. Claus Severin Arentz (Biskoppens 1ste Søn af 2det Ægteskab), 2den resid. Kapellan til Bergens Domkirke samt Sognepræst til Askøen, f. i Askevold 1742 $^{1/4}$, † i Bergen 1785 $^{23/5}$. Han blev Student 1756, Cand. 1759 $^{1/1}$, konditionerede derpaa hos sin Farbroder, Provst Hans Arentz i Stavanger; var fra 1764—1769 Famulus hos sin Fader, og blev 2den resid. Kapellan til Domkirken samt Sognepræst til Askøen 1769 $^{24/11}$.
 Gift i Vigedal 1770 $^{9/8}$ med Alida Charlotte Augusta v. Krogh, f. i 1734 $^{14/12}$, † i Bergen 1780 $^{4/6}$. (Datter af den i 1752 afdøde Oberst Christopher v. Krogh til Haakenvik i Vigedal og Maria de Fine, samt Tvillingsøster af Abel Cathr. v. Krogh, der var gift med hans Farbroder, Provst Haus Arentz. Se Side 152). (1 Søn).
- a5. Fredrik Arentz, f. i Bergen 1771 (døbt $^{12/10}$), † 1772 (begr. $^{14/3}$).
- g4. Peter Arentz (Biskoppens yngste Søn af 2det Ægteskab), f. i Askevold 1747, † i Bergen 1771 $^{4/10}$ som Cand. theol.
- c3. Otto (Hanssøn) Arentz, Overtoldbetjent i Thr.hjem, siden Landmand og boende paa Grdn. Eli i Børsen, som da var et Annex til Bynæsset, f. i Stadbygden 1704 (døbt $^{12/2}$),

† i Børsen (o: det daværende Bynæsset) 1782 $27/1$ (begr. $11/2$). Han tog sandsynligviis i 1749 Afsked fra sit Embede, thi da købte han begge Kirkerne i Stadsbygden og 1750 $30/11$ Grd. Eli, der ved Skiftet efter ham taxeredes for 1000 Rd. Han ejede tillige flere andre Gaarde i Børsen, og Stervboets hele Formue var omtrent 3070 Rd., hvorfra gik Gjælden 630 Rd.

Gift i Stadsbygden 1736 $11/9$ med Margrethe Maria Gottschesen, f. i ca. 1710, † paa Eli 1775 $27/12$ (begr. $12/1$ 1776), „66 Aar gml.“ (Datter af Oberstløjtn. Peder G. og Helle Wind paa Grd. Kvidal i Stadsbygden). (12 Barn).

a4. Helle Arentz, f. i Thr.hjem 1738 (døbt i Domkirken $25/2$), † som Barn.

b7. Hans Arentz, døbt sammesteds 1739 $26/9$, † som Barn.

c4. Susanne Arentz, døbt sammesteds 1741 $28/3$, † i Strinden 1832 $24/11$, 91 $2/3$ Aar gml.

Gift 1) fra Grd. Eli i Børsen 1767 $21/2$ med Løjtnant Nils **Cold**, f. omtr. 1733, † paa sin Grd. Kvammen i Strinden 1773 (begr. ved Bakke Kirke $8/2$), „43“ Aar gml. (Hans Fader skal have været Forvalter ved Leren Fabrik og være død 111 Aar gml. Saaledes er han rimeligviis en Søn af den Simon Nilsen Cold „fra Leeren“, som 1727 $21/8$ i Lade Kirke blev viet til Ide Christensdr. Schultz. Disse Ægtefolk havde 1733, 23de Søndag efter Trefold., i Bratsberg Kirke i Strinden til Daaben en Søn ved Navn Nils, som vel er den her omhandlede Løjtnant Nils Cold*). Han kom, 19 Aar gml., i Tjenesten 1751, blev 1759 $10/10$ Fenrik; 1761 $28/1$ Sekondl. ved 2det eller vestre oplandske Nationalregiment; 1763 $5/1$ Premierl. réformé ved 3die eller østre Thronhjemske Regiment, „tagende, som saadan, Underofficiers og halve Officiers Gage ved det 2det oplandske Regiment“; 1766 $22/1$ virkelig Premierl. og ansat ved Størenske Comp. af 3die Thr.hjemske Regiment. Stod i 1772 som Premierl. ved Selbuske Comp. Han ejede fire Gaardparter i Strinden, hvilke efter hans Død i 1773 averteredes tilsalgs i Thronhjems Adressekontors Efterretninger for $12/3$ s. A. (3 Sønner).

Gift 2) i Bratsberg Kirke i Strinden 1775 $12/1$ med daværende Løjtnant — senere Oberstløjtnant af Dragonerne — Jens Ejlert **Beichmann**, f. i Rakkestad 1740 (døbt $16/12$), † paa den overtallige Chelsgaard Tombsæt i Strinden 1823 $13/9$, Kl. 10 Aften efter 14 Dages Sygeleje, som entlediget. (Søn af Oberstløjtn. Ulrik Fredr. Beichmann og Barthe Sophie Fremming). Han indtraadte i Armeen 1754, 14 Aar gml. Blev 1769 $6/12$ Premierl. ved Thronhjemske Dragonregiment (Melhusiske Comp.), 1786 $10/3$ Kaptejns Karakter; kort efter (før 1790) virkelig Kaptejn, hvilket senere forandredes til Ritmester; blev karakt. Major . . . , Sekondmajor 1804 $18/5$ og Premiermajor 1806 $9/5$ Det Thr.hjemske Dragonregiment opløstes ved kgl. Ordre af $23/2$ 1811, da Thr.hjemske „Dragoncorps“ kom istedet under Major Coldevin som Kommandør. Beichmann blev da $18/4$ 1811 mod sin Vilje sat paa Vartpenge. I de sidste 11 $1/2$ Aar af sit Liv havde han Apoplexi og var lam paa den ene Side). (2 Sønner og 5 Døttre).

d4. Peder Arentz, døbt i Thronhjems Domkirke 1742 $22/3$, † som Barn.

e4. Hans Arentz, døbt sammesteds 1744 $25/3$, † s. A. (begr. $3/6$).

*) Løjtnant Nils Cold anføres rigtignok i Ministerialbogen ved sin Begravelse $8/1$, 1773 at have været 43 Aar gml. — altsaa skulde han efter dette have været født omtrent 1730 —, men de ældre Ministerialbøgers Aldersopgivender ere næsten aldrig paalidelige.

f4. Hans Michael Arentz, Ejer efter sin Fader af Grd. Eli og senere af Grd. Ranæs i Surendalen, f. i Thr.hjem 1746 $\frac{4}{1}$, † paa Ranæs 1822 $\frac{4}{1}$ (hans Fødselsdag), eller rettere Nat til $\frac{5}{1}$, Kl. 1 $\frac{1}{2}$. Han blev Korporal 1759 $\frac{17}{10}$, Kommandérsergeant 1766 $\frac{1}{1}$. I Januar 1777 rejste han til Kjøbenhavn og blev Officier $\frac{1}{10}$ s. A. Kom tilbage $\frac{29}{11}$ s. A. 1778 $\frac{2}{12}$ blev han virkelig Sekondl. ved 3die thr.hjemiske Regiment; 1783 $\frac{30}{4}$ Premierl. Blev 1788 $\frac{14}{9}$ kommanderet søndenfjelds med Regimentet og kom hjem igjen Juleaften s. A. Fik 1791 $\frac{25}{11}$ Kaptejns Karakter og gik da over til 2det thr.hjemiske Regiment, hvor han 1794 $\frac{14}{2}$ blev Compagnichef. Entlediget omtrent 1812 og fik formentlig da Majors Karakter. 1797 $\frac{20}{5}$ forlod han Grd. Eli, hvor han havde boet i 47 Aar. Den blev solgt til en Major Bruenech. Arentz tilflyttede da Grd. Ranæs, som han fik med sin sidste Kone.

Gift 1) i Stadsbygden 1786 $\frac{29}{8}$ med Jfr. Henrikke Thodahl fra Grd. Indalen i Stadsbygden, hvor hun var født 1754 $\frac{1}{10}$. Hun døde paa Grd. Eli 1787 $\frac{15}{9}$, Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Aften i sin 1ste Barselseng, en halv Time efter Nedkomsten med en dødfødt Datter. Hendes Fader var Proprietær til Grd. Indalen, John Christophersen T. (bisat i Stadsbygdens Kirke 1769 $\frac{25}{4}$, 71 Aar gml.) og Moderen Maren Fredriksdatter Green, Enke efter Skipper Henrik Svendsen Lind til Indalen.

Gift 2) paa Grd. Eli i Børsen 1789 $\frac{26}{8}$ med Lorentze Thode, f. i Lexviken 1765 $\frac{18}{10}$, † paa Eli 1793 $\frac{2}{7}$, Kl. 4 Morgen. (Datter af Sognepræst til Lexviken Hans Thode og Karen Lorek). (3 Børn, hvoraf det 1ste dødfødt).

Gift 3) i Surendalen 1795 $\frac{15}{3}$ med Anna Rikarda Hagerup, f. i Surendalen 1773 $\frac{21}{1}$, † paa Ranæs sammesteds 1813 $\frac{3}{1}$, Kl. 5 Efterm. „Hun var Dyden selv, derfor havde Gud hende kjær. Hendes Liv var kort af Dage, men langt nok af Plage“, siger Manden om hende i nogle Optegnelser i en gammel Postille. (Hun var Datter af Sognepr. til Surendal, Søren Hagerup, † 1792 $\frac{28}{6}$ paa sin Ejendomsgaard Ranæs, og Andrea Petrine Kjestrup, † 1828 $\frac{9}{5}$). (5 Børn).

a 5. En dødfødt Datter 1787 $\frac{15}{9}$.

b 5. En do. do. 1790 $\frac{30}{4}$.

c 5. Hans Arentz, Kjøbmand og Stadskaptein i Thr.hjem, f. i Børsen 1791, Nat til $\frac{18}{7}$, Kl. 12 $\frac{1}{2}$, † i Thr.hjem 1860 $\frac{3}{1}$. Han fik Afsked i Naade som Stadskaptein 1839 $\frac{13}{3}$.

Gift paa Cecilienborg i Strinden 1820 $\frac{21}{9}$ med Georgine Margrethe Fredrikke Selmer, f. sammesteds 1800 $\frac{9}{3}$, † i Thr.hjem 1852 $\frac{26}{10}$. (Datter af titulær Generalauditor Sigismund Christian Selmer til Cecilienborg (eller nedre Stafne) ved Thr.hjem og Karen Juliane Mathea Heltzen). (7 Børn).

a 6. Julie Arentz, f. i Thr.hjem 182., † som Barn.

b 6. Emilie Arentz, f. i Thr.hjem 1824 $\frac{20}{3}$.

Gift i Thr.hjem 1861 $\frac{4}{7}$ med Kjøbmand sammesteds Hans Fredrik **Weisert**, f. i Tønningen 1822 $\frac{23}{3}$. (Søn af). (3 Børn i 1867).

c 6. Hans Michael Arentz, Distriktslæge, f. i Thr.hjem 1826 $\frac{23}{3}$. Blev Student fra Thr.hjem Skole 1845, Cand. med. 1853 $\frac{14}{4}$ (Haud). Praktiserende Læge paa Stenkjær fra Juni 1853 til 1858, da han under $\frac{22}{3}$ blev Distriktslæge i Opdal, hvor han endnu er.

Gift paa Stenkjær 1855 $\frac{3}{6}$ med Nanna Petra Boisen Nannestad, f. paa Grd. Stor-Fosen paa Ørlandet 1824 $\frac{12}{4}$. (Datter af titulær Assessor, Overtoldbetjent

og en Tid Ejer af Stor-Fosen Gods, Fredrik Nannestad og Louise Christine Holtermann). (1 Søn).

a7. Eyvind Arentz, f. i Opdal 1866 $11/7$ (døbt $10/9$)*).

d8. Carl Julius Arentz, Kjøbmand og Magazinforvalter i Thr.hjem for Røraas Kobberværk, f. i Thr.hjem 1828 $30/4$. Ugift.

e6. Rikard Arentz, Cand. theol., f. i Thr.hjem 1833 $30/1$. Blev Student 1853 (dimitteret af Cand. mag. G. V. Lyng), Cand. 1860 $8/6$ (Haud). Lærer ved Christiansunds Borgerskole fra Januar 1863 til Juli 1864. Er for Tiden uden Ansættelse. Ugift.

f6. Fanny Arentz, f. i Thr.hjem 1835 $9/1$.

Gift sammesteds 1861 $8/8$ med sin Tremønning, Adjunkt ved Thr.hjems lærde Skole, Nils Peter Selmer **Arentz**, f. paa Grd. Indalen 1833 $8/8$. (Se Side 149).

g6. Sophie Arentz, f. i Thr.hjem 18 . . ; † som Barn.

d5. Henrikka Margrethe Marie Arentz, f. paa Grd. Eli i Børsen 1793, Nat til $27/5$, Kl. 12. Lever som ugift i Christiania. Ved sin Ammes Skjødsløshed faldt hun i sin spæde Barndom ud af Vuggen, idet denne blev væltet overende inde i Barnekammeret under en vild Dands, opført af et lystigt Selskab, som Ammen i Huusbondens Fraværelse havde forsamlet derinde. Istedetfor itide at søge Lægehjælp blev det Hele holdt hemmeligt, og da Faderen efter nogen Tids Forløb kom hjem, fandt han sit Barn vansført, uden at nogen Forklaringsgrund var at opspore. Hoften var af Led, hvilket den er indtil denne Dag, og store Smerter have deraf været en bestandig Følge. Ikkedestomindre kan hun dog gaa omkring ved Hjælp af en Stok. For faa Aar siden døde i Børsen en gammel Mand, som paa sit Yderste aabenbarede for Præsten, hvorledes det Hele var gaaet til, da han baade havde været Øjenvidne til Ulykken og deeltaget i Dandsen.

Under $12/3$ 1798 blev hun af sin Fader, paa Foranledning af dennes Ven, Stiftamtmand Moltke i Thr.hjem, indskrevet paa Expektance som No. 95 til eventuel Optagelse i den af Sekretær Johan Severin Bentzon og hans i 1745 afdøde Enke, Fredrikke Louise Glud, ved testamentarisk Disposition til et Kloster for 6 Fruer og ligesaa mange Frøkener oprettede Hovedgaard Estvadgaard i Ringkjøbing Amt i Ribe Stift i Jylland. Hun kom imidlertid aldrig til at indtage sin Plads der, og Klosteret

*) Dette lille Barn (Eyvind Arentz) skulde ved sin Daab i Opdal 1866 $10/9$ efter Bestemmelsen have benyttet den berømte Peter Tordenskjolds Daabsdragt, der nemlig fra Tordenskjolds Søsterdatter, Hermichen Wessel Brown, gift med Stiftsprovst i Thr.hjem, Mag. Jakob Thode, er gaaet i Arv til deres Søn, ovennævnte Sognepræst til Lexviken, Hans Thode, hvis ældste Datter, Wencke, født 1761, gift 1784 med den i 1797 afdøde Proprietær til Tuterøens Gods, Nils Thuff, efterlod den til sin Datter, Karen Cecilie, der endnu lever i Thr.hjem som Enke (fra Vaaren 1867) efter en Maler Lars Hansen. Da hun er barnløs, saa overdrog hun Dragten til sin Fætters Søn, Distriktslæge Hans Arentz i Opdal, men den kom forseent til at kunne benyttes ved hans Søns Daab. Paa Grund af dens Alder og historiske Interesse maa det være tilladt her kortelig at beskrive den.

Kjolen (Løjerten) er af tykt lysegult Silketøj med Foder af samme Sort. Rundt om og fortil fra øverst til nederst er den forsynet med et fire Finger bredt, tykt, bronzebrunt Silkebaand, indvævet med Figurer og Blomster af Sølv- og Guld-Traad (særdeles smukt Arbejde). Nedentil er den forsynet med gule og grønne Silkefyndser, 2" brede. Huen er temmelig liden og tætsluttende, af hvid Atlask, rigt udsyet med Silkeblomster. Til Dragten hører ogsaa en liden uldforet Fodpose, udvendig betrukket med grønt Silketøj og prydet med Guldbrokade og et karmosinrødt, figureret Silkebaand, $1\frac{1}{2}$ " bredt. (Tordenskjold blev døbt i en af de første Dage i November Maaned). Med Undtagelse af Foret, der er temmelig slidt, er Dragten forøvrigt noksaa vel konserveret.

blev desuden i Begyndelsen af dette Aarhundrede nedlagt, hvorhos Gaard og Gods med kgl. Tilladelse blev solgt. Stiftelsen ejer nu noget over 70,000 Rdlr. og udbetaler til den ældste Frue, som kaldes Priorinde, 225 Rdlr. og til de øvrige 11 Berettigede 150 Rdlr. aarlig. I 1859 var Frøken Arentz bleven udslettet af Protokollen paa Grund af Forsømmelse med at indsende aarlig Anmeldelse om, at hun levede, men i 1861 lykkedes det hende ved Gehejmeraad Treschows formaende Indflydelse atter at blive indført og tilstaaet den hende fra først af tilsikrede „Hæving“, saa hun nu oppebærer 75 norske Specier om Aaret. Hendes Fader erlagde i Indskrivningspenge for hende 100 Rdlr., hvilket endnu er det lovbestemte Beløb. I den danske Statskalender for 1865 nævnes 52 paa Expektance indskrevne Fruer og 38 Frøkener.

e 5. Lorentze Fredrikke Arentz (af Faderens 3die Ægteskab), f. paa Eli i Børsen 1796 $\frac{1}{5}$, † paa Ranæs i Surendalen 1863 $\frac{9}{1}$.

Gift i Surendalen 1824 med Gaardbruger Peder **Ranæs**, f. paa Grd. Bævre i Surendal ca. 1796. Han lever endnu paa Ranæs. Han blev opdraget hos Major Arentz og var Søn af en af hans Underofficerer. (4 Døttre og 1 Søn, hvilken sidste nu har Gaarden).

f 5. Søren Hagerup Arentz, f. paa Ranæs 1798 $\frac{23}{5}$, † s. A. i Novbr.

g 5. Andrea Margrethe Marie Arentz, f. paa Ranæs 1801 $\frac{17}{8}$, † paa Sim i Børsen 1862 $\frac{12}{7}$.

Gift i Børsen 1824 $\frac{26}{3}$ med sin Fætter, Major Christian **Arentz** til Grd. Sim i samme Præstegjeld, hvor han var født 1787 $\frac{12}{10}$ og † 1837 $\frac{19}{5}$. (Se Side 149).

h 5. Otto Søren Arentz, f. paa Ranæs 1803 $\frac{14}{10}$, † 1814 $\frac{30}{7}$, Kl. 9 Morgen, hos Kjøbmand Vogelsang i Thr.hjem, hvor han havde logeret fra Juli 1813. Han var Elev paa Realskolen.

i 5. Sophie Anna Margrethe Halck Arentz, f. paa Ranæs 1808, Nat til $\frac{25}{1}$, Kl. 12. Hun kom i Januar 1814 til Major Halck i Hevne, hvor hun var som Barn i Huset indtil sin Konfirmation.

Gift paa Sim i Børsen 1831 $\frac{22}{6}$ med Premierløjtn. i Marinen Nikolai Schmidt **Klingenberg**, f. i Throndhjem 1806 $\frac{25}{1}$, Kl. 1 $\frac{1}{2}$ Morgen, † 1837 $\frac{21}{11}$ paa Korfu ombord i den norske Korvet „Ørnen“. Han blev begravet paa Korfu, hvor Øens Statholder, Lord Douglas, lod oprejse paa Graven et Monument, der kan betegne Stedet, om Nogen af hans Landsmænd eller Paarørende skulde komme til Øen. (Han var Søn af Forstander for de Angellske Stiftelser i Throndhjem, Carsten Volqvarts Klingenberg, f. 1767, † 1830, og Adelhjeld Schmidt). Han blev Officier 1825 $\frac{24}{9}$ og Premierl. 1833 $\frac{13}{4}$. (2 Børn, hvoraf nu lever en Søn, Richard Michael, der er Sekondl. i Marinen).

g 4. Helle Margrethe Arentz, døbt i Thr.hjems Domkirke 1747 $\frac{5}{5}$, † 1756 i Børsen (begr. $\frac{3}{8}$).

h 4. Otto Schreuder Arentz, døbt sammesteds 1748 $\frac{1}{9}$, † i Børsen 1762 (begr. $\frac{26}{11}$).

i 4. Nils Arentz, Proprietær, døbt sammesteds 1750 $\frac{5}{1}$, † 1830 $\frac{23}{9}$ paa sin Ejendoms-gaard Sim, hvilken Gaard han købte ved Auktion efter en Proprietær Heide.

Gift i Stadsbygden 1785 $\frac{29}{4}$ med Helle Margrethe Brun, f. der 1759 (døbt $\frac{23}{9}$), † paa Grd. Sim 1809 $\frac{9}{8}$. (Datter af Kapt. Christian Brun og Hustru Karen Gottschesen paa Grd. Askim i Stadsbygden). (Af deres 6 Børn opnaaede 4 den voxne Alder).

- a5. Christian Arentz, Major, f. paa Grd. Sim 1787 $12/10$, † sammesteds 1837 $19/5$. Han blev 1804 $30/8$ som Korporal dimitteret fra det thr.hjemiske Dragonregiment til det militære Institut i Christiania som volontær Elev, og blev Officier 1806 $16/5$, Premierl. 1808 $26/1$ ved 2det thr.hjemiske Infanteri-Regiment (senere ved thr.hjemiske Infanteri-Brigade); Kapt. 1821 $6/1$; Corpsmajor 1829 $30/10$ (tillige Chef for guldalske Comp.). Afgik med Pension 1833 $17/6$ paa Grund af Sygelighed. Blev R. S. O. 1832 $29/8$.
 Gift i Børsen 1824 $26/3$ med sit Søskendbarn, Andrea Margrethe Marie Arentz, f. paa Ranæs 1801 $17/8$, † paa Sim i Børsen 1862 $12/7$. (Se om hende S. 148). (4 Børn).
- a6. Søren Hagerup Arentz, Proprietær til Grd. Sim, f. der 1824 $15/12$. Ugift.
- b6. Hans Michael Arentz, f. i Børsen 1827 $16/12$, † sammesteds 1859 $1/5$. Var for Størstedelen af sit Liv sygelig og sengeliggende, saa han aldrig opnåede nogen selvstændig Livsstilling.
- c6. Helene Nikoline Arentz, f. i Børsen 1828 $14/12$.
 Gift i Børsen 1858 $12/10$ med Marineløjtn. Carl Fridthjof **Rode**, f. i Flakstad i Lofoten / 1831. (Søn af den under $27/11$ 1851 med Pension entledigede Sognepræst til Rennesø, Fredrik William Rode og Sophie Amalie Calmeyer). Han blev Officier 1853 $21/9$ og Premierl. 1865 $19/11$. (3 Børn i 1866).
- d6. Halfdan Arentz, f. i Børsen 1833 $5/5$, † 1837 $1/1$.
- b5. Margrethe Marie Arentz, f. paa Sim 1791 $8/5$. Lever i Thr.hjem som ugift i Thomas Angells Huus, hvor hun har haft Tilhold i de sidste 16 Aar.
- c5. Otto Schreuder Arentz, Kaptejn, f. i Børsen 1793 $3/4$. Boede fra 1832—1865 paa Grd. Indalen i Stadsbygden — hans Hustrues Fædrenegaard —, hvilken han dog først fik ved Odelstaxt i Aaret 1837. Han blev Officier 1808 $18/12$ (ved 2det thr.hjemiske Inf.-Regiment), Premierl. ved thr.hjemiske Brigade 1815 $13/2$. Stod fra 1818—1830 (o: i $12\frac{1}{2}$ Aar) som Regnskabsfører ved romsdalske Musketér-corps. Blev Kaptejn 1835 $23/11$. Fik Afsked i Naade 1854 $6/5$ (med 320 Spd. i Pension). Efter sin Hustrues Død solgte han sin Guard Indalen til en Agronom Melbye, og flyttede i Høsten 1865 til Throndhjem.
 Gift i Stadsbygden 1832 $2/4$ med Christine Andrea Selmer, f. paa Indalen 1806 $3/9$, † i Thr.hjem 1864 $19/12$. (Datter af Obersil. ved Dragonerne Peder Jespersen Selmer til Indalen i Stadsbygden og Marie Lucie Heintz). (3 Børn).
- a6. Nils Peter Selmer Arentz, Adjunkt, f. i Stadsbygden 1833 $5/8$. Han blev Student 1851 fra Thr.hjems Skole; Cand. mag. 1857 $9/6$ (Laud.); Timelærer i Molde 1858 $13/8$, Adjunkt ved Thr.hjems lærde Skole 1859 $22/6$.
 Gift i Thr.hjem 1861 $8/8$ med sit Nærsøskendbarn Fanny Arentz, f. i Thr.hjem 1835 $9/1$. (Datter af Kjøbmand i Thr.hjem Hans Arentz og Georgine M. F. Selmer. Se Side 147). (2 Børn i 1866).
- a7. Otto Schreuder Arentz, f. i Thr.hjem 1863 $15/2$.
- b7. Andrea Georgine Arentz, f. sammesteds 1865 $11/6$.
- b6. Mauritz Hillarius Arentz, Artilleriløjtnant, f. paa Indalen 1835 $14/5$. Blev 1854 $11/12$ Sekondl. i thr.hjemiske Brigade; Premierl. i samme Brigade 1856 $3/3$; absolverede Højskoleexamen 1858 og blev Sekondl. i Artilleribrigaden 1859 $23/3$. Premierl. i samme 1864 $17/3$. Bosat i Christiania. Fik ved kgl. Resol. af $23/9$ 1867 et Stipendium paa 240 Spd. af det til Rejsestipendier for Officiere og civil-militære Embedsmænd af Landmilitær-Etaten bevilgede Beløb, for under

nogle Maaneders Ophold i Udlandet at gjøre sig bekendt med de nyeste Forbedringer i Artilleriet. Stipendiet blev ved kgl. Resol. af 27/10 1866 tilstaaet daværende Premierl. — nu Stabskaptejn — i Artilleriet, Nørregaard, men han kom ikke til at benytte det.

Gift i Thr.hjems Domkirke 1859 11/1 med sit Søskenbarn Marine Christiane Berg, f. i Aafjorden i Fosen 1838 9/5. (Datter af Proprietær til Øjan i Aafjorden Thore Peter Berg og Johanne Cathrine Selmer). (4 Børn i 1867).

a7. Thora Johanne Arentz, f. i Christiania 1860 13/10.

b7. Othilde Andrea Arentz, f. i Christiania 1862 14/12, † der 1863 25/10.

c7. Othilde Andrea Arentz, f. i Christiania 1864 11/11.

d7. Aagot Arentz, f. i Christiania 1867 24/5, † der (Homansby) s. A. 31/10.

c6. Christian Arentz, Officier, f. paa Indalen 1841 19/2. Blev Sekondløjtn. i thr.hjemse Brigade 1862 16/6, Premierløjtn. i samme 1867 9/3. Han fik ved kgl. Resol. af 10/7 1867 Tilladelse til at gjøre en Udenlandsrejse (til Frankrige) og være borte i 6 Maaneder fra 1ste August af paa sædvanlige Betingelser. Han er ugift.

d5. Karen Sophie Arentz, f. i 1795 30/6, † paa Grd. Sim 1849 26/6. Ugift.

j4. Willum Arentz, døbt 1752 2/8 i det daværende Bynæssets Præstegjeld (i Viggens Annexkirke, som nu er Hovedkirke for det i 1814 oprettede Børsen Præstegjeld), † s. A. 1/12.

k4. Fredrik Arentz, døbt i Bynæssets Hovedkirke, Stene, 1754 19/12, † i Bynæsset 1765 (begr. 26/6).

l4. Anna Benedikte Arentz, døbt i Bynæsset (Viggen Kirke) 1757 22/6, † paa Grd. Morken i Børsen 1835 29/1 i en paa Grund af Sygdom og Mangel „højest kummerfuld Stilling“.

Gift i Børsen 1796 27/10 med Proprietær Alexander **Schive**, f. i Thr.hjem 1749 (døbt i Domkirken 26/6), † paa Grd. Morken 1822 18/6. (Søn af Kjøbmand i Thr.hjem Mathias Schive, † 1786 1/4, 64 1/2 Aar gml., og Maria Reid). (Ingen Børn).

d3. Inger Maria (Hansdatter) Arentz, f. i Stadsbygden 1705 (døbt 26/7), † ung?

e3. Willum Worm Arentz, Cancelliraad og Regimentskvartérmester i Thr.hjem, f. i Stadsbygden 1707 (døbt 10/4) † i Thr.hjem 1777 9/9.

Gift 1) i 17.. med Gunhild Jensdatter, f. i , † i 17.. (Datter af). (1 Datter).

Gift 2) i Stadsbygden? 17.. (men findes ikke i Ministerialbogen) med Antonette Augusta Brodtkorb fra Hasselviken i Ritsen Annex til Stadsbygden, f. i Thr.hjem 1719 13/1 Kl. 7 Aften, † i Hasselviken 1794 20/6 (20/10?). (Datter af Oberst Tobias Brodtkorb — f. i Fredrikstad 1685 6/6, † i Hasselviken 1763 1/2 — gift i Thr.hjem 1715 8/10 med Anna Dorothea Hirnklou, der var født i Christiania 1698 17/3 og † i Hasselviken 1761 1/2). (1 Søn).

a4. Marthe Arentz, f. i Thr.hjem 1734 (skal være døbt i Domkirken 22/3 som uægte), sandsynligviis † ung.

b4. Fredrik Arentz, Løjtnant, f. i 17.., † i Kjøbenhavn under en Udmarsch i 1762.

- f 3. Anna Schjelderup Arentz, f. i Stadsbygden? 170. (findes ikke døbt der. Altsaa rimeligviis født mellem Aarene 1708 og 1720, for hvilket Tidsrum Bøgerne mangle).
 † i
- Gift 1) i Stadsbygden? 1720 / med Mag. Peter **Lund**, resid. Kapellan til Frue Kirke i Thr.hjem. Han var født 1664 i Thr.hjem, hvor Faderen var Borger, og han døde sammesteds 1735 ²⁵/₅. Han blev 1690 Hjelpepræst hos den ved Frue Kirke fra 1673 ansatte og i Juni 1692 afdøde, yderst fattige residerende Kapellan, Ole Pedersen Adolphin, hvis Eftermand han blev i 1692. Alvorlig i sin Embedsførelse var han baade elsket og frygtet. Udmattet af Alder og Arbejde afstod han i 1733 sit Embede til den resid. Kapellan i Thingvold, Peder Hanning, mod for sin Levetid at nyde Halvdelen af Indkomsterne. Hans 1ste Hustru, Anna Jakobsdatter Hersleb, Enke efter Sognepræst til Ytterøen, Fredrik Meyer, døde barnløs i 1719. Med Anna S. Arentz fik han 2 Sønner, som begge kom til Danmark. Hans beholdne Bo udgjorde 6000 Rd.
- Gift 2) i Throindhjem (Frue M.) 1737 ³/₁₀ med Sognepr. Herman **Treschow**, der var født i Lesje? 1707 og † i Søllerød paa Sjælland 1774 ¹⁹/₆. (Søn af Generaltoldforvalter i Thr.hjems Stift, Herm. Treschow, der i nogen Tid var Ejer af Lesje Jernværk, og Mette Margr. Krenckel, Enke efter Postmester Lorentz Casperssøn Wildhagen). Han blev 1735 ⁷/₁₀ personel Kapellan hos Sognepr. Nils Tønder til Frue Kirke i Thr.hjem; 1737 ⁶/₉ Sognepr. til Vaage, hvorfra han 1745 ²⁶/₂ ved Bytte med Digteren Edvard Storms Fader kom til Karise og Alsløv i Sjælland. 1754 ²⁵/₁ blev han Sognepræst til Søllerød, hvor han døde 1774. (Af deres 3 Børn blev Sønnen Michael Treschow 1812 ⁹/₁₀ optaget i den danske Adelstand. Han døde i Kjøbenhavn 1816 ³/₆ som Konferentsraad, forhenv. Højesteretsassessor og Amtmand m. m., og er Fader til den i Danmark endnu levende, bekjendte Gehejme-Konferentsraad Fredrik Wilhelm Treschow, som i 1835 købte det forrige Laurvikske Grevskabs Gods, der nu ejes af hans Søn, Michael Treschow).
- g 3. Hans Arentz, Provst og Sognepræst til Øjestad, Jubellærer, f. i Stadsbygden 1713 ³¹/₇, † i Øjestad 1790 ²⁶/₈. Efter sin Faders Død ²³/₅ 1720 blev han opdraget af hans Eftermand, Provst Michael Stub, der i 1721 ægtede Drengens Moder. Af ham blev han holdt til Studeringer og i omtrent 5 Aar underviist af sin ældste Broder, Fredrik (siden Biskop i Bergen). Derpaa gik han et Aars Tid i Thr.hjems Kathedralskole, hvorfra han dimitteredes i April 1732. I 1734 tog han Bakkalaur-Graden og 1735 ³¹/₃ theologisk Embedsexamen (med Laud.). 1737 ¹⁵/₁₁ blev han personel Kapellan hos sin Stedfader i Stadsbygden (ordineret ²⁹/₁₁ s. A.). I Marts 1742 begav han sig, efter Datidens Sædvane, til Kjøbenhavn for at søge Forfremmelse. Her forrettede han i et halvt Aars Vacance som Præst i Citadellet paa Fredrikshavn. 1743 ¹¹/₅ blev han Sognepræst til Jælse i Ryfylke (efter Mogens Blix), 1749 ²/₈ blev han Provst i Ryfylke Provsti og i 1767 ²⁰/₂ uventet udnævnt til Sognepræst til Stavanger (efter Hr. Rumohr) og strax derpaa beskikket til Provst i Provstiet. (Hans Portræt hænger formeentlig endnu i Stavanger Domkirke). 1782 ¹⁸/₉ blev han Sognepræst til Øjestad (efter Johan Broderus Tybring). I 1787 fejrede han der sit Embedsjubilæum. Fornemmelig i sine yngre Aar var Arentz en af Stiftets dygtigste Præster. Han udgav i 1779 første Deel af en Beskrivelse over Stavanger Amt. (Se om ham: Nyerup & Krafts Literaturlexikon samt A. Faye om Øjestads Præster &c. Side 41—47. Hans Levnet findes ogsaa i Christiansands Avis No. 3 for 1793 og No. 15 for 1795).

- Gift 1) i 17.. med Anne Cathrine Krog, f. i 17.., † i Jælse? 1758 ²⁴/₃. (Datter af resid. Kapellan til Lindaas, Christen Trulsen Krog, † 1743, og Abel Margrethe Madsen, † 1778, samt Søster af Provst og Sognepr. til Skudsnæs Truls Christian Krog). Hun var, da hun ægtede Hr. Arentz, Enke efter den i 1741 afdøde Sognepr. til Kinn i Søndfjord, Sigvard Brarup. (5 Sønner).
- Gift 2) i Vigedal 1760 ¹³/₂ med Abel Cathrine v. Krogh, f. i 1734 ¹⁴/₁₂, † i Øjestad før Manden, men Aret ubekjendt. (Datter af Oberst Christopher v. Krogh til Haakenvik i Vigedal og Maria de Fine, samt Tvillingsøster af den Side 144 anførte Alida C. A. v. Krogh, der var gift med den her omhandlede Provst Hans Arentz's Brodersøn, Pastor Claus Severin Arentz). (6 Børn).
- a4. Hans Sigvard Arentz, Major og Krigskommissær, f. i Jælse 1751 ²/₇, † i Risør 1820 ⁵/₉, Kl. 6¹/₂ Morgen, efter 9 Dages Sygdom. Han indtraadte i Armen 1765, blev Officier 1770 ²⁰/₇ ved 2det vesterlehnske Regiment; Premierløjtn. ved samme 1773 ⁴/₃, Kaptejn løjtn. ved 1ste vesterlehnske Regiment 1788 ¹¹/₄. Kapt. og Compagnichef ved Regimentets 2den Bataljon 1789 ²⁹/₅. Land- og Sø-Krigskommissær i chr.sandske Distrikt 1809 ¹⁶/₁ med Oberstløjtnants Rang. Han boede først i Stavanger, derefter paa Grdn. Holmen i Øjestad og tilsidst i Risør.
- Gift i Stavanger 1783 med Marthe Dorothea Bull, f. paa Ly Præstegaard paa Jæderen 1757 (døbt ²⁰/₇) og † i Risør 1827 ¹⁷/₂. (Datter af Provst og Sognepræst til Ly, Jens Bull — fra Tønsberg — og Axeliane Christine Larsd. Smith). (7 Børn).
- a5. Anne Marie Arentz, f. i Stavanger 1784 ¹⁶/₂ (døbt ²³/₂), † paa Moss 1851 ¹/₂.
- Gift i ca. 1812 med Regimentschirurg Johan **Mentzler**, døbt i tysk Reformert Kirke i Kb.havn 1776 ²⁵/₁₀, † paa Moss 1824 (om Høsten). (Søn af Garver Johan Ulrik Mentzler og Christine Christensen). Han stod surnumerær som Regimentschirurg ved den norske Armee, indtil han den ²⁹/₁ 1816 blev udnævnt til Regimentschirurg à la suite ved Armeen. (Ingen Børn).
- b5. Axeliane Christine Arentz, f. paa Øjestad Præstegaard, under Forældrenes Besøg der, 1785 ²⁹/₉. Lever som Enke i Christiania 1867.
- Gift i Stavanger 1805 ⁶/₅ med Kapt. og Byfoged i Fredrikstad, Enkemand Anton Wilhelm **Scheel**, f. paa Akershuus 1763 ⁶/₅ (døbt ¹³/₅), † i Fredrikstad 1810 ⁹/₄. (Søn af Kammerherre, Generalmajor Hans Jakob v. Scheel (Scheele), Kommandant i Fredrikstad, og Cathrine Christine Brüggemann). Han blev Officier 17.., men maa nok al sin Tid have været ansat i Danmark, da han ikke findes i de norske Militærkalendere.
- Som Kadet i Kb.havn fik han sit Bryst beskadiget under en Fægteøvelse med en Kammerat, J. H. Hegermann — den i 1849 afdøde Generalløjtnant Hegermann-Lindencrone — idet Doppen paa dennes Floret gik af og Klingen gik gjennem Brystet paa Scheel, som følte Mindelser deraf hele sit Liv igjennem, og hvis tidlige Død (af Brystvattersot) rimeligviis stod i Forbindelse dermed. Hans Ønske var derfor at udtræde af Militærstanden (hvor han imidlertid avancerede til Kaptejn) og faa Ansættelse i det Civile. Til den Ende lagde han sig efter Lovkyndighed, og boende som Konduktør i Stavanger Amt paa sin Ejendomsgaard Vaaland, lige ved Stavanger, arbejdede han paa Kontoret hos en Sorenskriver der, rejste med paa Thingene og udførte Forretningerne for ham. Nogen Universitetsexamen underkastede han sig — saavidt vides — aldrig, men blev desuagtet under ²²/₂ 1805

Byfoged samt Vejer og Maaler paa Moss, hvilket kombinerede Embede han under $\frac{26}{4}$ s. A. fik Tilladelse til at ombytte med Byfogedembedet i Fredrikstad, hvilket hans ældre Broder, Justitsraad Hans Henrik Scheel indehavde. Dette Bytte skulde regnes fra $\frac{1}{7}$ næstefter.

(Kaptejn Scheels 1ste Hustru, Engel Arentz Kjelland, f. i Stavanger 1768 $\frac{9}{11}$, hvem han ægtede 1792 $\frac{6}{5}$, døde i Stavanger 1804 $\frac{25}{12}$. I sit Ægteskab med hende havde han, foruden 2 Sønner, der døde unge, og 3 Døttre, endvidere Sønnen Anton Wilhelm Scheel, der fra Juli 1851 til Januar 1855 var Justitsminister for Kongeriget Danmark, samt fra Januar 1852 Medlem af Gehejme-Statsraadet; C. af St. Olafs O. 1854. Hans Levnetsbeskrivelse med Portræt staar i Dansk Illustreret Tidende for 2den Novbr. 1862. I sit 2det Ægteskab havde Kaptejn og Byfoged Scheel 3 Børn).

c 5. Hans Arentz, Skibskaptejn for Handelshuset J. Kjelland & Søn i Stavanger, f. i Stavanger 1787 $\frac{5}{2}$, † sammesteds 1842 $\frac{11}{3}$ som Lodsoldermand. Ugift.

d 5. Karen Ankermann Arentz, f. i Stavanger 1788 $\frac{16}{10}$, † paa Sandviken ved Arendal 1847 $\frac{18}{4}$.

Gift i Risør 1818 $\frac{18}{9}$ med Skibskaptejn, senere Fyrforvalter paa Torungen, Christian **Fürst**, f. i Risør 1788 $\frac{9}{3}$, † i Arendal 1857 $\frac{15}{7}$. (Søn af Kjøbmand og nederlandsk Vicekonsul i Risør Valentin Fürst og 1ste Hustru Charlotte Amalie Florentz).
(4 Børn).

e 5. Martha Dorothea Arentz, f. i Stavanger 1790 (døbt $\frac{24}{4}$), † der 1806 (begr. $\frac{28}{6}$). Ugift.

f 5. Jens Bull Arentz, Kaptejn, f. i Stavanger 1792 $\frac{12}{10}$, † sammesteds 1836 $\frac{29}{4}$. Han blev Officier 1808 $\frac{13}{12}$ (o: Fenrik ved nordenfjeldske Infanteri-Regiment med Anciennetet fra $\frac{1}{1}$ 1809); forsat 1809 $\frac{10}{3}$ fra det nationale til det gevorbne Comp. Premierl. 1811 $\frac{9}{2}$ ved samme Regiments nationale Comp., men gik (i 1818?) over til bergenske Infanteri-Brigade, hvor han blev Kaptejn 1831 $\frac{11}{3}$ (Chef for Kinservikske Compagni, i hvilken Stilling han boede paa Sandviken i Hardanger). Som surnumerær Compagnichef forsattes han 1834 $\frac{24}{9}$ i samme Egenskab til stavangerske Musketercorps under chr.sandske Brigade, og 1836 $\frac{21}{1}$ blev han Chef for gjerpenske Compagni af laurvikske Musketécorps. Ved sin Fraflyttelse i April 1835 fra Kinserviks Præstegjeld, hvor han havde boet i nogle Aar, overrakte ham under 5te s. M. en af Provst N. Hertzberg forfattet Takadresse fra nogle af Bygdens Folk, hvoriblandt 9 Soldater. (Se Morgenbl. for $\frac{4}{5}$ 1835).

Gift i Risør 1823 $\frac{22}{7}$ med Maren Otte Fürst, f. i Risør 1801 $\frac{25}{2}$. (Datter af Kjøbmand og nederlandsk Konsul i Risør Valentin Fürst og 2den Hustru Dorothea Regine Flinthoug, og saaledes en Halvsøster af den nysnævnte Christian Fürst, der var gift med d 5 Karen Ankermann Arentz). Hun lever som Enke i Stavanger.
(7 Børn).

a 6. Dorothea Regine Arentz, f. i 1824 $\frac{17}{5}$. Ugift i Stavanger.

b 6. Marthe Dorothea Arentz, f. i 18 . . . , † ganske liden.

c 6. Hans Sigvard Arentz, f. i 18 . . . , † 5 Aar gml.

d 6. Valentin Arentz, f. i 1828 $\frac{13}{7}$. Blev Student 1849 fra Stavangers Skole. Er Telegrafist i Stavanger. Ugift.

e 6. Marthe Dorothea Arentz, f. i 18 . . . , † 17 Uger gml.

- f 6. Hans Sigvard Arentz, Handelsmand i Stavanger, f. i 1831 $12/3$. Ugift.
- g 6. Marthe Dorothea Arentz, f. i Kinservik i Hardanger 1833 $7/8$. Ugift.
- g 5. Michael Smith Arentz, Ingeniørmajor, f. i Stavanger 1794 $16/6$, † i Christiania af Kolera 1853 $5/9$. Han blev Officier 1810. Tog Examen ved den militære Højskole i Kjøbenhavn og blev 1811 $1/4$ Sekondl. ved „det kongelige Ingeniør-Corps“. Premierl. 181. , Stabskaptejn 181. , virkelig Kaptejn 1818 $1/1$; Major i Armeen 1835 $5/10$ og i Brigaden 1846 $17/1$. Foruden at han var Medlem af Kommissionen for Kongeboligens Opsførelse tog han tillige virksom Deel i flere for Christiania gavnlige Foretagender. I 1831 indgav han et Forslag til Oprettelsen af et Industri-magazin for trængende Fruentimmer, hvilket kort efter kom istand og endnu bestaar i Christiania. R. S. O. 1822 $23/9$. (Han nævnes i Langes Forfatterlexikon).
- Gift i Christiania 1819 $6/2$ med Dorothea Marie Rosenberg, f. i Christiania 1799 $12/10$ (døbt i Vor Frelses Kirke $22/10$). (Datter af Kjøbmand Nils Rosenberg og 1ste Hustru Mariane Winther). (4 Børn).
- a 6. Hans Nikolai Theodor Arentz, Protokolsekretær i Højesteret, f. i Christiania 1819 $16/12$. Blev Student 1838, Cand. jur. 1843 $21/6$ (med Haud), tog om igjen 1844 $11/12$ (med Laud.). Blev 1846 i Juni Kopist i Indredepartementet, men maatte paa Grund af en Lungebetændelse udtræde og rejse til Syden. Efter 3 Aars Ophold (fra Høsten 1849 til Høsten 1852) i Italien og Frankrige indtraadte han atter 1852 og blev 1857 $1/11$ Revisor ved Telegrafvæsenet og 1860 $11/10$ Protokolsekretær i Højesteret. Har i mange Aar koresponderet for flere norske Provindsblade samt for svenske og danske Hovedblade, ligesom han i henved 10 Aar har været Medarbejder i det norske Aftenblad. Se forøvrigt Lauges Forfatterlexikon. Han er ugift.
- b 6. Nils Rosenberg Arentz, Kaptejn m. m., f. i 1822 $17/11$. Blev Officier 1844 med Anciennetet fra $30/12$ ved 2den akersh. Infanteri-Brigade. Kom i virkeligt Nummer 1852 $7/11$. Blev 1853 $18/11$ Premierl. og Adjutant ved Valdarske nationale Musketérkorps; forflyttedes 1855 $13/8$ til Aurdalske og 1856 $2/6$ til Landske Compagni. Ved Gardecompagniets Oprettelse blev han Premierl. ved samme og kommanderet til Stockholm 1856 $1/11$ og gjorde Tjeneste der indtil $1/8$ 1859, deeltagende 1857 og 1858 i Lejrene paa Ladugårdsgården og 1859 paa Axvalla, ligesom ogsaa i 1862, 64 og 67 i Øvelseslejrene paa Gardermoen. Fra $1/8$ 1859 til $1/10$ s. A. var han kommanderet i en Skydeskole paa Drottningholm. Blev $1/10$ s. A. Premierl. ved norske gevorbne Jægercorps og kommanderedes som saadan til Lærer i en Skydeskole paa Gardermoen fra $18/8$ 1860 til $18/9$ s. A. 1863 $9/5$ blev han Kaptejn og Chef for 1ste Division af Buskeruds Landeværnsbataljon og $7/11$ s. A. Chef for Aalske (nu 4de Compagni af Hallingdals Bataljon), hvilket han 1867 $23/9$ ombyttede med 3die Compagni af samme Bataljon. Fra $15/7$ 1864 til $14/6$ 1867 forrettede han som Munderings-kommissær ved 4de akersh. Halvbrigade.
- 1859 $17/12$ blev han Ordonantsofficier hos H. K. H. Prinds August, men tog Afsked fra denne Stilling 1864 $18/6$. Fra Oktober 1860 til Mai 1861 ledsagede han Prindsen paa en Rejse til Grækenland, Lilleasien og Ægypten; gjorde derefter Tjeneste hos ham i Stockholm indtil Juli 1863, og blev 1862 $6/10$ tjenstgjørende Kammerherre hos Hojsamme, samt kommanderedes i 1864 til at overvære hans

Formæling i Altenburg den $16\frac{1}{4}$ s. A. Ledsagede Fyrsteparret paa en Rejse til Schweiz til Prindsen af Hohenzollern-Sigmaringen i Septbr. og Oktbr. 1865.

Blev 1861 $\frac{3}{4}$ R. D. O., 1864 $16\frac{1}{5}$ R. af den sachsiske Ernestinerordens 1ste Klasse og 1865 optaget som Medlem af H. M. Kongens Jagtklub. Ugift.

c 6. Dorothea Mariane Arentz, f. i Christiania 1824 $29\frac{7}{7}$, † sammesteds 1849 $15\frac{1}{4}$.

Gift i Christiania (Garnisonsmenigheden) 1847 / med Premierløjtnant — nu Kaptejn — Christian Bernhard Koren **Schjelderup**, f. i Ullensaker 1819 $20\frac{6}{6}$. (Søn af Løjtnant, senere Oberstløjtn., Jørgen Schjelderup — der egentlig skulde hede **Grimseth**, men kaldte sig Schjelderup efter sin Moder — og Anne Marie Randulf Koren). Han blev Officier 1837 med Anciennetet fra $\frac{9}{10}$ ved 1ste akersh. Inf.-Brigade, hvor han blev Premierl. 1841 $15\frac{3}{3}$. Han underkastede sig Højskole-examen i 18. ., blev Kaptejn og Divisionschef ved 1ste akersh. Brigade 1853 $13\frac{6}{6}$, senere Chef for 1ste gevorbne Compagni af Fredriksteenske Corps (nu 1ste Depot-Compagni). (1 Barn).

d 6. Anna **Sophie** Arentz, f. i Christiania 1826 $25\frac{11}{11}$. Ugift.

b 4. Christen (Hanssøn) Arentz, resid. Kapellan til Øjestad, f. i Jælse 1752 $19\frac{9}{9}$, † paa Kapellangaarden sammesteds, Lille-Øjestad, 1797 $2\frac{1}{1}$. 14 Aar gml. sendtes han til sin Farbroder, Biskop Arentz i Bergen, hvor han paa Seminarium Fredericianum nød privat Underviisning af sin Fætter, Lektor — senere Rektor ved Latinskolen — F. C. H. Arentz, som i 1771 privat dimitterede ham. Efter fuldendt 2den Examen blev han Huuslærer hos Krigsraad Arntzen i Solør, hvor han forblev i $3\frac{1}{4}$ Aar. Derpaa rejste han til Kjøbenhavn og tog theol. Embedsexamen (med Haud). 1780 kom han atter tilbage til Norge og blev 1781 personel Kapellan hos sin Fader, som da var Sognepr. til Stavanger. Med ham fulgte han i 1783 til Øjestad i samme Egenskab. 1787 forlod han denne Post og rejste til Kjøbenhavn for at søge Befordring, der imidlertid først blev ham tildeel i 1793, da han blev resid. Kapellan til Øjestad, hvor han — som anført — døde 1797.

Gift i Kjøbenhavn (Helliggejsts Kirke?) 1793 $28\frac{5}{5}$ med Margrethe Henriette Müller, f. i Thr.hjem? 1764, † i Kvinherred 1829 $17\frac{6}{6}$ i sit 65de Aar. (Datter af Organist i Thr.hjem — siden Overfiskevejer i Bergen — Henrik Jakob Müller og Gram, altsaa en Søster af den i 1848 afdøde Viceadmiral Jochum Nikolai Müller samt en Broderdatter af den bekendte Naturkyndige, Konferentsraad Otto Fredr. Müller). Hun ægtede 1800 $18\frac{9}{9}$ i Kvinherred Major Lorentz Møller Segeleke til Sandviken i Kvinherred og fik med ham 3 Sønner. Hans 1ste Hustru, Marie Susanne Frimann Heiberg var død 1799 $20\frac{6}{6}$. Han tog Afsked 1807 som Oberstløjtn. og fik da Obersts Karakter. Han var født 1752 og døde 1823 $25\frac{1}{1}$. (Ingen Børn).

c 4. Thomas Georg Arentz, f. i Jælse 1754 $9\frac{9}{9}$, † i Holland 1828 (i den lille By Epe nær Harderwyk i Geldern). Han kom, 17 Aar gammel, paa Weddicke & Wendels Handelskontor i Amsterdam og nød efter Firmaets Opbud Pension af Boet. Senere boede han i 40 Aar i Haag som Kopist i et Regjeringsbureau. Var aldrig gift.

d 4. Fredrik Arentz, Toldkasserer, f. i Jælse 1756 $6\frac{2}{2}$, † i Arendal 1832 $5\frac{6}{6}$. Han blev Student 1772, Cand. theol. 1776. Var fra 1777—1780 Huuslærer, fra 1781—1791 Fuldmægtig ved det kgl. Bogholderkontor paa St. Croix i Vestindien; stod paa Vartpenge indtil 1804 og boede i dette Tidsrum i Kjøbenhavn. Blev 1804 $9\frac{5}{5}$ Toldinspektør i Middelfart, 1807 $25\frac{9}{9}$ Toldkasserer i Skien og 1814 i Arendal, hvor han døde 1832 i Embedet. Fik Kammerraads Titel 1810 $28\frac{5}{5}$.

Gift i Middelfart 1808 $\frac{6}{2}$ med Juliane Marie Haxthausen, døbt i Dragsholms Kirke 1777 $\frac{26}{11}$, † i Risør 1847 $\frac{9}{5}$. (Datter af Oberst og Kammerherre Arnold Ludvig v. Haxthausen og Vibeke Adeler). (2 Sønner).

a5. Hans Arnold **Julius** Arentz, Stiftsoverretsassessor, f. i Skien 1809 $\frac{15}{1}$, † i Laurvik 1842 $\frac{1}{7}$. Han blev Student 1826, Cand. jur. 1831 $\frac{29}{6}$ (Laud.), Kopist i Finantsdepartementet 1832, const. Fuldmægtig sammesteds 1835 $\frac{1}{8}$ og virkelig 1837 $\frac{10}{9}$; Bureauchef 1840 $\frac{22}{2}$; Assessor i Bergens Stiftsoverret 1841 $\frac{29}{7}$.

Gift i Laurvik 1836 $\frac{17}{5}$ med Mathilde Abigael Hofgaard, f. i Norderhov paa Ringerike 1814 $\frac{27}{6}$. (Datter af „Krigsassessor“ og Proprietær til Grdn. Skjærvold i Norderhov, senere Toldkasserer i Laurvik, Ambrosius Flor Hofgaard og 1ste Hustru Mathea Henriette Tølke). Hun boede fra 1842—1861 i Christiania, men flyttede da til sin Svigersøn, Gude. (3 Børn).

a6. Fredrik Ambrosius Hofgaard Arentz, f. i Christiania 1838 $\frac{20}{2}$. Blev 1864 $\frac{18}{6}$ af Armeedpt. beskikket til Reserveløjtnant ved 1ste akersh. Infanteribrigade. Er nu Kopist ved Christiania Stiftsoverrets Justitssekretariat. Ugift.

b6. Julie Henriette Helene Arentz, f. i Christiania 1839 $\frac{3}{7}$, † paa Tjøme 1865 $\frac{24}{8}$.

Gift i Christiania 1861 $\frac{22}{5}$ med Cand. medic. Fredrik Julius Bech **Gude**, f. i Christiania 1832 $\frac{10}{11}$ (stadf. i sin Hjenmedaab $\frac{30}{6}$ 1833). (Søn af daværende Stiftsoverretsprokurator — senere Skattefoged i Christiania og tilsidst Sorenskriver i Sand — Ove Christian Gude, † 1860, og Marie Elisabeth Brandt, og saaledes en Broder af Landskabsmaler, Prof. Hans Gude). Han blev Student 1851 (privat dim.), Cand. medic. 1858 $\frac{10}{12}$ (Haud), praktiserende Læge paa Tjøme; Distriktslæge i søndre Fosen 1866 $\frac{11}{10}$ (bor paa Hitteren). (2 Børn).

c6. Rosine Lovise **Augusta** Arentz, f. i Christiania 1841 $\frac{20}{7}$ (i Kirkebogen staar $\frac{30}{8}$ og døbt $\frac{4}{11}$).

Gift paa Tjøme 1863 $\frac{24}{5}$ med praktiserende Læge i Lillesand, Wilhelm Hans Heiberg **Uchermann**, f. i Indviken i Nordfjord 1817 $\frac{28}{9}$. (Søn af Bataljonschirurg ved bergenhus. Regiment — siden Distriktslæge i Nordfjord — Christian Bonning Uchermann og Sophie Amalie Heiberg). Han blev Student 1836, Cand. medic. 1842 $\frac{25}{11}$ (Haud). Fra 1843 i April til Oktbr. 1855 boede han som praktiserende Læge i Aamot i Østerdalen. 1856 til Høsten 1857 levede han mest som Gaardbruger paa Hedemarken, men om Høsten sidstnævnte Aar blev han praktiserende Læge i Lillesand, hvor han endnu er. Han havde før været gift (1843 $\frac{23}{12}$) med Emilie Leganger, som døde 1862 $\frac{3}{1}$.

b5. Diderik Cappelen Arentz, Toldinspektør, f. i Skien 1811 $\frac{19}{6}$. Blev Student 1828, Cand. jur. 1833 $\frac{16}{12}$ (Laud.), Kopist 1834, Fuldmægtig 1838 $\frac{29}{3}$, Bureauchef 1843 $\frac{26}{10}$, Expeditionssekretær 1844 $\frac{13}{9}$ — Alt i Revisionsdpt.; 1857 $\frac{25}{2}$ tillige Medlem af Administrationen for den almindelige Enkekasse. Toldinspektør i Laurvik 1860 $\frac{14}{4}$.

Gift i Laurvik 1846 $\frac{3}{8}$ med Julia Archer, f. i Glasgow 1824. (Datter af en i Laurvik fra 1825 til 18.. bosat Englænder, britisk Vicekonsul, William Archer og Julia Walker. (4 Børn).

a6. Julia Mary Arentz, f. i Christiania? 1847 $\frac{23}{8}$. Ugift.

b6. Fredrik William Archer Arentz, f. sammesteds 1849 $\frac{17}{1}$. Søkadet.

- c6. Rejdar Arentz, f. sammesteds 1850 ²⁹/₉. Han rejste i Høsten 1867 til Schweiz for der at optages paa et polyteknisk Institut.
- d6. Charles Archer Arentz, f. i Christiania 1856 ²⁹/₁₁.
- e4. Otto Wilhelm (Hanssøn) Arentz, f. i Jælse 1758 ²²/₃, † s. A.
- f4. Christopher Arentz (ældste Søn af 2det Ægteskab), f. i Jælse 1761 ¹³/₃, † i Stavanger 1773? (ihjelskudt af Vaade, idet Tjenestegutten i Drengestuen exercerede med et Gevær, som han fejlagtigen antog at være uladet).
- g4. Jens Christian Arentz, f. i Jælse 1762 ²/₄, † s. A.
- h4. Jens Christian Arentz, f. i Jælse 1763 ⁵/₉, † i Farsund 1828. Han var Student og i 1794 Handelsassistent paa Grønland, siden (fra 1802?) kgl. Inspektør over det af Kjøbm. Jochum Lund i Farsund oprettede Fiskeriselskab paa Shetlandsøerne, fra hvilken Stilling han afgik med Pension 1810 eller 1811.
- Gift i Farsund 1804 med Anne Elisabeth Urbye, f. i Egvaag i Vanse 1775 (døbt ¹⁶/₁₂), † i Lillesand 1851 ²/₆. (Datter af Overtoldbejnt i Havnen Egvaag ved Farsund, Claus Urbye og Christine Elisabeth Lund). (6 Børn).
- a5. Hans Severin Arentz, Adjunkt, f. i Farsund 1806 ¹⁵/₁₁. Han blev Student 1825 og 1830 ¹⁰/₇ Adjunkt ved Skiens lærde Skole, hvor han allerede fra det foregaaende Aar havde været constitueret Adjunkt. Her virkede han med megen Samvittighedsfuldhed indtil 1866, da han under ²⁵/₆ paa Grund af Sygelighed blev entlediget (fra 1ste Aug. s. A. af) med 500 Spd. i aarlig Pension. Ved Skoleaarets Slutning i Sommeren 1866 indfandt Skolens Disciple sig i hans Bolig og overrakte ham paa Sygelejet en værdifuld Gave af Sølv. Hr. Arentz var ved sin Fratrædelse den ældste Adjunkt og — næstefter Rektor Hysing i Laurvik — vel ogsaa den ældste Skolemand i hele Landet.
- Af Skiens Formandskab var han ogsaa Medlem i over 25 Aar og næsten ligesaa længe dets Ordfører, og blev, da han paa Grund af Svagelighed i Foraaret 1867 meldte sig ud af denne sin Stilling, af Byens Repræsentantskab og Magistrat hædret med en anerkjendende Skrivelse, der er indført i Morgenbl. for ⁸/₄ s. A.
- Som 1ste Suppleant mødte han ved det overordentlige Storthing i 1857, da 2den Storthingsrepræsentant for Skien (Bankbogholder Bøttger) døde kort efter det ordentlige Storthings Slutning i 1857.
- Gift i Skien 1838 ⁸/₁₀ med Margrethe Cathrine Stockmann, f. i Skien 1806 ¹⁹/₁₁. (Datter af Kjøbm. i Skien Christian Paus Stockmann og Rachel Nilsen). (2 Børn, som begge ere døde).
- a6. Christian Arentz, f. i Skien 1840 ²⁴/₅, † 1841 ¹⁶/₃.
- b6. Jenny Christiane Arentz, f. 1842 ³⁰/₁₁, † 1848 ¹³/₈.
- b5. Claus Andreas Arentz, Skibsfører i Riga, f. i Farsund 1807 ⁶/₁₂, † 1828 ved Forlis paa den skaanske Kyst. (Forsvandt sporløs). Ugift.
- c5. Thomas **Fredrik** Arentz, Skibsfører i Rægefjord, f. i Farsund 1809 ⁸/₄. Førte i 1858 Skib fra Stavanger, men farer nu fra Ekersund, hvor han ogsaa har boet siden Konens Død.
- Gift i Soggendal 18.. med Helene Christiane Fredriksen, f. i Rægefjord 180., † i Soggendal 1861 ⁸/₆ under sin Mands Fraværelse paa en Sørejse. (Datter af Skibsreder og Handelsmand Christian Fredriksen og 1ste Hustru). (2 Sønner).

- a6. Jens Christian Arentz, f. i Rægefjord 184. Er vanfør fra Fødselen af, og hjemme hos Faderen.
- b6. Hans Severin Arentz, f. i Rægefjord 1849 $\frac{22}{6}$. Gik i henved 3 Aar paa Stavangers Latinskole, men tog i Sommeren 1866 tilsøs og er nu Kahytdreng paa sin Faders Brig „Frigga“ af Ekersund.
- d5. Jens Christian Arentz, Handelsmand i Lillesand, f. i Farsund 1811 $\frac{6}{10}$, † i Lillesand 1842 $\frac{16}{12}$.
 Gift i Lillesand? 1837 $\frac{10}{10}$ med Thomine Jusnæss, f. i Lillesand 1809 $\frac{3}{9}$. (Datter af Kjøbm. Nils Jusnæss og Christophila Henrikka Stenersen). (1 Søn død og 2 Døttre).
- a6. Andreas Christian Arentz, f. i Lillesand 1839, † sammesteds 1843 $\frac{4}{1}$, $\frac{3}{3}$ Aar gml.
- b6. Christophila Henrikka Arentz, f. i Lillesand 1841 $\frac{16}{3}$.
 Gift i Lillesand 1867 $\frac{12}{7}$ med Skibsfører Johannes Andreas **Henschien**, f. i Fjære ved Grimstad 1836 $\frac{26}{11}$. (Søn af forhenv. Foged i nedre Romerike, Jørgen Henschien og Sophie Henriette Samuelsen).
- c6. Christiane Thomine Andrea Arentz, f. i Lillesand 1843 $\frac{30}{5}$. Ugift og hjemme hos Moderen i Lillesand.
- e5. Abel Cathrine Arentz, f. i Lodshavn ved Farsund 1814 $\frac{1}{1}$, † 1843 $\frac{2}{1}$ hos sin Moder i Lillesand. Ugift.
- f5. Elisabeth Marie Arentz, f. i Egvaag ved Farsund 1816 $\frac{15}{4}$, † 1846 $\frac{3}{7}$ efter 3 Ugers Sygeleje i Lillesand. Ugift.
- i4. Anna Maria Arentz, f. i Jælse 1764 $\frac{5}{11}$, † s. A.
- j4. Anna Maria Arentz, f. i Jælse 1765 $\frac{5}{12}$, † i Arendal hos Provst Johan E. G. Krog 1822 $\frac{14}{12}$, Kl. 3 Morgen, „efter flere Ugers, ja Maaneders smertelige Sygdom“. Hun angives i Dødsanmeldelsen at have været 56 Aar og 10 Dage gml. Efter dette skulde hun altsaa være født 1766 $\frac{4}{12}$.
 Gift 1) i 1791 $\frac{10}{8}$ med Kapt. Jens Christian Spidberg **Fasting**, f. i Jælse 1761 (døbt $\frac{8}{2}$), † i Arendal 1791 Nat til $\frac{12}{11}$ Kl. 1. (Søn af Generalløjtn. og Kommandant i Bergen, Johan Jakob Fasting og Christiane Sophie Spidberg, Bispedatter fra Chr.sand).
 Gift 2) i Arendal 1796? med Kjøbm. sammesteds Geert **Geelmuyden**, f. i 17. . . , † i Arendal 1796 $\frac{23}{3}$? efter 21 Dages Ægteskab. (Søn af Kjøbmand i Grimstad Jakob v. d. Wiide Geelmuyden og Anne Anckermann). Hans 1ste Hustru, Elisabeth Smith Ebbell, f. 1762 $\frac{21}{4}$, med hvem han blev gift 1783 $\frac{27}{10}$, døde 1794 $\frac{16}{4}$. Efterladende 6 Børn.
- k4. Michael Smith Arentz, f. 1767, † i Stavanger? 1768.
- e2. Riborg (Petersd.) Arentz, f. i Kvinherred 1671 $\frac{28}{12}$, † i
 Gift 1) i med Jens Hansen **Smith**, Forvalter paa Halsnø Gods.
 2) i med Løjtnant **Orning**.
- b1. Margrethe Henriksd. Arentz, f. i Bergen? 16. . . , † i Kvinherred 1723 (begr. $\frac{27}{4}$), 83 $\frac{3}{4}$ Aar og 13 Dage gml., Enke efter en **Geert Pedersen**.

Indgiftede i Familien Arentz.

Mænd.

	Side
Arentz, Christian, Major	148.
— Fredrik Christian Holberg, Præst	140.
— Fredrik Michaelsen, Præst	136.
— Nils Peter Selmer, Adjunkt	147.
Beichmann, Jens Ejler, Oberstløjtnant	145.
Brinckmann, Jørgen Kjædding, Skomager	136.
Bruun, Johan Plathe, Præst	132.
Cold, Nils, Løjtnant	145.
Dwerhagen, Christen Smith, Kjøbmand	138.
Fasting, Jens Christian Spidberg, Kaptejn	158.
Fougstad, Johannes, Lensmand	144.
Friele, Herman, Kjøbmand	136.
Frimann, Wilhelm, Præst	130.
Fürst, Christian, Fyrforvalter	153.
Geelmuyden, Geert, Kjøbmand	158.
Godsen, Søren Jensen, Præst	131.
Gran, Clamer Meltzer, Kjøbmand	135.
Gude, Fredrik Julius Bech, Læge	156.
Henschien, Johannes Andreas, Skibsfører	158.
Irgens, Johan Christian, Skibsfører	136.
Johannesen, Ole, Rebslager	136.
Klingenberg, Johannes, Overauditor m. m.	132.
— Nikolai Schmidt, Marineløjtnant	148.
Korn, Claus Johansen, Præst	130.
Langberg, Hans Emil, Dampskibsfører	141.
Lothe, Johan Olai, Apotheker	142.
Lund, Peter, Mag. og Præst	151.
Mentzler, Johan, Regimentschirurg	152.
Müller, Erik Christian Kastrop, Kaptejn	142.
Olsen, Erik, Præst	139.
Orning,, Løjtnant	158.
Pedersen, Geert	158.
Prante, Adolf Jørgen, Kjøbmand	140.
Ranæs, Peder, Gaardbruger	148.
Reimers, Hieronymus, Præst	135.

Kvinder.

	Side
Archer, Julia	156.
Arentz, Andrea Margrethe Marie	149.
— Bolette Rebekka Meldal	135.
— Fanny	149.
— Marie Margrethe Frørup	144.
Berg, Marine Christiane	150.
Bernér, Pauline Adamine	137.
Brodtkorb, Antonette Augusta	150.
Brown, Elisabeth Sophie Halck	141.
Brun, Helle Margrethe	148.
Bull, Marthe Dorothea	152.
Fredriksen, Helene Christiane	157.
Friele, Margrethe	140.
Frimann, Drude	132.
Frørup, Ingeborg Maria	135.
Fürst, Maren Otte	153.
Føyn, Cathrine Elisabeth Bull	138.
Gottschesen, Margrethe Maria	145.
Hagerup, Anna Richarda	146.
Hansdatter, Sara	130.
Hansen, Petrine Marie Klykken	143.
Haxthausen, Juliane Maria	155.
Hjorthøy, Bolette Maria	135.
Hofgaard, Mathilde Abigael	156.
Holberg, Cathrine Fredrikke	132.
Jensdatter, Gunhild	150.
Juel, Emma Eleonore Charlotte Constance	140.
Jusnæss, Thomine	158.
Krog, Anne Cathrine	152.
Krog, Abel Cathrine v.	152.
— Alida Charlotte Augusta v.	144.
Krohn, Alida Cathrine	138.
Krøepelien, Henriette	141.
Meldal, Bolette Rebekka	135.
— Christiane	134.

Reinertsen, Joachim Henrik Jordan, Kjøbmand	137.	Munthe, Georgine Christine . l.	141.
Rode, Carl Fridthjof, Marineløjtnant	149.	Müller, Margrethe Henriette	155.
Rogge, Henrik, Skibsfører	141.	Møller, Marie	140.
Rønne, August Severin Fredrik, Sproglærer	138.	Nagell, Ingeborg Cathrine	132.
Scheel, Anton Wilhelm, Kaptejn og Byfoged	152.	Nannestad, Nanna Petra Boisen	146.
Schive, Alexander, Proprietær	150.	Nissen, Riborg Johanne	142.
Schjelderup, Christian Bernhard Koren, Kaptejn	155.	Rosenberg, Dorothea Maria	154.
Smith, Jens Hansen, Forvalter	158.	Schreuder, Susanne	131.
Stephansen, Carl, Proprietær	142.	Selmer, Christine Andrea	149.
Stub, Hans Andreas, Præst	136.	— Georgine Margrethe Fredrikke	146.
Treschow, Herman, Præst	151.	Stockmann, Margrethe Cathrine	157.
Uchermann, Wilhelm Hans Heiberg, Læge	156.	Thodahl, Henrikke	146.
Weidemann, Christopher Fridthjof, Læge	139.	Thode, Lorentze	146.
Weisert, Hans Fredrik, Kjøbmand	146.	Thorsen, Annette Olava	137.
		Tidemand, Elisabeth	143.
		Urbye, Anne Elisabeth	157.
		Ursin, Clara Magdalena Bing	144.
		Zernikow, Margrethe Marie	139.

Foruden den ovenfor omhandlede Slægt Arentz har der endvidere i Bergen været en Familie Arentsen, som — formodentlig for at sætte et fliffigere Sving paa sit Navn — har ladet sig kalde **Arentz**. Uagtet der — saavidt vides — ikke for Øjeblikket er Mange her i Landet af denne Familie, anføres dog her det Lidet, man veed om dem, til Efterretning for Fremtiden:

I en af Bergens Ministerialbøger fra forrige Aarhundrede forekommer en:

a1. Mads Arnesen, „Bordarbejdsmand“.

Gift med Emerentze Michelsdatter.

Disse Ægtefolk havde to Sønner, hvis Navne afvejlende skrives „Arentsen“ og „Arentz“, hvilket sidste Navn imidlertid blev det constante, ialfald i den yngste Søns Linie.

a2. Michael Arentsen (eller Arentz), Skoleholder, f. ca. 1754, † 1798 (begr. $17/11$).

Gift med en Hollænderinde, Anne Marie Jørgensdatter, som døde i Bergen 1823 $4/9$, 73 Aar gml. (Korskirken M.). Om han har efterladt Afkom, vides ikke.

b2. Samuel Arentsen (eller **Arentz**), Barbeersvend, senere et Slags Underchirurg ved Bergens Sygehus, f. i Bergen 1761 (døbt i Domkirken $28/6$), † 1801 (begr. $16/12$ i Domkirkegaarden).

Gift med Anne Christine Alm, f. i Stavanger 17.., † i Bergen . . . (Datter af Kjøbmand Alm og Abel (eller Edel?) Cathrine Bay, der skal have været beslægtet med Ludvig Holberg).

(8 Børn?).

a3. Mads Arentz, f. i Bergen 1785 (døbt i Domkirken $5/1$). Han var i et Slags Doktorlære under Regimentsfeldskjær Schwindt i Bergen, men rejste omtrent 1806 bort med et Skib, paa hvilket han gjorde et Slags Tjeneste som Underchirurg. I 1820 spurgtes det, at han var Læge ved en hollandsk Station i Colonierne (formeentlig Batavia).

b3. Abel Cathrine Arentz, f. i Bergen 1786 $1/6$ (døbt i Domkirken $9/6$), † før 1793.

c3. Arent Arentz, f. sammesteds 1787 $3/12$ (døbt $7/12$), † 1788, 7 Uger gml.

d3. Didrik Bay Arentz, f. sammesteds 1789 $12/7$ (døbt $17/7$). Var Kobberslager i Stavanger, men rejste til Amerika, hvor han døde ca. 1860.

Gift med en Fraas fra Sogn.

(4 Børn?)

a4. Samuel Arentz, Kobbersmed og Kjøbmand i Chicago.

Gift. Videre vides ikke om ham.

b4. Anne Christine Arentz, †.

c4. Birgitte Arentz, gift med en Uhrmager **Eeg** i Amerika. Hun er nu Enke.

d4. Philippa Arentz, gift med Kjøbmand i Stavanger, **Hoelfeldt**, som før var bosat i Kvebek.

e4. Lovise Arentz, gift med Johannes Stephanus **Irgens** i Kvebek, f. paa Modum 1832 $10/2$. (Søn af Maltkontrollør Ole Irgens fra Bergen og Henriette Calmeyer).

e3. Emerentze Arentz, f. i Bergen 1792 $29/2$. Lever der som Enke.

Gift 1819 $26/4$ med Guldsmed Michael **Blytt** i Bergen. Han var født 1795 $26/11$ og døde 18..

(1 Søn lever og er Mægler i Bergen).

f3. Ludvig Holberg Arentz, Korpslæge, f. i Bergen 1796 $30/8$ (døbt $6/9$), † i Christiania 1836 $17/2$. Efter sine Forældres Død blev han opdraget af Regimentsfeltskjær — senere Brigadelæge — Schwindt. Efter at have gennemgaaet de første Klasser paa Bergens lærde

Skole blev han „1806“ (skal vel være 1816?) ansat som Compagnichirurg ved bergenske Brigade. I Febr. 1818 tog han Preliminærexamen (med Karakter: Antagelig), og 1821 ³⁰/₅ norsk medicinsk Embedsexamen med 2den Karakter. ¹³/₇ s. A. blev han udnævnt til Distriktschirurg i Senjen, 1826 ¹¹/₅ Korpsslæge ved Sognske nationale Jægerkorps og 182. ansat som Læge ved Modums Blaaifarveværk.

Gift i Bergen 1822 ¹⁷/₅ med Johanne Margrethe Bernstorff, f. i Bergen 1797 ¹²/₆, † i Drammen 1851 ¹⁶/₄. (Datter af Kjøbmand i Bergen Henrik Just B. — danskfødt — og 1ste Hustru). 3 Børn var døde smaa, men 4 overlevede ham:

a4. Ludvig Holberg Arentz, Litograf, f. i Throndenæs 1823 ⁶/₁. Han var i 8 Aar ansat som Kontorbetjent ved Modums Blaaifarveværk. Fra 1848 til i Septbr. 1850, o: i noget over 2 Aar, arbejdede han i Holck's litografiske Officin i Christiania og kom derpaa til Litograferne Em. Bærentzen & Comp. i Kjøbenhavn, hvor han især arbejdede i Landkortfaget; der forblev han, indtil han under ¹⁵/₅ 1867 af Dept. for det Indre blev ansat som Litograf i den norske geografiske Opmaalings Tjeneste i Christiania, hvor han nu er fra ¹/₇ 1867. Fra alle sine tidligere Principaler har han udmærkede Attester for Dygtighed og god Opførsel. Han er ugift.

b4. Emerentze Christine Alm Arentz, f. i Throndenæs 1826 ¹¹/₇.

Gift i Kragerø 1856 ²³/₈ med Kjøbmand der — men nu Kontorist i Christiania — Paul **Bjørn**, f. i Kragerø 1828 ⁴/₇. (Søn af Mægler Bjørn).

c4. Johanne Margrethe Arentz, f. paa Modum 1829 ²⁰/₈.

Gift i Aremark 18. . med en Proprietær og Lastehandler Ole **Aarnæs** i Ødemark Annex til Aremark.

d4. Amalie Hortense Arentz, f. paa Modum 1832 ²²/₇. Ugift hos sin Søster i Aremark.

g3. Jan Alm Arentz, f. i Bergen 1798 ²⁶/₁₀, † 1804 (begr. ⁷/₄).

h3. Michael Arentz, f. sammesteds 1801 (døbt ²/₃), † s. A. (begr. ²⁶/₅), 3 Maaneder gml.

a1. En Kobberkontrollør Christian „**Arentz**“ blev begravet i Thr.hjem 1753 ¹⁵/₁ (Domkirkens M.). Hans Navn skrives i vedkommende Ministerialbog og Skifteprotokol afvexlende „Arentz“ og „Arntsen“. Dog bruges det sidste hyppigst, ialfald paa Skiftet efter Konen, hvór alle Børnene i Reglen kaldes „Arntsen“. Forsaauidt det er hans Søn, der under Navn Arent Nikolai Arentzen under ²¹/₁₀ 1776. fra Kjøbenhavn ansøgte Kongen om ved forefaldende Lejlighed at blive ansat som Tolder eller Kontrollør i sin Fødeby Thr.hjem (Ansøgningen findes i Rigsarkivet), saa skulde — ifølge Ansøgere-rens Opgivende — denne Kobberkontrollør Christian Arentz (Arentsen) have tjent under Kongerne Christian VI og Fredrik V „som kongelig Betjent der paa Stedet tro og vel“.

Han var gift med Gjertrud Bondo, som døde i Thr.hjem 1766 ²⁶/₅. Paa Skiftet efter hende opgives hun at have efterladt 3 Sønner og 4 Døttre i sit Ægteskab med „Kobber-, Told- og Tiende-Kontrolløren“. Børnene var:

a2. Nikolai Arentsen, døbt i Frue Kirke i Thr.hjem 1746 ²⁰/₁₂. Angaves paa Skiftet efter Moderen at opholde sig som Student i Kjøbenhavn. Han er vel saaledes den Arent Nikolai Arentzen, der — som anført — under ²¹/₁₀ 1776 ansøgte om et Tolder- eller Kontrollør-Embedet i Thr.hjem. Hun havde da, efter fuldendt akademisk Kursus, tjent i over 13 Aar i Søetaten, først som Skriver i Fabrikkontoret paa Holmen og dernæst som 2den kgl. Kanselist i Depeche-

kontoret. Han var nu gift og havde 5 smaa Børn, til hvis Underholdning hans aarlige Løn, 100 Rdlr., ikke vilde strække langt. Han blev anbefalet af Admiralitets- og Kommissariats-Kollegiet. Hans senere Skjebne er ubekjendt.

b2. Seyer Bondo Arentsen, opholdt sig ved Moderens Død i Kjøbenhavn som Student.

c2. Christian Fredrik Arentsen, var ved Moderens Død Skrивerdreng i Kjøbenhavn.

d2. Øllegaard Cathrine „Arents“, Tvillingsøster af Nikolai, altsaa døbt 1746 ²⁰/₁₂.

e2. Anna Maria Arentsen, døbt i Domkirken 1749 ¹⁵/₈.

f2. Sophie Magdalene Arentsen, døbt sammesteds 1750 ²⁹/₉.

g2. Fredrikke Lovise Arentsen, Tvillingsøster af Næstforegaaende.

Alle Døttrene var hjemme i Stervbohuset. Deres senere Skjebne ubekjendt.

Moderens Bo udgjorde ca. 110 Rdlr., men Gjælden var 136 Rdlr.

Foruden de nysnævnte to, fra den ægte Arentz-Æt forskellige Familier, har man endvidere stødt paa nogle enkeltviis forekommende Personer af Navnet Arentz, hvis Forhold til den øvrige Familie hidindtil er ubekjendt, saasom:

Valentin Arentz blev i Begyndelsen af 1769 Regimentskvartermester og Auditor ved det nyoprettede 3die thr.hjemiske Regiment. Han er formodentlig den „Cancellieraad og Regimentskvartermester Arentz“, som ifølge Thr.hjems Adressekontors Efterretninger døde i Thr.hjem 1777 ⁹/₉, 71 Aar gml. Han ejede foruden Gaard i Byen tillige en Avlsgaard, Aunet, i Lade Sogn. Han efterlod Enke, og skal have haft 2 Børn, hvis Navne imidlertid ikke vides, til Daaben i Bakke Kirke.

Gulbrand Arentz, Etatsraad og Amtmand over Thisted Amt i Danmark. Han skal være født i Norge omtrent 1755, men var nok al sin Tid ansat i Danmark. Efterat han som Landinspektør havde gjort sig bekjendt som en i Landvæsenets faget dygtig Mand blev han Amtsforvalter og Regimentssskriver for Fredriksborgs Amt og Distrikt (kaldes da tillige Kaptejn). 1803 ²/₉ blev han Amtmand i Thisted Amt, 1804 Medlem af den da nedsatte Matrikuleringskommission, 1805 ²⁶/₄ Kommitteret i Rentekammeret, 1812 ²²/₁ R. D. O. I Sommeren 1824 var han som 1ste Medlem af Matrikuleringskommissionen paa Bornholm, hvor han blev syg Dagen efter, at Kommissionen var bleven færdig med sine Forretninger, og døde efter 12 Dages smertelige Sygeleje ¹⁰/₁₀ 1824 i sit 69de Aar, efterladende Enke, Anne Cathrine, født Hvass. (Thaarups „Fædrenelandsk Nekrolog“ samt en liden Notits i norsk Morgenbl. No. 312 for 1824). Han blev „virkelig Etatsraad“ 1812 ²⁹/₁.

En Major Hans v. Arentz stod i 1811 og endnu 1814 som Eskadronschef ved Prinds Fredrik Ferdinands Dragonregiment i Danmark.

En Hans Arentz nævnes i Erlandsens Nordensfjeldske Gejstlighed som personel Kapellan til Ørlandet i 1679. Hans Kone hedte Boel, og en Søn af dem blev Klokker paa Ørlandet.

En Skomager Johan Arentz i Christiania og Hustru, Margrethe Poulsdatter, havde 1748 ⁷/₁₀ en Datter, Anne Kirstine, til Daaben.

En Johan Henrik Arentz blev 1799 ⁹/₄ begravet paa Domkirkegaarden i Bergen, 81 Aar gml.

Ingeborg Arentz, begravet i Bergens Domkirkes Kjælder 1799 ¹⁸/₇, 58 Aar gml.

Maria Arentz's, begravet paa Domkirkegaarden i Bergen 1803 ¹⁰/₆, 67 Aar gml. (havde boet i Rentesmuget).

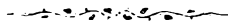
„Pige“ Maria Arentz, „af Stranges Huus“, begravet i Bergen 1804 ²³/₇.

En Herman „Aarentz“ nævnes i Bergens Skifteprotokol for Aarene 1716—1728, som gift med en

Ingeborg Abrahamsdatter, hvis Fader, Abraham Kjætelsens Skifte foretoges ¹²/₅ 1717.

En J. D. Arentz blev 1809 ¹⁸/₁₁ Sognefoged i Weddingstedt (nordre Ditmarsken).

Feltpræst J. F. Arentz blev 1810 ²⁶/₁ Sognepræst til Hirschholm i Sjælland.

Familien Arneberg.

Indledning.

Arnebergslægten er et Ætnavn, som har god Klang i Norges nyere Historie. De gjæve Søkende Hans og Peder Colbjørnsen samt Anna Colbjørnsdatter og tildeels Søsteren Maria have i forrige Aarhundredes Begyndelse rejst sig et uforglemmeligt Minde ved sin Patriotisme og sit Heltæmod, ligesom deres Frænder Brødrene Jakob Edvard og Christian Colbjørnsen, de berømte Jurister, lyste som klare Stjerner ved Aarhundredets Slutning og endnu ind i det nærværende Aarhundrede. Vi skulle imidlertid ikke endnu behandle den Colbjørnsenske Slægt, der her blot i Forbigaaende nævnes som udgjørende en Hovedgreen af den samlede, saakaldte „Arnebergslægt“, men derimod beskæftige os med to andre Grene af den samme Æt, nemlig Familierne Arneberg og Arntzen, idet vi dog for den sidstes Vedkommeude, efter speciel Anmodning af en af Slægtens nulevende ældre Medlemmer, forudskikke den Bemærkning, at det maaske blot turde være en inden Familien nedarvet, men for al historisk Hjemmel blottet Tradition, der har villet udlede dens Udspring fra Arneberg.

Om den samlede Arnebergslægt findes der — saavidt vides — ingen gamle Dokumenter, der kunne vejlede til at forfølge Ættens Udspring eller Forgrening i de ældre Tider, hvorfor ogsaa de Forfattere, som have leveret Bidrag til dens Historie (saasom Gjessing i hans Samling af danske og norske Jubellærere, III, Side 309 flg. samt B. Moe i hans Aktstykker til den norske Krigshistorie under Fredrik IV, hvilke i Aarene 1838—1840 særskilt ere aftrykte af Militært Tidsskrifts 15de, 16de og 17de Hefte), ikke kunne føre Slægten højere op, end til den omkring 1669 afdøde Lensmand i Hof, Torsten Colbjørnsen*) paa Grd. Arneberg. Hvorvidt denne Torsten imidlertid selv har været af den gamle

*) At denne Lensmand Torsten Arnebergs Fader har hedt Colbjørn og ikke Arne — som det i den Arntzenske Familie antages — skal senere paavises.

Æt paa Arneberg, turde maaske være tvivlsomt, da det af en Aastedssag, han i 1652 tilstevnte mod Colbjørn Gaard (se No. 1 blandt Bilagene til nærværende Stamtavle), næsten seer ud til, at hans Forældre skulle have boet paa Gaarden Berger i Grue, og at han saaledes ved Giftermaal muligens kan være bleven Ejer af Grd. Arneberg. Om nu endda Kirkebøgerne for Hof og Grue Præstegjelde, hvor de angjældende Familier Arneberg og Arntzen oprindelig høre hjemme, kun var nogenlunde fuldstændige, saa vilde de dog kunne løse mange Tvivl og Gaader; men heri skorter det desværre altfor meget: Hof's, der begynder med 1701, er — ialfald i det første Snees Aar — næsten ulæselig og indeholder kun Antydninger til hvad man søger. Ved Barnedaabe eller Indledelser nævnes saaledes aldrig Moderens og ved de første stundom heller ikke Barnets Navn; ved Begravelser nævnes heller ikke Vedkommendes Navn, hvor den Døde maatte være enten Hustru eller Barn. Men det Værste er, at det vistnok kun er en Brøkdeel af Forretningerne, der er indført; thi Bogen indeholder hele Sider fulde af ulæselige Navne paa Alterfolk, medens de øvrige ministerielle Forretninger kun indtage en meget ringe Plads, og Alt er — hvor ikke store Aabninger antyde, at Rum er ladet aabent for Forretninger, der ere forsømte at indføres — uden Stands gnidret i hverandre, saa det Hele maatte gennemstaves, hvis man ikke vil resikere at overspringe Noget. Grue's Bøger ere dog langt bedre, men begynde et halvt Snees Aar senere. Skifteprotokoller for Solør og Odalen findes kun for et Par Aar omkring 1677, men siden rigtignok uafbrudt fra 1716. Under disse Omstændigheder kunde det saaledes synes at være en ikke mindre dristig end unødig Opgave at levere de to næstfølgende Familier, hvis Forbindelse med Hovedslægten — om end hidtil antaget af vedkommende Familie selv — dog saa langt fra har været paa det Rene, at en af dem endog nu er mest tilbøjelig til for sit Vedkommende at betvivle Forbindelsens Tilværelse. Ikke destomindre har dog Udgiveren troet at burde give sig ifærd dermed, stolende paa, at det dels ved Hjælp af de Vink, han dog her og der har kunnet hente af de nævnte Protokoller, dels ved at sammenholde disse med de Optegnelser, der for hver Families Vedkommende paa Opfordring velvilligen ere blevne ham overladte til Afbenyttelse, dog skal kunne lykkes ham nogenlunde upaaklageligt — ialfald efter de Hjælpekilder, som indtil denne Stund ere komne for Dagen — at løse sin Opgave.

Den nulevende Familie Arneberg, hvis Forbindelse med den berømte „Arnebergslæggt“ vel maa antages hævet over enhver Tvivl, maatte af denne Grund have gyldigt Krav paa at komme med i nærværende Samling af Stamtavler, selv om Værkets Fortsættelse derved — som Tilfældet virkelig har været — skulde komme til at forsinkes i flere Maaneder; thi Slægten har i forrige Aarhundrede saamange af Fædrelandet fortjente Medlemmer at opvise og var ialfald da saa udbredt baade i og udenfor Bondestanden her i Landet, at man ikke bør lade Anledningen ubenyttet til at faa en saavidt muligt fuldstændig Oversigt over den saavel i ældre som i nyere Tid.

Hvad Familien Arntzen angaar, da vilde Udgiveren beklage, om det ikke skulde lykkes ham at kunne anvise den Plads paa Arnebergslægstens store Stamtræ, hvor han ifølge de ham velvilligen udlaante Optegnelser — hvilke Familien imidlertid nu i den allersidste Tid har faaet Betæneligheder ved blindthen at følge — vist havde troet, den hørte hjemme; men selv om den altsaa ikke skulde være et Skud af den gamle Colbjørnstamme, saa tæller den dog saamange dygtige Mænd blandt sine Medlemmer, at den fuldtvel kan staa paa egne Been og hævde sin Plads blandt Norges nyere Slægter.

Som nedstammende fra den gamle solørske „Arnebergslægt“ have nærværende Families Forfædre — ialfald paa Spindesiden — fra umindelige Tider ejet og beboet den i Hof Præstegjeld i Solør liggende Gaard Arneberg. Slægten har, medens den endnu ejede denne sin Ættegaard, vistnok giftet sine Sønner og Døttre ind i de fleste af Hofs, Grues og omliggende Præstegjeldes større Bondeslægter, saa man vel gjerne kan sige, at dens Blod flyder i Halvparten af Solørs nulevende Befolkning, hvor Navnene Arne og Colbjørn endnu den Dag idag ere paafaldende hyppige, hvorimod det sidstnævnte Navn rigtignok — paa een eneste Undtagelse nær, og det fra den allersidste Tid — ikke forekommer i den Familie Arneberg, som her skal leveres. Slægten skal have besiddet meget Jordegods. Saaledes beretter Gjessing i sin ovenanførte Samling af Jubellærere, at en af dens Forfædre i Kong Fredrik II's Tid (altsaa mellem 1559 og 1588) skal have ejet saameget deraf, at han ligefra Arneberg til Oslo kunde ride paa sin egen Grund, hvilket vel ikke maa forstaes ganske efter Ordene, men maaske kan betegne, at han havde saa mange Ejendomme langs Vejen, at han paa sine Toure mellem sin Gaard og Oslo f. Ex. kunde tage sine Nattekvarterer eller deslige paa sine egne Gaarde.

Den Første, man nogenlunde kjender af den gamle Arnebergslægt, maa have levet omkring Aar 1600, og han var den berømte Anna Colbjørnsdatters Oldefader. I de Optegnelser, Udgiveren har haft laant om Familien Arntzen, siges hans Navn — efter Opgivende af nu afdøde Statsraad Arntzen og af en af dennes Brødre — at have været Arne Olufsen, idet der tilføjes, at Navnene paa Grd. Arnebergs Ejere i en længere Aarrække langt oppe i Tiden have vexlet mellem Arne og Oluf (rettere: Olaf). At den Mand, hvorom her spørges, kan have været en Olufs Søn, er ganske rimeligt; thi selv fik han — som nedenfor skal sees — to Sønner, der begge levede, og hvilke begge han gav Navnet Oluf, nemlig O. den Ældre og d. Y. Derimod har ikke hans Fornavn været Arne, men Colbjørn. Ligesom dette antages baade af Gjessing og B. Moe i deres ovenciterede Skrifter, har Udgiveren ogsaa fundet hans Navn saaledes angivet paa et Par Steder i Skiftet efter hans Sønnesøn, Paul Torstensen i Christiania 1692 (se Skifteprotok. S. 61 b), hvor der fremlagdes to gamle Papirer, det ene af $\frac{1}{3}$ 1645 og det andet af $\frac{19}{9}$ 1649, vedkommende Torsten **Colbjørnsen** paa Arneberg, ligesom der ogsaa i Boet efter denne samme Torsten's i 1716 paa Arneberg afdøde Svigerdatter, Aaste Skarisdatter, fandtes en Sølvkande med Torsten **Colbjørnsens** og Kones Navn*) samt Aarstallet 1662. Af de Arntzenske Optegnelser selv vil det ogsaa — efter hvad Udgiveren ser sig istand til at oplyse — temmelig sikkert fremgaa, at Stamfaderen har hedt Colbjørn; thi det heder der, at Manden, foruden Sønnerne Ole, Torsten og Colbjørn, endvidere har haft en 4de Søn ved Navn Arne, der af sin Brodersøn, Paul Torstensen, Handelsmand i Christiania, købte Grd. Svenby i Hof, hvorfor han afvexlende kaldes Arne Arneberg og Arne Svenby**). Men hverken hans eller Brødrenes Fadersnavn siger Nedskriveren (∴ Justitiarius C. Arntzen), at han nogensinde har kunnet lide. I Solør og Odalens Skifteprotokol for Aaret 1677 har imidlertid Udgiveren fundet denne Arne Svenby's og Hustrues Skifte, hvor han

*) Hvad Navn Torsten Colbjørnsens Kone har haft, anføres ikke. Det heder kun, at „Torsten Colbjørnsens og Kones Navn“ var indgravet paa Kanden.

***) At „Arne Svenby“ og „Torsten Arneberg“ var Brødre, siges ndtrykkeligt i Solørs og Østerdalens Thingprotokol for Aarene 1656—1658, fol. 40.

udtrykkelig kaldes Arne „Colbjørnsen“. Altsaa opføres Familiens første bekendte Stamfader her som No. 1 under Navnet:

a1. Colbjørn Olufsen Arneberg. Han maa have levet omkring Aar 1600, men naar han var født og er død, samt med hvem gift, er ubekjendt. 4 Sønner skal han have haft, nemlig Ole, Torsten, Colbjørn og Arne, af hvilke imidlertid kun den 2den og 4de med Sikkerhed kjendes. Imidlertid opføres de her Alle:

a2. Ole Colbjørnsen, skal have været ældst, men forøvrigt vides Intet om ham, ikke engang, hvor han har boet. Han maa baade være født og død i det 17de Aarhundrede. Hans Søn skal have været:

a3. Arne Olsen, f. i Hof? 16. . . , † enten sidst i 1689 eller allerførst i 1690 som Lensmand i Grue og Ejer af Grd. Grunder, som han erhvervede ved ca. 1665 at ægte Datteren paa denne Gaard ved Navn Olang, hvis Forældre var Sjøanne Ejvindsen, Lensmand i Grue, kaldet „den Unge“, og Berthe Kjeldsdatter. Denne Arne Olsen blev Stamfader til Grunder-slægten **Arntzen**, hvortil henvises.

b2. Torsten Colbjørnsen Arneberg, Lensmand i Hof, f. paa Arneberg? 16. . . , † der ca. 1669. Ifølge Solørs ældste Thingbog (begyndt $19/3$ 1633) var han allerede da Lensmand i Hof. Skjønt yngre Søn (?) overtog han dog Ættegaarden Arneberg efter sin Fader, og var en paa sin Tid bekjendt Mand. I 1659 sees han at have været Kirkeværge for Vaaler Kirke. (Se forøvrigt Lidt om ham i Bilag No. 1). Hans Hustrues Navn vides ikke; men i sit Ægteskab havde han 5 Sønner, til hvis Ihukommelse der i Hofs ældgamle, men i 1860 nedbrudte Kirke hang en Tavle med følgende Indskrift: „Til Guds Ære og denne Kirke til Beprydelse have disse ædle og velagtbare fem Brødre, nemlig Hæderlig og Vellærde Hr. Colbjørn Tostensen, Oluf Tostensen, Povel Tostensen, Arne Tostensen, Oluf Tostensen den yngre, samtlige barnefødte paa Arneberg, ladet bekoste denne Kirkes Staffering Anno 1672“. Tavlen hænger nu i den nye Kirke. Uagtet disse 5 Brødres indbyrdes Rækkefølge nok ikke var saadan, som den staar anført paa denne Tavle, anfører man dem dog her i den samme Orden og begynder da med:

a3. Hr. Colbjørn Torstensen*), Sognepræst til Sørum, f. paa Arneberg 1628, † i Sørum 1720 $31/10$ (begr. $7/11$), $92^{2/12}$ Aar gml., heder det i Ministerialbogen. Han var Sognepræst der i 60 Aar. Da han er den egentlige Stamfader for den Colbjørnsenske Familie (o: den saakaldte sørumske Linie), saa hører han ikke hjemme her, men vil blive at søge under hiih Familie, om ellers Udgiveren vil see sig istand til at kunne levere den. De øvrige 4 Brødre, af hvilke Nogle bibeholdt Navnet Arneberg, medens Andre paa Bondemanér kaldte sig efter sin Faders Fornavn, skulle derimod her blive anførte saa fuldstændigt, som de forhaandenværende Materialier ville tillade det. Førend vi slippe Hr. Colbjørn, ville vi imidlertid til et Slags Orientering nævne, at han var to Gange gift, nemlig 1) med Anna Jakobsdatter Kraft og 2) med Cathrine Kjeldsdatter Stub. Af 1ste Ægteskab havde han blandt andre Børn Datteren, den berømte Præstekone paa Norderhov,

a4. **Anna Colbjørnsdatter**, f. ca. 1665, † 1736 som Enke efter Sognepr. Jonas **Ramus**, og af 2det Ægteskab de to fra Fredrikshalds Belejring i 1716 berømte Sønner, Brødrene:

b4. **Hans Colbjørnsen**, f. 168. . . , † 1754. To Gange gift (3 Børn), og

c4. **Peder Colbjørnsen**, f. 1683 $5/7$, † 1738 $17/3$. Ulykkeligt gift og barnløs.

*) Ifølge Gjessing var Hr. Colbjørn Torstensen den Første, som begyndte at skrive sit Fornavn med C. Man har imidlertid anseet det for rettest — for Konsekvensens Skyld — her stedse at bruge denne Skrivemaade, ihvorvel K vistnok var rigtigere.

b3. Oluf Torstensen d. Æ., Handelsmand i Christiania, f. paa Arneberg 16. . . , † i Christiania 1677 (begr. ^{29/1}). Han — eller rettere hans Enke og Arvinger — sees i 1680 at have ejet 11 Skind i Gaarden Arneberg, som til samme Tid beboedes af Broderen Arne Torstensen, der ejede 1 Hud og 9 Skind i samme Gaard, i hvilken tillige en Halsteen Arnebergs Arvinger stod som Ejere af 10 Skind, medens Hof's Præsteboel ejede de øvrige 6 Skind. Ligeledes ejede Oluf Torstensen d. Æ.'s Arvinger i samme Aar 2½ Hud i Grd. Mellem-Aasnæs i Hof, hvor der da boede 2 Bønder som Brugere. Hans Enke forekommer i den ældste eksisterende Skifteprotokol for Solør for Aarene omkring 1677 temmelig hyppigt som Kreditor i Dødsboerne deroppe. Han skal, ligesom sin næstfølgende Broder Paul, have ejet meget Jordegods; dog lader ikke dette til at have været synderligt i Priis paa de Tider. Hverken han eller hans næstfølgende Broder synes at have benyttet Navnet Arneberg.

Gift i Christiania 1653 ^{24/6} med Christence Nilsdatter, der døde sammesteds 1708 (begr. ^{28/12}). Naar, hvor og af hvilke Forældre hun var født, vides ikke.

Af Christianias Ministerialbøger kan man ikke finde, at de have havt flere end 2 Børn til Daaben der, og om disse overlevede sin Moder, vides heller ikke, da intet Skifte efter hende findes i Skifteprotokollen for Tidsrummet fra 1707—1714, hvor man skulde have ventet at finde det. Hans Skifte findes heller ikke, da Christianias Skifteprotokoller først begynde i 1692.

a4. Maren Olufsdatter, døbt i Christiania 1655 ^{10/8}.

Gift i Christiania 1681 ^{19/6} med Johan **Groll**, f. 16. . . , † i Christiania 1711?*)

b4. Søfren Olufsen, døbt sammesteds 1665 ^{31/5}. Ubekjendt.

At han levede, indtil han blev voksen, sees af Skiftet efter hans Farbroder, Paul Torstensen, i 1692, hvor nemlig hans Moder skyldte 86 Rd. 79 β i Lendsetold af 1736 Tylter Tømmer paa Bingens Lendse, hvorimod hendes Søn, Søfren Olufsen, fremlagde en Kontraregning paa 44 Rd., hvoraf der imidlertid blev „rabatteret“ 4 Rd., saa Modern blev skyldig til Rest 46 Rd. 79 β.

(En Søfren Olsen „Bingen“, boende i Piperviken ved Christiania, døde der ca. 1725 — Registreringen efter ham begyndte ^{19/3} s. A. Han efterlod Enke, Cathrine Jakobsdatter, som døde sammesteds 1740 ^{10/5}, og en Datter, ved Navn Marthe Mariken, født ca. 1706 og † før 1740, gift med Konstabel ved Artilleriet, Jens Jensen Falck, der døde 1753 ^{1/3}. Denne Søfren Bingens Bo udgjorde, efter Fradrag af Gjælden, 44 Rd. 76 β og hans Enkes Bo 16 Rd. 18 β. Muligens kan han have været en Søn af Oluf Torstensen d. Æ.?).

c3. Paul Torstensen, „Borger og velfornemme Handelsmand“ i Christiania, f. paa Arneberg 16. . . , † i Christiania 1692 ^{4/2}, Kl. 9 Aften (begr. ^{12/2}).

Han ejede, ligesom sin ældre Broder, adskilligt Jordegods, der dog for det meste kun synes at have bestaaet i Smaåbrug i forskellige Bygdelag (Enebak, Skedsmo, Hadeland, Hedemarken, Vinger, Grue, Hof og Aker, i hvilket sidste Herred han, ifølge Skifteprotokollen, ejede, blandt Andet, Ellingsrud og Østensjø, taxerede til henholdsvis 300 Rd. og

*) Denne Johan Groll overdrog under Dato Christiania ^{3/2} 1691 til en Søfren Larsen 1½ Hud i Gaarden Mellem-Aasnæs i Hof i Solør, „at nyde med samme Ret og Rettighed, som den ham var arveligen tilfalden“. Gaarden var med sin hele Skyld (3 Huder) den ^{15/12} 1662 af Ejeren, Torkild Kjeldsen, bleven pantsat til Ole Torstensen d. Æ. for laante 300 Rd. „in specie“ og ikke senere bleven indløst. (Solør og Østerd.s Thingbog for 1724—1727, S. 188 b). En Johan Groll af det nye Fattighuus blev begravet i Christiania paa Vaterlands Kirkegaard 1711 ^{13/6} (fik fri Jord). Navnet er utydeligt skrevet, men synes dog at maatte læses „Grol“.

160 Rd.). Under $\frac{14}{11}$ 1668 var han ogsaa af Statholder Gyldenløve bleven tilskjødet $\frac{1}{4}$ Part i Gaarden øvre Foss og $\frac{1}{2}$ Part af Foss Saug i Aker til Odel og Ejendom, dog Kongens Tilbageløsningsret forbeholdt. Disse to Ejendomme, der paa Skiftet taxeredes til 300 Rd., arvede Sønnen Halsteen efter ham. Boet ejede ogsaa Reppeshuus Jernværk paa Ejdskogen i Vinger, hvori Børnene efter Moderen havde arvet den ene Halvpart og nu efter Faderen den anden. Det blev ikke taxeret, men arvedes af Børnene *in natura*, idet der faldt $\frac{2}{9}$ Parter paa hver Broderlod og $\frac{1}{9}$ Part paa hver Søsterlod. Der fandtes Marsovn m. m. samt endeel Materialier og Redskab. Forøvrigt var det maaske ikke længer i Drift, da det ifølge Kraft's Beskrivelse kun blev drevet en kort Tid i det 17de Aarhundrede. Det havde tilhørt Paul Torstensens Svigerfader, Halsteen Trandum. Den i Vinger liggende Ejendom Skandsgården tilhørte ogsaa Boet. Den skyldte 2 Skpd. og 1 Lpd. Tunge og taxeredes til 395 Rd.

Naar det hos B. Moe i hans „Aktstykker“, Side 3, heder, at Paul og hans forannævnte Broder, Ole Torstensen d. Æ., ejede Bingens Lendse og det ligeledes i Sørum Præstegjeld liggende gamle Herresæde Sørum, da vil dette, ved at sees paa nærmere Hold, nok svinde betydeligt ind. Om Broderen Ole har haft nogen Deel i disse Herligheder, vides ikke, men paa Skiftet efter Paul anføres, at denne ejede 5 Fjerdings Tunge og 1 Spand Smør i Grd. Sørum med Bygsel over hele Gaarden, hvilket for 370 Rd. var bleven ham tilhjemlet af (Foged?) Claus Bastiansen, ifølge Skjøde af $\frac{29}{2}$ 1664. Paa Skiftet blev den taxeret for 500 Rd. Gaardens hele Skyld angaves at være 5 Fjerdings Tunge (Bygmalt) og 3 B. $\frac{8}{18}$ Smør til Paul Torstensen og til Andre 1 Skpd. uden Bygsel. Bingens Lendse har neppe nogen af de to Brødre ejet, men blot forpagtet, thi paa Skiftet efter Paul heder det, at han og Broderen Ole (o: dennes Arvinger?) i 1679 $\frac{11}{11}$ havde sluttet Kontrakt med Mdme. Toller om Lendsens Forpagtning — som det lader til — paa 3 Aar ad Gangen, hvilket senere af og til fornyedes.

Hans hele samlede Bo beløb sig til 14,974 Rd. 60 β , hvoraf 4722 Rd. 60 β i udestaaende Fordringer (i mange Bygdelag). Da Børnenes hele Mødrenearv efter Skiftebrev af $\frac{20}{12}$ 1686 stod i Faderens Bo, saa blev der, efter at den tilligemed den øvrige Gjæld var dækket, kun 2549 Rd. 73 β i Behold. Altsaa paa hver Broderlod 566 Rd. 59 β , hvorimod der i Mødrenearv faldt 1382 Rd. 42 β paa hver af Sønerne og altsaa det Halve paa hver af Døtrene, dog — hvad Mødrenearven angik — kun forsaavidt Børnene ikke allerede selv havde optaget noget af den før, hvilket i temmelig betydelig Grad var Tilfældet med flere af dem.

Paul Torstensen blev 1657 $\frac{30}{8}$ i Christiania gift med Inger Halsteensdatter, f. i 16 . . , † i Christiania 1678 (begr. $\frac{31}{12}$). (Datter af Halsteen Eriksen „Trandum“, der døde i denne sin Svigersøns Huus i Christiania 1688 — begr. $\frac{5}{6}$ — og Aase Trugelsdatter, som formodentlig døde i Christiania 1699 — begr. $\frac{30}{11}$. Hun nævnes rigtignok ikke der ved Navn, men kaldes blot: „Berthe Povelsdatters Bestemoder“, men man veed fra andre Kanter, at hendes Navn var Aase Trugelsdatter. Manden Halsteen Eriksens Bo, der først blev skiftet 1694 $\frac{12}{3}$ — altsaa 6 Aar efter hans Død — ejede Gaarden Trandum paa Ejdskogen, af Skyld $4\frac{1}{2}$ Hud, taxeret til 225 Rd., og hans hele Boes Beholdning udgjorde 2018 Rd. Se Skifteprotokollen for 1694, S. 89 b). I sit Ægteskab med Inger Halsteensdatter havde Paul Torstensen 10 Børn — alle fødte i Christiania. Af disse levede der imidlertid ved Faderens Død kun 6, om hvis videre Descendents — forsaavidt de have efterladt nogen saadan — Intet vides.

a4. N. N., døbt i Christiania 1661 $27/12$. Dette Barn, hvis Navn aldrig nævnes i Ministerialbogen, er rimeligviis det af Paul Torstensens Børn, som blev begravet „i Rosengaarden“ 1664 $2/7$ „med alle Klokker“.

b4. N. N., døbt 1664 $25/3$. Dette Barn nævnes heller ikke i Ministerialbogen ved Navn, men er formodentlig **Birgitte (Berthe)**, som maa have været en af de ældste — om ikke den allerældste.

Gift 1) i Christiania? — Vielsen findes ikke — med Erik Lambertsen **Wandel**, f. i 16 . . . , † i Christiania 1685 (begr. $25/10$). (Søn af Lambert W. og den i Christiania 1675 $1/3$ afdøde Margrethe Eriksdatter, som 2den Gang ægtede — i Lille-Fosen? 1669 $1/11$ — Mogens Larsen, der døde i Christiania 1726 $1/12$ som By- og Raadstuskriver der). Af sit Ægteskab med Erik Wandel havde hun 1 Søn, Paul, døbt 1685 $27/6$ og død 1689 (begr. $11/6$).

Gift 2) i Christiania 1688 $7/4$ med Bent Olsen **Winge**, sandsynligviis født i Tønsberg 16 . . . , † Hans Forældre vides ikke, men han havde en Broder, Geert Winge, der døde 1723 som Sognepræst til Sande i Jarlsberg. Denne Geert Winges Fader anføres i Müllers Jarlsberg Provsties Beskrivelse at have hedt Geert, medens derimod den her omhandlede Bent Winge i et Brev fra sin Svoger, hvilket senere skal anføres, kaldes Bent Olsen.

Bent Winge synes at have været Inkassator i Boet efter sin Svigerfader, da endeel Penge indbetaltes til ham, efterat Registreringen var holdt, ligesom han ogsaa havde udbetalt over 700 Rd., deels til Brugets Fornødenhed, deels til Huusholdningen og Begravelsen m. m. Af sin Hustrues Mødrenearv oppebar han det Meste ved sit Giftermaal, saa hun ved Faderens Død kun deraf tilkom 193 Rd., hvortil endvidere kom hendes Fædreearv 283 Rd. Hvad der siden blev af dette Ægtepar vides ikke. I Efteraaret 1697 var han i Kjøbenhavn, hvor han under $30/11$ henvendte sig til Advokat Brostrup Albertin og overdrog ham i Dødsboet efter den s. A. afdøde Anne Bentsdatter, der havde været gift med nysnævnte By- og Raadstuskriver i Christiania, Mogens Larsen, at nedlægge i Kraft af L. 5—2—70 Paastand paa $1/3$ Deel af samme Bo, hvortil nemlig Winge paa sin Hustrues Vegne formeente sig berettiget, idet han paastod, at Mogens Larsen intet Skifte havde holdt efter sin i 1675 afdøde 1ste Kone, Margrethe Eriksdatter, der tidligere havde været gift med Winges Hustrues Svigerfader, Lambert Wandel, og altsaa var en Bedstemoder af Mdme. Winges afdøde Søn af 1ste Ægteskab, Paul Wandel. Mogens Larsen oplyste i den Anledning, at, da Registrering i Decbr. 1666 holdtes i Lille-Fosen (o: det nuværende Christiansund) efter den afdøde Lambert Wandel, befandtes Boets Formue at udgjøre 95 Rd. 28 β , hvorimod Gjælden beløb sig til 2696 Rd. 42 β . Herfor fremlagde han Registreringen til Beviis. I 3 Aar — siger han videre — hensad Enken med 3 Børn i slette Kaar, da han ægtede hende. I de 5 à 6 Aar, de levede sammen, lykkedes det dem ikke at komme i en bedre Stilling, thi Konen var meget syg i $1\frac{1}{2}$ Aar, hvilket fordrede store Udgifter, og han selv var kun „en fattig ringe Tjener“. Aaret efter sin Hustrues Død indlod han sig (1676) atter i Ægteskab, nemlig med sin nu afdøde Kone, Anne Bentsdatter. Han forstod da meget vel, at der maatte gjøres „Rigtighed“ efter den første. Til den Ende tilskrev han Dennes og Børnenes nærmeste Paarørende, hans Svoger,

Assessor Anders Simonsen i Christiania, Sognepræst Lauritz Thue paa Nøtterø samt Christen Jørgensen paa Mørk om sin slette Formuestilstand, som ellers var „den hele Menighed noksom bekjendt“, og bad dem tilkjendegive ham, hvorledes de vilde, han skulde forholde sig med Hensyn til hans afdøde Hustrues efterladte Børn. Disse Mænd svarede ganske i hans Favør og var enige i at fritage ham for al Registrering og Deling. Imidlertid var de forvissede om hans „faderlige Affection“ mod Børnene, naar han siden maatte komme i bedre Kaar.

Derpaa lod han under ^{28/10} 1676*) Skifteretten og Overformynderne tilkalde for at konstatere hans Boes „slette Tilstand“, hvoraf fremgik, at Underbalancen udgjorde 1102 Rd. 16 β. Størsteparten af denne Gjæld havde han indtil de sidste Aar svaret Renter af, men en Deel var jo rigtignok ogsaa nu afbetalt ved Hjælp af hvad hans 2den Kone havde arvet efter sine Forældre og paa Grund af, at han dog nu var kommet i en bedre Stilling.

I Betragtning af alt det af Mogens Larsen Anførte, der af ham behørigt blev dokumenteret, blev han af Skifteretten ganske frifunden for Bent Wingses „ugrandede Æskning, der er af ingen Værdi, og derfor falder af sig selv“.

I Christianias Ministerialbog findes døbte 5 af Bent Wingses og Birgitte Paulsdatters Børn, af hvilke en Datter, Anna, 1688 ^{31/3} — altsaa før Forældrenes Bryllup.

c4. Maren Paulsdatter, døbt i Christiania 1665 ^{10/9}, maa sandsynligviis være den Datter af Paul Torstensen, som blev begravet i Christiania „i Rosengaarden“ 1683 ^{12/9} „med alle Klokker og den største forud“; thi ingen Datter af Navnet Maren sees af Skifteprotokollen at have overlevet ham; men paa denne Maade faar man rigtignok ingen Anvendelse for et Barn af ham, hvilket angives begravet 1666 ^{1/7}.

d4. Torsten Paulsen, døbt 1668 ^{12/2}, † i Christiania 1698 (begr. ^{28/6} „med alle Klokker og den store forud“). Sandsynligviis ugift**).

I Mødrenearv fik Torsten Paulsen kun 656 Rd. udbetalt paa Skiftet efter Faderen, da han før havde taget temmelig stærkt ind paa Kapitalen. Saaledes havde Faderen engang (i 1689?) maattet betale for ham 713 Rd., som Sønnen havde „sat overstyr i England“. Hans 2 Brødre derimod arvede hver over 2000 Rd. efter Moderen.

e4. Lauritz Paulsen, døbt 1669 ^{17/10}, maa være død før 1692, da han ikke nævnes paa Skiftet efter Faderen; men hun findes ikke i Ministerialbogen som begravet, hvilket

*) rigtignok 3 Dage efter, at han allerede havde haft Bryllup med sin 2den Kone.

***) Samtidig med den her anførte Torsten Paulsen levede der ogsaa i Christiania en anden Handelsmand af samme Navn med Tilnavnet Østenæs. Han døde der 1708 (begr. ^{1/3}) og blev 1685 ^{28/10} gift med Kirsten Andersdatter, der døde før ham (sandsynligviis den „Torsten Paulsens Kone“, som blev begravet 1705 ^{11/11}). Han efterlod 3 Sønner og 2 Døtre. Han ejede Gaarden Østenæs med tilliggende Saugbrug i Fet Sogn. Efter Fradrag af Gjælden 15,894 Rd. blev der tilovers til Deling mellem Børnene 1212 Rd. 46 β. Som Børnenes „Anrørende“ nævnes paa Skiftet Skrædder David Wernich, og Nils Hauritz kaldes den Afdødes Svoger. Denne Torsten Paulsen ejede et Par Gaardparter i Hof i Solør, nemlig Gravberget og Harildskougen. Han blev i 1692 paa Skiftet efter Paul Torstensens (Arneberg) i Christiania tilligemed den 72aarige Lauritz Christensen beskikket til Værge for den yngste Søn, Oluf Paulsen Arneberg, dog kun forsaavidt dennes Fødrenearv angik, medens Claus Worm blev Værge for Mødrenearvens Vedkommende. I denne sin Egenskab af Værge maatte Torsten Paulsen udholde en Proces med sin Myndling, som imidlertid ved Bythingsdom af ^{1/6} 1700 blev dømt til at betale ham 326 Rd. 12 β, som Værgen havde udlagt for ham. Denne Dom blev oversiddet, saa at Oluf Paulsen under ^{1/6} 1701 fik kongelig Opræisning paa den, men senere blev Parterne forligte. I Dødsboet efter Torsten Paulsen fremkom den forrige Myndling, Oluf Paulsen, med et Krav paa 80 Tylter Tømmer, men Kravet blev af Skifteretten afviist som ulegitimeret.

rigtignok ikke beviser stort, da Byens Kirkebøger paa den Tid ere uforsvarligt førte, navnlig hvad de Begravede angaar.

- f4. Halsteen Paulsen, døbt 1671 $\frac{5}{3}$. Maa vel være det af Paul Torstensens Børn, som blev begravet 1672 $\frac{2}{2}$.
- g4. Halsteen Paulsen, døbt 1672 $\frac{31}{5}$ (i Skifteprotok. siges han at have fyldt sit 18de Aar den $\frac{20}{6}$ 1690), † i Christiania 1707 (begr. $\frac{13}{11}$). Han kaldes paa Skiftet efter sin Fader i 1692 med Tilnavnet **Arneberg**.

At Halsteen Paulsen efter sin Fader arvede Foss i Aker, er tidligere anført. Under $\frac{4}{8}$ 1695 stillede han denne Ejendom til brugeligt Pant til sin Svoger, daværende Proviantforvalter Helle Holst, for 800 Rd. Paa Auktionen efter Holst blev den under $\frac{31}{3}$ 1713 overdraget Henrik Carlsen for 853 Rd., men senere indtalt paa Odel af Halsteen Paulsens Søn. (Se Christianias Skifteprotokol for 1738, Side 53 og flg.). Halsteen beholdt ogsaa en af Faderens Bygaarde, taxeret til 1300 Rd. De første 6 Maaneder af Aaret 1690 var han i Tjeneste hos Generalfeltmarschal, Grev Wedel, hvisaarsag han i dette Aar kun betalte sin Fader 30 Rd. for Kost og Klæder, istedetfor ellers 60 Rd. Halsteen Paulsen ejede ogsaa Hellerud i Aker. Denne i „Ødegaaards Mandtal“ staaende Gaardpart blev i 1708 af Sorenskriver og Mænd taxeret til 60 Rd., men i Betragtning af, at den laa saa nær Byen, og at den desuden i 1706 var pantsat til Kvæsthuset for 200 Rd., maatte den ogsaa nu paa Skiftet sættes til dette Beløb. Halsteen Paulsens hele Bo udgjorde 640 Rd. 92 β , men Gjælden var 669 Rd. 51 β . I dette sidste Beløb var dog ogsaa indbefattet 50 Rd., som Enkens Laugværge, Hans Møller, haabede, hun maatte nyde i Vederlag mod Mandens Begravelse, „om Boet taalte det“. Uagtet Underbalancen lovede Enken med Tid og Stunder at „fornøje“ samtlige Kreditorer, hvormed disse var tilfredse.

Gift i Christiania 1692 $\frac{8}{11}$ med Cathrine Thomasdatter Holst, f. der 1667 (døbt $\frac{2}{7}$), † i (Datter af Thomas Holst, der blev begravet i Christiania Kirke 1699 $\frac{15}{9}$, og Anne Paulsdatter Thrane, som blev begravet i Christiania 1694 $\frac{6}{1}$ *).

En Cathrine Thomasdatter Holst ægtede i Christiania 1708 $\frac{13}{2}$ Carsten Nilsen Kamp, — formodentlig den „Carsten Nilsen“, som blev begravet i Christiania 1709 $\frac{3}{10}$ „med alle Klokker og den store forud“, og 1714 $\frac{20}{1}$ ægtede hun (eller en Anden af samme Navn) en Christian Møller. Om dette var Halsteen Paulsens Enke, vides ej. (Halsteen Paulsen kan ikke findes at have haft mere end 1 Søn i sit Ægteskab med Cathr. Holst):

a5. Paul Halsteensen, døbt i Christiania 1693 $\frac{24}{10}$, † sammesteds 1738 $\frac{14}{6}$ (begr. $\frac{19}{5}$ paa Byens Kirkegaard „med Tolvklokken. For Jord og Klokke betalt 5 Rdlr.“).

*) Ved disse 2 Ægtefolks Begravelse i Christiania anfører Ministerialbogen ikke Navnene paa nogen af dem, men for Mandens Vedkommende heder det i Bogen, at „Helle Holst's Fader“ (— intet Navn —) blev nedsat under Kirkens Taarn 1699 $\frac{15}{9}$ „med alle Klokker“, og om Hustruen: „Halsteen Paulsens Værmøder“ (— intet Navn —) blev 1694 $\frac{6}{1}$ begravet „paa Rosengaarden med alle Klokker og den store forud“. At det var Mand og Hustru, der saaledes blev begravede — rigtignok hver paa sit Sted — fremgaar deraf, at Helle Holst, som i 1707 var Proviantforvalter i Christiania, og Halsteen Paulsens Kone var Søskende, som det vil sees af det i Bilag No. 2 om Paul Halsteensen Anførte. Ved Thomas Holst's Vielse i Christiania 1662 $\frac{16}{11}$ kaldes hans Brud Anne „Trane“, og senere ved hendes Børns Daab kaldes hun blot Anne „Paulsdatter“. Rimeligviis er hun da identisk med den „Anne Paulsdatter Trane“, der 1656 $\frac{10}{8}$ i Christiania ægtede Henrik Reichwein, der døde sammesteds 1657 (begr. $\frac{10}{5}$). Gjennem Thomas Holst's Hustru, Anne Thrane, maa rimeligviis saaledes det Slægtskab udledes, der — som det vil sees af det om Paul Halsteensen Anførte — skal have fundet Sted mellem ham og Generalinde Dorothea Rappe, hvis Moder var en Thrane.

Han var ugift og efterlod — ifølge sin Værtindes Opgivende paa Skiftet efter ham — ingen Arvinger eller nærmere Paarørende, end Fru (Dorothea) Generalmajor (Fredrik Otto) Rappe's. Hun var døbt i Christiania 1686 $\frac{4}{3}$ og var en Datter af den rige Handelsmand der — senere Justitsraad — Gjord Andersen og Lisbeth Samuelsdatter Thrane.

Efter sin Fader arvede Paul Halsteensen — som ovenfor viist — Intet, og ikke heldigere var han senere i selv at erhverve Noget. Han synes at have udfoldet endeel Virksomhed for atter at komme i Besiddelse af noget af det ham efter Forældrene tilkommende, men i fremmede Hænder faldne Jordegods; men herved turde det mere have været hans Hensigt i sin Egenskab af Odelsprætendent at presse Penge ud af vedkommende Ejere, end egentlig selv for Alvor at tænke paa at kunne overtage og konservere de Ejendomme, til hvis Indløsning en eller anden tjenstvillig Vens Tilbud om Pengeforstrækning muligens kunde sætte ham istand. (Se herom lidt i Bilag No. 2).

h4. A arsele Paulsdatter, døbt i Christiania 1673 $\frac{28}{9}$, †

Gift i Christiania 1691 $\frac{19}{2}$ med Thomas **Meidel**, f. i 16 . . . , † i ca. 1693. Hvor han var født, og af hvilke Forældre, vides ikke*).

Ved sin Svigerfaders Død i 1692 var han i Amsterdam, hvorfra han under $\frac{18}{3}$ s. A. tilskrev sin Svoger saaledes:

„Høytærede Kiære Broder Bendt Winge!

Jeg bekom dit Brev af Dato 20 Febr. saa og Indlagte fra min Kiereste med sørgelig tidende af vor Faders Død, hvilket er mig ukjært at fornemme, og maa dermed være fornøyet som Gud behager. Da jeg fik dit Brev kom jeg fra Sellart, hvor jeg havde voren forreist i 3 Uger og endnu ingen Leilighed faaet, mens haaber daglig at blive promoveret; det gaar langsom med mig og jeg lider stor Fortræd, som du selv kan eftertænke. Patientia! Gud hjælpe, naar Tid er. Hjerte Broder, jeg tænker oftere paa dig og andre mine Creditorer, end du paa mig; Mens hvor skal jeg hen, naar Verden vil det saa have? Hvad sig vores Faders efterladte Stervbo og Andet, som mig vedkommer, er angaaende, da vil jeg befale dig det i Hænderne at gjøre hvad du lyster og som en Broder betjener mig som du vilt forsvare; thi jeg er i mit Sind ganske Melancholisk og har saameget andet her at tænke paa, at jeg ikke tænker paa hvad der skeer. Jeg tvivler ikke paa, du jo seer paa min Bedste og er min Kone til Tjeneste, hvilket jeg paa andre Maader igjen forskylder. Haabes næst Guds Hjælp at komme hjem med Allerførste; Jeg forsømmer ingen Tid, mens idelig længes hjem; vil dog

*) Muligens kan han have været Søn af en endnu i 1695 levende „gammel“ og „skrøbelig“ Mand ved Navn Geert Meidel, der havde været Handelsmand i Brevik (eller Langesund?), men da var bleven aldeles forarmet, og til hvis totale Ruin hans egen Søn, ved Navn Christopher Meidel, der en Tid havde været Præst ved den danske lutherske Kirke i London, men senere var gaaet over til Kvækerne, til syvende og sidst bidrog, idet han nemlig ca. 1694 i England, for en Gjældsfordring, han meente at have paa sin Fader, lod lægge Beslag paa et denne tilhørende Skib. Neptunus, drægtigt 57 Læster, hvilket — med Bestemmelse for Frankrige — var kommet ind til England. Faderen, som herved fuldstændigt blev oprykket, maatte da ty til en anden Søn, han havde, navnlig Geert Meidel, Sognepræst til Holden i nedre Thelemarken, „hvor hand sidder saa gjeldbunden, at alt det, Presten der ved et sparsommeligt Lefnet hidtil har fortient og i mange Aar herefter kand fortiene, betales ud til Faderens Creditorer, for at befrie sin gamble, ja svar halvdøde Fader fra Fengsel“ — heder det i en i Rigsarkivet opbevaret Gjenpart af en Skrivelse fra Tolderen ved Langesunds Toldkammer, Jørgen Erboe, til DHrr. Deputerede i det kgl. General-Kommissariat, af Dato $\frac{1}{11}$ 1695.

gjerne udrette noget, før jeg kan komme hjem, saa skal jeg efterhaanden fornøje dig og andre gode Venner, som har Medlidenhed med mig. Hils din Kjæreste, alle Brødrene og Søstre, Hans Madsen*), som jeg er ogsaa obligeret, alle gode Slægt og Venner, fornømmeligst min Hjerter Kone. Forbliver din og Kjærestes samt Brødres hulde Broder og Tjener
Thomas Meidel.

Hils flittig Broder Hr. Geert Winge og Kjæreste saa og flittig som skyldig din Fader og Moder i Drammen. Hilsen til Bedstemoder. Vale!

Udskriften lød: à Monsieur, Monsr. Bendt Olsen Winge, présentement à Christiania“.

Om Th.s Meidel kom hjem fra denne Rejse, eller om han døde i Udlandet, vides ikke. Han skal være død i 1693, uden at imidlertid noget findes derom hverken i Christianias Ministerialbog eller Skifteprotokol for det Aar. At hans Bo har været fallit, kan man see deraf, at, da der i 1694 tilfaldt hans Enke, Aarsele Paulsdatter, 151 Rd. 37 β i Arv efter hendes Morfader, Halsteen Trandum, saa blev der af Jens Michaelsen Gude paa hans Principal, Mr. Johan Fredr. Heusners Vegne under $\frac{14}{3}$ s. A. hos Byfogden begjært Sekvester paa Beløbet, paa Grund af en af Meidel den $\frac{7}{9}$ 1691 udstedt og $\frac{28}{9}$ næstefter protesteret Vexel paa 400 Rd., som Heusner ifølge Bythingsdom af $\frac{17}{9}$ 1692 havde tilgode af ham. Før Meidels Død var der gjort Indførsel hos ham, hvorved Heusner fik Udlæg for 87 Rd. Ogsaa Bent Winge var nu samtidigt med Heusner ude med en Bythingsdom over Meidel, af Dato $\frac{17}{9}$ 1692, hvorefter han ligeledes vilde nyde Betaling i Enkens Arv, men han fik Intet paa Grund af Heusners Vexelret.

i 4. Inger Paulsdatter, døbt i Christiania 1677 $\frac{5}{6}$, † i

Gift i 1694? (findes ikke i Christianias Ministerialbog) med Geert **Holst**. Ubekjendt.

(Maaske de kunne have været Forældre til den i 1740 afdøde Pauline Gerhardsdatter Holst, der var gift med Sognepr. til Thyrgstad, Søren Essendrop, f. i Christiania 1695 og † 1741).

j 4. Oluf Paulsen, døbt i Christiania 1678 $\frac{4}{9}$, † der 1716 $\frac{12}{6}$.

Han efterlod Enke, Sidsel Margrethe Henriksdatter, med hvem han kun en kort Tid havde været gift. (De findes ikke viede i Christiania?). Hun siger i sin Skrivelse til Magistraten af $\frac{25}{s}$ 1716, hvori hun anmelder Mandens Død, at der ikke fandtes det mindste at registrere, fordi deres hele Bohavé i Foraaret s. A. var udexekveret og solgt, og det Lidet, de siden igjen havde faaet samlet, blev tilligemed deres Gangklæder fra-røvet dem af Fienden. Hun anmoder derfor Magistraten om at udfærdige Proklama til alle Vedkommendes Underretning. Dette blev dog først iværksat om Vaaren 1717, da Magistraten havde forsømt at gjøre det — som det antoges — deels paa Grund af Raadmand Th.s Holters i Mellemtiden indtrufne Død, deels formedelst Fiendens Invasion her i Byen i 1716. Enken ejede — som anført — intet Løsøre, men kom dog i den første Skiftesamling frem med et Egeskrin, der indeholdt nogle Bøger og Breve efter den Afdøde, hvilket imidlertid senere viste sig Intet at indeholde, der kunde beregnes Boet til Indtægt. Det Samme var ogsaa Tilfældet med en Kladderbog, hun fremlagde efter Manden, over hans Tømmer og Bord m. m. Endeel Jordegods havde han ejet, men

*) Denne Hans Madsen var Handelsmand i Christiania, hvor han var født 1662 og døde 1715. Hans første Hustru, Ingeborg Christophersdatter, døde 1692 i Septbr., og hans 2den, Sidsel Christensd. Schmidt, døde 1710.

det var altsammen pantsat, nemlig: $\frac{2}{3}$ Parter i Fjeld Saug, Gaardene Mysen, søndre Bøler og Solberg — Alt i Enebak — i det Hele for 540 Rd. til Mogens Larsen i Christiania, der havde tilgode 1182 Rd. 30 β , og i Aker Sogn Gaarden Ellingsrud, hvis samtlige Huse var nedbrændte, taxeret for 600 Rd., og Grd. Bjørnstret for 120 Rd. — begge pantsatte til Oberstløjtnant Meyer, der havde 939 Rd. 33 β at fordre. Af Boets Kreditorer var ogsaa den Afdødes Søster, Berthe Paulsdatter, gift med Bent Winge, der nemlig ved Stervboenkens Laugværge, Prokurator Hans Paulsen, lod fordre endeel Penge, hun sagde sig at have tilgode for anvendte Bekostninger paa Ellingsrud i 1696, da hun og hendes Mand havde Gaarden i Bygsel, hvilket kunde bevises ved Besigtelsesforretningen. Ligesaa havde hun tilgode her i Boet paa Grd. Reppeshuus (af Skyld 3 Huder og 1 Skind), hvilken Gaard den Afdøde havde solgt, uagtet der blot tilkom ham en Broderlod i den. Resten hørte Birgitte og de øvrige Søkende til, da det var deres efter Morfaderen, Halsteen Trandum, arvede Odelsgods. Dette blev nu saaledes oplyst baade til Stervboets Efterretning og for at vedkommende Kjøbere kunde søge sin Regres i Boet. Den eneste udestaaende Fordring, Boet havde, var 11 Rd. i Landskyld af de tre Gaarde i Enebak og desuden 80 Rd. hos afdøde Løjtnant Torsten Arneberg i Hof. Boets Gjæld udgjorde 4232 Rd. 90 β . (Christiania Skifteprotokol for 1714—20, S. 197 b). Gift 1) i Christiania 1701 $\frac{31}{10}$ *) med Maren Hannibalsdatter, f. i 16 . . , † i Christiania 1711 (begr. $\frac{6}{10}$). (En Hannibal Brodtkorb havde 1679 $\frac{23}{2}$ i Aker ved Christiania en Datter til Daaben. Om det muligens kan have været den her omhandlede Maren Hannibalsdatter?).

(4 Børn, der sandsynligviis alle ere døde som smaa, da de ikke nævnes paa Skiftet efter Faderen. Imidlertid findes de ikke i Ministerialbogen blandt de Begravede. De 2 ældste kunne maaske være døde i 1703 eller 1704, for hvilke Aar Fortegnelsen over de Begravede — alene med Undtagelse af den første Maanedes Tid af 1703 — mangler).

Gift 2) i 171. med Sidsel Margrethe Henriksdatter, om hvem man intet Andet veed, end at hun som barnløs overlevede ham.

a5. Hannibal, døbt i Christiania 1702 $\frac{10}{10}$, † liden?.

b5. Hannibal, døbt sammesteds 1704 $\frac{14}{2}$, † liden?.

c5. Sidsel, døbt sammesteds 1706 $\frac{19}{6}$.

d5. Hannibal, døbt sammesteds 1708 $\frac{12}{7}$.

d3. Arne Torstensen **Arneberg**, Lensmand i Hof, f. der 1624, † sammesteds 1711. Hans Begravelse findes neppe indført i Hof's (ulæselige) Ministerialbog, af hvilken man dog seer, at han med Hustru gik tilalters Langfredag 1711. Hans Linie er den eneste af Slægten, der indtil vor Tid har bibeholdt Navnet **Arneberg**.

Han boede paa Ættegaarden Arneberg, af hvis samlede Skyld (4 Huder) han i 1680 ejede 1 Hud og 9 Skind, medens afdøde Halsteen Arnebergs Arvinger ejede 10, Oluf Torstensen d. Æ.'s Enke, Christence, 11 og Hofs Præsteboel 6 Skind i samme Gaard.

*) I Christianias Ministerialbog kaldes han stedse blot „Ole Paulsen“, uden Tillæg af Navnet Arneberg, men i Vicesatholderskabets Arkiv, Pakke No. 132 for Aar 1701 (i Rigsarkivet) findes en paa stemplet Papir skrevet Ansøgning til Vicesatholderen, undertegnet O. P. „Arneberg“, om Tilladelse til, uden foregaaende Trolovelse eller Lysning af Prædikestolen, at vies til „Gudelskende Møe“ Maren Hannibalsdatter. Ansøgningen er — besynderligt nok — dateret Christiania $\frac{2}{11}$ 1701, medens han ifølge Ministerialbogen sees at være viet allerede $\frac{31}{10}$ næstfør.

I 1712 ejede derimod hans Bo hele Gaarden paa de 6 Skind nær, som tilhørte Hof's Præstebol*). I Gaardene nordre og vestre Kvesæt i Hof, af hvilke hver ligeledes skyldte 4 Huder, ejede han tillige i samme Aar henholdsvis 2 Huder og 1 Hud. Ligesaa ejede han til samme Tid 2 Huder i hver af de to Gaarde vestre Ommestad og Uggerud, hvis samlede Skyld var henholdsvis 3 Huder og $2\frac{1}{6}$ Hud. Alle disse Ejendomme ligge i Solør.

Arne Arneberg tilspurgte 1674 $2\frac{5}{4}$ paa Thinget i Hof Almuen, „om nogen aff dennem Sig i nogen Maade haffuer offuer hannem at besverge, imidlertid hand enten i Sin Sal. Faders Tid eller siden hans Død paa egne Vegne Lensmands Ombudett her i Sognett haffuer betientt, oc begierede derom sambtlige Almuens Skutzmaall: Hvortill Menige Almue svarede oc gaffue hannem alle it gaat Skutzmaall, at de aldels i ingen Maade Sig offuer hannem haffuer at besverge, mens gierne ønschede hand frembdelis samme Ombud wille Sig paa tage oc vedbliffue, hvorfore hand Sig undschyldet for Sin Svagheds Skyld“. Ikkedestomindre vedblev han dog i flere Aar derefter at være Lensmand der**).

Ved hans Broder Paul Torstensens Død 1692 i Christiania vilde Magistraten der overdrage ham Værgemaalet for nogle af den Afdødes umyndige Børn, men han undskyldte sig i et Brev til sin Broder, Hr. Colbjørn Torstensen, af følgende Indhold:

Kjære Broder.

Din Skrivelse af d. 13 Febr. næstafvigt er mig indhændiget, hvoraf fornemmes, at Magistraten udi Christiania allerede haver faaet de Tanker om mig at ville lade udmelde til vor sal. Broders Børns Værg. Da som jeg ingenlunde, — om Fornødenhed skulde udkræve, kan selv indkomme, thi beder jeg gjerne min kjære Broder paa mine Vegne som Nærværende ville for velædle Magistraten der i Byen betids aflægge min Undskyldning, da jeg saadan Byrde umulig kan antage eller udstaae, saasom først usuffisant, for det andet af høj Alderdom, 68 Aar med derpaa daglig tilvoxende Svaghed, det Gud og hver Mand i denne Egn nok kundbart er. Formodes, at Loven mig undskylder, da Børnegods ikke tillades af Kjøbstæden og Herrit at bortføres til disse farlige Grændsesteder, det Overformynderen vel ikke consenterer og for mig isaamaade caverer. Denne min højnødvendig Undskyldning bedes min kjære Broder ville den velædle Magistrat forestille, at suffisante Værger kunne itide

*) Hvorledes Oluf Torstensens Enke i 1680 endnu kunde staa som Ejer af 11 Skind i Arneberg, er ikke ganske klart, da han allerede under $2\frac{2}{3}$ 1673 mod Vederlag havde afstaaet den ham efter Skiftebrevet tilkommende Andeel i samme Gaard „og flere Steder“ samt Aasædesretten i Arneberg til sin Broder Arne. (Solør og Østerdalens Thingprotokol for 1673, Side 2).

**) Samtidig med Lensmand Arne Torstensen paa Arneberg levede der i Christiania en Handelsmand af samme Navn. Denne døde der 1690 (bisat i Kirken $19\frac{1}{2}$ s. A.). Med sin Hustru. Maren Nilsdatter, hvem han ægtede i Christiania 1648 $2\frac{1}{12}$, fik han 12 Børn, af hvilke dog de 7 ialfald døde som smaa. Han har maaske ogsaa været fra Solør, thi en Sønneson af ham — en Mr. Arnt Torstensen — lod paa Thinget i Grue den $12\frac{1}{11}$ 1725 ved „et Skrift“, dat. Christiania $2\frac{1}{7}$ næstfør, lyse Pengemangel i Anledning af endeel Jordegods i Solør og Østerdalen, hvortil han angav sig som odelsberettiget, da hans Farfader af samme Navn under $2\frac{1}{10}$ 1663 havde kjøbt det af Kongen. Blandt dette Gods var Gaarden Roverud (af Skyld $1\frac{1}{2}$ Hud). Den nævnte Handelsmand Arne Torstensens Hustru (som vel er den Maren Nilsdatter, der blev begravet i Christiania 1713 $\frac{1}{11}$) ansøgte under $16\frac{1}{8}$ 1690 Statholderen om, at Fogden og Skriveren paa Hedemarken maatte tillades „at giøre en fuldkommen endschab“ i Anledning af Midlerne efter hendes afdøde Søn, Sorenskriveren i Solør. Østerdalen og Odalen, og ligeledes faa opgjort hans Tvistigheder med Foged Steenkuhl. Statholderen bevilgede hendes Andragende. Denne Søns Navn var vel Nils Arntsen, der i 1684 sees at have været Vicesorenskriver i Solør &c.

efter Loven beskikkes, da jeg i alle Maader dertil forefindes ubekvem, som før meldt. Forbliver kjære Broders tjenstskyldigste „Arne Thostensen, Eggen hand“.

Arneberg 30 (skal maaske være 20?) Febr. 1692.

Udskriften lød saa: Min hjerte kjære Broder, Hederlig og vellærde Mand, Hr. Colbjørn Torstensen dette huldiligen. ad Sørums Præstegaard.

Lensmand Arne T. Arneberg var gift med Aaste Skarisdatter, om hvem intet Andet vides, end at hun døde paa Arneberg 1716 $26\frac{1}{11}$. Hun har maaske været en Datter af en Skaris Jensen, som omkring 1638 sees af og til at have mødt paa Thingene i Solør og Østerdalen som Fuldmægtig for dem, der havde Sager for Retten. Hendes Broder var vel den Jens Skarissøn, som af Solørs Thingbog for 1673, S. 19 b sees at have holdt sit Fæstensøl efter Nytaar s. A. paa Grd. Oudenby i Hof, hvor han endnu sees at have boet i 1675. Aaste Skarisdatters Bo, der foruden endeel andre Gaardparter deroppe tillige ejede Halvparten af Gaarden Arneberg — den anden Halvdeel var i Enkens levende Live bleven solgt for 300 Rd. til Colbjørn Olsen Stemsrud (eller, som det hyppigst skrives, Stefnrud eller Stevnrsrud) — ejede i beholden Formue 2054 Rd. 77 β . (Se Skiftet efter hende under No. III blandt Bilagene til nærværende Stamtavle).

De havde 3 Børn, hvis indbyrdes Ordensrække ikke vides. Den ældste Søn var dog: a4. Halvor Arnesen Arneberg (eller — som han meget hyppig skrives — „Arntberg“), f. i Hof ca. 1665 og † paa sin Gaard Austad i samme Præstegjeld 1745 (begr. $28\frac{1}{1}$), 78 $\frac{3}{4}$ Aar gml. Som ældste Søn tiltraadte han ved sin Moders Død i 1716 Gaarden Arneberg, som det vel havde lykkets Faderen i de senere Aar at faa samlet under eet, men hvoraf imidlertid den halve Deel under $10\frac{7}{7}$ 1714 af hende var solgt til Colbjørn Olsen Stemsrud*) og — saavidt vides — aldrig mere kom tilbage til den Arnebergske Linie**). Hans væsentligste Jordejendom var imidlertid Nabogaarden Austad (af samlet Skyld 7 $\frac{1}{2}$ Hud, hvoraf den halve Hud tilhørte Hofs Præstebol). Af denne Gaard havde hans Farfader, Torsten Arneberg, ejet Halvparten, der efter ham gik over til Sønnen, Oluf Torstensen d. Y., fra hvem den kom til Broderen Arne, der 1692 $\frac{3}{8}$ overdrog den til sin Søn, den her omhandlede Halvor Arneberg. Som „Boeslidsmand og huusvild“ indstevnte han i Efteraaret 1692 Lejlændingen der paa Gaarden, Hans Amundsens, til at fravige den mod at erholde tilbagebetalt sin erlagte Bygsel eller „Førstetage“ 32 Rd. samt godtgjøres, hvad han udenfor Lovens Fordringer havde kostet.

*) I en Besigtelses- og Udskiftnings-Forretning, som Kjøberen, Colbjørn Stemsrud, i Mai 1717 lod afholde paa Grd. Arneberg, yttrede Halvor Arneberg, at Gaarden af hans Moder var bleven solgt „uden hans Vidende og i Smug, da han dog som ældste Søn formeente at burde haft nogen Videnskab derom, helst efterdi Skjødet indeholder, at Arfvingerne skal være Colbjørn Olsens hiemmelsmænd for den halve Deel af Grd. Arneberg, hvorfor han i des tilfælde vil have sin Rett og Søgning til Colbjørn om, at saadant hans Skjøde paa den halve dehl udi Grd. Arneberg for lovlig kan eragtes“. Herimod indvendtes, at Skjødet var „noksom rigtig“, hvilket ogsaa samtlige Arvinger efter Aaste Arneberg paa Skiftet havde vedgaaet. Halvor Arneberg svarede imidlertid hertil, at naar han og Medarvinger efter Moderen havde erkjendt Colbjørn som Ejer af den halve Gaard, saa var dette skeet, fordi han vel „havde hørt det som et Snak, men aldrig seed nogen Rigtighed derfore, førend nu, det (o: Skjødet) her i Retten produceres“. (Thingbogen 1716—1719, Side 34 flg.).

**) En kort Tid var den dog i Arne Halvorsen Arnebergs Eje, da han under $29\frac{1}{11}$ 1736 — altsaa ganske kort før sin Død — for 550 Rd. købte den af Kapt. Ole Riis, som kun havde ejet den 1 Aar. Denne Arne Arneberg solgte den igjen til Iver Coldevey, som døde i Hof 1743 (begr. $14\frac{1}{3}$). Om han ejede den til sin Død, eller hvo der senere kom i Besiddelse af denne Halvpart af Grd. Arneberg, har Udgifveren hidtil ikke kunnet finde, da vedk. Skjøde- og Panteprotokoller ikke haves i Rigsarkivet.

paa Husene. Lejlendingen fremlagde to gamle Breve af 1570, hvilke han meente skulde bevise, at han selv var nærmest til at bebo Gaarden, men Retten tog ingen Notice af dem, fordi de var saagodtsom ulæselige*). Han tildømtes derfor at fravige Gaarden for Halvor Arneberg og betale ham 2 Rd. i Omkostninger. Den anden Halvpart af Grd. Austad ejedes i 1680 af en Arne Torstensen i Christiania († 1690), og derpaa af dennes Søn, Torsten, efter hvem den 1706 $\frac{9}{10}$ ved Kjøb for 500 Rd. gik over til Halvor Arneberg, der saaledes nu blev Ejer af den hele Gaard Austad**). I 1717 vilde den forrige Ejers Søn, Arne Torstensen, indtale denne Halvpart paa Odel, til hvilken Ende han under $\frac{12}{7}$ s. A. paa Thinget i Hof lod „lyse sin Pengemangel“, men videre kom det vel aldrig med ham. Fra 1706 af ejedes og brugtes saaledes den hele Gaard Austad, og fra 1716 tillige den halve Gaard Arneberg under eet af Halvor Arnesen lige indtil hans Død i 1745***). Da kom Gaarden Austad efterhaanden i fremmede Hænder, hvorom Udgifveren imidlertid endnu savner tilstrækkelig Kundskab.

Ved sin ældste Søns Fødsel i 1691 sees han at have boet i Christiania, hvor han vel da, i Lighed med flere Samtidige af sine Slægtninge og Bygdefolk, har drevet Handel. Efter i 1692 at have kjøbt Halvparten af Grd. Austad, er han vel saaledes s. A. flyttet did op. Som „anordnet Gastgieber“ deroppe var han i 1719 og følgende Aar paa Jagt efter nogle Bønder, navnlig to Opsiddere paa Grd. Sorknæs i Grue, Ole Bentsen og Ole Sivertsen, for uberettiget Øl- og Brændeviinssalg. Ved et Vidnes Forklaring oplystes det, at den første af disse To vistnok undertiden kunde have noget Øl og Brændeviin, „dog oftere intel“, og at han ialfald antoges mere at have det til at traktere med, end til at sælge. Iblandt kunde der ogsaa komme Officierer og Soldater, „som truede at opslaa Laas og Døre, om de ikke fik Drikkevarer“. Fra den Sidstnævnte, der aldeles benegtede at have holdt noget „Øl- og Brændeviins-Tapperi“, men undertiden kunde have lidt Brændeviin til egen Fornødenhed eller til deraf at byde en god Ven, havde Halvor Arneberg ved Lensmanden ladet bortføre et Halvanker.

Paa Hofs Ting i Juli 1720 kundgjorde Halvor Arneberg, at han ifølge kgl. Skjøde var odelsbaaren til 2 Huders Skyld i Grd. Kirkemo i Hof, hvortil han forbeholdt sig sin Ret ubeskaaret. Ligesaa lod han paa samme Thing, i Forening med Colbjørn Olsen

*) Det Samme kan ogsaa siges om Thingbogen for 1692, hvor denne Sag omhandles. Haandskriften er næsten ikke til at læse.

**) I Sommeren 1717 nedbrændte Gaarden totalt, hvorved ogsaa det meste Indbo gik med. Ulykken bevirkedes ved en Tjenestepige, der „havde sat en stor Varme paa i en Stue og saa gaaet hen at lægge sig til Søvn“. „Om hun gjorde sligt af Forsæt eller Skjødsløshed, er Gud bekendt“, siger Ejeren i en Vidneforklaring, han efter Indkaldelse for Retten i Hof 1725 $\frac{16}{11}$ afgav om samme Pige, der imidlertid havde fulgt med ham til Grd. Arneberg, hvorfra hun efter nogen Tids Forløb fantegik og begav sig til Christiania.

***) Ved den store Vaarflom i 1717, hvorved Glommen steg til en Højde, den ikke havde naaet paa de sidste 40 Aar, oversvømmedes en stor Deel af de nærmest tilgrændsende Ejendomme deroppe. I den Anledning blev der ifølge Stiftamtmand Tonsbergs Ordre af $\frac{10}{6}$ s. A., grundet paa derom indkommet Ansøgning fra Almuen i de forskjellige Præstegjelde, i næstfølgende October Maaned afholdt Besigtelsesforretninger, hvoraf det fremgik, at der i Hof befandtes 39, i Grue 61 og i Vinger 11 Gaarde, der havde lidt mere og mindre ved Oversvømmelsen. Saaledes befandtes Grd. Arneberg (af samlet Skyld 4 Huder) at have lidt Skade paa sit Engeland til 48 Læs Hø à 2 Rd. pr. Læs. „Foruden dette findes her Engelandet ej alene med Sand at være belagt, men endog med en Hoben Saugtømmer og andet Rag af Elven paadreven, saa den i nogle Aar ikke kan blive rensket og komme i sin forrige Stand igjen“. Paa Grd. Austad (af Skyld $7\frac{1}{2}$ Hud) ansloges 45 Læs Hø à 2 Rd. at være gaaet tabt, „og for Resten er denne Gaards Eng af lige Beskaffenhed med Arneberg-Engen, saasom de ere i Teigskifte om hverandre“. (Thingbogen 1716—1719, S. 108).

Stemsrud, der var Samejer med ham i Grd. Arneberg, denne Gaard tilligemed Gaarden Austad fredlyse mod Indgreb af Naboerne (navnlig paa Kvesæt og Uggerud), hvilke deels havnede med sine Creature, deels rispede Løv, flaaede Næver o. s. v. paa Fredlysernes Ejendom. I Novbr. 1727 tilskjødede han to Bønder hver 1 Hud i Grd. nordre Ommestad (Kjøbesummen nævnes ikke) og under $12/7$ 1737 „sin Vetter“ Sr. Kjeld Colbjørnsen paa Sørum, Finnetorperne Rotberget (af Skyld 9 Kalvskind), Tralle og Bresjøberget (tilsammen skyldende 3 Skind) og Gransjøen (3 Skind) — Alt med Bygsel og Herlighed, for en Kjøbesum af 900 Rd., dog mod at Sælgeren for sin og Hustrues Levetid oppebar de lændrotlige Rettigheder deraf. Dette blev thinglyst paa Thinget i Hof $13/7$ s. A., paa hvilket Thing hans Søn, Paul Arneberg, ogsaa protesterede mod et af Faderen afsluttet Salg af et Skovstykke, kaldet Huseberget, for 120 Rd. til to Bønder, da Sønnen som rette Odelsbaaren til Ejendommen paastod, at Stykket først skulde have været ham tilbudt.

Under $4/2$ 1737 udstedte Halvor Arneberg Obligation til Sr. Iver Eliesen i Christiania paa 1100 Rd., at betale inden 4 Aar. Gjælden rejste sig af Mellemværende i Anledning af Tømmerleverancer m. m. Herved skulde alt tidligere Mellemværende være op- og afgjort, „hvorunder Arne Arneberg (o: Sønnen) tillige er forstanden“. (Thinglæst 1737 $15/3$).

Halvor Arneberg var gift med Else Paulsdatter, der var f. i 16 . . og døde paa Austad 1743 $27/2$. (Se Skiftet efter hende under No. IV blandt Bilagene. Efter ham findes derimod intet Skifte i vedk. Protokol). (Hun har maaske været Datter af en Paul Hansen, der i Slutningen af det 17de Aarhundrede jævnlig sees at have mødt paa Thingene i Solør og Østerdalen som Fogdens Fuldmægtig. En Broder af hende var en Prokurator i Christiania Hans Paulsen, der sammesteds 1702 $10/1$ ægtede en Anne Elisabeth Mikkelssd. v. Schönberg († ca. 1721), med hvem han fik 4 Sønner, af hvilke en (Mathias) kaldte sig Stub). Af sit Ægteskab med Else Paulsdatter havde Halvor Arneberg 5 Børn, hvoraf 3 Sønner, der — at dømme efter Thingbøgerne deroppe fra — maa antages ikke at have givet sine samtidige Bygdefolk noget efter i Raahed og Brutalitet. Saaledes blev de alle Træ indstevnte til Thinget i Hof 1724 $30/10$ af Kvartérmester Bent Olsen Skulstad og Soldat Hans Olsen Vold, for at paaføre endeel Vidneforklaringer i „en Klammerisag“, der om Høsten 1723 havde fundet Sted dem imellem paa Grd. Sorknæs i Grue. Af de Indstævnte mødte den ældste Broder, Paul, tilligemed Prokurator Mathias Stub, der tilligemed Citanterne forklarede, at de havde sluttet Forlig med hverandre med gjensidigt Løfte om, at de efterdags vilde „leve fredelig og enig som Slægt og Venner sømmer og anstaar“, hvorpaa de gav hverandre sine Hænder. Halvor Arnebergs 5 Børn, hvis indbyrdes Orden efter Alderen ikke kjendes, var:

a5. Paul Arneberg d. Æ. (sandsynligviis ældst), døbt i Christiania 1691 $10/11$, † paa Grd. Arneberg 1775 (begr. 1ste Febr.). Han var den Sidste af Slægten, som ejede den resterende Halvpart af den gamle Ættegaard, hvilken han imidlertid allerede under $24/12$ 1753 afhændede til en Amund Andersen Borg, ved hvis Død i 1773 den blev taxeret til 1150 Rd. Senere har man ikke fundet Paul Arnebergs Navn nævnt, førend Ministerialbogen anfører hans Begravelse i 1774. Hverken efter ham eller efter hans i 1775 afdøde Hustru findes noget Skifte at være afholdt, hvoraf maaske tør sluttes, at de Begge ere døde i Armod (?). Han blev indstevnt til Thinget i Grue 1725 $7/3$ af Torsten Torstensen Lange d. Æ., hvem han en Søndag Eftermiddag for ca. 5 Uger siden i Gunder Siversen Volds Stue havde overfaldt „med Hugg, Slag

og utilbørlig Medhandling“, efterat de havde siddet og tømt en Pot Brændeviin i Anledning af et Hestebytte, som Paul Arneberg var ifærd med at afslutte med en anden Mand. Klageren var ilde tilredt, blodig og opsvulmet. Formodentlig ere Parterne senere blevne forligte, da Thingbogen intet Resultat indeholder.

Gift i Hof 1729 $\frac{1}{4}$ med Kirsti Olsdatter, f. i 170., † i Hof 1774 (begr. $\frac{8}{1}$), 72 Aar gml. Hun var formodentlig en Bondepige fra Solør. (Ingen Børn).

- b5. Arne Halvorsen Arneberg, f. i Hof? ca. 1701, † 1737 $\frac{3}{4}$ tidligt om Morgenens paa Grd. Sorknæs i Grue, hvor han blev myrdet af en af Sønnenne paa Gaarden der, ved Navn Bent Olsen. Der havde i længere Tid hersket Uenighed mellem Arne og ham, og de skulde vexelviis have truet hinanden paa Liv og Lemmer. Nu var Arne Arneberg kommet ind der Nat til $\frac{2}{4}$ med en Ledsager, der jævnlig fulgte ham som et Slags Tjener. Formodentlig havde de rejst om i Nabolaget paa et Slags Nytaarsbesøg, og da de traadte ind i en af Stuerne paa Sorknæs, hvor Tørris Olsen boede med sine gamle Forældre, havde netop Pigen tændt op paa Skorstenen der i Otten om Morgenens, fordi nogle Smaaabørn, som laa derinde, var urolige. Husets øvrige Beboere laa imidlertid i sine Senge i Stuen, men nogle af dem stod op ved de Fremmedes Indtrædelse. Kort efter kom Sønnen, Bent, der var Artillerist og holdt til hos en anden af Opsidderne paa Gaarden, ind med en Stør eller Brandfork i Haanden, hvormed han uden videre slog til Arnebergs Ledsager, saa at denne segnede ned af Krakken, dog uden derved at lide nogen synderlig Skade. Aarsagen til denne voldsomme og umotiverede Adfærd oplystes senere at være den, at Gjerningsmanden først vilde gjøre Ledsageren, der var meget stærk af Kræfter, uskadelig, førend han gav sig ifærd med Arne. Denne sprang da strax op og foer løs paa Bent, som imidlertid fik ham fravristet en Kaarde, Arne bar, hvormed han først bibragte denne nogle Hug i Hovedet og Armen, hvorpaa Bent's Broder, Tørris, fik ham paa Døren, men kort efter kom Bent atter stormende ind igjen og stak i et ubevogtet Øjeblik Kaarden langt ind i Livet paa Arne, der strax segnede ned og kort efter opgav sin Aand. Gjerningsmanden satte strax afsted med en af sine Brødres raskeste Heste, som han havde holdt i et Slags Beredskab (ialfald selv givet Foder den Nat), og naaede snart den svenske Grændse, hvor han i god Ro slog sig ned blandt Finnerne deroppe. Om han siden kom tilbage og udstod nogen Straf, vides ikke, da Udgifveren endnu ikke har haft Tid nok til at gennemgaa de vidtløftige Thingprotokoller, hvor denne Sag paa flere forskjellige Steder er indført, (nemlig Solør og Østerdalens Justitsprotokol for 1735 $\frac{1}{4}$ til 1737 $\frac{17}{6}$, S. 309—316 og endda paa et andet Sted noget længere ud, samt i den følgende fra S. 16—25 og S. 58 m. fl. Steder). Han var ugift.

- c5. Paul Halvorsen Arneberg d. Y., maa være død før 1743, da han ikke nævnes paa Skiftet efter sin Moder i s. A. Han nævnes i Solør og Østerdalens Thingbog for 1727—1730, Side 12 i førstnævnte Aar, som „forrige Commandér-Sergeant ved Major Pless's Compagnie“. Han blev af Anders Pedersen Schmidt i Christiania ved Stevning af $\frac{4}{10}$ 1727 indvarslet tilligemed Soldat Bent Olsen Sorknæs (o: ham, der omtrent 9 Aar efter myrdede hans Broder Arne), til at paahøre Vidneforklaringer i en til Retten for Grue Thing $\frac{19}{11}$ s. A. af ham indstevnt Sag i Anledning af endeel Kramvarer, der paa Grd. Sorknæs var bleven Citanten frastjaalne, og hvoraf en Part senere gjenfandtes liggende i Enken Berthe Andersd. Sorknæs's Stabursval,

- hvilket Enken stevntes til at fralægge sig ved Eed. De to nævnte Militære indvarsledes „i Anledning af et passeret Krigsforhør den 3die April næstforleden og at svare til Sagen, hvis fornøden agtes, da Citanten derefter agter at formere sin Sigtelse mod Vedkommende ved Continuationsstevning“. De Indvarslede paastod, „at ingen Vidner bør søres i denne Sag, sørend Citanten giver dem virkelig Sag og Sigtelse“ (N. L. 1—4—5), hvori Retten gav dem Medhold. Thingbogen indeholder neppe Mere om Sagen. Se endvidere Lidt om ham under No. V blandt Bilagene.
- d5. Elisabeth Halvorsdatter Arneberg, f. i ca. 1693 (var 50 Aar gml. i 1743), † i 17..
 Gift i 17.. med Skipper Johannes **Bomhoff**, f. i
 † i 17.. (Søn af).
- e5. Else Halvorsdatter Arneberg, f. i ca. 1695 (var 45 Aar gml. i 1743), † 17..
 Gift i 17.. med Mr. Hans **Wordeman**, f. i
 † i 17.. (Søn af).
- Om disse 2 Døttre af Halvor Arneberg vides endnu Intet, uden det Lidet, som anføres om dem paa Skiftet efter deres Moder, hvortil henvises under No. IV blandt Bilagene. Efter dette var Bomhoff da fraværende (formodentlig paa Sørejse?), medens derimod hans Hustru var hjemme hos Faderen paa Austad, hvor ogsaa hendes Søster Else med sin Mand, Wordeman, da opholdt sig — som det synes — for længere Tid.

- b4. Torsten Arnesen **Arneberg**, Løjtnant, f. paa Arneberg? 16.., † i Hof i Solør 1707 $\frac{1}{12}$ (begr. 1708 $\frac{23}{1}$). Han stod fra $\frac{20}{4}$ 1700 til sin Død som Løjtnant ved 3die Compagnie af det nationale akersh. Inf.regiments Reserve og kaldes i Militærkalenderne afvexlende: **Arneberg** og „**Hinneberg**“. Han boede paa en hans Svigerfaders Dødsbo i 1723 tilhørende Gaard, Flisnæs i Hof, hvorfor hans Enke stedse paraderer i Hofs Ministerialbog under Navnet: „Fruen paa Flisnæs“. Under $\frac{12}{7}$ 1707 tilskrev han sin „høitærede kiere Schwoger og Broder Sr. Peter Høyer“ i Christiania og bad ham paa sine Vegne at gjøre Bud paa det uvisse Sigt og Sagefald for Solør, Øster- og Odalens Fogderi for de 3 Aar 1708, 9 og 10, ved den Forpagtningsauktion, som var berammet til Afholdelse i Christiania $\frac{22}{8}$ 1707. Han ønskede som Forpagter, mod behørig Kaution, at overtage Budet, „hvor høit det endog maatte opløbe“. Høyer fik da Tilslaget for en aarlig Afgift af 500 Rd. Henved 4 Maaneder efter døde Arneberg, og hans Enke tilskrev under $\frac{20}{12}$ 1707 fra Flisnæs Stiftamtsskriveren i Christiania, Claus Hansen, et Brev, hvori hun siger, at hun har fornummet, at hendes nu afdøde Mand havde ladet sig tilslaa Forpagtningen af det nævnte Sigt og Sagefald for 3 Aar fra Nytaar 1708 af. Hermed vil hun imidlertid Intet have at bestille, enten saa Manden havde paataget sig det Hele eller blot en Deel deraf, da hun, „som udi wtløftighed er efterlat, ej for dessen Forpagtning skal kunde præstere Caution“, og det i det Hele var hende „gandske umuligt samme at vedblifve“. Høyer blev nu staaende i Stikken, da han — ved ikke formeligt nok at legitimere sig som blot Kommissionær — var bleven antegnet som Højstbydende ved Auktionen og saaledes nu blev paalagt at stille Kaution og gjøre Anstalter til Forpagtningsbrevets Indløsning. Han protesterede paa det kraftigste og erklærede, at han hverken kunde eller vilde have noget med Forpagtningen at skaffe, da Fogderiet laa 16 Mile herfra og indbefattede et Distrikt paa 36 à 40 Mile. Efter mange Ophævelser blev

han dog tilsidst udfriet af Kniben, idet Kongen under $\frac{3}{6}$ 1708 resolverede, at, forsaavidt ikke Forpagtningen paany kunde opraaes, saa skulde vedkommende Foged tage Sigt og Sagesaldet for dette Aar under sin Administration. (Se „Personalialia“ under Bogstav A i Rigsarkivet). Om Løjtnant Torsten Arneberg vil muligens findes en liden Notice herudenfor i „Efterslæt“.

Løjtnant Torsten Arneberg blev i 1700 gift med Barbara Sophie Hirsch*), f. i 16 . . , † i 17 . . (Datter af Oberstløjtn. Geert Christopher v. Hirsch — eller som han hyppigere skrives: von Hirschen —, † i Brandvold i Grue 1721 $\frac{1}{10}$ og Elisabeth Sophie v. Heesen, der døde paa Grd. Nord-Traastad i Vinger hos Proviantforvalter Jens Sørensen 1724 (begr. $\frac{28}{3}$). Hun var „fra Grue Sogn“, heder det i Vingers Ministerialbog. Løjtnant Arnebergs Enke ægtede 1717 $\frac{2}{4}$ i Hof daværende Sekondløjtnant, men fra $\frac{15}{8}$ 1718 Premierløjtn. ved østre smaalehnske Regiment, Johan Fredrik Barth (eller Bartz?) med hvem hun fik 1 Datter og 1 Søn. De levede endnu 1724. Han stod i samme Stilling indtil Aar 1738, men da er hans Navn udstrøget af Militærkalenderen. Hun skal have overlevet ham. Arneberg havde 5 Børn, hvoraf de 4 endnu levede i 1717.

a5. Christian Ulrik Arneberg (skrives ogsaa Arntberg), f. i Hof ca. 1701 (sagdes i 1717 paa Skiftet efter sin Farmoder at være 16 Aar gml.). Han døde ca. 1723**) paa Fredrikshald som Sergeant ved sin Morbroder, Kaptejn Siegfried Christopher v. Hirsch's Compagnie, som da laa i Garnison der. Skiftet efter ham blev ifølge Regimentschefen, Generalmajor Rømelings Tilladelse af $\frac{5}{2}$ 1725 foretaget i Hof af den civile Skifteret $\frac{26}{2}$ s. A. Han ejede endda de to smaa Gaardparter, der var blevne ham udlagte i 1717 paa Skiftet efter hans Farmoder, men nu blev de solgte til Bønder, Strand for 52 Rd. 32 β og Dønaasen for 63 Rd. 6 β . Hans Boes hele Formue beløb sig til 183 Rd. 45 β , hvorfra gik Gjælden 123 Spd. 45 β . Altsaa i Behold 60 Rd., der deelttes mellem hans Moder samt 3 Fuldsøskende og 2 Halvsøskende.

b5. Christopher Arnt Arneberg, døbt i Hof 1702 $\frac{7}{3}$, men kaldes da i Ministerialbogen: Fredrik Arnt, hvorimod han paa Skiftet efter sin Farmoder i 1717 og ligesaa efter sin næstforegaaende Broder i 1725 kaldes Christopher Arnt. Han maa sandsynligviis være død i en yngre Alder, eller ugift, da Intet nu vides om ham. Hans Faddere anføres i Ministerialbogen at have været: „Capit.“ (o: Kaptejnen — uvist hvilken); Hr. Mads (o: den personelle Kapellan, Mads Hammer); Arne Arneberg; Paul „ibid.“ og „Fruen“ (o: Kaptejnens Frue?). Han solgte under $\frac{4}{3}$ 1737 for 50 Rd. til sin Farbroder, Sr. Halvor „Arntberg“, den ham paa Skiftet i 1717 efter sin Farmoder arvelig tilfaldne Deel af Baards-Engen. Forøvrigt sees han i 1725 at have staaet som Sergeant ved Kapt. Næglers Compagni af Oberst Scharffenbergs smaalehnske Regiment og i 1727 som Sergeant ved Kapt. Simon Petrus Hyll's Compagni af samme Regiment.

c5. Ulrica „Frideliph“ (det sidste Navn tvivlsomt), døbt i Hof 1703 $\frac{30}{8}$; formodentlig det af Løjtn. Arnebergs Børn, som blev begravet der 1706 $\frac{19}{11}$, da ingen Ulrica nævnes i 1717 eller 1725 paa Skifterne efter Farmoderen og Broderen.

*) Han ansøgte fra Arneberg $\frac{27}{8}$ 1700 Vicestatholderen om, uden foregaaende Lysning, at maatte vies hjemme i Huset „paa hvilken Tid det bæst og beleigligst Skee kunde“ med „Dend ærbaarne Møe“ Barbara Sophie v. Hirsch. (Pakke No. 128 i Vicestatholderskabets Arkiv for Aaret 1700).

**) Skiftet efter ham holdtes rigtignok først i 1725, men af Skifteprotokollen sees, at hans Løøreeffekter allerede var blevne solgte paa Gaarden søndre Nord i Grue $\frac{12}{9}$ 1723, saa han rimeligviis allerede da var død.

- d5. Pauline Arneberg, døbt i Hof 1705 $^{20/6}$, † i
 (Paa de anførte Skifter af 1717 og 1725 opgives hendes Alder til henholdsvis 10 og 18 Aar). Hun fik i 1733 Myndighedsbevilling, dateret Laurvik $^{27/8}$, og i Kraft heraf meddeelte hun under Dato: Austad i Hof $^{7/3}$ 1737 sin forrige Værge, Colbjørn Olsen Stefnsrud, der fra 1723 var gift med hendes Faster, Mari Arnesdatter Arneberg, og Fuldmægtigen i afdøde Kapt. Hans Gustav v. Hirschens Dødsbo*), Afkald for de hende i 1717 og 1725 efter sin Farmoder og Broder tilfaldne Arvemidler med Renter og Landskyld af det efterladte, men senere solgte Jordegods, samt en Andeel i Gaardene Strand og Saxerud i Hof og Kongshaug i Grue. Som hendes Curator undertegnede Farbroderen, Sr. Halvor „Arniberg“. (Se forøvrigt om hende Bilag No. V).
- e5. Torsten Arneberg, Major, f. paa Flisnæs i Hof 1708 (døbt $^{20/7}$), † 1769 $^{12/12}$, „60 Aar gml.“ (skal først være begravet ved Solberg Kirke i Bejtstaden, men siden flyttet til Egge Kirkegaard i Stod, hvor han havde ønsket at ligge. Vedkommende Ministerialbøger indeholde imidlertid nok Intet derom). Han indtraadte i 1723 i Militærstanden, blev 1733 $^{23/12}$ Fenrik, 1734 $^{13/8}$ Sekondløjtnant og 1740 $^{31/10}$ Premierløjtn. — Alt ved et gevorbent Regiment, først under Generalmajor F. O. v. Rappe og fra $^{28/4}$ 1740 under Oberst J. C. v. Rømeling (Station: Fredrikstad); 1747 $^{12/8}$ Kaptejn og Chef for hordelandske Compagni, 1756 $^{21/1}$ Chef for Opdalske Comp. af søndre (2det) bergenhusiske Inf.-Regiment, 1760 $^{16/1}$ Major. Blev 1766 $^{1/1}$ Premiermajor og forsat til 1ste nordre thr.hjemiske Inf.-Regiment, hvor han først overtog Bejtstadske, men siden Bynæsiske Compagni. Han ejede fra 1763 (ifølge kgl. Skjøde af $^{23/4}$ s. A.) til 1766 Grd. lille Kongsvik i Opdals Annex til Tysnæs, hvor han boede. Denne Gaard, hvis temmelig rummelige Vaaningshuus stod iudtil 1861, da det ved Vaadeild nedbrændte, solgte han i 1766. I 1768 boede han paa Egge i Stod (se en Skrivelse fra ham af $^{22/8}$ s. A. i Generalitetets Arkiv i Rigsarkivet). Senere skal han have købt Grd. Stor-Overrejn i Bejtstaden. Paa Grd. Egge i Stod, hvor han først boede, havde endnu i 1851 et Jordstykke, han havde brugt, Navn af „Majorsrejen“. Han skal have været med i Syvaarskrigen.
 Gift 1754 $^{4/7}$ i Strudshavns eller Askøens Kirke (nuværende Fjelds Præstegjeld) med Helvig Bugge Møllerup, f. i, † i Bejtstaden kort efter Manden. (Datter af).
 Hendes Bedstefader (?) skal have været General og deeltaget i Trediveaarskrigen**). Med hende fik Arneberg 4 Børn, hvoraf de 3 findes døbte i Tysnæs.

*) Grunden til, at hun havde to Værger at meddele Afkald til, var vel, at hendes Morbroder, ovennævnte Kaptejn Hans Gustav v. Hirschen i 1729 havde indstevnt hendes oprindelige Værge, Colbjørn Stemsrud (eller Grusæt) til at være Dom undergoven til at gjøre Rede og Rigtighed samt aflevere sit ihændehavende Værgemaal for hendes efter Farmoderen og Broderen arvede Midler til Kaptejnen, der nemlig ansaa sig for nærmere berettiget til at overlage det. Retten tildømte Colbjørn i 1730 at efterkomme Paastanden og aflevere, hvad han skyldte, hvilket ifølge den af ham opgjorte Beregning, der befandtes rigtig, beløb sig til 66 Rd. $^{3/2}$ β.

**) En Oberstløjtn. og Kommandant paa Kongsvinger Fæstning, Johan Nikolai v. Møllerup, † der 1700 (begr. $^{26/3}$), $^{64/12}$ Aar og 10 Dage gml., turde vel heller have været en Bedstefader af den her omhandlede Helvig Bugge Møllerup. Hans Hustrues Navn nævnes rigtignok aldrig i Vingers Ministerialbog i Forbindelse med ham, men derimod anføres ofte en „Fru Helvig Bugge“ som Fadder til Familiernes Børn der, uden at man nogensinde støder paa nogen Mand af Navn Bugge. Det er derfor ikke saa usandsynligt, at hun har været Kommandantens Frue, men at hun efter Datidens Skik og Brug ikke nævnes med Mandens, men med sit eget Familienavn.

- a6. Ulrik Fredrik Christian Arneberg, Officier, senere Skovinspektør, f. i Opdals Annex til Tysnæs 1757 (døbt 21de Sønd. efter Trefold.), † paa Røraas 1799 $\frac{7}{8}$. Han blev 1783 $\frac{30}{4}$ Sekondløjtn. ved 3die thr.hjemiske Inf.-Regiment; 1785 $\frac{3}{5}$ Skovinspektør i Røraas Kobberværks nordenfjeldske Skovdistrikt; fik 1788 $\frac{4}{1}$ Afsked fra Krigstjenesten, efter at han siden 1785 havde staaet à la suite. 1788 $\frac{10}{10}$ blev han Kaptejn ved det s. D. i Anledning af Krigen med Sverige oprettede Røraasiske Bergcorps, men vedblev som Skovinspektør og Materialskriver.
- Gift 1) i Throndhjem (Frue Kirke) 1788 $\frac{28}{12}$ med Sara Margrethe Bing, f. i Thr.hjem 1758, † paa Røraas 1793. (Datter af Skipper Nikolai Chr. Bing og Melte Dorothea Hess). (2 Børn).
- Gift 2) i Thr.hjem? 1794 med Rebekka Schaft, f. i Lesje 1763 $\frac{28}{12}$, † i Christiania 1852 $\frac{7}{9}$. (Datter af Jernværksbestyrer . . . Schaft og Elisabeth Cathrine Faleien. Hun var af svensk Herkomst). (2 Børn).
- a7. Benedikte Hedevig Arneberg (opkaldt efter Bergskriver Bent Hartz paa Røraas), f. i Thr.hjem 1789 $\frac{11}{10}$. Hun var fra sin Ungdom i Huset hos Landhandler Schaft paa Steenkjær, hvor hun blev boende, indtil hun flyttede til Bergen med Doktor Harald Lehmann, der i 10 Aar havde boet hos hende paa Steenkjær, og i hvis Huus hun nu boer i Bergen. Ugift.
- b7. Mette Dorothea Arneberg, f. paa Røraas 1790 $\frac{18}{11}$, † i Størdalen 1860 $\frac{1}{12}$. Gift i Stavanger? 1816 med Kaptejn Markus **Førey**, f. i Christiansand 1789 $\frac{19}{12}$, † i Størdalen 1838 $\frac{22}{4}$. (Søn af Tønnes Jørgensen Føri og Sidsel Markusd. Bjørn). Han blev Officier 1808, Premierl. ved 2det throndhjemiske Inf.-Regiment? 1809 $\frac{24}{4}$; Kaptejn i thr.hjemiske Brigade 1825 $\frac{19}{4}$. Boede i 1828 og til sin Død i Størdalen. (1 Søn ved Navn Dovre, f. 1818 $\frac{18}{1}$, lever i Størdalen).
- c7. Ulrik Fredrik Christian Arneberg, Provst og Sognepræst til Vanse, f. paa Røraas 1795 $\frac{31}{7}$, † i Vanse 1835 $\frac{2}{7}$. Faderløs fra sit 4de Aar flyttede han i 1801 om Vaaren til Throndhjem med sin Moder, men blev i 1805 optaget i hendes Broders, Justitsraad og Zahlkasserer Schaft's Huus i Christiania og indsat som Elev i Kathedralskolen sammesteds. I 1812 skulde han have været dimitteret til Københavns Universitet, men foretrak at lade sig examinere ved Norges Universitet, naar dets Virksomhed begyndte. Han blev da Student (med næstbedste Karakter) 1813 i Juli. Efter at have forladt sin Morbroders Huus fik han ved Biskop Bechs Medvirkning Ansættelse som Kopist i den i 1814 oprettede Komité for Oplysningsvæsenet, med kgl. Bestalling. I Aug. 1814 tog han 2den Examen og blev i Juli 1815 konstitueret til at forestaa Katheketembedet ved Vor Frelsers Kirke i Christiania, hvilken Post han beholdt indtil 1817, da han blev Lærer ved Drammens under $\frac{14}{9}$ 1816 oprettede Latinskole, hvor han imidlertid kun blev i kort Tid, for ikke at sinke sine Studier. I 1819 blev han Huuslærer hos Grosserer Major paa øvre Ullern ved Christiania, men flyttede efter et Aars Forløb til Byen, hvor han holdt sig ved Hjælp af Informationer og Universitetsstipendier, indtil han i Mai 1822 underkastede sig theologisk Embedsexamen med næstbedste Karakter. Under $\frac{3}{10}$ s. A. blev han personel Kapellan hos Sognepr. Fredrik

C. Lange i Aas, 1823 $\frac{2}{6}$ Sognepræst til Bygland og 1828 $\frac{24}{6}$ til Vanse; Provst i Listers Provsti 1829 $\frac{2}{6}$.

Gift i Bø i Thelemarken 1822 $\frac{11}{7}$ med Anne Margrethe Willumsen, f. paa Gladstad Præstegaard paa Vegø i Nordland 1802 $\frac{24}{11}$. (Datter af Sognepr. til Sigdal Georg Willh. Willumsen, f. i Danmark 1768 $\frac{25}{7}$, † 1834 $\frac{19}{7}$, og Martha Angell Throne, f. 1777 $\frac{19}{8}$, † 1844 $\frac{22}{11}$). Hun lever i 1868 som Enke i Christiania, hvor hun har boet siden 1839. (9 Børn).

a8. Fredrik Wilhelm Benedikt Arneberg, f. paa Gaarden Vollebæk i Aas 1823 $\frac{29}{4}$. Var fra $\frac{24}{11}$ 1853 — $\frac{1}{7}$ 1859 Lensmand i Tysvær i Ryfylke Fogderi og blev 1866 $\frac{22}{3}$ Kopist i Revisionsdepartementet.

Gift i Farsund 1851 $\frac{30}{7}$ med Adelhejd Margrethe Lund, f. i Egvaag 1825 $\frac{19}{11}$. (Datter af Kjøbmand Jonas Lund og Adelhejd Margrethe f. Schrøder). (7 Børn).

a9. Anna Margrethe Arneberg, f. i Bergen 1852 $\frac{29}{4}$.

b9. Adelhejd Margrethe Arneberg, f. i Bergen 1853 $\frac{5}{10}$.

c9. Ulrik Fredrik Christian Arneberg, f. paa Gaarden Bukneberg i Bukken Annex til Tysvær 1855 $\frac{7}{7}$.

d9. Jonas Lund Arneberg, f. paa Bukneberg 1857 $\frac{25}{6}$.

e9. Agnes Fernanda Arneberg, f. i Haugesund 1859 $\frac{20}{11}$, † der 1861 $\frac{30}{6}$.

f9. Theodor Julius Andreas Schaft Arneberg, f. i Christiania 1861 $\frac{5}{12}$.

g9. Agnes Fernanda Arneberg, f. i Christiania 1865 $\frac{10}{6}$, † s. D.

b8. Georg Wilhelm Willumsen Arneberg, Cand. jur., f. i Bygland 1825 $\frac{30}{1}$. Han blev Student 1841 og studerede først Theologi og Philologi, dog uden heri at underkaste sig nogen Examen. I de senere Aar af sit Studenterliv begyndte han paa Retsstudiet og blev juridisk Candidat 1859 $\frac{13}{12}$ (med Haud). Lige fra han blev Student har han stadigt givet Undervisning i de gamle Sprog samt i Norsk, i hvilket sidste Fag han især er en meget søgt Lærer. 1860 blev han Kopist i Revisionsdepartementet.

Gift i Christiania (gamle Akers Kirke) 1864 $\frac{9}{11}$ med Martha Ovens Feilberg, f. i Christiania 1845 $\frac{15}{10}$. (Datter af Boghandler Magnus Wogelius Feilberg — Firma: Feilberg & Landmark — og Hustru Caroline f. Iversen). (2 Børn).

a9. Wilhelm Arneberg, f. i Christiania 1865 $\frac{15}{6}$.

b9. Carl Ove Magnus Arneberg, f. sammesteds 1867 $\frac{21}{7}$.

c8. Marthe Rebekka Arneberg, f. i Bygland 1827 $\frac{11}{3}$, † sammesteds 1828 $\frac{11}{6}$.

d8. Ulrik Fredrik Christian Arneberg, Assessor, f. i Vanse 1829 $\frac{15}{6}$. Han blev Student 1846, Cand. jur. 1852 $\frac{16}{12}$ (Laud.); Fuldmægtig hos Byfoged Thrap i Christiania fra 1853 til 1856; autoriseret som Overretssagsfører i Christiania 1856, konstitueret Byfoged i Christiania fra 1856 $\frac{10}{11}$ til 1858 $\frac{6}{1}$; Referent ved Stiftsoverretten 1860 $\frac{24}{11}$; autoriseret som Højesteretsadvokat 1861 $\frac{14}{6}$; 1866 $\frac{11}{10}$ udnævnt til 1ste Assessor i Christiania Byret, hvis Virksomhed begyndte 1867 $\frac{1}{1}$.

- Gift i Christiania (gamle Akers Kirke) 1855 $\frac{1}{6}$ med Marie Sophie Erneste Motzfeldt, f. i Christiania 1833 $\frac{25}{3}$. (Datter af den i 1865 $\frac{10}{7}$ afdøde Højesteretsassessor Ulrik Anton M. og Julie f. Nielsen — Agent Jakob Niensens Datter). (1 Datter).
- a 9. Sophie Arneberg, f. i Aker ved Christiania 1856 $\frac{7}{4}$.
- e 8. Theodor Julius Arneberg (Tvilling af Næstfølgende), Handelsmand i Christiania, f. i Vanse 1831 $\frac{2}{3}$.
- Gift paa Fredrikshald 1855 $\frac{7}{10}$ med Emma Johanne Mauritzine Ullitz, f. der 1834 $\frac{21}{5}$. (Datter af Skibskapt. Christen Endresen Ullitz og Elen Marie Pedersen). (6 Børn).
- a 9. Ulrik Fredrik Christian Arneberg, f. paa Fr.hald 1856 $\frac{16}{6}$, † 8 Dage gml.
- b 9. Marie Margrethe Arneberg, f. sammesteds 1859 $\frac{19}{12}$.
- c 9. Fanny Christine Arneberg, f. sammesteds 1861 $\frac{10}{9}$.
- d 9. Andreas Arneberg, f. sammesteds 1862 $\frac{6}{9}$.
- e 9. Borghild Arneberg, f. i Christiania 1865 $\frac{11}{11}$, † sammesteds 6 Maaneder gml.
- f 9. Emma Theodora Arneberg, f. sammesteds 1867 $\frac{17}{6}$.
- f 8. Andreas Schaft Arneberg (Tvilling af Næstforegaaende), først Kjøbmand, men nu Handelsagent i Christiania, f. i Vanse 1831 $\frac{2}{3}$.
- Gift i Christiania 1856 $\frac{7}{5}$ med Christine Mariane Christophersen, født sammesteds 1835 $\frac{10}{2}$. (Datter af Økonom ved Rigshospitalet Even C. — † 1867 $\frac{22}{2}$ i sit 79de Aar — og Christine Mariane Jensen). (4 Børn).
- a 9. Ulrik Fredrik Christian Arneberg, f. paa Fr.hald 1857 $\frac{20}{6}$.
- b 9. Marie Christine Arneberg, f. i Christiania 1862 $\frac{7}{1}$.
- c 9. Ejvind Arneberg, f. paa Hægdehaugen i vestre Aker 1864 $\frac{9}{12}$.
- d 9. Anna Margrethe Arneberg, f. i Christiania 1866 $\frac{2}{10}$, † s. A. $\frac{24}{11}$.
- g 8. Johan Christopher Arneberg, Civilingeniør, har anlagt Drammens Vandværk, og er fra 1868 $\frac{15}{7}$ Bestyrer af Gasværket i Mühlhausen i Thüringen, f. i Vanse 1832 $\frac{29}{11}$. Ugift.
- k 8. Martin Rudolph Arneberg, Officier, f. i Vanse 1834 $\frac{10}{5}$. Blev Kadet 1851, Sekondløjtn. i Bergenske Brigade 1854 (Anciennitet fra $\frac{25}{12}$), var der tillige Brigadeadjoint; blev 1857 forsat til 2den akersh. Brigade; Premierløjtnant i samme Brigade 1860 $\frac{22}{12}$ (boede fra 1862—1867 i Carljohansværn), Kvartérmester ved norske Jægercorps 1867 $\frac{9}{3}$ (og altsaa stillet surnumerær i Brigaden). Forfatter af „Riflen og dens Brug“ og af en præisbelønnet Afhandling i militært Tidsskrift om „Skydeselskabers Oprettelse“.
- Gift i Oppegaard 1857 $\frac{2}{11}$ med Christine Dahl, f. i Oppegaard Annex til Næsodden 1837 $\frac{9}{7}$. (Datter af Gaardbr. Michael Dahl og Laurentze Hansen, hvis Fader var Lensmand i Kraakstad). (4 Børn).
- a 9. Thorstein Arneberg, f. i Christiania 1859 $\frac{30}{5}$.
- b 9. Colbjørn Arneberg, f. sammesteds 1860 $\frac{7}{8}$.
- c 9. Ragnhild Arneberg, f. paa Horten 1864 $\frac{11}{7}$.
- d 9. Valborg Arneberg, f. sammesteds 1866 $\frac{25}{5}$.

- i8. Ulrik Gerhard Arneberg, f. i Vanse 1836 ¹⁹/₃, † der 1837 ¹⁹/₂.
- d7. Georgine Elisabeth Arneberg, f. paa Røraas 1798 ¹⁶/₁₁, † i Christiania 1855 ¹⁵/₄. Ugift.
- b6. Siegfried Christopher (Torstenssøn) Arneberg, døbt i Tysnæs 1764 (Christi Himmelfartsdag), † nordenfjelds som Barn. (Skal være begravet ved Egge Kirke).
- c6. Torstine Helvig Arneberg, døbt i Tysnæs 1765 ²⁵/₉, † paa Røraas 17.. Ugift. Hun var bleven opdragen hos to Sørenskrivere af Navn Peter Rosted i Inderøen, men kom ved sin Broder Ulriks Giftermaal i Huset til denne sin Broder, hvor hun døde nogle faa Uger, førend hun skulde have haft Bryllup.
- d6. Anne Elisabeth Arneberg, f. i 17.., † som Barn i Stod, af Blodsot (begr. ved Egge Kirke).
- c4. Mari Arnesdatter Arneberg, f. i 16.., † i 17..*).
- Gift 1) i med **Torsten Bentsen**, der døde i Hof 1712 (begr. 3die Sønd. efter Paaske). Om hans Forældre, Fødsels Tid og Sted samt paa hvilken Gaard i Hof han boede, vides Intet**). Hvor mange Børn han har efterladt sig, er ogsaa ubekjendt. Imidlertid vides 3, som her nedenfor skulle blive anførte.
- Gift 2) i Grue 1723 ³¹/₃ — trolovet ³/₂ næstfør „efter kongelig Dispensation“ — med **Colbjørn Olsen Stemsrud** (eller **Grusæt**). Han anføres i B. Moe's oven citerede „Aktstykker“, S. 4, ligesom ogsaa i Grue Præstegjelds Ministerialbog for Aaret 1750 at være død i en Alder af 100 Aar, og skulde saaledes være født omtrent 1650, men hans Alder maa paa begge Steder være noget for-

*) Hun findes neppe begravet i Grue, hvor man vel ellers skulde antage, at hun maatte være død, efterdi hendes 2den Mand døde der og hun da var hos ham. Da det imidlertid var gaaret reent ud med dem, saa at Manden maatte ty til sine der boende Sønner af 1ste Ægteskab, kan hun muligens efter hans Død i 1750 — for ikke at falde sine Stedbørn til Byrde, hvilke ellers af Skifteprotokollen for s. A. sees at have været gode mod hende „i hendes høje Alderdom“, da hun aldeles Intet ejede — have forladt Grue og enten være rejst tilbage til sin Fødebygd Hof, eller ogsaa til Odalen, hvor hun med sin 2den Mand en Tid (f. Ex. 1737) havde boet paa Gaarden Ouli. Isaafald turde hun være død i en af disse Bygder, hvorom imidlertid Udgifveren mangler Kundskab, da han ikke har haft Adgang til disse Præstegjelds Ministerialbøger for Tidsrummet efter 1750. Hvor hun saa end maatte være død, tør det være vanskeligt, efter den skjødesløse Maade, hvorpaa Ministerialbøgerne i den Tid og endnu meget længer ned i Tiden førtes, at finde hende, da hun vel blot kaldes simpelthen Mari Arnesdatter, og maaske er givet et nyt Tilnavn efter det Sted, hvor hun da havde sit Tilhold.

Som Enke efter Torsten Bentsen indstevnte hun, efter foregaaende lovlig Udsigelse før Jul 1717, Ole Andersen vestre Kvesæt i Hof til Thinget i Hof 1718 ¹²/₃ til, mod Bygselpengenes Tilbagebetaling, at lide Dom til Fravigelse af den af ham i Brug havende 1 Huds Jord i nævnte Gaard, som paa Skiftet efter hendes Moder ¹⁵/₂ 1717 var hende arvelig tilfalden, da „hun nu som Boesliden og Huusvild self tiltrænger at bebøe og bruge denne sin Gaard. Indstevnte mødte ikke, og da Sagens Beskaffenhed ikke tillod lang Udsættelse, sæt forlangte hendes Fuldmægtig, Anders Trøne, paa hendes Vegne Dom strax, men Reiten eragtede, at Indstevnte skulde forelægges Laugdag til førstkommande 8de April, da den fandt fornødent at høre hans Tilsvær. Imidlertid kan Sagen ikke findes senere at være kommet fore. Dog gjorde hendes Søn Arne Torstensen i 1732 Mine til at indtale den paa Odel (Se Side 191). Med denne sin Søn lyste hun paa Thinget i Grue 1732 ⁷/₃ Pengemangel i Anledning af to Gaarde der, hvortil de var odelsberettigede, nemlig Gaarden Berger (af Skyld 3 Huder) og Grd. Mosegreen (af Skyld ¹/₂ Hud).

**) Mogens Larsen i Christiania lod paa Thinget i Hof 1720 ¹³/₃ thinglæse sit under ¹¹/₃ 1714 udstedte „Transportbrev“ paa 3 Huder og ⁵/₁₅ ¹/₂ Kalvskind i Gaarden Andset i Hof, „som han paa Skiftet efter afgangne Torsten Bentsen er udlagt for 347 Rd. 92 β, og det afhændet med lige Rett til Foged Christian Juel“. Denne Torsten Bentsen er sandsynligviis ham, som havde været gift med den her omhandlede Mari Arnesdatter Arneberg.

højt anslaaet, thi i en Odelsøg paa Gaarden vestre Berger i Grue, hvori han 1729 $\frac{26}{4}$ aflagde endeel Vidneforklaringer, opgav han sin daværende Alder til 72 Aar. (Se Thingbogen for 1729, Side 217). Efter dette skulde han altsaa være født omkring 1657. Begravet blev han i Grue 1750 $\frac{30}{1}$ fra Stemsrud, hvor han havde haft Tilhold hos sin ældste Søn, Hans. Det antages nok af hans Efterkommere — ligesom ogsaa af B. Moe — at han var Søn af en af de i nærværende Stamtavle, resp. S. 169 og 191 anførte to Brødre, Oluf Torstensen d. Æ. eller d. Y., men dette forholder sig ikke saa. Hans Fader var derimod Ole Colbjørnsen Stemsrud, der ifølge de Arntzenske Optegnelser skal have været en Søn af den i nærværende Stamtavle Side 191 anførte Colbjørn Colbjørnsen Arneberg, og hans Moder var Anne, Datter af Ole Torgersen Stemsrud og Guri Olufsdatter*). I sit Ægteskab med Mari Arneberg fik han ingen Børn. Derimod havde han af sit tidligere Ægteskab med Karen Knudsdatter († i Grue 1722 $\frac{1}{5}$, 63 Aar gml.), foruden 2 Døttre, tillige 3 Sønner, gennem hvilke han er bleven Stamfader for den Solørske Familie Colbjørnsen, der rimeligviis senere vil blive særskilt leveret.

Han synes til en Tid at have været en velstaaende Mand, der ejede adskillige Gaarde og Gaardparter deroppe. De vigtigste heraf var hans Mødrenegaard Stemsrud samt Grd. nordre Grusæt i Grue, som han ca. 1715 kjøbte af Ejeren Hans Torstensen**). Efter disse to Gaarde kaldes han i de gamle Protokoller snart med det ene, snart med det andet Navn. Den halve Deel af Grd. Arneberg, hvortil han paa sin 1ste Hustru, Karen Knudsdatters Vegne synes at have været odelsberettiget, kjøbte han — som forhen anført — i 1714, og forøvrigt finder man ofte i Thingbøgerne, at han afsluttede Handeler om større og mindre Gaarde eller Parter af Gaarde oppe i Solør. Imidlertid maa Lykken heri ikke have været ham gunstig, thi alt efter som han tiltog i Alder, sank han ogsaa stedse dybere i Gjæld, saa at han — efter i nogen Tid (omkring 1737) at have boet i Odalen — tilsidst „formedelst Alderdom og Skræbelighed“ maatte ty til sine Børn i Grue***), „for her at nyde fornøden Ophold udi den øvrige Tid, som hand endda kunde leve udi, og intet hidførte med sig, uden de fornødne Klæder,

*) Grd. Stemsrud i Grue, der er bekjendt ved en der endnu staaende, maaske over 500 Aar gml. Træbygning, indeholdende, foruden andre Værelser, en stor, firkantet Stue med Spærreloft, har fra Colbjørn Olsens Tid indtil denne Dag gaaet i Arv til hans Descendenter, Søn efter Søn (den Solørske Familie Colbjørnsen). Gaarden er vel kommen ind i Familien ved hans Faders Giftermaal med Datteren der, ovennævnte Anne Olsdatter. Paa Væggen i den store Stue hænger formodentlig endnu en Tavle med en i 1779 af daværende Sorenskriver i Solør og Odalen Hans Schjermann forfattet Indskrift, der siger, at Gaarden da ejedes af den Colbjørnsenske Familie i 5te Led. Dette faar man vel ud paa følgende Maade:

1) Ole Colbjørnsen, indgiftet der. 2) Colbjørn Olsen Stemsrud (eller Grusæt), † 1750 herimod 100 Aar gml. 3) Hans Colbjørnsen, f. 1696, † 1787 i Aas Præstegjæld. 4) Ole Colbjørnsen, f. 1732. † 1792. 5) Johan Eberhard Colbjørnsen, f. 1764. † 1820.

**) Colbjørn Olsens Gaard Grusæt nedbrændte om Vaaren 1725 under en stærk Storm, hvorved han mistede Indbo og Klæder og geraadede „i stor Vidløftighed og slet Tilstand, saa han ikke er god for at udrede aarlig paa-budne Skatter og andre Rettigheder“, hvorfor han „paa sine Steder“ maatte søge om „Forlindring“, heder det i hans Begjæring om et Thingsvidnes Optagelse i den Anledning. (Thingbogen for 1725, Side 137 b). I 1729 boede han der atter.

***) Af hans 3 Sønner beholdt de to Faderens Gaarde, Stemsrud og Grusæt, medens den 3die — formodentlig ved Giftermaal — fik Grd. Opsæt i Grue.

hand da imidlertid kunde behøve“, heder det i Sønnernes Skrivelse af $\frac{7}{3}$ 1750 til Sorenskriveren om Skiftes Afholdelse efter ham. Hans eneste Efterladenskab bestod i et Egeskrin og nogle gamle Klæder, Alt udbragt til 7 Rd. 4 β . Hans Enke og Børn fragik Arv og Gjæld efter ham.

Søndag mellem Juul og Nytaar 1726 blev der i Grue begravet en Mand, 71 $\frac{1}{2}$ Aar gml., ved Navn Jakob Didriksen søndre Sorknæs, om hvem det i Ministerialbogen heder, at han „klagede sin Død paa Colbjørn Olsen nordre Grusæt“. I denne Anledning finder man i Thingbogen for 1727, Side 286 b, at Sønnen Didrik Jakobsen Sorknæs paa egne og Søskenes Vegne ved mundtligt Varsel indstevnte Colbjørn for Retten i Grue den $\frac{11}{3}$ s. A. til at paahøre Prov om, at han før Juul 1726 skulde have „slaaet og beskadiget“ deres Fader i den Grad, at denne efter 24 Timers Forløb døde. Herfor fordrede de nu Ankjældendes Liv og Boeslod m. m. Colbjørn var rømt ud af Landet*), hvorfor hans Hustru samt Sønerne Hans og Arne og Svigersønnen Lars Eriksen Skulstad indvarsledes til at paahøre Provvene. Hustruen mødte for Retten med skriftligt Tilsvar af $\frac{10}{3}$ 1727, hvori hun siger, at hendes Mand aldeles ikke var stevnt, eller ved Stevningens Forkyndelse for hende engang nævnt, og da han nu var „uden Riget“, henskjød hun sig under N. L. 1—4—10 og 12 med Hensyn til Varslet. Naar dette blev iagttaget, skulde der vel „til hans Uskyldigheds Godtgjørelse“ fremkomme Tilsvar. Sagen maatte nu saaledes remitteres til nyt og lovligt Stevnemaal. Under $\frac{17}{11}$ 1727 anmeldte Colbjørn selv for Retten i Grue, at han af Kongen havde faaet „frit Leydebrev“, i Kraft af hvilket han med Stevning til dette Thing havde forfulgt Sagen mod den Afdødes Børn og Arvinger i Anledning af deres Beskyldning, at han (Colbjørn) skulde være deres Faders Banemand. Imidlertid havde han under $\frac{24}{10}$ næstfør erholdt kongeligt Kommissorium til Oberstløjtnant Bernt Orning og Prokurator Hans Paulsen at kjende og dømme i Sagen, hvorfor denne agtedes ved Stevning forfulgt for Kommissionen. To af den Afdødes nu tilstedeværende Sønner svarede hertil, at de maatte respektere Kongens Dispensation, skjønt de allerede til dette Thing havde udtaget Kontrastevning til Vidners Førelse og Domslidelse efter Loven. Paa Grund af, at Sagen saaledes blev unddraget fra Behandling af den ordinære Ret, indeholder Thingbogen intet Videre om den, og dens endelige Resultat kjendes derfor ikke. Rimeligviis er han dog vel sluppet nogenlunde heelskindet derfra, om han end i økonomisk Henseende fra den Tid aldrig mere kom paa Benene**).

*) I alle lignende Tilfælde rømte stedse Vedkommende, naar Anledning dertil gaves — især fra de Kanter af Landet — over til Sverige, hvoraf vel den brugelige Talemaade „at gjøre Svenske af sig“ kommer.

***) Ved det samme Ting i Grue, paa hvilket Colbjørn Grusæt fremlagde det kongelige Kommissorium, blev han ogsaa indstevnt af 9 forskjellige Kreditorer, af hvilke de 5 betydeligste var Handelshusene Iver Elieson i Christiania for over 700 Rd., Mathias Rosenberg, samt Collett & Leuch sammesteds for resp. 126 Rd. og 80 Rd., Fredrik Grønbech & Søfren J. Fredberg for 270 Rd., samt Svigersønnen Ole Olsen Skulstad i Christiania for 88 Rd. Alle disse Beløb blev han under $\frac{16}{11}$ 1727 dømt til at betale. I nogle mindre Gjældssager, saasom fra Sognepræst Paul Hammer for præstelige Rettigheder og Foged Chr. Juel for resterende Skatter o. s. v., forelagdes ham Laugdag. Det samlede Krav, som ved dette Thing anhängiggjordes mod ham, udgjorde 1422 Rd. 44 β .

Af Mari Arnesdatter Arnebergs Børn med sin 1ste Mand, Torsten Bentsen, vides følgende 3:

- a5. Arne Torstensen, der med Moderen i 1732 $\frac{7}{3}$ meldte sig som odelsberettiget til Gaardene Berger og Mosegreen. (Se Anm. Side 188). Ligesaa meldte han sig $\frac{21}{11}$ s. A. som odelsberettiget til vestre Kvesæt (se Bilag No. III under Anm. ***).
 b5. Aaste Torstensdatter „Grusæt“, om hvem intet Andet er bekjendt, end at hun 1724 $\frac{2}{11}$ i Grue (ifølge Kongebrev) blev gift med Konstabel Mikkel Andersen.
 c5. Maren Torstensdatter, var i 1725 i Huset hos sin Stedfader Colbjørn Grusæt, hvilket sees af Thingbogen for s. A., hvor der anføres, at et Stevnemaal, hvorved han blev indkaldt for Retten i Grue til $\frac{10}{7}$, var bleven forkyndt i hans Bopæl i bemeldte hans Steddatters Paahør.

e3. Oluf Torstensen d. Y., Handelsmund i Christiania, f. paa Arneberg 16 . . , † i Christiania 1686 (begr. $\frac{4}{7}$). Om ham vides saagodtsom Intet. Sandsynligviis har han været tre Gange gift, men Børn har han ikke efterladt sig, da man finder ialfald een af hans Brødre (Hr. Colbjørn Torstensen) og tillige Broderen Oluf d. Æ.'s Børn nævnte som Arvinger til noget af hans efterladte Gods*).

Gift 1) i 16.. med N. N., som døde i Christiania 1666 (begr. $\frac{27}{11}$ i Kirken)**).

Gift 2) i 16.. med Susanna, som døde i Christiania 1680 (begr. $\frac{9}{11}$ i Kirken, „under den Hvælvning næst Choret“).

Gift 3) i Christiania 1682 $\frac{5}{9}$ med Maren Ottesdatter, som døde der 1706 (begr. $\frac{17}{8}$ „med alle Klokker og den store forud“).

c2. Colbjørn Colbjørnsen Arneberg, opføres her som 3die Søn af Familiens første bekjendte Stamfader, uden at man dog — som allerede antydet Side 168 — tør indestaa for, at han virkelig har været det. I de Arntzenske Optegnelser angives han imidlertid som saadan, og skal ifølge samme have været Fader til

a3. Ole Colbjørnsen, der i sit Ægteskab med Anne Olsdatter Stemsrud fik Sønnen, den Side 188 anførte

a4. Colbjørn Olsen Stemsrud (eller Grusæt), † 1750, omkring 100 Aar gml., som Stamfader for den i Grue endnu levende Familie **Colbjørnsen**, der maaske senere skal blive leveret.

d2. Arne Colbjørnsen Arneberg (eller **Svendby**), f. i Hof? 16 . . , † ca. 1677 (Registrering og Skifte efter ham holdtes $\frac{2}{4}$ s. A.***) paa Grd. Svendby i Vaaler Annex til Hof, hvilken Gaard han havde kjøbt af sin Brodersøn Paul Torstensen, Handelsmand i Christiania). At han var en Broder af Torsten Arneberg er vist, og siges ogsaa udtrykkeligt i Solørs og Østerdalens Thingbog for 1656—1658, Side 40. Han blev tilligemed en stor Deel Bønder af Vaaler Sogn af Fogden indstevnt for Retten til $\frac{5}{9}$ 1657, fordi de „forleden Søndag 14 Dage iche efter

*) En anden Oluf Torstensen sees af den ældste Ministerialbog at have levet i Christiania i den 2den Halvdeel af det 17de Aarhundrede. Hans Hustru, Karen, blev begravet der 1652 $\frac{7}{7}$. Senere mau han have ægtet en Marthe Jakobsdatter, thi 1669 $\frac{6}{8}$, 1671 $\frac{9}{11}$, 1673 $\frac{19}{8}$ og 1679 $\frac{5}{11}$ finder man, at disse Ægtefolk i Christiania have havt 4 Børn til Daaben, ved Navn Rasmus, Anne, Ingeborg og alter Ingeborg.

**) Ved hendes Begravelse i Christiania Kirke 1666 $\frac{27}{11}$ kalder Ministerialbogen hende udtrykkeligt „Oluf Torstensens, den yngste Qvinde“, hvorimod den 2den Kone ved sin Begravelse i 1680 blot kaldes „Susanna Oluf Torstensens“, og den 3die (begr. 1706 $\frac{17}{8}$) kaldes „Maren sal. Ole Torstensens“.

***) Arne Colbjørnsen Svendby's Bo beløb sig til 127 Rd. 48 β, hvorfra gik Gjælden 117 Rd. 22 β. Altsaa tilovers til Deling mellem Børnene 10 Rd. 26 β. Af Kreditorerne var Lensmand Arne Arneberg for 16 Rd. 56 β og Hr. Colbjørn Torstensen i Sørum for 6 Rd.

opbud møtte paa Ballebøll Rigenns Fiender att affwerge, efftersom der gich blind Alarm, een stor deell Suensche der sammesteds att wille giøre Jndfald⁴. Selv var han imidlertid „en wanfør Mand“, og om hans Søn Oluf oplystes der, at han havde været „paa leyeren paa wagten fra Søndagh samme tiid och till om Torsdagen derefter“, men netop været bortskikket med et Brev, da Opbudet kom. (Thingbogen for 1657, Side 66 b. Skriften utydelig).

Han var gift med Anne Arnesdatter, der var død før ham. Med hende havde han 5 Børn :
 a3. Arne Arnesen, boede i 1677 paa Grd. nordre Kjølen i Aasnæs Annex til Hof, † der 1715 (begr. ²¹/₉). (Skiftebrevet efter ham er dateret ³/₄ 1716). Ellers oplod han i 1712 sit Bo for Børnene og tildeels Børnebørnene. Han havde foruden Hovedbølltet nordre Kjølen, der taxeredes til 15 Rd. (!), tillige ejet 1 Hud og 5 Skind i søndre Kjølen, taxeret til 85 Rd., samt 1 Hud og 9 Skind i Grd. Trøngaarden, som dog var Pantegods for 105 Rd. og hvortil nu en Odelsprætendent meldte sig.

Gift i med , der døde omkring 1701. (Hendes Skifte er af ⁴/₄ 1701)*). (2 Børn).

a4. Nils Arnesen Kjølen, var død før Faderen. (Skiftet efter ham var foretaget 1707 ¹⁸/₃, og han er vel saaledes den Nils Arnesen Kjølen, som blev begravet i Hof 1707 ¹⁹/₁).

Gift i Hof 1703 ¹⁷/₁₀ med Marthe Olsdatter, der 1713 17de Sønd. efter Trefold. atter blev gift, nemlig med Ole Halvorsen Løvsgaarden, der døde paa nordre Kjølen formodentlig i Decbr. 1736 (begr. 1737 ⁸/₁, 53 ¹/₄ Aar gml.). Nils Arnesen Kjølen efterlod 2 Børn :

a5. Knud Nilsen, f. i Hof 1706 (døbt Mariæ Besøgelsesdag). Han arvede efter sin Farfader 77 Rd. 38 β. Forøvrigt vides Intet om ham.

b5. Karen Nilsdatter. Ubekjendt.

b4. Maren Arnesdatter, overlevede sin Fader, men ellers vides Intet hverken om hendes Fødsel eller Død.

Gift i Hof? med Løjtnant Willum Jensen **Lei**, f. 16 . . . , † Han var Sergeant, indtil han 1704 ¹⁶/₉ fik Fenriks Karakter ved Oplandske Regiment. (1 Søn).

a5. Jens Willumsen Lei.

b3. Oluf Arnesen Svendby (se Bilag No. VII). Han er muligens den „Ole Svendby“, som døde i Hof 1705 (begr. ¹¹/₃)?. Hans „Værmoder“ boede omkring 1674 paa Sønsterud i Hof. (Thingbogen for 1693, Side 23). Maaske han var Fader til

a4. Torsten Olufsen Svendby (?), som i 1716 var Lensmand i Grue, hvor han døde 1743 (begr. ¹⁶/₆), 59 Aar gml. (?).

c3. Helge Arnesen Svendby. Ubekjendt.

d3. Torgund Arnesdatter Mangnæs (rimeligviis giftet til denne i Hof liggende Gaard). (Se Bilag No. VIII).

e3. Mari Arnesdatter Austad (formodentlig giftet til Grd. Austad). Intet vides om dem.

*) Af Skifteprotokollen for 1716, hvor Arne Arnesen Kjølens Skifte behandles, seer det ud, som om hans Hustru kunde være kommet fra Grd. Gillhoug paa Hedemarken, thi Svigersønnen, Løjtn. Lei, opgav paa Skiftet efter Svigerfaderen, at denne havde oppebaaret Landskyld af 2 Skippunds Skyld i den nævnte Gaard „udi 8 Aars Tid efter at hannem (o: Løjtnant Lei) samme Gaard paa Skiftet efter hans Sal. Værmoder blev tillodnet den 4de April 1701“, hvorfor Løjtnanten nu paastod sig af Boet godtgjort, à 9 Rd. aarlig, i Alt 72 Rd., dog med Fradrag af Odels- og Rosstjenestekat 3 Rd. aarlig, som Svigerfaderen selv havde udredet. Skifteretten tilkjendte Løjtnant Lei de fordrede 48 Rd.

Bilag.

No. I.

(vedkommende den Side 166 og 168 nævnte Torsten Arneberg).

„Anno 1652 den 10 Aug.*) vaar vi paa Berger her ibid. efter Anbefall, ofuerverindis „Fogden Jens Bang och Lehnsmanden Siffuer Rolstad, Olluf ornes (?), Niels Fossæid, Knud Sund, „Erich Bye, Iffuer Millom, Niells Sander.

„Torsten Arneberg udi Rette lagde en Rigens steffning de dato Aggershuus d. 25 Augusti „vdiinden huilchen andragis, Colbiørn gaard, vden foregaaende Dom haffuer ploched en homlegaard „liggendis ved Berger, som Torsten formeener sig at vere eyendis, och der for bør både sin Secht, „vdi Vold och Landnamb, bemelte Colbiørn ehr eyendis J samme gaard en hud, som er Reent och „stengd fra Gaarden. Hannem anbefallis til itzige tid och sted at møde, Medhaffuendis huis adkomst, „prouff och vidnisbiurd, item anden Beuislighed, huor ved hand sig samme homlegaard tilleigner.

„Colbiørn Gaard herimod suarede med formeening, at effterdi hand en hud vdi bemelte „Berger ehr eyendis som ehr Reent och stengd, och dis teyer at schall løbe ind paa homlegaarden, „ind til en steen, som ehr liggendis vnder huset, huilchen hud formeenes at vere Richtig Raadeelle „Jmellem hans och Torstens Jord.

„Torsten her imod replicerede berettende, hand saa vell som hans Foreldre vdi Rolig heffd „samme homlegaard brugt haffuer, formeener hand den derfor endnu som til foren bør beholde, och „jellers både sin Secht vdi vold och landnamb for hand samme homlegaard vden Dom ploched och „afført haffuer, och schaffe homlen tilstede ved æd selff tridie med omkostning.

„Colbiørn herette, at Torsten samme homlegaard brugt haffuer, ehr scheed ved Mageschifte, „saa at Torstens foreldre, sau at de igien for same homelgaard haffuer igien giffued hanem en støche „eng, huilchen eng Torsten igien fra hanem haffuer tagen och dog homel hagen bruger.

„Om samme Mageschifte at prouffue vaar hid steffnt Arne Suendbye och Niells Forcherud, „huilehe proffuede der om aldellis intet at vere beuist, huorpaa bemelte Niels gjorde sin æd.

„Er tilkiendt at schaffe homlen tilstede ved sin æd selff tridie, med Omkostning; Sechten „haffuer Fogden hanem effterlat, Och efftersom Colbiørn Gaard beretter homelgaarden at schall vere „forstøred, paa hans teyer, da maac saadant beuisis. gaaes derom huis Ret ehr, at fløtte scheegaarden „ind (ud?) igien paa de steder, som den tilforn verit haffuer“.

Ovennævnte Torsten Arneberg er rimeligviis ikke — som Side 168 opgivet — død 1669, men vel 2 à 3 Aar senere, thi 1673 ²³/₄ blev en Jakob Sætre ved Rigens Stevning indkaldt for Retten i Hof „for sin ubluelig Munds Offuerløb oc Schiendsord, hand ladit falde om Kiersten Pedersdaatter Sparby oc Oluff Gunderson Qvæsæt udi Sal. Torsten Arnebergs Begravelse, deris Ære ej ringere angaaende“. (Han havde kaldt Oluf Kvesæt „en Skjelm“). Indstevnte mødte og meente, de maatte have drømt dette. Senere findes intet mere derom i Thingbogen.

I Anledning af hvad der Side 167 er anført om, at denne Torsten Arnebergs Fader har hedt Colbjørn og ikke — som i de Arntzenske Optegnelser antaget — Arne, skylder Udgiveren at gjøre opmærksom paa, at han senere i Solørs Thingbog for 1720, i Anledning af en Odels sag, der ²²/₄ s. A. foretoges paa Gaarden yttre Sætre i Hof, har stødt paa et Par Vidneforklaringer, hvor hans Navn opgives at have været Torsten „Arnesen“ Arneberg. Han nævnes nemlig i Forbigaaende som

*) skal vel være 10de Septbr.

den, til hvem denne Gaard for mange Aar tilbage skulde være „udsat“ (enten til Pant eller Kjøb), med det Tillæg, at han var Fader til den senere Lensmand Arne Arneberg. Disse to Vidner var i 1720 resp. 69 og 65 Aar gamle, og kunne vel saaledes i sin tidlige Ungdom have kjendt Torsten A., men deraf følger imidlertid ikke, at de just skulde kjende hans Fadersnavn, hvilket de nu, omtrent 50 Aar senere, meget let kunne have glemt, og saaledes nu opgivet det at være Arne istedetfor Colbjørn. Opgav først den Ene det saaledes, da laa det temmelig nær, at ogsaa den Anden henholdt sig dertil, saameget mere, som det ikke var derom, Sagen drejede sig.

No. II.

(vedkommende Paul Halsteensen, Side 173).

I 1723 anlagde han Odelssøgsmaal imod Henrik Carlsens Enke, der — som ovenanført — i 1713 var bleven Ejer af hans Faders, Halsteen Paulsens Part i Foss Gaard og Saugbrug. Med Erkjendelse af Paul Halsteensens Løsningsret afstod hun ham ved Transport af $23\frac{1}{2}$ 1724 mod 900 Rd. Ejendommen, som han nu beholdt med fuld Raadighed indtil 1729, da den under $2\frac{4}{5}$ ved Tvangsauktion blev tilslaaet Nils Hammer paa bemeldte Mdme. Carlsens Vegne for 686 Rd. Denne Auktion og det da udstedte Skjøde blev ifølge kongelig Opfejning paakjendt af vedkommende Retter og af Overhofretten under $20\frac{1}{5}$ 1734 „tilsidesat“, saa at Ejendommen mod Erlæggelse af 900 Rd. skulde følge Paul Halsteensen til fri Raadighed. Da han ikke ejede saamange Penge, blev han under $10\frac{1}{8}$ s. A. af Kjøbm. Ole Nilsen i Christiania, mod brugeligt Pant i Ejendommen, forstrakt baade til dens Indløsning og til andre fornødne Udgifter med 1950 Rd. (Den halve Saug havde Privilegium paa 6650 Bords aarlige Skjørsel). Formodentlig maa der have mødt Vanskeligheder med at faa Ejendommen indløst fra Mdme. Carlsen, thi hun blev ved en Laugthingsdom, der stadfæstedes af Højesteret $29\frac{1}{10}$ 1736, tilkjendt Kjøbsret efter ihændehavende Auktionsskjøde, men Højesteretsdommen forbeholdt ligeledes Paul Halsteensen den ham formeentlig tilkommende Odels- og Løsningsret efter lovlig Omgang. Ved kongelig Bevilling af $4\frac{1}{10}$ 1737 fik han Tilladelse til at paatale den, og ved en Kommissionsdom, afsagt $7\frac{1}{2}$ 1738 af Justitsraad og Justitiarius i Overhofretten Lukas Kjerulf († 1739 $24\frac{1}{5}$, 47 Aar gml.) og Sorenskriver i Aker Nikolai Ring († 1747 $\frac{1}{1}$), blev Mdme. Carlsen tilpligtet til næste Foredag $3\frac{1}{5}$ 1738 at fravige Ejendommen og lade samme være P. Halsteensen sølgagtig mod Erlæggelse fra hans Side af 703 Rd., som var hvad hun ved Auktionen havde betalt for den. Dog forbeholdtes Kongens Tilbageløsningsret. Den $14\frac{1}{5}$ s. A. døde Paul Halsteensen, og Ole Nilsen krævede nu paa Skiftet efter ham Udlæg og Betaling efter Panteforskrivelsen og øvrige Dokumenter. Først Skifteretten herpaa kunde indlade sig, erklærede den, at det blev nødvendigt først at stille Pantet til Auktion, for at erfare, om noget højere Bud end de 1950 Rd. vilde blive gjort. Auktionen berammedes til $17\frac{1}{9}$ 1738, men ikke en eneste Liebhaber indfandt sig. Boets Gjæld var 1994 Rd. 4 β, og hans hele Efterladenskab i Løsøre udbragtes til 32 Rd. 34 β. Nilsen fik nu Udlæg i Foss „som sin frelste Ejendom“, og Skiftet blev ham tillige overleveret til Hjemmel for Ejendommen, da der ingen Arvinger havde meldt sig, dog mod at han udredede de faa Rigsdaler, der udfordredes til Skiftesallariets Fyldestgjørelse. Til den Afdødes Begravelse var medgaaet 28 Rd. 60 β, hvoraf imidlertid Generalmajor Rappe skjænkede 20 Rd. Den Afdøde skyldte sin Vertinde, Mdme. Anne Cathr., Enke efter Christian With, 15 Rd. „i Kammerleje“ for $1\frac{1}{2}$ Aar, nemlig fra Michaeli 1736 til Paaske 1738, à 10 Rd. aarlig; heraf fik hun imidlertid, paa Grund af Boets slette Tilstand, kun det sidste Aars Leje, 10 Rd.

Ogsaa til Gaarden Lian i Aker havde Paul Halsteensen Odelsret. Denne Gaard med underliggende Liabro, Holm og Aus havde „vidt over Hævdstid fulgt“ hans Moders Familie, Holst, og var 1712 $19\frac{1}{8}$ — altsaa i hans umyndige Aar — paa Auktionen efter hans Morbroder, Proviantforvalter

Helle Holst, bleven solgt for 2050 Rd. til Generalmajor Øtken, som under $\frac{23}{6}$ 1719 igjen solgte den for 4000 Rd. til Oberst Christian Henrik v. Poulssen, som døde i Christiania 1729 i Octbr. Et Par Maaneder før dennes Død gjorde P. Halsteensen Mine til at indtale Gaarden paa Odell, til hvilken Ende han under $\frac{14}{6}$ s. A. tilbød Obersten den af Generalmajor Øtken erlagte Kjøbesum 2050 Rd., men herpaa vilde ikke Obersten indlade sig, da saadan „Paastand var ham uvedkommende, siden Generalmajor Øtken var hans Hjemmelsmand“. I Medhold af N. L. 5—3—15, der tillader Odelspretendenten at søge Gaarden fra hvem han vil, enten Sælger eller Kjøber, besluttede nu Halsteensen at holde sig til den Sidste eller nu dennes Enke, Fru Oberstinde Marie Cathrine Christine Poulssen, født Richelieu, hvem han derfor under $\frac{14}{12}$ 1729 indstevnte til med Laugværge at møde paa Odels-tomten Tirsdag efter Paaskeugen 1730 til Gaardens Opladelse for ham „som rette Odelling“, mod de tilbudte 2050 Rd. Under $\frac{31}{3}$ 1730 fik imidlertid Oberstinden kongeligt Kommissorium til at behandle Sagen og paakjende Generalmajor Øtkens Hjemmel. Kommissarierne var Biskop Deichmann (!) og nysnævnte Justitsraad Lukas Kjerulf, hvilke under $\frac{24}{5}$ s. A. indstevnte Paul Halsteensen til at møde i Kommissionen paa Lian $\frac{26}{6}$ næstefter for at bevise sin Odelsret „og fuldbyrde Alt hvis Loven hannem som Odelspretendent udi Odelsøgningssag foreskriver“. Ligesaa indstevntes Generalmajor Øtken til samme Session „for at svare til Sagen“. Imidlertid frafaldt Odelspretendenten under $\frac{5}{6}$ s. A. sin Paatale, da han havde affundet sig med Øtken om en vis Sum Penge for at lade Sagen fare. (Se nedenstaaende Brev fra P. Halsteensen til Oberstinde Poulssens Sagfører, Nils Hammer). Ved Kontinuationsstevning af $\frac{26}{6}$ 1730 varsledes imidlertid fremdeles P. Halsteensen til at møde i Justitiarius Kjerulfs Gaard i Christiania den $\frac{15}{6}$ næstefter, for at „anhøre meerbemeldte Eders Odelsrettes Overdragelse og Afhændelse, samt Kommissionens Dom til Stadfæstelse derpaa at paaheøre“. Denne blev afsagt af Kommissarierne den $\frac{20}{9}$ 1730 og tilkjendte Oberstinde Poulssen Gaarden nedre Lian „til ævindeligt Ejendom“, „fri for al Odelspretention og Paatale“. Under $\frac{11}{3}$ 1730 havde hun ellers ladet afholde en Besigtelses- og Vurderingsforretning over alle de Bekostninger og Forbedringer, som i hendes og afdøde Mands Tid var gjort paa Gaardens Huse og Jordvej, hvilket ansattes til et Beløb af over 2300 Rd. Nu beholdt Oberstinde Poulssen Gaarden i rolig Besiddelse lige til sin Død 1752 $\frac{3}{4}$. Hun efterlod ikke Børn. (Se Skiftet efter hende i Akers Skifteprotokol for 1752, Side 668—704, hvorfra ogsaa nærværende Noticer om Gaarden Lian ere uddragne).

Den ovenfor nævnte Skrivelse fra P. Halsteensen til Prokurator Nils Hammer lyder saaledes:

„Ædle Sr. Niels Hammer, Høitfornemme Ven!

„Jeg havde mindst ventet saa længe heroppe at bleven opholdet, thi anden Dagen Jeg kom her, blev jeg av en feber andgreben, som endnu vedholder; Jeg mærket nok, da jeg Rejste fra Byen, det ej stoed vel til med mig, mens tænkte at Rejse Svagheden bort, hvilket ej gik and; enfin! Jeg faaer at Skikke mig i denne saavel som i andre mine foregaaende modgange, og fremdeles bede Gud om Taalmodighed. Ellers er min tienslige Begiering, at hand ville beviise mig den goedhed (at saafremt Hr. General Major Øtken imod formodning ej har ladet frue Oberstinde von Poulsen vide, at hand mig for min Prætention og Odels Ræt til Lian med dets underliggende har fornøjet) Saa maa jeg tienslig bede høitfornemme ven vil beviise mig den goedhed og lude Frue Oberstinden viide, at Høytbemeldte Hr. Generalmajor mig i alle Maader for min Odels Ræt til Lian og dets underliggende, har fornøjet, efter min til hannem udstæde Transport, saa jeg paa bemeldte gods ej nogen Prætention haver og ej heller agter videre derpaa at søge.

„Forbliver Høytfornemme vens Tienstskyldige tiener

P. Halsteensen.

Sørum den 26 Juni 1730.

„P. S. Skulle det benødiges at gjøre Fruen dette bekjendt lovligen, saa følger dertil her indlagt een Rigsort til Papiir, som jeg dog meener, kand menageres“.

No. III.

Skifte efter Lensmand Arne Torstensen Arnebergs Enke, Aaste Skarisdatter, begyndt paa Gaarden Arneberg 1717 ¹/₂ og sluttet s. A. (Skifteprotokollen Side 89—95).

Ved Skiftet var de 2 gjenlevende Børn tilstede, og paa de 4 umyndige Børnebørns Vegne mødte disses Morfader, Major Geert Christopher v. Hirschen.

Af Jordegods ejede Boet, ifølge Skiftetbrevet efter Manden, dat. 2den og 3die Novbr. 1712:

- 1) Grd. Arneberg, taxeret for 600 Rd., men heraf havde Enken i levende Live solgt Halvparten til Colbjørn Stemsrud, saa at Boet nu kun ejede 1 Hud og 9 Skind, ansat til . . . 300 Rd.
- 2) Baardsengen, „en Engejord“), tilhørende Boet ifølge afdøde Foged Johan Steenkuhls Skjøde af ³/₅ 1673, af Skyld 1 Hud, der altid havde fulgt og været brugt under Arneberg, men dog var bleven forbigaaet paa Skiftet efter Arne Torstensen. Værdi 100 —
- 3) Strand i Hof**), ifølge samme Skiftetbrev, 2 Huder, hvoraf Enken havde solgt til Lars Bjertnæs 1 Hud 70 —
- 4) i vestre Kvesæt***) i Hof 1 Hud med Bygsel og Herlighed, til Odel og Eje ifølge Skjøde, dat. Hof Præstegaard ¹⁴/₁₂ 1706 100 —
- 5) Pladsen øvre eller østre Knappen i Hof, som Jakob Olsen paaboede. (Skyld 3 Skind) 30 —
- 6) Pladsen Dønaasen, af Skyld 2 Skind med Bygsel, taxeret for 20 —

Af Sølv, der alt taxeredes til 48 β , σ : ¹/₂ Rigsdaler pr. Lod†), ejede Aaste Skarisdatters Bo: a) En Kande med Torsten Colbjørnsens og Kones Navn samt Aarstal 1662, vægtig 76 Lod, altsaa værd 38 Rd.; b) 14 Skeer (ifølge forrige Skiftetbrev), men nu kun 12 tilbage, da to var bortkomne i Enkens Begravelse, vægtige 34 ¹/₂ Lod, taxerede for 17 Rd. 24 β ; c) et stort Sølvbelte (Brudebelte) med 18 „Sølvbraadser og 2 Lænker udi den ene Ende“, for 14 Rd.; d) et do. smalere, bestaaende af 18 „Braadser“, for 7 Rd., og e) et endda smalere, bestaaende af 25 do. med et Kjede i den ene Ende, for 6 Rd. (disse 3 Belter var af Enken pantsatte til Løjtnant Svane for 30 Rd.); f) en Sølv-sabel, vægtig 60 Lod, for 30 Rd.; g) en stor Sølvkox, vægtig 33 Lod; h) 3 smaa Koxer med et Sølvbager, tilsammen 37 Lod (tilfaldt Pauline Torstensd. Arneberg), og i) „Et Hoved Sølf, bestaaende udaf 12 Braasser“, taxeret til 6 Rd. Mere Sølv fandtes ikke.

*) I Baardsengen fik den afdøde Aaste Skarisdatters Sønesønner, Christopher Arnt og Torsten Arneberg, Udlæg paa Skiftet hver for 6 Skind, eller 50 Rd. paa hver. Den Sidstnævnte af dem solgte under ²/₁ 1732 med sin Kurator, Major Siegfried Christopher v. Hirsch's Samtykke sin Part til Farbroderen, Halvor Arneberg, som ogsaa under ¹/₃ 1737 afkjøbte den førstnævnte af de to Brødre de denne tilhørende 6 Skind i samme Ejendom.

**) I Gaarden nordre Strand i Hof havde Lensmand Arne Torstensen Arneberg under ³/₅ 1676 kjøbt en halv Huds Jord af Erik Gulliksen Kvesæt (thinglæst paa Thinget i Hof ⁷/₅ s. A.). Af den hans Enkes Dødsbo tilhørende ene Hud i Strand fik hendes Sønesøn Christian Ulrik og Sønnedatter Pauline Arneberg Udlæg, hver for 6 Skind, eller 35 Rd. paa hver.

***) Gaarden vestre Kvesæt i Hof (af Skyld 1 Hud) tilfaldt paa nærværende Skifte Datteren Mari Arnesd. Arneberg, Enke efter Torsten Bentsen og senere gift med Colbjørn Olsen Grusæt. Af hende maa den senere være bleven afhændet, thi under ²/₁ 1732 lod hendes 19aarige Søn af 1ste Ægteskab, Arne Torstensen „Grusæt“ (se ham øverst Side 191), paa Thinget i Hof lyse sin Pengemangel i Anledning af sin Odelsret til Kvesæt, som da beboddes af Sr. Iver Coldewey, der havde kjøbt den af Ole Olsen Skulstad, som i 1732 boede paa Kløften i Ullensaker. Arne Torstensen erklærede at ville indløse Gaarden, for at den ej „under nogen andens Ætlæg skal henfalde“. Uagtet endda kun 19 Aar gml. vilde han dog have sig „den besagde Odelsjords Indfrielse Reserveret og forbeholden“, hvorom han nu begjærte Thingsvidne beskrevet. (Thingbogen 1732—1735, S. 13).

†) Af Sølvet fik Sønnen Halvor Arneberg Udlæg i Sølvkanden og Sønesønnen Christopher Arnt i det store Sølvbelte, hvilket imidlertid kort før Jul 1723 blev hans Værges, Jens Jensen lille Sønsterud frastjaalet — som man troede — af Arne Siverson Berg d. Æ., over hvem et Krigsforhør blev optaget, men uden noget Resultat. Han blev dog dømt til Slaveri paa Livstid, men rømte til Sverige i 1729. (Thingbogen 1727—1730, S. 277 b.).

Gaardens Besætning udgjorde 8 Heste, af hvilke den dyreste taxeredes til 8 Rd., 22 Kjøer, af hvilke den dyreste til 3 Rd. 48 β, 9 Kvier o. s. v.

Boet ejede ogsaa „et sort Bojs Liigklæde med Flor og Liiglagen“, taxeret til 3 Rd., en sort Krepekjole til 2 Rd., adskillige Sengklæder, Linned o. s. v.

„For Lensmandseinbedets virkelige Nydelse“ havde Morten Tørrissen Kvisler, ifølge Forening med Enken og samtlige Arvinger, svaret noget vist aarlig, nemlig 2½ Tønde Byg à 1 Rd. 24 β og ligesaameget Havre à 84 β pr. Tønde.

Boets Aktiva udgjorde — fraregnet, hvad der senere skulde komme til Indtægt for endeel hugget Tømmer samt for Gaardens Avling — 2310 Rd. 47 β, hvorfra gik Gjælden 255 Rd. 66 β. Altsaa tilovers 2054 Rd. 77 β.

I Skoven fandtes hugget som Boet tilhørende: af Master 3 Tylter og 7 Stkr. samt af Saugtømmer ca. 70 Tylter, hvilket Alt skulde besørges nedkjørt og udbragt til højeste Priser, da Hestene alligevel skulde fremføres til Foraaret og Folkene have sin Løn til førstkommande Paaske. Avlingen, endnu uopbrugt og utærsket, skulde paa Grund af de krigerske Tider saarest muligt deles mellem Arvingerne. Ved en senere Skiftesamling i Boet, den 21/9 1717, oplyste Halvor Arneberg, at de nævnte Mastetræer var udbragte til 90 Rd. og Avlingen til 20 Tdr. Byg à 1 Rd. 72 β, 14½ Tønde Havre à 84 β og 3¼ Td. let Havre à 48 β. Tilsammen 139 Rd. 54 β. Men herfra gik i Omkostninger for Tømmerets Fremdrift m. m. 41 Rd. 54 β samt desuden 30 Rd. for Indfordringen af Boets Tilgodehavende i Peder Meng's Dødsbo, hvilket Trane først havde paataget sig at indkassere for 50 Rd., men hvorom Halvor Arneberg senere havde truffet Akkord med sin Svoger Hans Paulsen for en Godtgjørelse af 30 Rd. Efter Fradrag af disse 71 Rd. 54 β blev der saaledes under denue Indtægtspost tilbage til Deling mellem Arvingerne 68 Rd. Det øvrige Tømmer var ifølge en under 19/3 1717 af Mathias Rosenberg i Christiania paa sin Faders, Peder Iversens Vegne udfærdiget Regning, udbragt til 101 Rd., nemlig for 34 Tylter 6 Alens Tømmer à 1½ Rd. pr. Tylt, 51 Rd., og for 40 Tylter 5 Alens do. à 1 Rd. 24 β pr. Tylt, 50 Rd. Af disse 101 Rd., som ifølge Rosenbergs Regning var leverede s. D. til Stervbosønnen Halvor Arneberg, fik imidlertid Boet kun 12 Rd. 14 β i Behold, da han paa Skiftet forklarede af de modtagne Penge at have betalt Enkemadame Margrethe Hans Carstensens i Christiania for leverede Varer til Begravelsen 81 Rd. 72 β, for hvilke han imidlertid ingen Kvittering havde, da den var bleven tilintetgjort i den „skadelige“ Ildebrand, der samme Aar var overgaaet hans Gaard Austad. Desforuden fragik ogsaa 7 Rd. 10 β, der — som formeget førte Mogens Larsen i Regning for nogle Tylter Tømmer, han havde betalt med 24 β formeget pr. Tylt — atter var blevene ham godtgjorte.

Af Boets udestaaende Fordringer kan her anføres: a) hos Stervbosønnen, afdøde Løjtnant Torsten Arnebergs Børn, som nemlig paa Skiftet efter sin Farfader havde oppebaaret mere, „end deres Lød kunde taale“, 297 Rd. 67 β; b) hos Enken Maren Arnesdatter ligesaa 283 Rd. 69 β; c) hos Major Hirsch, efter samme Skiftsbrev, 12 Rd.; d) hos Peder Hansen Meng i Fr.stad, ifølge Tømmer-seddel af 28/4 1712, 31 Rd. 48 β; e) hos den Samme paa endeel leverede Master, efter original Seddel af 17/3 1713, 200 Rd. (disse skulde Mr. Anders Trane inddrive, hvorfor han indestod); f) hos Hr. Peder Blix laante Penge 18 Rd.; g) hos Mademoiselle Benedicte Blix ligesaa 50 Rd; h) hos Stervbosønnen Halvor Arneberg, som af ham — efter egen Forklaring — optaget paa de i Madame sul. Hans Carstensens Handelsbog specificerede Poster, for sin egen Regning, hvorfor han til Boet svarer, 29 Rd. 76 β, og hos hans Søster Maren Arnesdatter ligesaa 3 Rd. 32 β; i) hos Foged Chr. Juell „for et Qvindfolk, Ingeborg Eriksdatters Underholdning, der hun paa hans Ordre, ifølge Begjær af Anders Limmeland, var bleven arresteret og aktioneret for 3die Gangs begangne Lejermaal“, for 21 Uger à 48 β pr. Uge, 10 Rd. 48 β; j) „Mr. Peder Læssøe resterer paa Reenholdning af Enken“ 12 Rd. o. s. v.

Af Boets Kreditorer var: Halvor Arneberg, der havde tilgode 40 Rd. „for eet Aars Reenholdning af Enken, som ham tilkom og af den Sal. Qvinde hos Peder Lessøe oppebaaret“.

Chirurg Kleeblatt fordrede for sin „Opvartning hos dend sal. Qvinde“ 19 Rd., som af Arvingerne imidlertid blev nedsat til 10 Rd.

Efter Fradrag af Gjælden, 255 Rd. 66 β , udgjorde — som anført — Boets Formue 2054 Rd. 77 β , hvortil endvidere kom for solgte Master og for Gaardens Avling 68 Rd. samt for det senere afhændede Tømmer 12 Rd. 14 β , saa at den hele beholdne Formue udgjorde 2134 Rd. 91 β , hvilket gjorde paa hver Broderlod 853 Rd. 94 β . Den paa afdøde Løjtn. Torsten Arnebergs 4 Børn faldende Broderlod blev imidlertid formindsket med 297 Rd. 67 β , som de skyldte Boet, saa at de blot fik i Behold 556 Rd. 27 β , hvorved der faldt 158 Rd. 90 β paa hver af de 3 Sønner og 79 Rd. 45 β paa Datteren.

Colbjørn Olsen Stemsrud foreviste paa Skiftet et skriftligt Stevnemaal af $\frac{29}{1}$ 1717, hvorved han indkaldte Arvingerne til at overvære „en Besigtelses- samt Jordskiftes“-Forretning, han agtede at lade afholde førstkommande $\frac{15}{4}$ over Grd. Arneberg, hvorefter han ventede at blive prioriteret her i Boet for „det Aabodsfald“, der paa den ham tilhørende halve Part i Arneberg Gaard kunde falde. Samtlige Arvinger svarede hertil, at dersom han vilde komme ihu, hvad han havde sluttet og kontraheret med deres nu afdøde Moder, saa vilde hans Paastand blive ham „forgjæves“, hvilket ved Tægtetiden nærmere skulde blive demonstreret*).

No. IV.

Skifte efter Halvor Arnesen Arnebergs Hustru Else Paulsdatter, holdt paa Gaarden Austad i 1743. (Skifteprotokollen for 1742—1747, Side 216 b — 231).

Skiftet holdtes paa Austad $\frac{9}{4}$ 1743, ifølge Rekvisition fra M. Paul Arneberg og Søsteren, Mdme. Bomhof, dat. $\frac{22}{3}$ s. A., saalydende:

*) Ved denne Forretning, der „formedelst Aarsens Tid“ af Sorenskriveren blev berammet til Foretagelse den 11te og 12te Mai istedetfor 15de April, mødte Halvor Arneberg som den eneste af de indstevnte Arvinger, og naftet han intet vidste om Forretningens Omberømmelse vedtog han dog af „Føjelighed“ Stevningen, hvad Husenes og Jordvejens Udskiftnings angik, men derimod ikke for Aabodsfaldets Vedkommende, førend samtlige Arvinger dertil lovligen var indstevnte. (Major Hirsch som „Forsvar“ for afdøde Løjtnant T. Arnebergs umyndige Børn var nemlig ikke tilstede). Herom faldt ogsaa Rettens Eragning overensstemmende med Halvor Arnebergs Paastand. Agerlandet deelttes da saaledes, at hver af de to Ejere alternerede og tog hver sin Teig o. s. v. Derimod kom Sagen med Hensyn til Husenes Deling ikke til noget endeligt Resultat; thi vel maatte Halvor Arneberg indrømme, at Husene paa den halve Part, som Colbjørn „skal være tilhørende“, var dennes Svigerforældres „Anpart“, ligesom en Besigtelsesforretning af $\frac{9}{4}$ 1671 viste, hvormange Huse der da fandtes paa Gaarden, men derhos formeente Arneberg, at Colbjørn maatte beholde Husene i den Stand, hvori de nu forefandtes, uden at kunne fordrø noget videre. Retten eragtede ogsaa, at den nævnte Besigtelsesforretning af 1671 skulde belyses, „men som begge Parter i Gaarden siden af een Beboer er brugt, og endeel Huse flere opbyggt og endeel paa andre Tompter forflødt, saa reserveres Citanten sin Regres derom paa Lovens Maade at søge“ o. s. v. Da den gamle Besigtelsesforretning imidlertid ikke forklarede, hvilke Huse og Stuer der hørte til Colbjørns Part, saa begjærede Halvor A. en eedfæstet Forklaring herom afgivet af to navngivne Vidner, der for mange Aar siden havde tjent der paa Gaarden, men herimod protesterede Citanten, da han ikke efter N. L. 1—4—1 var indvarslet til at anhøre disse Prov. Sagen udsattes da til 1ste Juli s. A., men maatte formodentlig være bortfaldet, da intet Mere findes om den i Thingbogen for 1716—1719, hvoraf Ovenstaaende er uddraget. (Se Thingbogen S. 34 flg.).

Kongl. Majestæts Sorenskriver og Skifteforvalter, velædle Anders Aagaard!

„Den 27 Febr. næstleden behagede det den almægtige Gud ved Døden at heden kalde vores nu sal. Moder, Else Povelsdatter Arneberg fra denne Verden til den Evige Roe og Herlighed; Og som vores gamle igienlevende Fader, Halvor Arnesen Arneberg nu er en meget Svag og Skrøbelig, ja fast daglig Sengeliggende Mand, som ventelig ikke længer har Kræfter og Lejlighed til at vedblive det hidtildags hafte store Gaardebrug i den Stand, som det sig bør, altsaa falder herved vores ydmyge Begjær til Hr. Sorenskriver, som Stedets Skifteforvalter, at De med allerførste loflig og belejlig Tid ville behage at foretage Dem en lovlig Registrering og Vurdering til paafølgende Skifte og Dele, hvis Midler og Effecter af Løsøre og Fastgoods, som efter Tilstanden nu kan forefindes udi Stervboet paa Gaarden Austad her i Hofs Præstegjeld, ej alene til vores Subsistance som nu gamle Børn, men endog først til den bortskyldige og retmæssige Gjælds Afbetaling paa alle Sider. Herudi forventes Hr. Sorenskriverens billige Assistance med Forblivende, Velædle Hr. Sorenskriverens tjenstydnygste Tjener og Tjenerinde, P. Arneberg og Elisabeth Bomhof's.

Arneberg den 22 Marts 1743“.

Ved Registreringen erklærede Enkemanden, at han Intet havde mod Forretningens Afholdelse at indvende. Datteren, Mdme. Bomhof, havde i sin Mands Fraværelse antaget Prokurator Hans Gjedde til sin „Curator ad litem“, ligesom ogsaa denne var Fuldmægtig for Paul Arneberg.

Boet ejede 20 Kjøer (den dyreste til 4 Rd.), 11 Kvier m. m., 5 Heste (den dyreste til 9 Rd.). Af Sølv: en Kande, vægtig 58 Lod, à 44 β Loddet, 11 „runde Sølvskeer med en Dein paa Enden af Skaftet“, vægtige 35 Lod 1 Qvintin à 44 β pr. Lod, 1 Skee med fladt Skaft, vægtig 3 Lod à 44 β , 1 forgyldt do., vægtig 3 Lod 1½ Qvintin à 44 β ; 5 Sølvskeer mærkede H. A. S. A. og E. P. D., 1703, vægtige 14 Lod, 4 do. med Aarstal 1717, vægtige 15½ Lod &c.; videre: Et Sølvbæger, mærket H. A. og E. P. D. 1695, vægtigt 9 Lod og 1 Qvintin, med flere mindre Ting af Sølv. Af Jordegods: Gaarden Austad og halve Gaarden Arneberg.

Prokurator Gjedde anmodede Skifteretten om at antegue, hvad enhver af Arvingerne havde nydt Tid efter anden til Bryllups Bekostning, Hjemmegave o. desl., hvilket vel Faderen maatte have Optegnelse paa. Gjedde kunde forsikre, at „hans Principaler i al retsindig Overlæg skal tilstaa og være gestændig til hvad de i saa maade kand have oppebaaret“. Skulde dette af En eller Anden af dem ikke skee, da maatte de takke sig selv, om de derved vilde komme til at lide, i Medhold af N. L. 5—2. Enkemanden antog, der maatte findes derom noget optegnet af hans afdøde Hustru, men det var ikke saa let strax at finde det, hvorfor det fik henstaa til en anden Gang, da Skiftet alligevel ikke nu kunde komme til Ende.

Paa Gaarden Austad forevistes ved Skiftet to Skjæder, nemlig af $\frac{3}{8}$ 1692 og $\frac{9}{10}$ 1706; i hvis Følge Gaarden skyldte 7 Huder „med Bygsel og Herlighed foruden samt over 6 Skind mere som Hofs Præstebol er tilhørende“, — tilsammen 7½ Hud, taxeret til 800 Rd. Desuden ejede Boet Halvparten i Grd. Arneberg (af Skyld 1 Hud og 9 Skind „med Bygsel samt over 3 Skind mere Hofs Præstebol tilhørende“), taxeret til 300 Rd. Endvidere et Skovstykke og Sætermark, kaldet Huseberget, „med et paastaaende Finnetorp udi“. Dette havde fra gammel Tid ligget under Arneberg som Sæter. Det taxeredes nu af Enkemanden og Arvingerne til 200 Rd. og bestemtes at skulle forblive i Enkemandens Værge, saalænge han brugte Austad, men efter den Tid forbeholdt Sønnen Mr. Poul A. sig at faa det samlet under Hovedgaarden Arneberg. Endelig ejede ogsaa Boet en Eng, kaldet Baards-Engen*), af Skyld 1 Hud, som altid havde fulgt Grd. Arneberg og nu taxeredes for 100 Rd.

*) Til Baards-Engen forbeholdt Løjtn. Barth (ved Jens Juel) i en senere Skiftesamling sin Odels- og Aasædesret.

Sønnen Paul A. skyldte sin Fader, ifølge Revers af $21/11$ 1742, 500 Rd., „rejsende sig af Gaardekjøb om halve Gaarden Arneberg“, som han s. D. havde afkjøbt sin Fader, men som han dog tidligere havde beboet og brugt. Desuden skyldte Sønnen, efter nu fremkommen Oplysning af Faderen, 72 Rd. 76 β for endeel bekomne Kreaturer, Kornvarer og Bohave. Herved gjorde Sønnen opmærksom paa, at han ikke — i Lighed med sine Søstre — havde nydt „noget Bryllups Gjøreelse af sine Forældre“.

Datteren, Mdme. Bomhof, havde ifølge fremlagt Optegnelse oppebaaret i Alt 489 Rd. 17 β , hvoraf 300 Rd. til to forskjellige Tider i Kontanter og 142 Rd. 49 β til hendes Brudeklæder, ifølge Kapt. Anders Eliesens forefundne Regning af $21/9$ 1721. Dette Beløb blev senere af samtlige Arvinger bestemt at skulle udgaa, uden at komme hende tillast.

Den 2den Datter, Mdme. Wordeman, havde oppebaaret, dels i Kontanter, dels i enkelte andre Ting, til et Beløb af 303 Rd. 56 β . Her bemærkede Mr. Wordeman, at der af hans Svigerforældre, foruden andre Løfter, tillige var lovet ham „for sin Rejse og Forflyttelse hid til Stedet“ 50 Rd., som han i sin Tid skulde nyde forlods af Boet, men dette erklærede Enkemanden, at han slet ikke kunde erindre noget om. Med Hensyn til sin Brudeklædning, da oplyste hun, at Sr. Iver Henriksen i Fredrikstad, hos hvem den blev udtaget, deraf havde foræret hende 20 Rd.

Gjedde reserverede Paul Arnebergs Ret til ogsaa at nyde Hjemmegave imod sine Søkende, i Henhold til N. L. 5—2—61. Ligeledes paastod han ogsaa paa Mdme. Bomhofs Vegne, at — siden hun saa dyrt havde maattet betale sin Brudeklædning, — saa burde ogsaa den yngre Søster svare et vist Beløb for sine „Brudeklæder og Prydelser“.

Boets hele registrerede Gods og udestaaende Gjæld udgjorde 2734 Rd. 76 β .

Gjælden udgjorde (efter hvad der i 1ste Skiftesamling var oplyst) 269 Rd. 88 β til Hr. Peter Bendeke. Resten skulde senere opgives.

Til den 2den Skiftesamling i Boet, den $26/8$ og $27/8$ 1743, havde Enkemanden og hans to Svigersønner (af hvilke Bomhof var fraværende) antaget Prokurator Gosvenus Helleche til Fuldmægtig, hvorimod Sønnen fremdeles havde Prokurator Hans Gjedde. Helleche erklærede paa sine Principalers Vegne, at de agtede at stille hele Boets baade faste og løse Gods til Auktion, paa det at de mange Kreditorer kunde blive betalte. Herimod protesterede Gjedde paa Sønnens Vegne, idet denne vel ikke kunde negte sin Fader og sine Søstre at disponere efter Godtbefindende over hvad der tilfaldt dem, men sin egen Lod, enten den blev liden eller stor, vilde han have usolgt. Helleche vedblev sin Paa-stand med Bemærkning, at Sønnen skyldte til Boet 500 Rd., og Mere kunde der vel slet ikke falde paa hans Part, om der ellers engang kunde blive Tale om saa meget. Gjedde indvendte, at Ingen kunde disponere over en myndig Mands Ejendele uden hans Samtykke, og eftersom Sønnen ikke engang havde nydt saameget, som der ved Registreringen var bleven opgivet, saa ventede han at laa baade Jordegods og Løsøre i Arv, da Boets Tilstand var god.

Mr. Hans Wordeman fremlagde „en Regning paa hvad Reenholdningen her under Austad dette Aar har kostet“, stor tilrest 16 Rd. 84 β . (Herved meentes Arbejdspenge, udbetalte til en heel Deel nævnte Personer). Dette godkjendtes af Arvingerne.

Blandt Kreditorerne meldte sig ogsaa Brede Heide paa Baltebøl i Hof for et Beløb af 24 Rd., som (den i Jan. 1737 myrdede) Arne Arneberg var ham skyldig ifølge Revers, dat. Christiania $19/11$ 1736. Heri havde A. forpligtet sig til senest til Christiania Marked 1737 at levere Heide 3 Sk. Ø bedste svensk Jern og et Par gode Slædestænger, eller — i Mangel deraf — 24 Rd. Ved Arnebergs kort efter paafølgende Død var hele hans Efterladenskab udeelt tilfalden hans Fader, hvorfor Heide nu paastod sig at nyde Betaling af Forældrenes Fælledsbo.

Enkemanden og samtlige Arvinger protesterede ved Prokurator Helleche mod at betale denne Arne Arnebergs Gjæld, da han Intet havde haft under Hænder at negociere med til egen Nytte

og endnu mindre efterladt sig Noget, hvoraf Gjælden kunde betales, ikke heller arvet Noget, men stedse til sin Død været hjemme hos sin Fader, som saaledes Intet havde arvet efter ham, med Undtagelse af hans Klæder, som ikke paa langt nær var tilstrækkelige til at dække Omkostningerne ved hans Begravelse.

Mr. Gjedde forbeholdt sig at søge sin Betaling i hvad den afdøde Arne A. beviisligen maatte have efterladt sig, saafremt ikke Skifteretten nu vilde godkjende Kravet.

Mr. Gudmund Stenersen fremmødte som Kurator i Iver Coldeveys Dødsbo og anmeldte, at afdøde Arne Arneberg havde solgt Gaarden Arneberg til Coldevey, ved hvilken Anledning A. for endeel ham af Coldevey forskudte og betroede Varer var bleven denne 2 Rd. skyldig, hvilke Stenersen nu fordrede udbetalte her af Boet, da Arnes Forældre, uden at holde noget Skifte efter ham, havde tiltraadt hans Efterladenskaber. Helleche protesterede fremdeles, men Stenersen meente, at denne Protest var unyttig, saalænge Gjælden ikke kunde benægtes og Arvingerne vel ogsaa maatte indrømme, at Arnes Efterladenskaber var komne Boet tilgode. Helleche vedblev sit Forrige med Tilføjende, at, om end Arne havde efterladt sig Noget — hvilket ikke var Tilfældet —, saa fandt Faderen og de øvrige Arvinger sig dog ikke forpligtede til at udrede disse 2 Rd., da Kravet ikke var bilagt med noget lovgyldigt Beviis, thi den af Stenersen paaberaabte „Hovedbog“, der skulde findes i Coldeveys Dødsbo, kunde hverken forpligte Arne eller dennes Fader. Stenersen indvendte, at det ikke var Coldeveys Skyld, at Halvor Arneberg intet Skifte havde holdt efter sin Søn, hvorved man kunde have faaet Vished for, hvorvidt denne havde efterladt sig noget, eller ej. Nu var der dog al Sandsynlighed for, at Arne idetmindste maatte have efterladt sig saameget, at hans Gjæld kunde blive betalt; thi havde Faderen ikke seet sig tjent med at tiltræde Boet med Forpligtelse til at betale Gjælden, saa havde han nok „præcaveret sig med at lade forfatte et lovligt Skifte, som kunde bestyrke hans Exception“ fremfor blot at sige, at Sønnen Intet havde efterladt sig, hvorfor Stenersen maatte vedblive sin Paastand. Da Modparten fremdeles protesterede, æskede Stenersen Skifterettens Eragtning. Til sidst benegtede Halvor Arneberg selv at være Coldevey noget skyldig og ligesaa, at hans Søn Arne havde skyldt denne Noget. Stenersen forbeholdt sig da at skaffe Beviis for Kravets Gyldighed til en anden Skiftesamling.

Mr. Lars Engebretsen af Fr.stad anmeldte ved Prokurator Gjedde et Krav paa afdøde Arne Arneberg, stort 12 Rd., i Anledning af et Hestekjøb eller Bytte. Denne Gjæld havde Halvor Arneberg for kort Tid siden paa Ankrav ikke fragaaet, men lovet ham at betale med Tømmer. Nu lod han og Børnene imidlertid ved Helleche modsige saavel dette Krav som de to foregaaende. Gjedde forbeholdt sig at bevise Kravet.

Ole Pedersen Rud kom ogsaa med et Krav paa afdøde Arne A., stort 24 Rd., „for en bekommet Hest“. Ogsaa dette Krav modsagdes.

Paul Arneberg begjærte 14 Dages Anstand for nøjere at overtænke, „hvad han kan og vil resolve om den proponerede Auktion“, hvori Helleche paa Arvingernes Vegne samtykkede for „at fornøje ham“.

Næste Skiftesamling holdtes $^{22}/_{10}$ og $^{23}/_{10}$ 1743, og mødte der samtlige Arvinger med deres antagne Fuldmægtige, Helleche og Gjedde. Paul erklærede nu, at han for sin Deel ingen Auktion vilde have, hvorpaa Faderen og de to Søstre erklærede sig villige til at finde sig i, at Boets Beholdning deelttes *in natura*, da Enhver derefter kunde raade sit Eget som de for bedst kunde befinde.

Stenersen fremlagde nu en Regning, uddragen af Coldeveys Regnskabsbog, hvorefter Kravet kun udgjorde 1 Rd. 24 β . (Regningen udviste, at Arne Arneberg, ifølge et „Missive“ af $^{19}/_{11}$ 1736, skyldte Coldevey 500 Rd., der skulde betales til Christiania Marked 1737, og dette var skeet, idet Coldevey gennem Halvor Arneberg (Austad) d. $^{4}/_{2}$ 1737 havde opbeaaret dette Beløb). Da Stenersen

intet Beviis forøvrigt havde fremlagt for den 1 Rd. 24 β , han fordrede, saa protesterede Arvingerne baade mod Kravet og mod Skiftets videre Udsættelse i den Anledning. Stenersen frafaldt da Paastanden om Udsættelse, men forbeholdt sig paa Coldevey's Dødsboes Vegne — om muligt — at fremskaffe Beviis for Kravets Retmæssighed.

Sognepræsten til Grue, Hr. Povel Hammer, indleverede en Regning, dat. $^{19}/_{10}$ 1743, paa ham tilkommende Landskyld af et Kalvskinds Skyld i Engen „Skramsholmen“ i Hof, liggende til Grue-Præstebol. Heraf var Intet betalt i hele 25 Aar, eller fra 1717—1742, à 12 β aarlig; altsaa i det Hele 3 Rd. 12 β . Han paaberaabte sig ihændehavende Udtog af den saakaldte røde Bog, dat. Oslo, Søndag Invocavit 1597, samt Udtog af Stiftsbøgerne 1575, 1614, 1626 og 1645, der udviste, at Grue-Præstebol tilkom denne Landskyld. Derfor havde han i 1719 paa Hestevolden ved Hofs Kirke, i Medhold af Forordn. af s. A. om det stemplede Papir, varslet Brugeren af fornævnte Skramsholmen til at indfinde sig og faa Landskyldbøger, men Ingen indfandt sig. Nogle Aar efter kom han undervejr med, at Skramsholmen brugtes af Austads og Arnebergs Ejere, hvilke han derfor strax lod indstevne tilthinge (nemlig til $^{21}/_{11}$ 1733) til at lide Dom til Betaling. Ved Stevningen havde de svaret, at de vilde betale i Mindelighed, men til Dato var ingen Betaling skeet, undtagen af Hr. Hammers-Svigerson, Kaptejn Riis, for det Aar, han ejede og brugte Halvdelen i Arneberg. Præsten maatte derfor nu anmelde sit Krav her i Boet, men da han ikke vidste, hvilke Aar Halvor Austad „havde haft Skramsholmen for Austad alene og tillige for Arneberg“, saa fik han selv herom oplyse det Fornødne.

Hans Colbjørnsen Stemsrud indleverede en Regning, stor 62 Rd. 46 β , paa Damleje fra Aaret 1730 af; Regningen afvistes af Helleche paa dennes Principalers Vegne som uretmæssig og ubillig, thi havde han haft noget saadant at kræve for saamange Aar, saa vilde han vel være kommet før med sit Krav. Hans Colbjørnsen forbeholdt sig ved Hans Gjedde at bevise sit Krav tilthinge og reserverede sig ligeledes Satisfaktion for de faldne Udtryk om Uretmæssighed og Ubillighed. Denne Sag blev henvist til Afgjørelse ved Lands Lov og Ret.

Enkemanden fordrede 40 Rd. af Boet i Vederlag mod sin afdøde Hustrues Begravelses-Omkostninger. Ligesaa fordrede han den ham tilkommende Broderlod. Senere frafaldt han imidlertid ganske denne sidste, hvorfor alle hans Børn takkede ham ligesom for „øvrigte Kjærligheds Beviisning“.

Paul Arneberg fordrede (ved Hans Gjædde), i Henhold til N. L. 5—2—61, forinden Udloдningen foregik, „at nyde Jevnet af Boet hvis ham paa det Bekommede mod Søstrene kan mangle“, efterdi disse nemlig nu „frivillig“ var tilstaaet hvad de til Hjemmegave maatte have bekommet. Hertil svarede Helleche paa sine Principalers Vegne, at de ganske henskjød sig under Skifterettens lovfor-svarlige Behandling.

Boets hele Indtægt var — som anført — 2734 Rd. 76 β og Gjælden i Alt 752 Rd. 22 β , men da Enkemanden, medens hans Hustru endnu levede, havde givet sine Børn, især Døttrene, „til Udflyening og i andre Maader ihænde“, uden at gjøre dem Alle lige Skjel og Fyldest, saa maatte, i Henhold til L. 5—2—61 samt 4—5, Jevnet gjøres mellem samtlige Børn. Den ældste Datter, Elisabeth Bomhof's havde saaledes, foruden de til Brudeklædning bekommede 142 Rd. 49 β , endvidere faaet til et Pengebeløb af 347 Rd. 64 β , hvilket altsaa ogsaa tilkom den 2den Søster, Else Wordeman's, men da denne kun havde oppebaaret til et Beløb af 303 Rd. 56 β , saa havde hun fremdeles at fordre 44 Rd. Sønnen tilkom som saadan det Dobbelte, altsaa 695 Rd. 32 β . Heraf havde han imidlertid (uden at regne de 500 Rd., som han ifølge Revers skyldte til Boet for den halve Gaard Arneberg, hvilket han altsaa stod som Debitor for) kun nydt 72 Rd. 76 β , saa han altsaa tilkom af Boet 622 Rd. 52 β . Disse Beløb, tillagte Skiftesallariat, gjorde, at Gjælden voxte til i det Hele 1490 Rd. 66 β . Altsaa blev der i Behold 1244 Rd. 10 β , o: paa Enkemanden 622 Rd. 5 β , hvorfra dog gik i Procenter til Tugthuset 6 Rd. 21 β ; Sønnens Part udgjorde 307 Rd. 88 β og hver af Søstrene det Halve.

Udlodningen skulde nu strax have været gjort, dersom der ikke fra Enkemanden var indløben til Sorenskriveren en Skrivelse af følgende Indhold:

„Velædle, højstærede Hr. Sorenskriver.

„Det er min Hr. Sorenskriver noksom bekjendt, at jeg forlængst har haft i Tanke at holde „Auktion over en Deel af mit faste Gods, mens at Samme til denne Tid ej er skeet, er aarsaget, at „jég har staaet udi Accord om at sælge halve Arneberg underhaanden; Saa har jeg gamle bedagede „Mand ikke heller altid den Eftertanke, som jeg burde have; hvis saa havde været, havde jeg langt fra „ikke seet, at mit faste Gods for saa ringe Priis, ja for halv Værd havde bleven taxeret. Thi er her- „ved min tjenstlige Begjær, det Hr. Sorenskriver vil eftertænke, hvor tungt det vil (være?) mig gamle „Mand, at mine Kreditorer skulde blive tillodnet mit Gods for den ringe Priis, det nu er taxeret for, „som fast ikke er den halve Deel af det, Samme selv har kostet mig, da jeg dog veed, om det „kommer til Auktion, jeg faar Dobbelt derfor. Naar nu min Hr. Sorenskriver behager ovenmeldte „min Forestilling at overveje, tvivler jeg ikke paa, han jo har den Godhed for mig at med Lodningen „og Lodsedlernes Forfærdigelse saalænge maatte blive opholdt, til jeg faar auktioneret halve Gaarden „Arneberg og halve Oustad, da jeg efter min seneste Skrivelse selv agter at beholde det andet halve „Oustad. Angaaende Auktionen da har jeg tilskrevet Mr. Helleche, at samme forderligst kan skee, „siden jeg ikke forventer andet, end min Hr. Sorenskrivers gode Bifald udi denne min retmæssige „Forestilling, som næst en lykkelig Julefests Forønskning med største Estime henlever

„Velædle, højtærede Hr. Sorenskrivers tjenstskyldige Tjener

Oustad 16 Decbr. 1743.

Halvor Arntberg“.

Senere blev der til Skifteretten indberettet, „at ej noget ved den berammede Auktion var at afhænde“, hvorfor Skifteretten skred til Boets Udlodning.

Enkemandens Halvpart af Boet, stor 622 Rd. 5 β samt 40 Rd. i Vederlag mod Konens Begravelse — tilsammen 662 Rd. 5 β , blev ham udlagt i 3½ Hud med Bygsel og Herlighed samt Bygsel over 3 Skind mere, Hofs Præstebol tilhørende, i Gaarden Austad, taxeret til 400 Rd. samt i hvad der blev tilbage af Taxtsummen, 300 Rd. for den halve Gaard Arneberg, i hvilken Hr. Peter Bendeke havde faaet 1ste Prioritet for tilgodehavende 269 Rd. 88 β . Resten, 30 Rd. 8 β , blev saaledes Enkemanden udlagt. Forresten fik han Udlæg i Kreaturer og forskjelligt Løsøre.

Sønnen Paul Arneberg fik for den ham tilkommende Arv 307 Rd. 88 β . Udlæg i 1 Hud og 9 Skind med Bygsel og Herlighed samt Bygsel over 1½ Skind mere, Hofs Præstebol tilhørende, i Grd. Austad, taxeret til 200 Rd., samt i Baards-Engen, taxeret til 100 Rd. Resten i Løsøre.

Sr. Halvor Arntberg havde tilligemed Halvor Olsen Kirkemo og Jørgen Trondsen Korsgaarden stillet Kaution $\frac{2}{10}$ 1728 for Fogden over Moss, Onsø, Tune og Vembe Fogderi, Sr. Povel Hansens Oppebørsler for 2000 Rd. Denne Obligation blev aflæst paa Thinget i Hof 1735 $\frac{22}{3}$ paa Grund af, at Fogden havde faaet Qvittance for sit Regnskab for 1732, og fra 1733 Aårs Begyndelse havde han stillet anden Kaution.

No. V.

Paul Arneberg d. Y. (se Side 181 og 182) lod paa Thinget i Hof 1729 $\frac{12}{3}$ lyse sin Penge-mangel i Anledning af endeel Odelsgoods, som hans Forfædre angaves at have afhændet, nemlig:

1) Kvesæt (Mel-Gaarden), som Iver Coldevey paaboede. 2) Strand, som Siver paaboede, Skyld 1 Hud. 3) Øde Strand, 1 Hud. 4) Nordre Ommestad, 2 Huder. 5) Salterud, 1½ Skind.

6) Livgaarden, 4 Skind. 7) Saxerud, 1½ Skind. 8) Hoel, som Morten paaboede, 2 Skind, og 9) Nordre Knappen, der brugtes af Jakob Sprengfelt.

Han maa ellers — efter Solørs Thingbøger at dømme — have været en yderst raa og brutal Person. I Aaret 1730 og de nærmest følgende Aar sees han flere Gange at have været indstevnt for Retten for Slagsmaal og Ubændighed, hvorpaa følgende Sag kan anføres som en liden Prøve.

Ifølge Stiftamtmand Tonsbergs Resolution af ²³/₁₂ 1730, grundet paa en fra Foged Christian Juel til ham indgivet „Memorial“ af 18de næstfør, blev han af Fogden den 29de s. M. indstevnt til en Extraret, der skulde holdes i Hof ²⁹/₁ 1731. Foruden ham indstevntes ogsaa en Svenske, ved Navn Peter Berggreen, lidt over 25 Aar gml., hjemmehørende i den lille By Askersund i Sverige, hvor han fra Høsten 1726 havde haft Borgerskab og nærret sig ved Tobakshandel, men nu var kommet paa Knæerne, saa at han for Gjæld var rømt derfra og i Juni 1730 kommet til Arneberg, hvor han agtede at forblive, indtil han kunde faa Akkord med sine Kreditorer. Her synes han at have sluttet Fostbroderskab med den yngre Paul Halvorsen Arneberg, med hvem han vel jævnlig drog om i Bygden paa Turing og Gasterering.

Saaledes havde de da den ²³/₁₁ 1730 været sammen i et Bryllup paa Gaarden Kongelbek i Hof, hvor de havde brugt „Overlast, Udførmelse og Skjeldsord“ mod en af Gjæsterne, nemlig Fogdens Tjener, Lars Endresen. Svensken var for „den Omgang“ bleven arresteret, men atter løsladt Juleaften 1730 paa Kaution af Paul Arneberg d. Æ. og Erik Larsen Uggerud. Disse to Kautionister blev da ogsaa indvarslede, men Ingen mødte, hverken af dem eller af de Angjældende. Dog indfandt Svensken sig noget længer ud paa Dagen tilligemed den sidstnævnte Kautionist, som da opsagde sin Kaution, siden Svensken nu selv var tilstede. Den Mishandlede og endeel Vidner mødte frem, og af Forklaringerne fremgik det, at Mishandlingen var foregaaet „ved Ottemaal“ den anden Bryllupsdags Morgen. Vidnerne, der selv havde været i Brylluppet som Iudbudne, forklarede, at de, efter at have spist og drukket om Aftenen, var gaaede tilsengs i Stuen, hvor de fleste af Gjæsterne havde sit Natteleje, medens dog endnu endeel Gjæster, hvoriblandt de to Angjældende og Kudskens, fremdeles Natten udover sværmede om paa Gulvet, drikkende og støjende, dog i al Enighed. Svensken og Kudskens drak endogsaa „Duus“ med hinanden og stadfæstede dette med gjensidige Øredasker. Derpaa begyndte de to Angjældende at tale sammen i et fremmed Maal; — om det var Tatermaal — kunde ikke Vidnet oplyse. Kudskens vilde ogsaa slaa ind paa samme Maal, men det vilde ikke ret gaa for ham. Med eet forlod de Alle Stuen og gik ud paa Gaarden, saa kun de af Gjæsterne, der havde lagt sig, blev igjen derinde. Strax efter hørte disse Larm og Skrig udenfor, og nogle Smaagutter kom stormende ind og fortalte, at Arneberg og Svensken var ifærd med Kudskens, som flere Gange var faldt overende i Sneen. Nogen Tid efter kom han ind, stillede sig ved Skorstenen og „skutrede sig“. Arneberg og Svensken kom ogsaa snart ind, og begyndte da Arneberg at skjælde Kudskens for „en Hundsvot og Canaille“, der strax skulde pakke sig ud o. s. v., hvortil Kudskens svarede, at han gik ikke ud, om de end vilde partere ham smaa som Gryn. Endvidere skjældte Arneberg ham under mange Eder og usømmelige Talemaader for en Knegt, Rakkerknegt o. s. v., hvortil Vedkommende svarede, at han meente at tjene sin Huusbonde som en ærlig Karl, og at man her i Norge desuden ikke havde Knegtter, men vel i Sverige. Derpaa greb Arneberg ham med begge Hænder i Haaret, stødte ham overende og løftede ham atter op i Haaret. Imidlertid gik Svensken frem og tilbage paa Gulvet, trullede og sang og gik derpaa hen til Kudskens, hvem han i en sød og indsmigrende Tone mindede om, at de jo havde drukket Duus og været saa gode Busser før om Aftenen, at han fandt det saameget uforklarligere, at han nu havde udskjældt baade Arneberg og ham for „Hundsvot, Skjælm og Canaille“. Dette benegtede Kudskens baade nu og senere at have gjort, ligesom heller ingen af Vidnerne havde hørt ham gjøre det, og derilmed bad han om at maatte faa være i Fred for dem.

Svensken vedblev dog i sin søde Tone, at han (Kudskens) dog maatte have gjort det, og gav ham i det samme et dygtigt Slag under Øret, saa Hatten faldt af den Slagne. Dette gjentog han 2 à 3 Gange inde i Stuen og een Gang ude i Kaaven, hvorhen Kudskens havde retireret. Efter at være kommet ind igjen i Stuen blev han paany af Arneberg overfuset med Grovheder og Trusler, idet denne f. Ex. tog en Spegesild af et Fad paa Bordet og vilde true ham til at æde den, og slog ham om Munden med den. Kudskens bad om at maatte faa være i Fred, og at A. ikke vilde spotte hverken ham eller Silden, „thi hans Husbond havde mere Sild end den Andens Fader“. Derpaa greb Arneberg fat i hans Klæder, hvilket Kudskens bad ham lade være, da det var „Liberiklæder“. Her talte Arneberg „en Lignelse om Klederne“, som Vidnet ikke ret forstod, men antog for at være „noget foragteligt om Farfven og deslige“. Husbonden og Klæderne — sagde Arneberg — skulde være i al Respekt, „men Kudskens Krop skulde han handle saa og saa med“. Omsider kom Konen i Huset (Enken Ambjør Kongelbek) med to Døttre ind og skilte dem ad, saa det ikke kom videre, end at Arneberg bandede og truede, hvorimod Svensken, der ikke bandede, men stundom holdt sig tilvens med Kudskens og stundom slog ham, tilsidst havde faaet ham bibrægt et Hul i Læben, saa han var hoven og blodig i Ansigtet.

Et af Vidnerne, nemlig Brudgommens Broder, Ole Iversen Kongelbek d. Æ., forklarede sig derhen, at de to Angjældende tilligemed Kudskens var de sidste af Gjæsterne, der blev siddende igjen i Stuen, efterat de Audre var gangne til Ro. Ogsaa han omtalte det intime Forhold, der før om Natten havde fundet Sted mellem Svensken og Kudskens, der havde drukket Duus &c. Endelig skulde de da ved „Ottemaal eller mod Dagningen“ gaa hen at lægge sig paa et Loft, hvorfor Vidnet tog et Lys af Bordet for at lyse dem tilsens. Da de kom ud paa Gaarden, gik Arneberg hen paa „Molbakken“ og satte sig ligesom til at sove, medens Svensken og Kudskens foer om hoppende og skrigende. Endelig vaagnede Arneberg op ligesom af Søvne, hvorpaa Svensken tog ham og begyndte at skraale og hoppe om med ham, ligesom før med Kudskens, saa Alt syntes at være idel Lystighed og Gammen. Derpaa tog Arneberg fat i Kudskens og slængte ham 3 Gange overende. Da maa vel Taalmodigheden være forgaaet denne, thi han havde da brugt Udtrykkene „Hundsvotter og Canaille“, dog uden at nævne noget Navn. Derpaa var de atter gaaede ind i Stuen, hvor de tidligere beskrevne Scener nu forefaldt. Her skulde da Berggreen have bebrejdet Kudskens, at denne havde kaldt ham en Skjelm, hvilket han ikke var, „skjændt hand var en Svenske“. Efter at derpaa Vidnets Moder og to Søstre var komne til og havde faaet dem skille ad, havde Vidnet ikke seet eller hørt noget mere til dem, da han maatte gaa fra og til og tappe Øl og Brændeviin til Gjæsterne.

Flere Prov havde nu ikke Citanten, hvorfor saavel han som Svensken, der paa sin Side vilde udtage Kontrastevning til Vidners Afhørelse, men hvilke han — som fremmed og ubekjendt — ikke vidste at navngive, førend hans Staldbroder, Paul Arneberg, kom, begjærte Sagen udsat, hvilket den blev til næstfølgende $\frac{1}{3}$, da Svensken fremmødte med endeel Vidner, hvorimod Arneberg ikke indfandt sig. Spurgt af Fogden efter Pas havde Svensken intet saadant at opvise, hvorimod han kom frem med et ham af Askersunds Magistrat meddeelt Borgerbrev, dateret $\frac{17}{10}$ 1726. — Fra hans nu fremstillede Vidner fremkom ingen synderlig Oplysning om Sagens Sammenhæng, idet navnlig tre af dem, nemlig Enken paa Kongelbek med sine to Sønner, ikke stemte overeens i Forklaringen om Stedet, hvor Kudskens skulde have udstødt sine Skjældsord mod de to Angjældende, det Een af dem foregav skulde være skeet ude paa Gaarden, en Anden derimod inde i Stuen o. s. v., ligesom det i det Hele fremgik af deres Forklaringer, at de ikke havde hørt, hvad der før var passeret mellem ham og de to Angjældende. Vist var det, at Svensken tre Gange inde i Stuen og een Gang i Kaaven havde slaet Kudskens tilblods, hvorfor Dommen lød paa trende 6 Lod Sølv (efter L. 6—7—2 og 8) samt 16 Rd. i Omkostninger. Paul Arneberg d. Y. dømtes efter sidstnævnte Lovartikel ligeledes til

trende 6 Lod Sølv og for at have brugt Skjældsordet „Rakkerknegt“ (efter L. 6—21—4) til 20 Rd., Omkostninger heri indbefattede, hvorhos Udtrykkene mortificeredes, saa de ikke skulde komme den Udskjældte, hans Husbonde eller Paarørende til Forklejnelse eller Præjudice i nogen optænkelig Maade. „Dend af Povel Arneberg brugte gruselige Eed og Banden, med Ønskning, at Djefvelen maatte gahle i ham, erindres hand herefter at entholde sig fra, saafremt hand ikke vil paadrage sig dend Straf, Loven isaamaade allernaadigst dicterer“. (Solørs Thingbog for 1731, Side 149 b).

I Anledning af det Svensken ved denne Dom idømte Pengeansvar var det formodentlig, at Paul Halvorsen Arneberg d. Æ. og Nils Jensen Balnæs under $\frac{27}{3}$ 1731 udstedte et Revers „paa Peter Berggreens Veigne“, lydende paa 20 Rd. — altsaa 10 Rd. paa hver —, hvorfor de af Fogden blev indstevnte for Retten i Hof $\frac{19}{11}$ s. A. til Betalings Erlæggelse, hvortil de ogsaa ved Dom af s. D. blev tilpligtede. Reversen lød paa Betaling til St. Hanstid s. A.

Den Paamindelse, Paul Arneberg d. Y. ved den nysnævnte Dom skulde synes at have faaet om for Eftertiden at udvise mere Maadehold i sin Omgjængelse, frugtede ikke synderlig, thi allerede den $\frac{13}{7}$ 1731 — altsaa kun 4 Maaneder efter — var han tilligemed sin svenske Ven atter indstevnt for Retten i Hof i to Sager angaaende Overfald, Slag og Trusel, den ene Gang begaaet samme Vaar paa Grd. Sætre mod en Soldat Ole Gundersen Sorknæs, der — ligesom Arneberg — befandt sig der som Gjæst, og den anden Gang paa Grd. Rud, hvor han havde overfaldt og ilde medhandlet Konen Anne i hendes eget Huus og i hendes Mands, Soldat Berger Hungjersøns Fraværelse. (Se Solørs Thingbog for 1731, S. 174 og 175, uden at Sagerne imidlertid kunne sees at have ledet til noget Resultat).

Paa Thinget i Hof 1732 $\frac{21}{11}$ var atter Paul Arneberg — denne Gang med sin Broder Arne og en Jørgen Korsgaarden — indstevnt af Fogden, efter Sognepræst Lemmichs Anmodning, for et Klammeri, de skulde have haft paa Grd. Vaaler $\frac{17}{8}$ s. A. I denne Anledning havde de Indstevnte engageret Prokurator Hans Paulsen fra Christiania til at føre deres Sag. De indvarslede Vidner havde nu, efter Prokuratorens Protokollation, dvælet der ved Thinget i to Dage, og nu maatte han „meget ugjerne fornemme“, at Fogdens Fuldmægtig, Brede Heide, paa sin Principals Vegne nu „deklarerer, det hand ej vil have Sagen i Rette“, uagtet Prokuratoren nu havde foretaget den lange Rejse herop i Anledning af „denne rejste Process, som dennem saa ubeføyed er bleven paafærdt, saa hand derfor anseer denne Omgang som en Spilfegtning“. Sagens Sammenhæng var efter Prokuratorens Forklaring følgende: Bemeldte Jørgen Korsgaarden var i Christen Vaalers Stue, „efter Prædichen og imod Aftenen paa en meget usømmelig og fast uerhørt Maade af Verthen (?) Christen Vaahler og hans tilhengere bleven slagen og ilde handteret med“. Paul Arneberg vilde komme Jørgen tilhjælp, men fik samme Medfart. Paa Tjenestepigens Raab ude paa Gaarden om, at man inde i Stuen holdt paa at tage Livet af Jørgen og Paul, sprang Arne Arneberg, der allerede sad tilhest, strax af Hesten og foer ind for at hjælpe dem, men blev ogsaa „med Haarlugging antasted“ og ilde tilredt. Siden efter havde „det behaged“ Sognepræsten Søren Lemmich to Gange at negte Paul Arneberg Alterens Sakramente og ligesaa Jørgen Korsgaarden tre Gange, hvilken hans „Omgang“, der baade var uforsvarlig og ulovlig, af de Indstevnte vel skulde blive indmeldt til højere Steder til hans „Correction“. Ligesaa maatte Fogden vente sig Ansvar, fordi han „efter hans løse og ubeviislige Andragende vil paaføre sagesløse Folk unøttige Tretter og Processer“. Fogdens Fuldmægtig lod tilføre Protokollen, at han ikke nu havde ved Haanden, hvad han til Sageus Oplysning nødvendigen behøvede, hvorfor han ikke endnu havde kunnet æske Sagen i Rette, hvilket imidlertid vel skulde skee, „inden Tinget griber Ende, om Tiden saadant tillader“. Paulsen svarede, at denne Protokollation var „lutter usandfærdig og saaledes, det han selv bør bære Undseelse derfor, om hand eller forstaar saa meged“. Af de paraabte Vidner

befandtes de fleste tilstede, men to var gaaede sin Vej. (Mere findes neppe herom i Thingbogen for 1732—1735, hvor Ovenstaaende er indført Side 12 b).

Foged Juel indgav paa Thinget i Hof 1733 ^{17/11} en Extrakt af Antegnelserne til hans Regnskaber for Aar 1731 (nemlig 5te Post, 9de Artikel), angaaende Beviis for, hvorvidt Paul Halvorsen Arueberg d. Y. „er noget eyende til Betaling (af) idømte Slagsmaalsbøder 9 Rd.“ Dertil svarede „dend Menige Tingalmue, at de nok har hørt, det indbemeldte Paul Arneberg skulde være skyldig til een og anden i Bøigden, men veed ikke, at hand enten hos Forældrene eller andensteds i Fogderieth har noged at hente, hvormed hans idømte Slagsmaahl-bøder kand betahles“.

No. VI.

Afskrifter af 2 i Rigsarkivet opbevarede Breve, nemlig fra Sognepræst til Grue, Paul Hammer (til Biskop Hersleb), dateret ^{21/6} 1733, og fra Foged Christian Juell paa Bjørneby til Stiftamtmand Reichwein, dateret ^{1/8} 1733, angaaende Jomfru Pauline Arneberg.

„Høyædle Høyerværdige Hr. Biscop, Høygunstige Velynder!

Jeg maa herved underdanigst gifve Deris Høyærværdighed tilkiende, at sig her har tildraget, at Hr. Leutenant Bahrs Stiffdatter, naeflig Paulina Torstensdatter Arneberg af Aremarsh under prætext at besøge sine anrørende, er hid til Soløer opkommen frugtsommelig og været undertiden hos sin Farbroder paa Oustad udi Hofs Sogn, undertiden her i Sognet hos sin Faster paa Nørdre Gruset, hvor hun omsider har født sit foster; Hendis frugtsommelighed har været holdt saa dølg, at mig derom icke blef tilkiendegifvet førend 14 Dage, efterat hun havde gjort Barsel og Barnet var ført 10 Mile veys herfra ind i Sverrig for at døbes. Saasnart mig blef søgt om hendis frugtsommelighed, befalede ieg een af Medhielperne, at hand med vidner skulde tilsige hendis Vert og Vertinde, at de icke maatte lade hende komme fra dem, førend ieg derom paa behørige steder hafde gifvet tilkiende og Sagen var undersøgt, men som Medhielperen blef hindret formedelst en Sterck Storm at komme ofver Elven, for at fuldføre det Ærinde, saa var det kommit Hende til øren, thi kom hun tilligemed sin Faster til mig, og besværgede sig over den tort, ieg hende vilde giort, fremvisende sig til sin uskyldigheds Beviis at være ufrugtsommelig. Nogle Dage dereffter blef mig sagt, at der ved 5 mile veys herfra paa Finmarcken var kommen et Barn, som var bragt til Sverrig at døbes og strax did igien; om dette Barn gick rygte, at det var fundet tilligemed 6 Rd. og en liden Hvedemeels Pose, men som ieg af de til Kircken kommende Finner fick udspuurt, hvilecke der hafde bragt Barnet did, saa og hvorfra det var kommet, gav ieg strax Fogden tilkiende disse omstændigheder, som med mit Bud sente ordre til Lænsmanden, at hand skulde paagribe de tvende, som Barnet til Finmarcken og videre hafde henbragt, saa og forbyde Colbjørn Olsen Nørdre Gruset og hands Hustrue, at de ingen af de qvindfolck, som var i deris Huus skulde lade komme fra sig. De af Bøyde-Lænsmanden udsente vare icke nocksom forsigtige, thi fick de ickun Huusmanden sat, som hafde geleidet Qvinden, der førde Barnet, men denne fick de skiult for dem; Forbudet blev forkynt, men intet agtet, saasom de aldels negtede noget uægte Barn der at være fød, og truede med revange over tilføyede urett. Bemelte Paulina skydsede de strax fra sig, at hun Pintze Aften kom hiem til sine Forældre, men som ved hendis hiemkomst blef Forældrene hendis adfærd og tilstand bekiendtgiort af Hr. Capitain Schaffenbergs Fruc, hvis Mand siges at være Barnesaderen, saa er Suffaderen Hr. Lieutenant Bahrs til Fogden strax opreyst, og skal have bekiendt sagens Omstændigheder, og som ieg formeener, at Sagen icke viidere efftersøgis, saa maae ieg nu derom herved Deris Høyærværdighed selv notificere, saasom mig icke end er vitterligt om hvilchen Deris Høyærværdighed til Provst har behuget at beskikke.

Deris Høyærværdighed og velbaarne Frue Bispinden med deris gandske Familie tilbedes af Gud al velsignelse og velstand.

Høyædle Høyærværdige Hr. Biscops

Grue den 22 Juny 1732.

underdanigste tiener

Copiens rigtighed verificerer P. Hersleb.“

P o v e l H a m m e r.

„Deris Excellence Høyædle og Velbaarne Hr. General Major og Stiftbefalingsmand, Naadige Herre!

Neste dagen efter at Sognepræsten for Grue Meenighed Hr. Pouel Hammers skrivelse under 18de May nestafvigt mig tilkom, med indberetning, at Et spæt Drengbarn til Ole Jensen Løfberget ved Løfhougen udi Grue Sogn skal være indkommen, som Præsten siger dømmes at være fød paa nørdrø Gruset, af Lieutenant Arntbergs Daatter, og døbt af Hr. Haagen udi Dalby-Sogn og Elvedalen udi Sverrig, og didhen bragt af een Qvinde kaldes Een Øyed Birthe, og een huusmand ved Naufn Daniel Johansen, har fult hende til Løfberget, siden videre Geleidet af een Mandslager Henrich Poulsen, haver ieg tilskrevet Bøydælensmanden Arne Olsen Grunder, at paagribe Qvinden Een øyed Birthe og Huusmanden Daniel Johansen, samt for saa viit, at efterforske Sagen og dens sammenheng, saa og Widnesfast at forbyde Colbjørn Olsen Gruset, at hand ikke maa lade nogen af de hos ham værende Qvindfolk fra hannem bortreyse, som Barnet efter røgte skal være fød paa Gaarden nørdrø Gruset, Men førend de af Bøydælensmanden udsendte kom til Gaarden nørdrø Gruset, var Paulina Torstensdaatter Arneberg, afgangne Lieutenant Arnebergs Daatter alt bortreist, dog hafde hun forhen været hos Sognepræsten Hr. Pouel Hammer og beklaged sig for den hende tillagde Beskyldning og tort, og fremviiste sig at være gandske uden Barn, som Præsten og tilstaar udi forbemelte hans skrivelse at saae, dog syntes meget ligt til at have nyelig faaen Barn &c., Qvindfoleket Eenøyed Birthe fandtes ikke, men huusmanden Daniel Johansen blev antasted og skal tilstaaen, at have fuldt Eenøyed Birthe med et spæt Barn til Løfhougen; paa denne beretning har ieg ikke kundet understaaen mig at tillegge Paulina Torstensdaatter Arneberg nogen Sag, langt mindre Hr. Capitaine Scharfenberg, ey heller kand ieg beskyldte Lieutenant Barths for at have giordt nogen tilstand for mig, at Paulina Arneberg skal have fød Barn, og Hr. Capitaine Scharfenberg at være Barnets Fader, som Sognepræsten Hr. Pouel Hammer udi hans andragende for Høyædle og Høyærværdige Hr. Biscoppen har behaget at anføre, og er alle de Persohner, som Sagen endelig paagælder uden dette Fogderie, og skulle Widner eller Prov føres om dette snak og i Bøigden udkomne røgte, saa maatte ieg jo efter Lovens klare ord give een hver paagieldende Sag og fuldkommen Sigtelse, hvorover ieg befrøgtelig kunde geraade udi een saa svar process, at den vilde aarsage mig store Udgiffter, meegen fortræd og Pengespilde, forhaabende underdanigst Deris Excellence i Naade Considererer, at om ieg skulle angribe forbenefnte og naufgangvne Persohner, uden tilstrekkelig beviis, det da ville komme mig til et drøigt ansvar, men om Præsten ville Saggive nogen af indførte, skal ieg efter order, naar den tillegges mig, med all fliid proseqvære den, ikke desmindre, skal paa alle optenkelige maader undersøges, hvorledis det egentlig har sig, og derefter Underdanigst indberætte Deris Excellence sammenhengen, som ieg ikke endnu tilforladelig har kundet faaen udspurd, i hvor meegen u-mage ieg end har giordt mig, forblivende

Deris Excellence Høyædle og Velbaarne Hr. General Major og Stiftbefalingsmand, Naadige Herres Underdanige tiener

Biørneby d. 1 Aug. 1733.

Christian Juell.“

Brevets Udskrift lød saaledes:

„Høyædle og Velbaarne Hr. Lorentz Reichwein, Ridder, Deris Kongl. Mai. ts Høystbetrode General Major af Infanteriet, Stiftbefalingsmand over Aggershuus Stift og Amtmand over Aggershuus Amt. Christiania.“

No. VII.

Lidt om Oluf Arnesen Svendby, se Side 192.

Oluf Arnesen Svendby indstevnte ved Rigens Stevning til Thinget i Hof $14/7$ 1664 Halvor Siversen Gjerdrum for et Knivstik, denne Natten til Helligtrekongersdag s. A. havde bibragt ham paa Gaarden Gundersrud hos Tollef, som da holdt „Kiørselsdoffning“, og hvor Oluf tilfældigviis var kommet ridende forbi og var bleven buden ind. Ved dette ene Knivstik var han dog bleven tilføjjet to Saar, nemlig et i Armen og et i Brystet. I næste Retssession den $16/12$ s. A. paastod Føgden, at Angjældende skulde bøde 14 Rd. for hvert Saar, efterdi Gjærningen var forøvet „iche allene i Julefrid, mens och i Kiørselldoffning“. Den Indstevnte „formeente at motte slippe med lideligere“. „Hand er tilfunden at bøde efter Loven M. H. B. (o: Mandhelgebalken?) 16de Cap. for huert Saar 8 ørtuger och 13 $\frac{1}{2}$ Sølf med Kost oc Tering“.

Oluf Svendby indstevnte sin Broder, Arne Kjølen, for Thinget i Hof 1693 $4/7$ for endeel Penge, som denne skulde være ham skyldig, ifølge en Oluf meddeelt Attest fra afdøde Paul Torstensens Arvinger, Bent Winge, Torsten og Halsteen Paulsønner, af Dato Christiania $10/10$ 1692, „huilchen Attest eller schriftlig Instrument er af denne Formeld, at Anno 65 d. 23 July ofuerregnet med Oluf Suennebye paa sin Broders Arne Suennebyes Vegne, da blef Arne schyldig 116 Rd. 3 $\frac{1}{2}$ 8 β , som er Jndført udi Oluf Suennebyes Summa, at saaledes udi deres sal. Faders Regenschabshog befindes, som Arne Kiøllen med Ald Rett och Billighed bør suare sin Broder Oluf Suennebye“. Han fremlagde ogsaa en Attest fra Notarius publicus i Christiania, Jakob Jensen Rømer, af Dato $13/2$ 1693, hvori denne bevidnede, at han, efter Begjæring af Oluf Svendby, havde indfundet sig i Paul Torstensens Dødsbo for at undersøge i den Afdødes Regnskabsbøger, om det forholdt sig som i foregaaende Attest opgivet, at nemlig Arne der stod sin Broder det nævnte Beløb skyldig, hvilket befandtes at være Tilfældet. Endvidere fremlagde Oluf (eller paa hans Vegne Christen Noæson Berg, der som hans Fuldmægtig mødte med ham for Retten) en Attest fra afdøde Paul Torstensens „forrige thienner“ Jørgen Bugge, dat. $19/6$ 1693, hvori denne, som ligeledes var indstevnt, bevidner, at da Afregning skete med Oluf Svendby i hans (Bugges) nu afdøde Husbonds Overvær, da betalte Oluf 116 Rd. 80 β for sin Broder Arne, hvilket Bugge tilbyder sig at beedige, naar forlanges.

I sit Indlæg af $1/7$ 1693 paastod derfor Oluf Svendby Refusion for hvad han for sin Broder havde udlagt, med Renter og Omkostninger. Til at afgive Forklaring i Sagen var indstevnt en Oluf Torkildsen, forhen boende paa Floberg, men nu i Grue Sogn „at lære Godtsolches Børn at læse“. Denne forklarede, at han for henved 19 Aar siden rejste om her i Bygden og mærkede Tømmer for Paul Torstensen. Denne var da engang med ham paa Gaarden Sønsterud, hvor Oluf Svendbyes Værmoder boede. Blandt Andet yttrede hun da for Paul Torstensen, at „hun siunes at Oluf Suennebye er saa u-meddelhaftig“ (o: uvederhæftig?), hvortil Torstensen svarede, „at dett maatte wel være noget til beste, om det kommer til Retledning“. Derpaa rejste de til Arne Kjølen, og der sagde Torstensen noget ud paa Aftenen til Arne: „du maa udlegge til din Broder Oluf Suennebye 100 Rd., och de Ord faldt, som Pofuel Thostensen och Arne gich med huerandre ud for Døren, och hand kand iche mindes, huad Arne suarede dertill, eller huorfor det schulle være, efftersom det nu er saa lang tid siden“.

Paa den Indstevnte, Arnes Vegne mødte Christen Aalborg og fremlagde et skriftligt Indlæg, hvori han siger, at det aldrig skal kunne bevises ham paa, at han nogensinde havde været sin Broder noget skyldig, men meget mere havde han (Arne) foræret ham 50 Rd., „saa och belofuet at betale til Pofuel Thostensen paa hans Broders Vegne 50 Rd. paa det bemeldte Oluf Suennebye kunde faae hans Gaard Jndløst, och hand hafuer siden den tid betalt och giort mange Regenschaber med bemeldte

Pofuel Thostensen, saa det aldrig hafuer werit hannem bevist, førend nu hand derfor er Citeret. Formoder, at Lougen hannem for saadanne Kraf frie holder; paastaaer derpaa endelig Dombs kjendelse til Befrielse med Omkostnings Erstattelse“.

„Saasom denne Sag behøfuer Betenchning“, saa blev den udsat til $\frac{4}{8}$ førstkommende. Da indfandt begge Parter sig tilligemed deres antagne Fuldmægtige. Ligesaa mødte ogsaa ovennævnte Jørgen Bugge, der forklarede, at, da han gjorde Regnskab med sin Husbonde, Paul Torstensen, saa blev begge Brødrene denne skyldige 299 Rd. 68 β , hvoraf Arne skulde betale 116 Rd. 80 β , hvilke Oluf Svendby, ifølge Bugges Beretning, siden havde betalt med Tømmer og Penge. Christen Berg paa Oluf Svendbyes Vegne begjærte, at baade Bugges og Oluf Torkildsens Forklaringer maatte blive eedfæstede. Christen Aalborg æskede paa Indstevntes Vegne Beviis for, at Oluf virkelig havde betalt de 116 Rd. 80 β for sin Broder, „effterdi Arne Kiøllen er bedre suficiant til at betale sin egen Gjeld, om det saa schulle være, end som Oluf Suennebye“. Arnes Indlæg, af Dato Kjølen $\frac{3}{8}$ 1693, bestod af følgende Poster: 1) „at bemeldte Oluf Suennebyes Stefnemaal optages och grundes allene paa Een schrift, som af Sal. Pofuel Thostensens thiennerer schal vere Jndschrefven J hans Regenschabsboeg d. 23 Juli Aø. 65, at Arne Kiøllen paa Regning schal den tid blifue schyldig 116 Rd. 3 $\frac{1}{2}$ 8 β . 2) det hand wed sig iche noget at vere schyldig, mens mere hans Broder at vere hannem schyldig effter derfor hafvende Bewisligheder. 3) huad dett kom Pofuel Thostensen ved at føre nogen Regning Jmellem Brødrene? De kunde self søge sin Rett. 4) det bemeldte Pofuel Thostensen lefuede siden den tid ofuer 27 Aar, och siden den tid er falden Mange Regninger dennem Jmellem, och aldrig er det Ringeste ord til hannem ladet falde, det hand schulle være hans Broder noget schyldig. 5) Iche heller hafuer hans Broder nogen tid paakrefwet, det hand hafuer wæret hannem noget schyldig“ &c. „Dersom hand siunes sig nogen Rett at hafue, da at søge det hos Sal. Pofuel Thostensens Arfuinger, huor hand denne opliusing bekommet hafuer“. Citantens Fuldmægtig paastod fremdeles Provene eedfæstede, hvilket imidlertid ikke blev tilstedet, „efftersom det iche er lougstændigt“.

I Betragtning af, at denne Gjældsfordring ikke var bilagt med saa kraftige Beviisligheder, som L. 5—13—50 kræver, at Fordringen havde henstaaet længere, end L. 5—13—2 bestemmer, og mange Regnskaber Parterne imellem siden den Tid var afsluttede, uden at Nogen havde vidst om Gjælden, førend nu efter Paul Torstensens Død, kunde Retten „iche med Rett och Billighed tilplichte bemeldte Arne Kiøllen bemeldte Penger at betale, mens bør derfor i alle maader frie at vere, och siunes, at Citanten Oluf Suennebye hafuer Større Rett och Adgang til at søge afdøde Pofuel Thostensøns Arfuinger, huis hand i saamaader kunde hafue at prætere, effterdi det saa fordecht med hannem er handlet och omgaaet“.

Oluf Svendby udstedte under $\frac{1}{3}$ 1695 Obligation til Hr. Colbjørn Torstensten paa 144 Rd. 60 β mod Pant i sin paaboende Gaard Svendby (thinglæst i Hof s. D.; Thingbogen Side 15).

Den her omhandlede Oluf Arnesen Svendby sees at have haft 3 Sønner, nemlig Torsten, Arne og Paul. Den Førstnævnte af disse indstevnte de to andre for Retten i Hof til $\frac{1}{4}$ 1730 til Afstaaelse af $\frac{1}{2}$ Hud i en Eng, kaldet „Øjen-Eng“, til Brugelighed for ham i 11 Aar, eftersom han ejede Tredieparten i Engen, som de andre To, hver for sig, havde brugt i mange Aar &c. (Solørs Thingbog for 1727—1730, Side 322. Sagen henvistes til Aastedet og forekommer neppe mere i Thingbogen).

Under $\frac{3}{10}$ 1732 tilskjødede bemeldte Arne Olufsen Svendby sin yngre Broder, Paul Olufsen Svendby, Tredieparten i denne Gaard, nemlig 1 Hud og 8 Skind med Bygsel derover og over 2 Skind mere, der tilhørte Vaaler Kirke, hvorfor han erkjendte at have nydt „fornøvelig betaling“, og samtidig

dermed indgav han sig til Føde og Underholdning hos samme sin Broder, der tillige skulde give ham en sømmelig Begravelse i sin Tid. Dog forbeholdt han sig for sin Levetid Dispositionen over sit Løsøre, Fæ og Heste m. V. (Solørs Thingbog for 1732—1735, Side 9 b). Samme Paul Olufsen Svendby havde under $\frac{6}{4}$ 1714 af sin Broder Torsten faaet Skjøde paa Halvparten af den Trediedeel, „som hand arfuelig er tilfalden i Gaarden Svennebye, undtagen Øyens Eng, huorfor hand hafuer bekommet 60 Rdlr.“ (Thingbogen for 1714, Side 49).

NO. VIII.

Den Side 192 nævnte Torgund Arnesdatter Mangnæs blev af Christen Noæsøn Berg i Hof indstevnt for Retten der 1693 $\frac{4}{7}$ som den, der efter hans Formening havde foraarsaget, at hans Søn, Ejner, idet han skulde ro over Elven, blev taget af Strømmen og forulykkedes. Alle disse 3 Personer havde „med flere Godtfolk“ været sammen i en Trolovelse paa vestre Ejd, og der var der — efter Indstevntes Forklaring — opstaaet Mundhuggeri mellem Christen Berg og en Arne Mikkelsen Gundersrud. Christen Bergs Søn, Ejner, der sad ved Bordet, hørte det og forlod strax sin Plads og satte sig ved Siden af Arne Mikkelsen. Nu frygtede den indstevnte Kvinde for, at der skulde blive Klammeri, hvorfor hun kaldte Ejner hen til sig paa Gulvet for at bede ham ikke at lægge sig op i deres „Snach eller Trætte, saa de kunde være fri for Klammeri“. Videre havde hun ikke gjort, og navnlig ikke viist ham ud af Stuen. Retten kunde følgelig af det Oplyste ikke finde, „det hun hafuer været Aarsage udi hans Søns uløchelige Afgang, idet at hun kaldede hannem op fra Bordet, hvor hand sad, mens mere at ville afværge Trætte och Clammerie, som ved Ords Udgydelse imellem Citanten och Arne Michelsøn den tid var begyndt, hvorføre bemeldte Thorgund Arnesdatter for samme Rettens Søgende fri erkiendes, och Citanten, som uden louglig Adgang paafører hende denne proces, at gifue udi Omkostning Een Rixdaler“. (Thingbogen for 1693, Side 21).

Efterslæt.

Til Side 169. Johan Groll, gift med Oluf Torstensen d. Æ.'s Datter, Maren, transporterede i 1685 een Hud og 6 Skind i Gaarden Mellem-Aasnæs i Hof, „som ham arveligen vaar tilfalden med hans Hustrue Mari Olsdaatter“, til Kjeld Torkildsen, med Bygsel og Herlighed, for 150 Rd. (thinglæst i Hof s. A. $\frac{3}{7}$; Thingbogen Side 19). Ligesaa udstedte han, under Dato Christiania $\frac{3}{2}$ 1691, Pantebrev til Mr. Søfren Lauritzen sammesteds paa $1\frac{1}{2}$ Huds Jord i Grd. Aasnæs med Bygsel og Herlighed (thinglæst i Hof s. A. $\frac{1}{7}$; Thingbogen Side 18 b).

Hans Enke, Maren Olufsdatter, sees af Solørs Thingbøger senere at være bleven gift med en „Commissarius“ Paul **Jæger**, om hvem forresten Intet vides, uden at han allerede var død i 1720, thi i dette Aar paategnede hans Enke, „Maren Sahl. Jegers“, under $\frac{2}{8}$ en „Bebrefvelse“, udstedt $\frac{26}{5}$ næstfør af hendes paa Gaarden Lerum i Vaale i Jarlsberg boende ældste Søn, Ole Johansen Groll, til sin Broder, Hålvor Groll, „paa alle de Odels Retter, hannem som Eldste Søn effter sin Sahl. Fader Johan Groll, item Besteforældre Sahl. Ole Torstensen d. Æ. og Sahl. Christentze Nielsdaatter, iligemaade Morbroder Søfren Olsen saa og Moderen Maren Olsdaatter, Farbroderen lille Ole Torstensen kunde tilkomme“. Moderens Paaskrift gik ud paa, „at hun med samme hendes Søns bebefvelse i alle maader er fornøyet“. (Dette var $\frac{24}{10}$ 1720 bleven thinglæst paa Bythinget i Christiania, og blev $\frac{22}{11}$ s. A. thinglæst i Hof i Solør. Se Thingbogen Side 144).

Paa sidstnævnte Thing i Hof $\frac{22}{11}$ 1720 blev ligeledes læst en af bemeldte Maren sal. Jægers under Dato Christiania $\frac{3}{9}$ næstfør til hendes Søn, Halvor Johansen Groll, meddeelt „Tilstand og Oplysning“ om det Odelsgoods, hvortil han efter sin afdøde Fader, Morfader og Mormoder „og Flere“ var berettiget og hvoraf der i Thingbogen særlig nævnes som beliggende i Solør: Trangsrud (af Skyld 3 Skind), Tyskeberget med underliggende Sæterbol (3 Skind), Harildskogen (6 Graaskind og 2 Kalvskind) „med mere, som opdages kand effter dessen vidløftige indhold“, heder det i Thingbogen.

Ligeledes thinglæstes s. D. i Hof ovennævnte Halvor Grolls „skriftlige Begjæring“ af Dags Dato, hvorved han nu „ved sine myndige Aars Tiltrædelse“ lyser sin Pengemangel i Anledning af sin Odelsret til „endehl Gaarder her i Sognet“, ledsaget af en „Specifikation eller saakaldet Jordebog under Sal. Ole Torstensens Haand, offuer hvis Jordegods hand var eyende i Solør det Aar 1675“, hvilket var forsynet med Fogderne Knud Røyems og Johan Steenkuhls Kvitteringer for Skatternes Erlæggelse for Aarene 1675—1677 inkl.

Endelig thinglæstes ogsaa paa det nævnte Thing i Hof $\frac{22}{11}$ 1720 et Skjøde, udstedt i Christiania $\frac{31}{10}$ s. A. af Halvor Groll, Borger i Skien, til Lars Søfrensen Bugge, Borger i Christiania, paa Gaarden Trangsrud (3 Skind), med underliggende Tyskeberget og Grinberget (3 Skind) — begge i Hof — samt $\frac{1}{2}$ Part i Grd. Foss i Aker med underliggende $\frac{1}{2}$ Saug. Disse Ejendomme lod Kjøbereren, Lars Bugge, s. D. fredlyse paa Thinget i Hof, da „en og anden Uvedkommende“ ulovligen huggede og havnede der.

Halvor Johansen Groll, Borger til Skien, tilskjødede under $\frac{21}{3}$ 1721 Haaken Knudsen Sjøli Odelsretten over $3\frac{1}{2}$ Skind i Grd. Sjøli, mod betalte 50 Rd. (Solørs Thingbog for 1719—1721, S. 317).

Under Dato Arneberg $\frac{20}{11}$ 1721 overdrog Halvor Groll til Jørgen Trondsøn Odelsretten til Grd. Korsgaarden i Hof (af Skyld $1\frac{1}{2}$ Hud), „som Kiøbereren og Simon Olsen nu paaboer, efftersom ham dessen Odelsrett effter sine Fædrene Frænder skal tilkomme“. Herimod protesterede imidlertid Ole Olsen Korsgaarden, der „forklarede, det hans Myndling, Broderdaatteren Anne Torchelsdaatter

som Kiøberen af dette Odel hans Stiffdaatter*), er self Rette odelsbaaren effter Faderen til denne Jord“. Stedfaderen kunde saaledes ej „fravende det umyndige Barn sin Rette Odelsberettigelse, men vorde hende Reserveret at nyde i lovlig Tid, tilligemed hendes nærmeste paarørende, som af Odelsgreenen er udsprongen“.

Til Side 171. Bent Winge og Hustru Birgitte Arneberg ere — saavidt vides — Tipoldeforældre af den endnu levende Professor Christopher Hansteen i Christiania. Disse Ægtefolk maa da sandsynligviis have haft en Datter, der er bleven gift med en Treschow, med hvem hun har faaet en Søn, Albert Treschow, der blev Toldinspektør paa Fredrikshald, og hvis Datter, Anne Cathrine, er Moder af Professor Hansteen. Professoren selv veed ikke at give nogen Oplysning herom, men hans Moder, der i en Alder af 75 Aar døde i 1830 i Huset hos sin Søn, Præst Hansteen, skal have yttret, at hendes Farmoders Moder var en Arneberg, gift med Bent Winge. Professor Hansteen ejer endnu en gammel Signetring med Bent Wings Navnebogstaver og Familiemærke. Under Forudsætning af, at denne Prof. Hansteens Nedstammen fra Bent Winge og Birgitte Arneberg forholder sig, som her antydtes (hvilket er meget sandsynligt), saa blive disse Ægtefolk tillige Oldeforældre af den i 1833 afdøde bekjendte, lærde Statsraad Nils Treschow.

Til Side 178. Den her omhandlede Lensmand Arne Torstensen Arneberg har — foruden de nævnte 3 Børn — endda haft en Søn, ved Navn Paul, thi ifølge Solørs Thingbog for 1691, S. 85 b indstevnte en Paul „Arnesen“ Arneberg til Thinget i Hof ^{16/11} s. A. en der til Bygden nylig ankommet Mand, Jonas Bundtmager (der rejste om paa Landet til Godtfolk, som maatte behøve hans Arbejde), „fordi at hand schulle hafue begiengnet hannem noget uhøflig ved deris sammenværelse paa Sætter, huor bemeldte Person hafuer hans thilhold“. En Studiosus Oluf Andersen, som da var „tilholdende“ i Hof's, men nu i Grue's Præstegaard, var tilligemed „Gastgeberen“ Anders Olsen Sæter indstevnt til Vidner. Bundtmageren mødte og berettede, at han ikke var sig bevidst i nogen Maade at have begejnet Paul Arnesen ilde, „thi hand (o: Indstevnte) var saa druchen, at hand icke kand Erindre huad hand hafuer giort“. Studenten mødte ikke, men indsendte (rigtignok paa slet Papir, hvisaarsag hans Forklaring ikke kunde tages for god) sin „Schrifflighed“, der gik ud paa, at han aldeles intet Slagsmaal hverken havde hørt eller seet Parterne imellem, uden at de alene brugte Munden mod hinanden. Det samme forklarede „Gastgeberen“, saa at Paul Arneberg ingen Vej kom med sin Stevning, men meget mere for Retten maatte erklære, „at hand paa hannem icke noget hafuer at klage, huorføre bemeldte Jonas Bundtmager for bemeldte thiltale udi alle maader er frikiendt, och hand at Reyse huor hannem selfuer lyster och behager, naar hand sig wel schicher och forholder“. Denne Paul Arnesen Arneberg maa være død ca. 1704, men findes neppe i Hof's Ministerialbog.

Til Side 182. Torsten Arnesen Arneberg tiltales for at have hvervet Folk, som han vilde føre til Kjøbenhavn. (Thingbogen for Solør 1692, Side 70—71 b).

Foged Jørgen Jørgensen fremlagde ved sin Tjener, Hans Møller, paa Thinget i Hof ^{12/11} 1692

- 1) en skriftlig Kaldseddel af ^{24/10} s. A., hvorved ifølge Vicestatholderens Ordre af ^{22/10} næstfør Sag befaledes anlagt mod Torsten Arnesen Arneberg, fordi han „sig uden Hans Kongl. Mayestæts eller høye Øfrigheds Ordre, ulouglig schal hafue tilpractiseret och werbet een Andeel folch herudi hans (o: Fogdens?) allernaadigst andfortroede Embeds Wegne, huorføre bemelte Thosten Arneberg er Citeret at Møde derom udi Retten førstholdende Sageting, som er berammet den 10 Novbr. paa Quesedtz thingstue, der at lide och undgielde effter lougens foresigende. Wed

*) o: Anne Torkildsdatter var en Steddatter af Jørgen Trondsen, som nu havde kjøbt Odelsretten til Korsgaarden af Halvor Groll.

samme Stefning Warsled och Lensmanden Arne Arneberg, som udi samme Werch hafuer wæret widende, och bemeldte hans Søn af Aresten schal hafue ladet Undkomme, och isaamaade iche achtet den lougl. giorte Arrest; Saawel och er begge Arne Arnebergs Sønner Halfuor och Pofvel, som af Egen tilthagen Myudighed af de Werfwede folches Husbonder schal hemmelig (?) sig bemæchtiged deris Kleder och løn?, som de hafde tilstaaende? och det forholdt med Mere som kand afbevises“. Tillige indstevntes Oluf Arnesen Grinder af Grue Sogn og Christopher Kongshoug i Grue, „fordi at de iche hafue ladet Arrestere bemeldte Torsten Arneberg paa hans Indreyse til Christiania“. Af en Paaskrift paa Stevningen viste det sig, at Torsten Arneberg paa Grd. Arneberg var bleven indstevnt ^{31/10} 1692.

- 2) fremlagde Fogden Copie af et Brev, han under ^{23/9} s. A. havde tilskrevet Hs. Excellence (Vicesiatholderen), hvori han giver tilkjende, at Torsten Arneberg for nogen Tid siden var kommet i hans Fogderi, hvor han havde hvervet endeel Folk „och hand derfor schulle hafue Ordre, huormed Fogden iche wilde lade sig Nøye, och derpaa hafuer hand Fogden belofuet at schulle forschaffe hans Exell.s Naadigste Bevilling, som iche er efterkommet, huorjaa Fogden hannem och hans folch hafuer ladet Arrestere och Almuen paa Hestevolden kundgiort, at de huerchen hannem eller hans Folch paa nogen Wey lader passere, sørend derom kunde erlanges Hans Exell.s videre Ordre“ &c.
- 3) fremlagde Fogden Vicesiatholderens Svar af ^{1/10}, at Torsten Arneberg „ingen tid hos hannem hafuer ladet andmælde til nogen Werbning eller Mandschabs Udførsel her af Landet, huilchet hannem iche kunde tillades, uden hand derom hafuer andvist Hs. kgl. Mayestæts eller Hs. høye Exell.s*) Sær tilladelse, huorwed naadigst formeldes, at det schal beroe udi den Stand, det er, Jndtil Hs. høye Exell.s nærmere Villie kand Erlanges“ &c. „Paa huilchet Bref af Arne Thostensen Arneberg er under hans haand saaledes besuaret d. 6te Octobr. nestleden, at høy- bemeldte Herres Bref och Ordre er hannem andvist och Copie lefueredt udi Fogdens egen ofuerwærelse, med begiering, at Faderen wilde cavere for sin Søn saawel for de huerbede folch, huilchet faderen ey hafuer willet samtøche, och foregifuer, at hand (ø: Sønnen) vel caverer for sig self; och hans Søn forwendter, den høye Øfrighed allernaadigst tillader, efftersom hand allerede for 10 Dage siden er Reyst til Christiania, i den forhaabning at Erlange nogen Resolution; mens huad sig de Werbede folch er Andgaaende, da schulle de forblifue tilstede iudtil nærmere Ordre“.
- 4) fremlagde Fogden „hans Arrest af bemeldte Thosten Arnesøn Arneberg och hans folch af den 24 Septbr. 1692, huorved hand fuldkommelig Arresterer bemeldte Thosten med de werbede folch, indtil hand hannem foreviser derfor den høye Øfrigheds Ordre, det hannem er thilladt at udføre eller werbe nogen Folch. Imidlertid forblifuer hand udi hans Fader Arne Arnebergs huus, med derhos Een begiering, om Faderen wille Cavere for hannem, Jndtil hand derom allerunderdanigst kand andrage for den høye Øfrighed“ &c. „Derjaa suldte tilsuar af bemeldte Thosten Arnesøn, at saasom hand seer, at Lougen iche forbiuder det, hand hafuer giort, och at det Jo maa werbes folch, naar hand iche fører dennem af Rigett, efftersom hand achter at bringe dennem til Kiøbenhafn Rigerne Jmellem til Hs. kgl. Mayst.s Thieniste, och saasom Fogden saaledes hans folch Arresterer, da forblifue Folchene udi hans Fogderie, iudtil hand forschaffer Oberst Huusmandz Ordre, at de frj maa passere, och formeendte, at det kom Fogden lidet wed, och dersom Fogden wilde gifue hannem sin Haand paa huad omkostning der paa-

*) Ved „hans høye Excellence“ menes Statholder U. F. Gyldenløve, der næsten altid færdedes ved Hoffet i Kjøbenhavn.

falder, schal Folchene blifue J Arrest, mens før? iche; mens huad sig Andgaar det Fogden begiærer, at Faderen wilde cavere for sin Søn, da suarede Faderen, at han iche wille Cavere for hannem, mens for sig self, och blef saa giort spørmaal til Thosten, om hand i Arrest wilde forblifue, huortil Thosten Arnesen iche wilde suare. Saaledes er paa bemeldte Arrest schrefuen, saasom Berger Sparbye og Joen Halfuorsen Hoelstad bevidner“.

- 5) fremlagde Fogden Vicestatholderens Missive af ²²/₁₀ 1692, „det hand hafuer giort tilbørlig Andsøgning hos Hans høye Exell., huorledes med den person Thosten Arnesøn schal forholdes, och derpaa er Jndkommen suar, at det af bemeldte Thosten Arnesøn tilpractiserede folch och Mandschab, schal gifues Frihed, huer til sit Sted at hiemgaa, och werberen, som uden tilladelse, bør med saadan Straf billig andsees, som Hs. kongl. Mayst.s forordning tilholder, huorføre bemeldte Foget forderligst Jmod hannem lader wed Loug och domb procedere, och særligen det hand Erkynder sig, under huad schind och foregifuende bemeldte Werbere formeendte at føre nogen Folch af Rigett, sampt huis pass eller Ordre hand hafuer for sig“ &c.

„Imod bemeldte sagning och tiltale mødte udi Retten Arne Thostensøn Arneberg och indga hans schriffelige forfattede Jndlæg“, dat. Arneberg ¹⁰/₁₁ 1692, „det hand iche kunde formene eller afwærge det hans Søn sich disse folch til Werbing, och hans Søn kom til hannem fra Kiøbenhafn och war udi hans huus, och hand sagde for hannem, det hand hafde hans Herres? Pass, och hans Søn gjorde Bud til Kiøbenhafn, det hand motte samme folch udføre, och blef besuaret, det Hs. høye Exell. var iche hiemme, mens udi Holsteen“ &c.

- 6) fremlagde Fogden endeel skriftlige Spørgsmaal til Angjældendes Fader, Arne Arneberg, nemlig:
- a) „at saasom Thosten Arneberg hafuer undvigt Arresten 2den dagen effter at den blef forkyndt, och førend Fogden sich Hs. Exell.s Naadigste Missive af 1 Octbr., som er at see af Faderens tilsuar paa samme Missive, at hand for 10 Dage siden allerede war bortreyst, at bemeldte Arne Arneberg wilde gifue tilkiende, hvor bemeldte hans Søn er eller sig opholder at suare til hans werbing, at der kunde sees, om den er louglic eller ey. Huortil Arneberg suarede, at hannem iche er witterligt, huor bemeldte hans Søn schulle were, och tilmed hafuer hand iche woren hiemme hos hannem, siden hand senest bortreyste, och ey hafuer hand nogen thiende fra hannem bekommet“.
 - b) „Om hand aldrig hafuer wist hannem huad Ordre hand hafuer til at huerfue?, huortil Faderen suarede, at hand hafde Hr. General Schach's Recommendation, som paa Thydsch war schrefuet, och hand eller hans samme iche kunde forstaae sig derpaa. Den var uden haand og segel“.
 - c) „Huorføre och under huad schind (hand) desse huerbede folch hafuer andtaget, eller huad foregifuende hand dennem af Riget wille udføre? Dertil suarede Arne, at hans Søn sagde for hannem, det han hafde hans Generals Haand at hand samme folch til Kiøbenhafn maatte udføre“.
 - d) „begierer Fogden paa bemeldte Folch Een Liste, efftersom de schal forløfues hiem, huer til sit. Huortil Arne suarede, at saamange som hos hannem befindes — (widere wed hand iche af) — schal Fogden gjerne niude fortegnelse paa“.

„Oc saasom befindes, det Thosten Arnesøn Arneberg sig hafuer her udi fogderiet Jndfunden til Werbning och effter huis Ordre det scheid er, er bemeldte Hs. kongl. Mayst.s Foged uwitterligt, efftersom hannem iche noget derom er blefuen andwist, huorføre hand samme bemeldte Thosten Arnesøn hafuer thilligemed hans Folch Arresteret, Jndtil hand det for Hs. Exell. Hr. Vice Stadtholder effter Embetyplicht Underdanigst kand gifue tilkiende, huormed det schal forholdes, och er derpaa falden til suar udaf høybemeldte Herre, at hand det wedbørligen

wilde gifue tilkiende for hans høye Exell., huorpaa siden Jgien Ermeldte Kongl. Mayst.s Foget Erlangede Hs. Exell. Hr. Vice Stadtholders Missive af 22 Octbr. nestleden, det bemeldte werbede folch schal løsgifues huer til sit och Werberen at forfølges effter forordningen, och førend bemeldte kongl. Mayst.s (Foged?) bekom det første Hs. Exell.s Missive, hafuer bemeldte Thosten Arneberg bemeldte hans Arrest undvigt, och saasom hand och nu udi Retten gjorde Adschillige forespørgelser til Faderen, Arne Arneberg, om hand icke er witterligt, huor bemeldte hans Søn nu schulle were, eller huad Ordre hand hafde til at werbe, och om hand achtede samme folch af Riget udføre med widere, huorudi bemeldte Arne Arneberg hannem ingen opliøsning giøre kunde, efftersom det war hannem Altsammen uwitterlig, da war kongl. Mayst.s Foged med fornøyd, det bemeldte Sæg till neste Sageting, som effter Lougen her Jgien holdendes worder, maatte beroe, med mindre dend Naadige høye Øfrighed derudi Allernaadigst schulle behage anderledes at befalle och Anordne“.

1693 $\frac{2}{3}$ var atter den Sag fore „andgaaende Thosten Arnesøns huerbning her udi Fogderiet“. Faderen mødte for Retten og fremlagde et af Oberst Schach i Kjøbenhavn $\frac{15}{6}$ 1692 skrevet tysk Pas, hvilket Arne Arneberg, „paa det at mand desbedre schulle forstaae, hafuer ladet paa dansch ofuersætte, som Kongl. Mayst.s Foget her paa Steden hafuer Attesterit Richtig at were effter Originalen, huilchet bemeldte Pass liudende, at hand forlosuer bemeldte Thosten Arendtzøn som een af hans Under Officierer af hans Regiment, tillader bemeldte Thosten Arendtzøn paa 4 Maaneder til Norge at Reyse och det paa huerbning, sampt Recommanderer hannem til alle forekommende af (hvad?) Stand och Condition de were maae, at hand frie frem och tilbage med hans medhafuende folch Maatte passere och Repassere“. Fogden fremlagde derpaa Vicestatholderens Missive til han, af Dato Christiania $\frac{25}{2}$ 1693, hvoraf Kopi i Retten blev leveret, „at saasom bemeldte Foget sig hos hans Exell. hafuer forespurt, huor med bemeldte Sag nermere schal forholdes, efftersom den til dette thing er optagen, da er der falden tilsuar effter bemeldte Missives formeld, at saasom Thosten Arnesøn er bortrømt, da schal Sagen beroe endnu nogen Tid, til nermere Ordre &c., huorføre och med bemeldte Sag beroes til nermere Ordre fra den Naadige høye Øfrighed“.

Senere forekommer neppe mere derom i Thingbøgerne.

Den her omhandlede (Løjtnant) Torsten Arneberg fik 1702 $\frac{17}{3}$ af Tolder Henrik Lachmann Skjøde paa Halvparten i Grd. Skulstad i Gruc samt $\frac{1}{2}$ Skpd. i Ødegaarden Skulstad, dog paa Betingelse, at han — om han atter vilde afhænde disse Ejendomme — først skulde tilbyde Sælgeren og dennes Arvinger dem, saavel som det Saugtømmer, der aarlig „udwirches“. (Thingb. for 1702, S. 52 b).

I denne Anledning indstevnte Anders Grue, der havde Odelsret til samme Gaard, Assistentraad Hans Must og bemeldte Henr. Lachmann til at møde paa Aastedet nordre Skulstad d. $\frac{17}{4}$ 1703 for at paahøre Beviisligheder om hans Odelsret til denne saavel som flere andre Gaarde deroppe, som de Indstevnte havde solgt til Fremmede for 600 Sletdalere. Anders Grue blev ved Dom tilkjendt Løsningsretten til samme Ejendomme. (Thingbogen for 1703, Side 15—16 og Side 21).

1704 indstevnte han Løjtnant Arneberg til Thinget i Hof $\frac{3}{3}$ s. A. for noget Saugtømmer, denne havde aavirket i Skulstads Skog, men som Anders Grue havde belagt med Arrest. Arneberg havde andraget hos Vicestatholderen om, at Tømmeret mod nøiagtig Kaution maatte blive „relaxeret“ og Resolution faldt, at det ikke burde arresteres, efterdi Supplikanten „sad udi Possession af Schulstad“. Retten turde saaledes ikke dømme mod denne Resolution. (Thingbogen for 1704, S. 10).

Bemeldte Gaard Skulstad (af Skyld 2 Huder og $7\frac{1}{2}$ Skind med Bygsel), samt $\frac{1}{2}$ Skpd. i Ødegaarden af samme Navn, blev af Løjtnant Arneberg under $\frac{15}{12}$ 1704 solgt til Ole Olsen Sorknæs med den samme Ret, som det var bleven Sælgeren overdraget af Tolder Lachmann, og for den samme Kjøbesum, nemlig 450 Rd. (Thingbogen for 1705, Side 10 b).

Til Side 184. I Christianiaposten for $12/11$ 1860 findes noget om den i Noten paa den her citerede Side omhandlede Oberstløjtnant og Kommandant paa Kongsvinger J. N. v. Møllerup, hvoraf ogsaa sees, at han — som i Stamtavlen antaget — var gift med Helvig (Hansdatter) Bugge.

Til Side 185. Kaptejn Markus Førey skal have haft 4 Fætttere i Fankrige, hvorfor hans Svigerinde, den paa samme Side anførte Frøken Benedikte H. Arneberg, gennem den franske Konsul i Bergen i 1865 derom lod gjøre nogle Forespørgsler i Frankrige, om der muligens derved kunde aabne sig nogen Udsigt for Kaptejn Førey's her efterladte Søn, Dovre, der lever som sindssvag og i trange Kaar, til gennem disse Faderens Familieforbindelser at erholde nogen Hjælp eller Haand-rækning i sin ulykkelige Forfatning.

I et Brev, dat. Bergen $12/12$ 1864, skriver hun derom bl. A. saaledes til en af sine Broder-sønner i Christiania: „Ingenlunde tilbøjelig til at bygge Luftkasteller, er jeg ikke destomindre nu „svært i Vind dermed, og det gjælder intet mindre, end at faa Dovre i Slægtskab med den franske „Feltherre, Marschal Forey. Det klinger noget eventyrligt, men er dog ikke aldeles usandsynligt. „Dovres Fader havde 4 Fætttere i Frankrige, hvoraf 2 Militære i Paris, med hvem han korresponderede „til to Aar før sin Død, var endog efter Fredslutningen 1814 indbudet til at besøge dem, men fik ej „Permission. Indbydelsen blev senere gjentaget med Tilbud af fri Rejse. I samme Tid maatte han „overtage Kapt. Hirsch's*) militære Forretninger, under dennes Ophold ved Storthinget, og var tillige „ansat som Vejinspektør. Saaledes gik Rejsen overstyr“ &c.

Frøken Arneberg opnaaede Intet ved disse sine Efterspørgsler, uden en haanlig Afviisning af Marschal Forey selv (?), der antog hende for en Bedragerske.

Til Side 188. Torsten Bentsen udstedte under $12/6$ 1699 en „Transport“ til Kløkker Christen Nilsen Baldnæs paa 1 Hud og $2\frac{1}{2}$ Skind i Grd. Østmoe for 73 Rd. 48 β. (Thingbogen for 1699, Side 35). Ellers mødte han omkring Aar 1700 jævnlig for Retten i Hof og Grue som Fuld-mægtig for Trælasthandleren, Byskriver i Christiania Mogens Larsen, der under $9/9$ 1701 tilskjødede ham Grd. Grusæt i Grue, af Skyld 5 Fjerding Tunge. Opsidderne paa denne Gaard var Ole Knudsen og Lars Hansen. Med den førstnævnte blev Kjøberens saaledes forenet, at Ole til førstk. 14de April skulde fraflytte og ryddiggjøre Gaarden mod, at Torsten Bentsen nu betalte ham 10 Rd. Desuden skulde Ole faa Lov til at hugge i Gaardens Skog Bygningstømmer til 2 smaa Huse og saa forøvrigt være fri for andre Prætentioner, som Torsten kunde have til ham om Aabod &c. Oles Hustru, Live Olsdatter Grusæt, indstevnte imidlertid Torsten Bentsen til Thinget i Grue $7/11$ 1702, „for hand schulde hafue forlochet hendes Mand til at opgifue Gaarden for hannem Jmod det, at Thosten Bentsøn schulde schaffe hende och hendes Mand at Niude til Brug och Eyendomb (sic), och som det icke er paafuldt, formeener hun, at samme Contract eller Foreening bør være om Indtet, efftersom hun icke er fornøyet, at bemeldte hendes Mand udi hans schrøbelighed Jndgaaer saadan foreening til at gjøre hende med mange smaae børn huuswild“. Hun havde ogsaa ansøgt Vicestatholderen om, at han vilde befale Mogens Larsen at tilbagekalde det Kjøbebrev, han havde meddeelt sin Tjener, Torsten Bentsen, og at de maatte nyde Gaarden for 200 Rd. Denne Ansøgning var bleven sendt Mogens Larsen til Erklæring, men han svarede, at han havde tilforhandlet sig Gaarden „for hans eget kiøb och icke som anden (?) paa Opsiddernes Wegne, och den igien Soldt til Een person, som den self behøfuer til beboelse“. Manden havde ogsaa beskikkelsesviis tilbudt Mogens Larsen de 200 Rd., men forgjæves. Desforuden havde han under $29/s$ s. A. paakaldt Rettens Assistance med at tilbyde Torsten Bentsen hans for Gaarden udlagte Penge, da han vel andensteds maatte kunne finde sig en Gaard,

*) Kaptejn — senere Oberstløjtn. — Jacobus Robertus Hirsch var i 1830 Storthingsmand for nordre Thr.hjems Amt.

hvormed han kunde være tjent. Lensmanden havde da paa Ordre været paa Stemsrud, hvor Torsten Bentsen boede, men ikke truffet ham, hvorfor han havde tilbudt Torstens Stedfader Bygselen og den halve Kjøbesum strax, men Stedfaderen havde ikke villet inlade sig derpaa. Ole paastod nu ved Dom at blive tilkjendt Grd. Grusæt som Ejendom, da Torsten desforuden havde „hans egen Odelsgaard, som hand kan bruge“. Torsten indgav Kontrastevning af $2\frac{1}{10}$ 1702 „til at efterkomme hvis hand med hannem Jndgaaet hafuer, eller och at lide Domb til dessen Udkastelse“. Ellers havde Torsten behandlet ham meget peent og forundt ham at bruge en Deel af Gaarden i hele Aaret 1702, „fri baade for Landschyld och schatt, paa det at Alting kunde være och bliue wel Jmellem dem, saawelsom desbædre Leylighed til at forhøre sig om huuswærelser“ &c. Retten kunde saaledes ikke tage nogen Notice af Lejlændingens eller rettere hans Kones Paastand, men tilpligtede ham at fravige Gaarden til førstk. $\frac{1}{4}$ (o: 1703), eftersom han ikke havde villet modtage det ham af Torsten B. gjorde Tilbud om at erholde den halve Gaard Sæter i Grue enten tilkjøbs eller bygset, samt betale Omkostningerne med 4 Rd. (Thingbogen for 1702, Side 93 b — 95 a).

Under $2\frac{3}{12}$ 1701 fik Torsten B. et Gavebrev af sin Stedfader, Hans Torstensen Stemsrud, paa dennes halve Hovedlod i løst og fast Gods, naar Giveren ved Døden var afgaaet uden at efterlade Livsarving. Dette blev læst paa Thinget i Grue $\frac{6}{11}$ 1702, hvor der tillige publiceredes en Kontrakt af $2\frac{7}{10}$ næstfør mellem disse to, ifølge hvilken Hans Stemsrud, for at have afstaaet sin paaboende Gaard Stemsrud til sin Stedsøn Torsten Bentsen, til Vederlag skulde nyde Grd. nordre Grusæt til Beboelse. (Thingbogen for 1702, Side 93 b). Paa Grund af denne Kontrakt begjærte Torsten Bentsens ældste Broder, Sergeant Ole Bentsen, paa Thinget i Grue 1706 $\frac{9}{3}$ Thingbogen tilført, at han som ældste Broder ansaa sig „at være Nærmest odelsberettiget til den halfue deell udi gaarden Stemsrud och den Nærmest at beboe“, hvorfor han nu lod lyse sin Pengemangel, „indtil hand ved loug och domb det Nærmere kand faa Jndtalt“. Hertil svarede Torsten, „at som hans Broder Olle Bentsøn hafuer nødt lofuedbøllet*) efter faderen, efter dess Schiftebrefs formeld, saa formener hand, at hand icke kand hafue nogen Rett til gaarden Stemsrud“.

Torsten Bentsen var nu i uforstyrret Besiddelse af sin halve Gaard Stemsrud indtil Aaret 1710, da Fredrik Jeremiassen paa egne og Svogers, Ole Bentsens Vegne indstevnte Hans Torstensen Grusæt for Retten i Grue den $\frac{9}{3}$ „til at forclare, huorledes och paa huad Maade at hand ofuerdrog halfue Stemsrud til Thosten Bendtzøn“. Ligesaa blev denne indkaldt til „at møde och paa høre Hans Thostensøns Bekiendelse, desligeste och at Medthage hans adkomstbrev for samme gaard“. Af de Indstevnte mødte blot Hans Torstensen Grusæt, der berettede, „det hand afstod samme halfue gaard Stemsrud, som schylder 3 huuder, til hans Stesøn Thosten Bendtzøn Jmod det hand schulle schaffe hannem Grusæt, som schylder 5 Fjerdinger (o: $\frac{5}{4}$ Skpd.) frie och freldst for den halfue deel af forbemeldte 3 huuder; saawel och beretter bemeldte Hans Thostensøn, det hand paa samme gaard hafuer andlagt Stor Bekostning, som wel til 200 Rd. kan opløbe; desforuden belofuede bemeldte Thosten Bendtzøn hannem, det hand self schulde suare til hans Medarfuinger for den øfrige halfue deel J Stemsrud, som er $1\frac{1}{2}$ huud, naar Manden (?) ved døden afgaaer, och Hans Thostensøn uden videre pretention och beholde de 5 Fjrdg. J Grusæt. Citanten tilspurte Hans Grusæt, huormeget hand war Eyende J gaarden Stemsrud? Suarede 3 huuder och 3 schind, saawelsom den halfue deel J Moen och halfue deelen J Møllerud, som er tilsammen 5 schind. Ydermere tilspurtes Hans Thostensøn, om

*) Ved det Hovedbøl, som Ole Bentsen her siges at have nydt, menes Gaarden Sorknæs i Grue, thi der sees han af Thingbøgerne paa den Tid og mange Aar efter at have boet. Han er saaledes Fader af den Bent Olsen Sorknæs, der — som paa Side 181 anført — Nat til $\frac{2}{1}$ 1737 myrdede Arne Halvorsen Arneberg, og hans Forældre var Bent Olsen Sorknæs († før 1677) og Karen Olsdatter, hvilke altsaa ogsaa var Forældre af den her omhandlede Torsten Bentsen.

hans Quinde war fornøyet med det Kiøb, som hand gjorde med Thosten Bendtzøn, och om hun hafuer sat sin haand derunder, eller huem som hafuer sat hendes haand under bemeldte Mageschifftebref, och om hand hafuer bekommet nogle Penge af Thosten Bendtzøn, som och om Citanten war nærværende tilstæde, da dette Mageschiffte blef giort? Huortil Hans Thostensøn suarede, at dersom Thosten Bendtzøn hafde self Jndfrelst gaarden Grusæt, saa hafde hans hustrue nochsom været fornøyet med samme mageschiffte, paa den condition som derfor er Jndført; om Quindens haand Staaer under samme bref, eller Ey, weed hand iche, mens der Staaer 3 Bogstafuer; mens huem dem schrefuet hafuer, weed hand iche; hafuer iche bekommet til En schillings Wærdie paa samme Mageschiffte. Ey heller ware Citanterne tilstæde, da samme Mageschiffte blef Sluttet. Noch tilspurte Citanten Hans Thostensøn, om hand war druchen, da samme Mageschiffte blef Sluttet? Suarede, at den tid, at hand gjorde aftale med Thosten Bendtzøn om samme Mageschiffte, da war hund Ædrug, mens den tid, at brefuet blef schrefuen och underschrefuen, da war hand druchen, saa hand iche læste Noget Bref, mens de andre læste det for hannem, och om Morgenen, førend hand opstod, blef samme Bref thinglæst, och blef dette hannem tilsagt, at Brefuet iche liuder (?) paa den maade, at Thosten Bendtzøn schulle self suare hans medsøschende, huorfore Thosten Bendtzøn thog hannem afside och belofuede at schulle giøre Et andet Bref, saa baade Hans Thostensøn och hans Medarfuinger schulle være fornøyet, och bad hannem, det hand schulle beholde de gamle adkomster hos sig, Jndtil hand blifuer Stillet tilfreds, huilche Brefue hand endnu hafuer hos sig; och som bemeldte Hans Thostensøn nu self tilstaaer bemeldte Brefue at hafue hos sig, saa begiærede Frederich Jeremiassen, det hand och samme Brefue wilde beholde hos sig til videre. Jndstefnte Thosten Bendtzøn war iche tilstæde, mens som man af Stefningen befinder, det hand loughigen er Jndstefnt, saa forelægges hannem herwed Laugdag at møde til Næste Sagething, och da at medthage huad Adkomster hand hafuer for gaarden Stemsrud, till videre (?) Richtigkeit Jmellem bemeldte Arfuinger“. (Thingbogen for 1710, Side 10).

Den $10/7$ s. A. var Sagen atter fore. Citanterne indgav da „en schriftlig Kaldsseddel, at deres Moder, Karen Grusæt wilde møde udi Retten och tilstaae hendes Widenhed om gaarden Stemsrud“. Ligesaa fremlagde de „en Beschichelse, som de hafuer giort til deres Moder med derpaa hendes fuldte Suar, af 26 May 1710. Och som deres Moder iche hafuer aflagt hendes Widenhed herom eller hendes Æd, saa begiærte de, at hun det nu for Retten maatte aflægge, och som hun er en gammel Quinde, saa blef hendes tilsuar Jgien for hende oplæst, paa det hun desbædre kunde Erindre, huad hun for Beschichelses Widnerne suarede, huorefter och paa samme hendes tilsuar hun nu offentlig aflagde hendes Bogerød saa i ald Sandhed at være tilgaaet. Ey heller hafuer hun udi nogen maade bekræftet det Bref, som er passeret Jmellem hendes Mand Hans Grusæt och Thosten Bendtzøn angaaende gaarden Stemsrud“. Hans Grusæt beedigede ligeledes paa Citanternes Begjæring sin tidligere afgivne Forklaring. Derpaa fremlagde han to gamle Breve angaaende Gaarden Stemsrud, nemlig af $10/3$ 1673 og $27/3$ s. A. Det Brev derimod, som Torsten Bentsen af Retten var forelagt at fremvise, „som hand hafuer Erholdet udaf Hans Thostensen Grusæt paa halfue Stemsrud“, kom ikke nu frem, esterdi Torsten ikke var tilstede. „mens udi Byeweien efter godtsfolchs foregifuende, och som denne Sag iche kand komme till nogen Endschab, uden at bemeldte Bref i Retten kommer, saa forelægges hannem ydermere samme Bref at fremschaffe wed Næste thing, som her Jgien tilfalder, saafremt hand til Straf for Rettens ofuerhørigheid iche will worde andset“. (Side 53).

Paa dette Punkt stod Sagen, da der paa det samme Thing i Grue ($10/7$ 1710) blev thinglæst et af Torsten Bentsen den $5/3$ næstfør udstedt Skjøde til „hans Sødshendebarn“ Colbjørn Olsen Stemsrud paa de her omhandlede 3 Huder i Grd. Stemsrud med to underliggende Ødegaarde, Moen og Møllerud (af Skyld 5 Skind), „huorfor er betalt 478 Rd.“ Mod dette Salg protesterede Ole Bentsen, der „som eldste Søn“ holdt sig for „Nærmest Odelsberettiget til bemeldte halfue deel J gaarden Stemsrud,

och hans Broder Thosten Bendtzøn iche at hafue nogen Rett til at afhænde samme godtz, saasom de derfor iche hafuer Nødt En schillings Wærdie“. (Thingbogen, Side 54).

Den ¹⁸/₁₁ 1710 var Sagen atter fore paa Thinget i Grue, hvor Torsten Bentsen endelig mødte og fremlagde det nævnte Mageskiftebrev af ²⁷/₁₀ 1702, hvilket var det Eneste, han i denne Sag havde at „Jndgifue“, men han henholdt sig til sin „louglike hiemmel, som hand formener at være Et døchtig Document, der iche af nogen Ret formodentlig (?) schal worde underkiendt“. Stedfaderen berettede, at Torsten havde „belofuet hannem gaarden Grusæt frie och frelst, der hand dog hafuer derpaa betalt 128 Rd. och til processen for høyeste Rett om samme gaard Jmod 40 Rd. — — — — Och som hand nu hafuer udi Retten beseet Mageschifte Brefuet, saa benechter hand ydermere, det hand iche hafuer underschrefuet hans quindes haand“. Torsten Bentsens Tilsvær er næsten ulæseligt, men synes at indeholde Antydning om, at hans Stedfader havde aavirket Tømmer og Master paa Grusæt til „henwed 400 Rd., som hand med Kiøbmandens Bog schal bewise“. Paa Citanternes Forlangende blev Sagen fremdeles udsat til næste Sagething, hvor Hans Grusæt da blev tilholdt at fremlægge de i hans Væрге værende Skiftobreve, efter deres Fader og Bedstefader. (Thingb. Side 98 b).

Hermed synes Sagen at være bortfaldet, da intet videre derom findes i Thingbogen, hverken for 1710 eller 1711 (Thingbogen for 1712 mangler). Torsten Bentsen flyttede i 1710 til Grd. Andset i Hof, som hans Hustru Mari Arnesdatter Arneberg ved sin Faders Gavebrev af ²⁰/₁₁ 1709 havde faaet „til Odel og Eyendomb“. (Thingbogen for 1709, Side 76 b). Der døde han i 1712. Under ¹⁷/₁₁ 1709 var han ligeledes af sin Svigerfader bleven tilskjødet 10½ Skinds Jord i Grd. søndre Berger, som han ¹⁸/₁₁ 1710 atter solgte til Colbjørn Stemsrud*). Sidst i Aaret 1711 sees han at have fungeret som Lensmand i Hof paa sin Svigermoder, „Lensmandindens“ Vegne, da nemlig hun „allernaadigst var forundt Lensmandsombudet, saalænge hun samme med en døchtig Fuldmæchtig forsiuner“ (Thingbogen for 1711, Side 89 b). I sine sidste Dage lader det af Thingbøgerne til, at han kom mere og mere paa Knæerne, da han hyppigen indstevntes for Gjæld og udstedte Gjældsbeviser. Saaledes udfærdigede han under ¹³/₂ 1710 en Obligation til Sr. Peder Iversen i Christiania paa 118 Rd. med Pant i sin endda paaboende Gaard Stemsrud, „saasom hand udløste hannem af den Arrest, som Lars Hammer hafde hannem udi“. (Thingbogen for 1710, Side 49).

Om Vaaren 1701 havde Aslak Hoelstad i et Fæstensøl paa Gaarden Mellum i Grue, hvor baade han og Torsten Bentsen befandt sig som Gjæst, brugt Munden over Torsten, medens denne laa og sov. Skjældsordene bestod i, at han kaldte Torsten en Tyv og Skjelm. Torstens Broder, Ole Bentsen, som ogsaa var tilstede, raabte da paa sin Broder og bad ham staa op og forsvare sig. Torsten rejste sig, men svarede, „det hand schall bædre komme til Rette med hannem, end som at Slaae hannem“. Dette passerede i Otten om Morgenen, „effterat bemeldte Aslach hafde udsofuet“. Senere havde Torsten Bentsen ladet sig nøie med en skriftlig Afbigt af Aslak, som ganske slap for Bøder og deslige. Imidlertid indstevnte Fogden Sagen for Retten i Hof ²⁸/₇ 1701, da han vilde fordrø Sigt og Bøder til Kongens Kasse. Sagen blev med Fogdens Samtykke udsat til næste Thing. Aslak Hoelstad, om hvem det oplystes, at han var „genegen til fylderie och druchenschab, helst udi samquem“, blev ved Dom tilfunden at bøde 8 Rd. til Kongen og 1 Rd. til de Fattige i Christiania, samt offentlig for Retten at gjøre Torsten Bentsen „afbedelse“, hvorhos han af Retten fik Advarsel om for Fremtiden „sig fra saadant at Entholde, saafremt hand Een anden sinde iche til høyere Straf efter

*) I Anledning af denne Torsten Bentsens Overdragelse til Colbjørn Stemsrud af Grd. søndre Berger protesterede Halvor Arnesen Arneberg paa Thinget i Grue d. ¹⁹/₇ 1711, da det var „hans sal. Fader Arne Arnebergs Rette och sande Odel, huilchet hand achter at Jndløse; saawelsom lader hand och fredliuse dessen Andeel schoug och Eyendeeler, at Jngen understaaer sig derudi at hugge“.

Louen vil worde ansett“; desuden skulde han betale Lensmanden for dennes „umage“. (Thingbogen for 1701, Side 63 b—64 og Side 97).

Torsten Bentsen var — ifølge Solørs Thingbog for 1702, S. 28, og Do. for 1710, S. 54 — Søskenbarn af Colbjørn Stemsrud. Det var vel af den Grund, at denne maatte have kgl. Dispensation, da han i 1723 ægtede hans Enke.

Til Side 192. Arne Kjølen blev af sin Fætter, „hans Ærværdighed“ Hr. Colbjørn Torstensen (ved dennes Brodersøn, Paul Arnesen Arneberg) indstevnt for Retten i Hof ^{15/11} 1699, „for noget Høe, hand paa hans Eyendeele wed Medschougs Aaen paa den Søndre side schall hafue Slagit och høstet, huor hand formoder, at bemeldte Arne Kiølen iche schall hafue nogen Rett eller Føye til, effterdi det schal udfalde Rindendis Wand Jmellem Citantens Eyendeele och bemeldte Arne Kiølen. Formoder fordi, det hand iche allene samme Høe bør at miste, mens endoch at lide och undgielde huad Lougen J des Tilfælde allernaadigst foresiger, sampt dessen paugaaende Omkostnings Erstattelse“. Arne Kjølen begjærede, at Sagen maatte henstaa til Foraaret, naar Marken blev bar, „saa vilde han self stefne til Aasteden formedelst den forthred hand blifuer aarlig tilføyet af Citantens der hafuende Finder“. Herpaa gik Retten ind, „effterdi Mand herpaa Thinget iche noget om samme Eyendeeler kand schiønne och dømme, dog paa den maade, at saafremt hand det iche effterkommer, da bemeldte Eyendele (?) Citanten at tilhøre, och fordi følger bemeldte Arne Kiølen for dette Aar samme omthuistende Høe“. (Thingbogen, Side 71),

I den følgende Thingprotokol (for Aar 1700) findes Intet herom, da den først begynder med 5te Juni s. A.

Bemeldte Arne Kjølen blev af Arvingerne efter en afdød Mand, Jakob Hønsi af Sørum Sogn, gjennem Torkild Olsen Bache af Christiania indstevnt til Thinget i Hof ^{1/3} 1701. Sagen, der allerede havde været for Retten i 1700, angik „noget godtz af Sølf och penge, som den sal. Karl schall hafue med sig bragt, da hand udi de thancher war henreyst at bede om hans Daatter, Maren, til Ecteschab och strax blef siug och hiemført, huorefter hand och døde*). Samme godtz schal were udi hans hiem modthaget, som bemeldte Arfuinger iche udi mindelighed kand bekomme“. Af Vidneforklaringerne fremgik det, at den senere afdøde Jakob Hønsi var kommen til Kiølen for at bejle til Datteren. Da han kom did, var hun henne i Præstegaarden, hvorfor der strax gik Bud efter hende, at hun skulde komme hjem, hvilket hun da ogsaa gjorde. Her blev hun da modtaget af Bejleren, der overrakte hende Gaver, bestaaende i „En Nattrøye, 3 Alen Lærrit, fem Sølscheer, En Sølfkox, 2 Sølfkieder och et Sølfstæb, och hand (o: Vidnet) hørte iche andet; end som de sagde, at hun schulle hafue samme Karl, efftersom de længe tilforn hafde samme Karl Jwente, och bemeldte Person blef syg samme Aften, som hand kom til Kiølen, och laae der ungefærlig syg udi 9 Ugers thid och hafde sin hæst paa stalden ungefærlig J 7 Ugers thid“. Et andet Vidne havde hørt, at Moderen og Datteren, efterat den syge Bejler var bleven kjørt hjem igjen, da de ikke havde Raad til at have ham længer i Huset, havde anslaaet Sølvets Værdi til 100 Rd., og at det var skjænket Datteren „udi friergafue“.

Arne Kjølen erklærede for Retten, at hans Datter fremdeles havde Sølvstøjet, „och iche hannem at wedkomme“. Citanternes Fuldmægtig indgav en skriftlig Regning „for hans Reyse och Umage“, lydende paa 40 Rd. (Han havde nemlig Aaret forud gjort een — om ikke to — Rejser derop). Dommen faldt, at, da det „befindes, at Jndbemeldte Maren Arnesdaatter selfuer hafuer annammedt Jndbemeldte Gafuer, och de endnu effter Faderens Wedgaaende schal were udi hendes

*) Dette var foregaaet for 9 à 10 Aar siden.

Werge, aldtjaa henwises denne paathale til hendes foro och Wernething, och bemeldte Arne Kiøllen for denne præntion och søgende omkostning herved aldellis frikiendis“. (Thingb. for 1701, S. 11).

Arne Kjølen oplod d. $1\frac{1}{4}$ 1706 („der dog for 2 Aar siden er passeret“, heder det i Thingbogen for 1706 under $1\frac{5}{7}$ ved Thinglæsningen) til sin Søn og dennes Hustru Grd. Kjølen, „at hand den herefter maae bruge och tiltræde til fuld Besiddelse“. Ligesaa udstedte han under $2\frac{5}{6}$ 1706 et „Mageschifftebref med hans (o: sin) Søn Nils Arnesøn, det hans Søn schal niude Kiølen, som schylder 2 Huder, med underliggende Haslesfos (?) och Brug tilligemed Wærmund schoug, Aldt med bøxel Jmod det hand Jgien af sin Søn bekommer til Wederlaug søndre Kiølen, som schylder Een huud och otte schind, Waalberg J Stange Sogn paa Hedemarchen, med Bøxel ofuer 2 Schind, saa och hans andeel udi Giloug, effter Schifftebrefets formeld af 4 April 1701“.

Lidt om Gaardene Arneberg og Austad.

(Efter Solørs Thingbøger).

A) Arneberg.

- a) De 11 Skinds Jord, som Oluf Torstensens Enke, Christence (se Stamtavlen Side 176), ejede i Gaarden, og som angaves at være hende „udlagt for hinders fordring effter sal. Bendt Knudsøn, huorum det schifftebref effter sal. Anders Nørdre Houmb aff Elfferumbs sogen yderligere forclarer“ lod hun paa Thinget i Hof 1679 $2\frac{9}{8}$ ved sin Fuldmægtig, Erik Alfsøn, lydeligen opbyde; „om Nogen waar, som wille gifue Reede penge for samme godtz, schulle de det bekomme til løsen, huortil Oluf Oustad aff fornævnte Hoffs giæld Suarede for Retten, at hand gierne wille Jndløse samme Jordegodtz i fornævnte Arneberg med dag och tid, mens nu waar hand iche wed penge, at hand det Strax kunde Jndløse och betalle“. (Thingb. for 1679, Side 72).

Paa Thinget i Hof 1683 $1\frac{9}{8}$ lod imidlertid Lensmand Arne Torstensen Arneberg læse „en Transport och offuerdragelsebref“ af Christence sal. Oluf Torstensens, dat. Christiania $30\frac{1}{1}$ s. A., lydende paa $10\frac{1}{2}$ Skinds Jordegods med Bygsel og Herlighed i Grd. Arneberg, for 48 Rd. 2 $\text{K} 6 \beta$ „tilligemed Halftredie Rixdlr., som for de kongelig paabødne schatter och Rosstieneste waar Udgifuet“.

Ligesaa lod han paa Thinget i Hof 1684 $2\frac{4}{10}$ læse „en Transport“, udstedt $26\frac{8}{8}$ s. A. paa Arneberg af Paul Paulsen, Handelsmand i Christiania, paa $10\frac{1}{2}$ Skinds Jord i Arneberg „mod rigtig Fornøyelse“.

- b) Vedkommende den halve Deel af Grd. Arneberg, hvortil Colbjørn Olsen Stemsrud ansaa sig berettiget paa sin 1ste Hustrues Vegne. (Thingbogen for 1694, Side 63—64).

Arne Arneberg blev af Colbjørn Stemsrud indstevnt for Retten i Hof 1694 $13\frac{1}{11}$ „til at fremvise huad brefue hand hafuer for den andeell udi hans paaboende gaard, som hans (o: Colbjørns) quinde schal were odelsberettiget til, at hand derudaf kand faae at wide, huor høyt hand det for hafuer (?), efftersom hand det vil gifue och Erlægge hannem derforø penger Jgien och bemeldte godtz at Jndfrelse. Derpaa Jndgaf hand Et schifftebref af forige Sorenschrfuer sal. Lief Borch udgifuen af d. 10 Octbr. Ao. 64, angaaende schiffte effter afdøde Knud Bentzen, som er Citantens quindes fader, och befindis wed samme Schifftebref foruden løsøre Middeler, det Citantens quinde er tilfalden udi gaarden Arneberg 3 (?) Kalfschind effter hendes afdøde

fader“ &c. „Ellers fremkom Berger Alfsøn af Christiania, som protesterede och formeendte, det hand til bemeldte gaardepart udi Arneberg schal were Nermere Odelsberettiget, end som Kolbiørn Stemsrud paa hans quinde (?), efftersom hands fader war den Elste Broder, huilchen hans Odelsrett hand med 2 Widner bemeldte Kolbiørn haffuer tilbudet, och som hand det icke wil beholde, formoder hand det at Maa selge huor hand wil. Kolbiørn Stemsrud derimod foregifuere, at naar hand gjør hans derpaa hafuende Brefue och Documenter till Indtet, och hand bliffuer kiendt for dess Rette odelsmand, saa wild hand løse hans Odelsrett. Berger Alfsøn derimod foregifuere, det hand for 14 à 15 aars thid siden tilbød dennem, som ware formyndere for Kolbiørns nu hafuende quinde och nu (?) Berger Sparbyes quinde, at de wilde thage pengene, huorum hand Lensmanden Arne Arneberg tilschreffuet haffuer, som ved 2 Mænd schulle biude dennem pengene till, huilchet formynderne icke kunde Jmodthage. Derpaa indgaf bemeldte Kolbiørn Stemsrud bemeldte Berger Alfsøns Faders Kiøbebrief til hans quindes fader af dato Arneberg 23 April Ao. 1650, huorved hand Selger och afhender ald sin laadt och andeell, som hand kand tilkomme baade effter Fader och Moder for penge 90 Rd.“ &c. „Noch Jndgaf bemeldte Citant Kolbiørn Stemsrud et schifftebrief, som war passerit effter hands Sal. quindis Moder, af dato d. 4 April Ao. 70, huoraf fornemmes, det sal. Knud Bendtsøn icke widere udi samme gaard tilkommer, End som Een huud och 9 Kalfschind med bøxell ofuer 2 Huuder, som bemeldte gaard paa den part schylder“ &c. „Jmod bemeldte Søgning og thilthale Mødte derom for Retten Arne Arneberg och Jndgaf hands schrifftlige tilsuar saaledes, at naar Kolbiørn Stemsrud først bewiiste sig at være Rætte Odelsmand til bemeldte 2 Lodders Løsning, schal da widere dertil suares, effterdi Berger Alfsøn af Christiania holder sig derudi at være Een odelsmand effter hands sal. Fader, och tilmed hafuer hand kiøfft af Pofuel Pofuelson udi Christiania udi samme gaard En Systerlodt, och den halfue broderlodt hafuer hand udi pandt for 53 Rd., at naar aldt hannem loughligen tilbiudes, saa annammer hand wel pengene Jgien, efftersom hand haffuer sin bøxell och sidder wed hans bøxelrett, af dato Arneberg 12 Octob. Ao. 94. Ellers haffuer Citanten nu udi Retten optaldt 90 Rd. udi Courandt Myndt for den 1 (?) Huud, som hand holder sig Odelsmand til udi bemeldte gaard Arneberg, och naar hand faaer at wide, huad hand mere hafuer udgifuere, schal hand och faa flere penger. Bøxelen, som hand och kunde hafue udgifuere, biuder hand och hannem til, til den Ende, at hand wilde til faredag tilfløtte gaarden, nemlig penge 10 Rd., Jndtil hand kand bevisliggiøre, Endten hand hafuer giffuet mindre eller mere, och derpaa er hand Endelig domb begierende.

Naar denne Sags beschaffenhed Rettelig efftersees, da befindis nochsom udi Rette at være gjort forclaerligt, det Børger Alfsøn effter hans mundtlig gjorde protestation er Odelsberettiget til den gaard Arneberg, som och wed hans Sal. faders, Alf Bendtzøns udgifne schiøde baade paa løst och faste godtz nu udi Retten forclares, och som Lougen allernaadigst tillader børn at Jndfrelse huad deres forældre J saamaader kunde hafue soldt, naar de kommer til deris fulde Aar och Alder, huilchen Rett samme Børger Alfsøn icke udi nogen Maade kand betagis for dess Andeell, saa giøres och Jndsigelse af Contraparten Arne Arneberg, som och Een deell udi Gaarden med Odell och Eyendomb samt Aasesdesrett sig schal hafue tilhandlet, med formeening, at Citanten bør først effter Lougens Maade sin Odelsrett bewiisliggiøre, førend Nogen penge kand Jmodthages. Effterdi hand wed sit Stefnemaall icke hafuer gjort hannem saa fuldkommen opliusning som fornødiges, kiendes for Rett och Billigt, at dersom Citanten formeener sig at være Odelsmand til bemeldte Gaardepart udi Arneberg, da maa hand effter loughens femte Boeg, 3 Cap, och 10 Articuls tilhold hands formeenende Rætt at Jndtalle, nemlig til Thisdagen effter paadsche Ugen och der at forclare, om hand kand være Nærmest til at Jndfrelse samme Odell

effter foregaaende lougl. Steffnemaall til de Wedkommende, huor de da och hafuer at producere til denne Sags nærmere opliusing huad Rætt de hertil kand hafue; gaaes da widere derudinden som Retten kand medføre“

I denne Anledning indgik Arne Arneberg og Colbjørn Stemsrud, under Dato Arneberg ²⁹/₂ 1695, en Forening med hinanden, „andgaaende den halfue deell udi Arneberg, som Kolbiørn herefter schal niude och beholde Jmod det hand til hannem haffuer betalt 100 Rd., och er dess Gaardtz halfue schyld 1 Huud och 9 schind Bondegodtz med bøxel ofuer 3 schind præstebolet er tilhørrig“ (thinglyst i Hof ¹/₃ 1695; Thingbogen S. 13).

Siden finder man ikke i Thingbøgerne (hvoraf dog den for 1697 mangler) noget videre om denne Halvpart af Grd. Arneberg, førend i Aaret 1700, da Berger Alfsøn af Christiania under ¹⁰/₇ s. A. udstedte et „Ofuerdragelses Brev“ til Arne Arneberg paa „hands (o: sin) Odels och Besiddelses Rett ofuer halfue gaarden Arneberg“, hvilket blev thinglæst i Hof ¹¹/₁₁ s. A. (Se Thingb. for 1700, Side 70 b). Paa samme Thing ¹¹/₁₁ lod ogsaa Colbjørn Stemsrud thinglæse følgende Dokumenter:

- 1) sit „Kiøbebrev“ af s. D. til Paul (Arnesøn) Arneberg paa 1 Hud og 9 Skind i Grd. Arneberg, med Bygsel over 3 Skind mere;
- 2) sit „Missive“ af ¹²/₆ 1700 til Torsten Arnesøn Austad, om at levere denne 230 Tylter Saugtømmer &c. „Colbiørn Stemsrud war her tilstede och foregaf, at effterdi at bemeldte Thosten iche wil holde det første Kiøb, som hand gjorde med hannem om Arneberg, saa nødes han til at det Siste (?) for dess betaling eller penge“. (Skriften næsten ulæselig);
- 3) „noch en anden Missive“ af ¹⁷/₉ 1700 om Leverance af 78 Tylter Saugtømmer;
- 4) „ydermere bemeldte Colbiørn Stemsruds pandtbrev til bemeldte Thosten Arnesøn Oustad paa Een hud och 9 schind med bøxel ofuer 3 schind udi gaarden Arneberg, for penge 300 Rd., af dato 1 Febr. 1700; derpaa befindis at were betalt 70 Rd. d. 8 Juni samme Aar“. (Thingbogen for 1700, S. 73 b).

Major Hirsch lod paa Thinget i Hof 1714 ¹²/₇ læse sit Forbud, dateret ⁹/₇ 1714, „at Aaste Scharisdaatter sal. Arne Thostensen Arnebergs iche maae afhænde noget Jordegodz, efftersom hun allene er en giftes? Quinde dertil“. Forbudet var ogsaa underskrevet af hendes Søn Halvor Arneberg. Den 14de s. M. blev imidlertid Aaste Arnebergs Skjøde af 10de næstfær, hvorved hun afstod til Colbjørn Stemsrud den halve Gaard Arneberg, „efftersom gedachte Colbiørn schall være dessen Rette Odelsmand“, læst paa Thinget i Hof. Paa samme Thing publiceredes tillige Colbjørn Stemsruds Revers af ¹⁰/₇, „det gedachte Aaste Arneberg schall være frie for Bøxel for samme Andeels schyld och Landschylds suarelse, saa och tilladés hende at drifue udi schouen effter Muelighed och gaarden thaale kand“. (Thingbogen for 1714, resp. Side 42 og 49).

B) A u s t a d.

Efterat Arne Torstensen Arneberg i 1706 havde været Lensmand i Hof i over 50 Aar, androg hans Søn Halvor Austad om, at Thinget herefter maatte forlægges fra Gaarden Arneberg til Austad. Han yttrede deri, at som hans Fader „nu er en gammel Mand, der iche længere kand udstaae at holde widere thing paa gaarden hos hannem, mens som hand (o: Halvor) som en Søn bør gaae sin Fader Jhænde, huad som hand self iche formaaer, altsaa begiærer hand, at thinget herefter paa gaarden Oustad maatte holdes, saasom der af gammel thid hafuer været et gammelt thingstæd“. Dette blev af DHrr. Bontzen og Heins, som Kommitterede i Slotsloven i Vicestatholderens Fraværelse, under ⁴/₁ 1707 bevilget og paa Thinget i Hof ¹¹/₃ s. A. publiceret. Den gamle Arne Arneberg fremstillede sig ogsaa paa samme Thing, som endda holdtes hos ham, „och fra sig sagde samme thinghold,

effterdi at de som gamle folch iche længere kand udstaae, at hos dennem noget thing blifuer holden, baade for Een och anden Aarsags schyld, som fogden self best kand være vidende, huilchet hans thienere Thosten Olsen ochsaa Jdag her paa Thingstuen sig Jgien Refererede, och sagde nu ydermere, at fogden ved self best, huorledes hand dennem J des høye Alderdom har tracterit“. Almuen erklærede sig, paa Tilspørgende, meget tilfreds med, at Thinget herefter skulde holdes paa Austad, hvor det i gamle Dage havde været. Gaarden laa derhos meget belejligt og havde „Huuswærelser noch“, „och tilmed, om det er Nogen udaf Almuen, som kunde hafue fornøden Øll eller Mad, saa kand de det och Erholde paa dette Stæd, thi undertiden kand Thinget længe holdes, och de derfor kunde lide Manquement“. Derfor takkede de den høje Øvrighed for denne „gode och Retfældige? Andstalt“.

Halvor Austad lod ogsaa paa samme Thing læse den høje Øvrigheds Resolution af $\frac{4}{1}$ næstfør, grundet paa hans indgivne Andragende, at Ingen maatte holde Øludsalg, „der kunde komme hannem til præjudice, eller Thobach och deslige, som er gastgiefuerens Embede“. (Thingb. for 1707, S. 17).

Paa Hof's Thing, der nu holdtes paa hans Gaard Austad, fremstillede han sig d. $\frac{16}{7}$ 1707 og „beklaget sig for en Mestwext, som Aar for Aar sig her paa Gaarden tildrager, saa Gaarden J saamaader nu iche er halfft saa god som tilforn“. Derhos var den bleuen udlagt til Kvartér for Løjtnanten ved Solørske Compagni, „saa hand derfor, foruden de kongl. allernaadigst paabudne Rettigheder, maa aarligen svare til Leut. udi Service 10 Rd., och som hans Gaard er meget høyt schyldsatt, saa hand iche deraf selv kand hafue sin Subsistentz, mens Aar for Aar maa kiøbe Korn baade til lifuetz Ophold saavel som til sædekorn och folch (?)“, saa begjærte han sig meddeelt Rettens Attest om, at det forholdt sig som af ham opgivet. Der fandtes desuden der i Sognet flere „døchtige och fruchtbare Gaarder, som bedre kunde udstaae denne thængsel, end han“. Saaledes nævnte han Gaardene Kvesæt og yttre Sætre, „som baade schylde mere och ellers i alle maader baade af schoug och Macht ere langt bædre, saa dessen opsiddere derfor kunde hafve langt bædre Raad och Wildkaar at udstaae denne Jnqvartering, end som hand, der hidindtil J mange Aaringer hafde det Jmodthaget“. Derhos forklarede han, at hans Gaard ligeledes var „anordnet til Gastgifuergaard, saa hand Nattethider maa være færdig at Jmodthage och befodre de Reysende“. Laugrettet og Thingalmuen erklærede paa Tilspørgende, at ingen Gaard der i Bygden var saa højt skyldsatt, som Austad, samt at de af Halvor Austad nævnte Gaarde var ligesaa bekvemme til at være Løjtnantskvartér, hvilket ydermere fremgik deraf, at Løjtnanten ved dette Compagni logerede paa Kvesæt. Foruden at være „Gastgiefuer“ havde Halvor Austad tillige „effter Almuens Begjær“ overtaget Thingholdet. Denne „Almuens tilstand“ begjærte han beskrevet, da han agtede at indgå til „den høye Øfrighed“ med Ansøgning „om naadigst forlindring udi den hannem paalagte Jnqvartering.“ (Thingbogen for 1707, S. 70).

Indgiftede i Familien Arneberg.

M æ n d.	Side	Kvinder.	Side
Bentsen, Torsten	188.	Aaste Skarisdatter	178.
Bombhoff, Johannes	182.	Anne Arnesdatter	192.
Colbjørn Olsen Stemsrud (Grusæt)	188.	Anne Olsdatter Stemsrud	191.
Førey, Markus	185.	Bing, Sara Margrethe	185.
Groll, Johan	169.	Cathrine Jakobsdatter (?)	169.
Holst, Geert	175.	Christence Nilsdatter	169.
Jæger, Paul	212.	Christophersen, Christine Mariane	187.
Lei, Willum Jensen	192.	Dahl, Christine	187.
Meidel, Thomas	174.	Else Paulsdatter	180.
Wandel, Erik Lambertsen	171.	Feilberg, Martha Ovene	186.
Winge, Bent Olsen	171.	Hirsch, Barbara Sophie	183.
Wordeman, Hans	182.	Holst, Cathrine Thomasdatter	173.
		Inger Halsteensdatter	170.
		Kirsti Olsdatter	181.
		Kraft, Anna Jakobsdatter	168.
		Lund, Adelhejd Margrethe	186.
		Maren Hannibalsdatter	176.
		Maren Ottesdatter	191.
		Marthe Olsdatter	192.
		Motzfeldt, Marie Sophie Erneste	187.
		Møllerup, Helvig Bugge	184.
		Olaug Sjønnedatter (?)	168.
		Schaft, Rebekka	185.
		Sidsel Margrethe Henriksdatter	176.
		Stub, Cathrine Kjeldsdatter	168.
		Susanne, gift med Oluf Torstensen d. Y.	191.
		Ullitz, Emma Johanne Mauritzine	187.
		Willumsen, Anne Margrethe	186.

Det her foran i Tegning leverede Arnebergske Signet er neppe gammelt. Det skriver sig formodentlig fra den Side 185 anførte Kaptejn Ulrik Fredr. Chr. Arneberg, der døde 1799 som Skovinspektør paa Røraas, og som ved de deri fremstillede Emblemer rimeligviis har villet antyde sin Stilling som Forst- eller Bergmand.

Af Navnet Arneberg har man endvidere stødt paa Følgende, som man ikke veed at sætte i Forbindelse med ovenomhandlede Familie:

- 1) En Løjtnant Arne Arneberg tilskjødede $\frac{3}{12}$ 1705 Anne sal. Hr. Hans Jensen Kraft's i Hof i Solør Halvdelen i et Kværnhus i Hougsaaen „och ellers kaldes Schougfaass“. (Solørs Thingbog for 1706, Side 12). Fornavnet Arne maa vistnok være en Fejlskrift istedetfor „Torsten Arnesøn“, thi ingen Løjtnant „Arne“ Arneberg forekommer i Militærkalenderne fra den Tid.
- 2) En Arne Arneberg blev 1761 $\frac{18}{11}$ Sekondløjtnant ved det gevorbne Regiment, som ifølge Ordre af $\frac{23}{5}$ 1758 skulde føre Navn af det nordeufjeldske gevorbne Regiment. Hans Station var Christiania. Hans Navn er overstrøget i Militærkalenderen for 17 $\frac{66}{67}$.
- 3) En Sergeant Ole Olsen Arneberg, † 1812 $\frac{1}{3}$ paa Skibstad i Elverum, men begravet ved Hof (dog indført i Grues Kirkebog), 32 Aar gml.

Gift i Grue 1799 $\frac{22}{10}$ med Erikka Oliana Tørrisdatter Sorknæs. Følgende Børn fødte paa Sorknæs i Grue:

- a) Maren Elisabeth, døbt i Grue 1801 $\frac{20}{12}$.
- b) Thore, døbt sammesteds 1803 $\frac{4}{12}$.
- c) Ole, døbt sammesteds 1806 $\frac{16}{12}$.
- d) Arnt Arbien, født i Grue 1810 $\frac{13}{5}$.
- e) Ole, født „ibid“ 1812 $\frac{10}{6}$.

Denne Sergeant Ole Olsen Arneberg skal have været en Huusmandssøn fra Hof i Solør.

Trykfejl og Rettelser.

- Side 180, 4de Linie franeden: 1775, læs: 1774.
 - — 5te - — 1774, læs: 1775.
 - 184, 11te - fraoven: Bilag No. V, læs: Bilag No. VI.

Familien Arntzen.

Lidt om Familien Arntzens nærmeste Forfædre paa Spindesiden.

Gaarden Grinder i Grue Præstegjeld i Solør, Fogderiets største Jordbrug, har fra umindelige Tider af tilhørt en solørsk Æt, i hvilken den nuværende Familie **Arntzen** for over 200 Aar siden er bleven indgiftet, hvorved Gaarden siden har fulgt denne Familie indtil Aaret 1845, da den afhændedes til Fremmede. En af dens Ejere, Krigsraad Ole Arntzen, født 1731 og død 1811, har nedskrevet, hvad han vidste om sin Slægt, skjønt det er kun fordetmeste Efterretninger om hans Forældre, Søkende, sine egne og Søkendes Børn. Hans Sønnesøn, den nulevende Justitiarius Carl Arntzen, har derimod baade efter egne Undersøgelser og efter Meddelelser af sin Fader og Farbroder tilføjet endeel Oplysninger, især om de ældre Slægtled, hvilke han godhedsfuldt har meddeelt nærværende Ud giver, som baade herfor og for al anden under Trykningen af nærværende Stamtavle ydet kyndig Bistand, herved bringer ham sin forbindtligste Tak. Om Gaarden og dens ældste bekendte Ejere hid sættes derfor — tildeels med Meddelerens egne Ord — hvad Ud giveren paa denne Maade er kommet til Kundskab om.

„Gaarden Grinder skal, efter hvad min Fader har sagt mig, ifølge Dokument, som han formeentlig havde seet, men som nu ikke mere findes, i Aaret 1522 være gaaet i Søstreskifte med Nabogaarden Mo*), og kom derved til den ene Søsters Mand, hvis Navn formodentlig har været Sjøanne. I Slutningen af det 16de og Begyndelsen af det 17de Aarhundrede ejedes Grinder af en Mand ved Navn:

*) „Moe och Grinder er Tuende Søsterschifte“, heder det ogsaa i Solørs Thingbog for 1638—1641, Side 126, i nogle Vidneforklaringer i en Aastedssag mellem Opsidderne paa Grinder og Kongshaug i Aaret 1639.

a1. Sjønnæ, almindelig kaldet Sjønnæ Gamle. Hans Faders Navn var formeentlig Ejevind, og Gaarden hans fædrene Odel, idet han var Sønesøn af den Mand, der giftede sig Gaarden til i 1522, men noget vist veed jeg ikke derom. Søn af denne Sjønnæ Gamle var:

a2. Ejevind, som ejede Gaarden Grinder fra ca. 1611 til sin Død omkring 1649.

Han var gift med en Berthe Arnesdatter*), som døde ca. 1663, og med hvem han havde 3 Sønner og 2 Døttre.

a3. Sjønnæ „Unge“ var i 1663 Lensmand i Grue, hvor han formodentlig døde sidst i 1665. Han er vel den „Sønne“ Grinder, der tilligemed Arne Grinder tiltaltes for Thinget i Grue 1633 ^{21/3} af Claus Bastiansen (9: Fogden) „for Slagsmaal, de schall haffue giort, Siøne i Synderlighed for Joen Sæltre hannem? schall haffue stuchen for nogle Aar siden Inden udi Sverigh. Sønne ehr? møtt med beretningh sigh vell at haffue wered i stuen, der schaden schede. och waar I w-enighed med Joen. Olluff Sorcheness stach hannem med en Kniff. Ehr derom Saaledis Affsagt, at bemeldte Sønne schall bøde sin Secht till K. M. Saa frembt hand Jnden 10 Vger eller och Nestkomendis Almindeligh tingh sigh wed sinn æd Selff Siette sigh der fra Jche Kannd lougwerge“.

Den 1ste Oktober 1663, efterat ogsaa hans Moder, Berthe Arnesdatter var død, skiftede han med sine Medarvinger, nemlig en Broder, en Søster og to Søsterbørn, hvorved Grinder blev stærkt beheftet, men han beholdt dog Gaarden som Aasæde“.

Sjønnæ boede ca. 1642 og endnu 1652 paa Grd. nordre Nord i Grue, men kom siden til Grinder. (Thingbogen for 1692, Side 60, og for 1651—1653, Side 2 og 3).

Gift med Berthe Kjeldsdatter Torderud**), som døde ca. 1668 og med hvem han fik et eneste Barn:

a4. Olaug Sjønnæsdatter, der ca. 1662 ægtede **Arne Olsen**, Stamfaderen for Familien **Arntzen**. Hun døde 1668. (Se strax nedenfor).

b3. Siver, sandsynligviis † 1671 som ugift og boende paa Grd. Roldstad, eller — som det i ældre Tider, og maaskee rigtigere, skrives: Rolfstad. Han er vel den Siver Rolfstad, som af Thingbøgerne sees at have været Lensmand i Grue 1651 og 1653.

„Sifuert Evindsøn Rolfstad“ tilskjødede under ^{1/1} 1671 Arne Olsen Grinder 2 Huder og 2 1/2 Skind med Bygsel og Herlighed i Grinder, „samt Landschyld och al anden Tilligelse“, for 200 Rd. (Thingbogen for 1671, Side 5 a)***). Han er formodentlig død samme Aar uden Børn, thi i Thingbogen for 1672, Side 4, forekommer en Thinglæsning af en paa Gaarden Rolfstad den ^{1/3} 1671 oprettet Kontrakt mellem Maren Helgesdatter Rolfstad †)

*) Ejevind Grinders Hustru (Berthe Arnesdatter?) var i 3die Led beslægtet med Bent Arnebergs Hustru. (Solørs Thingbog for 1638—1641, Side 126).

**) En Jøran Kjeldsdatter Grinder — ogsaa kaldet Jøran „Nord“ — nævnes i Solørs Thingbog for 1673, S. 54 b. som død. Hun maa vel have været en Søster af Sjønnæ Unges Hustru, Berthe Kjeldsdatter fra Torderud.

***) Ved en Skrivfejl i Thingbogen for 1671, S. 5 a, nævnes ved Skjødets Thinglæsning ^{1/3} s. A. Grd. Rolfstad som den, der ved Siver Evensens Skjøde af ^{1/1} næstfør blev Arne Olsen overdraget, istedetfor at det skal være Grd. Grinder. Paa Skiftet efter sine Forældre i 1663 fik nemlig Siver Rolfstad for sin Arv Udlæg i 2 Huder 2 1/2 Skind i Grinder med Bygsel. Dette Udlæg pantsatte han for 200 Rd. ved Obligation af ^{2/2} 1666, udstedt paa Grinder, til Arne Olsen Grinder, og denne Obligation blev igjen indfriet derved, at han ^{1/1} 1671 udstedte Skjøde til Arne paa de pantsatte 2 Huder 2 1/2 Skind med Bygsel. „Dette er aldeles vist“, siger Justitiarius

Arntzen, der for flere Aar tilbage har gjort et Udtog af de paa Grinder i sin Tid opbevarede Papirer.

†) Til en Smule Oplysning om denne Maren Helgesdatter Rolfstad hid sættes her Følgende:

a1. Helge, boende paa Grd. Snarold? i Hof.

a2. Arne Helgesøn, boede i 1695 paa Gaarden „Løfue“ i Hedrum. Han afstod 1651 ^{21/11} sin Odels- og Aasædesret i Snarold til sin nedennævnte Søster, Maren; men ikkedestomindre skjænkede han atter

- og Guro Sæta „om hvis Løsøre Arff Guro Sæta kunde være tilfalden efter sal. Siur Rolfstad sin Broder“. Kontrakten var forsegleet af Guros Søn, Torsten Sæta, og undertegnet til Vitterlighed af Haaken og Oluf Nilsen Hveberg.
- c 3. En Søn, hvis Navn udentviwl har været Arne, og som har boet paa Grinder, hvor han maa være død i 1652, thi i Thingbogen for samme Aar, Side 2 og 3, nævnes en „Arne Grinder“, som tilligemed et halvt Snees andre Bønder deroppe af Fogden under $12/10$ 1651 blev indstevnt for Retten i Grue „for stor Lentze-Told“ &c. Da Sagen 2den Gang kom fore den $8/7$ 1652 var Arne Grinder imidlertid død, og paa hans Vegne svarede „hans Broder, Sjøanne Nord“.
- d 3. Guro Evindsdatter, formodentlig giftet til Gaarden Sæta, da hun kaldes med dens Tilnavn. Hun arvede efter Broderen Siver 1 Hud og 10 Skind i Gaarden Rolfstad, hvilket hun med sine Børn og Arvinger under $5/2$ 1672 tilskjødede Herman Johansen Rolfstad til Odel og Ejendom. Hendes Mand har formodentlig hedt Tove, thi blandt „hendis Børn oc Arffvinger“ anføres ved denne Anledning i Thingbogen for 1672, Side 4: Torsten og Gudmund Toffuussønner og Marthe Toffuesdatter. De Andre anføres at være: Lars Floberg

(nemlig 1ste Febr. 1695) hendes Datter, Gjertrud Torstensdatter Kongshaug, samme „Aasæde och Besiddelses Rett“, hvilket Oluf Arnesen Grinder, som Svigersøn af Maren Helgesdatter, protesterede mod, og hvori han af Retten fik Medhold. (Solørs Thingbog for 1695, Side 15 og 120).

b 2. Maren Helgesdatter, f. 16.., † paa Rolfstad? i Grue ca. 1707.

Gift 1) 16.. med Torsten Olsen Snarold. Han døde før 1677 og var en Søn af Ole Torstensen søndre Sorknæs, der ogsaa ejede Snarold. (2 Døtre).

Gift 2) før 1677 med Herman Johansen Rolfstad, der døde ca. 1688. (1 Datter).

a 3. Gjertrud Torstensdatter, f. ca. 1653, † paa Kongshaug i Grue 1739 $1/2$, 86 Aar gml.

Gift 1) 16.. med Torsten Arnesen Kongshaug, der døde ca. 1691. (4 Børn levede i 1719).

Gift 2) 1692? med Christopher Nilsen, som derved kom til at bo paa Kongshaug, hvor han døde barnløs i 1736 $1/2$, 76 Aar gml.

a 4. Arne Torstensen Kongshaug, f. 16.., † paa Kongshaug 1748 (begr. $27/9$), 74 Aar gml.

Gift med Berthe Sophie Andersdatter Meldal, en Præstedatter fra Grue. Hun blev begravet $10/1$ 1737, 55 Aar gml. (Mange Børn).

b 4. Torsten Torstensen (kaldes ogsaa Torsten Lange).

Gift i Grue 1733 $30/1$, med Sophie Megersee. (Datter af en Povel Hansen Megersee paa Bjørnstad i Grue og Else Margr. Bastiansd. Stabel).

c 4. Jørgen Torstensen Snarold.

Gift i Grue 1712 $13/7$, med Bastine Paulsd. Megersee (Søster af nysnævnte Sophie M.).

d 4. Olaus Torstensdatter.

Gift i Grue 1716 $22/11$, med Ole Olsen Hunsager, der i 1719 boede paa Bejtnæs i Hof.

b 3. Maren Torstensdatter, f. 16..

Gift 16.. med Anders Mikkelsen Sønsterud i Hof, † omkring 1700. (Mange Børn, hvoraf her nævnes 1 Søn):

a 4. Mikkel Andersen Sønsterud. Han gjorde i 1719 Fordring paa Odelsretten til Snarold efter sin Moder, idet han paastod, at hans Møster, Gjertrud, og hendes Sønner ikke tilkom den, da hun havde nydt sin Odel og Aasæde i Sorknæs*). (Thingbogen 1719—1721, Side 7 og 9 b).

c 3. Johanne Hermansdatter Rolfstad.

Gift med Lensmand Oluf Arnesen Grinder. (Se Side 241).

*) Herved sigtes vel til de 40 Rd., som Gjertrud Torstensdatter efter sin Fader havde tilgode for Aasædet i Sorknæs, og som — ifølge en mellem hans Arvinger paa Thinget i Grue den 24de April 1677 sluttet Overeenskomst — inden Aarets Udgang skulde udbetales hende (eller rettere hendes Mand, Torsten Kongshaug) af hendes Farbroder, Bent Olsen Sorknæs's Enke og Børn, der nemlig skulde beholde Sorknæs som sit Hovedbol, medens Maren Helgesdatter med Børn skulde beholde Gaarden Snarold, af hvis samlede Skyld (3 Huder) hun af egne Midler havde indfrelst 1 Hud for 40 Rd. (Solørs Thingbog for 1677, Side 15 b).

af Hof Sogn, Jens Huser af Næs, Nils Hveberg af Grue samt en Rønnaug Enger. Skjødet var forsynet med „4 Zigneter, it bomerke sambt Marte Toffuesdaatters Naffin“.

a 3. Marthe Evindsdatter Aasnæs (formodentlig gift med en Torkild Aasnæs?). Hun var død før 1663, men efterlod 2 Døttre:

a 4. Aasni Torkildsdattter.

Gift med Halvor Hannestad.

b 4. Gjertrud Torkildsdatter (maaskee den „Gjertrud Hveberg“, som blev begravet i Grue 1713, 19de Sønd. efter Trefold., 76 Aar gml.).

Gift med Oluf Nilsen Hveberg. De var maaskee Forældre af

a 5. Torkild Olsen østre Hveberg, som blev begravet i Grue 1736 ¹⁹/₁₂, 59 Aar gml., og som 1721 ¹³/₁₁ i Grue ægtede Marie Paulsd. Moe, der blev begravet Langfredag 1771, 82 Aar gml., og med hvem han blandt andre Børn havde 1 Søn:

a 6. Arne, f. i Jan. 1725, † 1765 ¹/₂, og gift fra 1748 med Malene Arnesd. Grinder.

b 2. En Søster af Ejvind Grinder var gift enten med Gunder Næs eller med dennes Fader, som havde boet paa Pixrud. Dette sees af Thingb. 1638—1641, Side 236, i en Sag, som Lauritz Pixrud 1640 ¹/₁₀ havde anlagt mod Ole og Torkild Mo i Grue „for Seterboel til Pixrud, de Hauem fratagit haffuer och Husene Nederkast“. De to Indstevnte „formeente deris Lanherrer, som eyer deris gaarder, Bentt Arneberg och Joen Wold bliffue steffnt; er at Agte, seteren ligger J sameyer, och de Iche bør Steffnis for deris hands gierningh“.

a 1. **Arne Olsen**, født 16.., † enten sidst i 1689 eller først i 1690 som Lensmand i Grue og boende paa Grinder, som han fik ved i 1662 eller 1663 at ægte Datteren paa denne Gaard, nysnævnte Olaug Sjønnesdatter, er den første, som kjendes af sin Slægt. Om han — som det hidtil har været antaget af hans endnu levende Descendenter, hvorom henvises til foranstaaende Stamtavle over Familien Arneberg, S. 165 til 168 — virkelig har sit Udspring fra sidstnævnte Slægt, nemlig som Sønneson af dens første bekjendte Stamfader, Colbjørn Olufsen Arneberg, er fremdeles uafgjort. da det endnu ikke har lykkets Udgiveren ved Gjennemgaaelse af de ældste i Rigsarkivet forhaandenværende Retsprotokoller derom at finde nogen Oplysning. Derimod nævnes i Solørs Thingbog for 1638—1641, Side 65 og 66, en Oluf Olsen Opsæt, som levede i 1616, og hvis Søn, Arne Olsen, i 1632 anføres at have pantsat en Deel af Gaarden Opsæt for 18 Daler til en Lasse Børgesen. Baade Haandskriften og Fremstillingen er det imidlertid vanskeligt at finde nogen Rede i, men de her anførte Navne ere ialfald utvivlsomme. At vor Arne Olsen just skulde være en Søn af denne Oluf Olsen Opsæt, er vel imidlertid neppe rimeligt, da han isaafald maatte være født omkring 1607 eller dog ikke senere end 1614, og altsaa have været mellem 48 og 55 Aar gml., dengang han omtrent i 1662 indgiftede sig paa Grinder, eller mellem 59 og 66 Aar gml., da han i 1673 giftede sig 2den Gang. Han var neppe nogen gammel Mand ved sin Død i 1689 eller 1690. Han stod paa en meget venskabelig Fod med Oluf Torstensen Arneberg d. Æ., og har vist været omtrent jævn gammel med ham, men denne Sidstnævntes Fødselsaar vides rigtignok ikke. Ellers har Gaarden Opsæt gennem lange Tider paa en Maade været indforlivet med Grd. Grinder og sammes Beboere.

Ved sin Svigerfaders Død i 1667 overtog han Gaarden Grinder og udløste snart alle Svigerfaderens Medarvinger, hvorved Grinder udeelt og ubeheftet tilfaldt ham*), og blev vel ogsaa da hans Elftermand som Lensmand i Grue**).

- *) Af Grd. Grinders samlede Skyld, 5 Huder, ejede Arnes Svigermoder, Berthe Kjeldsdatters Bo — ifølge Skiftebrevet efter hende af $\frac{3}{4}$ 1668 — 2 Huder $9\frac{1}{2}$ Skind, der altsaa tilfaldt hendes lille Dattersøn, Ole Arnesen. Heri var tillige indbefattet 3 Skind, som ifølge Thingbogen for 1671, Side 27, af en Gunder Colbjørnsen Øjen under $\frac{27}{1}$ 1670 blev Arne Olsen tilskjødet, hvorom nærmere i Bilag No. I. Resten, \circ : 2 Huder $2\frac{1}{2}$ Skind, blev — som ovenfor anført — under $\frac{9}{1}$ 1671 tilskjødet Arne Olsen af hans Hustrues Farbroder, Siver Rolfsstad.
- **) Allerede under $\frac{29}{10}$ 1667 oprettede Almuen i Grue en Kontrakt med Arne Grinder om Lensmandstolden, saa han vel da alt har været Lensmand der. I 1671 paa Thinget i Grue den $\frac{5}{10}$ forrettede han endnu, men kaldes dog „forige Lensmand“; ved det næste Thing sammesteds den $\frac{21}{11}$ s. A. sees han derimod at være bleven afløst af en Didrik Jakobsen, som nogen Tid iforvejen af Fogden Joh. Steenkull var bleven beskikket til „Boydelenmand“ der. Arnes Fratrædelse, der seer ud som en Chicane fra Fogdens Side, var imidlertid ikke af lang Værlighed, thi allerede fra Midten af 1673 sees han atter at have overtaget Bestillingen, som han derpaa beholdt til sin Død omkring 1690, kun at hans Søn, Ole, i de sidste 3 à 4 Aar i Almindelighed sees at have forrettet for ham. Bemeldte Didrik Jakobsen, forhenværende Proviantskriver (paa Kongsvinger?), men nu beskikket af Fogden til Lensmand i Grue, ansøgte under $\frac{23}{7}$ 1671 Statholderen om at maatte nyde den samme Lensmandstold, som hans Formand havde haft, „ellers schall det vere hannem umueligt at vedblifue“, hvilket Oberst Hans Jakob Schiort, som Kommitteret i Slotsloven, under $\frac{29}{8}$ s. A. resolverede at være billigt, naar blot ikke Almuen „med nogen sær udgift derudinden betyngis“. I denne Anledning yttrede Arne Grinder paa Thinget $\frac{5}{10}$ næstefter, at han formodede „Embedet at vedblifue Aaret ud, oc siden vaar tilfreds med Fogdens Villie derudinden“. Rimeligviis har Almuen ikke villet svare denne Told, thi ved en Rigens Stevning af $\frac{23}{4}$ 1673 indstevnte „Boygdelensmanden her forleden Aar“ Almuen til Thinget i Grue $\frac{30}{5}$ s. A. „for Lensmandstold, de hannem forholder“. Paa Almuens Vegne mødte Guttorm Amundsen Holmen og Thor Opsæt, der protesterede baade mod Stevnemaallet og Fordringen, „efftersom Almuens vedtegt iche om Rigens Steffnemaall schall befindis at forstaais, mens allene om gemeene hieinsteffnemaall. Paastode Kost oc Tæring oc Caution aff Diderich, om hand videre dennem vilde søge. Sagde derhos, at huad de i fortiden Arne Grinder effter venlig Forening giffuet, at være scheed aff egen gode Willie oc iche som forpligt, efftersom de oc hos hannem opbærger hans gode Welgierninger atschillige tider oc naar Ting (?) er igien“. Didrik beholdt sig til Oberst Schiorts Resolution. Retten turde imidlertid ikke betragte denne som forpligtende, da den blot var afgivet som Svar paa Didriks Ansøgning, uden at nogen Kontrakt med Almuen — i Lighed med hvad der for Arne Grinders Vedkommende var Tilfældet — derfor laa til Grund, hvorfor Retten eragtede, at „effterdi Almuen same Contract iche vill forstaa Didrich Jacobssøn at vedkomme, hand dog vell siunis gandsche uden løn iche billignn at burde affspis. Endog fordi det paa denne Sted iche ved Sær Øffrigheds befaling er tillatt eller paaalagt, er det dog paa Andre Omliggende Steder effter Øffrigheds resolutioner i Esse (?), Synderlig effterdi at Bønderne iche med nogen Natthold effter Loven LLB. 1 cap. beumagis“. Paa Almuens Begjæring blev nu Sagen udsat til $\frac{11}{7}$, men da Thinget i Vinger ogsaa faldt paa samme Dag, saa samtykkede Fogden i yderligere Udsættelse til det følgende Thing, nemlig $\frac{21}{6}$ s. A., hvor da Lagrette og Lensmand blev laant fra Hof. Imidlertid havde nu Almuen under $\frac{1}{6}$ næstefor ansøgt Statholderen om at maatte „vorde Entlediget“ for den „Tiltalle“, Didrik havde rejst mod dem i Anledning af, at han „tvinger dennem at schall betalle hannem schatt (\circ : Told), fordi hand var Bundelensmand it Aar“. Vicesatholder Ove Juel resolverede hertil under $\frac{15}{6}$ s. A., at Fogden skulde afgive sin Erklæring, og hvis Didrik ingen Ret havde til saadan Told, var det billigt, „at de dermed ey betyngis, med mindre de self dend goedvilligen vil udgifue“. Fogdens Erklæring gik (ifølge Statholderskabets Supplik- og Resolutions-Protokol for 1673, S. 196 b) ud paa, at Lensmændene saavel i Grue som i hele Solør og Odalen, ja vel „fast ofuer alt Landet“, stedse havde nydt en billig Told i Korn, hvilket vel for Grues Vedkommende var saameget rimeligere, som Almuen der var ganske fritaget „for dend Natthold med fogden, Schrifueren oc deris tienere, som de effter loven LLB. 1 Cap. bør holde“. — — „Mens Aarsagen til dend U-lovmæssige Supplications Stiftelse er scheed: 1) Efftersom ieg tilsatte Didrich Jacobsen at vere Lensmand, formeener Almuen, ieg self burde lønne hannem ald dend Stund, de iche effter deris formeene Myndighed maa her schee, self at sette Lensmand till; 2) befindis oc denne U-billige och U-Rettmæssige Supplication och Klage at vere Stiffet allene af nogle Sær opsetzige Hofueder udi samme Præstegield, och som de saadant iche torde tage till tinge Eller aff Sorenschriffueren effter Sit Embed at lade Schrifue, effterdi

Af Thingbøgerne deroppefra har man fundet følgende Smaating om ham: Ved Rigens Stevning af $16/9$ 1671 blev han af Fogden indstevnt for Retten i Grue til $22/11$ s. A. „for den Gaard Qverner, som efter Jordbogen schall schylde it Skippund Tunge, men allenne være angiffuen for 2 Huder, och K. M.'s Odels-Schatt derved schall være forkortett, oc deroffuer formener Gotzet for Slig

de viste det iche at vere Retmessig, haffuer de saait dertill dend U-Roelig Klocher der sammestetz, Naufnlig Søren Nielsen, som Stedse schrifuer ey allene Supplicationer, Mens end och Stefninger, och videre med Schriffter sig befatter“ &c. Hvorvidt samme nrolige Klokker „burde vere betroed slig Geistlig Embed, med mindre hand saadant Afstaar“, henstillede Fogden til Statholderens naadige Resolution, og sluttede med, at Lensmændene aldeles ikke kunde subsistere, dersom de skulde betages sin Told, „helst efterdi ald deris Gaarders Contributioner, som de tilforne nødt frie, dennem nu er betagen“. I Henhold til denne Fogdens Erklæring „eragtede“ Vicesatholder Ove Juel under $13/9$ 1673 det „billigt, at de samme Lensmands told efter deris egen tilstaaelse och Vedtægt, och som Sædvanlig været hafuer, Udgifuer“. Ved Sagens Behandling for Retten $2/9$ næstføer blev intet synderlig foretaget, da Fogden begjærte Udsættelse for at afgive den ham affordrede Erklæring. Den $21/10$ var Sagen atter fore. Didrik Jakobsen mødte nu — som tidligere — ved en Søfren Pedersen. Guttorm Holmen og Thor (Colbjørnsen) Opsæt, „som før svarit paa Almuens Vegne, Erklærede Sig nu for Retten, at det ligesaavell vedkommer Menige Almue, som dennem; de kunde Self svare dertill, ligesaa vell som de, oc iche de paadrage Sig affuind derfor“. Fogden fremlagde Almuens Ansøgning med hans derpaategnede Erklæring, ledsaget af Vicesatholderens Resolution af $13/9$ s. A. Guttorm Holmen fremlagde nu — som forrige Gang — en Ansøgning fra Almuen i Grue af $29/5$ 1662, hvori de androg, „huorledes førige Lendsmand aff Winger Sogn, Naffnlig Christen Rovge*), dennem besverger med En u-sædvanlig tribut och Lendsmandstold, Som aldrig tilforne haffuer været Sædvanligt at giffue nogen Lendsmandstold. Begierer derfor at motte meddelis En god Resolution“. Hertil havde Statholderen under $21/5$ 1662 resolveret, at „dersom Lendsmanden fordrer nogen Løn, da schal hand komme herind oc bevise med hvad Ret hand saadan fordring kand gjøre“. Derhos berettede Almuen, at de forrige Lensmænd, saasom Oluf Stemsrud, Haaken Hveberg, Siver Rolfstad, Christopher Bouger, Sjøanne Grinder og Oluf Strømsnæs, ikke havde nydt nogen Told. Hertil svarede Fogden, „at huis Almuen udi saa maade uden nogen louglig bevisning beretter iche till de Naffngiffuen Lensmænd at haffue betalt, der dog høy Øffrigheds Svar dennem tilholder, det vedkommer de vedkommendis Arfuinger oc dennem imellem, Mens herudi udi Allerunderdanighed at bør honoreris hans Excell. Her Vice Statholders Her Offue Juuls herudinden indgiffuen resolution, som udsferlig tilholder den fordrende Lensmands Told at udgiffue, Som Almuen Sig tilforne ved Contract haffuer tilbundett, udi den henseende, at den Enne Lensmand ey mere end den anden i saa maader bør miste, Effterdi de haffue i Embedet lige besvær. Oc derpaa fordret Endelighed“. Lensmandens Fuldmægtig, Søfren Pedersen, fremlagde til Støtte for sin Paastand en Supplikation fra nu afdøde Oluf Stemsrud med Statholder Gregers Krabbes Resolution af $1/12$ 1655. Ved Rettens Dom af $21/10$ 1673 tilpligtedes Almuen at svare Didrik Jakobsen den „paasteffnte Lensmands Løn for Aar 1672“, „efftersom det iche kand Æragtis udstaaeligt, Nogen Bøygdelensmand dis Embede att forestaa, uden de derfor niude billig løn, huilchen løn och i omliggende Fogderier haffuer værirt Sedvaanligt, Saa oc i en deel Sogner i dette Fogderie efter den høye Øffrigheds Sær resolutioner: Anseendis, at baade K. May.ts Fougitt till Kongl. May.ts intraderis indwerff och foretninger En Lensmand ubiengelig behøffuer, Saavel oc Almuen till deris å part tvistigheders indsteffnelse, for hvilche de ellers Særdelis betaling maatte udgiffue, Særdelis oc istedenfor den fordrende Lensmands Told, haffuer Almuen for den Nathold været forschaanitt, som Landslougen LLB. 1 Cap. Almuen tilholder, Oc fornemmelig woris høye Øffrigheds gundstige Resolution saadan Lensmands Tolds udgiffitt Legitimerer“. Almuen ilagdes ogsaa „en billig Kost oc Tæring, som videre i den beschriffuene dom vorder specificerit. Oc dersom Almuen Siunis herefter Sig Anderledes (K. May.ts Fogitt uformøyelig) at resolve till Lensmands Ombudettz Omgang, huilchet Siunis dog altfor Ubeleyligt formiddelst Mange uformuesomme oc langt fraboende, vorder da vel derom aff K. M. Fougitt imod dennem till den Gundstige høye Øffrighed illustration oc underd. Erklæring offuergiffuet“. „Almuen begierede Copie aff dommen till forspørgelse for offuerdomneren. Søfren Pedersen tilspurde Almuen, om de vilde møde til Martini Laugting uden videre Steffnamaall, vilde hand møde paa Dirich Jacobsens Vegne, huortill Guttorm Amundsen Holmen oc Tore Opset Svarede, at det er tids, noch naar de faaer dommen beschreffuen oc dend vorder paasteffnt“. (Solørs Thingbog for 1673, Side 17, 30 b. 44 b og 52).

*) Hvad dette var for en Mand, vides ikke.

Urigtig Angiffuende K. M. at hør tildømmis oc den Resterende Odelsschatt betales Effter Tunge, Med Anvende Omkostning“. Fogden fremlagde den ham fra hans Formand, Morten Nielsen, overleverede Jordbog, der lød paa, at Kverners Skyld var eet Skippund, hvis Ejer var Hr. Lauritz Olsen, Sognepræst til Grue &c. Arne Grinder, til hvem Gaarden af Ejeren var pantsat for 100 Rd., fremlagde selve Pantebrevet, der var dateret $^{19}/_{10}$ 1669, under Hr. Lauritz's Haand og Segl, samt thinglæst paa By $^{15}/_{1}$ 1670, og der var Gaardens Skyld opgivet til 2 Huder, saa Arne „sagde Sig ej Anderledis at kunde Angiffue, end hannem vaar bebreffuit. Hr. Lauritz Oluffson Grue Møtte oc sagde, at Kverner icke haffuer nogen tid betald Anden landschyld til hannem, end hudelandschyld oc derfor altid saaledis at haffue Skatted, oc derom fremblagde Sine Adkomstbreffue“. Disse var 3 i Tallet, nemlig det 1ste, dateret Roverud 1638, Søndag Sexages., lydende paa 10 Skind for 40 Rd., udstedt af Even Rud i Vinger; det 2det, dateret Grue $^{20}/_{3}$ 1638, paa 4 Skind for 12 Rd., udstedt af Erik og Oluf Baarderud, og det 3die, dateret Grue Præstegaard $^{5}/_{7}$ 1638, paa 10 Skind for 35 Rd., udstedt af Even Svendsen lille Ullern i Strøm Sogn. Alle tre Breve var lovligen thinglæste. Hr. Lauritz medbragte endvidere sine Jordbøger fra 1650 af. „huormed hand beviser Aarligen effter samme hans Adkomstbreffue at haffue Skatted“. Fogden paaastod, „at effterdi icke af Citanten (sic) føris nogen fornøvelig eller louglig Bevisligheder imod den nu i Retten indlagde hans Kongl. M.'s Jordbog“ &c. — — —, „thi burde Mayestetens Jordbog langt mere Ansees, end de derom i Retten indlagde Pantebreffue, Efftersom Megen Misligheder med Slige Pantebreffue udi hans Fogderie Skall gaa i Svang, idet En deel bortpanter Tunge istedenfor huder med videre“. Hr. Lauritz „gich Arne Olsøn Grinder i Fuld hiemmel's Sted her i Retten for Qverner oc at wilde svare till alle dis paafaldende Lougemaall“. Retten understod sig ikke „at kiende paa hans Kongl. Mayts Jordebog“, ligesaa lidt som paa Hr. Lauritz's Pantebreve; „Effterdi Saadant anseis at henhøre till Woris gundsuge offuerdommeris Censur, da remittere vi dis paa kiendelse till Welvise Her Laugmand Sgr. Jens Bangs paaskiøn, huor da baade Fogden oc Her Lauritz Grue vedtager for hans Welvished till Laugtinget at møde neste Søgne effter Hellig Tre Kongers Dag, om hans Welvished da Sagen will tage Sig for till paakiendelse, eller oc til Taktisdag. Morten Nielsøns Jordbog er for Anno 1664“. (Solørs Thingbog for 1671, Side 41)*).

Under $^{14}/_{4}$ 1674 blev Arne Grinder af Oluf Torstensen d. Æ. befuldmægtiget til for ham at forvalte det bemeldte Oluf af Assessor Nils Toller til Forpagtning overdragne Sigt og Sægefald i Solør, Øster- og Odalen, „med postscriptum, at huis Arne Grinder herudi giørendis eller ladendis worder, schall være saa fuldkommen, som hand Selff tilstede vaar“. (Thingb. for 1674, S. 4)**).

* Sagen maa formodentlig have gaaet Kongens Jordbog imod, thi i 1710, da Arne Grinders Søn, Ole, under $^{7}/_{2}$ solgte Grd. Kverner (til Gudbrand Hansen for 160 Rd.), opgives dens Skyld til 2 Huder.

** Denne Arne Grinders Forvaltning af Sigt og Sægefaldet varede nok ikke længe, thi i Juli 1675 sees den i Slutningen af det foregaaende Aar (for en kort Tid) afsatte Foged, Johan Steenkul, at have forrettet som Sigt- og Sægefaldsfuldmægtig, hvilken Betjening man da vel har forundt ham i hans hjælpeløse Forfatning. Aarsagen til hans Afsættelse var sandsynligvis Kasseangel. I alfald var han insolvent, og havde — ifølge Thingbogen for 1675, S. 19b — pantsat Alt, hvad han ejede og ejende maatte vende, til sin Kautionist, Oluf Torstensen i Christiania. I 1674 skal Almuen have ført haarde Klager over ham, og en Kommission, bestaaende af Assistentsraad Lund og Præsident Stockfleth, blev under $^{9}/_{2}$ s. A. nedsat over ham, og havde vel hans Afsættelse til Følge. Under $^{7}/_{10}$ 1674 blev Knud Røyem Foged i hans Sted. Steenkul fik imidlertid paa Thingene i Jan. og Febr. 1675 et meget godt Vidnesbyrd af Fogderiets Almuer, og var tillige, efter Vicestatholder Just Høeg's Erklæring, en skikkelig, flittig og redelig Mand, der fortjente at faa sit Embede igjen. Det fik han ogsaa i 1677, idet han ifølge Statholder Gyldenløves Anordn. af $^{20}/_{2}$ s. A. „indtil videre“ sættes til i den afdøde Foged Røyems Sted at „forvalte“ Fogderiet, hvorpaa han atter fik kongl. Bestalling af $^{28}/_{4}$ 1677. (Thingbogen for s. A., Side 5, 23 og 29).

Arne Grinder indstevnte Margrethe Hveberg til Thinget i Grue 1677 $\frac{2}{10}$ for „Schjelderie“ mod ham den $\frac{5}{9}$ næstf. Blandt 4 samstemmige Vidner forklarede Arne Eriksen Vold at have været paa Hveberg den 5te Septbr., da Arne Grinder var der for at lede efter sine Sauer, som Graabenene havde jaget. Denne spurgte da Margrethe, om hun havde seet noget til hans Sauer, hvortil hun svarede, at hun Intet vidste om dem. Hun havde blot sine egne. Paa hans videre Spørgsmaal om, hvormange hun skulde have, svarede hun: 13. Arne gjorde hende opmærksom paa, at her gik 11, hvortil hun bemærkede, at der skulde ikke være flere, efterdi hun havde fundet een ihjelrevet af Graabenene, og en anden havde hun s. D. bragt hen til Præsten, Hr. Ole Lauritzen. Arne gik hende imidlertid nærmere paa Klingen, og sagde, at der ogsaa var en af hendes Sauer i hans Flok. Dermed gik han sin Vej, idet han dog sagde til Margrethe, idet han gik: „Achte dig, Margrete! du haaffuer weritt i Klatteri før; tag dig nu ware for Sligt! Gud giffue, der kommer ej værre effter!“ Hertil svarede Margrethe: „Du er værre end en tyff; du tager fra folch. Du haaffuer ædt op de Andre; nu will du æde op mig, det F. . . . far i dig“. Derpaa sprang hun ud af sin egen Gaard og over et Plankeværk ind i Naboens, Ole Hvebergs Gaard, hvor Arne Grinder stod. Denne tog hende da for Bringen og slængte hende fra sig paa Gaarden. Indstevnte var nu tilstede for Retten og foregav, at Arne først havde skjældt hende, hvilket hun til næste Thing vilde bevise. Sagen udsattes nu til $\frac{12}{2}$ 1678. Et Vidne, Dorthé Engebretsdatter, tilholdende paa Skindfilli, forklarede da, at hun den samme $\frac{5}{9}$ gennem Vinduet i Ole Hvebergs Stue, hvor hun da havde været inde, hørte Arne Grinder sige til Margrethe: „Din tefstue, hvor er Hunden din?“ Videre havde hun ikke at prove. Arne Grinder tilstod selv for Retten, at hans Ord var faldne saaledes: „Det løgst du som en tefstue; tag hunden din med dig; hand kand hielpe at schielde“. Derpaa tilspurgte han Thingalmuen, om det var nogen af dem „witterligt, at hand haaffuer forurettedt nogen, enten med Udsuelse, eller i andre Maader, de det wille giffue tilkiende“. Almuen svarede, at intet saadant var dem witterligt, men at de alle takkede ham for god Omgjængelse i alle Maader, og Margrethe Hveberg selv erklærede for Retten, at hun ingen Uret havde lidt af ham, og, om hun i Ubesindighed kunde have talt ham noget imod, saa bad hun ham om Forladelse, idet hun ikke vidste Noget om ham i nogen Maade, uden som en ærlig Mand. Arne vilde imidlertid ikke bekvemme sig til noget Forlig, men begjærte Dom. „Saa haaffuer vi denne sag optagen til første ting, och dess Midlertid fornevnte Margrette Hueberrig at søege wenschab hoes fornevnte Arne Grinder i lideligste och beste Maader schee kand“. (Solørs Thingbog for 1677, S. 72, og for 1678, S. 7 b til 8 b). Mere herom findes ikke i Thingbogen, saa Sagen vel er bleven bilagt.

Ved Hjemstevne af / 1685 indstevnte Arne Grinder Torsten Kongshaug til Thinget i Grue den $\frac{9}{12}$ s. A. „for utilbørlig schielderi, som imod hannem schal være begaait“. I denne Sag mødte Gunder og Arne Vold som Vidner. De forklarede, at Parterne havde siddet sammen paa Grd. Vold og drukkert. Da faldt dem nogle Ord imellem om en Sæter, kaldet „Smørsæter“. Da sagde Torsten, at Arne havde opbrændt (opbrudt?) samme Sæter „som en Skielm, samt alle Kierner (?) og Kiørreler. Og naar Fred blifver, da kommer du vel og beder mig om Sætter. Jeg har ligesaa god Sætter som der“. Hertil havde Arne svaret: „Du schalt hafue løyet som ingen ærlig M., thi jeg har aldrig seet den Sætter, eller veret paa den stæd, hvor den er beliggende“. Arne var noget drukken, „og førde Torsten ham ofuer en Krach, saa hofuedet blef liggendis paa schorstenen og benene ofuer krachen“. Torsten begjærte Sagen udsat, for at føre flere Vidner, hvilket bevilgedes. (Thingbogen for 1685, Side 61)*.

*) I Solørs Thingbog for 1685, Side 53 b, heder det, at Ole Arnesen Grinder ved en Rigens Stevning af $\frac{2}{9}$ 1685 havde indstevnt Torsten Kongshaug „om Udførmelse, som hand schulle haaffue øfnet imod Arne Grinder paa

Ved Rigens Stevning af $12/4$ 1686 indstevnte Arne Grinder paany Torsten Kongshaug til Thinget $14/7$ s. A. „for nogle usømmelige skjeltzord“. — — — „Saa haffuer og fornefnte Bøidelensmand Arne O. Grinder, effter hiemstefnemaal ogsaa tiltale til Tosten Kongshaug for ofuerlast, som schal være begaaet imod Arne O. Grinder; Mens effterat dette vaar protocolleret, da begierte Tosten for Retten af Arne Grinder, som med huer andre i Suogerskab er tilforbunden meget nehr, at hand denne gang vilde tilgifue hannem denne hans usømmelige forseelse, efftersom hand vaar meget druchen, kunde hafue begaaet (sic), Efftersom Tosten Kongshaug sagde ved sin æd, vilde bekræffte, ey mindis i Ringeste maade, huorføre hand stefnis og tiltalis, Mens ey Andet med hans Suouger Arne Olsøn og de Sine viste, end som alt ære og got; og erklerede udi Saa maader Arne O. Grinder og hans Familie liudeligen for Retten og udi Menige ting Almuis liudelig paaahørende; da omsider formedelst got folchis intercession, haffuer Arne Olsøn Grinder tilgifuet Tosten den forseelse, som hand imod hãm hâr begaait, med formeening, at Tosten iche effter denne daug med nogen u-tilbørlighed imod Arne Grinder og hans Familie schal lade sig finde, saa fræmbt at denne Sag iche schal staae hãm aaben for til paatale, og derom med hinanden med sammenlagde haanderbaand for Retten udi Alle maader blef vel og venligen med hin Anden forenede og forligte“. (Thingb. for 1686, Side 34 b). Hvorledes der med dette „nære Svogerskab“ hang sammen, vides ikke.

Lensmand Arne Olsen Grinder var to Gange gift, nemlig:

- 1) ca. 1662 eller 1663 med Olaus Sjønnedatter, f. 16 . . , † om Vaaren 1668. (Hun var Datter af den i det Foregaaende nævnte Sjønne Grinder og Berthe Kjeldsdatter). (1 Søn).
- 2) 1673 med Maren Nilsdatter*) (sandsynligviis fra Grd. Pixrud i Grue, heder det i de Arntzenske

hans reise til Suerrig forleden Aar 84⁴. Intet videre findes imidlertid derom paa dette Sted i Thingbogen, men Side 61 i samme Protokol heder det atter, at Lensmand Arne Grinder ved Rigens Stevning af $2/4$ 1686 indstevnte Torsten Kongshaug til Thinget $2/12$ s. A. „formedelst hand schulle uføremet ham forleden Høst udi det Findetorp Røygder“. Endeel Vidner (Finner) var indstevnte, men de fleste udeblev, hvorfor disse, for ikke at have respekteret Kongens Stevning, ilagdes Bøder 8 Ørtuger og 13 $\frac{1}{2}$ Sølv.

*) I Arne Grinders Bryllup i 1673 trakterede nogle af Gjæsterne hinanden med en Smule Knivstik. Ialfald blev en Oluf Bjørnsen ved Hjemstevne af Fogden indkaldt for Retten i Grue til $22/10$ s. A., fordi han i Brylluppet med Kniv skulde have saaret Arne Bjørneby's Dreng, Peter Olsen, samt Haaken Thorsen Gaarder og Samuel Pixrud. Sagen blev udsat, „indtil Probene om Sagen, som hos værît, vorder indstefnt“. Imidlertid forklarede den Indstevnte, „at Peiter Olsen tog hannem i haared, oc som hand sad oc sich Mad, haffde hand (o: Indstevnte) Kniffnen i haanden, som hand tog i hans haar igien med, oc saaledes Samuel, idet hand vilde tage hans haand aff haarett, siger hand att greb oc schar Sig paa Kniffnen“. Sagen blev fremdeles stillet „i Beroe“ til flere Provs Indkaldelse, men bortfaldt vel dermed. (Thingbogen 1673, Side 56 b).

At fornævnte Maren Nilsdatter — som det i de Arntzenske Optegnelser antages — var fra Grd. Pixrud, synes at bestyrkes deraf, at hendes 2den Mand, Nils Jensen Hveberg, under $7/11$ 1693 tilskjødede Juel Jonassen og Arvinger $1/2$ Skpd. Tunge i Pixrud, som da beboedes af Abraham. (Thingbogen Side 43 b). Dette samme halve Skpd. Tunge var 1677 $1/2$ af Arne Eriksen Vold bleven solgt til Lensmand Arne Grinder, efter hvem det kom til dennes Eftermand i Ægteskabet, Nils Jensen Hveberg, der — som anført — i 1693 solgte det til Juel Jonassen. Ikke desmindre overdrog under $6/10$ 1694 en Brodersøn af nysnævnte Arne E. Vold, ved Navn Erik Siverson Hokaasen, der — som ældste Sønnesøn — holdt sig nærmest odels- og aasædesberettiget til samme Gaardpart, til Abraham Pixrud denne sin formeentlige Ret, hvilket blev thinglæst i Grue $2/11$ 1694, men mødte Protest fra Nils Jensen Hvebergs Side, idet denne nemlig „samme halfue schippd. paa hans qvindis Vegne hafuer wret Eyende och det fra sig til Juel Jonassen hafuer afhendt“. (Thingbogen 1694, Side 55 b).

Allerede 1691 $20/6$ havde Nils J. Hveberg sin Hustrues Stedsøn, Oluf Arnesen Grinder, for Retten, „fordi hand schulle hafue ladet brendt och tilsaae En Rougbraade udi Schara Marchen, huilchen gaard Schara er hans Quinde Maren Nielsdatter paa schiffte effter hendes Sal. Mand Arne Olufson Grinner tilfalden“. Indstevnte forklarede, at Rugbraaten var i hans Faders levende Live af hans „tilfællitz Boe“ bleven hugget og aavirket, og „af den aarsage lod hand (o: Indstevnte) samme Braade brende och tilsaae, effterdi Maren samme thiid iche var hiemme, och formener derved Jngen urett at hafue giort, mens paastaer fastelig at Niude den halfue deel

Optegnelser). Hun er formodentlig død før 1711, da hendes Begravelse ikke findes indført i Grues ældste Ministerialbog, som begynder omkring det Aar. I sit Ægteskab med hende havde Arne Grinder ingen Børn. Ialfald indeholdtes Intet derom i de i Familien hidtil opbevarede Papirer (gamle Dokumenter, som imidlertid Udgiveren ikke har haft Anledning til at see, da de nu ikke ere til at finde, saa de befrygtes at være forkomne).

Som Enke efter Arne Grinder ægtede hun ca. 1691 Nils Jensen Hveberg, der — paa det Lidet nær, som i nedenstaaende Note anføres om ham — forøvrigt er ubekjendt.

a2. Ole (Oluf) Arnesen Grinder (eller — som han i sine senere Aar almindelig kaldtes — Oluf Arnesen Opsæt*), født paa Grinder? enten sidst i 1663 eller først i 1664, † paa Opsæt 1733 (begr. $\frac{27}{5}$), „68“ Aar gml.

Ved Faderens Opladelse, dateret $\frac{28}{2}$ 1689, fik Ole, som vel da maa antages at have fyldt sit 25de Aar, de $\frac{4}{5}$ Parter i Gaarden Grinder, og ved hans Død sidst i samme Aar Resten.

derudaf^a. I Betragtning af, at Braaten — som anført — i Faderens levende Live af „tillfællitz Boe“ var bleven bekostet, „som dog iche paa Arsfuetoimpten, da schiffet efter den Sal. Mand blef holden och forrettet, Andgifuet som burdess, at da Noget derom kunde worde sluttet, mens saaledes med det widere schongsbrug, som dennem kunde være Jmellen hendstaet och Eudeel sig siden Jmellem er byttet och laadnet“, gav Retteu Indstevnte Medhold i, at Braaten burde „komme dennem Jmellem til lige schiffte och deele, naar den tilfællitz af dennem blifuer opschaaret och bekostiget“. (Thingbogen 1691, Side 15).

Maren Nilsdatter, „boende paa Grinder“, udstedte $\frac{7}{8}$ 1685 et Gavebrev, hvorved hun „udi Tiende och fierdingagafue“ betænkte sin Stedsøn, Ole Arnesen, „baade udi løsøre og faste godtz“. Dette, baade af hende og ham underskrevne Brev, blev thinglæst i Grue $\frac{3}{11}$ s. A. (Thingbogen 1685, Side 52 b).

Under Dato Hveberg $\frac{31}{10}$ 1693 oprettede hun og hendes 2den Mand, Nils Jensen, et gjensidigt Testamente, ifølge hvilket hun — om hun skulde overleve ham — skulde beholde hele Boet, uden at hans Arvinger skulde kunne fordre Noget. Skulde derimod Manden overleve hende, da skulde han „forud af de efterlatte Middeler niude til sin Residents deres paaboende gaard Hueberg“*) (af Skyld 2 Huder), samt $\frac{1}{2}$ Skpd. i Gaardparten vestre Skara**).

Det lader til, at Ægtefolkene senere hen, ere flyttede fra hinanden, idet han i 1701 sees at have boet i Oslo og hun paa Møystad i Grue. Derom heder det i Solørs Thingbog for 1702 saaledes:

Nils Jensen, „nu wondhaftig udi Opsloe“, udstedte $\frac{12}{11}$ 1701 Obligation til Sorenskr. Hans Lauritzen***) paa 200 Rd. Børnepenge efter afdøde „Mynteskrifuer och Frederich Rødtkytters, och stiller udi forsichring iche allene hans paaboende gaard i Opsloe, mens Endoch den gaard Hueberg her udi Sognet beliggende, schylder 2 Huder med Bøxel“ (thinglæst i Grue $\frac{27}{2}$ 1702). Herimod protesterede hans egen Hustru, Maren Nilsdatter, i et skriftligt Indlæg af $\frac{16}{2}$ 1702, „det hun dermed iche er fornøyet, estersom hand den gaard Hueberg allene schal niude til hands ophold udi Alderdommen, huilchet och Olle Arnesøn Grinder Jligemaade paastaer iche longlig at were efter den Contract, som Jnellem hannem och hans Stifmoder Maren Møystad er oprettet“ &c. Hans Indsigelse var af $\frac{27}{3}$ 1702. (Thingbogen for s. A., Side 7 b). Aaret efter fik han hendes og hendes Mands Skjøde af $\frac{9}{6}$ paa samme Gaard Hveberg.

*) I Grd. Opsæt blev Ole Arnesen Grinder den $\frac{8}{2}$ 1710 af „Arne Pedersen Winger med hans Broder saavel som Johan (Johanne?) Mellemfild med Moderen (?) sal. Lisebet Olsd. Opsæt efterlatte Sønner och daatterbørn“ tilskjødet „huis de arfueelig er tilfalden J gaarden Opset, nemlig paa Een Søls Lodt $\frac{4}{11}$, Kalfschind och paa En Daatterlodt $\frac{2}{11}$ schind“. (Thingbogen for 1710, Side 5).

Under $\frac{9}{3}$ 1711 tilbyttede han sig 1 Skpd. Tunge og 4 Skind i Opsæt af Enken Goro Guttormsdatter †)

*) Denne Part af Gaarden Hveberg havde Maren Nilsdatter ved Gavebrev af 3die Juni 1678 faaet af sin 1ste Mand, Arne Grinder, til hvem den var kommet ved et af Nils Nilsen Hveberg under 26de Marts 1672 udstedt „Odeløsensbrev“ paa de før pantsatte To Huder i Hueberg den 7de April 1669 baade paa Odeløsen oc Aaseds Retten“. (Thingbogen 1678, Side 38 b, og 1672, Side 4). Gaarden blev i 1703 af hende og Nils Jensen Hveberg tilskjødet hendes Stedsøn, Lensmand Ole Arnesen Grinder.

**) Dette halve Skpd. i vestre Skara, der i Mai 1683 af Oluf Halsteensen var bleven pantsat til Arne Grinder for laante 113 Rd. 48 ß (se Thingbogen for 1684, Side 4), tilfaldt hans Enke paa Skiftet efter ham. (Se ovenfor).

***) Hans Lauritzen var Sorenskriver i Aker og vestre Bierum fra 7de Decbr. 1689 til sin Dod 25de August 1710.

†) Denne Goro Guttormsdatter var nok en Datter af Guttorm Amundsen Holmen og Enke efter Johan Thoresen Opsæt (se Solørs Thingbog for 1727—1730, Side 228). Gaarden Østerby, som hun fik igjen istedetfor Opsæt, var 13de Decbr. 1671 af Elene Kjeldsdatter Østerby bleven pantsat til Arne Grinder til Brugeligheid paa 9 Aarmaal for 60 Rd. (Thingbogen 1672, Side 4).

Uagtet han i Faderens sidste Tider jævnlig forrettede for ham som Lensmand, efterfulgte han ham dog ikke umiddelbart i Bestillingen, idet en Arne Eriksen Vold sees at have været Lensmand i Febr. 1690 og indtil Høsten 1691, men fra $\frac{26}{9}$ sidstn. Aar blev Ole Grinder det og vedblev dermed indtil sidst i 1706, efter hvilken Tid en Nils Søfrensen var det til 1716, da han afløstes af Torsten Olsen Svendby, efter hvem en Amon Olsen Grinder kom ca. 1720; men alle disse Tre var sandsynligviis kun Underlensmænd, der forrettede paa Ole Arnesens Vegne, thi i Thingbogen for 1716—1719, Side 151 b, heder det, at Ole Arnesen Opsæt i 1718 havde „Lensmands Rettighed“ i Grue, uagtet Torsten Svendby da fungerede som Lensmand.

I Thingbøgerne finder man Følgende om ham:

Under $\frac{7}{8}$ 1685 blev han — som nys anført — bebrevet af sin Stedmoder med endeel Gaver baade i Løsøre og fast Gods.

Under $\frac{20}{2}$ 1691 fik han af Mr. Hans Madsen i Christiania Skjøde paa 3 Huder i Grd. Mo i Grue, „som hands Kieriste Arfueligen er berettiget“ (thingl. i Grue $\frac{29}{6}$ s. A., se Thingbogen Side 13). Den $\frac{5}{11}$ 1693 solgte han atter denne Gaard, som da beboedes af Søfren Klokker, med Bygsel og Aabodsfald samt Halvparten af Holmen, „som ligger i Glommen Elf“, til Torkild Olsen Stemsrud. (Thingbogen 1693, Side 43 b).

Paa samme Thing i Grue $\frac{29}{6}$ 1691 thinglæstes to af Fogden, Jørgen Jørgensen, til Oluf Grinder udstedte „Bewillings Sedler“: 1) „paa den sætterschoug och March, som til samme hans gaard Grinner schal were beliggende och kaldes Grindsætter, udi hans Kongl. May.ts Aldmindig“ &c. (Den var omgivet af Kjensberget, Amundsberget, Lønhougberget og Skottberget), og 2) paa en Sætermark i Asgautberget „både med Sætterboel och fischewand, Myreslaatter och Weydesteder sampt Braatebrug til hans paaboende gaard Grinner, som hans Sal. Fader tilforn hafuer haft af forrige Foget Johan Steenkul“.

Ligesom hans Fader i 1677, saaledes havde Oluf Grinder i 1691 en Sag med Margrethe Hveberg om en ham tilhørende Sau, som var bleven fundet blandt hendes Sauer og som hun havde klippet og mærket i det ene Øre med sit Mærke. Da han efter 11 à 12 Dages Forløb fik vide, at den var hos hende, talte han derom til hendes Mand, Rasmus Hveberg, som ingen Besked derom kunde meddele ham. Da Konen mærkede Uraad, gik hun hen til Grinder, medens Oluf var borte og bød hans Faster en Kobberkjedel „udi Forligelsesmaal“. Kjedlen blev staaende der til Olufs Hjemkomst, da han lod den bringe tilbage til Hveberg. Indstevnt til Thinget, der holdtes $\frac{11}{11}$ 1691, mødte hun og forklarede, at hun havde fundet Sauen paa Moen mellem Pixrud og Hveberg og beholdt den i 8 Dage, men da hun saa hørte, at den rimeligviis tilhørte Oluf Grinder, talte hun derom til en af hans Piger, ved Navn Gjertrud, og spurgte hende, om hun troede, at Oluf vilde sælge hende den, hvortil Pigen svarede, at det troede hun neppe, da Oluf „vilde slachte saameget til Brøllupet“. Da „udi denne Sag behøfues

og hendes Berns Formyndere, „Jmod at gedachte Olle Grinner gifuer hende och hendes Børn Jgien Een Hund och $\frac{7}{2}$ Kalfschind J gaarden Østerbye sampt udi Rede penge 120 Rd. och gaardene paa begge sider for hverandre til foraaret at Rødig giøre“. (Thingbogen 1711, Side 3 b).

Ole Grinder fik ligeledes den $\frac{16}{4}$ 1711 „Ofverdragelsesbref“ af Mr. Christopher Mortensen Hiort*) paa dennes egne samt Moders og Broder Ole Mortensens Vegne „paa ald hans præntension, som hand kand hafue til gaarden Opset, som hand hafuer paastefnt til Nestafwigte Jordethisdag, och det for 200 Rd.“ (Thingbogen 1711, Side 42).

Grd. Opsæt kom efter Ole Arnesen Grinders Død til hans Datter Berthe, gift med Ole Colbjørnsen.

*) Denne Christopher Mortensen var Søn af forhenv. Foged i Solor Morten Nilsen, og — saavidt vides — en Datterson af Sognepræsten i Grue, Hr. Lauritz Olsen, der havde ejet meget Jordegods deroppe.

Betenkende“, saa blev den med Citantens Samtykke udsat til næste Thing den $2\frac{1}{2}$ 1692, hvor Margrethe Hveberg „erbød sig at vilde gjerne lefuere samme Sof igjen fra sig“. Herimod protesterede Fogden, idet han paastod, „at saafremt hun for samme forseelse schulde blifue kiendt for at være thifweri, da observeris wel, huis Kongl. May.ts sicht efter lougen for samme bemeldte forseelse; och som Rasmus Hueberg Er Mand til Indciterede Margrethe Hueberg, da blef hand af Retten udelatt*) och Oluf Bye igjen udi hans Stæd Jndtagen“.

Ved Rettens Dom blev Margrethe Hveberg frifunden, imod at hun, efter sin „Erbiudelse lefuere Citanten hans Søf Jgien“. Retten fandt nemlig, at der ikke var ført „nogen saadanne Sigtelser och beschyldninger eller prouf och Widnesbyrd, huorefter Wi Margrethe Hueberg til nogen Strafs Lidelse derfor med Billighed och forsuarlig kunde wide at tilfinde, helst efterdi at saadanne hændelser snarlig kand tildrage Jblandt Naboer och grander, som de och ere til sammen“. (Thingbogen 1691, S. 72, og 1692, S. 13).

Under $1\frac{4}{9}$ 1693 fik Oluf Grinder og Colbjørn Olsen Stemsrud Fogdens „Bevillings och tilladelses Bref til at Røde udi Hs. Kongl. May.ts Almindig den Platz kaldendis Rotneberget, saa det i Fremtiden kand blifue til Et schatteboel“. Ved Thingræsoningen paa Thinget i Grue $\frac{2}{3}$ 1694 — Thingbogen S. 2 — heder det, at „de Huusebye Besiddere, som ere boende paa Kongens Jord, foregifuer, at samme Eyendeler hafuer altid fuldt deris paaboende gaard efter; och formeener enu det herefter at niude som tilforn“.

Oluf Grinder havde — som det heder i Thingbogen for 1699, Side 59 — „for nogen thid siden paathaget sig at were schydzschaffer for Almuen och befordre alle Reysende“, hvorfor han af hver Iuld Gaard skulde oppebære 16 β ; men da det gik misligt med Betalingen heraf, „saa hafuer hand nu och samme Embede sig frasagt“, hvilket skete paa Thinget i Grue $10\frac{1}{11}$ 1699.

Til Thinget i Grue 1706 $19\frac{1}{11}$ indstevnte han Daniel Øjren (?) og Johan Smedtorpets Enke, fordi de „nu paa 4 Aars thid icke hafuer aflagt eller betalt dess Nathold eller Lensmandsthold efter gammel schich og sædwane, eller aarlig 1 Q. Ruug at Erlægge, eller 3 Arbejdsdage om Aaret“. De Indstevnte lovede at betale Tolden paa første Føre under Adfærd efter Loven samt 1 Rd. i Omkostninger. Til det samme Thing havde han ligeledes indstevnt endeel Finner, „fordi de icke hafde Effterkommet dess sædwanlige Arbeyde for den Umage, som hand aarlig maae hafue for dennem“. De fleste af de 12, som mødte, stod tilrest med 4, men et Par med 2 Arbejdsdage, som de Alle paa egne og de Udeblivendes Vegne lovede at indfri til Foraaret, naar de blev tilsagte. Undlod de dette, skulde de betale med Penge „under Wuderings Adfærd efter Louen“. (Thingbogen for 1706, Side 97 b). I 1718 havde han ogsaa Sag med endeel Huusmænd, der ikke havde villet svare ham de 2 aarlige Arbejdsdage, han efter Stiftamtmand Tonsbergs Resol. af $20\frac{1}{11}$ 1717 (grundet paa Lensmandens „Memorial“ af $23\frac{2}{3}$ næstfør) tilkom. Stiftamtmanden havde da befalet Huusmændene, efter gammel Praxis, som tilforn, at svare Lensmanden 2 Arbejdsdage, „efterdi hand har langt mere Arbejde og Umage nuomstunder, end hans Formænd“. Kun et Par af de Indstevnte mødte, og En af dem, der mødte paa sin Faders Vegne, foregav, at denne var gammel og skrøbelig og ude af Stand til at arbejde. En Anden erklærede sig villig dertil, naar han fik sin Helbred igjen o. s. v. De blev Alle under $7\frac{1}{3}$ 1718 dømt til „efter den gamle Skik og Praxis at svare Citanten tvende Arbejdsdage om Aaret, naar de derom blifve tilsagde, under videre lovlig Paafølge“. En af de Mødende sagde, at der var Mange, som aldrig havde arbejdet, hverken for Citanten eller hans Fader. (Thingbogen 1716—1719, Side 151 b).

*) α : som Lagrettesmand.

Under $\frac{4}{3}$ 1707 blev Oluf Arnesen Grinder af Even Nilsen*), „thienende paa Grinner“, tilsagt „at niude efter hans Død aldt, huis hand maatte være Eyende, Jmod det hand hannem til hans dødedag schal forsiune“ (thinglæst i Grue $\frac{9}{3}$ 1707; Thingbogen Side 14 b).

Oluf Arnesen Grinder overdrog under $\frac{25}{6}$ 1709 sin Svoger**) Johan Christiansen Ramsøjen „ald den andeel schoug, som hannem af Frederich Jeremiassøn med Consortes er bebefuet den 15 November 1706, bestaaende udi den Rettergang och proces, som de hafde med Laers Berg J Oudalen och hannem blef frawunden“ (thinglæst i Grue $\frac{9}{7}$ 1709; Thingbogen Side 34 b).

Sognepræsten til Grue; Hr. Anders Meyer, meddeelte under $\frac{4}{9}$ 1709 Oluf Grinder og Colbjørn Stemsrud sin „forschrifuelse for 30 Rd. 3 $\frac{1}{2}$ at niude aarlig udi betaling hans Kornthiende af dette pastorat, Jndtil samme penge kand blifue betalt“. (Thingbogen S. 69).

I Grd. Rolfstad (som han vel har faaet med sin Hustru) ejede Ole Grinder 4 Huder, som han $\frac{14}{2}$ 1721 solgte i to lige Parter, nemlig til Berger Gundersen Rolfstad og Hans Bergersen. (Thingbogen 1719—1721, S. 208).

Under $\frac{19}{11}$ 1720 gav Ole Arnesen Opsæt sin Søn, Arne Olsen, „Tilladelse“ til at bruge Grd. Grinder (af Skyld 5 Huder) med alt Tilliggende, dog herfra undtaget den „Engholme“, Vieholmen kaldet, som Ole selv vilde beholde under Opsæt sin Levetid, men efter hans Død skulde ogsaa denne Eng høre til Grinder. De kongelige Skatter skulde Sønnen svare (thingl. i Grue 1720 $\frac{20}{11}$; Thingbogen S. 140 b), og under $\frac{8}{11}$ 1727 tilskjødede han bemeldte sin Søn, som da var Lensmand i Grue, hele Grd. Grinder for 1400 Rd. I Anledning af denne Handel udstedte Sønnen s. D. Obligation til sin Fader paa skyldige 800 Rd. med Pant i Gaarden. (Thingbogen 1727—1730, S. 5 b). Nogle Dage efter, nemlig $\frac{1}{12}$ 1727, udstedte Ole Arnesen Opsæt og Hustru et Brev, hvori de sige, at efterdi de nu havde „forsynet deres eneste Søn med Ejendomsgaard til Brug og Besiddelse m. V. for en billig Priis, saa vilde de ogsaa unde deres 4 Døttre, Maren, Lisbeth, Berthe og Cathrine, noget til Vederlag“, hvorfor enhver af disse forlods skulde nyde af Boet, naar det engang ved Forældrenes Død kom til Skifte, 100 Rd. — tilsammen 400 Rd., „førend Sønnen Arne tager Arvelod efter Loven“. Dette Beløb blev i 1736 forøget til 400 Rd. paa hver Søster. (Thingb. 1735—1737, S. 243 b).

Oluf Arnesen Grinder blev i 16. . gift med den S. 231 i Anm. anførte Johanne Hermansdatter Rolfstad (Datter af Herman Johansen Rolfstad og Maren Helgesdatter). Naar hun døde, vides ikke, da Grues Ministerialbøger Intet derom indeholde, hvilket ogsaa gjælder de fleste af hendes Døttre, som — maaskee paa en enkelt nær — ligeledes maa være døde i Grue, uden at deres Begravelse imidlertid er indført i Kirkebogen. Saameget kan man ialfald see, at hun endnu levede i 1730, thi da var hun engang ud paa Høsten Fadder til et Barn fra østre Holmen. I sit Ægteskab med hende havde Oluf Arnesen 1 Søn og 5 Døttre, af hvilke Sidste imidlertid

*) Denne Even Nilsen Grinder døde der 1715 (begr. 4de Søndag i Advent), 71 Aar gml. Forøvrigt vides Intet om ham.

**) Hvorledes dette Svogerskab har hængt sammen, vides ikke. I ældre Tider brugtes Benævnelsen „Svoger“ meget hyppigt, selv mellem Folk, der var hinanden lidet eller intet besvogrede. Her forekommer den imidlertid i et Retsdokument, saa det vel er rimeligt, at der i Virkeligheden har fundet et Svogerskabsforhold Sted mellem de to her omhandlede Mænd. Maaskee kan Johan Ramsøjen have været gift med en Søster eller Svigerinde af Oluf Grinder? Det Eneste, Udgiveren veed om ham, er, at han døde i Grue 1747 (begr. Mariæ Besøgesdag), 74 Aar gml. — altsaa født ca. 1673 —, at han havde en Steddatter, Marthe Amundsd., hvis Odels- og Aasædesret til Ramsøjen han i 1703 indtalte, og at han var en Broder af en Herman Christiansen, der var født paa nedre Rønnaasen ca. 1688, blev gift i Grue 1713 $\frac{7}{6}$ med Eli Olsdatter Mellum, og kom senere til Grd. Holmen, hvor han døde 1762 (begr. $\frac{7}{4}$ — ifølge Ministerialbogen „76 Aar gml.“, men ifølge Solørs Thingbog for 1724, Side 259 b antagelig født ca. 1688.

den Yngste, ved Navn Olia, født 1717, maa være død som liden, efterdi hun ikke nævnes af Forældrene, da de i 1727 — som anført — gav hver af sine „4“ Døttre 100 Rd. forlods. Børnenes Rækkefølge efter Alderen kjendes ikke, og derfor opføres de her ganske vilkaarligt, idet man — for at holde dem saameget muligt koncentrerede — først nævner Døttrene, om hvilke man nemlig kan fatte sig kortere, da deres Descendents ikke vedkommer nærværende Stamtavle, og saa tilsidst anfører Sønnen som den, fra hvem den hele nulevende Familie Arntzen har sit Udspring.

a 3. Maren Olsdatter, f. ca. 1699, † paa Stemsrud i Grue 1754 (begr. $\frac{5}{2}$), 54 Aar og 10 Maaneder gml.

Gift paa Opsæt i Grue 1722 $\frac{15}{10}$ med **Hans Colbjørnsen Stemsrud**, født i Grue? 1696 $\frac{16}{3}$, † paa Froen i Aas Sogn 1787 $\frac{21}{8}$. (Søn af den i Stamtavlen over Arneberg, Side 188 nævnte Colbjørn Olsen Stemsrud, † 1750, omtrent 100 Aar gml., og Karen Knudsdatter, der døde 1722). Hans Colbjørnsen ægtede (i 1755?) Maren Tobiasd. Stabel, der døde i Grue 1764 (begr. 23de Søndag efter Trefold.), 50 Aar og 6 Dage gml. (Af sit 1ste Ægteskab havde han 3 Børn).

b 3. Lisbeth Olsdatter. Hun menes at være død i Grue som ugift, men af Kirkebogen faar man ingen Oplysning derom.

c 3. Berthe Olsdatter, f. . . . , † Hun findes neppe begravet i Grue.

Gift paa Opsæt 1726 $\frac{9}{10}$ med **Ole Colbjørnsen**, senere Ejer af Gaarden Opsæt. Han var født i Grue? ca. 1697 og † paa Opsæt 1754 (begr. $\frac{26}{2}$), 56 $\frac{10}{12}$ Aar gml. Broder af nysnævnte Hans Colbjørnsen Stemsrud. (6 Børn?, hvoraf kun Sønnen Arne findes døbt i Grue, nemlig 1743 $\frac{21}{1}$).

d 3. Cathrine Olsdatter, f. Maaskee den „Johan Kalensky's Hustrue“, som blev begr. i Christiania 1748 $\frac{24}{12}$ og fik fri Jord (?).

Gift paa Opsæt i Grue 1739 $\frac{21}{2}$ med „Mr.“ Johan Jochum **Kalensky**, f. i ca. 1711*), † (Ubekjendt). Han var Søn af en Løjtnant Johan Ludvig Kalensky, der ogsaa tituleres „Staldmester“, og som ved sin Død ca. 1723 (før Marts Maaned) paa Akershuus var ansat ved Feltartilleriet, og gift (fra 1699 $\frac{25}{5}$) med Inger Boresd. Undesbo.

En Enkemand Johan Jochum Kalensky ægtede 1759 $\frac{20}{4}$ i Høland „Kvindemennesket“ Marthe Jensdatter (Lembach), med hvem han fik et Par Børn der. Han boede i 1761 som „Inderst“ paa Grd. Kjonerud i Høland. En ældre Broder af denne Johan J. Kalensky, ved Navn Peter Henrik, var i 1723 (henved 16 Aar gml) i Huset hos Ole Arnesen Grinder i Grue, og boede siden i længere Tid i samme Præstegjeld, gift der 2 Gange med Bondepiger.

e 3. Arne Olsen Grinder, Lensmand i Grue, f. der ca. 1697, † paa Grinder 1748 Nat til $\frac{24}{2}$ (begr. $\frac{4}{3}$), 51 Aar gml. Han sees i 1720 og endnu 1724 at have været Underofficier — benævnes stundom ogsaa Sergeant eller „Capitaine des armes“. Som nys anført fik han i 1720 Grd. Grinder opladt af sin Fader, der under $\frac{9}{11}$ 1727 gav ham Skjøde paa den for 1400 Rd. Det ham af Foged Chr. Juel meddeelte „Bestallingsbrev“ paa at være Lensmand i Grue, dat. $\frac{21}{1}$ 1726 og approberet af Stiftamtmand Tonsberg, blev læst paa Thinget i Grue $\frac{6}{3}$ s. A.

Ved Prokurator Trane lod han i 1724 indstevne til Thinget i Grue d. $\frac{6}{3}$ s. A. Torsten Haakensen Viker og Hans Hansen Stoldsnord „fordi de skal have opretted noget gildre i

*) Ved sin Faders Død ca. 1723 anføres denne Johan J. Kalensky at være henved 12 Aar gml. og da opholdende sig hos Mads Jensen Leerberg i Christiania.

skoven uden at oplyse sligt til efterretning, som lowen siger, hvorofver Citantens tvende Fæhunder afwigte Sommer 1723 er blewen ihielskudt“. Af de Indstevnte mødte kun No. 2, der sagde, at Kapt. Helm havde befalet ham, da hele Almuen var samlet paa Bjernejagt, at „sætte Gildre ofver en Koe, som Biørnen hawde slaged ihiel for Ole Wiiger i Marken“ (o: Stoldsnordmarken), hvilken Befaling han med flere Andre da ogsaa efterkom. Af de indstevnte Vidner mødte kun Ole Andersen Viker, der imidlertid fritoges for at vidne, fordi han havde været med at oprette Gildringen. Det samme blev Tilfældet med et andet Vidne i næste Rets-session den $\frac{9}{8}$ s. A. Siden findes neppe noget Mere derom.

Arne Olsen Grinder kaldes i Thingbogen for 1735—1737, Side 196 og 321, „Slegt og Frende“ af Sr. Lars Schøyen i Christiania, og „Swoger“ af en Torger Christensen, boende i Vaterland ved Christiania, samt „anrørende Swoger“ af Mr. Hans Storm i Christiania*).

Lensmand Arne O. Grinder lod paa Thinget i Grue $\frac{14}{11}$ 1736 læse „et Skriff“, udstedt af ham, „hvorved han tilstaaer med sin kiere Moder Johanne sal. Ole Grinders og fire Søstre at være forened saaledes, at enhver af hans Søstre, med hvis hand effter Brew af 1 Decbr. 1727 har samtykt, af Foreldrenes Boe i Jordegods efter den werd, hand bekommed gaarden Grinder, forud og førend hand noged paa sin laad arswer, skal nyde 400 Rd. og tilsammen 1600 Rd., og det til hemmelse og vedderlaug for den skeede ankelse paa den priis, Arne Grinder har nødt Gaarden Grinder af sin Fader for; derhos er og accorderet, at bemeldte Arne Grinder skal nyde frit skjøde paa Gaardeplätzen Tvensberged, imod at hand derfor betahler Penge 100 Rd.“ (Thingb. 1735—1737, S. 243 h).

Arne Grinder ægtede paa Opsæt i Grue 1725 $\frac{11}{10}$ Berthe Nilsd. Hoel, f. paa Grd. Hoel i Næs paa Hedemarken 1708 $\frac{25}{5}$, † paa Grinder 1747 $\frac{27}{3}$ (begr. $\frac{5}{4}$). (Se Skiftet efter hende og maaskee Lidt om hendes nærmeste Slægt under Bilag No. II). (Hendes Forældre var: Nils Halvorsen Hoel, født paa Vestad i Stange 1671 $\frac{24}{7}$, † 1725 $\frac{16}{2}$, og Magdalene Torstensd., f. paa søndre Sterud i Næs paa Hedemarken 1672 $\frac{16}{4}$, † 1731 $\frac{17}{1}$). (6 Børn).
a4. Malene Arnesdatter, f. paa Grinder 1726 $\frac{5}{10}$ om Morgen (ifølge Ministerialbogen døbt $\frac{6}{10}$, men $\frac{7}{10}$ ifølge Broderens Optegnelser), † paa Hveberg i Grue 1769 $\frac{28}{7}$ (begr. $\frac{2}{8}$), 42 $\frac{10}{12}$ Aar gml.

Gift 1) i Grue 1748 $\frac{9}{4}$ med **Arne Torkildsen Hveberg**, f. paa østre Hveberg 1725 (døbt 3die Søndag efter Helligtrekongersdag), † i Grue 1765 (begr. $\frac{19}{2}$). (Søn af Torkild Olsen og Mari Paulsdatter østre Hveberg). (6 Børn, hvoraf dog nok de fleste døde som smaa).

Gift 2) paa Hveberg i Grue 1766 $\frac{16}{6}$ med **Arne Halvorsen Røjsen**)**, f. ca. 1739.

*) Denne Sidste var vel den Kjøbmand Hans Mikkelsen Storm (Farbroder af Digteren Edv. Storm), som — født ca. 1704 og † i Christiania 1782 — blev gift i Hof i Solør 1735 med Elisabeth Cathr. Hammer, efter hvis Død han atter blev gift med En, hvis Navn ikke vides. Beskaffenheden af disse Slægtskabs- og Svogerskabsforholde kjendes ikke.

**) I Anledning af dette Malene Arnesdatters 2det Ægteskab indgav hendes Broder Ole „Arntzen“ paa Grinder til Krigsdirektoriet følgende Ansøgning, hvoraf Gjenpart findes i Rigsarkivet:

„Fra Ole Arntzen paa Gaarden Grinder i Solør.

Underdanigst ansøgning.

Min Søster Magdalene Arntsdaatter boende som Enke paa Gaarden Hveberg Næst hos mig, agter med mit og øfrige anrørendes samtycke at træde i ægteskab med een Skieløber Soldat af Hr. Major v. Blizes Skieløber Compagnie Nafnlig: Arne Halvorsen Røssen, hvilked ægteskab icke bør være os imod effterdi min Sødster i Enke Stand umuelig kand bestride hendes Tarv og Store Gaards Drift, Men som samme ved een Militair, dog vil blive underkasted for megen Vanskelighed, og under Staaer ieg mig som Broder i Dybeste underdanighed

(Sandsynligviis den Arne Halvorsen „Hveberg“, som blev begravet i Grue 1774
12/11, 35 Aar gml.) (2 Børn).

b4. Johanne Arnesdatter, f. paa Grinder 1728, Nat til 27/1, Kl. 12¹/₄ (døbt Søndag Sexages.), † i 1796 /10. Det heder om hende paa Skiftet efter hendes Moder, at hun var af en „meget svag Constitution“.

Gift i 1756 1/5 med **Svend Pedersen Vøjen** i Bærum i Asker, f. 1731 4/5, † paa Vøjen 1765 9/4, Kl. 2 Morgen. De ere begge ubekjendte, da Intet findes om dem hverken i Grues eller Askers Ministerialbøger. (De ere maaskee begravne ved gamle Aker, hvor nok Mandens Forældre laa).

c4. **Ole Arnesen**, eller — som han senere skrev sig: **Arntzen**, f. paa Grinder 1731 23/4, en Mandag, Kl. 3 Efterm. (døbt 5te Søndag efter Paaske, 3: 29/4), † paa samme Gaard 1811 7/3 (begr. 16/3). Sin fædrene Gaard Grinder, som han ejede i 63 Aar, fik han efter Faderen for 1400 Rd. og blev efterhaanden en meget rig Mand. Allerede 1747 4/11 — altsaa kun 16 1/2 Aar gml. — blev han af Foged Jens Juell beskikket til Lensmand i Grue, hvilket under 2/12 s. A. af Stiftamtmand v. Rappe blev approberet, men han forblev ikke i Bestillingen længer end til Aaret 1753, da han — formodentlig ved en Chicane af Fogden — afgik og fik Ole Tørrissen Skulstad til sin Eftermand*).

at ansøge Deris høye Grevelige Excellence og Høyst bydende Herrer om afskeed for ovenmelte Arne Halvorsen fra Militair Etaten af ingen anden aarsage, end efterdi hands ungdom icke saaledis er anbragt at hand til andet kand være tienlig end Gemeen Soldat, og denne endskiøndt fuldkomne honorable Stand, dog ved hans lige Mænd, bliver mig i viisse maader til last, saa understaaer ieg mig at proponere om ieg for hands afskeeds Pass maae erlægge 40 Rd. Siiger sørre Tyve Rd. som af deris høi Grevelige Excellence og høystbydende Herrer, andre Militaire eller hvor høyt for got befindes andenstæds til lige saa meegen nytte kunde anvendes, som om nærbemelte Arne Halvorsen med sin Person som Gemeen beklædede Nummer i et Compagnie hvor ifræn Mangel paa Mand Skab og følgelig Deris Kongelig Maiestets Tieneste der under intet kand lide.

Skulde denne min underdanigste forestilling Nyde Naadigst bønghørelse, da er ovenbemelte Førre Tyve Rigsdaler mod afskeeds Passet at befale over paa hvilket sted Høystbydende Herrer behager at udnævne.

Gaarden Grinder i Soløer den 25de Martii 1766.

Arntzen.

Resolution:

Naar Supplicanten i stæden for den til Afgang ansøgte Skieløber Arne Halvorsen Røssen forskaffer en anden tjenstdygtig ubehæftet og fra andre lægder frietagen Karl, som kan udtiene den tiid bemelte Arne Halvorsen endnu maatte have tilbage og i saa maade indkommer med Ansøgning, saa vil man foranstalte hans Afgang.

Det Kongl. Norske Kriigs Directorium den 3 Maii 1766.

Schmettow. Deichman. Wilster. Voss. Lengnick.

Munch.“

*) Om Sammenhængen med hans Fratrædelse som Lensmand faar man ingen fuldstændig Besked af Thingbogen. Kun finder man derom paa forskjellige Steder Følgende:

Vaarthinget i Grue 1/5, 1753 holdtes endda paa Grinder, men Lensmandens Navn nævnes ikke, og efterat Thinget var bleven fortsat til langt ud paa Eftermiddagen s. D., maatte det indstilles, fordi „her hverken findes nogen Lensmand eller Anstalt og Leilighed til Thinghold“, heder det i Thingbogen Side 140. Thinget blev derfor udsat til 1/4 næstefter, hvor dog Ole Grinder fremdeles benævnes som Lensmand.

Under 1/10 1753 indstevnte han til et Thingsvidnes Erhvervelse Foged Juell til Thinget baade i Hof og i Grue, for der at paaohøve endeel Vidner angaaende nogle fornærmelige Ord, som Fogden skulde have ladet falde om ham „paa hands Bag“. Da Sagen endelig — efter Laugdags Forelæggelse — kom til Behandling paa Thinget i Hof i April Maaned 1754, lod Fogden møde ved „sin Skriver Tiener“ Gerbrand Kiørboe, der paa sin Principals Vegne aldeles benægtede, at denne havde talt noget som helst fornærmeligt om Citanten, hvortil der heller ingen Føje kunde være, da Fogden aldeles intet havde at paasige ham til hans Æres Forklejnelse,

„Ved Aaret 1760 fandt han det nødvendigt at skaffe et Familienavn, hvilket han derfor efter Datidens Mode fortyskede til „**Arntzen**“, hvilket Navn samtlige hans Børn optog, ligesaavel som hans to Brødre, og siden har Slægten beholdt det“, heder det i Sønnesønnens Optegnelser. Ligesom han var rig paa Gods, blev han det ogsaa (i sine to

hvorfor han haabede, at Citanten hermed vilde finde sig tilfredsstillet og lade Sagen falde. Hertil svarede Prokurator Hans Hjort paa Citantens Vegne, at her var ikke Spørgsmaal om ærerørige Beskyldninger; „kand ikke heller troe, Fogden har været grovere, end ladet falde foragtelige Expressioner, saadanne som intet honet ungt Menneske burde taale“. Hjort troede nok, at Citanten — om han nu selv havde været her tilstede — vilde have været ædelmodig nok til at lade Sagen falde, men paa egen Haand kunde Hjort ikke indlade sig derpaa, da han ingen Fuldmagt dertil havde, og heller ikke vidste, „hvor haarde Ordene har været“. Ikke desmindre indvillgede han dog tilsidst i at lade Sagen hæves, idet han „stolede paa Citantens Reasonabilitet“ og „at intet retsindigt Menneske agter det for en Last, at Citanten eftergiver sin Ret for hvad Ord under et Glas Viin kand være talt“.

Paa Thinget i Grue den $\frac{1}{3}$ 1754 gjentoges omtrent det Samme, og Hjort tilføjede der paa Citantens Vegne, at denne allerede havde frafaldt Sagen, om der end skulde være talt noget „til at gravere ham“, „thi Citanten er ikke saa hevngjerrig, omendskjønt hand paa nogen Maade er forurettet“. (Thingbogen for 1752—1754, S. 298, 325, 392 og 405).

Samtidigt med at Ole Arnesen Grinder i Høsten 1753 — som anført — lod optage Thingsvidner i Hof og Grue angaaende Fogdens fornærmelige Udeladelser om ham, gjorde han ogsaa det samme i Anledning af, at Fogden i 1748 skulde have oppebaaret 100 Rd. og en Hest, værdsat til 32 Rd., for at skaffe ham Lensmandsbestillingen i Grue. Da Sagen endelig, paa Grund af formelle Mangler ved Stevningen og Vidneres Udeblivelse, kom til Behandling paa Thinget i Hof i April og Octbr. 1754, forklarede et Vidne, Prokurator Hans Hjort, at han paa Skiftet efter afdøde Arne Olsen Grinder — „formeentlig i 1748“ — havde seet en af den Afdøde undertegnet Revers til Fogden paa 100 Rd., med hvilken den nuværende Citants Medarvinger havde yttret sin Utilfredshed, idet de lod sig forlyde med, at Beløbet alene vedkom deres Broder Ole, for hvis Skyld Dokumentet nemlig var udstedt, da det gjaldt at skaffe ham Lensmandsembedet efter Faderen. Om Pengene blev Fogden udbetalt, vidste han ikke. Ligeledes forklarede han, at Fogden — saavidt erindredes — noget efter Vaarthingene i 1753, i Anledning af, at der til Kongen var indkommet en Angivelse over ham fra en ustevnt Person, havde omtalt, at han (Fogden) ogsaa var angivet for at have faaet det nu paastevnte Beløb, og da havde Fogden — saavidt Vidnet erindrede — tilføjet, „at den, som havde haft Umage med at udfærdige Ole Arnesens Constitution til Lensmandsembedet, havde faaet noget for sin Umage“, men hvormeget — om det ellers blev nævnt — samt hvad der faldt paa Fogdens Part, erindrede han ikke. Dog havde han det Indtryk af Fogdens Ytringer, at denne virkelig havde oppebaaret Penge af Ole Arnesen. Et andet Vidne, Anne Maria Lemmich, da nylig gift med Landhandler Peder Ørtlein, blev — som udeblivende — forelagt under Faldsmaals Bøder at møde til næste Thing. Dette holdtes $\frac{10}{16}$ s. A., men heller ikke her mødte hun, men fremsendte et skriftligt Vidnesbyrd, mod hvilket Citantens Fuldmægtig, Prokurator Gosvenius Helleche exciperede, da det var tvivlsomt, hvorvidt hun selv havde skrevet eller underskrevet det, og dertilmed var hun ikke „af den Extraction, som Loven siger, bør være befriet at fremkomme for Retten for at aflægge sit Vidnesbyrd efter lovligt Stefnemaal“. Efter endeel Mundhuggeri desangaaende mellem ham og Fogdens Fuldmægtig, Kjørboe, eragtede Retten, at Mdme. Ørtlein enten selv personlig skulde møde ved næste Thing, eller ogsaa lade sit skriftlige Vidnesbyrd behørigt attestere af troværdige Mænd, da Retten ikke kjendte hendes Haandskrift, og det desuden oplystes, at den Mand, der paa hendes Vegne havde fremlagt det, nu for Retten havde modtaget det af Fogdens Fuldmægtig. Et 3die Vidne, Lensmand i Hof, Tørris Kvisler forklarede, at han i Januar eller Februar 1753 paa Bjørneby hos Fogden havde hørt denne omtale, at Ole Grinder skulde „nyde sin Afsked“ som Lensmand og Ole Opsæt's Søn afløse ham. Fogden havde da tillige yttret, „at det er ikke mere end billigt, at Ole Grinder skulde faa nogen Penge, eftersom hand eller hands Fader — hvilken af Delene hand sagde, kan Vidnet ej erindre — haver udgivet nogle Penge, og derfor burde have nogle igjen“. (Thingbogen Side 296 b, 325 b, 391, 403 og 450). Senere findes neppe mere herom i Thingbøgerne. Sagen er formodentlig bortfaldt, maaskee paa Grund af, at Foged Jens Juell i 1754 blev suspenderet og aldrig mere fik sit Embede igjen. Hans Eftermand, Lars Ruus, blev konstitueret 1754 og vel senere udnævnt. Men i 1766 blev han — saavidt vides — removeret for Kasseangel og ved Højesteretsdom af $\frac{17}{2}$ 1783 indsat i Akershuus Fæstnings Slaveri, hvorfra han dog i Slutningen af s. A. løslodes ifølge gl. Reskript.

Ægteskaber) paa Børn, hvoraf der i Alt var 16 Sønner, af hvilke de fleste levede og voxede til. Saavel for at skaffe disse fri fra deres Værnepligt, der sagtens i de Tider kunde staa som et Skræmsel for mangen øm Fader og Moder, som maaskee ogsaa for en Deel af Forfængelighed, søgte han om en Titel, og blev 1774 $2^{8/4}$ benaadet med Krigsraads Karakter. Han var ved den Anledning selv nede i Kjøbenhavn, og maatte nok betale Æren med god klingende Mynt. (Familietraditionen har sagt 10,000 Daler, men det er vel overdrevet). Sønnerne undgik imidlertid derved at komme under „Malicen“, sendtes i dets Sted til Kjøbenhavn for at lære noget, og gjorde baade Forældrene Glæde og sit Fædreland Ære, idet de opnaaede hædrede Stillinger i Samfundet og lagde megen Dygtighed for Dagen.

Krigsraad Arntzen, hvis Skifte — sluttet $1^{3/2}$ 1812 — var bleven behandlet af Prokuratorerne Dorff og Larsen som kongl. Commissarier, efterlod sig noget over 250,000 Rd., hvoraf omtrent 95,000 i Obligationer og Contanter; men da Dødsfaldet skete i en uheldig Tid, smeltede den sande Værdi, under Pengevæsenets hurtige Forværrelse, adskilligt sammen, inden Skiftet sluttedes; derhos var Arvingerne mange. Hver Søn arvede 19,337 Rd. 76 β.

Gift 1) i Christiania — viet i Commerceraad Christian Anchers Huus af Slotspræst Otto Holmboe — 1752 $1^{2/1}$ med Karen Pedersdatter Vøjen, med hvem han den 19de i s. M. kom hjem til Grinder. Hun var født paa Vækkerø i Aker 1733 $2^{1/5}$ og døde paa Grinder 1769 $2^{2/12}$, Kl. $1^{1/2}$ Morgen. (Datter af Peder og True Engebretsdatter, samt Søster af nysnævnte Svend Pedersen Vøjen). (Af dette sit 1ste Ægteskab fik Ole Arntzen 11 Sønner og 5 Døttre, — Alle fødte paa Grinder).

Gift 2) paa Grue Præstegaard 1772 $1^{3/2}$ med Marthe Gjerdrum. (Søndag $1^{6/2}$ — hendes 25de Aars Fødselsdag — holdt de sin Kirkegang i Grue og $2^{0/2}$ kom de til sin Gaard Grinder). Hun var født i Grue 1747 $1^{6/2}$ og døde paa Grinder 1797 $7/9$, en Thorsdag, Kl. $1^{1/2}$ Morgen. Ifølge Mandens Optegnelser blev hun begravet $1^{9/9}$, men i Ministerialbogen staar $1^{9/10}$, ved Brandvold Annexkirke, hvor hendes Forældre og Søkende ligge. Hun var Datter af Sognepræst til Grue og Brandvold, Hans Andersen Gjerdrum, † 1782 $2^{7/8}$, 77 Aar gml., og Alhed Margrethe Andersd. Wiborg, som døde 1774 $1/7$, 67 Aar gml. (Af dette sit 2det Ægteskab havde Krigsraad Arntzen 5 Sønner, der ligeledes alle var fødte paa Grinder).

a5. Arne Arntzen, „Studiosus“, f. 1752, Løverdags $4/11$, Kl. 3 Efterm. (døbt $1^{1/11}$), † 1781, Fredags $6/4$, Kl. 10 Form. af en stærk Forkjølelse, han havde paadraget sig ved under sin Oprejse fra Kjøbenhavn efter tilendebagte Examina i Decbr. 1780 at lide Skibbrud i Christianiafjorden, hvor han i længere Tid stod i Vand til højt op paa Livet. Han blev begravet i Grue $1^{4/4}$ 1781. I Faderens Optegnelser heder det om ham, at „han hafde udstaaet 2 Theologiske og en Juridisk Examen paa Latin i Kiøbenhavn“.

b5. Peder Arntzen, f. 1753, Løverdags $2^{2/9}$, Kl. $7^{1/2}$ Aften (døbt $2^{7/9}$), † i Grue 1819, Fredags $1^{2/2}$, Kl. 11 Aften, som „Studiosus og Ejer af Grinder og Hveberg“, heder det i Ministerialbogen (begr. $2^{5/2}$). Ugift. Han fik 2 Examina og dansk juridisk Examen, men kom siden hjem til Faderen, efter hvem han i 1811 arvede Grd. Grinder, som han testamenterede til sin Søstersøn, Løjtn. Ole Arntzen Lützow, hvis Moder nemlig som Enke havde bestyret Huset for ham. Lützow beholdt

Gaarden indtil 1845, da han solgte den til Fremmede og flyttede til Aker Sogn ved Christiania.

c5. Berthe Arntzen, f. 1754, Løvedag $\frac{5}{10}$, Kl. 10 Aften (døbt $\frac{12}{10}$), † 1755, Fredag $\frac{21}{2}$, Kl. 9 Morgen.

d5. Birgitte Truine Arntzen, f. 1755, Tirsdag $\frac{7}{10}$, Kl. 6 Morgen (døbt $\frac{12}{10}$ i Brandvold), † paa Grd. Lundene i Valders 1833 $\frac{20}{8}$, Kl. 5 Morgen.

Gift paa Grinder 1778, Tirsdag $\frac{17}{2}$ med daværende pers. Kapellan til Ringebo, Egidius **Sem**, f. i Bergen 1744 $\frac{9}{10}$ og † 1805 $\frac{26}{2}$ som Sognepræst til Fron i Gudbrandsdalen. (Søn af Kjøbm. i Bergen Henrik Sem og Cathrine v. Erpecom). Han fik sin første Uddannelse hos Johan Sebastian Cammermeyer, som vel da var personel Kapellan til Fane. Derpaa sattes han i Bergens Latinskole, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1761. Candidat blev han 1765, og underviste derefter indtil 1776, da han blev pers. Kapellan hos Sognepr. Sigvard Friis Irgens i Ringebo (dertil ordineret $\frac{29}{3}$ s. A.). 1784 $\frac{24}{12}$ blev han Sognepræst til Hvaløerne og 1792 $\frac{21}{9}$ til Fron, hvor han døde 1805. (Hans Sønner var: Ole Sem, Politimester i Christiania, senere Sorenskriver i Valders, † 1843 $\frac{11}{1}$ som Sorenskriver paa nedre Romerike, og Nils Arntzen Sem, Stiftamtmand i Christiania, † 1859 $\frac{19}{12}$ som entl.

e5. Halvor Arntzen, Præst, f. 1756, Mandag $\frac{27}{9}$, Kl. $3\frac{1}{2}$ Morgen (døbt i Brandvold $\frac{3}{10}$), † „efter et Par Dages Sygelighed“ 1832 $\frac{19}{10}$ om Morgenen i Christiania hos Kjøbmand — senere Ølbrygger — Chr. Schou, i hvis Huus han havde været i flere Aar, og hvis Hustru, født Ramm, var hans Plejedatter og tillige en Søsterdatter af Arntzens Kone, og som derfor ogsaa arvede ham.

Han blev Student 1772, Cand. 1777 $\frac{20}{3}$ (Non). Var i 2 Aar hos Sognepræst Monrad i og blev under $\frac{16}{1}$ 1782 udnævnt og $\frac{1}{3}$ s. A. af Biskop Schmidt ordineret til pers. Kapellan hos Sognepræst Hans Gjerdrum i Grue, efter hvis Død s. A. i August han rimeligviis har bestyret Embedet i Naadsensaaret, thi han skal have været der i to Aar; derpaa blev han ca. 1784 pers. Kapellan hos Sognepræst Ments Rynning i Vinger, som døde 1788 $\frac{31}{10}$. Der var han ogsaa i to Aar. Han skal ligeledes en kort Tid have været i samme Stilling i Tønsæt. 1789 $\frac{25}{9}$ blev han Sognepræst til Laurdal i øvre Thelemarken og 1800 $\frac{4}{4}$ Sognepræst til Lom i Gudbrandsdalen. Ifølge Ansøgning fik han Afsked fra Præsteembedet 1825 $\frac{12}{12}$. Han ansøgte i 1792 Rentekammeret om gratis at blive meddeelt Bevilling til Opretelse af en Bygdesaug, da det blot gjaldt at bebygge og istandsætte hans forfaldne Præstegaard.

Gift paa Tønsæt 1790 $\frac{31}{8}$ med sit Søkendbarn, Berthe Juell, der var født i Hof i Solør 1750 (døbt $\frac{16}{9}$) og død i Lom 181. $\frac{1}{6}$. (Datter af Hans Juell og Cathr. Arnesdatter). (Ingen Børn).

f5. Johanne Arntzen, f. 1758, Søndag $\frac{1}{1}$, Kl. $2\frac{1}{4}$ Morgen (døbt $\frac{6}{1}$), † paa Torderud i Grue 1840 $\frac{11}{5}$.

Gift 1) paa Grinder 1793 $\frac{23}{4}$ med Premierløjtn. ved Solørske Comp. Jon **Lund**, f. i Ejdsberg 1757 (døbt $\frac{8}{5}$), † i Grue 1802 $\frac{11}{8}$, Kl. $5\frac{1}{4}$ Efterm. (begr. $\frac{18}{8}$). (Søn af Torkild Elgetun og Lene, der var født paa Grd. Elgetun). Han blev Officier 1789 (ansat ved oplandske Inf.regiment med Anciennetet fra $\frac{29}{5}$ s. A.). Blev Premierløjtn. der 1790 $\frac{5}{3}$.

- Gift 2) i Grue 1810 $\frac{5}{10}$ med Enkemand, Kaptejn — senere Major — Ulrik Fredrik **Hals**, f. 17. . . , † 72 Aar gml. 1825 $\frac{20}{9}$ paa Skaanæs i Skogn hos en Datter af 1ste Ægteskab?. (Han var ældste Søn af Major Bastian? Hals og Maren Jonstrup). Han havde før været gift med Hedevig Bay, med hvem han havde 5 Børn. Hans Ægteskab med Johanne Arntzen var derimod barnløst. Han blev Officier 1779 $\frac{9}{6}$ ved 2det akersh. Regiment, Premierløjtn. 1782 $\frac{31}{7}$; forsattes 1784 $\frac{31}{3}$ til oplandske Inf.regiment som Premierløjtn. Fik Kaptejns Karaktér 1791 $\frac{18}{11}$.
- g5. Christian Arntzen, Præst, f. 1759, Thorsdag $\frac{15}{3}$, Kl. 8 Aften (døbt $\frac{21}{3}$), † i Kb.havn 1800 $\frac{29}{7}$. Han blev underviist hjemme indtil 1781 og blev s. A. Student og 1783 Candidat; var derefter Huuslærer hos Sognepræst Andreas Christian Krog i Drangedal og 1786 hos Sognepræst Morten Petersen i Sem, hos hvem han s. A. $\frac{21}{4}$ blev personel Kapellan (dertil ordineret $\frac{19}{5}$ 1786). I Septbr. 1788 blev han af Biskop Schmidt beordret som Hjælpepræst til Sognepræst Peter Egede i Fet, efter hvis Død han bestyrede Kaldet i Naadsensaaret. Derpaa kom han i 1790 til Sognepræst Sommer i Rødnæs og 1794 i Jan. fik han af Biskoppen Ordre til at bestyre Hitterdals Kald i Naadsensaaret efter den i Decbr. 1793 afdøde Sognepræst Christen Hofgaard. I Septbr. 1794 rejste han til Kjøbenhavn, hvor han forblev til i 1795, da han under $\frac{20}{3}$ blev resid. Kapellan til Kinservik i Hardanger. Her var han til 1799, i hvilket Aar han med Familie atter rejste til Kjøbenhavn, hvor han døde Aaret efter.
- Gift paa Voss 1796 $\frac{27}{10}$ med sit Nærsøskendbarn, Jomfru Anne Sophie Ravn, f. i Harham paa Søndmøre 1771 (døbt $\frac{10}{8}$), † i Bergen 1841 $\frac{28}{2}$ som Enke efter Raadstuskriver Larsen. (Datter af pers. Kapellan hos Sognepr. Abelsted i Harham, Peter Andreas Ravn og Cecilie Petronelle Hoel, som senere ægtede Enkemand, Sognepræst til Voss, Jakob Christian Jersin, der i 1796 viiede denne sin Steddatter til Hr. Arntzen). Arntzens Enke var senere i Laurdals Præstegaard i øvre Thelemarken hos sin Stedfaders, bemeldte Jakob Christian Jersins Søn af et tidligere Ægteskab, Andreas Undahl Jersin, der nemlig var gift med hendes Søster, Thale Helene Ravn. Der ægtede hun 1813 $\frac{28}{1}$ daværende Prokurator fra Christiania, senere Raadstuskriver i Bergen, Enkemand Gudbrand Larsen, der døde ca. 1821. Arntzen havde 2 Børn, der døde smaa.
- a6. Karen Marthea Arntzen, født i Kinservik 1797 $\frac{31}{8}$ eller $\frac{1}{9}$ (døbt $\frac{12}{9}$), † 1798 $\frac{13}{4}$.
- b6. Ole Andreas Arntzen, f. i Kinservik 1798 $\frac{2}{12}$, † paa Grinder 1806 $\frac{1}{9}$, imod Kl. 2 Morgen, efter 3 Dages Sygdom (begr. $\frac{8}{9}$ ved Brandvold).
- h5. Ole Arntzen, Præst i Danmark (Jubellærer), f. 1761, Søndag $\frac{18}{1}$, Kl. 3 $\frac{3}{4}$ Morgen (døbt $\frac{25}{1}$ i Brandvold), † i Søndervissing i Aarhus Stift 1846 $\frac{27}{9}$. Blev Student 1779 (privat dimitteret), Cand. 1783 $\frac{21}{1}$ (Haud). Præst paa Øen Tunø 1787 $\frac{31}{8}$ og til Søndervissing 1795 $\frac{25}{9}$. Havde fra 1844 $\frac{18}{12}$ sin Dattersøn Sabinus Høxbroe til sin Kapellan, skjönt det først var i de sidste faa Maaneder af sit Liv, at hans stærke Helbred begyndte at vakle. Paa 10de Aar var han Jubellærer; paa 5te Aar (nemlig fra $\frac{28}{8}$ 1842) Stiftets og i 24 Uger (fra $\frac{11}{4}$ 1846) *hele den danske Gejstligheds Senior*. Var en værdig Senior, og — skjönt neppe meget rigelig udstyret af Naturen, ikke heller nogen synderlig videnskabelig Mand — efterlod han sig dog i sin Kreds et

- vist Navn som populær Taler. Det var imidlertid nærmest praktiske Formaal, han eftertragtede, og paa sin Jubeldag fremhævede han det saaledes som en af sine største Glæder, at han med Sandhed kunde vidne, at han i sine Menigheder slet Ingen kjendte, som var drikkfældig; først senere gik det med Gru op for ham, at Drikkfældigheden længst havde siddet nærmest hos ham. Han udgav en lille økonomisk Piece og et Par landøkonomiske Bladartikler, ligesom han i det Hele som theoretisk og praktisk Landøkonom havde store Fortjenester af Amtet. (Jfr. bl. A. de saare hædrende Vidnesbyrd i Aarhus Avis No. . . . for 1842 og No. 35 for 1843, hvilke findes under Bilag No. III til nærværende Stamtavle. I No. 80 af den samme Avis for 1844 skal der ogsaa — ifølge Fredrik Barfod's „Danmarks Gejstlighed“, Kb.havn 1848, Spalte 198 og 199, hvorfra ovenstaaende Noticer om Præst Ole Arntzen ere hentede — findes et meget hædrende Vidnesbyrd om ham).
- Gift 1) i Kjøbenhavn 1787 $\frac{7}{12}$, Kl. $7\frac{1}{2}$ Aften med Sophie Magdalene Jansen, født 1770 $\frac{10}{6}$, † i Søndervissing? 1819 $\frac{26}{4}$. (Datter af en Parykmagermester Michael Jansen og Broderdatter af Biskop Rasmus Jansen). (5 Børn).
- Gift 2) i Søndervissing? 1819 $\frac{7}{12}$ med Bondepigen Anne Marie Andersd. Nielsen, f. 1788, † 1851 $\frac{1}{10}$. (Ingen Børn).
- a6. Karen Christine Marie Arntzen, f. paa Tunø 1788, Søndag $\frac{29}{9}$ (døbt $\frac{5}{10}$. Hun havde 17 Faddere af Tunø's Indvaanere), † i Høist Præstegaard i Tønder Amt, Slesvig, 1855 $\frac{5}{1}$, Morgen, efter 3 Maaneders smertefrit Sygeleje, som Følge af et apoplektisk Anfald.
- Gift i 1815 $\frac{11}{9}$ med Amtsprovst Hans **Høxbroe**, f. i Kolding 1764 $\frac{17}{10}$, † i Rødding 1828 $\frac{20}{12}$. (Søn af Kjøbm. Peter Høxbroe og Anna Beata, f. Møller). Han blev 1781 dimitteret til Universitetet fra Koldings Skole (med Udmærkelse til Examen Artium), blev i Jan. 1787 Cand. theol. (med Laud.); s. A. Hører ved Frue latinske Skole i Kb.havn; disputerede for Magister- og Doctorgraden 1790 $\frac{23}{9}$ (creeret $\frac{30}{9}$ s. A.). Blev 1791 $\frac{16}{9}$ resid. Kapellan og Hospitalspræst i Vejle og Sognepræst for Vindinge; Sognepræst til Rødding og Skrave i Tørninglehn under Ribe Stift 1797 $\frac{29}{12}$, tillige Herredsprovst i Frøs og Kalslund Herreder 1804 $\frac{4}{8}$; Amtsprovst for Frøs og Kalslund, Gram, Nør-rangstrup, Hvidding, Andst, Loe og Møgeltønder Herreder 1812 $\frac{10}{7}$; Sognepræst til Brøndbyvester og Brøndbyøster i Sjælland, samt Amtsprovst for Smørum og Sokkelunds Herreder 1820 $\frac{7}{6}$, men kom did ikke, da han ved kgl. Resol. $\frac{7}{11}$ s. A. fik Tilladelse til at forblive i sine hidtil hafte Embeder. Fra 1792 havde han været gift med Claudiane Sabine Sølling, f. i Grindsted Præstegaard 1769 $\frac{13}{6}$ og † 1814 $\frac{1}{11}$, Datter af Provst Christopher Sølling i Thorstrup, Ribe Stift. Provst Høxbroe's Skrifter (o: hans Disputats og to Taler) sees i Erslews Forfatterlexikon, hvorfra ogsaa ovenstaaende Noticer ere hentede. (Af sit 2det Ægteskab havde han 3 Sønner).
- b6. Ole Arntzen, Skibskaptejn, f. paa Tunø 1790 $\frac{30}{5}$ (døbt $\frac{6}{6}$), † i 1838 $\frac{29}{6}$.
- Gift i 1829 $\frac{10}{6}$ med Thrine Marie Bagge, f. i 1798 $\frac{3}{6}$. (Datter af). (1 Datter).
- a7. Anne Marie Sophie Arntzen, f. i 1832 $\frac{14}{9}$. Formodentlig ugift.

- c6. Maren Billeschou Arntzen, f. paa Tunø 1791 $11\frac{1}{7}$ (døbt $17\frac{1}{7}$) † i 1860 $26\frac{1}{4}$.
 Gift i 1820 $7\frac{1}{4}$ med Vognmand og Dyrslæge Christopher **Andersen**, f. i 1783 $4\frac{1}{3}$, † i 1858 $17\frac{1}{9}$. (1 Søn og 3 Døttre, af hvilke sidste Een døde som ganske liden).
- d6. Michaeline Arntzen, f. paa Tunø 1795, Nat til $14\frac{1}{3}$, KJ. 12, † 1865 $5\frac{1}{2}$.
 Gift i 1820 $16\frac{1}{6}$ med Bager Søren **Thinning**, f. i 1785 $1\frac{1}{3}$.
 Ubekjendt. (1 Søn og 1 Datter).
- e6. Rasmine Fredrikke Jansen Arntzen, f. i Søndervissing 1802 $30\frac{1}{7}$, † 1803 $16\frac{1}{5}$.
- i5. Magdalene Arntzen, f. paa Grinder 1762, Fredag $5\frac{1}{2}$, Kl. 8 Morgen (døbt $12\frac{1}{2}$ i Grue Kirke), † paa Bjerke i Grue 1824 $19\frac{1}{12}$ hos sin Svigersøn, Gunnerus Ulriksen. Hun bestyrede som Enke Huset for sin ugifte Broder, Peder paa Grinder, hvorfor han testamenterede en af hendes Sønner denne sin Gaard.
 Gift paa Grinder 1789, Onsdag $24\frac{1}{6}$, med daværende Kaptejn ved Jægerkorpset — siden Oberstløjtn. — Fredrik Wilhelm **Lützow**, f. paa Engestofte? paa Falster 1745, † i Christiania 1817 $13\frac{1}{3}$. (Søn af Oberstløjtn. eller Oberst Wilhelm Fredrik v. Lützow og). 14 Aar gml. blev han Volontør ved nordenfjeldske Regiment, som da laa i Holsteen, og marscherede med det gjennem Sverige til Fredrikstad, hvor han for det meste boede, indtil han i 1813 eller 1814 afgik fra Krigstjenesten, og rimeligviis da fik Obersts Karakter. Om hans Avancements vides Intet, uden at han 1779 $3\frac{1}{11}$ blev Premierløjtnant, 1788 $29\frac{1}{8}$ Kaptejn og 1808 $16\frac{1}{6}$ Oberstløjtn. — Alt ved nordenfjeldske gevorbne Inf.regiment.
- j5. Nils Arntzen, f. 1763, Fredag $18\frac{1}{2}$, Kl. 6 Efterm. (døbt $26\frac{1}{2}$), † s. A. $31\frac{1}{5}$ Kl. $2\frac{1}{4}$ Morgen af Børnekopper.
- k5. Karen Arntzen, f. 1764, Onsdag $15\frac{1}{2}$, Kl. $6\frac{1}{2}$ Efterm. (døbt $19\frac{1}{2}$), † paa Skulstad i Grue 1843 $19\frac{1}{4}$ hos sin Broder, Oberstløjtn. Svend Arntzen.
 Gift paa Grinder 1790 $26\frac{1}{12}$ med daværende Kaptejn — senere Oberst — Hans **de Place**, (viet af Sognepræsten til Grue, Jørgen Mandahl, „og var ikke flere Fremmede, end Præsten og endeel af mine Børn“, heder det i hendes Faders Optegnelser). Denne Hans de Place var født i Rendsborg 1758 $25\frac{1}{6}$ og døde „pludselig“ i Christiania 1825 $24\frac{1}{7}$, Kl. $2\frac{1}{2}$ Morgen. (Søn af).
 Han blev Officier 1778, Kaptejn og Compagnichef under oplandske Inf.regiment 1789 $29\frac{1}{5}$. Han var i 1809 Major og Kommandør for oplandske Inf.regiments 1ste nationale Bataljon, men rykkede s. A. $14\frac{1}{12}$ op i det ved Oberst Bangs Død ledigblevne Oberstløjtnants-Nummer i samme Regiment, samt til Chef for det ledige Grenadércompagnie, med den dertil reglementerede Compagnichefs Gage 600 Rd., dog uden at udnævnes til Oberstløjtnant, hvorimod Oberstløjtnants-Tillægget ved dette Regiment (120 Rd.) tilfaldt den ved vesterlehnske Inf.regiment staaende Bataljonskommandør, Oberstløjtn. v. Hagerup. De Place blev Oberstløjtnant 1810 eller 1811 og Oberst i Armeen 1815 $14\frac{1}{12}$, med Anciennetet fra $\frac{2}{3}$ s. A. Blev 1816 $5\frac{1}{9}$ fra Kommandør for oplandske Inf.regiment Chef for samme. Sattes paa Vartpenge 1818 $\frac{1}{1}$. R. S. O. 18. . (De havde ingen Børn, men havde i Barns Sted taget til sig nedennævnte Oberstløjtnant Svend Arntzens Søn, Johan Luth. (Se ham Side 252 under a 6).

l 5. Nils Arntzen, Oberst i russisk Tjeneste, f. 1765, Thorsdag $14/3$, Kl. $1\frac{1}{2}$ Efterm. (døbt $20/3$ i Brandvold), † i Rusland 1811. Han blev 1785 $2/9$ Fenrik à la suite i Kjøbenhavn; gik i Juni 1788 til Rusland, hvor han blev ansat som Sekondløjtnant ved Tropperne i Finland; blev 1789 $30/7$ Premierløjtnant, 1790 $1/9$ Kaptejn, og var i Novbr. 1794 med de russiske Tropper i Stormen paa Warschau, hvor han var blandt de Savnede og troedes en Tid død, men kom siden frem igjen blandt de haardt Saarede). 1799 $17/10$ blev han Major i russisk Tjeneste, — „jeg tror, da han var i Holland“, siger hans Fader i sine Optegnelser. Han skal have avanceret til Oberst og døde 1811.

Gift med en russisk Dame, men havde ingen Børn.

m 5. Svend Arntzen, f. 1766, Fredag $6/6$, Kl. 7 Morgen (døbt $14/6$), † s. A. $3/10$, Kl. $4\frac{3}{4}$ Morgen (begr. i Grue Kirkegaard $11/10$).

n 5. Svend Arntzen, Oberstløjtnant, f. 1767, Thorsdag $9/7$, Kl. $11\frac{1}{2}$ Form. (døbt $17/7$, men findes neppe indført i Grues Ministerialbog?), † paa nordre Skulstad i Grue 1843 $10/12$ (begr. $28/12$). Han blev 1787 $5/1$ Fenrik à la suite; fik Sekondløjtnants Karakter 1789 $17/4$ og Premierløjtnants Do. ved nordenfjeldske Skiløberbataljon 1792 $27/1$; blev 1799 $7/6$ virkelig Premierløjtnant; fik 1803 $25/11$ Karakter af Kaptejn ved Skiløberne, blev 1805 $5/4$ virkelig Kaptejn og Compagnichef ved nordenfjeldske Skiløberbataljon, men forsattes s. A. $17/5$ tilbage til den søndenfjeldske, hvor han før havde staaet*).

Da Krigen med Sverige udbrød i 1808, var han Chef for hofske Compagni af søndenfjeldske Skiløberbataljon, med hvilken han blev lagt under Brigaden Staffeldt. Allerede i Staffeldts Rapport om det første Sammenstød med de Svenske, nemlig $13/4$ 1808 heder det: „Det hofske Skiløbercompagni og Thronhjems Skarpskytterdivision har ved dette med Fienden hafte Engagement meget udmærket sig“**). Imidlertid var det egentlig først under Affæren i Trangen d. $25/4$ s. A., hvor Oberst Gahn blev omringet og maatte give sig fangen med saagodtsom sit hele Corps, at man erfarede, hvad der boede i Kaptejn Arntzen. I sin Rapport til den højstkommanderende General, Prinds Christian August, yttre Oberst Staffeldt sig saaledes: „Ved Dagens Affaire har i Besynderlighed udmærket sig Capitaine Arntzen, for hvem jeg underdanig tør udbede mig en naadig Belønning“***). Derefter nævnes med megen Ros Major Stabel samt Kaptejn Nægler og Major Ræder — begge de Sidste af 2det thronhjemske Inf.regiment†). For denne sin Tapperhed

*) Svend Arntzens her anførte Befordringer ere nedskrevne efter hans Faders Optegnelser, men disse ere i dette Stykke maaskee ikke ganske paalidelige.

**) Se Milit. Tidsskr. XIII. B., S. 381; jfr. J. T. Ræder Danmarks Krigs- og politiske Historie 1807—1809, 2den Deel, S. 456—457, Kb.havn 1847.

***) Se Aalls Erindringer, 2den Udgave, Bilag No. 26, S. 635—636; jfr. Ræder l. c. S. 484—490.

†) Med denne Maade at see dem nævnte, der havde udmærket sig, var dog Thrønderne ikke tilfreds, idet de fornemmelig for sig selv gjorde Fordring paa Æren for Dagen, og de synes endog at have været mindre tilbøielige til at lade noget blive tilbage for de Andre. Heraf kom det vel, at medens Kaptejn Arntzen var den første, for hvem en Brigadechef udbad sig en Belønning, saa var han den sidste, som fik nogen, thi efterat Befordringer var blevne de Andre tildeel, ja endog dem, der senere havde udmærket sig (saasom ved Præstebakke $10/6$ 1808), udgik der først under $10/7$ s. A. for Arntzens Vedkommende følgende Befaling: „Da den commanderende General søndenfjelds i vort Rige Norge har indberettet, at Capitaine Arntzen af den søndenfjeldske Skiløberbataillon i flere Actioner imod Fienden i Særdeleshed har udmerket sig, saa skal bemeldte

fik Arntzen under $10/7$ 1808 Infanterimajors Karakter og Bestallingen som saadan gratis meddeelt. Ogsaa senere i 1808, efterat han havde faaet en mere selvstændig Kommando, havde han et Par Sammenstød med de Svenske, dog af mindre Betydning. Den $19/12$ s. A. blev han Bataljonskommandør for de søndenfjeldske Skiløbere og 1809 $28/6$ R. D. O. Ved Armeeforandringen i 1817 blev han Oberstløjtnant og Chef for østerdalske Jægercorps fra $1/1$ 1818 og senere R. S. O. Dette var hans sidste Befordring, og det maa erkjendes, at han var mindre skikket til at gjøre Lykke som Fredsmilitær. Det var kun hans personlige Tapperhed og urokkelige Koldblodighed, som overfor Fienden lod ham udvikle en Raskhed, Aandsnærværelse og Snarraadighed, man ikke skulde vente at finde hos den ellers saa stilfærdige og sagtmodige Mand. Han fik Afsked i Naade 1822 $9/2$, og Stortinget bevilede ham — saavidt vides — hans fulde Gage i Pension.

Som Løjtnant boede han i 3 Aar i Holtaalen, men flyttede 1799 $19/10$ til vestre By i Grue, hvilken Gaard han siden solgte, efterat han havde kjøbt nordre Skulstad i samme Præstegjeld, hvor han boede fra 1806 til sin Død. Han var en efter de Tiders Lejlighed dygtig Jordbruger. Skjønt Gaarden var liden og Børneflokket stor, efterlod han sig dog nogen Formue.

Gift i Vaage i Gudbrandsdalen 1795 $4/6$ med Hedevig Sophie Luth, f. i Borgund paa Søndmøre 1780 $2/4$, † paa Skulstad 1861 $14/12$. (Datter af Handelsmand Johan Windler Luth og Jakobine Elisabeth Boldt). Hun var i Huset hos sin Farbroder, Johan Luth, der var resid. Kapellan til Vaage. (22 Børn, hvoraf dog kun 9 blev voksne. De øvrige var deels dødsfødte, deels døde de strax efter Fødselen).

a6. Johan Luth Arntzen, Overtoldbejnt og tidligere Løjtnant, f. paa Gaarden Smedsmo i Vaage 1795 $7/10$, Kl. $12\frac{1}{2}$ Middag (døbt $11/10$). Han boer siden 1860 paa Hamar som entlediget. 1809 $10/9$ afgik han som „virkelig Kadet“ fra det danske Landkadetcorps til samme Stilling ved det norske. Han blev Officier 1814, med Anciennetet fra $20/12$ s. A. (stod i 1820 ved ringeriske Compagni af 2den akersh. Brigade); blev 1825 $16/9$ Premierløjtnant og stod i 1828 som Adjutant ved valderske og i 1835 ved hallingdalske Musketércorps, fra hvilken

Capitaine, til Beviis paa vor Naade og Tilfredshed, herved være udnævnt til Major af Infanteriet, og udfærdiges Bestallingen gratis“. Justitiarius Arntzen, hvem man har at takke for de her anførte Detaljer om Kaptejn — senere Oberstløjtnant — Arntzen, har tillige meddeelt følgende lille Træk fra den Tid, for hvis Paalidelighed kan indestaaes, da det saagodtsom med de samme Ord er bleven ham fortalt baade af hans Fader og af hans Svigerfader, som i sin Tid havde hørt det af General Stabell. Det vil formeentlig findes ret betegnende baade for Manden og for Stemningen: Under et af de senere Sammenstød med de Svenske — det har ganske vist været det for Nordmændene saa uheldige Angreb paa de svenske Posteringer foran Lier d. $18/5$ 1808, hvori de thronhjemske Skarpskyttere deeltog under Kommando af Major (siden General) F. W. B. Stabell, medens Arntzens Compagni ikke var med, men forblev paa Kongsvinger — indfandt Arntzen sig alligevel paa Kamppladsen og fulgte med Thrønderne i deres Bevægelser. Disse stod til en Tid paa en Aasryg, hvor de var meget udsatte for Fiendens Ild, og da Stabell fandt dette unødigt, sendte han dem Ordre at søge Dækning bag Bakken. En Stund efter kastede han Blikket i den Retning, for at see, om hans Ordre var efterkommet, og fandt, at det var Tilfældet, men at Kaptejn Arntzen fremdeles stod oppe paa Bakken, hvor Kuglerne feg om ham. Stabell lod ham da ved en Ordonnans kalde til sig og modtog ham med de Ord: „Men kjære Svén, hvad vil du her? Her er hedt nok for os, hvem Pligten kalder. Du, som Intet har her at bestille, burde dog mindes, at du hjemme har Kone og Børn. Og naar du endelig vil være med, hvorfor vælger du da det farligste Sted, du kan finde?“ „Det skal jeg sige dig, min Broder“, svarede Arntzen med sin sædvanlige Rolighed: „jeg vilde bare vise Thrønderne, at jeg ikke er ræd“.

sidste Stilling han udtraadte i 1837, da han under $20/11$ blev Overtoldbetjent i Thronhjems. Her forblev han, indtil han under $10/5$ 1860 fik Afsked i Naade med 450 Spd. i Pension, der siden af Stortinget nedsattes til 320 Spd.

Gift i Nordrehov 1825 $7/10$ med Johanne Marie Dunker, f. i Christiania 1800 $14/9$. (Datter af Oberst og Generaladjutant Henrik Dunker, † 184. paa Ringerike som entl., og Elisabeth Charlotte Lützow, der døde paa Ringerike 1840 $26/10$ i sit 77de Aar). (8 Børn).

a7. Caroline Hansine Arntzen, f. i Land 1826 $18/6$, † s. A. $6/9$.

b7. Elisabeth **Charlotte** Arntzen, f. i Land 1827 $21/6$.

Gift i Thr.hjem 1858 $25/7$ med Cand. jur. — nu kgl. Fuldmægtig — Nikolai Conradin **Gustav Dunker**, f. i Christiania 1826 $15/11$. (Søn af kurfyrstelig hessisk Bergassessor Johannes Fredrik Wilhelm d'Unker, † i Thronhjems 1844, og Conradine Birgitte Hansteen, der døde i Christiania 1866 $11/9$, 86 Aar gml.). Han blev Student 1845 (fra Thr.hjems Skole), Cand. jur. 1850 $11/12$ (Laud.); Kopist 1855. Blev 1860 $16/10$ konstitueret og i 1863 $10/10$ udnævnt til Fuldmægtig i Postdepartementet. (Ingen Børn).

c7. Karen Helene Sophie Arntzen, f. paa Skogstad i Nordrehov paa Ringerike 1829 $22/2$. Ugift.

d7. Henrik Dunker Arntzen, Dampskibsexpeditør m. m., f. i Nordrehov 1830 $10/11$. Han gik fra Thr.hjems Latinskole over til Handelen, var først Handelsbetjent i Christiania, siden i Fredrikstad, derpaa en kort Tid Kjøbmand i Sarpsborg, og boer nu (fra 1859?) i Fr.stad som Dampskibsexpeditør og Agent for det i Christiania 1867 oprettede Assuranceselskab „Norden“.

Gift paa Fr.hald 1864 $3/10$ med Anna **Olava** Fredriksen, f. der 1837 $13/9$. (Datter af Handelsm. Fredrik F. og Christence Birgitte Olsen). (1 Søn i 1868).

a8. Johan Luth Arntzen, f. i Fredrikstad 1865 $10/11$.

e7. Henriette Philippine Arntzen, f. i Nordrehov 1833 $26/11$.

Gift i Thr.hjem 1858 $1/2$ med Underretssagfører Johan Pedersen **Rønning**, f. i Thr.hjem 1822 $12/7$. (Søn af Snedker Peder R. og Lorentze). Hun tog Preliminærexamen 18. ., norsk juridisk Examen 1846 $7/1$ („bekvem“). Var fra 1847—1853 Fuldm. hos Sorenskr. Gude i Hallingdal, derpaa i nogen Tid konst. Sorenskiver der; blev 1856 Sagfører og nedsatte sig først i Næs og siden i Gol i Hallingdal, paa hvilket sidste Sted han endnu boer. (2 Børn leve).

f7. Svend Arntzen, Sømand, f. i Nordrehov 183. $22/7$, † i Torrevieja 1848 $12/4$ af Hjernebetændelse. Han foer med Skibet Oscar, Kapt. Lange.

g7. Hans de Place Arntzen, Apotheker, f. i Nordrehov 1837 $6/4$. Han tog pharmaceutisk Examen 1858 $29/11$ (bedste Karakter), kom i Efteraaret 1865? til Grimstad for at bestyre Apotheket for Enken efter den s. A. $30/10$ afdøde Apotheker Lars Nielsen, og afkjøbte hende i Marts 1866 Apotheket med Privilegium, Gaard, Inventarium og Varebeholdning for 12,000 Spd.

Gift i Grimstad 1867 $20/3$ med Louise Lundh, f. i Christiania 1847 $15/3$. (Datter af kgl. Fuldmægtig — nu Byfoged i Grimstad — Peter Georg Lufton Lundh og Augusta Pind).

a8. Arne Arntzen, f. 1868 $1/6$, † $31/8$ s. A.

h7. Annette Caroline **Olivia** Arntzen, f. i Thr.hjem 1839 $25/11$.

Gift paa Hamar 1861 $^{23}/_{12}$ med Overretssagfører Frantz Henrik **Meidell**, f. paa Flesje i Sogn 1832 $^{14}/_{5}$. (Søn af Oberstløjtnant i bergenske Brigade Christian Garup Meidell, f. 1780, og Marie Hille). Han blev Student 184., Cand. jur. 1854 $^{28}/_{6}$ (Laud.). Var først Fuldm. hos Sagfører W. Meidell i Hallingdal og blev 1860 $^{7}/_{6}$ autoriseret som Sagfører ved Overretten (bosat i Næs i Hallingdal). (4 Børn).

- b6. Karen Martha Arntzen, f. paa Grd. Ysæt i Holtaalen 1796 $^{22}/_{12}$ (døbt $^{8}/_{1}$ 1797), † paa Grue Præstegaard 1856 $^{16}/_{5}$ efter faa Dages Sygeleje.

Gift i Grue 1847 $^{1}/_{11}$ med Sognepræsten til samme Kald, Enkemand Søren **Dahl**, f. i Øster-Velling nær Randers 1783 $^{12}/_{11}$. (Søn af Degn i Landsbyen Øster-Velling Jens Dahl og Kirsten). Han blev i Aaret 1800 sat i Randers's Skole, hvorfra han dimitteredes til Universitetet 1805. Det følgende Aar tog han 2den Examen og blev strax Huuslærer i Nærheden af Vordingborg, i hvilken Stilling han forblev indtil 1812, da han overtog en lignende Post paa Kjellestad ved Brevik i Norge, hvor han forblev indtil 1820, da han rejste til Christiania, hvor han tog theologisk Embedsexamen 1822. S. A. om Høsten blev han Capellan pro loco til Land; 1824 blev han Sognepræst til nordre Odalen og 1834 til Grue. Han fik Afsked i Naade 1862 $^{13}/_{12}$ (med 600 Spd. i Pension). Flyttede til Christiania til sin Datter, gift med Orgelbygger Brantzeg, hvor han endnu boer.

Hr. Dahls 1ste Hustru, Maren Smith, hvem han ægtede i Langesund 1823 $^{2}/_{6}$, døde i Grue 1846 $^{16}/_{1}$. Hun var født i Skien 1794 $^{1}/_{6}$ og Datter af Kjøbmand Markus Helmer Smith og Ingeborg Christine Hirsch. Af dette sit 1ste Ægteskab havde Sognepræst Dahl 3 Børn, men med sin 2den Kone, Karen M. Arntzen, havde han ingen Børn.

- c6. Maria Elisabeth Arntzen, f. paa Grd. Gaare i Holtaalen 1798 $^{22}/_{1}$, Kl. 1 $^{1}/_{2}$ Morgen. Tilligemed sin yngste Søster, Olivia, fik hun efter Forældrene Gaarden nordre Skulstad i Grue, hvor hun endnu lever som ugift.

- d6. Olava Arntzen, f. i Grue 1799 $^{22}/_{10}$, † s. A. $^{26}/_{10}$ som hjemmedøbt.

- e6. Olava — kaldtes nok Olivia — Arntzen, f. i Grue 1800, Søndag $^{7}/_{12}$ Kl. 6 Morgen (døbt $^{22}/_{12}$). Hun omkom ved Grue Kirkes Brand $^{26}/_{5}$ (1ste Pintsedag) 1822.

Hun var forlovet med en Løjtnant Andreas **Sørensen** fra Fredrikshald, der var stationeret i Grue. Han angives i Militærkalenderen for 1820 at være født 1793, og er vel saaledes den Andreas Sørensen, som af Frederikshalds Ministerialbog sees at være født der $^{30}/_{7}$ og døbt $^{30}/_{8}$ 1793, og hvis Forældre var Kjøbmand Peter Sørensen og Anne Elisabeth Palm. Han blev Officier 1811, Premierløjtnant 1812 $^{21}/_{1}$, og stod i 1820 som Adjutant ved østerdalske Jægercorps. Han overlevede kun eet Aar sin Forlovede, idet han nemlig døde paa Gaarden „Præstegaarden“*) i Brandvold Annex til Grue Pintsedag den $^{16}/_{5}$ 1823. Ved Indførelsen af hans Begravelse har Sognepræst Hesselberg i Ministerialbogen tilføjet: „vir ingenio, doctrina et moribus insignis“. Løjtnant Sørensen overvar ogsaa Gudstjenesten i Grue Kirke den uheldige 1ste Pintsedag 1822, men kom uskadt ud. Ved denne sørgelige Anledning nævnes i Ministerialbogen som

*) Gaarden „Præstegaarden“ i Brandvold tilhørte Klokkeren i Grue, den i 1824 afdøde Johannes Gjerdrum, men blev ved Annexets Oprettelse til eget Sognekald i Aaret 1862 udlagt til Embedsbolig for Sognepræsten der.

- omkomne 12 af Mand- og 101 af Kvindekjønnen, hørende til Menigheden, og 3 Fremmede (o: fra Hof Præstegjeld).
- f6. Ole Arntzen, f. 1802 $13/4$, Kl. $6\frac{1}{2}$ Efterm.; † samme Aften Kl. 10.
- g6. Jakobine Elisabeth Arntzen, f. 1803 Nat til $2/12$, Kl. $12\frac{1}{2}$, † $4\frac{1}{2}$ Time gml.
- h6. Jakobine **Caroline** Arntzen, f. paa By i Grue 1805 Nat til $28/8$, Kl. 1 (døbt $28/10$), † paa Gaardparten Fredheim under By sammesteds 1866 $1/11$. Ugift.
- i6. Johan Arntzen, f. 1806 $4/6$, † en halv Time gml.
- j6. En dødfødt Datter 1807 $13/5$, Kl. 3 Efterm.
- k6. Ole Arntzen, f. 1808 $24/3$, † strax.
- l6. Agnethe Dorothea Arntzen, f. paa Skulstad i Grue 1812 $26/1$. Gift paa Skulstad 1834 $7/9$ med sin Fætter, daværende Premierløjtn. i Marinen — nu Toldinspektør i Drammen — Oluf **Arntzen**, f. i Christiania 1807 $21/3$. (Søn af Statsraad Andreas Arntzen og Marie Margrethe Knudsen). (Se videre om ham og hans Børn Side 266).
- m6. Hanna **Charlotte** Augusta Arntzen, f. i Grue 1813 $7/7$. Ugift og i Huset hos sin Svoger, Toldinspektøren i Drammen.
- n6. Tobine Laura **Emilie** Arntzen, f. i Grue 1815 $2/1$. Lever som ugift paa Fredheim i Grue.
- o6. Olivia Andrea Arntzen, f. i Grue 1822 $3/7$. Hun boer sammen med sin ældste Søster paa Skulstad, hvilken Gaard de imidlertid i Septbr. 1867 solgte til en Bonde, dog mod Ret til at bo der til Høsten 1868. Hun er ugift og meget sygelig (især lidende af Ansigtmerter).
- o5. Engebret Arntzen, Landmand i Sjælland, f. i Grue 1768, Onsdag $28/12$, Kl. $6\frac{1}{2}$ Aften (døbt $6/1$ 1769 i Brandvold), † i Kjøbenhavn 1823 $6/7$ *). Han kom nok

*) I Rigsarkivet findes et Brev uden Dato fra Krigsraad O. Arntzen til „Justice Raad von Wessel til Økeren, pr. Exprece“, af følgende Indhold:

„Bringeren heraf som er min Eene Søn Nafnlig Engebret Arntzen har Stedse haft en besynderlig Lyst for at komme til De Militaire, men Jeg bestandig paastoed hand skulde blive ved at Studere, som hand dog ikke har kundet kommet fort med, siden hand har haft tungt for det og ingen Lyst. Nu hafde ieg da føyet ham i, at hand skulle komme i Kiøbmands Veje, hvortil han nu er paa Reisen, men som ieg har hørt at der skal være tilbuden Studenter og Skriver Karle at komme ind Strax som Officierer, min Søn er endelig ikke bleven nogen af deelene, dog har hand vaaren holt til Lærdom alt hiidtil, og siden Jeg endnu Sporer en Støre Lyst hos ham til De Militaire end til noget andet, saa bruger Jeg Frihed herved allerydmygst at henvende mig til MHR. Velynder med anmodning, om De ved megen formaende, og mueligheden kand tillade det, vil være mig saa gunstig at udvirke det hand kunde Strax komme ind som Officier i et Regiment, men er det en umuelighed, saa beder ieg at undskylde min Brugende Frihed, da ellers min Søn vedbliver i den tiltængte veje hos en Kiøbmand Wolberg paa Friderichshald.

Kiære MHR. Velynder Dommernes afsigelse i mine 2de Sager beder Jeg ydmygst maae haves i Erindring, saasomt muelig. Jeg har med Længsel ventet hver Postdag siden ieg in Juny hafde den ære at tale ved MHR. Velynder. Men Jeg maae bede det ej fortrydes paa ieg Erindrer herom, allerhelst da ieg ved nu haves Saa Særdeles meged at bestille i denne Krigerske Tiid.

Min Kone med mig fremsender en ydmyg Compliment for MHR. Velynder med Naadige Frue.

O. Arntzen.“

Denne Justitsraad Wessel, ved Navn Ole Christopher, en yngre Broder af den berømte Digter, var født 1744 $12/4$ og døde 1794 $26/12$. Efter en kort Tid at have været Assessor i Højesteret blev han 1776 $27/11$ General-auditør i Norge og senere tillige 2den Deputeret i det kgl. norske Generalitets- og Commissariats-Collegium i Christiania. Under $27/6$ 1788 blev han med Generalmajor v. Wackenitz, Generalkrigskommissar Peder Anker og Major H. Fritzner udnævnt til Medlem af det anordnede „Felt-Commissariat“, der samme Aars Efterhøst

- tidligt til Kjøbenhavn, hvor han blev Fuldmægtig hos sin Farbroder, Nils Arntzen, der var Oplagsskriver ved Toldboden der. 1798 $11\frac{1}{4}$ blev han (Engebret) Havneskriver i Kjøbenhavn, men købte tilsidst Kollekollegaard paa Sjælland*).
- Gift 1) i Kjøbenhavn 1795 $16\frac{1}{10}$ med Jomfru Cathrine Henriette Reber. Naar og hvor hun var født, vides ikke. Hendes Fader var Tøjsfabrikant. Hun døde 1797 $17\frac{1}{4}$. (Eet Barn).
- Gift 2) i 1797 $15\frac{1}{12}$ med Jomfru Anne Marie Brenø, der døde i 1836 og — saasidt vides — var Datter af Sejlmager Brenø i Nyhavn i Kjøbenhavn og Tante af den bekjendte i 1856 afdøde danske Skuespillerinde, Mdme. Anna H. D. Wexschall — senere Fru Nielsen — født Brenø. (Af dette sit 2det Ægteskab havde han 15 Børn).
- a6. Hans Rudolph Arntzen, f. i Kjøbenhavn 1796 $17\frac{1}{8}$, Kl. $11\frac{1}{2}$ Aften (døbt i Reformert Kirke $13\frac{1}{9}$ og opkaldt efter en Renteskriver Hjort, der stod Fadder). Dette Barn døde 1796 $14\frac{1}{11}$.
- b6. }
c6. } To Pigebørn, f. 1798 $5\frac{1}{7}$, men over 2 Maaneder fortidligt, saa de strax døde.
- d6. Hermantine Henriette Arntzen, f. i Kb.havn 1799 $12\frac{1}{9}$, Kl. 10 Aften (døbt i Nikolai Kirke $10\frac{1}{10}$), † 1800 $7\frac{1}{3}$.
- e6. Hermans Henriette Arntzen, f. 1800 $12\frac{1}{10}$. Lever som ugift i Kb.havn.
- f6. Ole Christian Ludvig Arntzen, f. i Kb.havn 1802 $9\frac{1}{3}$. Blef $4\frac{1}{7}$ 1855 Overlærer ved Kathedralskolen i Aarhus.
- Gift i 1835 $28\frac{1}{12}$ med Wilhelmine Sophie Laub, f. i 1810 $16\frac{1}{4}$. (Datter af Premiermajor i det danske Artilleri, Georg Laub — f. 1775 $26\frac{1}{9}$, † 1822 $22\frac{1}{10}$ — og Emilie Sophie Andrea Colding, † i Aarhus 1853 $\frac{1}{8}$). (10 Børn).
- a7. Emilie Marie Charlotte Arntzen, f. i 1837 $26\frac{1}{1}$.
- Gift med Jernbaneassistent Edvard Thorvald Alexander **Bovien**?. (2 Børn).
- b7. Carl Ulrik Sylvester Arntzen, Reserveunderlæge i Hæren, f. 1838 $2\frac{1}{10}$.
- c7. Georg Emil Arntzen, f. 1840 $6\frac{1}{5}$, † 1846 $14\frac{1}{6}$.
- d7. Wilhelm August Arntzen, „Cand. politics“, f. 1842 $13\frac{1}{4}$.
- e7. Adelaide Louise Henriette Hieronyma Arntzen, f. 1844 $5\frac{1}{1}$.
- f7. Georg Emil Arntzen, Cand. philosophiæ, f. 1845 $3\frac{1}{9}$.
- g7. Emma Augusta Arntzen, f. 1847 $15\frac{1}{1}$.
- h7. Ludvig Arntzen, Landvæsenselev, f. 1848 $4\frac{1}{11}$.
- i7. Nina Camilla Arntzen, f. 1851 $16\frac{1}{5}$.
- j7. Wilhelmine Susanne Arntzen, f. 1852 $31\frac{1}{12}$.
- g6. En Søn, † som liden.

fulgte med de norske Tropper ind i Båhnsllän. I 1789 blev han Medlem af en i Christiania til Udarbejdelse af „Udkast til en ny Landmilice-Forordning for Norge“ nedsat Commission.

Skilt 1789 $22\frac{1}{1}$ fra sin 1ste Hustru, Helene Carlsen Barckley, ægtede han 1791 $9\frac{1}{3}$ Maren Juel, der siden som Enke blev gift med Statsraad Markus Gjoe Rosenkrands. I 1784 købte Wessel Gaarden Økeren ved Christiania, hvor han boede i flere Aar. Det her anførte Brev fra Arntzen maa saaledes være skrevet i et af Aarene mellem 1784 og 1794. (Om Wessel findes Mere i 1ste Bind af B. Moe's Tidsskrift for Personallistorie, Christiania 1840—46, Side 242—260).

*) Formodentlig den Gaard af dette Navn, hvilken ligger i Farums Annexsogn Værløse i Kjøbenhavns Amt og ifølge Trap's statistisk-topogr. Beskrivelse over Kongeriget Danmark er af 18 Tdr. Hartkorns Størrelse.

- h6. Halvor Arntzen, Sognepræst til Ølsted i Aarhus Stift i Jylland, f. 1804 $\frac{2}{7}$, † 1850 $\frac{11}{9}$. Blev Student 1822, Cand. 1835 $\frac{16}{1}$ (Haud); Kapellan 1) til Lundum og Hansted i Vor Herred, Skanderborg Amt, Aarhus Stift 1837 $\frac{29}{8}$, og 2) til Hatting og Torsted i Hatting Herred, Vejle Amt, Aarhus Stift 1838 $\frac{17}{7}$, og Sognepræst til Ølsted i samme Hatting Herred 1840 $\frac{5}{4}$.
 Gift 18.. med Octavia Eivora Arntzen, f. 1814 $\frac{15}{2}$. (Datter af By- og Herredsskriver i Nibe, Karelius Arntzen og Caspara Thomasia Jakobine Bekker. Se dem Side 259). (7 Børn).
- a7. Karelia Caspara Arntzen, f. 1841 $\frac{30}{6}$.
 Gift 18.. med Kjøbmand i Horsens, Georg **Madsen**. (1 Datter, Anna Octavia, f. 1867 $\frac{9}{10}$).
- b7. Oluf Arntzen, Examinatus juris, f. 1842 $\frac{2}{8}$, † 1865 $\frac{25}{9}$.
- c7. Juliane Ovidia Arntzen, f. 1843 $\frac{26}{9}$.
 Gift 18.. med Bogholder T. P. **Thomsen** i Kjøbenhavn. (1 Datter, Elisabeth Margrethe, f. 1868 $\frac{13}{4}$).
- d7. Ludvig Arntzen, Stud. juris, f. 1844 $\frac{5}{10}$.
- e7. Engebret Emil Arntzen, Exam. juris og Løjtnant i det kongelige Artilleri, f. 1845 $\frac{29}{10}$.
- f7. Camilla Arntzen, f. 1847 $\frac{7}{5}$, † 1855 $\frac{28}{9}$.
- g7. Halvor Arntzen, f. 1850 $\frac{21}{1}$, † s. A. $\frac{5}{11}$.
- i6. Edvard Emil Arntzen, Urtekræmmer i Kjøbenhavn, f. 1805 $\frac{1}{8}$. Ugift.
- j6. Ida Hedevig Arntzen, f. 1806 $\frac{25}{10}$.
 Gift 1837 $\frac{19}{4}$ med Cand. theol., Skoleinspektør Edvard William August **Bentzon**, f. 1802 $\frac{13}{2}$. (Søn af Provst og Sognepræst til Gladsaxe og Herløv i Kb.havns Amt, Jens Winther? Bentzon). (5 Børn).
- k6. Martine Cathrine Arntzen, f. 1807 $\frac{23}{12}$. Ugift i Kb.havn 1868.
- l6. Engebret Arntzen, forhenv, Urtekræmmer i Kb.havn. f. 1809 $\frac{11}{6}$. Ugift.
- m6. Peter Christian Brenøe Arntzen, f. 1811 $\frac{6}{4}$. Lever 1868 ugift i Kb.havn.
- n6. Carl Adolph Arntzen, † 8 Maaneder gml.
- o6. Carl Adolph Arntzen, † $\frac{1}{2}$ Aar gml.
- p6. Clausine Michaeline Christophine Arntzen, † 5 Aar gml.
- p5. Karelius — kaldes i Faderens Optegnelser: Karinius — Arntzen, f. i Grue 1769, Thorsdag $\frac{21}{12}$, Kl. 11 Aften (døbt paa sin Moders Begravelsesdag $\frac{30}{12}$ i Grue, men findes neppe indført i Ministerialbogen), † 1770, Tirsdag $\frac{16}{1}$ (begr. $\frac{19}{1}$ ved Grue Kirke).

Nu følge Krigsraad Arntzens Børn af 2det Ægteskab, med Marthe Gjerdrum:

- q5. Hans Gjerdrum Arntzen, Student og senere Vognmand i Kb.havn, f. i Grue 1772, Søndag $\frac{6}{12}$, Kl. henimod 2 Efterm. (døbt $\frac{13}{12}$ i Grue), † i Kb.havn 1828 $\frac{21}{7}$. Han blev Student 1792 $\frac{21}{4}$ (Haud); tog s. A. $\frac{12}{10}$ Exam. phililologicum og 1793 $\frac{11}{10}$ Exam. philosophicum (den første med Laud. og den anden med Haud illaud.). 1798 $\frac{1}{4}$ gik han i Compagni med Vognmand Jeus Olsen, og den $\frac{23}{5}$ s. A. blev han selv Borger og Vognmand i Kb.havn.
 Gift i Kb.havn 1798 $\frac{13}{7}$ med Marie Elisabeth Pedersen, f. 1775 $\frac{11}{2}$, † 1816 $\frac{11}{10}$. (Datter af en Vognmand Pedersen). (7 Børn).

- a6. Jens Peter Arntzen, Exam. juris, f. i Kb.havn 1799 $\frac{5}{3}$, † 1858 $\frac{19}{10}$. Ugift.
- b6. Ole Christian Arntzen, Inspektør ved Østerfælleds Boliger i Kjøbenhavn, f. der 1800 $\frac{25}{6}$.
 Gift 18.. med Maria Sophie Whitte, f. 1808 $\frac{30}{6}$, † 1839 $\frac{13}{5}$. (Datter af Toldkasserer Whitte i Korsør). (Ingen Børn).
- c6. Nils Herman Arntzen, Urtekræmmer i Kb.havn, f. der 1801 $\frac{11}{7}$, † 1858 $\frac{6}{3}$.
 Gift 18.. med Anna Christine Julie Kramp, f. 1809 $\frac{13}{9}$, † 1834 $\frac{1}{6}$ (en Snedkerdatter fra Kb.havn). (1 Datter).
- a7. Julie Marie Christine Hansine Arntzen, f. 1834 $\frac{22}{5}$.
 Gift 18.. med Uhrmager i Roskilde, Thomas **Schwartz**, f. 1829 $\frac{2}{3}$. (5 Børn i 1867).
- d6. Marthe Karine Hansine Arntzen, f. i Kb.havn 1804 $\frac{14}{9}$. Ugift,
- e6. Margrethe Sophie Christine Wilhelmine Arntzen, f. i Kjøbenhavn 1806 $\frac{5}{4}$. Ugift.
- f6. Andrea Christiane Caroline Augusta Arntzen, f. i Kb.havn 1808 $\frac{5}{11}$, † 1863 $\frac{25}{4}$.
 Gift i 183. med Amtstuefuldmægtig i Korsør, Johan Ludvig Rasmus **Gjellerup**, f. 1797 $\frac{5}{12}$, † 1853 $\frac{10}{3}$ (en Præstesøn fra Korsør). (5 Børn).
- g6. Hans de Place Arntzen, Handelsbetjent i Kjøbenhavn?, f. der 1811 $\frac{6}{9}$, † 1858 $\frac{2}{3}$. Ugift.
- r5. Ole Gjerdrum Arntzen, Kaptejn, f. i Grue 1774, Fredag $\frac{7}{1}$, Kl. 11 Form. (døbt $\frac{19}{1}$ i Grue Kirke), † paa Opaker i Grue 1857 $\frac{13}{3}$. Han blev 1791 $\frac{1}{6}$ Korporal ved det hofske Skiløbercompagni, s. A. $\frac{16}{11}$ Fenrik à la suite ved Skiløberne; 1796 $\frac{1}{5}$ blev han — ved Bytte med en Fenrik Koppen — virkelig Fenrik ved de lette Tropper i Kb.havn, mod fra s. D. at betale ham 2 Rd. maanedlig, indtil Koppen kom i virkeligt Nummer. 1797 $\frac{27}{9}$ tog han Landmaalerexamen; fik 1798 $\frac{1}{6}$ Karaktér af Sekondløjtn. ved de lette Tropper i Citadellet; 1799 $\frac{1}{4}$ virkelig Sekondløjtnant. 1803 først i Marts blev han Kaptejn og fik et Landeværnscompagni i Sjælland med 240 Rd. aarlig Gage fra 1ste April s. A., men med Anciennetet fra $\frac{14}{6}$ 1802.
 Efter Fredslutningen i 1814 tog han strax sin Afsked og vendte tilbage til sit Fædreland, hvor det imidlertid ikke lykkedes ham at opnaa nogen Ansættelse, hvormed han kunde finde sig tjent. Han købte da (i 1826) og nedsatte sig paa Tjuren Spigerværk i Grue, hvilket han drev, indtil han i sin høje Alderdom fledførte sig til sin Broder Arnes Svigersøn, Proprietær Jørgen Cappelen Omsted paa Opaker, hvor han tilbragte de sidste 16 Aar af sit Liv, og — som det heder i en af hans Broder Ole Arntzen, Præst i Danmark, under $\frac{27}{5}$ 1846 sluttet Fortegnelse over alle sine Søkende — „nyder alting frit, holder frit Hest og Tjener og Penge til“. Han var ugift.
- s5. Karelius Arntzen, Byskriver &c. i Nibe i Jylland, f. i Grue 1775, Fredag $\frac{30}{6}$ Kl. $2\frac{1}{2}$ Efterm. (døbt $\frac{9}{7}$), † i Nibe? 1843 $\frac{24}{12}$. Han blev Student 1796 i April, tog $\frac{13}{10}$ s. A. Examen philologicum „og fik bedste Karaktér og Kryds for Græsken“; 1797 $\frac{16}{4}$ tog han Examen philosophicum med bedste Karaktér. Han kaldes Boghandler, da han 1804 $\frac{26}{6}$ i Christiania var Fadder til sin Broder Andreas's 2den Datter, Marthe Sophie. I 1808 tog han dansk-juridisk Examen med Karakteren „Bekyem“

for den theoretiske og „temmelig vel“ for den praktiske Prøve. Var i Krigens Tid Telegrafdirektør paa Sjælland, fik senere Krigsassessors Karakter og blev Byskriver i Nibe samt Herredsskriver i Hornum og Fleskum Herreder, hvilket han var i Jan. 1826. Efter 1838 blev han maaskee Toldkasserer og Postmester i Nibe (?).

Gift i 18.. med Caspara Thomasia Jakobine Bekker, f. 1789 $\frac{7}{5}$, † i Nibe? 1826 $\frac{21}{1}$. (Datter af). (8 Børn).

a6. Harald Arntzen, forhenv. Boghandler i Aalborg, f. i 1812 $\frac{27}{10}$. Ugift i 1867.

b6. Octavia Eivora Arntzen, f. i 1814 $\frac{15}{2}$.

Gift i 18.. med sin Fætter, Halvor **Arntzen**, Sognepræst til Ølsted, i Aarhus Stift, f. 1804 $\frac{2}{7}$, † 1850 $\frac{11}{9}$. (Se deres 7 Børn Side 257).

c6. Thorvald Arntzen, Landmand i Jylland, f. 1815 $\frac{10}{4}$. Ugift i 1867.

d6. Alvilde Eimira Arntzen, f. 1819 $\frac{15}{3}$, † 12 Aar gml.

e6. Camilla Egeria Arntzen, f. 1820 $\frac{20}{3}$.

Gift i 184. med Kjøbmand i Aalborg, Martin **Garben**, f. i (Søn af). (2 Børn, hvoraf kun lever 1 Datter, Alvilde, f. 1842 $\frac{21}{6}$).

f6. Ejnar Arntzen, Farver i Aarhus, f. 1822 $\frac{12}{6}$.

Gift i 1847 $\frac{5}{4}$ med Jakobine Maria Benzon, f. i 1816 $\frac{24}{6}$. (Datter af). (5 Børn).

a7. Frode Karelius Arne Arntzen, f. i Aarhus? 1848 $\frac{23}{7}$.

b7. Waldemar Ryge Arntzen, f. 1850 $\frac{2}{2}$, † s. A. $\frac{30}{5}$.

c7. Olivia Caja Arntzen, f. 1851 $\frac{5}{4}$, † s. A. $\frac{16}{4}$.

d7. Eivor Othar Dolleritz Arntzen, f. 1852 $\frac{21}{10}$, † 1854 $\frac{28}{10}$.

e7. En dødfødt Søn 1855 $\frac{6}{4}$.

g6. Nathalia Kunigunda Arntzen, f. 1824 $\frac{23}{4}$.

Gift i 18.. med Toldoppebørselskontrollør i Viborg, Johan Peter Wilh. **Friderichsen**, f. 1812 $\frac{13}{2}$. (Søn af). (1 Søn og 1 Datter).

h6. Frode Arntzen, f. 1825 $\frac{18}{12}$.

Gift i 18.. med Emma Nielsen, f. 1832 $\frac{25}{7}$. (Datter af). (4 Børn i 1867).

a7. Anna Caspara Arntzen, f. 1861 $\frac{7}{9}$.

b7. Camilla Arntzen, f. 1863 $\frac{23}{6}$.

c7. Helga Arntzen, f. 1865 $\frac{18}{6}$.

d7. Astrid Arntzen, f. 1867 $\frac{4}{5}$.

i5. Andreas Arntzen, Statsraad, f. i Grue 1777, Tirsdag $\frac{16}{2}$, Kl. 11 Aften (døbt $\frac{28}{2}$), † i Christiania 1837 $\frac{14}{12}$. (Om ham liar Sønnen, Justitiarius Arntzen, godhedsfuld meddeelt følgende Biografi:

„Efter paa Grinder at have nydt Underviisning af en Huuslærer, kom han 16 Aar gml. til Kjøbenhavn for at forberedes til Examen Artium. Denne tog han i Octbr. og Novbr. 1795 (med Haud illaud.) og i Octbr. 1796 og April 1797 2den Examen (med Laud.), hvorefter han dog ikke strax fortsatte sine Studeringer, men giftede sig i 1799, i Tillid til nogen Formue og de Erhverv, han kunde forskafe sig i Kjøbenhavn, med Marie Margrethe Knudsen, født $\frac{11}{11}$ 1777. Det viste sig imidlertid

snart, at hans Udveje vilde blive utilstrækkelige for en hurtigt voxende Familie; han optog derfor igjen sine Studier, fuldendte sin latinsk-juridiske Attestats i Aaret 1802 — den theoretiske Prøve $\frac{22}{1}$ og den praktiske $\frac{10}{2}$ — begge med Laudab.; erholdt Bevilling som Prokurator paa Prøve for Akershuus Stiftsoverret samt Underretterne i Stiftets Kjøbstæder og Akershuus Amt 1802 $\frac{31}{12}$ og nedsatte sig i Christiania. 1805 $\frac{11}{5}$ blev han virkelig Prokurator ved samtlige Over- og Underretter i Norge, men fik først 1811 $\frac{29}{5}$ kgl. Bestalling, i Henhold til Plakat af $\frac{4}{9}$ 1810, der paabød saadant for alle Advokater og Prokuratorer, som ogsaa derefter havde at gjøre Indskud i Enkekassen. 1808 $\frac{12}{1}$ blev han konstitueret som Søkrigsprokurør. Efterhaanden udviklede der sig en Uoverensstemmelse mellem ham og hans Kone, som bragte dem til sidst i 1808 at hæve sit Samliv, hvorpaa hun med deres Børn i Mai Maaned 1809, da det under Vaabenhvilen tilstededes Rejsende fra Norge at passere gennem Sverige, drog til Kb.havn og bosatte sig der. Arntzen fortsatte efter en kortvarig Udenlandsrejse, paa hvilken han formedelst Krigsurolighederne ikke kom længere end til Nordtyskland, sin Sagførerbane i Christiania. Deels ved sit Erhverv som Sagfører, deels ved Arven efter sin i Aaret 1811 afdøde Fader var han kommen i Besiddelse af en Formue, som han maatte have Føje til at ansee for ikke ubetydelig, men som ved Pengevæsenets Forfald truede med at smelte sammen til Intet. For at redde den satte han den, under den da blomstrende Licence-Fart med England, i Skovejendomme, hvilke han tildeels tilforhandlede sig i sin Faders Bo, — et Foretagende, der faldt saare uheldigt ud*). Inden han kunde gjøre sig Skovene til Nytte var Licence-Farten nemlig bleven indskrænket og besværliggjort, og kort derpaa standsede den aldeles; siden trykkedes den norske Trælastudskibning i lange Tider ved Englands Foranstaltninger til Fremme af den canadiske Handel. For at skjøtte sine Ejendomme og sin nye Virksomhed maatte han desuden opgive sin Virksomhed som Sagfører; derimod overtog han under $\frac{18}{3}$ 1814, i Forening med const. Amtmand, Kammerraad — senere Statsraad — Paul Christian Holst, det ulønnede Hverv at være Medlem af den ved Statholder-Skrivelse af $\frac{19}{7}$ 1813 indstiftede og under $\frac{28}{5}$ 1817 ophævede Overkriminalret for Norge.

I Aaret 1814 blev hans Ægteskab med hans 1ste Hustru ophævet ved Prindsregentens Resol. af $\frac{2}{3}$, og under $\frac{17}{5}$ s. A. fik han Sammes Bevilling til at indgaa nyt Ægteskab, nemlig med Maren Elisabeth Juell. Paa sine politiske Anskuelse, at Foreningen med Danmark var bleven til en Ulykke for Norge, og at en Forening med Sverige, naar den kunde opnaaes paa tilfredsstillende Vilkaar, vilde være i høj Grad ønskværdig, lagde han ikke Dølgemaal, men havde i Begyndelsen af 1814 — maaskee just paa Grund af disse aabent udtalte Anskuelse — ikke nogen Deel i de offentlige Begivenheder. Men da den uheldige Krigføring i Sommeren 1814 havde vakt Almeenhedens Harm og Stemningen mere og mere ophidsedes ved Udsigterne til, at Foreningen med Sverige ikke kunde undgaaes, paatog han sig fra $\frac{5}{8}$ 1814,

*) Det var dog kun 4 Skovejendomme, han paa Auktion i sin Faders Bo 1811 $\frac{27}{4}$ og $\frac{13}{7}$ lod sig tilslaa, men af disse var rigtignok to meget betydelige, nemlig Gaarden Næs og Byer Sæterskov med Byermoen.

Derimod havde han ved et med Handelshuset Collett & Søn under $\frac{11}{6}$ 1810 afsluttet Forlig for en Kjøbesum af 55,000 Rd. D. C. indtalt paa Odel 11 Skovejendomme, hvilke Handelshuset havde afkjøbt hans Fader efter Skjøde af $\frac{28}{3}$ 1805, thinglæst $\frac{5}{9}$ næstefter.

efter Anmodning, Bestyrelsen af Politimesterembedet i Christiania*), hvilket dengang Ingen vilde have, og vedblev dermed, til Foreningen var istandbragt og alle Forhold ordnede. Hvorledes han skilte sig ved dette vanskelige Hverv, derom vidner den Tillid, han vandt baade hos sine Medborgere og hos Kronprinds Carl Johan, — en Tillid, som varede til hans Død. Han valgtes fra Christiania til Repræsentant ved det overordentlige Storting i 1814 og var Medlem af den Komité, som havde at underhandle med de svenske Kommissærer. Da Højesteret oprettedes, beskikkedes han 1815 ¹⁶/₂, uden derom at have søgt, til virkelig ekstraordinær Assessor i Retten, hvilket gav ham ikke lidet at bestille; thi Retten var fra først af svagt besat, saa at hans Bistand ofte paakrævedes og det i lange Tider ad Gangen. Tillige blev han ved Regjeringens Resolution af ¹⁴/₂ 1815 beskikket til Medlem af General-Indkvarterings-Kommissionen. Fra begge disse Bestillinger fik han ved kgl. Resol. af ¹/₉ 1817 Fritagelse paa eet Aar, i Anledning af, at han havde søgt om Afsked fra dem. Paa Anmodning af sine Medborgere overtog han i 1815 Konstitution efter den under ¹³/₄ s. A. entledigede Johan Lausen Bull som Præsident i Christiania Magistrat, hvilket Embede han siden afleverede til sin Broder Arne, der under ¹⁶/₉ 1815 blev beskikket til Magistratspræsident**). Ved de ordentlige Storting i 1818 og 1821 og det overordentlige i 1822 mødte han som Repræsentant for Christiania By og var almindeligviis Præsident i Lagthinget. At forrette som Præsident i Stortinget faldt ham paa Grund af hans for den større Sal ikke tilstrækkelig skarpe Hørsel besværligt; men da under Spændingen med Kongemagten i Anledning af Adelslovens Antagelse og de svenske Troppers Indrykning til Lystlejren ved Christiania Kong Carl Johans Ankomst hertil forestod, blev han af sine Medrepræsentanter, der kjendte Kongens Godhed for ham, anmodet om at overtage Storthings-Præsidentskabet ved denne Lejlighed, og han indgik da paa at lade sig vælge, indtil Forholdene atter var komne i sin sædvanlige Gang. Forsoningen tilvejebragtes imidlertid hurtigere end ventet, og allerede efter 14 Dages Forløb kunde han frabede sig Gjenvalget***). Sine offentlige Bestillinger, der samtlige var ulønnede — thi Lønnen for Magistratspræsidenten i Christiania, der var den eneste, som skulde være lønnet, var, medens han bestyrede Embedet, sunken sammen til saagodtsom Intet — havde han imidlertid været nødt til efterhaanden at frasige sig af Omsorg for sine private Anliggender. I Forening med Andreas Grüning†) havde han etableret en Trælasterforretning i Christiania under Firma Arntzen & Grüning, men da Firmaet efter nogle Aar sluttede og opgjordes, viste det sig, at Forretningen ikke havde været til Held for Arntzens Finantser; han stod igjen med de betydelige Skovejendomme, men

*) Ifølge Grev Essens Breve til Kronprinds Carl Johan, udgivne af Yngvar Nielsen, Christiania 1867, Side 87, blev Arntzen af Stortinget konstitueret som Politimester. Var vel før konst. af Stiftamtmanden.

(Udg. Bemærkn.)

***) (Se ligeledes Essens Breve til Carl Johan, Side 87, hvor Udgifveren imidlertid antager, at Essen har forvexlet Andreas med Arne Arntzen, hvilket dog ikke er Tilfældet. Det er rigtigt hos Essen).

****) Den Tale, Assessor Arntzen i Egenskab af Stortingets Præsident holdt d. 30/, 1821 for Carl Johan og Dennes Svar derpaa, findes i Rigstidenden for 3die August s. A.

(Udg. Bemærkn.)

†) Andreas Grüning, født i Hamburg 1785 ²³/₄ og død i Christiania 1842 ¹/₄, som Generalkonsul for Hansestæderne og Borger til Christiania fra 1815 af; en dygtig Handelsmand, der efterlod sig betydelig Formue.

(Udg. Bemærkn.)

blottet for den rede Kapital, som var nødvendig til deres Drift, og som under de daværende Konjunkturer ikke kunde rejses paa Ejendommene. Hans 2den Kone afgik derhos ved Døden i Aaret 1819. Imidlertid blev han i 1819 Medlem af Skiftekommissionen i det Bernt Ankerske Fidejkommiss's Bo; tillige besluttede han, for at kunne overstaa Trykket, indtil Tiderne forbedrede sig, igjen at optage sin Sagfører-virksomhed og blev, efter aflagt Prøve, udnævnt 1821 $\frac{5}{2}$ til Højesteretsadvokat. Virkelig syntes Lykken et Øjeblik igjen at ville være ham gunstig, idet strax en betydelig og lønnende Praxis strømmede til ham; men han havde formeget at staa i og Anstrengelsen blev for stor selv for hans Kraft. I Slutningen af 1822 kastedes han paa Sygelejet, og skjønt han gjenvandt sin Helbred saavidt, at han sidenefter uden Afbrydelse kunde passe sine Forretninger, fandt han sig dog saa svækket, at han maatte opgive sin Stilling som Højesteretsadvokat, og at han ikke kunde modtage noget Storhingsvalg. I 1823 var han i Stockholm som Medlem af Storhings-Deputationen i Anledning af Kronprinds Oscars Formæling, og endnu samme Aar beskikkedes han til ordentlig Assessor i Højesteret. Fra nu af søgte han kun at realisere sine Ejendomme. Men af den Spekulation i Skovejendomme, som man senere har oplevet, viste sig dengang endnu ikke Spor; Realisationen gik overmaade langsomt og mindre heldigt for sig, og Frygten for, at Udbringendet ikke skulde strække til Dækkelse af hans ved de paaløbende Renter forøgede Gjæld, begyndte mod Slutningen af hans Liv mere og mere at trykke ham. I Aaret 1836, under den Spænding, som var opkommen mellem Statsmagterne i Anledning af Storthingets uventede Opløsning, mindedes man atter den Godhed, hans Konge bar for ham, og henvendte sig til ham om at modtage den ene af de da ledige Pladse i Statsraadet. Hans første Bevægelse var at afslaa dette Kald, idet han ligefrem erklærede, at han følte sin Kraft brudt; men Omstændighederne var i det Øjeblik saadanne, at man ingen Anden havde, som kunde være antagelig til begge Sider, for Kongen saavel som for Folket, og han indgik derfor paa at lade sig udnævne*). Inden et Aar var forløbet, lagdes han imidlertid anden Gang paa Sygelejet, denne Gang for ikke mere at rejse sig derfra. Han afgik ved Døden den $\frac{14}{12}$ 1837 og begravedes d. 21de s. M. under talrige Beviser paa sine Medborgeres Hengivenhed. 1815 $\frac{7}{1}$ blev han *R. V. O.*; 1821 $\frac{21}{6}$ *R. N. O.* og 1837 $\frac{28}{1}$ *C. N. O.* 1837 $\frac{6}{4}$ optaget som Medlem af det kgl. norske Videnskabers Selskab i Thronhjelm**).

Til det norske Universitets Oprettelse skjænkede han 2000 Rd. D. C., hvilket vel omtrent svarer til 200 Spd. af vore nuværende Penge.

Statsraad Andreas Arntzen var 2 Gange gift, nemlig:

- 1) i Kjøbenhavn 1799 $\frac{11}{11}$ med Marie Margrethe Knudsen, f. i 1777 $\frac{11}{11}$, † i Roskilde 1863 $\frac{3}{1}$, efterat deres Samliv sidst i 1808 ifølge Overenskomst var bleven hævet og Ægteskabet derpaa i 1814 aldeles opløst, ifølge Prindsregentens

*) Hans Udnævnelse til Statsraad er af $\frac{10}{11}$ 1836, og han overtog Bestyrelsen af Justitsdepartementet.

**) Assessor Andr. Arntzen havde tillige været Medlem af en under / 182. nedsat Kommission, der havde „at undersøge og derefter indkomme med underdanigst Forslag om, hvilke Embeder i Staten der som overlødige maatte være at ansee, ligesom og, om der bør foretages Forøgelse eller Formindskelse enten i Gage eller Emolumenter for noget nuværende Embede“. Fra denne Kommission blev han under $\frac{1}{6}$ 1822, ifølge Ansøgning, naadigst entlediget, og blev Højesteretsadvokat Nils Aars befalet at indtræde i hans Sted.

- Resol. af $\frac{2}{3}$. (Datter af Valentin Knudsen og Marthe Landsberg, hvilken sidste døde 1834 som Enke, ca. 88 Aar gml., hos denne sin Datter i Danmark. (6 Børn).
- 2) i Ljidsvold 1814 (men findes ikke indført i Ministerialbogen der?) med Maren **Elisabeth Juell**, f. i 1791 $\frac{4}{4}$, † i Christiania 1819 $\frac{11}{6}$. (Datter af Sognepræst til Grue, Nils Juell, † 1812 $\frac{5}{10}$, 68 Aar gml., og Maren Dorothea Vinsnes). (3 Børn).
- a6. Olivia Valentine Arntzen, f. i Kb.havn 1800 $\frac{16}{3}$. Lever der som ugift.
- b6. Carl Arntzen, Justitiarius, f. i Kb.havn 1801 $\frac{1}{10}$. Ved Forældrenes Separation fulgte han i Mai 1809 med sin Moder og sine Søskende til Kb.havn, hvor han blev opdraget. Der tog han ogsaa Examen Artium 1819 og 2den Examen 1820. Vendte endnu 1820 tilbage til Norge, hvor han efter erholdt kongelig Fritagelse for paany at underkaste sig Examen philologico-philosophicum tog juridisk Attestats ved Fredriks Universitet 1824 (den theoretiske Deel $\frac{13}{6}$, med Laud. til begge Prøver). Blev ved kgl. Resol. af $\frac{4}{2}$ 1826 konst. til Docent i Lovkyndighed ved Universitetet; blev 1827 $\frac{7}{12}$ Prokurator ved samtlige Over- og Underretter i Riget, Højesteret undtagen; 1830 $\frac{29}{11}$ Højesteretsadvokat. Da han paa Grund af en hurtig tiltagende Døvhed*) maatte forlade denne Stilling, blev han 1832 $\frac{26}{4}$ beskikket til Expeditionssekretær i Revisionsdepartementet. 1837 $\frac{19}{4}$ blev han Medlem af Lovkommissionen, men efterat denne Kommission ved kgl. Resol. af $\frac{17}{6}$ 1843 var ophævet, vendte han tilbage til sin Stilling som Expeditionssekretær. 1844 $\frac{26}{7}$ blev han udnævnt til Justitiarius i Christiania Stiftsoverret; dog tiltraadte han ikke dette Embede førend fra $\frac{15}{6}$ 1845, da han nemlig midlertidig fritoges for sine Embedsforretninger, for at kunne fuldføre et Udkast til Lov om Værnepligten og Sessionsvæsenet, hvilket Arbejde han allerede som Medlem af Lovkommissionen havde paabegyndt. Efter de med Christiania Stiftsoverret, i Henhold til Lovene af $\frac{16}{7}$ 1845 og $\frac{4}{6}$ 1866, foretagne Forandringer er han Justitiarius i Rettens 1ste Afdeling. 1843 $\frac{6}{2}$ blev han *R. N. O.*; 1855 $\frac{21}{8}$ *R. St. Olafs O.* og 1862 $\frac{21}{8}$ *C. St. Olafs O.* 1843 $\frac{7}{1}$ valgtes han til Medlem af det kgl. norske Videnskabers Selskab i Thr.hjem. Var Medredaktør af Departementstidenden fra Begyndelsen af 1834 til $\frac{1}{5}$ 1837. Deeltog i Stiftelsen af Dagbladet „Christiania-Posten“, som begyndte $\frac{17}{5}$ 1848, og var Medlem af Redaktionen indtil den $\frac{9}{4}$ 1853, da han udtraadte af Forbindelse med Bladet. (Se forøvrigt om ham i Langes Forfatterlexikon). De flere kgl. Kommissioner m. V., hvoraf han har været Medlem, anføres nedenfor i Noten**).

*) Som ung Student, medens han endnu kunde høre, glædede han sig meget i Musik, uden egentlig selv at være Musiker. Han komponerede da den vakkre Melodi til Studentersangen: „Fra Støvdækket hæver sig tidlig vor Aand“, hvis Text er af den i 1859 afdøde Sognepræst i Saude, Digteren Simon Olaus Wolff, som ligeledes da var ung Student.

Døvhed er ellers ikke ualmindelig i Justitiarius Arntzens nærmeste Familie. Hans Fader leed deraf og af hans Søskende er Stiftamtmand Karelius A. og Søsteren, Fru Knudsen i Danmark temmelig tunghørte, dog ikke i saa høj Grad, som Broderen, den her omhandlede Justitiarius Carl Arntzen. (Udg. Bemærkn.)

**) 1827 $\frac{27}{8}$ blev han ifølge Storth.s Besl. i Højesteretsassessor Langes Sted valgt til Suppleant for Lektor Hjelm til at udarbejde en almindelig Civillovbog. 1834 $\frac{4}{1}$, Medlem af en Kommission ang. Kommunalvæsenet (istedetfor den til Toldkasserer udnævnte Bureauchef L. L. Ross). 1844 $\frac{9}{8}$ blev han ifølge kgl. Resol. fritaget for sine Embedsforretninger, for at kunne fuldføre Lovudkastet ang. Værnepligten og Sessionsvæsenet (se Texten). Ved højeste Resol. af $\frac{21}{4}$ 1849 tilkaldtes han af Justitsdepartementets Chef under Forhandlingerne om det af

Gift i Christiania 1830 $19/11$ med Andrea Motzfeldt, f. i Bergen 1810 $30/6$, † i Christiania 1838 $6/4$. (Datter af Statsraad Peter Motzfeldt, f. 1777 $3/8$, † 1854 $1/4$, og Erneste B. M. Stenersen, f. 1789 $19/6$, † 1848 $13/1$). (2 Børn).
 a7. Andreas Arntzen, f. i Christiania 1831 $28/11$, † der 1834 $14/11$.

b7. Andreas Arntzen, Overretssagfører, f. i Christiania 1837 $21/12$. Han blev Student 1856, Cand. jur. med Haud illaud. i Sommeren 1862 og med Laud. i Sommeren 1863. Efter at have arbejdet paa Sagførerkontorer og løst Bevilling som Overretssagfører, blev han fra 1ste Febr. 1865 autoriseret Fuldmægtig hos Sorenskriver Platou i Næs paa Romerike og forestod for det meste Embedet som konstitueret, idet Platou var fraværende dels som konstitueret Assessor i Højesteret, dels som Medlem af Unionskomiteen. Fra $1/10$ 1867 har han nedsat sig som Overretssagfører i Christiania. Ugift.

c6. Karelius Arntzen, Stiftamtmand, f. i Kjøbenhavn 1802 $10/11$. Tog i 1820 Examen Artium og 1821 2den Examen ved Kjøbenhavns Universitet. Vendte derpaa tilbage til Norge, hvor han først studerede Medicin, men opgav dette Studium paa Grund af sin mindre gode Hørsel. Blev i Marts 1824 Kopist og 1826 $16/11$ Fuldmægtig i Justits- og Politi-Departementet. Efter erholdt kongelig Fritagelse for at tage 2den Examen om igjen ved Fredriks Universitet, bestod han latinsk juridisk Embedsexamen 1827 — den theoretiske Deel $9/6$ — og fik Laudabilis til begge Prøver; blev 1831 $11/6$ Bureauchef og 1833 $13/6$ Expeditionssekretær i Justits- og Politi-Dpt. 1840 $19/6$ blev han Stiftamtmand i Thr.hjems Stift og Amtmand i søndre Thr.hjems Amt. 1857 $11/6$ forflyttedes han som Stiftamtmand til Christiania Stift. *R. N. O.* 1843 $6/2$; *R. St. Olafs O.* 1851 $9/11$; Ceremonimester og Sekretær ved St. Olafs O. 1857 $16/10$ og C. af samme Orden 1865 $15/2$. Beskikkedes 1860 $11/7$ til Medlem af Administrationen for den alm. Enkekasse, og var i Anledning af Kongens Fraværelse i Frankrige i Aaret 1861 tilforordnet Statsraad og Medlem af Interimsregjeringen. Fra 1842—1848 Medlem af Bankrepræsentationen og i 1845 dens Ordfører. Fra Gjenoprettelsen af søndre Thronhjems Amts Landhuusholdningsselskab i 184. indtil 1857 var han Ordfører i dets Administration. 1844 $20/12$ blev han Medlem af en Kommission angaaende Fordelingen af Sorenskriversnes, Fogdernes og Lensmændenes Forretninger; var ogsaa Formand i en efter Finants-Dpt.s (o: Statsraad Vogts) Anmodning nedsat Komité for Oustmyrens Opdyrkning, der var i Virksomhed et halvt Snees Aar. 1858 $23/1$ Medlem af en Kommission ang. Ordningen af Christiania

Byskriver Rye udarbejdede Udkast til Straffelov for begge Militær-Etaterne. Ved kgl. Resol. af $29/1$ 1858 blev han beskikket til Medlem af en Kommission til fornyet Revision af det militære Straffelovsudkast. Ved kgl. Resol. af $3/1$ 1861 blev han Medlem af en Kommission ang. Udkastet til Lov om Konkurs og Konkursboers Behandling. Var blandt de Embedsmænd, som ved Regjeringens Resol. af $7/1$ 1860 beordredes at overvære Hs. Majestæts Kroning i Thronhjem. Desforuden var han i 1856 fritaget for sine Embedsforretninger, for at bistaa Armeedepartementet med Udarbejdelse af et Lovudkast ang. Værnepligt og Udskrivning, hvilket Lovudkast ligger til Grund for Loven af $12/10$ 1857, hvor det dog er meget og væsentlig forandret. I 1865 var han atter en tidlang fritaget for sine Embedsforretninger, for — som af Armeedepartementet tilforordnet Armeens Lægekommision — at deeltage i Udarbejdelsen af Forslag til Bestemmelser om Armeens Sundheds- og Sygepleje. Arbejdet blev fuldført, men har ikke hidtil ledet til nogensomhelst Forføining fra det Offentliges Side. Ved de to sidste Lejligheder var han kun permitteret af Stiftamtmanden. Omkostningerne udrededes begge Gange af Armeefondet efter Foranstaltning af Armeedepartementet, alt uden kgl. Resol.

Byes civile — saavel administrative som judicielle — Embedsværk. Har i omtrent de sidste 8 Aar været og er fremdeles Repræsentant i Selskabet for Norges Vel. Var med at stifte Departementstidenden, som begyndte fra $\frac{1}{1}$ 1829 og deeltog i dens Redaktion til $\frac{1}{7}$ 1840; redigerede Lovsamlingen fra og med 1827 til og med 1837. (Se forøvrigt om ham i Langes Forfatterlexikon).

Gift i Grue 1830 $\frac{11}{7}$ med sit Søskendebarn, Hanna Maria Mathea Gjerdrumine Arntzen, f. i Ringsaker 1808 $\frac{25}{6}$. (Datter af nedennævnte Præsident Arne A. og Karen Magdalene Ancher). (5 Børn leve og 3 Sønner døde i en spæd Alder).

a7. Maren Johanne Arntzen, f. i Christiania 1831 $\frac{30}{12}$.

Gift i Throndhjem 1853 $\frac{23}{2}$ med daværende Sekondløjtn. i Marinen — nu Kapt løjtnant — Hans Fredrik **Knagenhjelm**, f. paa Kaupanger i Sogn 1826 $\frac{6}{10}$. (Søn af Nils Joachim Knagenhjelm — f. 1796 $\frac{2}{2}$, † 1852 $\frac{1}{8}$ — og Anna Sophie Dorothea Wiese, f. 1792 $\frac{22}{10}$). Han blev Officier 1846, med Anciennetet fra $\frac{3}{10}$, Premierløjtnant 1858 $\frac{24}{4}$; Kaptejn løjtn. 1868 $\frac{4}{7}$. Konstitueret Navigationsexaminator i Tønsbergs Distrikt. (6 Børn).

b7. Kaja Marie Arntzen, f. i Christiania 1835 $\frac{18}{10}$.

Gift i Throndhjem 1856 $\frac{10}{11}$ med daværende Premierløjtn. — nu Kaptejn — Carl Otto Martin **Krefting**, f. i Tune? 1831 $\frac{1}{1}$. (Søn af Kammerherre, Kaptejn Axel Motzfeldt Krefting til Næs Herregaard i Tune, f. 1794, † 1852, og 1ste Hustru, Hella Haavind). Han blev Officier 1851, med Anciennetet fra $\frac{15}{12}$ i thr.hjemse Brigade; Premierløjtn. 1854 $\frac{23}{6}$; Kapt. og Divisionschef 1865 $\frac{7}{9}$ (ved 1ste Division af Nordmøre); bosat i Thr.hjem. (4 Børn).

c7. Carl Oluf Arntzen, Cand. jur., f. i Christiania 1836 $\frac{1}{12}$. Blev Student 1857 (privat dim.), Cand. jur. 1866. Blev i 1867 ansat som Extraskriver i Brandforsikringskontoret under Dpt. for det Indre. Ugift.

d7. Bredo Christian Bjørnskov Arntzen, Polytekniker, f. i Throndhjem 1841 $\frac{12}{7}$. Laa fra 1860 om Vaaren ved den polytekniske Skole i Hannover, hvorfra han udgik som Candidat i 1864; blev s. A. Lærer ved og Medlem af Direktionen for den kgl. Kunst- og Tegneskole i Christiania. Oprettede i 1868 i Forening med Apotheker Sissener „Rosenborg Mineralvand-Fabrik“ ved Christiania.

Gift i Hannover 1867 $\frac{24}{4}$ med Auguste Marie Wenzel, f. i Hannover 1843 $\frac{1}{10}$. (Datter af Edouard W., der i 28 Aar var Hofpianist i Hannover, hvor han endnu boer, og Cathrine Müller). Efter sit Bryllup tilbragte de ifølge Indbydelse 3 Uger i Hietzing ved Wien hos den forrige Konge af Hannover, der omfattede hendes Familie med meget Venskab. (Eet Barn i 1868).

a8. Mary Arntzen, f. i Christiania 1868 $\frac{25}{1}$. (Opkaldt efter den yngste Prindsesse af Hannover, der ogsaa blev indskrevet som hendes Fadder).

e7. Sophie Arntzen, f. i Thr.hjem 1842 $\frac{26}{12}$.

d6. Marthe **Sophie** Gjerdrumine Arntzen, f. i Christiania 1804 $\frac{5}{5}$.

Gift i Jylland (Silkeborg?) 1849 $\frac{1}{9}$? med sin Fætter, Christian Stephan Rogert **Knudsen**, Ejer af Fønnesbekgaard i Ringkjøbing Amt i Jylland, f. . . . (Søn af hendes Morbroder, Etatsraad og forhen Herredsfoged i Omegnen af Odense, Fredrik Knudsen, der endnu lever, omkring 80 Aar gml., som Enkemand

- i Kjøbenhavn). Gaarden Fønnesbek ligger paa Alheden i Jyllands Midte og er en betydelig Rydningsgaard. (Ej Børn).
- e6. Marie Elise Arntzen, f. i Christiania 1805 $16/12$. Lever som ugift hos sin Broder, Justitiarius C. Arntzen i Christiania.
- f6. Oluf Arntzen, Toldinspektør, f. i Christiania 1807 $21/3$. Han blev Søofficier 1828 (med Anciennetet fra $29/1$), Premierløjtn. 1833 $27/11$ og 1834 $1/3$ tillige Assistent ved Fyrvæsenet; Fyrdirektør 1841 $29/7$, Toldkasserer i Sarpsborg 1855 $13/4$ og 1861 $18/3$ Toldinspektør i Drammen. (Se Langes Forfatterlexikon).
- Gift i Grue 1834 med sit Søskenbarn, Agnethe Dorothea Arntzen, f. i Grue 1812 $26/1$. (Datter af den S. 251 under n 5 anførte Oberstløjtn. Svend Arntzen og Hedevig Sophie Luth). (10 Børn).
- a7. Svend Arntzen, Højesteretsadvokat, f. i Grue 1834 $9/9$. Blev Student 1854, Cand. jur. 1858 $17/12$ (Laud.); autoriseret af Justitsdpt. som Overretssagfører 1859 / og som Højesteretsadvokat 1865 $6/4$. Som Bestyrer af flere Konkursboer havde han forbrugt de ham betroede Midler, og da dette ikke længer kunde holdes gaaende, unddrog han sig Lovens Arm ved i Juli 1868 at rejse ud af Landet, for over England at begive sig til Amerika eller Australien, efterladende Hustru og 2 Børn i Christiania. Hans Bo blev derpaa taget under Skifterettens Behandling. (Morgenbl. $29/7$ og $9/10$ 1868).
- Gift i Fredrikstad 1861 $27/4$ med Christiane Urdahl, f. der 1840 / . (Datter af Lodsoldermand Peder Randulf Urdahl — f. 1794, † 1867 $11/7$ — og Marie Elisabeth Lassen). (2 Børn).
- a8. Marie Elisabeth Arntzen, f. i Christiania 1862 $19/3$.
- b8. Peder Urdahl Arntzen, f. i Christiania 1864 $15/5$.
- b7. Sophie Helene Arntzen, f. i Christiania 1835 $25/9$.
- Gift i Oslo 1856 $27/4$ med Kjøbmand i Christiania Jørgen **Lorentzen**, f. i Holmestrand 1822 $27/9$. (Søn af Skibskapt. Emanuel Lorentzen — f. 1784 $18/7$, † 1829 $2/6$ — og Sara Holst — f. 1795, † 1829 $13/1$). (8 Børn, hvoraf nu kun de to ældste — 1 Datter og 1 Søn — leve).
- c7. Andreas Arntzen, Bogholder i Tønsberg, f. i Christiania 1836 $1/12$.
- Gift i Tønsberg 1862 $24/10$ med Maren Dorothea Seeberg, f. der 1831 $21/6$. (Datter af Kjøbm. Hans Seeberg — f. 1790 $1/9$, † 1854 $6/10$ — og Christine Pless — f. 1790 $28/7$, † 1857 $28/6$). (4 Børn).
- a8. Oluf Arntzen, f. i Tønsberg 1863 $11/8$.
- b8. Christine Eleonore Arntzen, f. i Tønsberg 1865 $6/1$.
- c8. Hans Seeberg Arntzen, f. i Tønsberg 1866 $19/8$.
- d8. Agnethe Dorothea Arntzen, f. i Tønsberg 1868 $1/5$.
- d7. Oluf Arntzen, Sømand, f. i Christiania 1838 $24/1$. Har i ca. 4 Aar boet i Australien).
- Gift i Melbourne 1865 $12/7$ med Catharina Mocleart fra Inverness.
- e7. Marie Margrethe Arntzen, f. i Christiania 1839 $28/9$.
- Gift i Sarpsborg 1859? $19/5$ med Kjøbmand sammesteds, nu Gaardbruger i Vartejg, Hans **Mathiesen**, f. i Borge Præstegjeld 1834. (Søn af Christen Mathiesen og Elen, f. Arnesen). (5 Børn).
- f7. Agnethe Dorothea Arntzen, f. i Christiania 1840 $15/10$. Ugift.

- g7. Hanna **Charlotte** Augusta Arntzen, f. i Christiania 1842 ³⁰/₇.
 Gift i Drammen 1862 ³⁰/₇ med Kjøbmand i Sarpsborg, Thorvald Henrik **Thorsen**, f. i Fredrikstad 1835. (Søn af Kjøbm. Andreas Mauritz Thorsen og Anne Charlotte, f. Henriksen.)
- h7. Birgitte Andrea Margrethe Arntzen, f. i Oslo 1843 ²/₁₀, † 1844.
- i7. Carl Arntzen, Styrmand, f. i Oslo 1845 ¹⁵/₅, (farer fra Drammen).
- j7. Jørgen Omsted Arntzen, f. i Oslo 1848 ²⁵/₁. Han studerede i nogen Tid til Examen Artium, men gik tilbage i 1868, og rejste om Høsten s. A. til Frankrige for at lære Sproget, i Tanke om at gaa til Handelen.
 Nu følge Statsraad Arntzens 3 Børn af sidste Ægteskab — alle fødte i Christiania:
- g6. Thora Lagertha Arntzen, f. 1815 ⁶/₅. Lever ugift i Skien hos sin Moster, Fru Marie Dorothea Stabell, f. Juell, Enke efter Generaladjutant Søren Hagerup Stabell, hos hvem baade hun og hendes to yngre Søskende ere blevne opdragne.
- h6. Alvilde Hervora Arntzen, f. 1816 ¹⁹/₁₀.
 Gift i Christiania 1851 ¹²/₄ med Enkemand, daværende Inspektør paa Borger-skolen i Christiania, nu Skoledirektør Fredrik Adolph **Haslund**, f. paa Fr.hald 1810 ¹⁷/₃. (Søn af Kjøbmand og Borgerløjtnant Hans Fredrik Haslund, † 1822 ²⁹/₇, 38 Aar gml., og Adolphine Christine Conradi, † i Christiania 1863 ⁶/₄, 79¹/₂ Aar gml.).
 Han blev Student 1829 fra Christiania lærde Skole, Cand. theol. 1835 ¹⁴/₉ (Haud). Blev 1839 ¹/₆ Inspektør og Bestyrer af Christiania Borger- (og senere Real-) Skole. Skoledirektør i Christiania Stifts østre Skoledistrikt 1860 ¹⁰/₁₁. Han foretog i 1842 med Stipendium af Oplysningsvæsenets Fond en Rejse til Tyskland, for at gjøre sig bekendt med det elementære Skolevæsen der, og i 1847 ligesaa til Stockholm med Understøttelse af det Offentlige, for at lære „Nya Elementarskolan“ i Stockholm og dens Underviisningssystem at kjende. Blev 1845 tillige Forligelseskommisær i Christiania, men fratraadte som saadan i 1866, og fik ved den Anledning under ¹⁵/₁ Medaljen for Borgerdaad, 2den Kl. R. N. O. 1864 ²²/₃. (Se Langes Forfatterlexikon).
 Haslunds 1ste Kone, Anne Marie Caroline Sophie Juel f. 1811 ¹²/₉ (Datter af Lensmand i Skauge ved Drammen, Anders Rejersen Juel og Sara Martine Fegth), døde 1848 ¹⁵/₁. Af dette Ægteskab har han 5 Børn og af 2det to Døtre.
- i6. Stig **Othar** Arntzen, Distriktslæge, f. 1818 ¹⁵/₉. Han blev Student 1835, Cand. medicinæ 1842 ²⁵/₁₁ (fik Laudabilis til alle sine Universitetsexamina*). Distriktslæge 1844 ¹⁰/₇ i Lyngen, 1850 ¹³/₆ i Vos, 1852 ²⁰/₂ i søndre Salten, samt Læge ved Bodø Sygehuus, og 1855 ²⁶/₅ i Bodø Distrikt, paa Grund af, at søndre Salten nemlig da deelttes i to Lægedistrikter; (bosat i Bodø).
 Gift paa Bodø 1862 (²⁸/₄?) med Elisabeth Christine Bjørn, f. i Christiansund 1839 ²⁹/₁. (Datter af Skibsfører Simon A. Bjørn og Anna) (2 Børn).
 a7. Anna Arntzen, f. 1863 (i Mai?).
 b7. Carl August Arntzen, f. 1866 ¹⁵/₁₁.

*) Ifølge Broderens Opgivende skal han to Gange have underkastet sig medicinsk Embedsexamen, nemlig i 1842 med Karakteren Haud illaud., og derpaa atter i 1843, da han fik Laud.; men herom indeholde vedkommende Lægekalendarer ingen Oplysning.

u5. Arne Arntzen, Sorenskriver, f. paa Grinder 1782, Onsdag $19/6$, Kl. 3 Morgen (døbt $27/7$), † paa Gaarden Opaker i Grue 1846 $21/10$. Han blev Student 1801 $25/4$, Cand. jur. 1807 — den theoret. Deel $17/4$ og den praktiske $2/5$ s. A. — og havde bedste Karaktér til alle sine Universitetsexamina. Han vendte tilbage til Norge før Kjøbenhavns Bombardement. 1808 blev han Regimentskvartérmester og Auditør ved oplandske Dragonregiment. Paa Grund af sin Families Tilvæxt og Embedsgagernes synkende Værdi under det forstyrrede Pengevæsen søgte han imidlertid i Vaaren 1812 Afsked fra disse Embeder — „fra Sultestanden“ —, som han udtrykker sig i et Brev af $10/5$ s. A. til en af sine Brødre; rimeligviis har han fundet, at Bibeholdelsen af dem vilde være ham tilhinder i at blive Sagfører, som han vel allerede da har haft isinde at slaa ind paa. Ved sin Afsked i 1812 fik han Krigsraads Karaktér. 1813 blev han Overretsprokurator. Fra 1808—1816 boede han paa sin Ejendomsgaard Stolpestad i Ringsaker. Ved det overordentlige Storting i 1814 var han Repræsentant for Hedemarkens Amt. 1815 $16/9$ blev han Magistratspræsident i Christiania efter sin Broder Andreas, der som konstitueret i nogen Tid havde bestyret denne Post. 1818 $7/9$ R. W. O. 1824 $1/11$ Sorenskriver i Solør og Odalen*). Var i 1827 og ved det overordentlige Storting i 1828 Repræsentant for Hedemarkens Amt. 1832 $29/6$ blev han R. N. O. Fra Aaret 1833 til sin Død i 1846 boede han paa sin Ejendomsgaard Opaker.

„I en Beretning til Kongen angaaende den mislige Tilstand, hvori de solørske Præstegjeld efter Misvæxtaaret 1839—1840 og under de for Trælsten uheldige Konjunkturer befandt sig, blev visse Sider af hans Embedsforvaltning paa en meget haard og krænkende Maade angrebet af Finantsdepartementet (se Dpt.s-Tidenden for 1841, Side 38), hvilket kom ham aldeles uventet, da man, inden man yttrede sig om hans Forhold, end ikke havde affordret ham hans Erklæring. Han indgik da selv med underdanigst Ansøgning om, at Sagen maatte blive nøjere undersøgt, og efterat dette var skeet, erholdt han gjennem et Foredrag af Justits- og Politidepartementet samt en derpaa grundet kgl. Resol. af $14/7$ 1843 (Dpt.s-Tidenden for s. A., Side 609 flg.) al ønskelig Opfejning. Heller ikke havde han Anledning til

*) I Morgenbladet for $13/4$ 1825 staar en Beretning om den Stemning, der besjælede Christiania Byes Borgere, da Præsident Arntzen skiltes fra dem for at tiltræde sit Sorenskriverembede i Solør og Odalen, og hvoraf Følgende hidsættes.

Han forlod Byen den $12/4$ s. A., ledsaget af Stiftamtmanden (Sibbern), den nye udnævnte Præsident (Langberg), Byfogden (Fr. Riis), Raadmanden (Saxild), Stiftsprovsten med sine to Medbrødre i Vor Frelses Menighed (3: Sigvardt, Lieungh og Wexels), Stadshauptmanden (J. C. Delphin), Borgerofficererne, Borgerrepræsentanterne og flere af Byens agtværdige Borgere. Paa Grd. Sindsen, $1/4$ Miil fra Byen, var en Frokost arrangeret, hvor Arntzens Skaal blev udbragt af Stiftamtmanden, der bevidnede ham sine Medborgeres Agtelse. Hoboisterne ved Byens borgerlige Infantericorps, for hvis Dannelse Præsident A. havde interesseret sig, bidrog under deres Direktør, Stadsmusikus Thuesens Anførsel til Dagens Højtidelighed. „Ingen var tilstede“ — heder det — „uden at han dybt og med rørt Hjerte følte Savnet af denne agtværdige Mand, som ved sin uskrømte Retskaffenhed, Humanitet og blide, yderst elskværdige Karaktér vandt sine Medborgeres sandeste Højagtelse, den han stedse vil beholde og hvorpaa han har det største Krav. Som Tegn paa deres Højagtelse havde Borgerrepræsentanterne i f. M. overleveret Hr. Præsidenten en særdeles smuk Sølvpokal, som denne saa udmærkede, ædle og beskedne Mand modtog med den største Erkjendtlighed. — Hæder, Held og Guds Velsignelse hvile stedse over denne sande Hædersmand, som i Stilhed, uden alt Bram, virkede i sin vigtige Embedsstilling og gav et Exempel paa, hvad en nidkjær Embedsmand bør være! Gid vort Norge stedse maatte have mange Mænd som han!!!“

at mærke, at denne Sag i nogen Maade havde formindsket den Hengivenhed og Tillid, hvormed Indbyggerne i hans Embedskreds altid kom ham imøde.

Skjønt en sjelden uegennyttig og derhos hjælpsom og gjæstfri Mand efterlod han sig en, især for en Embedsmand, ikke ubetydelig Formue“*).

Gift i Ringeby i Gudbrandsdalen 1807 ¹¹/₇ med Karen Magdalene Ancher, f. paa Fredrikshald 1786 ⁹/₉. Hun lever endnu i 1868 i Christiania hos sin Svigersøn, Stiftamtmand Arntzen. (Datter af Provst og Sognepræst til Ringeby, Bernt Ancher — f. 1747 ¹³/₉, † 1812 ²³/₇ — og Johanne Maria Leigh, f. 1757 ¹¹/₇ † 1840 ²⁹/₂. Se Udgiverens Stamtavle over Familien Anker, Side 86). (Af dette sit Ægteskab havde Præsident Arntzen 6 Døttre, hvoraf dog 3 døde som smaa).

a6. Hanne Marie Mathea Gjerdrumine Arntzen, f. paa Gaarden Hjelmstad i Ringsaker 1808 ²⁵/₆.

Gift i Grue 1830 ¹¹/₇ med sin Fætter, nuværende Stiftamtmand i Christiania, Karelius August **Arntzen**, f. i Kb.havn 1802 ¹⁰/₁₁. (Søn af Statsraad Andr. Arntzen. Se Side 264).

b6. Olivia Caroline Andrea Arntzen, f. paa Gaarden Stolpestad i Ringsaker 1810 ⁶/₁₀, † paa Bjerke i Grue 1851 ¹⁰/₄.

Gift i Grue 1835 ²⁶/₁₂ med Proprietær Jørgen Cappelen **Omsted**, f. paa Eker? 1811 ²⁴/₈, † i Christiania 1864 ³¹/₁₂ (begravet ved Grue Kirke). (Søn af den engang rige Grosserer i Drammen og Ejer af Fossesholm paa Eker, Jørgen v. Cappelen Omsted — f. 17.., † 18.. som Undertoldbetjent i Lyngør — og Marthe Kirstine Bang, f. 1784 ¹⁹/₄, † 1815 ¹⁷/₁₀). Han tog Examen Artium 1831 og norsk juridisk Examen 1835 ²²/₁₂ med Karakter: „ej ubekvem“. For den praktiske Prøve fik han i 1836 Karakteren „vel“. Efter i flere Aar — tildeels som Inkassator — at have boet paa sine Ejendomsgaarde Bjerke og Opaker i Grue, flyttede han om Høsten 1864 til Christiania, hvor han imidlertid allerede afgik ved Døden ³¹/₁₂ s. A. efter faa Dages Sygeleje. I Fælledekskab med Jon Bredesen ejede han Ejdsfos Jernværk med Tilliggelser, som imidlertid nogen Tid før hans Død var bleven solgt til et engelsk Interessentskab. Da Omsted hørte til en Kjede af solærskke Endossements for store Laan, bevirkede hans uventede Død mange betydelige pekuniære Forviklinger, ligesom ogsaa hans eget Bo kom under Konkurs.

Af sit Ægteskab med Olivia Arntzen havde han 3 Børn, af hvilke Sønnen Arne Arntzen Omsted, nu boende paa Opaker, hvilken Gaard han havde afkjøbt sin Fader. Efter hendes Død ægtede Jørgen Omsted Frøken Therbora Rynning fra Vinger, hvem han efterlod som Enke.

c6. Berntine Severine Arntzen, f. paa Stolpestad 1813 ¹⁵/₁₁, † 13 Dage gml.

d6. Berntine Severine Arntzen, f. sammesteds 1816 ²³/₂, † i Grue 1827 ¹/₁.

e6. En Datter, † liden.

f6. Karen (Kaja) Arntzen, f. i Christiania 1819 ²⁴/₄.

Gift i Grue 1843 ¹¹/₇ med nuværende Stiftamtmand Nils (Petersen) **Vogt**, f. i Christiania 1817 ¹⁵/₄. (Søn af Expeditionssekretær i Kirkedepartementet

*) Det om Sorenskriver Arntzen her Meddeelte har man hans Brodersøn, Justitiarius A. at takke for.

(Udg. Bemærkn.)

- Peter Vogt — f. 1787 $23/1$, † under et Besøg i Danmark 1819 $23/8$ — og Charlotte Juhl, f. 1795 $26/6$, † 1820 $12/3$). Han blev Student 1835 fra Fredrikshalds Skole, Cand. jur. 1839 $11/1$ (med Laudabilis til begge Prøver), Kopist 1839; var 1841 til 1842 konst. Byfoged i Stavanger; Stiftsoverretsprokurator i Christiania 1845 $24/1$, Bureauchef s. A. $15/3$; Expeditionssekretær i Justits- og Politidepartementet 1847 $13/1$; Amtmand i søndre Bergenhus Amt 1850 $22/10$; Stiftamtmand i Chr.sands Stift og Amtmand i Lister og Mandals Amt 1860 $4/1$. Mødte ved Kroningen efter højeste Resolution af $7/7$ 1860. *R. St. Olafs O.* 1860 $6/8$; *C.* af samme Orden 1866 $21/8$; *C. N. O.* 1864 $7/11$. Storthingsrepræsentant fra Bergens By 1857 og 1858 og fra Chr.sands By 1862/ 63 , 1865/ 66 og 1868/ 69 . Medlem af den ved kgl. Resol. af $6/2$ 1865 nedsatte Unionskomité, hvis Ordfører han blev istedetfor Sognepræst Harbitz, der som Medlem og Ordfører fra norsk Side ved kgl. Resol. af $30/8$ 1866 entledigedes.
- d4. Cathrine Arnesdatter (Søster af Krigsraad Ole Arntzen), f. paa Grinder 1732 $9/8$, † For at undervises i Christendom til sin Konfirmation var hun, efter Faderens Ønske, i 12 Uger hos Klokkeren i Grue, Hans Johansen Plath, som herfor i hendes Faders Dødsbo i 1748 fordrede Betaling efter 48 β pr. Uge.
- Gift 1) i Grue 1748, Fredag $29/6$ med Hans **Juell**, f. i 17. . . , formodentlig død i Hof i Solør 175. (Han var sandsynligviis Søn af den for Kasseangel suspenderede og 1744 $3/8$ afdøde Foged i Solør og Østerdalen, Christian Juell paa Bjørneby i Hof og Marthe Hansdatter Leth, som døde i Oslo 1747, Nat til $13/3$). (Af Hans Juells og Cathrine Arnesdatters Børn var en Datter, Berthe, gift med sin Fætter, den under e 5 paa S. 247 anførte Sognepr. Halvor Arntzen).
- Gift 2) i Grue 1757 $1/10$ med Fenrik, senere Løjtnant Wilhelm Ernst **Ramm**, f. i 172. . , † i Aasgaardstrand? (Søn af Kapt. Johan Henrik Ramm og Anna v. Hadeln). Han blev Fenrik ved 2det eller østre akersh. Nationalregiment 1753 $29/8$ og Sekondløjtnant sammesteds 1758 $8/3$, men staaer ellers i Militærkalenderne heelt fra 1756 til 1765 blandt „Réformé-Officiererne“ og forekommer efter 1765 ikke mere. I sit Ægteskab med Cathrine Arnesdatter havde han bl. A. en Søn, Hans Henrik Ramm, f. i Grue 1758 $17/2$ og † i Christiania 1827 $22/2$ som forhenv. Generalmajor og Chef for Ingeniørbrigaden.
- e4. Nils Arnesen (kaldte sig ligesom sine Brødre: **Arntzen**), Oplagsskriver ved Kjøbenhavns Toldbod, f. paa Grinder 1735, Onsdag $21/9$, Kl. $33/4$ Morgen (døbt $25/9$), † ugift i Kjøbenhavn 1807 $27/8$. Han kaldes i 1760 „Studiosus“ og tilskjødede da under $3/10$ sin Svoger, Løjtnant W. E. Ramm, Odels- og Løsnings-Retten til Gaarden Brøter i Grue for 200 Rd. (thinglæst i Grue $20/11$; se Thingbogen S. 401).
- Ved Testamente af $16/5$ 1802 (med tilhørende Codiciller af $24/11$ 1803, $4/2$, $6/3$ og $13/3$ 1807), konfirmeret under $29/8$ 1807, legerede han til Grue Sogns Fattigvæsen det ved Realisationen af hans efterladte Bo indkomne Beløb, med Fradrag af 4200 Rd. Kapitalen skulde af Fattigkommissionen „udsættes i Sognet mod godt og sikkert 1ste Prioritets Pant i Jordegods“, og Renten deraf „ved Stedets Sognepræst og de øvrige Medlemmer af Fattigkommissionen uddeles aarlig til Sognets Nødlidende, efter deres Samvittighed og bedste Skjønsomhed“. Ved Skiftets Slutning udbragtes Legatets Kapital til 1121 Rd. 32 β , der senere ere omskrevne til 196 Spd. 35 β . (Nicolaysen, Norske Stiftelser III, S. 321).

f4. Herman Arnesen (kaldte sig ligeledes **Arntzen**), Major, født paa Grinder 1738, Løverdags $22\frac{1}{2}$, Kl. $9\frac{3}{4}$ Aften (døbt $\frac{1}{3}$), † i 1804 $7\frac{1}{12}$. Han blev Fenrik 1760 $13\frac{1}{2}$ ved 2det (østre) akersh. Nationalregiment; Sekondløjtnant ved 2det (eller vestre) vesterlehnske Nationalregiment 1766 $\frac{1}{4}$; Premierløjtnant ved Skiløberkorpset 1773 $\frac{4}{3}$; Kaptejn 1778 $15\frac{1}{7}$ ved den under 1ste oplandske Regiment sorterende Skiløberbataljon; Major sammesteds 1789 $24\frac{1}{4}$. Er udstrøget i Militærkalend. for 1790 som „dimitteret“.

Paa Skiftet efter Forældrene (sluttet $10\frac{1}{7}$ 1749 og thingl. i Grue $20\frac{1}{11}$ 1754) fik han af Grd. Grinders samlede Skyld, der udgjorde 5 Huder og var taxeret til 1400 Rd., Udlæg i $1\frac{1}{2}$ Hud, værdsat til 420 Rd., hvorimod Resten udlagdes til den ældste Broder Ole. (Thingbogen for 1754, Side 466 b).

Gift paa Tønsæt 1781 $19\frac{1}{4}$ med Jfr. Elisabeth Sophie Hummel paa Gaarden Røsten sammesteds. Hun døde et Aars Tid derefter (uden at efterlade Børn?). Naar, hvor og af hvem hun var født, vides ikke.

b1. En Søster af Arne Olsen Grinder var i 1691 — formodentlig som ugift eller Enke — i Huset hos sin Brodersøn, Ole Arnesen paa fornævnte Gaard Grinder. (Se nærv. Stamtavle, Side 239).

Bilag.

No. I.

(Vedkommende Gaarden Grinders Skyld. Meddeelt af Justitiarius Arntzen efter hans Udtog af de gamle Dokumenter paa Grinder).

Sammenhænet med de Side 233, 1ste Note, nævnte 3 Kalvskinds Skyld i Grinder, som Gunder Colbjørnsen Øjen under $27/1$ 1670 tilskjødede Arne Grinder, er følgende:

Paa Skiftet efter Lensmand Sjønne Grinders Fader, Ejvind, d. $1/10$ 1663 disponeredes kun over $4\frac{1}{2}$ Huder af Grinder. Sjønne fik nemlig selv 2 Huder $2\frac{1}{2}$ Skind; Broderen Siver ligesaa 2 Huder $2\frac{1}{2}$ Skind og Marthe Ejvindsdatter Aasnæs's to Døttre hver $\frac{1}{2}$ Skind, eller tilsammen 1 Skind. (Der var nemlig ogsaa endeel andet Jordegods at skifte). De manglende 6 Skind i Grinders fulde Skyld 5 Huder bestod i 3 Skind, som en Thore Sjørdrud af Hof havde faaet med sin Hustru som hendes Odel, hvilke han allerede under $29/11$ 1649 igjen solgte til Sjønne, medens Skjødet først blev udstedt $9/9$ 1663 (thinglæst $14/10$ s. A.). De manglende 3 Skind ere altsaa de, hvorom Gunder Øjens Skjøde af $27/1$ 1670 handler. Dette Skjøde er vistnok stilet til Arne Grinder, men i følgende Udtryk: „Til Sjønne Ejvindsons Svouger Arne Olufsson, saasom paa sit Barns Veigne hans rette Arving“. Derhos heder det i Skjødet, at disse 3 Skind var Sælgerens Odel efter hans sal. Moder, der altsaa har været en Søster af Thore Sjørdruds Hustru, og oprindeligt solgte til Sjønne Ejvindson uden at noget skriftligt forhen derom var oprettet. Meningen er altsaa ikke — som man efter Thingbogen skulde antage — at Arne har indløst disse 3 Skind. De ere indløste af Sjønne, og Skjødet er kun udstedt til Arne Grinder paa Sønnen Oles Vegne, som den egentlige Ejer. De 3 Skind fra Thore Sjørdrud og de 3 Skind fra Gunder Øjen ejedes altsaa af Sjønne, da der skiftedes den $1/10$ 1663, men kom ikke med i Skiftet, just fordi han selv havde løst dem, saa at de ikke arvedes efter Faderen. Paa denne Maade fremkommer altsaa Gaardens samlede Skyld 5 Huder.

Af disse 5 Huder ejede saaledes Sjønne de omhandlede 6 Skind, og paa Skiftet efter Faderen fik han 2 Huder $2\frac{1}{2}$ Skind — tilsammen 2 Huder $8\frac{1}{2}$ Skind. Desforuden maa han have indløst det Skind, som Marthe Aasnæs's 2 Døttre fik paa Skiftet d. $1/10$ 1663. Saaledes fremkommer den Deel, der paa Skiftet den $2/4$ 1668 efter Bedstefaderen tilfaldt Ole Arnesen, 2 Huder $9\frac{1}{2}$ Skind. Lægges nu hertil de 2 Huder $2\frac{1}{2}$ Skind, som Arne Grinder kjøbte af Siver Rolfstad, saa fremkommer Grinders samlede Skyld 5 Huder, men det sees da rigtignok ogsaa, at Arne Grinder altsaa ikke har indløst mere end 2 Huder $2\frac{1}{2}$ Skind, og at saaledes det øverst paa S. 233 Anførte ikke er ganske korrekt.

No. II.

(Skifte efter Arne Olsen Grinders Hustru, Berthe Nilsdatter, begyndt $13/3$ 1747).

Som Børnenes nærmeste Paarørende var følgende 6 Mænd varslede til at møde ved Skiftet:

- 1) Mosterens Mand, Fenrik Halvor Jensen Holm paa Reggestad i Stange.
- 2) Moders Søskenbarns Mand, Lensmand Lars Nilsen Vevlingstad i Stange.

- 3) Ole Jensen Hovindsholm, af Næs paa Hedemarken.
- 4) Torsten Haakensen Asche, „ibid.“, Søskenbarn af den afdøde Berthe Nilsdatter.
- 5) Johannes Larsen Mellem-Kise i Næs, ligesaa Søskenbarn af den Afdøde.
- 6) Mr. Peder Andersen, boende paa Hoel i Næs.

Af ovennævnte Paarørende mødte kun de to første. De Øvrige undskyldte sig med andre Værgemaal og at de boede forlangt borte.

Af Sølv ejede Boet endeel, saasom en Sølvkande, vægtig 106 Lod, med Navn A. O. S.; en oval Suppeskaal, vægtig 31½ Lod, med Navn K. R. S.; en Thekande med Ægtefolkenes Navn, indeni forgyldt, vægtig 30 Lod; en Sukkerbøsse med Navn: Hans Colbjørnsen Stemsrud og Maren Olsdatter, vægtig 16 Lod; et lidet forgyldt Bæger, mærket „Arne Olsen, 1713“, vægtig 10¾ Lod; 3 smaa Bægere, mærkede „Hans Colbjørnsen, 1716“, vægtige tilsammen 18 Lod; nogle Skeer m. m.

Enkemanden ejede Grd. Grunder, af Skyld 5 Huder med Bygsel. Den var bleven ham tilskjødet af hans Fader, Ole Arnesen Opsæt, den 9/11 1727, til en Priis af 1400 Rd., hvoraf de 600 var betalte og Resten henstod mod Pant i Gaarden. Under Gaarden hørte ogsaa Finneterpet Asgautberget, Engeslaatten Viholmen, hvilken sidste dog Moderen havde forbeholdt sig, saalænge hun brugte Opsæt; ligeledes et Slaatteland, kaldet Nesain-Engen, der var bortbygset til Lars Clemetsen Haukerud. Grunder taxeredes ogsaa nu med alle sine Herligheder til 1400 Rd.

Desuden ejede ogsaa Enkemanden:

- 2) Sander Ødegaard eller „Byerhaugen“ under vestre By (Skyld 1 Hud med Bygsel samt Bygsel over 6 Skind mere, Grue Præstebol beneficeret, ifølge Skjøde fra Hans Colbjørnsen Stemsrud af 12/4 1742 samt Indførselsforretning af 16/12 1744 hos Torsten Torstensen Lange d. Y.), taxeret til 200 Rd.
- 3) Finneterpet Tvengsberget (Skyld 3 Skind med Bygsel), tilfalden Arne Olsen Grunder ved Skiftebrev efter hans Forældre, dateret Opsæt 14/1 1740, taxeret til 800 Rd. (Dertil hørte stor Skov af Maste- og Saugtømmer).
- 4) Grd. Dahler i Brandvold (Skyld 6 Kalvskind med Bygsel), ifølge Auktionsskjøde efter forrige Proviantforvalter Jens Sørensen, dateret 20/1 1734, samt et Do. fra Rasmus Torstensen Dahler af 23/6 1740, med underliggende Dahler-Engen. Denne Gaard havde Arne Olsen Grunder ved Kontrakt tilsikket Enken Ingeborg Olsdatter for hendes Levetid, uden Afgifts Svarelse, mod at hun betalte Skatter og Kontributioner. Den taxeredes nu til 250 Rd.
- 5) I Gaarden Stoldsnord ejede Arne Olsen, ifølge Skiftebrev efter afd. Peder Hansen ibid. af 14/5 1746, to Kalvskind med Bygsel, taxeret til 23 Rd. 32 β.

Der blev vedtaget paa Skiftet, at Halvparten af Boets Løsøre (∴ Børnenes Part) tilligemed Strøgodsset, nemlig Sander Ødegaard, Dahler, Tvengsberget og Stoldsnord, snarest muligt skulde søges bortsolgt ved Auktion til Dækkelse af Boets Gjæld, navnlig til Sr. Haaken Nilsen i Christiania, der var Hovedkreditor. Ved Auktionen, som holdtes 1747 12/6 og følgende Dage, solgtes Løsøre for 725 Rd. 70 β og Jordgods for 3956 Rd. Sander Ødegaard og Stoldsnord fik ingen Kjøbere. Derimod blev Dahler solgt til Arne Arnesen Brandvold for 353 Rd. og Tvengsberget til Svigersønnen i Stervboet, Hans Juell, og Halvor Gundersen Lundeby for 1600 Rd.

Af Skovejendommen Asgautberget, som Arne Grunder havde arvet efter sine Forældre ifølge Skiftebrev af 14/1 1740, havde han ved Skjøde af 23/11 1743 solgt den halve Deel til Sr. Søren Kleboe og forpligtet sig til mod en Betaling af 2 Rd. pr. Tylt at levere Kleboe paa Skarsdammen 200 Tylter „dygtig 6 Alens Furumaal Saug-Tømmer“ af sin ejende anden Halvpart af Asgautberget. Denne Overenskomst var bleven sluttet i flere Vidners Paahør, men aldrig bleven opfyldt af Arne Grunder, som derimod i Aarene 1744, 45 og 46 havde solgt det af Asgautberg-Finnerne fremdrevne Tømmer til Sr.

Haaken Nilsen i Christiania, hvorhos ogsaa Arne Grinder havde oppebaaret den hele Rettighed af Torpet, uden at dele med Kleboe. Denne forbeholdt sig derfor ved Auktionen sin Ret hos vedkommende Kjøber. Arne Grinder svarede hertil, at han skulde selv være Kleboe ansvarlig for dennes Fordring, forsaavidt den var beviislig, og at saaledes Kjøberen ikke skulde have noget Ansvar. Arne Grinders Halvpart i Asgautberget, taxeret til 800 Rd., blev da ved Auktionen solgt for 2003 Rd. til Sr. Iver Elieson i Christiania.

Med Hensyn til den før nævnte Beslutning, at kun Børnenes halve Deel af Løsøret m. m. skulde sælges, havde Enkemanden, Arne Grinder senere besindtet sig og vilde nu sælge Mere, hvorom han i en Skrivelse af $23/1$ 1748 underrettede Sorenskriver Aagaard. Brevet lød som følger:

„Velædle allerhøystærede Hr. Sorenskriver!

Siden jeg nu, efterat Registreringen efter min sal. Kjæreste og den derpaa fulgte Auktion over Strøgset og det halve Løsøre, mine Børn tilkom, er holden, er falden i de Tanker ved Auktion tillige at afhænde mit efter Registreringen tilhørende halve Løsøre og udgjøre samme i Penge, at man siden dennem med den øvrige halve Deel af Jordegodsets Penge kan udsætte paa Renter og af de deraf faldende Renter have mit Livsophold, saasom jeg mærker, at mine Kræfter er aftagen, at jeg ej min paaboende Gaard længer kan antage udi Brug, men tænker at faa En, som samme kan bruge, hvorved jeg hos hannem kan forblive min øvrige Levetid, saalænge den almægtige Gud mig den vil forunde, ligesom jeg og vil, at mit halve Bo ved Skiftet maa vorde deelt mellem mine Børn, dog paa den Maade, at de ej sig deraf skal gjøre nyttig, førend efter min Død, thi Revenuerne af Penge, efterat de paa Renter er udsat, vil jeg nyde til Livets Ophold til min Dødedag, eller Den, som mig antager til Føderaad her paa Gaarden, ligesom jeg og da vil have mig forbeholden Gaardebruget, ifald den herom siden oprettede Kontrakt ej bliver efterlevet af Den, som mig antager. Det er da min allerærbødigste Begjær, Velædle Hr. Sorenskriver ville foranstalte denne forlangte Auktion over mit Løsøre tilligemed det ved forrige Auktion usolgte Jordegods, nemlig Byer-Ødegaarden og den Part i Stoldsnord, jeg er ejende, da jeg og er udbedende, at samme Auktion maatte skee in medio Febr. Maaned, hvorom jeg i Alt formoder Deres gode Assistance og iøvrigens forbliver med megen Estime, Velædle allerhøystærede Hr. Sorenskrivers allerærbødigste Tjener

Grinder d. 23 Januar 1748.

A. O. S. Grinder.“

I Henhold hertil blev da Boets i Behold værende Løsøre efterseet, hvorved det viste sig, at endeel af de Kreaturer, som Enkemanden havde ladet sig tillodde, deels var slagtet og forbrugt til Boets Nytte, deels endeel Løsøre forkommet, hvorimod et og andet nyt var forhvervet, hvilket da blev taxeret og bortsolgt ved Auktion den $30/3$ 1748 og udbragtes til 113 Rd. 86 β . Boets Avling af Hø og Korn blev ogsaa taxeret og overladt Mr. Hans Juell.

Imidlertid var Enkemanden, Arne Grinder, afgaaet ved Døden Nat til $24/2$ 1748. Skiftet udsattes da til $5/10$ s. A., hvor da Svingersønnen, Hans Juell, fremlagde en Regning i Anledning af Begravelsen. Den lød paa 135 Rd. 90 β , hvoraf alene 40 Rd. for hans Umage samt for at lade sine Folk og Heste &c. til. Denne Regning fandt Peder Andersen Hoel, som Formynder for de to ældste Døttre, for høj, da ikke Alt var medgaaet til Begravelsen, men Meget bleven tilovers og benyttet i Juells egen Huusholdning. Juell var desuden selv Medarving, saa han burde ikke tale synderlig mere om al sin Umage, end de andre Arvinger, som ogsaa havde haft Umage nok. Han havde ogsaa tidligere haft store Fordele af Boet. Han havde vel ikke heller haft nogen Fuldmagt til „at anstille saa umaadelig bekostelig Begravelse“. De to ældste Døttre fandt ogsaa Regningen for svær. Sønnen Ole kunde derimod Intet sige dertil, da hans Formynder ikke var tilstede. Hans Colbjørnsen Stemsrud som Formynder for Sønnen Herman Arnesen vilde heller ikke gjøre nogen Bemærkning, da han ikke vidste, hvad der kunde være medgaaet.

Juell undergav sin Regning Skifterettens „Paakjendelse“, idet han dog — for at ikke hans Medarvinger skulde tro, at han vilde gaa dem „for nær“ — slog af til 120 Rd., hvilket Skifteretten tilkjendte ham.

Ved en den $1\frac{1}{2}$ 1748 afholdt Auktion var der bleven solgt Løsøre for 622 Rd. 70 β . Gaardparten Stoldsnord blev ogsaa da solgt for 23 Rd. 34 β (til Mr. Ole Evensen Reendalen), og Sander Ødegaard for 250 Rd. (til Sr. Povel Skandsgaarden).

Boets hele samlede Indtægt udgjorde i Auktionspenge for Løsøre, Jordegods samt i rede Penge og udestaaende Fordringer 8484 Rd. 53 β , hvoriblandt 1400 Rd. for Grinder med Tilliggende samt den af afdøde Arne Olsen opførte Saugbygning i Aaen Tjura med tilhørende Inventarium. Boets Gjæld og Udgift var 3109 Rd. 79 β *, hvortil kom Tugthusets Procent 53 Rd. 71 β — tilsammen 3163 Rd. 54 β . Altsaa i Behold 5320 Rd. 95 β , hvorfra dog end yderligere gik 20 Rd. 76 β for afdøde Arne Grinders ved Auktion den $30/3$ 1748 bortsolgte Gangklæder, der nemlig skulde deles mellem Sønerne til Vederlag mod de Gangklæder, som Døtrene havde faaet efter Moderen. Hver Broderlod kom paa 1177 Rd. $84\frac{2}{9}$ β .

Lidt til Oplysning om Arne O. Grinders Hustru, Berthe Nilsdatter Hoels nærmeste Slægt.

(Tildeels efter Hedemarkens Skifteprotokol for 1720—1732, Side 185 b—188 b).

- a1. Halvor Torgersen Vestad, købte Gaarden Hoel i Næs paa Hedemarken 1679 $1\frac{1}{2}$.
- a2. Nils Halvorsen Hoel, „forrige Bøygde Lænsmand“ i Næs, f. paa Vestad i Stange 1671 $2\frac{4}{7}$, † paa Hoel 1725 $1\frac{1}{2}$.
- Gift med Malene Torstensdatter**), f. paa Sterud i Næs 1672 $1\frac{3}{4}$, † 1731 $1\frac{1}{1}$. (Datter af Torsten Audenssøn Asche og Jørand Svendsdatter, begge døde før 1725). (4 Børn).
- a3. Halvor Nilsen, Lensmand i Næs i 1725, født ca. 1700.
- Gift paa Thoten 1731 $9/12$ med Mærthe Tollefsdatter Smeby.

*) Af Boets Kreditorer var ogsaa Børnene for følgende Beløb:

Ældste Datter, Malene, havde af sin Mormoder, afdøde Malene Torstensdatter, Enke efter Nils Hoel, faaet i Faddergave 80 Rd., som var panteforsikket i Gaarden Hexhuus paa Thoten, og som hendes Fader, Arne Grinder havde modtaget, hvorfor Datteren krævede dem igjen her i Boet.

De 3 yngste Børn, Cathrine, Nils og Herman, fik 100 Rd. hver af Boet til Vederlag mod, hvad der var anvendt paa de to ældste Døttres Opdragelse. Den ældste Søn, Ole, var allerede saa vidt kommet, at intet synderlig mere behøvede at koster paa ham, saa han blot fik beholde en Fole, der før var ham tilstaaet.

Datteren Johanne havde ogsaa, efter sin Formynder Fenrik Holms Forklaring, faaet noget i Faddergave, der var modtaget af hendes Forældre, uden at hun endda havde nydt det. Hun foreslog derfor, at hun — tildeels i Betragtning af sin „meget svage Constitution“ — herfor nød 10 Rd., hvilket samtlige hendes Søkende indvilgede i.

**) Denne Malene Torstensdatter, gift med Nils Halvorsen Hoel, havde følgende 4 Søkende:

1) Haaken Torstensen vestre Asche i Næs paa Hedemarken. Levede i 1725.

Gift med Alis Eriksdatter, som døde ca. 1729, efterladende Mand og 2 Sønner:

a. Torsten Haakensen, f. ca. 1709, og

b. Erik Haakensen, f. ca. 1711.

2) Auden Torstensen, sindssvag, † i Sommeren 1725.

3) Malene Torstensdatter, levede i 1725 som Enke.

4) Mari Torstensdatter.

Gift med Lars Pedersen Mengshoel. } De levede i 1725.

Han havde formodentlig en Søn:

a4. Nils Hoel, der i sit Ægteskab med den 1818 $\frac{9}{11}$ i sit 79de Aar afdøde Anne Hoel, var Fader til:

a5. Halvor Nilsen Hoel, den bekendte Demagog, der ved Højesteretsdom af $\frac{14}{3}$ 1826 blev dømt til et Aars Arbejde i Jern i nærmeste Fæstning, men ved kgl. Resol. af $\frac{10}{10}$ 1826 benaadet med at hensættes een Maaned i Sognets Arresthuus, adskilt fra andre der arresterede Forbrydere.

b5. Jakob Hoel, Premierløjtnant, † 1847 $\frac{29}{7}$, 72 Aar gml. Ejer af Hovindsholm i Næs, Storthingsmand i 1818, 21, 22 og 1833 fra Hedemarkens Amt.

Gift i Christiania 1804 $\frac{2}{11}$ med Jomfru Anne Maria Tollesen. (Børn).

b3. Anne Nilsdatter, f. ca. 1702, † paa Thoten 1776 (begr. $\frac{7}{2}$), 73 $\frac{10}{12}$ Aar gml.

Gift 1) med Peder Andersen Gihle paa Thoten. (De var tilstede ved Skiftet efter hendes Fader i 1725).

Gift 2) paa Thoten 1749 $\frac{2}{1}$ med senere Løjtnant Knud Gulbrandsen Bjerch, der døde før Konen.

c3. Torsten Nilsen Hoel, f. ca. 1706, † som Præst i Bergens Stift. (Han laa i 1725 ved Københavns Universitet).

Gift med

a4. Cecilie Petronelle Hoel, f. (Hun nævnes i Arntzens Stamtavle, S. 248).

Gift 1) med personel Kapellan til Harham, Peter Andreas Ravn.

2) med Enkemand, Sognepræst til Voss, Jakob Christian Jersin, f. 17.., † 1807 $\frac{19}{2}$, 71 Aar gml.

d3. Berthe Nilsdatter Hoel, f. 1708 $\frac{25}{5}$, † paa Grønder i Grue 1747 $\frac{27}{3}$.

Gift i Grue 1725 $\frac{11}{10}$ med Arne Olsen Grønder. (Se Arntzens Stamtavle, S. 243).

b2. Jens Halvorsen Biskopslien. Var tilstede ved Registreringen i Broderens Dødsbo i 1725.

c2. Anne Halvorsdatter.

d2. Siri Halvorsdatter.

Ovennævnte Nils Halvorsen Hoels Dødsbo beløb sig til 6928 Rd. 4 β , hvorfra gik Gjælden 1149 Rd.

No. III.

Vidnesbyrd om den Side 248—249 omhandlede danske Præst Ole Arntzen.

(Af Aarhus Avis No. . . . for 1842 og No. 35 for 1843).

„Den almeenagtede, sine Menigheder inderlig hengivne og højtelskede Sjælesørger, Hr. Pastor Arntzen, der i en lang Række af Aar og paa mange Maader har søgt Lejlighed til stedse fasteré at knytte det Venskabs og Enigheds Baand, hvori han staar til sine Menigheder, har atter givet Woerladegaards Sogns Beboere et skjønt Beviis paa Kjærlighed, idet han har skjænket et af rødt Fløjel, besat med Guldgaloner, særdeles smukt og kostbart Betræk til Kirkens Alter. Dermed er det danske Cancellies Skrivelse af 21de Febr. f. A. opfyldt, hvad vor Kirke angaar; derved er vor Kirke prydet og derved see vi et nyt Beviis paa, at ikke Alderens Kulde har kjølnet Kjærlighedens Flamme i hans Bryst. Vi aflægge derfor vor hjerteligste Tak, og vi ønske og bede, at den Almægtige vil forunde

denne os saa kjære, bedagede Sjælesørger og Fader Kraft til i mange Aar at favne dette Herrens Alter, han nu saa smukt har prydet.

Woerladegaard Sogn den 25de Juni 1842.

Paa Beboernes Vegne i Woerladegaard, Dørup, Hem, Møldrup, Krogh og Gantrup“:

S. Nielsen. P. J. Holm. S. Jensen. J. Knudsen. And. Iversen. Hans Erichsen.
Niels Nielsen. Jens Pedersen. S. Erichsen. N. Hansen.

(Af Aarhus Avis No. 35 for 1843).

I n d s e n d t .

„Den af sine Menigheder inderlig elskede Sognepræst Hr. Arntzen, som forrige Aar til sit Annex, Woerladegaard, skjænkede et af rødt Fløjel med Guldgaloner meget smukt Betræk til denne Kirkes Alter, har nu ogsaa skjænket et lignende til vor Kirkes Alter her i Søndervissing. Ved blot at aflægge vor skyldigste Taksigelse derfor og forbigaa at anføre Noget af det Gode, han under sin lange Embedstid her paa Stedet har udøvet, ej alene i sine egne Sogne, men ogsaa for flere af Omegnens Beboere, var paa en Maade næsten at fordunkle hans Fortjenester.

Som Uformuende kom han i sit nuværende Embede Aar 1795, efter at han i 8 Aar havde været Præst paa Tunø; men som saadan har han dog ved Exempel beviist, at en god Vilje formaar meget, som Følgende beviser:

Han modtog Embedet paa meget trykkende Vilkaar: han maatte opbygge paa egen Bekostning den her forhen afbrændte og uassurede Præstegaard for 5000 Rd., da Materialier og Arbejdsløn bleve fordyrede ved Kjøbenhavns og Slottets Brand; modtog Avlingen i den usleste Forfatning, og maatte i 20 Aar svare 120 Rd. i Pension til sin Formand aarlig, ja tilsidst 225 Rd. Sedler, da han døde i Octbr. 1815. Da Kaldets Indkomster vare utilstrækkelige til Pension, Renter og Afdrag paa Bygningskapitalen, og da han tillige havde en talrig Familie, maatte han i de første Aar gjøre Gjæld paa Gjæld.

Han begyndte da

- 1) med at faa Kartoffelsæden udbredt, da man lidet eller intet dyrkede af den Sæd paa denne Side af Horsens eller Skanderborg, ja vel ligesaa i hele Stiftet. Han har fortalt, at han engang kjørte et Læs til Horsens; men Ingen vilde have dem. Omsider lærte de dog at hente samme hos ham, da Rugen 1801 slog fejl af Rust. I de første 5 Aar gav han til sine Sognefolk og andre Bønder Alt, hvad han havde tilovers fra Sæd og Huusbrug, uden at holde Fortegnelse derover. Siden blev hans aarlige Udsæd 100 Tønder og derover, og han vedblev at give til egne Sognes og Omegnens Beboere, som beløb sig til 31te Decbr. f. A. til 831 Tønder, efter den mig, hans Skolelærer, paa Forlangende betroede specificerede Optegnelse, hvis Rigtighed Erfaring stadfæster, som iberegnet de, han gav i de første 5 Aar, kunde maaske udgjøre ca. 1000 Tdr. Mange Fattige have haft Fortjeneste ved at opsamle Kartofler efter Ploven hos ham, eller og opgravet dem og faaet hver 9de Tønde. Selv har Salget af denne Artikel skaffet ham en aarlig Indtægt, foruden at hans Kornavling ved denne Sæd er meget forbedret. Da Landhuusholdningsselskabet for mange Aar siden udsatte sine 3 Guldmedaljer for 100, 200 og 300 Tdr.s Avl af Kartofler, avlede han 800 Tdr. og vilde dog ikke, paa Professor Begtrupps Opfordring, søge Præmie, men som Uegennyttig svarede: „Vor Herre giver mig en god Præmie, og jeg vilde, naar Evnen tillod det, hellere give Noget til et saadent Selskab, som virker saameget til Landets store Gavn“. Saavidt vides, vandt Ingen nogen Præmie, og derfor tilkommer

Æren vist ham for denne Sæds Udbredelse her i Stiftet, der nu er en vigtig Artikel, blandt andet mere ogsaa for Dampbrænderierne. Stiftamtmand Gyldencrone var vel den Første, som fulgte hans Exempel, og i et Brev fra ham af 1820 sees, at han efter 400 Tønders Udsæd avlede 3500 Tdr.

- 2) Omtrent 6 Tdr. Kaalrabi har han aarlig givet i Skjeppeviis og desuden aarlig mange Tusinde Planter og Frø deraf, for at udbrede denne Sort eller *Rotabaga*.
- 3) Skjønt selv Hader af Tobak, saaede han Frø deraf, og for at spare deres Penge under Krigens Tid, gav han til egne og andres Sognefolk mange Tusinde Planter, hvis Blade de snart lærte at danne godt til.
- 4) Et Slags store Charlottløg har han og udbredt i Jylland og ved en Embedsbroder i Fyen. Han har fortalt, at han engang sendte endeel til Professor Begtrup, som med den botaniske Gartner ansaa dem for Perleløg, hvilke de dog ikke ere, men kan gjøre Rødløg unødvendige. En herlig Frugt, hvoraf han aarlig lægger 2 Skjpr. Sæd og derefter avler 6 à 9 Fold. Af disse bruger han maaskee et Par Skjopper til Huusbrug; Resten giver han bort uden at sælge et Pund. Han fik dem paa Tunø af en forbisejlende, fra Udlandet kommende Skipper.
- 5) Ved hans Ankomst hertil havde hans Sognefolk og andre Egnens Beboere en ussel Faarerace, hvis Lam kostede højt 1 Rd. Han forskaffede sig da Vædere fra Esserum og Ditmarsken, som med Fragt kostede ham 10 à 12 Rd., og af deres Tillæg byttede han Lige for Lige 64 for 58 efter specificeret Optegnelse, thi 6 forærede han bort.
- 6) Paa Tunø og her i Egnen inokulerede han med de naturlige Kopper, vel omtrent 1000 Børn, indtil Aaret 1800; men fra 1806 til 1825 vakterede han i 28 Sogne 6119 Børn, og blev allerede under 16de Juli 1808 derfor igjennem Cancelliet tilkjendegivet Hans Majestæts aller-naadigste Velbehag med hans Bestræbelse for at udbrede denne velgjørende Indretning. Han rejste i mange Aar med egen Befordring, indtil Stiftamtmand Gyldencrone uanmodet sendte ham Vognpas til fri Befordring, som han dog ikke altid benyttede.
- 7) Ved hans Ankomst hertil var Egnen meget blottet for Frugttræer. Ved Præstegaardens Ildbrand brændte tillige dens Frugttræer, og den blev opbygget paa et mere bekvemt Sted i dens Mark. Han anskaffede sig endeel Frugttræer fra Lübeck, men disse trivedes ikke. Derimod opelskede han mange af Kjerner, hvoraf hans Hauge nu er rigelig forsynet og bærer nu i Overflødighed ypperlige Frugter. Ogsaa har hans Sognefolk og Egnens Beboere faaet saa mange podede Frugttræer, som de have forlangt, men ikke for Betaling, blot for at hente samme. Saaledes har han til Dato efter specificeret Optegnelse udleveret 2145 Træer; ja endog i afvigte Efteraar nedlagt mange Tusinde Frugtkjerner, Efterkommerne til Nytte.

Han har ved alle Lejligheder beviist, at Egennyttede ikke har ledet ham; thi for alt det Anførte har han ikke villet modtage den mindste Foræring, og har Nogen sendt ham Noget og ikke villet tage det tilbage, har han givet dets Værdi til Fattigvæsenet, som dets Protokol udviser. Det synes, som han gjerne gjør Opofrelser for Andre, men fornægter sig derimod selv, idet han ikke nyder nogen Slags stærk Drik, end ikke Kaffe, Thevand, ej heller bruger Tobak, og lader Øl, Melk og koldt Vand være hans eneste Drik, og dog har han bevaret et stærkt Helbred og endnu saa godt Syn, at han nu, over 82 Aar gammel, uden Brillen kan læse den fineste Stiil.

Som selv Hader af stærke Drikke søger han og, saavidt muligt, at forebygge Drikfældighed, dels ved kjærlige Formaninger saavel til Ældre som Yngre, dels ogsaa ved at give sine Tjenestedrenge Penge istedetfor Brændeviin, og han har meget glædet sig ved at see gode Frugter deraf.

Han har altid viist stor Lyst til at gavne, og bestræbt sig for at virke baade i fysisk og moralsk Henseende og være som en Fader for sine Sognefolk. Og saaledes udtrykte Hans Majestæt

Kongen sig til 2de Mænd, sidst han var paa Silkeborg, som paa Hans Majestæts Spørgsmaal svarede, at deres Præst havde været hos dem i 46 Aar: „saa kunne I jo ansee ham som Jeres Fader“. De svarede: „det gjøre vi ogsaa, og han anseer os igjen som sine Børn“. Hertil sagde Hans Majestæt allernaadigst med sammenfoldede Hænder: „Gud give! det var saaledes overalt“.

Alt dette have vi ej alene anført som en velfortjent Ros for vor Præst, for alt det Gode, han har stiftet og hvoraf han aldrig har hoveret sig, og derfor af Mange, især de Yngre, endog her i Egnen er lidet bekjendt og neppe troet, uden hans specificerede Optegnelser; men det kan ogsaa tjene Andre til Opmuntring til at følge Exemplet i at gavne, ved Opofrelser som hans.

Over 5 Aar ere nu henrundne, siden denne vor elskede Sjælesørger, Lærer og Ven celebrerede sit 50-aarige Embeds-Jubilæum, hvilket Tidsrum, i hans høie Alder, billig kunde tænkes at have svækket og lammeth hans saavel Sjæls som Legems Kræfter; men han staar endnu blandt os med ukjendelig Svækkelse, med samme Styrke, og imødekommer os saavel hjemme som ved sine Embedsforretninger, til hvilke han altid møder bestemt, med uforandret Kjærlighed og Blidhed, saa vi ønske, haabe og bede, at Herren, vor Gud, vil forunde os den Lykke endnu i mange Aar at beholde ham hos os; endnu i mange Aar at bidrage til vor og vore Børns Lykke og Gavn, og at Frugterne af hans Bestræbelser maa skjænke ham Trøst i Livets Stund og Sjælero i Dødens Blund. Ja, Fader, Lærer og Ven! ansee disse Linjer som et Beviis paa vor uskræmte Taknæmmelighed, som disse skulle tolke.

Med efterstaaende Liniier, som fandtes anbragt ved denne vor elskede Lærers Embeds-Jubilæum, ville vi for denne Gang slutte.

Modtag vor Tak, Du Ordets Tolk!
 Af et for Dig hengivent Folk,
 Hvem Kjærlighed foreente.
 Taknæmmelig Du mindes vil,
 Naar Jord Dit Legem dækker til;
 I Alt vort Vel Du meente.

Gud lad den Olding blid og kjær,
 Som Ordet længe lærte her,
 Din Naade aldrig savne.
 Lad seent ham Svagheds Byrde naa,
 Saa han Dit Alter længe maa
 Med Kraft og Glæde favne!

Søndervissing Sogn den 9de Februar 1843.

<i>N. Udbye</i> i Pinds Mølle,	<i>B. Hansen</i> i Nedenskou,	<i>Jens Lauritsen</i> i Vissing,
	af Sogneforstanderskabet.	
<i>A. Petersen</i> , Skolelærer.	<i>Mads Sorensen</i> , Sognefoged.	<i>Johan Rasmussen</i> . <i>Niels Erichsen</i> .
	Alle i Søndervissing.	
<i>Laurits Pedersen</i> .	<i>Laurits Sorensen</i> .	<i>Soren Christensen</i> .
	Alle i Addit.	
<i>Jacob Pedersen</i> .	<i>Soren Michelsen</i> .	<i>Peder Hansen</i> .
	Alle i Vissingkloster.	

Indgiftede i Familien Arntzen.

Mænd.

	Side
Andersen, Christopher, Dyr læge	250.
Arne Halvorsen Røjsen	243.
Arne Torkildsen Hveberg	243.
Arntzen, Halvor, Sognepræst i Danmark	259.
— Karelius, Stiftamtmand	269.
— Oluf, Toldinspektør	255.
Bentzon, Edvard William August, Skoleinspektør	257.
Bovien?, Edv. Thv. Alexander, Jernbaneassistent	254.
Colbjørnsen, Hans	242.
— Ole	242.
Dahl, Søren, Sognepræst	254.
Dunker, Nikolai Conradin Gustav, kgl. Fuldm.	253.
Friderichsen, Johan Peter Wilh., Toldopbeørselskontrollør	259.
Garben, Martin, Kjøbmand	259.
Gjellerup, Johan Ludvig Rasmus, Amtstuefuldm.	258.
Hals, Ulrik Fredrik, Major	248.
Haslund, Fredrik Adolph, Skoledirektør	267.
Hæxbroe, Hans, Amtsprovst	249.
Juel, Hans	270.
Kalensky, Johan Jochum	242.
Knagenhjelm, Hans Fredrik, Kapt.løjtnant	265.
Knudsen, Christian Stephan Rogert, Godsejer	265.
Krefting, Otto Martin, Kaptejn	265.
Lorentzen, Jørgen, Kjøbmand	266.
Lund, Jon, Løjtnant	247.
Lützow, Fredrik Wilhelm, Oberstløjtnant	250.
Madsen, Georg, Kjøbmand	257.
Mathiesen, Hans, forhenv. Kjøbmand	266.
Meidell, Frantz Henrik, Sagfører	254.
Omsted, Jørgen Cappelen, Proprietær	269.
Place, de, Hans, Oberst	250.
Ramm, Wilhelm Ernst, Løjtnant	270.
Rønning, Johan Pedersen, Sagfører	253.
Schwartz, Thomas, Uhrmager	258.
Sem, Egidius, Sognepræst	247.
Svend Pedersen Vøjen	244.
Thinning, Søren, Bager	250.
Thomsen, T. P., Bogholder	257.
Thorsen, Thorvald Henrik, Kjøbmand	267.
Vogt, Nils Petersen, Stiftamtmand	269.

Kvinder.

	Side
Ancher, Karen Magdalene	269.
Arntzen, Agnethe Dorothea	266.
— Hanna Marie Mathea Gjerdrumine	265.
— Octavia Ejvora	257.
Bagge, Thrine Marie	249.
Bekker, Caspara Thomasia Jakobine	259.
Benzon, Jakobine Marie	259.
Berthe Nilsdatter (se Hoel).	259.
Bjørn, Elisabeth Christine	267.
Brenø, Anne Marie	256.
Dunker, Johanne Marie	253.
Fredriksen, Anna Olava	253.
Gjerdrum, Marthe	246.
Hoel, Berthe Nilsdatter	243.
Hummel, Elisabeth Sophie	271.
Jansen, Sophie Magdalene	249.
Johanne Hermansdatter	241.
Juell, Berthe	247.
— Maren Elisabeth	263.
Karen Pedersdatter Vøjen	246.
Knudsen, Marie Margrethe	262.
Kramp, Anne Christine Julie	258.
Laub, Wilhelmine Sophie	256.
Lundh, Louise	253.
Luth, Hedevig Sophie	252.
Maren Nilsdatter	237.
Motzfeldt, Andrea	264.
Nielsen, Anne Marie Andersdatter	249.
— Emma	259.
Olaug Sjønesdatter	237.
Pedersen, Marie Elisabeth	257.
Ravn, Anne Sophie	248.
Reber, Cathrine Henriette	256.
Seeberg, Maren Dorothea	266.
Urdahl, Christiane	266.
Wenzell, Auguste Marie	265.
Whitte, Marie Sophie	258.